

**САЛИ
БОУМЪН**

КАРМА

ВТОРА КНИГА

**САЛИ БОУМАН
КАРМА
КНИГА ВТОРА**

Превод: Лидия Николова

chitanka.info

ТРЕТА ЧАСТ

ЛЕВИС И ЕЛЕН

*Лондон — Париж
1959-1960*

— Ще обядвам в онзи нов италиански ресторант, за който ти говорих, с великолепни хора. Защо не се присъединиш към нас?

— Не, благодаря ти, Левис.

— Имам билети за „Ковънт гардън“ за утре вечер. Участниците са като златен прах. Пее Калас. Моля те, ела.

— Не, благодаря ти, Левис.

— Олбани дава парти тази вечер, и двамата сме поканени. Това е едно от най-изумителните места в Лондон. Трябва да го видиш.

— Левис, не, наистина.

Ловен бал в Оксфордшир, откриване на нов нощен клуб в Мейфеър, джаз в „Честър Скуеър“ на новозабогателия и модерен драматург на „Роял корт тийтър“, закуска-парти в „Брингтън“, танци в „Дорчестър“... След месеци в Париж и Лондон, месеци на необичаен обществен покой, Левис се беше съвзел отново. Той беше неуморим.

— Жислен Белмон-Лаон — каза Елен, изненадвайки го. Тя леко се намръщи и смени темата.

На следващия ден тя беше много спокойна, а на Левис му се стори, че е бледа. Това го разтревожи и отказът ѝ да излезе където и да е от малката къща го обезпокои. Все повече му изглеждаше неестествено, като че ли тя се страхуваше от нещо.

На Левис му мина през ум, че тя по някакъв начин може би не се чувстваше добре — наистина понякога изглеждаше като че ли беше под напрежение. Но Елен пропъждаше подобни тревоги, когато той ги изразяваше и след няколко дни започна да изглежда не толкова бледа и отпаднала. След два дни на въздържание Левис отново започна да приема покани. Правеше го с известна вещина. Честолюбието му се засягаше, защото Елен изглеждаше безразлична към това дали той отиваше или оставаше.

В края на ноември, след като бяха стояли в Лондон три седмици, схемата се установи от само себе си. Левис се запътваше, и все още,

спорадически опитваше да придума Елен да го придружи. Той приемаше нейните продължаващи откази с примирена любезност и объркан вид.

Една сутрин, Левис тръгваше за някакъв организационен обед, и беше закъснял. Елен седеше на кушетката срещу прозореца, четейки „Таймс“. Левис, обличайки своето кожено палто от викуна, шала я ръкавиците си — навън беше много студено, се засегна, когато разбра, че неговото излизане не бе отбелязано дори и с поглед. Тя разсеяно му каза довиждане, но когато той излезе, тя погледна, и го видя как бързаше по улицата.

Той беше с гръб към нея. Тя го наблюдаваше, как се обърна с лице по посока на „Куин роуд“, където щеше да вземе такси. Вятърът развяваше русата му коса, той сложи ръце в джобовете. Изглеждаше елегантен, по англичанин от англичанин.

Тя го наблюдаваше, докато той се изгуби от погледа ѝ, после се върна отново към вестника. Той съдържаше репортаж от Ню Йорк за приема, даден за представяне колекцията на Виспиянски. Имаше ерудиран и ентузиазизиран преглед на работите на Виспиянски и снимка на барон дьо Шавини на приема. До него, носеща дебело, колкото кучешки оглавник колие от диаманти, стоеше Жислен Белмон-Лаон, чиято компания, беше отбелязано, току-що беше завършила новия вътрешен дизайн на представителните зали на „Дьо Шавини“ на Пето авеню.

Тя остави вестника. Да знае, че Едуард беше в Лондон я изпълваше с ужасно, болезнено, нервно вълнение. Сега той повече не беше там, почувства се доволна. С притъпено чувство гледаше снимката. Това разбира се, можеше да се очаква. Два месеца, или повече, бяха изминали. Ако не беше Жислен Белмон-Лаон, рано или късно щеше да бъде някоя друга.

След малко тя отново взе „Таймс“ и обърна на финансовата страница. Това беше нещо, което беше започнала да прави всеки ден, само че не, когато Левис беше там, защото той би ѝ се присмял. Търпеливо беше започнала да чете: попечителство, ценни книжа, полици, търговски артикули. Всичко това намираще трудно за разбиране, и все пак странно успокоително, и имаше оптимистичната вяра, че ако истински се заеме, би могла да ги усвои. Зад сухите формулировки на бюлетините и на цифрите, които все още я

объркваха, тя предусещаше драми, животи, кариери, богатства, които хора натрупват и губят много бързо — и това я интересуваше. Един ден, четейки тези бюлетини ѝ беше хрумнало, че парите могат да представляват и средство за отмъщение, по начин, за който тя никога не беше мислила преди. Спомни си за Нед Калвърт, когато ѝ беше дошла тази идея. Сега, ако имаше сведение относно памучната индустрия, тя го прочиташе най-напред. Разбира се, за да натрупаш пари като това средство, трябва първо да имаш някаква сума. Тя все още нямаше, трябваше да спечели. Необходимостта от това ставаше все по-неотложна.

Остави вестника и се загледа из стаята. Паниката ѝ започваше да се възвръща, и тя се бореше с нея. На един от столовете Левис беше захвърлил тъмнозелен пуловер, който беше носил предишния ден. Беше скъп пуловер и тя замислено се загледа в него. Даваше си сметка, че би било много лесно да отиде на обяда с Левис. Би било също така еднакво лесно да го убеди да остане тук. Една дума, един жест. Би могла да направи този малък ход по всяко време, откакто бяха напуснали Рим.

Но беше започнала да харесва Левис, и така — съвестно и внимателно — не беше направила жеста, нито бе казала думата. Не искаше да причини болка на Левис. И още нещо също я задържаше — упорството, непреклонността да се придържа към спомена за Едуард, неохотата да убие в себе си онова силно и блестящо нещо, което все още я оживяваше.

Но се чувстваше сама. И също така се страхуваше. Гледаше сега към улицата, която беше влажна и празна. Мислеше за Левис. Изпита облекчение, че се беше държала по този начин, а след това, съвсем внезапно — и неизбежно съжаление.

Още в следобедите бързо притъмняваше. В четири и половина Елен дърпаше алените вълнени завеси върху малките прозорци, палеше лампата и седнаше срещу камината, в която въглищата изгаряха зад черната викторианска решетка. Понякога си правеше чай. Започваше да харесва тези прости ритуали. Дори, когато се връщаше в годините назад, в Алабама никога не беше така влажно и студено, както беше сега тук. Но на нея ѝ харесваше това влажно време.

Доставяше ѝ наслада червеникавокафявият цвят на лондонските платани, купищата влажни листа по паважа, сланата, от която сутрин тревата и клоните на дърветата побеляваха и мирисът на Лондонския въздух, който беше някак земен и остър, и леко опушен. От всичко най-много обичаше светлината на този град заради нейната мекота и сивота и заради леката мъгла, която понякога надвисваше над Темза.

Доставяше ѝ удоволствие да наблюдава как времето отминава, толкова осезателно, да наблюдава как следобедът потъмнява, приближавайки се към вечерта, да гледа светлината на уличните лампи и хората, с приведени от студа глави, бързащи да се приберат след работа от метрото вкъщи. Тези обикновени неща я утешаваха. Започна да се надява, че скоро ще завали. Никога не беше виждала сняг, освен на снимка.

Къщата им беше дадена под наем съвсем неочаквано. В началото, когато пристигнаха в Лондон, се настаниха при приятелката на майката на Левис, в просторен, модерен апартамент на „Ийтън Скуеър“. Тяхната икономка, една американка, се намираще в спазъма на сезона на предколедните приеми. Тя беше шик жена, но твърде небрежна по отношение на гостоприемството. Елен се беше затворила по отношение на нея, затворила се беше и за вихрушката от дейности, в които Левис се готвеше да се хвърли с огромен ентузиазъм. След като работата по снимането на филма беше завършила, тя се чувстваше неспокойна и изразходвана. Всички събития от миналото лято, които с такава бързина се бяха следвали едно друго упражняваха натиск върху съзнанието ѝ. Те бяха започнали да нахлуват нощем в сънищата ѝ, хаотично, злостно объркване. Това, което бе желала — сега си даваше сметка, че го беше получила — беше едно тихо място, където би могла да пълзи и се превива като ранено животно и да остави времето да тече.

Те не можеха да останат безкрайно в къщата на „Ийтън Скуеър“, и Левис беше започнал да се тормози от това, когато съвсем неочаквано му се обади художничката на портрети, лейди Ан Нийл. Той я познаваше слабо, чрез приятел на негов приятел тя беше чула, че търсел място, където да живее и му бе предложила своята малка къща.

— Тя е там, а аз използвам студиото над нея — каза със своя рязък глас. — Но сега живея с приятелка, така че, ако искате може да живеете в къщата.

На следващия ден те наминаха да я видят. Разглеждането не продължи дълго, тъй като беше малка къща с тераса, с две спални на горния етаж, с хол и кухня на долния. Спалните бяха с пиринчени табли на леглата, покривките бяха от снадени парчета, имаше окъсани черги и газени лампи. В кухнята имаше широка черна печка, на която можеше да се готви, дрешникът беше затлачен от безразборно наблъскана стари сини и бели съдове от прочутата английска порцеланова фирма „Спод“, а подът беше от йоркски камък, който беше изключително студен. Малката всекидневна беше неподредена и хубава, подът ѝ беше покрит със стара турска килимена черга, стените и бяха покрити с картини и импровизирани лавици с книги. Две тежки червени кресла бяха разположени до камината, а върху нея стояха две стафордширски кучета, ваза от синьо стъкло, пълна с кафяви птичи пера, едно щраусово яйце и редица загладени, сиви морски камъчета. Тя не беше нито много подредена, нито може би много чиста. Лицето на Левис изрази разочарование, а Елен възкликна от удоволствие.

— О, Левис, толкова ми харесва.

— Прилича на куклена къща. Исусе, тук е студено. Защо англичаните не разбират от централно отопление?

— Моля те, Левис.

— Е, добре, щом ти харесва.

Тогава тя откри това, което преди беше подозирала: на Левис беше трудно да ѝ отказва, каквото и да е.

На следващия ден те пренесоха нещата си и от тогава живееха тук. Левис използваше мястото като база за своите набези по елегантните приеми; Елен стоеше сама. С изключение на Ан Нийл, която Елен за първи път срещна за кратко, когато дойдоха да видят къщата и която на следващата седмица след нанасянето я беше попитала дали може да я рисува, тя не беше срещала никого. Тогава осъзна колко дълго, в продължение на месеци бе копняла за самота. Може би беше привикнала към нея още като дете, може би защото самотата беше необходима за заздравяване на раните ѝ.

Понякога отиваше да се разхожда сама покрай реката. Веднъж взе автобус и отиде до „Риджънт’с парк“, за да види езерото, патиците и платформата за оркестъра, откъдето през летните месеци се разнасяше музика.

Тя стоеше там, загледана в блестящо чистата дървена конструкция и чуваше майка си, да ѝ говори за Лондон, да ѝ разказва за парковете, за оркестрите, за маршовете и валсовете, които те свирят. Накрая се обърна настрана, чувствайки майка си много близо до себе си.

Когато се връщаше в малката къщичка, и ако Левис не беше там — а това рядко се случваше. — Тя понякога позираше на Ан Нийл или четеше, или просто си почиваше срещу камината, наблюдавайки фигурите, образувани от пламъците или хранеше котката на Ан Нийл — грамадно, величествено животно с цвят на мармалад, което периодически я посещаваше, лочеше мляко, седеше в скута ѝ и я наблюдаваше със своите големи кехлибарени очи.

Ако трябваше да обясни защо искаше да прекарва така времето си — а Левис с мило и меко добродушно раздражение я насилваше да го прави — би казала, че се чувства по-защитена.

Тук тя можеше да остави миналото, да си почине. Тук тя би могла да планира бъдещето, което ставаше все по-неотложно с всеки изминат ден и с всяка изминала седмица. Трябваше да планира не само за себе си, но и за бебето, за бебето на Били, си казваше, преплитайки ръце над много нежната извивка на стомаха си. То все още не беше започнало да се движи, но усещането ѝ за неговото присъствие беше силно. Тя чувстваше, че то успокояваше съзнанието ѝ, така като бе започнало да променя и нейното тяло.

Понякога, седейки пред камината, тя му говореше. В Рим, в началото, когато беше започнала работа, неразположението ѝ беше много тежко. Сутрин и вечер, преди и след работа — то я отслабваше и изтощаваше. Това беше най-тежкото време. И тогава, в тези вечери, тя се заключваше в своята стая в „палацото“ и пишеше писма до Едуард.

Пишеше под непреодолим импулс, нощ след нощ, казвайки му чрез хартията всичко, което никога не беше му казала очи в очи. Не изпрати нито едно от писмата и никога не ги препрочете, след като ги завършваше. Заклучи ги в едно чекмедже.

После, по време на работата настъпи промяна. „Вярвай в себе си“, беше ѝ казал Чад, и тези думи като че ли ѝ бяха дали сили не само по време на правенето на филма, но също и след това, когато се беше върнала обратно в „палацото“ и когато беше сама.

Една нощ, след като цял месец вече бяха правили снимки, тя се изкачи в своята стая в „палацото“, извади връзката с неизпратените писма, постави ги в празната камина и ги запали. На следващия ден, като чели то беше усетило, че нещо се е променило в нея и че тя беше успокоила съзнанието си, неразположението ѝ спря. Никога не се появи отново и колкото повече се затвърдяваше нейната увереност в работата ѝ, толкова тя придобиваше усещането за някаква изключително добра физическа форма и нов изблик на енергия.

Но смутите от миналото и безпокойството за бъдещето я очакваха. Те започнаха да предявяват правата си, когато свърши филмът и тя напусна Рим. Тогава кошмарите, които един-два пъти беше имала във Франция се върнаха и все още продължаваха. Нощ след нощ имаше ужасни сънища.

Държеше Били на ръце, после Едуард. И Едуард беше, който умираше и кървеше. Майка ѝ танцуваше в нейните сънища, танцуваше ѝ на съпровод от песни за люляците, виолетовите ѝ очи бяха големи и невиждащи. Нед Калвърт се връщаше в неговия бял костюм, гледаше я от стаята на своята съпруга и ѝ казваше, че сега тя е негова жена, че е впримчена, и че ще бъде негова завинаги и завинаги. Елен гледаше него и лъскавите стъклени бурканчета на тоалетната масичка, искаше да вдигне едно и да го убие. Когато взимаше стъклената бутилка, тя се превръщаше в диамант. Диамантът беше много студен и я изгаряше.

Тези сънища я плашеха, тя би искала да разкаже на някого за тях, но нямаше на кого, освен на Ан или на Левис, а не можеше да се реши да го направи.

През деня те се оттегляха, но все още не можеше да се отърси нощем от тях. Това също я плашеше, защото трябваше да се чувства добре и да бъде здрава заради детето.

Струваше ѝ се, че познава това бебе: то вече ѝ бе станало приятел и довереник. Знаеше какво е то, знаеше всичко за него, дори точния ден, когато беше заченато: 16 юли, разбира се, 16 юли, защото това беше също така и денят, в който Били умря. Чрез бебето Били продължаваше да живее — те не бяха успели да го убият.

— Аз трябва да бъда добре. Трябва да бъда силна — казваше на висок глас понякога сама на себе си, обикаляйки напред-назад, с ръце здраво сплетени около корема. — Силна заради детето и силна заради Били.

Беше важно да мисли за Били, колкото можеше — повече, защото бебето никога нямаше да го познава. Затова с много усилия се опитваше да не мисли за Едуард, а когато въпреки всичко той пропълзяваше отново съзнанието ѝ, винаги изпитваше вина.

А ненавиждаше това почти толкова, колкото и ужасните си сънища. Сега нямаше време за подобни чувства, вината пораждаше толкова много въпроси. Тя насочваше мисълта ѝ да препуска в най-различни посоки, намекваше за възможностите и за избора, който беше могла да направи, и пред който тя беше отказала да се изправи.

Детето на Били, детето на Били — повтаряше си отново и отново като молитва тя. Дръпваше завесите, затваряше се за света, и се оттегляше край огъня. Молитвата успокояваше ума ѝ, помагаше ѝ да крои планове за бъдещето.

Тези планове, които започваше да осъществява, трябваше да бъдат особени. Те трябваше да бъдат практични.

Тя си мислеше така в този следобед, когато Левис си позволи да напусне един много дълго проточил се обед. Беше вечер, когато той се върна в къщичката. Валеше. Той влезе в малката червена стая с нейната кехлибарена светлина, оставяйки мокри следи, издърпвайки кашмирения си шал и красивите си ръкавици, изтърсвайки дъждовните капки от раменете на скъпото си палто, шегувайки се и полуоплаквайки се от ужасите на английското време. Съвсем неочаквано, без видима причина, той спря по средата на фразата.

Погледна към Елен, която седеше на чергата през камината. Често, когато тя го гледаше, той мислеше, че не го вижда, като че ли гледаше през него. Сега, може би защото неговото пристигане я беше стреснало, тя го гледаше директно и напрегнато със замислени, големи сиви очи. Левис се поколеба, после свали палтото си, издърпа мокрите си обувки и седна.

Тази вечер той щеше да ходи на театър и на вечеря, те и двамата знаеха това. За миг се загледаха един в друг, после тя погледна надолу, а тъмните ѝ клепачи като че ли засенчиха страните ѝ. Тя леко се изчерви. Левис се размърда в стола си, огънят приятно го затопляше.

— Трябва ли да тръгваш, Левис? — попита със спокоен глас тя.

Внезапно Левис изпита най-необикновено щастие, почувства като че ли досега беше тичал, изкачвайки се по безкрайна поредица от ескалатори, и съвсем неочаквано можеше да слезе от там.

— Не се налага — бързо отговори той. — Вечерта е отвратителна. Всъщност... Не мисля, че ще отида.

Тя го погледна. Неговата капитулация като че ли я стресна, после срамежливо му се усмихна.

Със студено безпристрастие и практичност, тя мислеше, че беше много млада, че всъщност нямаше пари и че бебето на Били се нуждаеше от баща. Гледаше на факта хладнокръвно, премервайки нуждите на бебето и нуждите на Левис Синклер, който, както тя беше започнала да забелязва, бе много по-уязвим и несигурен, отколкото първоначално изглеждаше — Левис Синклер, който беше раним.

Лицето ѝ не издаваше нейните пресмятания. Левис я гледаше и мислеше, че неговото решение ѝ беше доставило удоволствие, но че тя беше твърде скромна за да го изрази. Той се чувстваше смайващо разтърсен от чисто щастие.

Нищо друго не беше казано, но в този кратък миг бъдещата посока на техните два живота започна да добива своите очертания.

Три седмици по-късно, с приближаването на Коледа започна тежък снеговалеж. Елен се събуди и намери стаята си необикновено светла. Тя се измъкна от високото месингово легло и дръпна завесите.

Беше все още ранна утрин и снегът отвън беше недокоснат. Тя погледна в чудесната утрин, в която чистото и лъчезарно слънце огряваше един светъл, нов свят. Точно тогава, и за първи път, тя усети движението на своето дете.

Стоеше съвършено спокойна, с ръце притиснати към корема си, изпънат под нощницата. Това беше странно усещане, съвсем различно от всички описания, които беше чела. И за момент си помисли, че може би си е въобразила. После го усети отново: едно бавно пърхане, като птиче, хванато в човешка длан, част от нея, и все пак отделено. Това раздвижване я изпълни с внезапно, интензивно и пламенно желание да го защити. Сълзи напиреха в очите ѝ. Тази сутрин, докато позираше в студиото тя попита Ан Нийл дали би могла да ѝ препоръча лекар в Лондон. Тя замълча. Гинеколог.

Настъпи тишина. Ан я погледна, четката ѝ спря. Нейното изразително, с остър поглед, ъгловато лице се спря за миг на Елен.

— Да, мога да направя това. Той е лицемерен кучи син, известен обаче.

Тя замълча и започна отново да работи върху платното. Нищо повече не беше казано — това беше един изключително английски момент, помисли Елен. Следващия следобед тя отиде и се срещна с изтъкнатия мъж, господин Фоксуърт в неговите стаи на „Харли стрийт“. На Левис тя не каза къде отива.

Господин Фоксуърт беше висок и изглеждаше изискан. Носеше перленосив костюм с жилетка, перленосива връзка и игла на връзката, завършваща с перла. На ревера му имаше бледожълта пъпка от роза, а той седеше зад много обширно и елегантно полирано бюро и пишеше. Върху стената зад гърба му имаше точно подредени картини с английски пейзажи, всички внимателно осветени, малки и внимателно хармонизирани със скучния, но направен с вкус тапет. Елен задържа очите си в картините. Господин Фоксуърт фиксираше своето бюро. Питаше за нейните менструални периоди и Елен разбра, че той намираще отговорите ѝ за незадоволителни. Тя никога досега не беше обсъждала тези неща пред мъж и беше почервенияла и объркана.

Накрая той въздъхна по начин, който съумя да подсказва, че не само Елен, но и всички от нейния пол оставаха за него мистерия, леко уморителна мистерия. Предложи ѝ да отиде в съседната стая, където чакала една сестра. Тогава би я прегледал. Изглеждаше като че ли той намира тази необходимост твърде неприятна.

Сестрата беше пъргава.

— Свалете цялото си бельо — каза тя — включително и гащите. Ще намерите един халат на закачалката.

Елен направи както тя ѝ каза. Когато излезе в зелен ленен халат, сестрата ѝ помогна да легне на тясната кушетка. Тя имаше метални възгетата с халки при краката и беше покрита с бяла хартия. Елен започна да усеща нечистоплътност. Сестрата натисна тайно копче и след добре премерено време господин Фоксуърт влезе при тях.

Взирайки се някъде в пространството над главата ѝ, той извади метален предмет, приличен на ножици. Заклатушка ги в едната си

ръка, а с другата направи няколко бързи предварителни проби.

— Това първоначално ще го почувствате студено. Отпуснете мускулите си, моля — каза той. Това беше единствената забележка, която направи по време на целия преглед, а Елен инстинктивно се напрегна. Господин Фоксуърт се раздразни. Той вложи вътре металния предмет, нагласи го и завъртя някакъв ключ. Погледна, попипа и погледна към сестрата. Сложи коленете ѝ в железните халки и ѝ повдигна краката. Елен затвори очи.

Когато отново ги отвори, господин Фоксуърт си сваляше гумените ръкавици. Той ги събра на топка и ги хвърли в кофа за отпадъци. После натисна корема ѝ, отстрани тънкия халат и все още вирайки се някъде в пространството над главата ѝ, опипа гърдите ѝ. Изобщо докосването му до нея сякаш беше за него отвратително занимание и Елен се питаше дали беше така, защото не беше омъжена, и дали той гледаше по същия начин, когато преглеждаше уважавани матрони. Докато тя се обличаше и сестрата я нарече „госпожа Крейг“, тя се увери в това. Подобно сдържано, неизразено презрение я ужаси. Съжаляваше, че не беше сложила пръстен и не беше се престорила на омъжена, всичко би било по-добро от това лице и от тази стена от неодобрение.

Тя се върна в стаята на господин Фоксуърт, с усещането, че е дамгосана. Той пишеше, отбеляза, че би могла да седне, и продължи да пише. Когато накрая я погледна, беше намръщен. Започна да говори, внимателно мерейки думите си, като зает човек, който се обръща към малко и изоставащо дете.

— Госпожице Крейг, продължителността на нормалната бременност е четирийсет седмици. Сега сме 22 декември, изминали са най-много деветнайсет седмици от бременността ви. Трудно е да бъдем по-точни, като се има предвид вашата несигурност по отношение на датите на менструалните ви периоди — той замълча. — Затова трябва да ви кажа, че ако имате намерение да поставите въпроса за прекратяване на бременността, аз ще трябва да ви откажа. Изискванията на закона са строги. Когато бременността е напреднала повече от дванайсет седмици, какъвто е сегашният случай, тогава възможността от прекъсване е незаконна... Госпожице Крейг, разбирате ли какво ви казвам?

Очите на Елен се обърнаха към неговото лице. Думите му ѝ изглеждаха напълно безсмислени и като че ли стигаха до нея през някаква висока преграда.

— Прекъсване? — каза тя накрая. — Искате да кажете аборт? Но аз не искам аборт. Искам да запазя това дете.

Господин Фоксуърт стисна устни. Очевидно, терминът „аборт“ нараняваше неговата чувствителност. Той премести с два инча календара върху бюрото си.

— Разбира се, разбира се — заговори той вежливо, успокояващо и напълно не вярвайки. — Естествено, аз разбирам. Бих искал да го направите по-рано... Но, вие сте в отлично здраве. С много голяма степен на точност бихме могли да измислим, че ще достигнете термина си на около 4 май следващата година — едно пролетно бебе. Винаги е толкова приятно за майките, мисля — лицето му автоматично просия, после доби трезв вид, като че ли подобна шега беше правил много пъти преди, и едва сега осъзнаваше нейната неуместност. — Има, разбира се, още значително много време, което ви дава възможност да гледате напред, госпожице Крейг и да направите планове за вас и за вашето дете. Аз се питам... — лицето му стана сериозно. — Преценявали ли сте, госпожице Крейг възможностите за осиновяване!

Постави въпроса съвършено хладно, като че ли той беше толкова очевиден, че не заслужаваше да се споменава. Елен преглътна. Той оглеждаше нея и дрехите ѝ с невъзмутимо презрителен поглед. Тя носеше обикновено, евтино палто, което си беше купила преди няколко седмици. Даде си сметка, че на него то изглеждаше такова, каквото си беше — евтино. И с гняв се убеди, че начинът, по който той разговаряше с нея беше някак си свързан с това палто. С палтото и с факта, че тя не беше омъжена. Тя го гледаше с лудешка омраза и мислеше за майка си. Дали по същия начин онзи дребен, нелегален тип, който правеше аборти в Монгомъри по същия начин беше гледал и на нея?

В един миг тя си даде обещание, каквото всъщност си беше давала и преди, но сега то доби по-голяма сила, че това нямаше никога вече да ѝ се случи, че нямаше никога повече да бъде гледана отвисоко. И че каквото и да трябваше да направи, нейното дете нямаше да израсне така, както беше израснала тя самата — изпълнена с тази

болезнена, ужасна гордост, която е страничен продукт на бедността. Тя се изправи.

— Казах ви. Аз ще запазя това дете. Не се интересувам от въпроса за осиновяването.

Повдигна брадичка. Господин Фоксуърт втренчено я изгледа и се наведе отново над своите бележки.

Елен се взря в приведената му глава и в перленосивия му костюм, в двата кокетни кичура сиви коси на слепите му очи и си помисли: „Той съжاليا, че изобщо се е съгласил да ме приеме. Ако не бях използвала името на Ан Нийл и титлата ѝ, когато телефонирах, той изобщо нямаше да ме приеме...“

В това тя напълно грешеше. Господин Фоксуърт мислеше за датите. При сега действащите в Англия закони за абортите, той познаваше изключително много жени, които идваха при него и лъжеха, очарователно и непоклатимо относно датата на техния последен цикъл. Богати жени, светски жени, по-възрастни или по-млади: понякога те слънчево се усмихваха, понякога плачеха. Тяхната цел, разбира се, беше да го убедят, че не бяха толкова напреднали в бременността, колкото действителност бяха, и затова прекъсването беше възможно. Тези жени, повечето от които бяха свикнали да постигат целта си, ставаха гневни и започваха да се обиждат, когато господин Фоксуърт спокойно ги информираше, че — както той се изразяваше — те може би грешаха.

Но това се случваше за първи път в неговата професионална практика, когато една жена беше дошла при него и се опитваше да претендира, че нейната бременност е по-напреднала, отколкото всъщност беше. Тази госпожица Крейг се опитваше да го убеди, че беше бременна в петия месец, което означаваше, че зачеването беше станало в средата на юли. Това не беше възможно и му се стори доста странно. Той намери също така за странно и това, че когато се беше опитал да ѝ предаде фактите, тя изобщо не пожела да го слуша. Тя като че ли съвсем съзнателно заличаваше от съзнанието си думите му, още докато ги произнасяше.

Господин Фоксуърт сви устни. Неговият професионален живот беше посветен на грижа за жените, и все пак не адмирираше особено женския пол. Жените, мислеше той, имаха способността да изместват фактите, които не са им удобни и по-специално в онази точка, където

се пресреща техният емоционален и сексуален живот. Тази млада жена, допусна, желае по някакви нейни причини да се самоубеди, че един мъж беше баща на нейното дете, а не друг.

Добре, това беше явление, с което той се беше сблъсквал и преди. Всички мъже, включително и женените, бяха в очите на господин Фоксуърт предполагаеми бащи и голям брой мъже сред неговите познати бяха горди да представят синовете и дъщерите си на света, които, господин Фоксуърт знаеше със сигурност, не бяха техни. Най-странното беше, че замесените в това жени изглеждаха били в състояние да заличат напълно тази упорита истина от тяхното съзнание. След определен момент, те не само твърдяха, че съпрузите им са бащи на децата на техните любовници, но всъщност и самите те започваха да вярват в това.

Той се отдели от размислите си, за да погледне тази си пациентка. Тя отговори на погледа му. Лицето ѝ беше пламнало, очите ѝ блестяха и изразът ѝ беше предизвикателен. Господин Фоксуърт не я харесваше, тя беше изключително млада, беше неомъжена и той прецени, че едно изражение на униженост или отчаяние би ѝ подходило повече.

Като укорителен жест той разхлаби снежнобелия си маншет и погледна към своя часовник. Младата жена прехапа устни. Тя разплете ръце и му благодари, че я е приел. Направи го достатъчно любезно, но с известна ирония в гласа, която оскърби господин Фоксуърт.

Той натъртено я запита дали е разбрала това, което ѝ беше казал, на което тя се засмя и го попита колко му дължи. Той беше сигурен, че въпросът беше поставен нарочно, а не просто от непознаване на етикета. Леко се изчерви, изправи се и ѝ предложи да остави адреса си на неговия администратор. Известието за неговата такса — той произнасяше думата с известно затруднение, тъй като неговите хонорари бяха високи и той смяташе за недостойно да напомня за тяхното съществуване — трябваше да бъде изпратено по съответния ред.

Елен напусна. Надолу по широкото и елегантно стълбище, през тежката входна врата, по няколкото стъпала, на паважа на „Харли стрийт“. Навън непосредствено пред нея спря едно такси. От него излезе висок мъж на средна възраст, който отвори вратата и помогна на една жена да излезе от таксито — хубава жена, облечена в кожи. Тя се

наклони към ръката му и смеейки се го погледна. Беше закръглена, великолепна, очевидно бременна.

Елен постоя за момент, загръщайки се в своето платнено палто, повдигайки яка, за да защити лицето си от студения вятър. Тя погледна този мъж и жената, несъзнаващи нейното съществуване и как те преминаха по стъпалата на къщата. Бързо пристъпи напред и се качи в таксито.

На 4 май — нейното бебе. Тя не можеше да мисли за нищо друго, обладана беше от усещането за неотложност. Навеждайки се към шофьора, тя му даде своя адрес в „Челси“. Обърна се и погледна още веднъж мъжа и жената, и после, навеждайки се отново напред, помоли да бързат.

Когато чу входната врата на къщата да се отваря и затваря Левис беше на горния етаж, полуоблечен и полусъблечен, подготвяйки се за излизане. Той не беше в добро настроение. Отегчен беше от стаята, която беше студена, от покрива, който се накланяше и не беше лесно да се разположи удобно един мъж като него, висок един и осемдесет и три. Отегчен беше от Чад, който постоянно телефонираше и не го оставяше на мира, викаше го да се върне в Париж. Беше отегчен и от Елен, която беше нетърпелива по отношение на „Нощна игра“ и която говореше много дълго с Чад по телефона. Отегчен беше и от момичето, на което беше обещал да съпровожда тази вечер на бал-вечерята в „Бъркли Скуеър“. На всичкото отгоре мразеше и самия себе си. С него ставаше нещо, което не можеше да разбере, и което като че ли нямаше сила да контролира.

Чувайки стъпки, той за момент се поколеба. После раздражено дръпна колосаната си официална риза, грабна официалната си черна връзка. Не трябваше да отива на танци. Можеше да телефонира на момичето, макар и толкова късно и просто да отмени. Би могъл да си остане вкъщи. Тази алтернатива му се струваше странна и неизмеримо съблазнителна. През тези последни седмици беше усещал, че нейната привлекателност ставаше все по-силна. И този бързо развиващ се вкус към домашната атмосфера го тревожеше. Беше сигурен, че никога не го беше изпитвал досега. Само че Елен му беше предложила да остане

вкъщи само онзи път, предложението не беше повторено. Левис се намръщи и реши да отиде. Започна да връзва връзката си.

Беше започнал да намира за все по-трудно и по-трудно да седи в една и съща стая с Елен, чувство, което нещастно съжителстваше с неговото много силно желание да бъде с нея. А когато беше с нея, искаше да я докосне, да вземе ръката ѝ, да я обгърне в прегръдка... Нуждата да направи тези неща, беше започнала да го подлудява. Най-накрая, ако искаше да вземе ръката ѝ, защо по дявола, не го направеше? Левис вече от месеци си задаваше такива въпроси, факт, който той осъзнаваше с горчивина.

Нямаше отговор. Всичко, което знаеше бе, че когато гледаше Елен, неговото обичайно сексуално настъпление му изглеждаше просташко. Нужно бе някакво ново отношение. Левис нямаше представа какво трябваше да бъде то.

Той хлъзна ръце в ръкавите на своето черно вечерно сако и го облече. Един непознат го погледна обратно от огледалото. Почувства, че не знаеше вече кой беше самият той. Цялата му идентичност като че ли се намираще в постоянна промяна и като че ли тя беше изковавана минута по минута и зависеше по някакъв мистериозен начин от Елен. Левис смяташе, че тя би трябвало да прояви някаква признателност за това. Като че ли самата Елен притежаваше силата да го освободи, за да бъде самия себе си.

Левис не обичаше самонаблюдението, но тази мисъл пропълзяваше по задното стълбище от онзи тавански етаж на неговото съзнание, където беше оставил на съхранение старите си идеали. Той я натъпкваше обратно там, където принадлежеше: в стаята за стари вещи. Отвърна се от огледалото и потегли за стълбите. Нуждаеше се от лечение, лечение, което беше правил и преди и което този път той беше решил, че не трябва да се провали.

Елен не направи опит да го убеди да остане вкъщи, но направи нещо, което не беше правила никога преди.

Щом Левис отвори вратата, тя тържествено взе неговия шал и лично го постави около врата му. Ръката ѝ леко го докосна. Той долови чистия мирис на кожата и косата ѝ. После тя се надигна и постави кратка, девствена целувка на неговата буза.

Левис изхвъркна замаян на улицата. Той почти забрави за лечението, което прилагаше от време на време, почти изостави както

момичето, така и бала. После видя такси в края на улицата и преди да е променил решението си, се затича към него.

Насочи го към Мейфеър и се облегна на задната седалка, чувствайки се по-спокоен. Щом таксито набра скорост при „Слоан стрийт“, той започна да се отпуска и да става по-самоуверен. „То ще подейства“, си каза твърдо. Този път дяволски добре ще потръгне. Сега беше почти седем. Питиета, вечеря, танци. В единайсет часа най-късно, колкото може по-рано, Левис Синклер щеше вече да се е настанил.

В десет имаше пауза на танците, а вечерята беше сервирана. Трапезарията беше претъпкана с крещящи млади англичани във фракове и украсена по края с дебютантки, току-що навлезли в обществото млади момичета, и с постдебютантки, зачервени от усилията си върху танцовата площадка. Левис се промъкна през множеството към дългата маса, където красиво подредена, се предлагаше разточително много храна. Омари, пълпъдъчи яйца, желирано телешко филе, в далечния край — винени, високи като крепости желирани ястия, пирамиди от плодове, сладоледи и сорбета в сребърни подноси. Мъжът до него изпусна едно пълпъдъче яйце и внезапно го настъпи. Купа с хайвер беше веднага изпразнена, омарите, толкова хубаво наредени и украсени миг преди това, бяха вече в безпорядък.

Левис се беше сторецил, потеше се и беше в много лошо настроение. Той заби лакътя си в ребрата на един англичанин и си проправи път напред. Държеше нависоко две чинии, едната за себе си и другата за ексдебютантката, която си беше избрал за тази вечер. Измъчен келнер сложи по едни първокласни омарови щипки във всяка от чиниите и по един черпак жълта като горчица майонеза. Беше добавена по малко пушена съомга и парченца увехнала краставичка. Това ще свърши дяволски добра работа, реши Левис.

Той извоюва пътя си обратно до ексдебютантката, която неподозираща за съдбата, която ѝ готвеше Левис, говореше с една приятелка. Тя беше облечена в рокля от розов шифон с много бухнала пола. Имаше изпъкнала ивица плат, където нейните дълги превзети ръкавици свършваха и показваха пълнотата на горната част на ръцете

й. Когато видя, че Левис приближава, тя разкопча ръкавиците си и ги нави обратно към китките.

— О, съомга — каза тя и направи физиономия. — Аз исках всъщност говеждо.

— Всичкото се свърши — излъга Левис.

— О, каква досада. А хайверът?

Левис изскърца със зъби.

— Задръж за секунда — каза той. — Ще отида само да взема за нас малко шампанско.

— За какво да се задържа? — отговори тя, смятайки че е казала голяма духовитост, защото заедно с нейната приятелка избухнаха в смях.

Левис сдържа гримасата си и се приготви да си извоюва пътя до масата с напитките. Тя беше препречена, от съответната плътна редица от англичани.

Левис стоеше и чакаше. Той нямаше желание да се блъска, нямаше желание дори да продължава да стои там, и само инатът, който надделя в този момент го задържа. Не, помисли си той, беше си дал това обещание, и дявол да го вземе, щеше да го осъществи.

Вече беше тайно разузнал почвата, беше изключил възможността да използва спалня, и се беше спрял на банята на горния етаж. Банята не беше толкова удобна, но поне имаше брава, която се заключваше. Всички ключове на спалните, беше забелязал Левис, отсъстваха. Англичаните бяха подозрителна тайфа.

Той с примирение се облегна на една колона, в очакване на своя ред. Преди време правенето на секс изглеждаше очарователно лесно нещо. Той прехвърли в ума си някои от жените в своето минало. Споменът за техните лица и тела вече се беше замъглил в паметта му. Той не можеше да се сети за повечето от имената им, но това не беше изненадващо, защото връзката с никоя от тях не беше продължила дълго.

Харесваше по-възрастните жени — или поне така беше преди. Неговата най-продължителна връзка, шест седмици през едно лято в Кейп Код беше с една жена, която беше връстница на неговата майка. Тя преподаваше литература в колеж за момичета. Беше казала на Левис смисъла на думата „ерогенен“, покрай многото други неща. „Ти така

искаш да се втурнеш, Левис, по-полека. Правиш го като че ли го мразиш...”

Левис се намръщи. Забележката го беше засегнала, може би, защото имаше истина в нея. Във всички случаи, той я беше оставил малко след това.

Беше решил, че не харесва интелектуалните жени. Стигаше до там, че не харесваше особено жени от средите, от които произлизаше. Намираще ги всички мъртви от врата надолу. Не, той много повече предпочиташе проститутките, които хващаше на „Гаймс Скуеър“ или балтиморските стриптийзьорки, които се увиваха около тялото му, присмиваха се на акцента му и го оскубваха поне с двайсет долара повече, отколкото искаха от техните моряци. Така че, какво? Така поне беше честно, и тези момичета с техния остър уличен език поне го караха да се смее. Той сега видя съвсем живо до себе си две от тях, едната черна, другата бяла от двете му страни в леглото, и тримата натъпкали се с наркотични цигари.

— Аде бе, захарче — беше казало черното момиче. — Майка ти казвала ли ти е някога за сандвич с шоколад?

— Не от този вид — беше отговорил Левис, грабвайки и двете. Думите го бяха стимулирали. Двете момичета се бяха заизвивали, смучеха и ближеха, и през цялото това време, някъде дълбоко в ума си, Левис беше виждал възмутеното лице на майка си. Сторило му се беше, че това трае хиляда години — да напомпва и напомпва. А след това черната стриптийзьорка беше казала: „Ей, големия, ти не си какво да е, знаеш ли? Ела пак при мене, и аз ти се кълна, бебче, че ще ти го направя без пари...”

Той никога не я видя повече. Сега дори не можеше да си спомни лицето ѝ. Само сладкото чувство, ебането, което беше като реванш и това, което беше казала, разбира се.

Левис разтърси глава. Най-накрая, той беше стигнал до масата с шампанското. Две чаши твърде топло шампанско.

Колко странно, помисли си той, да забрави лицата им, а да помни техните думи.

Беше десет и четирийсет и пет и той беше стигнал до светилището — банята на горния етаж. Левис се беше любил в бани и преди, ексдебютантката изглежда не беше. Но тя беше поела достатъчно шампанско, за да бъде лесно убедена да се качи на горе. В

момента, когато вратата беше заключена, тя започна да променя мнението си. Левис я хвана. Той отегчено помисли: „Ще свърши за петнайсет минути“. Всичко беше наред, докато я целуваше. Той го прави известно време, крадешком проучвайки географията на нейната бална рокля, която изглеждаше непроницаема.

Тя имаше дълбоко изрязано деколте с много пристегната долна фуста. Левис експериментално я прегърна и усети многото банели. Бухналата ѝ пола беше дълга до земята. Левис успя да я повдигне до коленете и незабелязано да промъкне ръката си отдолу. Усети извивката на бедрото и найлонов чорап. Още по-добре усети металните закопчалки на жартиерите. Целуна момичето с още малко по-голяма разпаленост и премести ръката си инч по-нагоре. Подозираше, че тя беше сложила от онези най-нови страстоубийци — ластичен колан с жартиери. Левис имаше опит в свалянето на подобен женски колан, и той съвсем не беше окуражаващ. Изостави полата ѝ. Съсредоточи едновременно и двете си ръце в областта на гърдите: банели и внушително набъбнала плът — сякаш опипваше гълъб с голяма гуша.

Левис съзнаваше, че съвсем не се е надигнал. Някъде дълбоко в съзнанието му съществуваше неясното усещане, че не би искал да бъде тук и че не би искал да прави това, но беше започнал и все още упорстваше. Единайсет часа. След минута тя ще започне да проявява интерес, помисли си той. Целуна момичето отново и забеляза, че беше се зачервила, и че дишането ѝ беше зачестило. Той се реши на по-смел ход, със загребващо движение бръкна между гърдите ѝ.

Ексдебютантката реагира веднага. Тя гневно изцвили и силно плесна Левис по ръката.

— Скотски американец. Какво си въобразяваш, че ще направиш?

Тя отстъпи назад и високомерно навиря към него дългия си, английски нос. Левис сви рамене и сложи ръце в джобовете. Усмихна ѝ се с мързелива, обидна усмивка.

— Ти дойде горе с мен. Видя, че заключвам вратата. Какво мислеше, че ще правя?

Беше изпил значително количество шампанско, достатъчно, за да го накара да разбира, че това е неотменимата логика. Ексдебютантката очевидно не се съгласи. Тя му отправи унищожаваш поглед.

— Да не би да си въобразяваш — каза тя само леко олюлявайки се на краката си — че имам намерение да загубя своята девственост с един американец в една баня?

— Кое е по-лошо, моята националност или изборът на мястото?

Тя му отправи още един високомерен поглед, после, за да компенсира малко, започна да се киска.

— Честно казано, Левис, ти имаш най-колосалните нерви...

Левис се колебаеше. Прецени, че ако опита сега, и си направеше труда да бъде настойчив, би могъл вероятно да постигне прогрес от рода на отблъскване, дори грубо отблъскване — това беше част от играта. Би могъл да я придумва, да я целува. При мисълта и за двете, си даде сметка, че го отегчаваше до полуда.

Той погледна към ексдебютантката и тя го погледна. Тя беше хубавичка, и Левис, който я познаваше от две седмици, я харесваше. Той въздъхна. Шампанското и някакъв вид ярост го направиха по-смел.

— Защо не? — попита той накрая. — Искам да кажа, в края на краищата, защо не? Какво е това, най-накрая? Защо това трябва да представлява някаква проклета сделка?

За негово облекчение, а също така и за негова изненада, въпросът като че ли не я обиди. Левис имаше ясното впечатление, че и на нея й беше хрумнало същото. Тя се намръщи и изглеждаше замислена.

— Не зная — тя замълча. — Мисля, предполагам, че ти трябва да ме обичаш.

— О, велико, знаменито! — Левис внезапно се почувства доволен. Той се облегна назад върху стената.

— Не трябва ли тогава да сме женени? Или поне сгодени?

Момичето се изкиска:

— Не, Левис, успокой се. Това е за мамино поколение.

— Ами, предполагам, че това е прогрес. В известен смисъл.

— Така. Ако аз те обичах, това вероятно би било добре — тя великодушно продължи. — Също така, ако бях сигурна, че няма да забременея и така нататък... — Тя започна леко да порозовява. — Но, аз не те обичам, това е, и ти не ме обичаш, така че — не мога.

— Така е ясно. — Левис въздъхна. — Изглежда разумно. Точно по въпроса. — Той отново се блъсна от стената. — Така че, ние не можем да го направим, по дяволите, заради самото него, просто за забавление.

— Не, Левис, не може — тя отново се изкиска.

— Трябва да има любов, а?

— Това е разликата, Левин — тя го гледаше сериозно. — Това променя природата на нещата.

— Променя природата на нещата? Така ли? — Левис тържествено поклати глава. Даваше си сметка, че все още беше леко пиян, но че някъде дълбоко в съзнанието му някакво пространство започваше да се разчиства. Съвсем ненадейно, всичко, което тя каза, започваше да добива смисъл. — Тогава ще стане по-различно, така ли? — бавно каза той. — Знаеш ли, ако ние... когато аз... когато някой...

— Аз мисля същото — момичето изглеждаше несигурно. — Какво мислиш?

— Не зная — Левис въздъхна. — Никога не съм бил влюбен.

Момичето строго го изгледа:

— Каза, че си на двайсет и пет?

— Дори и така да е.

— Левис, ти си безсърдечен съблазнител — каза тя и рязко и се отправи към вратата.

— Аз не съм безсърдечен. — Левис слабо протестира. Пространството в съзнанието му се разтваряше все повече и повече, и той започваше да се чувства чудесно.

— Да, такъв си. Изборът на една баня беше решително безсърдечен.

Левис внезапно беше поразен. Той бързо се обърна, когато тя завъртя ключа:

— Ти си напълно права! Абсолютно си права! Извинявам ти се!

— Левис, ти си пиян — каза тя твърдо. После се усмихна. — Но, аз ти прощавам.

Тя излезе, шифонът ѝ прошумоли, а Левис остана загледан в пространството. Откъм стълбището достигнаха звуците на виенски валс. Сладостта на музиката и новооткритото в ума му пространство се съединиха в едно.

Погледна часовника си. Беше единайсет. И изведнъж, съвсем ясно, без повече извъртане, разбра: обичаше Елен! Това беше — и то беше толкова просто. Нямаше нищо сбъркано в него, в края на краищата объркването, което беше усещал през последните седмици имаше една и само една причина. Чувствал се беше объркан, защото

беше отказал да си признае този централен, великолепен и по-важен от всичко друго факт.

Той я обичаше! Така че, нямаше нищо неправилно. Напротив — всичко беше както трябва.

На половината на стълбището, Левис спря. От тук той можеше да гледа към балната зала, където под звуците на валса мъже и жени замаяно се въртяха на танцовата площадка. Левис постоя и ги погледа — роклите, блестящи както бижутата и деликатни като цветя. Мъжете, които изглеждаше, че се движат така сигурно, размахваха опашките на своите черни сака, така както се въртяха и бухналите поли на женските рокли. Сребро и злато, нарцисово жълто, алено и черно, синьо бледо, като лунна светлина, розов ализарин. Краката на танцуващите двойки като че ли не докосваха пода, Левис си помисли, че те кръжаха като планети, изглеждаха толкова хубави и внушителни, като звезди.

Получавайки обратно палтото си, той прекрачи границата от топлината и светлините на къщата в студеното мъждукане на запустелия „Бъркли Скуеър“. Почувства, че беше имал някакво видение. Помисли, че би могъл да извърви много лесно няколкото мили до къщи. И така направи: покрай „Пикадили“, през сенките на „Грийн парк“, през „Найтсбридж“, после на юг към реката. Беше му студено на краката в неговите вечерни, от патентована кожа обувки, но Левис не осъзнаваше това. Той едва осъзнаваше, че изобщо върви. При нормални обстоятелства, това би значило, че е пиан.

Левис знаеше, че не беше. Той беше опиянен, да, но със средствата на нещо далече по-могъщо, много по-неудържимо, отколкото най-хубавото „Болинджър“, което беше пил тази вечер. Чувстваше, като че ли калейдоскопът на неговия живот се беше завъртял, и всичките парчета, всичките объркващи фрагменти чудотворно се бяха наместили в една точка — съвършения, траен модел. Той влезе спокойно в малката къща в „Челси“. Минаваше полунощ и стаите бяха тъмни. Левис свали палтото и шала си, изрита мокрите си обувки. Тихо, по чорапи припълзя по тесните стълби. Ликуващ и същевременно ужасен, натисна бравата на стаята на Елен и я намери отключена.

Той я отвори и се вмъкна вътре.

Тя спеше на отворени завеси. Светлината на луната и отразената от снега светлина правеха стаята бляскава и сенчеста, така сребриста,

като негативен филм.

Тихомълком Левис стигна до високото и широко пиринчено легло и я погледна. Дългите кичури на косата ѝ се бяха пръснали по възглавницата, клепките ѝ пускаха сенки над страните. Дишането ѝ беше меко и равномерно. Едната ѝ ръка лежеше отпусната върху завивката. Левис гледаше млечнобялата кожа, меко синьото на вените, които минаваха през нейната китка. Ръката и рамото ѝ, които той едва можа да види, бяха голи. Тя не беше сложила нощница.

Левис я гледаше и се чудеше на упоритостта, страха и на глупостта си от недозрялост, заради които толкова дълго е бил сляп. Колко своенравен е бил, и колко глупав! Сега, с треперещи ръце, той докосна чаршафа, крадешком, много внимателно дръпна нагоре завивката.

Чаршафите бяха от светлорозов памук. На тази светлина те бяха станали като перлени. Тялото на Елен, извивките му, издатините и впадините му, бяха избелени до пясъчен цвят. Сенките под нейните гърди и между бедрата ѝ бяха бледоморави като мимолетни струйки дим. Тя леко се раздвижи, като че ли студеният въздух, докоснал кожата ѝ щеше да я събуди, после остана, отново неподвижна.

Левис потръпна не толкова от студа, колкото от някакъв духовен екстаз. Чувствайки се като богомолец, малко като неканен гост, той свали остатъка от дрехите си.

Когато остана гол, се изкачи в леглото до нея. Легна много внимателно, с тревогата да не докосне със студената си кожа нейната, усещайки същевременно, че не беше студен, че тялото му пламтеше, и че гореше самият му мозък. Той Дълго я гледа, после много деликатно я докосна с ръце. Те проследиха очертанието на лицето ѝ, клепачите ѝ, избърсаха леко запотените ѝ, разтворени устни.

Той раздвижи ръцете си надолу, хлъзгайки пръстите си около извивката на врата ѝ. После те тайно се прокраднаха към изпъкналостта на нейните гърди. Тялото ѝ беше спокойно, неговата пасивност, мълчание, чувството за тайнственост възпламеняваха Левис все повече и повече. Той наведе глава и притисна устните си в нейните, усети меката топлота на дъха ѝ върху своите страни. Поколеба се, после, хлъзгайки се по-надолу под завивката, обхвана с ръцете си нейните гърди, взе розовите зърна между устните си, и ги засмука

внимателно, първо едната, после другата. Те постепенно се втвърдиха и Левис меко изстена. Елен не се раздвижи, не помръдна.

Левис легна до нея, позволявайки си със своето бедро да притисне по дължина нейното. Имаше твърда ерекция. Все още чувстваше като че ли изгаряше, но същевременно и като че ли сънуваше. Започна много леко, като сляп да я докосва с върха на пръстите си. След нежната извивка на нейните хълбоци, той бръкна с пръсти в засенчения космен триъгълник, в цепнатината между бедрата ѝ. После пхна ръка между бедрата ѝ, където кожата беше гладка като коприна.

Тя се размърда, въздишайки с лек стон. Раздвижи се леко, като дълбоко заспала и се обърна малко към него, така че гърдите ѝ леко докоснаха неговите, а твърдият му пенис се притисна към слабините ѝ.

Мислите на Левис се въртяха. Почувства се като поставен някъде на много голяма височина, готов да се гмурне в дълбоки, черни води. Той още веднъж я докосна с трепереща ръка и усети като че ли попадна в окото на буря, в неподвижния център на циклона на собствените си сетива. Усети бедрата ѝ и ги разтвори.

Беше лесно да се хлъзне в нея, постигна го с малко движение, едно настаняване на бедрата, фактически не стана с напън. Той беше там, остана съвършено неподвижен, докато умът му се носеше във вихрушка и се блъскаше. Почувства го като съюз и малко като насилие. И тогава — усещането за чисто и нечисто страшно го развълнува. Любов и лъст, могъществото на това единение беше нещо, което той никога не беше изпитвал дотогава. Ослепително бяла светлина и черна топлина, изграждане: усети тялото си да пулсира, знаеше, че едва ли се нуждаеше от много движения. Натисна много леко веднъж и остана неподвижен.

Още един лек натиск, крила затрептяха в ума му, и той се изпразни. Това беше като нож, преминаващ през артерия, като че ли кръвта му бликна и пресъхна. Една малка смърт.

Почувства се разтърсван от спазми и треперещ, беше мокър от пот. Зарови лицето си между гърдите на Елен. Чу гласа ѝ, който усети като своя собствен.

Гласът каза:

— Исусе, Исусе, Исусе.

После пулсирането спря, той се изтегли от нея и легна неподвижен. Умът му като че ли потъна в някаква безпаметност.

Елен изчака, докато се увери, че е заспал, после отвори очи и спокойно го обгърна с ръце. Това трябваше да се случи, каза си тя, и беше доволна, че го беше направила да стане по този начин.

Докосна косата на Левис. „Не като предателство, помисли тя, по-скоро като сън.“

На сутринта Левис се събуди пръв. Той се измъкна от леглото, изпълзя от стаята надолу по стълбите. В малката, леденостудена баня той пишкаше и се чувстваше като бог.

Беше развълнуван, ужасен и ликуващ едновременно. Върна се на площадката на стълбището и пристъпваше гол нагоре-надолу, не усещащ студ. Струваше му се, че е преобразен, отново роден. Мъжът, който беше до сега, беше умрял от бърза, кратка смърт и на негово място се беше родил нов мъж, който знаеше, че може да извърши всичко, каквото и да е то. Той беше безкрайно потентен, изпитваше милосърдие, държеше света в шепата на своята ръка.

За този нов Левис всичко беше лесно — притежаваше силата на супермен. Той с усмивка си спомни за героите от комиксите в детството, героите, които беше обичал, които повдигаха планини, преодоляваха слабостта и се противопоставяха на силата на тежестта. Днес той се чувстваше като тях и като тях летеше.

Върна се в малката спалня и отново се изкачи в леглото. Когато дръпна завивката към себе си, Елен отвори очи. Те се погледнаха.

„Без въпроси“, помисли Левис. Това, което се беше случило беше толкова странно и толкова магическо, че според него въпросите щяха само да го развалят и да го пропъдят. Но — „Беше ли спала тя?“ Въпросителната прелетя през съзнанието му, и сякаш че беше произнесъл думите, тя разбра мисълта му.

Устните ѝ се извика в лека усмивка.

— Миналата нощ аз сънувах... — започна тя.

— Това не беше сън. — Левис нетърпеливо я прекъсна. — Знаеш, че не беше...

— Не, предполагам, че не — каза тя и въпреки, че го обгърна с ръце, Левис усети в гласа ѝ нотка на съжаление.

Всичко беше като в сън. Следващите пет дни и нощи бяха като сън, мислеше си Левис. Сторило му се беше, че изминаха с голяма бързина и после се бяха забавили с прозрачна яснота. Той знаеше, че тези пет дни ще го преследват и ще останат в него до края на живота му. И беше прав. Винаги след това, въпреки всичко, той щеше да се връща назад, към това време и щеше да знае, че животът тогава беше справедлив.

За тези пет дни, със самата Коледа, падаща се на третия ден, в центъра на една арка от щастие, те бяха напълно сами. Левис откачи телефонната слушалка, защото не искаше гласът на Чад да прекъсне тяхната идилия. Заклучиха вратата. Никой не почука, но и да го беше направил, бяха решили да не отговарят. Разпределяха дните така, както желаеха. Ядяха в странни часове, защото внезапно огладняваха, спяха сутрин или следобед и стояха будни през нощта. Левис чувстваше, че до тях не достигаха външните ритми, а само ритъма на обичта и нравенето на любов.

В навечерието на Коледа, в средата на следобеда, съзнавайки внезапно, че е Бъдни вечер, те се напъхаха в катове дрехи и изтичаха навън заедно, хванати за ръка, смеейки се. Докато всичко беше възможно, те влизаха и излизаха от магазините и намериха всичко, което им трябваше, въпреки че магазините бяха пред затваряне, и че Елен беше предсказала, че ще намерят само празни рафтове.

Купиха малка елхичка, цветни дрънкулки и лъскави гирлянди. Купиха си смокини, ябълки, грозде, кестени и сливи, запазени в най-красиви кутии. Една пуйка, която би нахранила двайсетина, и която беше наблъскана във фурната, оказала се твърде малка за нея. Хартия за обвиване, свещи, една Витлеемска звезда, кутия хайвер, надписани червени и златисти солени бисквитки. И подаръци. Какви подаръци! Левис ангажира такси, отидоха в „Харолд“ и го намериха на изпразване. Вървяха през грамадните зали, блестящи с украшения, и Левис искаше да купи на Елен, всичко, което виждаше... Той я накара да остане до ескалаторите и да гледа в стената, докато той хукна от щанд на щанд. Цяла гарафа с парфюм в бутилка от млечен на цвят прозрачен кварц, наръч бодлива зеленика и имел, букет от пролетни цветя. Още по-голям наръч бельо, кутии с коприна, сатен и ръчно

плетени дантели. Дълга огърлица от перли с диамантена закопчалка. Кутия с изключителен френски сапун във формата на мидени черупки. Левис жонглираше с пакетите, хвърляше ги, смееше се, взимаше ги и пак ги хвърляше. Той не чувстваше несигурност сега, нито една от забраните, на които беше подложен в Рим: вкусът му беше сигурен, безпогрешен и цената не беше материалната. Когато купи нощница, той нямаше представа от размера, затова описа Елен на височина доста и красноречиво, като размахваше ръце и се смееше като налудничав. Жената, която го обслужваше се усмихна, и Левис, изчервен, разрошен, изглеждаше особено красив, тя разпозна в него вихъра на своята влюбеност, и беше търпелива. Бяло или черно — невинност или откровено еротично? На Левис му беше все едно, веднъж сигурен за размера, той ги взе и двете.

Когато се върна на мястото около ескалаторите, едва виждащ над купчината от пакети в ръцете си, Елен я нямаше. Той спря поразен, сърцето му като че ли затихна от ужас.

После, на следващата секунда я видя отново, идваща насреща му със зачервено лице, нейните ръце също бяха отрупани с пакети. Успокоението му беше толкова голямо, че той изтича към нея, и просто застана там, по средата на „Харолд“, докато един дискретен, обслужващ ескалатора мъж обърна поглед и каза: „О, скъпи мои, скъпи мои...“

Тази нощ те украсиха елхичката. Навързаха я с панделки, покриха я с гирлянди, провесиха красивите топки от нейните клони. Спуснаха завесите и запалиха камината, светнаха само една лампа. На меката, топла светлина малката стаичка изглеждаше очарователна с нейните от червено кадифе кресла и меките ѝ овехтели черги. За Левис тя вече не беше неугледна — вече това за него нямаше значение. Тя не беше повече стаята на Ан Нийл, беше негова и на Елен.

Те бяха забравили да купят каквато и да е друга храна, освен пуйката, затова празничната им вечеря се състоеше само от печена пуйка и хайвер срещу горящата камина. Гледаха към елхата, държаха се за ръце и си говореха.

Левис знаеше, че думите са неточни, но той чистосърдечно се опитваше да обясни на Елен какво изпитва: как през целия си живот се беше страхувал от поражение и се беше опитвал да намира алтернативни пътища. Как се беше опитвал да бъде това, което

изискваха неговите родители, после какво той самият беше искал, после какво неговите приятели бяха искали, и накрая какво Чад беше изисквал. Защото едва сега той можеше да бъде самия себе си.

— Обичам те — каза Левис. Той зарови глава в скута ѝ. — Обичам те, обичам те, обичам те.

Тя наведе глава и целуна косата му. Леко го погали, както майка успокоява детето си. А Левис се чувстваше виновен. Смяташе, че трябва да се изповяда пред нея. Той изля навън всичко: каква ужасна личност е бил. Виното, жените, приемите, бъркотията. Колко беше мразил всичко това, а се беше преструвал, че го харесва и как сега искаше всичко това да не беше се случвало, защото той не беше достатъчно добър за нея, а би искал да бъде.

— Това не е истина, Левис — каза тя. — Моля ти се, не вярвай в това. Моля те, не мисли за него. Левис, ела в леглото.

На следващия ден те прекараха твърде много часове, опитвайки се да опекаат тази чудовищна по големината си пуйка. Тъй като бяха забравили да си купят картофи или каквито и да било зеленчуци, я ядоха със сладки индийски корени, една кутия с които откриха в шкафа. Беше вкусно. Изпиха бутилка и половина чудесно бургундско вино — това Левис не беше забравил. После, чувствайки се пийнали, излязоха да се разходят по опустелите улици и покрай гладко течащата река. „Сладка Темза“, мърмореше Левис, като фрагмент от скъпото образование, което беше останало в него. Той взе ръката ѝ и я залюля.

Елен спря и погледна към водата. Тя се питаше дали това, което правеше беше погрешно, но мисълта ѝ се струваше нереална. Нещата се случваха, тя само ги контролираше, доколкото може. Виното, което беше изпила, като че ли беше излетяло в мозъка ѝ, успокоявайки го, хипнотично беше и самото движение на реката. Тя фиксира поглед върху една клонка, наблюдавайки я, как отива надолу, по реката. Течението беше бързо и на нея това ѝ се стори успокоително.

— Веднъж живях близо до река. — Тя стисна ръката на Левис. — Студено е, хайде да си вървим.

Те се прибраха, запалиха огъня, дръпнаха завесите, заключиха вратата. Един измислен свят, каза си Левис и се усмихна, защото идеята му харесваше. Те си го бяха направили и вярваха в него. Нищо друго нямаше значение.

Отвориха подаръците си пред камината. Елен му беше купила връзка, шал, черен кожен портфейл, кутия с ленени носни кърпички, една копринена риза и бутилка арманяк. Тя натрупа подаръците върху коленете на Левис нервно, с разширени очи, като че ли се ужасяваше да не би той да ги откаже с презрение или да ги намери неподходящи.

Левис, който знаеше, че тя в Париж бе нямала пари и че сумата, която ѝ беше платена досега за филма беше много малка, дълбоко се трогна. Той разопакова всяко едно по отделно и внимателно, а тя го наблюдаваше като нетърпеливо дете, ръцете ѝ се втурваха понякога да подадат кутия, да изтеглят упоритата обвивна хартия. Когато всички подаръци бяха отворени, те коленичиха, гледайки се един друг. Коленете им и чергата бяха осеяни с дантела и коприна, с разкъсана хартия и лъскави панделки.

— Харесваш ли ги? Добри ли са? О, Левис, много е трудно да се купува подарък на мъж. — Тя го погледна срамежливо, докосвайки нещата, които стояха в нейния скют. — Тези са толкова красиви, а това, което аз съм избрала е... Бих искала...

Тя се прекъсна, а Левис се присегна и взе ръката ѝ. Искаше да каже, че само един подарък имаше значение за него — дали тя също го обичаше. Тогава той щеше да има всичко, което желаше от живота. Но му се стори неправилно и неучтиво, във всички случаи почти ненужно. Гледайки в големите ѝ очи, той помисли, че тя го разбира.

— Скъпа моя. — Той се наведе и целуна меката длан на ръката ѝ. — Скъпа моя.

По-късно я убеди да облече някои от нещата, които беше избрал за нея. Те пиха от арманяка и всичко им се стори чудесно, а за Левис — възбудителна игра. Бледорозова коприна, блещукаща върху нейната кожа. Дантела, която разкриваше меките извивки на нейните гърди. Перлите, навити около врата ѝ. Бяла копринена нощница, през която той можеше да види тъмните точки на зърната ѝ и сенчестия окосмен триъгълник. Тялото на Левис се втвърди и раздвижи, той легна наблюдавайки я. Тя смъкна бялата нощница и облече черната.

Това я преобрази, но той видя, че тя имаше силата и сама да се променя. Трансформираше се заедно със сменените дрехи. Като че би плоскостите на лицето ѝ за Левис ставаха различни, от младо момиче преди миг, тя сега заприлича на жена. Хипнотизиран се взираше в нея: устните ѝ му изглеждаха по-пълни, очите ѝ по-тъмни и по-големи,

почти черни. Стоеше като че ли напълно неподвижна и все пак сякаш с постоянно променяща се поза. Гърдите ѝ добиха нова, еротична изпъкналост. Тя го погледна. Левис знаеше, че набъбналата му ерекция беше видима, тя се засмя. Коленичи и започна да му шепне с променен вече глас. Левис омаяно я слушаше. Очите ѝ издаваха забавлението ѝ и той разбираше, че тя само го закачаше, и че някъде вътре в себе си тя беше същата жена, същата Елен. Но, точно за момента не можеше да го повярва, защото тя се променяше пред очите му, и за него това беше непоносимо еротично, като че ли беше съблазняван не от една, а от много жени. Това го възбуждаше, но и малко го плашеше. Той докосна лицето ѝ, взе го между ръцете си и го притегли, така че да може да гледа в очите ѝ.

— Елен, как правиш това? Не знаех, че можеш...

Тя се усмихна:

— Това е един мой трик. Аз имам много гласове, имам добро ухо, това е всичко — тя замълча. — Мога да имам английско произношение — няколко английски произношения. Едно френско, едно италианско, едно американско. — Тя погледна надолу, клепките достигаха страните ѝ. — Мога да говоря по южняшки. Мисля, че мога като говоря и като тебе.

Левис се засмя:

— Като мене? Не го вярвам.

— Слушай. — Тя се намръщи, съсредоточавайки се. После каза няколко изречения, и Левис слушаше смаян. Тя изяждаше бостънските гласни с леко арогантна носова плоскост. Левис я хвана за ръцете и ги разтърси.

— Спри. Убеди ме. Ти ме съблазняваш с моя собствен говор, това не ми харесва. Смущаващо е.

Тя спря веднага. Изчерви се и го погледна. Когато заговори, това беше нейният собствен глас.

— Това ли е, което правя, Левис? Съблазнявам те?

— Не, разбира се, не. Не исках да кажа това. Това беше само закачка.

Той я прегърна, но нещо сериозно и напрегнато в гласа ѝ го спря. Тя повдигна ръка и притисна пръсти към устните му.

— Не искам да се преструвам, Левис. Не искам. Искам да ме познаваш такава каквато съм. Искам да бъда правдива, Левис, и...

Тя замълча, очите ѝ бяха разширени, устните ѝ бяха разширени, устните ѝ леко трепереха, така че Левис внезапно усети непреодолимо желание да я защити със силна и нежна любов. Притегли я към себе си и я притисна силно. Целуна косата ѝ, лицето ѝ и нейните затворени очи. Неговата Елен. Той се чувстваше съвсем сигурен, че я познава, толкова беше сигурен, колкото и в собствената към нея любов. Той измъкна черната коприна откъм главата ѝ и я хвърли на една страна. После я дръпна долу на пода пред огъня на камината между опаковките от подаръците и прави с нея любов. Този път, за първи път, тя плътно се притисна към него, докато той се изпразваше и покри лицето му с целувки.

Вдигайки я лесно на ръце, той я занесе на горния етаж, хлъзна я в леглото, там под завивката, където беше топло. После легна в леглото и легна до нея, желаейки я отново и любейки я пак. Дотогава той беше усещал някаква съпротива от нейна страна, като фина и здрава паяжинна нишка, която не се поддаваше. Този път, за учудване и гордост на Левис, като че ли нещо беше прищракало. Тя извика веднъж, макар и не неговото име.

На четвъртата сутрин тя се събуди първа. Левис отвори очи и видя, че тя гледаше внимателно към лицето му. Той сънено се присегна към нея и изтегли топлото ѝ тяло в ръцете си, държейки я нежно и с чувството на щастливо притежание. Тя изчака, докато се убеди, че се е събудил напълно, после притисна дългите си пръсти около лицето му и го обърна така, че да гледа към нея.

После внимателно, сериозно, съвсем малко запъвайки се, но очевидно страхувайки се, тя му каза цялата истина. Тя беше бременна.

Бебето трябваше да се появи през май. Тя беше ходила на лекар и това е, което ѝ беше казал той. Тя никога не би пожелала и не би могла да види отново, каза тя, бащата на бебето. Това беше свършено, и тя не искаше никога да разговаря за това. Левис се взираше в нея в пълно изумление. Гледаше лицето ѝ, гледаше нежната извивка на корема ѝ. Не беше ли кръстът ѝ по-малко тесен? Гърдите ѝ по-пълни? Не можеше да каже. Той излезе от спалнята, оставяйки я там, слезе долу, погледна към малката коледна елха, помръкнала на сутрешната светлина, и заплака.

Чувстваше се предаден. Изпитваше също унижаваща и остро болезнена ревност. Усещаше я физически, като ножове, забити в плътта си, като че ли нещо чудовищно го разкъсваше на части. Кой? Какъв мъж? Как беше името му и как е изглеждал той? Левис разбираше, че иска да срещне този мъж, да го познава, да му се противопостави лице в лице и после да се пребори с него. Обичала ли го беше тя? Какво беше правил с нея той — как, колко често, къде?

Сексуалната ревност никога не е много достойно чувство. Тя е грозна и нейната баналност е неизбежна, Левис знаеше, че подобни мисли са примитивни и този акт само засилваше болката му. И двете, и това, което знаеше, и това, което не знаеше го измъчваше еднакво, той огледа малката стаичка и му се поиска да изкрещи, да чупи предметите, да вие и сляпо да троши.

Изправи се на крака и изтича по стълбите. Блъсна назад вратата, взе Елен на ръце и я разтърси.

— Кажу ми, че ме обичаш. Само това ми кажи. Кажу ми това, и аз ти се кълна, кълна ти се, че нищо друго няма значение...

Трудно му беше да повярва, че това беше неговият собствен глас, неговият глас, който като чели начупваше на парчета чувството, което изпитваше.

— Аз държа на теб, Левис. — Тя като че ли беше изплашена. — Държа много на теб.

Тогава той пожела да я удари. „Държа“ беше толкова слаба дума. Една малка, неточна, патетична дума. Ненавиждаше я затова, че я беше употребила. Той вдигна ръка, после я остави да падне, блъсна отново вратата на стаята, тръшна я на долния етаж, чувствайки се като глупак и като животно.

Крачеше нагоре-надолу, напред-назад из стаята. Опита се да мисли, да събере ума си, който продължаваше да вие от болка. Реши да се напие, наля си водна чаша арманяк. Пое една глътка, после отиде в кухнята и изля останалото в мивката. Потърси цигари, намери три празни кутии и една пълна. Издиша никотина и почувства, че той го успокоява много малко. После седна, загледа се в коледното дърво и се опита да мисли.

Всеки, запознат с готовността за саможертва и мазохизма на наситеното любовно чувство, а Левис беше както интензивно влюбен, така и по природа благ, би бил разбира се, способен да предскаже хода

на неговите мисли. Те бяха предсказуеми дори за самия Левис. Първо — прошката. После, след период на по-нататъшен гняв — извинението. Тук неговият ум стана изключително изобретателен. Изведнъж, той може да измисли хиляди, милион причини поради които би могло да се случи и защо Елен действаше по този начин. Мъжът я беше измамил и използвал. Може би тя го беше обичала, но той я беше отхвърлил, защото в противен случай, тя сега не би била с него. Може би не беше го обичала в крайна сметка — това за секунда разтуптяваше сърцето му. При тази идея, той скочи, намери календар и като луд започна да брои седмиците. Времето, когато тя го беше напуснала в Париж — през тези седмици, реши той. После се беше върнала при тях по своя собствена воля. Почувства, че надеждата му се увеличава. Прощка, превръщаща се в състрадание. Спомни си колко зле беше изглеждала тя понякога в Рим. Спомни си как беше стоял отвън, пред вратата на нейната стая в „палацото“ и беше слушал нейния плач. Тя трябва да е била много изплашена и много сама. И внезапно му се стори смела за това, че беше пазила в себе си своите страхове. Той изпита възхищение от подобна сила и бяс към себе си, затова че беше толкова избухлив и нечувствителен. За секунда състраданието прелетя към любовта, любовта към покровителство. Тя се беше обърнала към него. Тя беше казала на него. Той огледа малката стая и я видя с вчерашните си очи.

Левис стоя там около два часа. Накрая изтощен, замръзнал, неспособен да накара мозъка си да мисли повече, той знаеше със сигурност само едно нещо. Обичаше я. В това се състоеше всичко.

Левис се изкачи обратно по стълбите. Елен не беше мръднала. Лицето ѝ беше бледо и подуто, и той си помисли, че тя беше плакала. Тромаво и внимателно Левис седна на леглото и взе ръката ѝ.

После, защото не знаеше какво друго да направи, той я попита дали иска да се омъжи за него.

Тя стоеше много спокойна. Левис повдигна лице към нейното и я плесна по ръката.

— Моля ти се — каза той. — аз те обичам. Искам във всички случаи да се ожения за теб. Отдавна мисля за това — той се прекръсна. — Детето не променя нещата. И защо би трябвало? аз ще се грижа за теб, ще се грижа и за детето. Желая го, Елен. Моля те, кажи, че ще се омъжиш за мен. Не мога да понеса това, ще полудея.

Елен ужасно се изплаши. Тя видя Левис да плаче, изразът на лицето му го правеше да изглежда много млад, почти като момче и за миг тя видя тях двамата, себе си и Левис, като че ли отдалече: две изплашени деца, разчитайки един на друг за подкрепа.

Тогава, тя беше абсолютно сигурна, само за секунда, че трябваше да откаже. После помисли за детето и какво би било, ако се опиташе да работи, ако се опиташе отгледа сама това дете. Можеше да си представи какво би било. Картината в ума ѝ беше противно ясна. „Няма да позволя детето ми да живее така“, си помисли тя, и като взе ръката на Левис, каза „да“.

На шестия ден, без предупреждение Чад пристигна от Париж.

Блъскаше по вратата и влезе с голямо оживление. Влезе Чад и светът влезе с него.

Все още в леглото, изтощен от правене на любов, Левис чу, че Елен му отвори вратата, чу гласа му и изстена.

— Не ми казвай — рече той, когато Елен се върна в стаята. — Той не може да проникне чрез телефона, затова дойде лично.

— Така е — каза тя, обличайки се, без да погледне наоколо.

— Ще му кажа. — Левис отхвърли завивките и скочи от леглото с внезапно поставена си цел. Грабна Елен и я прегърна откъм гърба.

— Сега?

— Защо не? Той рано или късно ще трябва да научи. Това се отнася за всички. И аз искам те да знаят. Искам светът да знае. Бих искал да го изкрещя от покрива.

— И аз мисля така. Правилно е. Малко се страхувам от Чад.

Нещо в нейното лице накара Левис да замълчи. Той си спомни сцената в квартирата онзи последен ден в Трастевере. Тя никога не беше получила своето обяснение — никога не беше дори споменато за нея отново. Само че, сега не беше моментът да се задават въпроси, това вероятно не беше от съществена важност, и Елен ще му го обясни друг път.

В това си предположение той грешеше, но тази сутрин нищо не можеше да разклати неговата увереност, не дори и Чад. Той целуна Елен, съзнавайки, че съучастничеството между тях, което изключваше Чад, му достави удоволствие. Започна да мисли с нетърпение и

облекчение за момента, когато щеше да изстреля новината, когато щеше да види изненадата, изразена върху лицето на Чад.

Той беше неудовлетворен в амбицията си. Съобщи новината на Чад с леко удоволствие и с ръка около кръста на Елен. Чад примигна веднъж, два, три пъти — това беше всичко. Той продължи да седи спокойно, оставяйки струйка чай върху пълните си устни. Без да се забави, каза приятелски:

— Хей, това е знаменито. Кога?

Левис беше този, който за негова собствена досада се изчерви. Той изведнъж осъзна, че начинът както го беше казал: „Елен ще има бебе, ние ще се оженим“, излизаше, че бащата беше той. Неговата собствена прибързаност, своенравното му желание да унижи приятеля си ги беше вкарало сега в наистина много неловко положение. Чад го гледаше невъзмутимо. Левис му отправи усмивка.

— Кое? Сватбата или бебето?

— И двете, предполагам. — Чад отпи от чая.

— Сватбата — колкото се може по-скоро. А бебето...

— Напролет — довърши спокойно Елен и Левис усети спокойния блясък на триумфа. Тя беше поела своята реплика от неговата. Чувството му за приятното съучастничество се засили.

— Знаменито. Наистина знаменито. — Чад остави чая и се изправи. — Аз наистина съм радостен за вас двамата. Сега — относно филма. Или би трябвало да кажа филмите. — Той леко се усмихна и в гласа му се долови победна нотка. — Има развитие, знаете ли. Опитвах се в продължение на дни да се свържа с вас.

Левис и Елен размениха погледи. Левис видя, че сега телефонната слушалка беше отново поставена на мястото ѝ, с надеждата, че Елен незабележимо беше успяла да направи това. Чад не беше пропуснал много.

Той и Елен седнаха, а Чад започна да пристъпва напред-назад, размахвайки ръце. Той поде един от своите монолози. Монтирането на „Нощна игра“ било почти завършено. Той бил направил по-грубото сглобяване. Трюфо го бил видял. Различни негови приятели в Париж също го били видели. Всички били поразени...

Чад никога не беше скромнен, той не виждаше необходимост да бъде такъв. Според начина както той говореше „Нощна игра“ щял да стане като „Гражданинът Кейн“: щял да промени изведнъж хорската

представа за киното. Той с взрив щял да наложи своята известност, и не както филма на Уелис, щял веднага да има касов успех...

Левис слушаше с нарастващ интерес. Той и друг път беше чувал Чад да разказва относно своята работа и да бъде очарован от нея. Но това беше в Лос Анджелис, когато се бяха срещнали за първи път. В Рим той беше започнал да се съмнява, когато приближаваше Чад по време на снимките. Сега това се беше върнало у него. Наистина, Чад преувеличаваше, даваше ли си той сметка колко абсурдно звучеше? Левис реши да си запази резервите, докато не видеше филма и какво беше станало от него. Междувременно Чад продължаваше да се хвали, и както винаги неговата самовлюбеност го правеше нетактичен. Досега той не беше споменал изпълнението на Елен, и това пренебрежение засегна Левис. Той погледна към Елен, и очите им се срещнаха. С чувство за удовлетвореност Левис реши, че тя е на същото като неговото мнение.

— Сега... — Чад се върна към темата за Анри Лебек. Анри Лебек беше богат хомосексуалист, бездееен млад французин, наследник на значително богатство, натрупано от неговия баща чрез бутилиране на минерална вода. Самият Лебек беше нещо като покровител на изкуствата и се мотаеше насам-натам с много от хората на киното. Чад беше го срещнал чрез Трюфо, и Лебек, заедно с Левис били тези, които финансирали „Нощна игра“. Всеки с по петдесет хиляди долара. Левис въздъхна. Ако „Нощна игра“ пропаднеше, той щеше да загуби тези пари, но тогава би понесъл загубата, също както и Лебек. От самото начало той бил подготвен да загуби.

Левис, който винаги беше имал повече пари, отколкото му бяха нужни, никога не беше мислил много за тях. Той се беше подготвил да заложи на Чад и да му помогне, но ако Чад сега водеше към внушението за по-нататъшни вложения в някакъв нов проект, Левис знаеше, че щеше да откаже. Една загуба, да, но той не беше разточителен, и също така не беше и глупак. И отсега нататък неговото финансово положение щеше да бъде съвсем различно. Щеше да има Елен и бебето, и трябваше да се грижи за тях.

Но все по-ясно започваше да става, че не натам се насочваше Чад. Той сега говореше за много, за доста „големи“ пари, но те не бяха нито на Левис, нито на Лебек...

— Така, че нещата... — говореше той. — Думата е казана. Разпределението на помощта за „Нощна игра“ идва точно на място. Като че ли изведнъж всички го искат. Ние сме късметлии. Трюфо мисли, че с него аз трябва да кандидатствам за Кан. Бихме могли дори да получим разрешение да бъде прожектиран в Америка, макар и ограничено, знаете. В кинотеатрите около учебните заведения, няколко фирми, занимаващи се с изкуство в Ню Йорк, неща от този род. Но това е началото. Искам да кажа, че бихме могли да получим проклетата „Златна палма“ на Кан, и това не би значило, по дяволите, кой знае какво да се върнем в Лос Анджелис, но ако получим разрешение да прожектираме в Америка с някои добри печалби, това все пак ще значи нещо. Тогава ние ще направим още един филм в Европа — мисля за Лондон — и тогава, с третия, ще се върнем в Америка. И тогава, разбира се, ще останем там. Но, ако получим тази материална поддръжка, целия процес ще се ускори, там е въпросът. Филм номер три може да стане голямо нещо. А филм номер четири, би...

— Поддръжка? Каква поддръжка? — Левис сопнато го прекъсна, Чад се обърна и го изгледа, засегнат.

— Ти не си слушал, Левис, току-що ти казах...

— Пак ми кажи. Не можах съвсем да схвана от първия път.

— Окей. — Чад въздъхна, заговори търпеливо. — Съществува една компания за разпространение на филми, която се нарича „Сфера“. Това е американска разпространителна компания, ясно ли е? Схвана ли, Левис? Тя беше закъсала, но беше купена от „Партекс петрокемикълс“.

Той произнесе това име, с което Левис, син на banker, беше запознат, с маниера на фокусник, който изважда заек от шапка.

— И?

— И „Партекс“ има големи планове за „Сфера“. Те изсипват пари върху нея, Левис, петролни пари. Разширяват разпространителската страна на дейността си от сега и се готвят да открият клон за финансиране на филмово производство. Искат да подкрепят независими филми. Моите филми. — Чад изпусна лека, самодоволна усмивка. — Те са ловки. Те наблюдават цифрите, които показват намаление на посещенията в кинозалите в Америка. Те всички знаят ефекта от телевизията — кой не го знае? Но не губят самообладание. Защото мислят, че аз зная, че там съществува цяла нова публика, която

само чака да бъде спечелена. Младата публика, Левис. Онези, които са отегчени до смърт да гледат всяка вечер преповтарянията на „Гънсмоук“, онези, които ще започнат да се стичат отново в кинотеатрите, стига веднъж някой достатъчно способен да им предложи подходящия „продукт“. Филми, които да им говорят, филми за тях. Не Джейн Ръсел и танцуващи момичета и всички тези студийни отпадъци. А истински филми, американски филми. От рода на тези, които правя аз.

— Досега си направил само един.

— Левис, Левис, моля те. Сега съм сериозен...

— Окей, окей. — Левис повдигна рамене. — И ти казваш, че тази компания „Сфера“, че те искат да те финансират?

— Те искат да вземат участие в разпространението на „Нощна игра“ и говорят за пари за филм номер две, веднага. Не шестцифрени суми, Левис, а седемцифрени. Ние сега не говорим за маловажни работи.

— У-ух! — Левис се облегна назад. Щастливата увереност на Чад го раздраваше все повече и повече. Той внезапно закопня да го бодне. Добре, досега Чад винаги беше твърдял, че нищо не разбира от финансовите сложности. — Той бил само режисьор, както обичаше да казва тогава в Лос Анджелис. След това беше, когато Левис влезе в играта. Той се нуждаел от Левис, защото Левис разбирал от цифри.

Е, Левис разбираше, точно каквото трябваше. Повече или по-малко, до осемнайсетгодишната си възраст той беше живял сред хора, занимаващи се с висшите финанси. Той със сигурност можеше да разчита балансовите схеми. Редовно четеше „Уол стрийт джърнъл“ и беше издържал на всички разпитвания от страна на баща си по застъпените там проблеми. Беше посещавал курс по икономика в Харвард, въпреки че той беше повече теоретичен. Ако беше отишъл в „Синклер Лоуел Уатсън“ и беше старателно обучен от своя баща, Левис със самочувствие предполагаше, че би бил способен да се справя повече от добре. Но финансирането на филми? Това беше опасна зона. Той внимателно се беше вслуша в разговора. В Париж беше решено за „Нощна игра“ да бъде изразходвана малка сума и да бъде финансиран чрез Лебек и самия него. Той за кратко време с помощта на Лебек и познати на Чад се беше опитал да увеличи финансирането отвън, да събере повече пари за филма.

Това приличаше на жонглиране с мехури. Предполагаше много въртене и много вземане-даване. Машинации за избягване на данъците, изпълнение на договорните задължения, обезпечаване на режимните разноски. Точно когато Левис почувства, че започваше да държи здраво нещата, той откри, че хората, с които беше уговарял нямаха намерение да изпълнят уговорките. Един по един мехурите бяха започнали да се пукат.

Възхищавайки се от своя доказал основанието си цинизъм, той сега отбеляза, че дали онези от „Сфера“ обещават пари, все още не означава абсолютно нищо. Когато те сключеха договор, още по-добре — когато подпишеха чек — тогава, каза той и хвърли поглед към Елен, ще бъде впечатлен.

Чад изглеждаше засегнат:

— Мисля, че си прав, Левис — каза тихо и скромно той, така че Левис се почувства грубиян. — Аз не разбирам тези неща твърде добре. Никога не съм ги разбирал. Искам да кажа, че приятелят, когото срещнах от „Сфера“ — още като ме е погледнал е разбрал, че в тия работи съм сукалче, нали?

— Ами, не точно, Чад. — Левис неловко се размърда в стола. — Ти може да си прав. Може и да са сериозни. Щом са направили първата крачка — той се поколеба. — Преди всичко, как са чули за нас?

Чад доби безразличен вид:

— Предполагам, че са си сложили ухото на земята. Има доста интересни филми току-що направени в Европа, а аз при това съм американец. Може би случайно са дочули за „Нощна игра“. Не зная. Но, когато онзи приятел от „Сфера“ видя грубото сглобяване на „Нощна игра“, той каза, че много го харесва. Предполагам, че просто е бил любезен. Не е искал да нарани чувствата ми...

— Е, хайде, Чад. — Левис се наведе напред. — Опитваш се сега да ме разплачеш, какво ли? Щом е казал, че го харесва, значи вероятно го е харесал. Цялата работа е, че не е същото като да ти подпише чек за следващия филм, да ти даде картбланш, това е всичко...

— Зная това, Левис. Мисля сега за него. И мисля, че това никога няма да бъде картбланш в пълния смисъл на думата. — Той стрелна бърз поглед към Елен, погледна към Левис и разпери ръце.

— Може би ти сега разбираш, Левис, защо трябваше да намина. Имам нужда да се върнеш в Париж. Нуждая се от помощта ти. Не мога да се оправя с всичко това без тебе, Левис — той развълнувано въздъхна. — Макар че предполагам, ще трябва да опитам за известно време. — Той отпрати жест към Елен. — Всичко това, което сега се случва, нали?

Левис поклати глава. Той знаеше какво значеше това, и смиреността в тона на Чад ни най-малко не можеше да го заблуди. Това значеше, че Чад нямаше да се успокои, докато не качеше Левис на самолета в първия възможен момент. Докато не направеше това, той просто щеше да стои тук и нямаше никъде да мръдне. Левис погледна към Елен, Елен погледна към него. Той знаеше, че тя мисли същото. За негово облекчение, тя проговори първа.

— Кога го искаш, Чад? — попита тя.

Чад погледна към ноктите на пръстите си, и тихо каза:

— Какво ще кажете за утре?

Когато Чад си отиде — имал нужда да си купи някои дрехи, беше казал, което изненада и двамата — Елен и Левис обсъдиха новото развитие на нещата. В известен смисъл, както каза Елен, това всъщност изобщо не беше ново развитие, тъй като и двамата знаеха, че щом веднъж Чад свършеше монтирането на филма, Левис трябваше да трябва да отиде при него и изцяло да поеме ролята, която Чад му беше отредил. Този момент беше дошъл само че малко по-рано от очакваното, това беше всичко.

— Би могла да дойдеш с мен — каза Левис, прегръщайки я. — Ако за теб не е безопасно да летиш, бихме могли да пътуваме с кораб. Нека да го направим. Чад няма да може да се противопостави, а ако се опита, ще му кажа да върви по дяволите. Аз те искам със себе си. Не бих понесъл да не съм с тебе, не сега...

Той скри лице в шията ѝ и я целуна. Елен изтъкна — проблемите в неговия план, което го разубеди. Те отидоха във всекидневната, седнаха в грамадните червени кресла и обсъдиха нещата от всички страни.

Разумността на техния разговор правеше удоволствие на Левис. Той имаше усещането, че и двамата са много зрели. Да, той виждаше това — щеше да бъде обвързан с безкрайна редица от срещи, и Елен във всички случаи нямаше да може много да го вижда. Париж се

намира само на един час полет от Лондон. Винаги, когато се появеше свободен момент в разписанието му, Левис би могъл да долети обратно. Поради много причини, би било по-добре Елен да остане тук. Защото беше тихо и спокойно, и на нея ѝ харесваше. Тук би могла да си почива и да се грижи за бебето... Усетил отново сладкото и вдъхващо увереност чувство на взаимност, Левис замълча. Той и Елен се гледаха един друг. Тя взе ръката му.

— Той мисли, че това е твое бебе, Левис — каза тя накрая.

— Зная, че го мисли. — Левис повдигна рамене. — Е, какво? Това във всички случаи не е негова, а наша частна работа. Зависи от мен и теб какво ще решим, това има значение.

— Цялата работа е, че всичко това се случи много бързо. Аз не знаех какво да кажа. И ние не бяхме решили какво да казваме на хората.

Левис виждаше несигурността и уязвимостта върху лицето ѝ. И както винаги, това засили неговата самоувереност, чувството му на покровител. Колкото по-уязвима изглеждаше Елен, толкова по-силен се усещаше Левис — това му се струваше съвсем естествено.

— Скъпа моя. — Той се наведе и я целуна. — Аз те обичам. Ние ще се оженим. Аз ще се грижа за теб и детето. Така че, в известен смисъл, то ще бъде и мое. То е мое дете. Ще се опитам да бъда добър баща. Обичам децата — той се усмихна. — Вече повече от шест пъти съм вуйчо. — Той се опитваше да придаде ведрост на гласа си, да ободри Елен, но въпреки опитите, лицето му ставаше все по-сериозно.

— Искам да кажа — продължи неловко той. — Не е твърде лесно да се каже. Другите няма да разберат. Чад също. Така че, в известен смисъл, по-добре е да не знаят. Това е нещо, което само ние ще знаем. Нашата тайна. Не искам другите хора да се пъкват в нашия живот, да цапат нещата. Ако ние с тебе разбираме какво правим и ако имаме доверие един на друг... ако се обичаме.

Ето! Той беше рискувал. Левис нетърпеливо погледна към Елен. Нейното лице омекна, очите ѝ като че ли бяха променили цвета си от син на сив, както винаги когато тя беше трогната или развълнувана. Тя вдигна ръка и я притисна към лицето на Левис.

— Не съм сигурна, че трябва да започнем с лъжа — каза меко тя. — Това е всичко.

— Това не е лъжа! — Левис хвана ръката ѝ. Той се чувстваше осенен от най-пламенна убеденост. — Това е нашата истина. Това е различно.

Тя го погледна, усети напрежение в гласа му, видя напрегнатостта в очите му. В тях имаше искреност — прекалено много искреност понякога, защото беше лесно да се разбере какво Левис чувстваше, и това го правеше уязвим. Понякога Левис ѝ напомняше някаква средновековна фигура, на яздец рицар, затичан в битка, блажено неосъзнаващ, че докато той беше въоръжен с шпага, неговите противници бяха екипирани с оръдия. Тя долавяше, че това беше опасно, но за кратко. Ако Левис се препасваше за битка, той го правеше заради нея, и тя намираще това ласкателно. Също така, той искаше да се съгласи с него, желаше го пламенно, а тя вече беше свикнала да крие своите съмнения и определения за мъжете. Инстинктивно разбираше, че повечето от мъжете бяха като Нед Калвърт: те не искаха да ги чуят.

Тя наведе глава и се съгласи.

Левис се изправи на крака, изпълнен внезапно с планове. Той ще телефонира от Париж всяка нощ. Ще прелита до вкъщи при всяка възможност. Ще се оправя с Чад. Всичко ще бъде наред — сега и завинаги. Междувременно, те ще имат тази вечер, тази специална нощ. Ще бъдат сами. Ще отидат да вечерят в „Каприз“, неговия любим ресторант... Той грабна телефона и резервира маса за двама за осем часа.

В седем и половина тази вечер, когато и на двамата започна да става ясно, че Чад не само се връщаше, но и нямаше начин той да си замине, Левис се обади отново и промени резервацията. Пак за осем часа, да, но за трима души.

— Той няма да остане за през нощта, дявол да го вземе, няма да остане.

Елен и Левис се бяха оттеглили в кухнята. Чад седеше като залепнал за софата в малката всекидневна. Беше полунощ. Той не беше казал нито дума по време на вечерята и по такъв противен начин се беше натъпкал с охлюви, така беше окапан навсякъде с чесън и масло, че Левис беше станал алено червен от неудобство. Когато таксито пристигна пред „Каприз“, Чад пръв се беше вмъкнал вътре, преди дума да бъде казана. През последния изминал час, той седеше до камината,

пиейки чай. Беше облякъл новите дрехи, които си беше купил. От кухнята Елен и Левис можеха да го виждат разположен точно по средата на стаята, тихо тананикайки си и загледан нанякъде. Той изглеждаше напълно абсурден.

Първо, беше се подстригал, брадата му беше подредена. Второ, очилата му не бяха замъглени, както винаги, а полирани, бляскави и примигващи на светлината. Трето, мазните джинси, напоената с пот риза, протритите обувки, найлоновите чорапи, от които винаги се долавяше съмнителна миризма — всички бяха изчезнали. Чад изглеждаше къпан и носеше костюм.

Това не беше костюм, какъвто Левис обличаше. Каквото Чад беше сложил на гърба си по нищо не приличаше на онези шедьоври на сдържаността, които притежаваше Левис, един от тях той носеше и сега. Но това все пак определено беше костюм, черен с жилетка. Панталоните точно побираха дебелиите хълбоци на Чад, а опънатите копчета на жилетката една успяваха да обхванат разширения му корем. Крачолите му бяха твърде къси, тъй като свършваха при глезените, от там се подаваха черни, къси, вълнени чорапи. Беше обул черни, с връзки обувки, излъскани до блясък. Гледайки го през вратата, Левис високо изстена.

— Шшт! — засмя се Елен. — Ще те чуе.

— Пет пари не давам. Той си отива. Още една чаша чай, и това е. Досега вече три е изпил.

— Аз ли ще му кажа или ти?

— Аз ще му кажа — отвърна твърдо Левис. — И ще го направя веднага. Гледай.

Той пристъпи към всекидневната, Елен след него. Той бутна чашата с чай в дундестите ръце на Чад — неговите нокти бяха съвсем чисти, забеляза Левис — и го погледна строго.

— Можеш да изпиеш това, Чад, после трябва да си вървиш.

— Да си вървя? — Чад примигна. Той погледна към софата. — О, мислех, може би...

— Погрешно си мислил. Чаят и после вън. Елен и аз искаме да бъдем сами. Това е нашата последна вечер, когато сме заедно.

Левис се чувстваше горд от себе си. Чад го погледна, а очилата му намигваха и премигваха.

— О, разбира се. Добре! Окей. Няма проблем. Ама, че съм тъп. Трябваше да се сетя — той замълча. — Аз просто се питах, може би на кушетката, знаете...

— Не, Чад, не на кушетката. Никъде. Окей?

— Окей.

Чад любезно капитулира. Левис седна точно срещу него. Запали една „Марлборо“, издиша и с недоверие погледна към Чад. Защо костюм? Черен костюм, и всички тези неща?

— Аз бях мислил... — започна Чад и Левис се намръщи. Това никога не беше добро начало, обикновено предвещаваше монолог. Левис усети, че ако трябваше точно сега да изслуша още един, ще полудее.

— Чудесно, Чад, но, давай по-кратко, нали?

— Несъмнено, несъмнено. — Чад размаха дундеста ръка. — Но, това е важно. Това засяга теб, Левис и Елен. Защото Елен е тази, за която аз трябва да мисля. Работата е, че ние трябва да помислим за това, и трябва да започнем сега. Ние трябва да решим... как да я представим, особено, когато се върнем в Америка. Това е ключово. Нуждаем се от стратегия. Казвал ли съм ви някога за Грейс Кели — когато е отишла в Холивуд?

— Не, доколкото се спомням.

— Ами, знаете ли какво правела тя? При всеки режисьор, който е отишла да посети, при всеки продуцент, тя се е явила с бели ръкавици. Бели ръкавици, по дяволите! Искане да каже „Не ме докосвай!“, нали? Като „Аз съм от класа“, разбирате ли? И те подлудявали. Просто ставали луди по нея, Левис. Тези бели ръкавици — на всички приеми — никой не можел да говори за друго, освен за това невероятно красиво момиче с белите ръкавици. Така че, това, което ние трябва да решим е — като какво ще представляват белите ръкавици на Елен. Какъв ще бъде нейният еквивалент, нали? Защото, разбира се, нещо подобно на бели ръкавици не можете да ползвате втори път.

— Бих могла да нося черни ръкавици.

Гласът на Елен имаше следи от сарказъм. Това беше добре преценено, Левис се засмя, а на Чад му трябваша четирийсет секунди, за да разбере, че така тя го сразяваше. Той овчедушно се захили, но дори не успя да си поеме дъх.

— Работата е там, че повечето от нещата са както трябва. Бракът е добре. Харесвам брака. Искам да кажа, ти Левис — това са „Големите пари“, Гротън, Харвард — за бога! Всичко това тук кара да наострят ушите всички онези типове със сърбящите пръсти — ами, те ще трябва да помислят два пъти, веднъж тя е омъжена за тебе. Това е знаменито, великолепно. Защото ние искаме те да внимават: тази жена има класа, тази жена е красива и тази жена сто процента не е на разположение. Това е решаващо. Искам да кажа, наистина решаващото.

— Ами тя не е на разположение. Ще се омъжи за мене. Това е добре, нали?

— Левис, Левис, моля те. — Чад се изправи и размаха ръце. — Ние не говорим за фактите сега, а за нейния имидж. Ако Елен ще бъде в нашите филми, тя трябва да има подходящ имидж...

— Ако? — Левис бързо го изгледа. Зад себе си беше почувствал напрежението на Елен. — Защо е това „ако“ изведнъж? Ти ми каза, че ние сме един отбор. Ти, аз и Елен. Ние сме съвършена комбинация, нали така каза? Ако си спомняш, ти ми произнесе дълга лекция по темата за триъгълниците.

— Така ли? — Чад погледна лукаво. — Може да съм казал нещо такова. Казах, че най-хубавите филми винаги са имали триъгълна структура. Това е истина. Това е нещо, което съм наблюдавал.

— Така че, го каза. Даде ми дълъг списък, той започваше назад от праисторията, минаваше през „Третият“ и „Отнесени от вихъра“, и...

— Не „Отнесени от вихъра“. Никога не съм казал това. „Отнесени от вихъра“ е некадърна работа...

— И по-нататък ти продължи да разправяш няколко часа след това, като най-напред обясни, че системата на студията вече е свършила, че умира, и че независимият режисьор, т.е. ти, ще бъде спасителят на американското кино. И ти продължи, като каза, че той се нуждае от отбор. Той се нуждае от независим продуцент и от една звезда. Една жена, каза ти. Каза, че това била съвършената основна структура. Ако имаме това както трябва, каза ти, тогава няма да има нищо, което да не можем да направим — нищо. Доколкото си спомням.

Чад разярено примигваше. Той запристъпя от единия на другия си крак и гледаше кръвнишки Левис. Левис се усмихна. Той знаеше причината за този гневен поглед. Чад не искаше Елен все още да знае

размера на неговите амбиции по отношение на нея. Те щяха да позволят постепенно да ги осъзнава. Този беше начинът, с който те щяха да я контролират.

Сега Елен се наведе напред и погледна намръщено Чад.

— Звезда? Това ли си казал? За това ли си мислил?

— Може би, може би, кой знае? Много хора стават звезди. — Чад погледна презрително към Елен.

— Легенда, каза — подхвърли Левис, студено подсилвайки собственото си предателство.

— Ами, легендите не просто се случват. Легендите се създават — възрази Чад. — Коего просто се случи не е точно за това, което аз говорех или се опитвах да говоря. Въпросът е, че Елен не е готова все още. Има много да работи.

Той замълча, после запъхтя обратно към креслото, седна и отпи малка глътка от преливащата чаша чай. Левис беше готов да прекъсне отново. После осъзна, че сега Чад беше привлякъл вниманието на Елен. Очите ѝ стояха фиксирани върху неговото лице, и тя го гледаше, като че ли Чад беше Мойсей, току-що слязъл от планината, готов да започне да чете Десетте божи заповеди.

— Има още много работа да се свърши. — Усещайки нейния интерес, Чад леко се изкиска. — Лице, коса, грим, дрехи. Всичко трябва да изберем така, че да бъде най-подходящо. Всичко да бъде от класа. Висша мода — знаете. Аз искам ти да изглеждаш като жена, а не като някаква тийнейджърка. Искам като те гледам да си мисля: пари. Искам на всеки мъж, който дойде на твоите филми да му се втвърди, когато те гледа на екрана. Искам да мислят: „Господи, бих дал всичко, за да имам тази жена, но никога няма да мога да се доближа до нея, защото тя е прекалено студена, притежава прекалено много класа и е прекалено скъпа...“

— Сега, почакай за момент... — Левис ядосано се наведе напред. Чад продължи, като че ли той изобщо не беше проговарял.

— Аз искам секс, нали? Такъв вид секс, който подлудява мъжете. Така че, когато са в леглото със своите съпруги или любовници или каквато и да е, те да си представят, че са с тебе. Но, същевременно през цялото време ще знаят, че това е само въображение, защото няма покана от твоя страна. И защо? Защото ти изглеждаш чиста. Ти изглеждаш толкова дяволски чиста, че това ще ги побърква. Това е

класиката. Върховният женски парадокс, нали? Артемида и Афродита, девственицата и курвата...

— Това е. — Левис се изправи. Гласът му трепереше от гняв. — Можеш да се махаш отгук, Чад, и да се махаш веднага. Нямам намерение да слушам за подобен вид филми и Елен също.

Чад примигна и не мръдна. Той изглеждаше наивно учуден. Както обикновено при такива случаи, Левис се почувства виновен. Преди той беше слушал много подобни неща, и никога не беше протестираше.

— Извинявай, Левис. Ей, Елен, ти нали не се обиждаш? Аз сега само подхвърлям идеи, обяснявам основното направление. Не говоря в буквалния смисъл на думата. Не искам да кажа, че ти наистина си курва, а зная, че не си и девствена...

— Чад... Още една дума, само една дума, и се кълна...

— Левис, Левис, успокой се, нали? — Чад отпи нова глътка чай. — Сега ще стигна до въпроса. Хелън, искаш ли да обясня? Няма да трае дълго. Важно е...

— Добре, Левис. — Елен продължително изглежда Чад. — Защо не си по-точен?

— Окей. — Той повдигна пълната си ръка и Левис седна. Чад започна да изброява на пръсти:

— Първо: гласът. Той е хубав, но не достатъчно. Но е прекалено отъждествяем. Твърде е свеж. Звучи твърде английски. Аз не искам това. Искам нещо по-мистериозно... Спомни си Гарбо. Спомни си Дитрих. Звучат великолепно — и защо? Защото не можеш да ги определиш. Те говорят английски, но не са англичанки...

— Добре, очевидно, те по дяволите не са англичанки. — Левис избухна. — Едната е шведка, другата е германка. Какво има, по дяволите, толкова мистериозно в това?

— Левис, Левис, доверяваш ми се, нали? Ти знаеш, че са шведки, знаеш, че са германки. Но, всички тези хора отвън, на тях не им е ясно — те и не искат да го знаят, а дори в да знаят, те не мислят за него. Единственото за което мислят, е, че е различна — те и не искат да го знаят, а дори и да знаят, те не мислят за него. Единственото за което мислят, е, че е различна — тази жена. Тя е чужденка, екзотична, мистериозна...

— Ако произнесеш тази дума още веднъж, аз те зарязвам. За бога, Чад...

— Аз зная какво има той предвид — проговори спокойно Елен. — Той говори за силата. За силата, която притежаваш, когато си различен. Когато хората не могат точно да те определят, да те обозрат...

— Това е сила? — Левис несигурно я изглежда.

— Понякога. Така мисля. Да.

Чад с интерес наблюдаваше тази размяна на мнения. После се приведе напред:

— Така че, всичко, което искам да кажа се състои в това. Искам Хелън да работи върху гласа си. От сега до следващия филм. Искам го по-тъмен, по-въздействен, по-малко невинен. Запази чистотата, но се опитай да замъглиш малко очертанията на изговора си. Объркай малко френско или италианско произношение, като намек за Европа, малко американско...

— Това звучи като лош коктейл. — Левис се обърна към Елен. Трудно му беше да повярва, но тя приемаше това сериозно. — Защо не покажеш на Чад някои от твоите произношения, скъпа? Демонстрирай му акцентите си. Той няма представа за твоя репертоар...

За секунда думите му увиснаха и Левис съжали за тях. Елен се изчерви до алено. Чад измърмори нещо, погледна в тавана, после в пода.

— Той знае вече — каза Елен с тих, равен глас.

— О, така ли? Откога?

— В Рим, по някое време. Тогава обсъждахме накратко произношенията — прекъсна го Чад. Изглеждаше отегчен. — Слушай, искам да продължа. Хелън знае какво искам да кажа, и знае, че съм прав. Има по-важни неща за обсъждане. Особено едно.

— О? Само едно? — сега Левис беше бесен от гняв. Отново, както в Рим, той се чувстваше изключен. Сега и ревнуваше. Той се изправи. — Искам да кажа — защо не спреш само на един? Сигурен съм, че има един милион дребни, полезни намеци, с които Чад може да излезе. Ако ще променяме гласа на Елен, който аз случайно мисля, че е хубав такъв, какъвто е, защо да не променим също така и някои други неща? Какво ще кажете да й отрежем косата или да я боядисаме? Защо да не й се направи пластична операция? Какво ще кажете...

— Името — каза Чад с внезапна твърдост. — Трябва да направим нещо с името. Не ми харесва.

— Кое име? — Левис войнствено изстреля. — Хелън Крейг или Хелън Синклер? Което е, бих могъл само да ти напомня, Чад, името, с което тя скоро ще се нарича.

— И двете. — Чад отговори раздраващо. — И двете звучат съвсем като английски, обикновено, досадно. Аз не харесвам „Хелън“, не харесвам „Крейг“, а „Синклер“ е негодно.

— Благодаря.

— Не се обиждай. То е великолепно за banker. Наистина, Левис, просто е знаменито, но за филмова звезда е провал. Сега? — Той задвижи пръсти по дебелиите си бедра. — Хайде да обсъдим това. Помислете. Нещо като Грета Гарбо — с две Г-та, нали? Мерилин Монро — две М-та. Онова ново френско бебче, Бриджит Бардо — две Б-та, а на френски то звучи като „бебе“ — хитро, а?

— Мисля за тях. — Левис се върна към креслото си и седна. — Но мисля също и за Карол Ломбард, за Джина Лолобриджида, Марлен Дитрих, майната ти. Те всичките са се оправили добре, без еднакви инициали...

— Приемам това. Не създавам от това закон. Само правя внушения, знаеш.

Двамата мъже се изгледаха. Елен се изправи. Страните ѝ се бяха зачервили. Тя стоеше спокойно там, и двамата мъже виновно осъзнаха, че се препираха по неин адрес, като че ли тя отсъстваше, и замълчаха.

— Аз съм кръстена Елен. Това име е записано в паспорта ми, ако си спомням — тя се поколеба. — Моята майка винаги ме наричаше така. Тя казваше... тя казваше, че то звучи като въздишка.

В стаята настъпи тишина. Левис видя, че ръцете на Елен леко трепереха, и че на нея струваше значително усилие да каже това. Чад я гледаше напрегнато, с непроницаем израз на лицето.

— Елен — каза накрая той. — Това е интересно. — Малките му тъмни очички примигнаха към лицето ѝ, после се завъртяха настрана. — И майка ти е била тази, която те е наричала така?

— Винаги.

— У-у. — Той леко, тайнствено се усмихна. Елен го изгледа като че ли имаше нещо странно в неговия тон, но Чад не каза нищо повече. Той започна беззвучно да си тананика, както често правеше, когато

разсъждаваше. След няколко такта Левис осъзна, че това беше „Марсилезата“.

— Също така — продължи сподадено Елен — аз израснах в едно село, наречено Хартланд. Винаги съм харесвала това име. Не зная, ако...

Левис я гледаше учудено. Той не разбираше защо тя продължаваше с всичко това, защо не протестираше. Тя като че ли дори харесваше идеята за ново име, за нова идентичност. Той се готвеше да започне отново да протестира, когато Чад го изгледа. Светлина блесна в излъсканите му очила.

— Харт — каза той. — Хартланд е твърде дълго, Харт. Елен Харт. Това е. Чудесно. Знаменито. Какво мислиш, Левис?

Левис се колебаеше, гледайки към Елен. Той видя колко напрегната бе станала тя, колко притеснена. Страните ѝ бяха поруменели, очите ѝ блестяха. Испита моментен гняв, някакъв усет му подсказваше, че Чад си играеше с нея по начин, който той не разбираше, отнасяйки се по безцеремонен начин с нещо, което очевидно имаше много голямо значение за нея. Погледна в големите ѝ, тъмни очи, в деликатното ѝ лице и тя му заприлича на изплашено животно: Харт...

Чад погледна настрана, но тогава срещайки очите на Левис, Елен наклони глава. Леко кимане, таен намек, от който Чад беше изключен. Изведнъж настроението на Левис се повиши.

— Мисля, че това би свършило работа — каза бавно той. — Да.

— Нека да помислим до утре. — Чад се изправи. — Ще се срещнем утре сутрин на летището, Левис.

При тази бележка, за тяхно най-голямо удивление, той напусна, без повече отлагане, без апели за софата — без нищо. Просто излезе. В една минута беше тук, в следващата беше излязъл. Облекчението беше толкова пълно и толкова неочаквано, че Елен и Левис останаха невярващо да се гледат.

— Елен — каза ѝ Левис по-късно, когато правеха любов. Елен му звучеше като въздишка. Отиваше ѝ. Мекотата и нежността на звуците му нравеха удоволствие. — Елен, каза той още веднъж, когато след много целувки и дълги сбогувания, той накрая тръгна за летището.

„Елен Харт“, си каза Елен, когато Левис беше излязъл, и се огледа в огледалото. Тя повдигна коси и обърна лицето си от едната и

другата страна, изучавайки собствените си черти. Елен Харт, която ще бъде богата и известна. Елен Харт, която ще стане звезда, повече от звезда — легенда. Елен Харт, която ще се превърне в жената, която тя винаги се беше представяла, която би се върнала обратно в Оринджбърг, Алабама в кадилак. Елен Харт, която би показала на Оринджбърг и на Нед Калвърт, че тя все още помни. Това беше възможно, всичко беше възможно, ако го искаш достатъчно, ако го желаеш достатъчно.

Тя остави косата си отново да падне около лицето, и за миг Хелън Крейг я погледна пак — момичето, което бе била и повече нямаше да бъде. Тя се обърна от огледалото, мислейки с усмивка, че ще роди два пъти — както своето бебе, така и самата себе си.

Тя все още не виждаше съвсем ясно новата си самоличност. Междувременно, си я представяше, без слабост, изключително силна, отдалечена като звезда, но също така един ангел на отмъщението, който идва с крила и меч.

Тази нощ тя сънува Едуард.

Следващият месец премина много бързо. Левис имаше чувството, че животът му е измерван с два часовника със съвсем различно време. Единият отмерваше неговия напредък или понякога отсъствието му край Чад. Другият триумфално отбелязваше развитието на неговата любов.

В Париж Левис енергично се хвърли в тичане и сделки. Разбира се, би предпочел да бъде обратно при Елен, но междувременно знаеше, че всичко, което прави беше заради нея. Той искаше да ѝ се докаже, искаше да се върне в Лондон триумфално, със сделки, които да може да положи пред краката ѝ като военни триумфи. Той сработеше усилено, опитваше се да усвоява бързо и се изненадваше от собствената си издържливост и от настойчивостта си, които винаги се беше надявал, че притежава, но никога не беше изцяло проявявал.

Нае стая, която гледаше към двора на „Плаза Атене“, любимия на майка му хотел. Неговото първо действие при пристигането беше да си купи дебела писалка „Монблан“ и шише с черно мастило. Второто беше да даде на главния портиер огромен бакшиш, за да бъде сигурен,

че телефонистът щеше да му прехвърля разговорите с Лондон без никакви пречки.

После навлезе във въртележката на срещите и съвещанията с пламенност и живост, които изненадаха дори и Чад. Въпреки твърденията на Чад „Сфера“ се оказа уклончива, така че Левис се втурна да търси и други контакти. Водеше безкрайни телефонни разговори. Притискаше разни хора и не им позволяваше да го отбягват или да го изиграват с уклончиви обещания. Пазареше се, подмамваше, ласкаеше, спекулираше, съветваше се. Приложи изцяло патрицианските си маниери, обществените си контакти и значителния си чар. Пътуваше из Европа със самолетите като с обикновени таксита. Имаше съвещания пред закуска и съвещания в полунощ. И постепенно, старателно, той започна да има успех: научи се да отделя зърното от плявата — а когато се касаеше да се събират пари за филми, имаше твърде много плява.

Там беше и Анри Лебек, приказлив, пламенен, който го заведе на вечеря в „Тур д’Аржан“, и по най-скандален начин му стисна гениталиите под масата, точно в момента, когато техният келнер подпалваше поръчаната от тях „креп сюзет“. Лебек трябваше да бъде уволнен: Левис сега откри какъв аматьор беше той. Това му напомни какъв аматьор беше и той самият, затова реши да работи още по-добре. Престана да отговаря на Левисовите обаждания и след известно време французинът се насочи към някакви други проекти. Той се показва много по-разочарован от това, че Левис не беше хомосексуалист, отколкото от всичко друго.

Имаше един немски стоманен магнат, интересуващ се как да скрие данъци. Имаше и една компания за производство на филми в Рим, субсидирана от един „барон на спагетите“, който се интересуваше от следващия филм на Чад. Ако беше обезпечен от него, филмът трябваше да бъде сниман в „Чинечита“, а звезда в него трябваше да бъде приятелката на барона. Имаше една югославска група, която изглежда беше под впечатлението, че Чад се готвеше да прави панорамен филм. Те твърдяха, че могат да предизвикат правителствена поддръжка и да осигурят много евтино цяла армия от югославяни — като разбира се филмът трябваше да бъде сниман в Югославия. Имаше сондажи от страна на един американски агент, който казал нещо на един режисьор, който от своя страна говорил на един адвокат, а той

подпали линиите между Холивуд и Париж с трийсет и седем телефонни обаждания за три дена. После изведнъж спря да се обажда. Когато Левис телефонира в отговор, научи, че онзи бил уволнен.

На Левис всичко това беше приятно. Той беше нов в тази игра и не допускаше да бъде обезкуражен. Чад, който понякога изпаднаше в мрачни настроения и обичаше да проявява драматизъм, казваше: „Това тук е джунгла, Левис, дяволска джунгла.“

Левис приемаше, че е така, но то също му приличаше и на панаир — панаир с много амбулантни търговци.

Ще ги надприказва и надхитри всички, реши Левис. И постигайки това, щеше да развие своя собствен инстинкт да притиска, той можеше и да не му е потребен сега, но някой ден, беше сигурен, щеше да му бъде полезен.

Междувременно, независимо от малкия си напредък, вечерите той можеше винаги да се върне в „Плаза Атене“ , после да се обади по телефона на Елен — неговата лична връзка с реалността. Когато поставяше обратно слушалката, Левис, който никога не беше писал писма, ако можеше да го избегне, взимаше своята писалка „Монблан“ и покриваше листовите с инициалите на хотела със своя едър и закръглен ученически почерк. Писма до Елен, любовни писма започващи със „Скъпа моя, сладка моя, мой живот, моя любов“. Елен пазеше всички тези писма и им отговаряше. Нейните бяха кратки. Той ги държеше в джоба си, взимаше ги за самолетните си пътувания, в такситата, в леглото, в ресторантите. Те се изтъкваха и омазваха от държене и за Левис бяха любовен талисман.

Те се ожениха в „Челси Таун хол“ през януари. Елен носеше бяла вълнена рокля и бяло вълнено палто. Отново валеше. Чиновникът, който ги ожени беше много тържествен. Левис едва чу дума, от това, което той каза. Стаята, където се състоя кратката церемония беше красна с пластмасови хризантеми. Левис не дръзна да погледне към Елен, докато поставяше пръстена върху леденостудения ѝ пръст, и забеляза, че ръката ѝ също трепереше.

Навън те забавиха стъпки по заснежената улица. Елен погледна към малкия букет цветя, който държеше. Малки бели рози, бели

виолетки, бели фрезии. Тя деликатно докосна листенцата им. Цветята бяха поддържани от тънки жички, които минаваха през чашките.

Чад започна отново да телефонира и жаловита да се оплаква. Тогава Левис се върна в Париж и започна нова серия от срещи и нова серия от писма. „Моя скъпа, моя сладка съпруго“. Тази дума особено възпламеняваше гордостта му и той я използваше винаги, когато имаше възможност.

Той се срещна за първи път със Симон Шер, представител на „Сфера“ седмица след сватбата. Преди това Шер по най-странен начин не можеше да бъде намерен, и Левис вече беше започнал да мисли, че целият оптимизъм на Чад беше наистина неуместен.

Първото нещо, което Шер направи, след като се ръкува с него беше да го поздрави със скорошната му женитба, за която Левис предположи, че той бе научил от Чад. Второто нещо, което отбеляза бе, че и той, както Левис е бил в Харвард — само че в „Бизнес скул“. Третото беше, че отвори чантата си, извади няколко добре подредени купчинки от документи и ги постави върху масата пред тях. Левис погледна към Шер — нисък, спретнат, консервативно облечен, този човек не приличаше на дребен шмекер.

През февруари те продължиха да се срещат на интервали. Левис продължаваше да търси други източници за финансиране, нямаше намерение да направи грешката да постави всичките си яйца в кошницата на Шер.

„Сфера“ откупи правата за разпространение на „Нощна игра“ и започна да проучва дали филмът би печелил в бъдеще поне на европейския пазар. Настояваше се Чад да представи сценарий за нов филм и неговата постановъчна разработка, въпреки че в частен разговор той беше казал, че няма намерение да я прибавя. Те имаха детайлизиран бюджет. Имаха и детайлизирано разписание. Избрано беше място, снабдени бяха с разрешително. Направено беше и разпределението на някои роли — всички те условни, с изключение на Елен и Лойд Бейкър, който беше нетърпелив да започне отново да работи с Чад. Имаха силен технически и производствен екип. Левис обединяваше целия материал и информацията, разпространяваше ги нашироко и се чувстваше доволен от себе си.

Шер взе тежкото му досие със себе си в началото на февруари — каза, че имал нужда да се консултира. Левис успя да се отскубне за два дни и се върна в Лондон, където Елен с нетърпение го очакваше да се срещне с нейния гинеколог.

Господин Фоксуърт любезно поздрави Левис с предстоящото рождение на детето. Елен фиксирано гледаше към стената зад неговата глава. Забелязвайки палтото на Левис от „Савил Роу“, неговия „Тифани“ часовник, ръчно правените му обувки, беше изключително вежлив. Той забеляза акцента на Левис и неговата несъзнателна, вродена арогантност, и стана още по-вежлив. Бил сигурен, каза много любезно, че господин Синклер би предпочел неговата съпруга да роди в частна клиника, отколкото в „Нешънъл хелп хоспитъл“, колкото и добри да бяха тези болници. Неговата собствена клиника в „Сен Джон'с Ууд“... Той остави гласа му постепенно да замре.

Левис, свикнал с такива лекари още от детски години, се чувстваше уверено. В „Сен Джон'с Ууд“, каза той, разбира се. Елен хвърли на господин Фоксуърт триумфиращ поглед, който Левис не забеляза.

Те отидоха на покупки. Влязоха в „Уайт хауз“ на „Бонд стрийт“ и купиха изключително хубави дрешки за бебе, украсени с брюкселска дантела и избродирани от монахини. Взеха също и тънко като паяжина детско одеялце, ръчно плетено от опитни шотландски майсторки. Обсъдиха наемането на жена, която да гледа детето. Специална детегледачка беше от основно значение във всички случаи, защото щеше да бъде необходимо да се остави детето през юни за няколко седмици, когато Елен и Левис щяха да предприемат кратко пътуване за популяризиране на „Нощна игра“ в Европа. За щастие, сестрата на Ан Нийл можа да направи много подходяща препоръка. Левис разговаря с тази, посочена от нея млада жена, която дойде с отлични референции. Той започваше ден след ден да се чувства все повече отговорен и попораснал, въпреки че неговият собствен термин беше „зрял“.

Един ден, връщайки се неочаквано къщи, той намери Елен да чете, между другите неща и „Файненшъл таймс“. За Левис това беше изключително забавно, и когато тя срамежливо си призна, че фактически доста се интересува от подобни неща, но ги намира трудни за разбиране, Левис беше трогнат. Тук той почувства, че можеше да

блесне, не беше ли той в края на краищата един Синклер, син на баща си?

Изкушението да демонстрира пред Елен някои от своите собствени умения — за нещастие тя никога не би могла да види как той играеше футбол — беше много силно. Левис започна да обяснява няколко термина, да хвърля светлина върху други прости факти, а Елен слушаше внимателно и спокойно, задавайки понякога доста интелигентни въпроси. Накрая те прекараха целия следобед, обсъждайки борсовия пазар, и Левис много се забавляваше. Той, който беше винаги инструктиран, на когото винаги бяха изнасяни лекции, внезапно се оказа учител. Това беше нова роля, а ученичка беше неговата съпруга. Левис намери преживяването почти еротично.

— Много ли е трудно човек да си открие сметка със собствени ценни книжа? — го попита Елен на следващия ден.

Левис се разсмя:

— Разбира се, че не! Искаш ли да опиташ? Защо не? Аз ще ти помогна, но по-късно. Когато започнат снимките за новия филм, когато се роди бебето. Сега имаш да мислиш за други неща.

— Зная, Левис — каза тя и послушно му се усмихна.

Когато се върна в Париж, разбра, че от „Сфера“ протакаха. По внушение на Симон Шер бюджетът за новия филм беше преразгледан и в разработката на сценария бяха направени някои промени. Чад набързо ги прибави.

— Само ми кажи това, което искат, Левис, и за ще се придържам към него. Това са само думи, Левис, каквото и да поискат, аз мога да го преработя. Само вземи парите.

Отношението на Чад леко разтревожи Левис, но той го прикри. Тогава видя окончателната версия на „Нощна игра“. Чад своенравно беше отказвал да му покаже грубата редакция, която на Левис се струваше, че вече беше видяна от половин Париж.

В момента, когато видя филма завършен, тревогата на Левис заглъхна. Както и да го въртяха, за него той си оставаше великолепен и му вдъхваше увереност. „Нощна игра“ беше един чудесен филм, разтърсващ, ярък и въздействащ. Беше едновременно много тъжен и в някои моменти изключително забавен. Чад знаеше какво прави. Забравяйки съмненията си в Рим, забравяйки своите сегашни тревоги Левис се чувстваше горд. Той винаги беше имал вяра в Чад. Никога не

се беше разколебавал, и сега тази вяра беше оправдана, и то триумфално.

А Елен във филма, дори за Левис представляваше откритие. Беше чел, че има някои лица, които камерата обича, сега разбра смисъла на тази фраза. Гледайки я върху екрана, Левис забрави, че я познава. Като че ли я срещаше за първи път, и съвсем отново се влюби в нея. По-късно, след като беше изпил няколко чаши, за да се успокои той обясни това на помощник-режисьора, на приветливия Фабиан.

Фабиан се усмихна и намигна:

— Но, очевидно — каза той с повдигане на раменете — самият филм е като любовно писмо до нея, нали!

Това досади на Левис. Той веднага се опита да забрави тази забележка. Шер също беше видял филма в неговата окончателна версия и беше силно впечатлен. Отиде да го види отново с различни съветници и помощници в началото на април. В средата на април още нямаше окончателно споразумение върху следващия филм, и Левис започна да губи търпение. В края на месеца Шер внезапно съобщи, че има нужда да го види отново, този път с председателя на неговата бащинска фирма „Партекс“, един тексасец, наречен Дру Джонсън.

Левис се почувства засегнат. Той презираше тексасците. Предвиждаше, че цялата тази сага ще продължи още месеци и че после ще се разпадне, както всички други. Пукваше се още един мехур.

Все още нямаше официално потвърждение от „Сфера“ след четири месеца напрегната работа, така че нямаше алтернатива и трябваше да се съгласи.

Дру Джонсън доказа, че е олицетворение на всички бостънски предубеждения на Левис. Той присъства на частната прожекция заедно с жена си Били. Тя беше облечена от модната къща „Живанши“, съпругът ѝ — с връзка тънка като за обувки, каубойски ботуши и широкопола шапка. Левис седна до тях в прожекционната дала, настръхнал от презрение към тази безвкусица.

Отидоха да вечерят в „Гран Вефур“. Филмът не беше споменат нито веднъж. След това отидоха в кабарето на „Кройзи хорс“, известно в цяла Европа със своята елегантност и остроумие. Там Дру Джонсън започна да действа, той викаше, аплодираше, поръча шампанско в бутилки от по два литра. Левис седеше мълчаливо и гледаше на

красивите стриптийзъорки с нова, пуританска антипатия. Те не му направиха ни най-малко впечатление. Най-големите гърди, най-стройните бедра, най-похотливите жестове не възбудиха тялото му нито веднъж.

Един черен ролс-ройс фантом прибра тексасеца и неговата жена от клуба. Те бяха настанени извън Париж, у приятели. Дру Джонсън смаза ръката на Левис в могъщата си лапа и го покани край „Орли“ в своя самолет на следващата сутрин.

Левис се върна обратно в своя хотел, писа на Елен и тогава паднал духом веднъж, реши, че ще бъде разорен. Представи си как на следващата сутрин съответният президент на „Партекс“ заявява, че не харесва „Нощна игра“ и сделката е развалена, той самият се влачи и виси край летището.

Самолетът беше „Боинг 707“. Отвътре беше облицован със старо нагънато ленено платно. Върху него висяха картини на Реноар и една на Гоген — „Игра с ябълки“, които можеха да бъдат гордост за притежателя си. Левис се огледа кисело, седна на диван от осемнайсети век, към който бяха приспособени предпазни колани и поиска чаша доматиен сок.

— Доматен сок? — Подобните на хрусталаци бели вежди на Дру Джонсън се повдигнаха. — Какво става тук? Били, сладка, удари звънеца. Нашият приятел Левис ще получи истинско питие.

— Не, благодаря. — Левис даде воля на своето скърцащо като строшено стъкло произношение. — Сега е осем сутринта и освен това няма какво да чества. — Той замълча, веднъж изразил напрежението си, още повече се напрегна. — Вижте, защо не говорите направо и да престанете да ми губите времето. Мразите филма, нали?

— Да го мразя? — тексасецът се усмихна. — Как си го представяш това? Бих направил погрешна стъпка, тогава.

— Мразите го, противен ви е, може би не сте го разбрали. Във всички случаи, аз не зная защо съм тук и мога да си отида.

Той остави чашата си, изправи се и тръгна към изхода. Като че ли както в ленената облицовка, така и във всичко друго се съдържаше обида. Той се извърна назад.

— Това е хубав филм — каза той. — Може би голям. Аз мога да разбера това, дори ако ви е не можете. Ще направя всичко, по

дяволите, за да осигуря на Чад възможността да направи и друг филм, със или без вашата помощ.

Настъпи тишина. Дру Джонсън погледна към жена си и започна да се усмихва. Внезапно, той тръсна назад глава и се отдаде на буен смях.

— Знаеш ли, бях започнал да мисля, че ти си евнух? Ама, какво знаеш ти? Те и в Бостън имали топки, най-накрая...

Един и осемдесет и пет високият як тексасец прекоси кабината и хвана ръцете му. Един и осемдесет и три високият елегантен бостънец го изгледа с презрително съмнение.

Лицето на Дру Джонсън стана сериозно. Неговите остри сини очи срещнаха тези на Левис:

— Добре, ела сега момче. Мисля, че дори и в Бостън вие се ръкувате, когато правите сделка — той замълча. — Аз упълномощих снощи финансирането. Вашите адвокати не намират нищо лошо в това и ти ще откриеш, че току-що сте се снабдили с един поддръжник.

Левис го изгледа. Той се присегна и сграбчи ръката на Джонсън, усмихна се.

— Знаеш ли — каза той — бих могъл да променя веднъж навика, който винаги спазвам. Точно сега, едно питие ще дойде точно на място.

— Отвори бърбъна, Били — изрева Джонсън.

Сделката беше сключена на първи май. Левис гледаше нейните петдесет ситно изписани машинописни страници и изпитваше нарастваща гордост. Заради тази сделка те с Чад бяха създали своята собствена компания за производство на филми. Наречекоха я „Мираж“, защото Чад харесваше това име, и като съдиректори, се подписаха и двамата: Чад с тънки с паяжинни драсканици, Левис със своята писалка „Монблан“ — със смела ръка.

В деня, в който подписа, той първо се обади на Елен и после на баща си. Моментът, който той от месеци беше очаквал, чу беше много приятен. Точка по точка Левис прехвърляше информация по телефонната линия. Това приличаше на серия от добре прецедени гранати. Седемцифрен бюджет. Възможност за дългосрочно сътрудничество. „Сфиър дистрибушън“, „Партекс петрокемикълс“, Дру Джонсън.

Нетърпението на баща му от другата страна на линията се превърна в мълчание. След мълчанието дойдоха въпросите — изпитът.

Левис беше словоохотлив, цифрите летяха по трансатлантическия кабел, и накрая той чу нотката, която толкова отдавна бе желал да чуе да изскърца в устата на баща му, изразена, макар и неохотно: уважение.

Левис се усмихна:

— О, между другото, аз се ожених — добави той и постави слушалката.

Левис се надяваше, че подписването на сделката и раждането на Елен щяха да станат в една и съща седмица. Но не беше съдено. Бебето закъсняваше: „Няма причина за тревога“, каза господин Фоксуърт, „Много обикновено е за жените, които за пръв път стават майки“. Левис се терзаеше. Накрая, късно вечерта на 16 май родилните болки започнаха. Левис се втурна с нея в таксито към клиниката „Сен Джон, с Ууд“. Господин Фоксуърт пристигна, спокоен, в своя перленосив костюм.

Левис крачеше из чакалнята на клиниката и изпуши две кутии цигари. В четири часа сутринта на 17 май господин Фоксуърт се появи на вратата, развързвайки връзките на зелената си хирургическа престилка. Левис го погледна: беше също както във филмите, само че по-добре и по-зле. Той с ужас се взря в лекаря — секунда, дълга цяла вечност. През облаците от цигарен дим, лекарят снизходително се усмихна. Той поздрави господин Синклер. Господин Синклер имаше една хубава дъщеря.

Левис се втурна в стаята на Елен. Той трепереше. Лекарят и сестрата внимателно се отстраниха. В ръцете си Елен държеше нещо, което му се стори малко вързопче, малко, мъничко, увито в бял вълнен шал.

Тя го погледна и Левис приближи към леглото. Той се взря надолу, към одеялцето, към малкото, съвършено личице. Видя бледа гладка кожа, здраво затворени очи и леко смръщени вежди, като че ли бебето силно се съсредоточаваше в съня си. Когато Левис се наведе напред, бебето изви лице в лека, ожесточена гримаса. Устничките му се разтвориха и то направи леко търкащо, търсещо движение, притискайки бузка към одеялцето. Изглеждаше недоволен. Леко се сгърчи, освобождавайки едната си ръчичка. Тя беше закръглена, с

трапчинки по ставите, имаше дълбока гънка там, където ръката срещаше китката, и Левис видя как малките пръстчета се свиха и отпуснаха, а нокътчетата им имаха цвѳета на мидени черупчици. Бяха за рязане.

Левис започна да плаче.

Той внимателно се присегна и докосна кожата на новороденото. Бебето отново се размърда, изсумтя и вълнената пелена се отмести. Това като чели за момент я разтревожи: тя отвори очи. Левис се вгледа. Малка мъхната шапчица от тъмночерни коси. Очи с толкова силно тъмносиньо, той никога не беше виждал.

— Не е ли хубава? — попита Елен меко, развълнувано.

— Много е хубава.

Левис посегна да докосне меката черна косица и после се отдръпна. Бебето погледна към него с големи, нефокусирани очи. Тогава Левис пожела, страстно и тъжно пожела косата на бебето да беше руса, както на Елен и неговата. Той се упрекна за това свое моментно желание. Не искаше да се провали при първото препятствие, след като беше толкова уверен в способността си да поддържа определения курс на поведение. Неловко се обърна към Елен, опитвайки се да прикрие това, което чувстваше. Присегна се към ръката ѝ.

— Очите ѝ са красиви. И тя е толкова... Аз... — усети, че се проваля, че се обърква.

Елен като че ли му вярваше. Тя повдигна лицето си към неговото, нежно и ведро усмихната.

— Сини са като на рибарче — каза тя. — Такъв е цвѳът на крилата на тази птица.

Левис неуверено погледна към бебето. Не така би описал той този цвѳят. Елен внезапно силно му стисна ръката.

— Питам се — каза Левис с равен глас — дали ще запазят този си цвѳят.

Решиха да нарекат бебето Кетрин, заради нейното деликатно мъничко триъгълно личице и големите, раздалечени сини очи, които напомняха на Левис за сиамското котенце, което майка му беше имала. То веднага беше съкратено на Кет.

Както своята адашка, Кет беше едновременно надменна и изключително взискателна. Когато Левис или Елен я държаха и ѝ

гукаха, и я галеха, Кет оставаше безразлична. Тя завърташе очи и гледаше настрана. Но в секундата, в която я поставяха в нейното детско креватче, изкъпана, нахранена, със сменени пелени, приготвена за сън. — Тя започваше да пищи.

Плачеше все по-силно, жаловито и пронизително, докато не беше взимана отново. Тогава тя спираше, докато я сложеха пак в леглото. В началото Левис намери това очарователно, после, когато започна да страда от липса на сън — дразнещо. Елен никога не се оплакваше. Тя слизаше от леглото и отиваше при нея във всички часове на нощта. На Левис дните изглеждаха една безкрайна верига от операции: стерилизиране на бутилки, пълнене на бутилки, смяна на пелени, накисване на пелени. Понякога Левис ѝ приготвяше храната, и понякога държеше бебето, докато беше хранено — докато за кратко то ставаше кротко. Но пелените не бяха мъжка работа.

След две седмици той предложи вместо да чакат да дойде времето да заминават за Париж, както бяха планирали, детегледачката да започне да им помага отсега. Елен отказа. Те за първи път се скара и Левис ѝ каза, че тя държи на бебето повече, отколкото на него. Накрая той изпи половин литър уиски, което му позволило, каза после раздражително да поспи няколко часа.

На следващия ден, цупейки се, докато не се почувства по-добре, Левис се разкая. Ако тогава би могъл да се люби с нея, дистанцията между тях щеше да изчезне, си помисли. Но лекарят беше забранил сношение в продължение на един месец, а Елен като че ли не споделяше ентузиазма на Левис по отношение на другите, алтернативни начини за освобождаване. Тя се изкачваше всяка нощ в леглото и моментално заспиваше. Левис лежеше до нея. Всеки негов мускул беше вкочанен от сексуална неудовлетвореност и от възмущение, нервите му бяха опънати като жици на пиано. Той беше в очакване на първия бебешки вой. Рано или късно, обикновено по-рано, той винаги идваше.

През третата седмица, когато телефонните обаждания от страна на Чад зачестиха и започна подготовката за заминаване, Левис погледна надолу към малкото триъгълно личице на Кет с обиден укор. Струваше му се толкова несправедливо. Това дете не беше негово, и все пак той беше приветствал появянето му на света, беше започнал да го обича, беше си обещал да се грижи за него — и как то му се

отплащаше за това? Даваше ли признак, че усеща неговата грижа, неговото великодушие? Не.

Той реши да не казва нищо, ще поддържа мира. В днешния ден пристигаше детегледачката, след три дни той и Елен щяха да бъдат в Париж. Сами.

Когато накрая дойде денят на тяхното заминаване, Левис чувстваше известен триумф. И това не беше само защото очакваше с нетърпение да остане насаме с Елен или дори за да може нощем да има непрекъсван сън, но също и поради факта, че неговото желание се беше наложило. Елен не беше искала да оставят детето. До последната минута тя се беше опитвала да промени решението на Левис.

Но Левис беше неотстъпчив и можа да подкрепи становището си с такива мили и разумни аргументи, че накрая, Елен трябваше да се предаде. Това в края на краищата беше рекламно пътуване, нямаше място за новородено бебе. Елен имаше много строго разписание за интервюта, срещи с фотографи и появи в обществото. Тя беше тази, която лансираха, спореше Левис, не само филма. Този беше аргументът на Чад и той го използваше без угризение. Многократно повтаряше факта, че те щяха да отсъстват само три седмици, че Елен щеше да може да телефонира всяка сутрин и всяка вечер, че сестрата, която щеше да гледа детето беше квалифицирана — много по-опитна от самата Елен, добавяше той, и че тя щеше да има поддръжката на Ан Нийл. В себе си Левис смяташе, че Ан Нийл е една намесваща се във всичко гъска, а в своите по-параноични моменти чувстваше, че нейната любезност към Елен прикриваше сексуално привличане. Но сега тя му беше полезна като аргумент, така че Левис потисна тези си чувства.

— Мадлен и Ан Нийл могат да си съдействат — заяви твърдо. — Сега, когато си майка, скъпа — каза той упорито поддържайки своя аргумент. — Ти не бива да забравяш, че също така си и моя съпруга. И актриса — добави, но това беше само допълнение. Левис всъщност не мислеше за премиерата на „Нощна игра“ или за интереса на пресата към Елен, който рекламният агент, нает от Чад описваше като феноменален. Мислеше за апартамента в „Плаза Атене“, за неговото балконче, където той и Елен щяха заедно да закусват на пролетното слънце. Мислеше за много широкото легло, където необезпокояван от

дяволитите крясъци на Кет, Левис имаше намерение отново и отново да се люби с Елен.

Възвръщащи се радости: Левис съпроводи Елен навън, към наетата лимузина, която щеше да ги закара до аерогарата. Той беше изпълнен с оптимизъм. Елен се бавеше. Мадлен стоеше на вратата с бебето на ръце. Ан Нийл стоеше до нея, гледайки към небето. Като не ли на Елен ѝ беше невъзможно да се откъсне. Тя се наведе над детето, целуна го. Започна дълга серия от наставления към Мадлен, които беше повторила вече повече от хиляда пъти. Левис седеше в колата, почукваше с пръсти по коленете си и поглеждаше часовника. Беше девет. Той се наведе навън.

— Елен, трябва да бързаме, ще изпуснем полета.

Елен най-сетне се откъсна. Тя влезе в черната кола, устните ѝ бяха порозовели. Не каза нищо.

Щом колата потегли, Левис взе ръката ѝ и я притисна в своята. Когато бяха по средата на пътя към „Хийтроу“, той се почувства доста предразположен към Кет. Зад гърба им тя му се стори много сладка. Притисна ръката на Елен, притегли я надолу, към бедрото си и после към слабините си.

— Това ще бъде като меден месец — каза Левис.

Когато колата с Елен и Левис зави зад ъгъла и изчезна от погледа, връщайки се към къщата, Ан Нийл и сестрата Мадлен се спогледаха. Ан Нийл погледна часовника си, после към бебето, което спеше. Те спряха за момент, после се обърнаха и влязоха вътре. Мадлен нахрани бебето и внимателно го постави в легълцето. После на пръсти слезе надолу по стълбите.

Ан седеше пред камината, гледайки замислено в пламъците. Пушеше цигара. Двете гледаха една в друга и чакаха. Изминаха пет минути. Десет. Петнайсет. Все още беше тихо.

Мадлен, родена във френската област Ландес, бе обучена в специализирания „Норланд колидж“ в Англия и в допълнително квалифициращи курсове за детски сестри през последните четири години. През три от тях беше учила при сестрата на Ан Нийл, която ѝ беше дала отлични препоръки. Мадлен въздъхна и седна. Тя погледна към Ан и леко сви рамене.

— Невероятно, като че ли тя знаеше.

Ан загаси цигарата си и не каза нищо. След малко тя стана, отиде в своето студио и донесе портрета на Елен, който беше завършила преди няколко седмици. Погледна го критично, давайки си сметка, че беше точно това, което би искала да стане. Имаше черти, които беше забелязала в това хубаво лице и които искаше да хване, но някои от тях ѝ убягваха. Раздразнено погледна към картината, после внимателно и методично започна да я опакова. Това ѝ създаваше някакво занимание, пропъждаше от съзнанието ѝ една мисъл. Тя харесваше Елен и не беше много доволна от това подреждане на нещата.

В десет часа Мадлен, която също не се чувстваше съвсем добре отиде в малката кухничка, за да направи кафе. В десет и половина точно, според уговорката, телефонът иззвъня. Двете подскочиха и се спогледаха. Ан завърза бавно последния възел на пакета, който правеше и тогава се обърна, за да вдигне слушалката.

Гласът на нейния стар приятел, Кристиан Глендининг, когото тя познаваше от детството я информира, че Левис Синклер и Елен са се приземили със своя самолет преди десет минути и той току-що излетял за Париж.

— Престани да се паникьосваш — ѝ каза спокойно Кристиан, когато Ан започна да го прекъсва. — Обаждам ти се сега от „Ийтън Скуеър“. Той ще бъде при теб след петнайсет минути. Може би и по-малко.

Десет минути по-късно един черен ролс-ройс спря пред външната врата. Ан отиде да отвори. Мадлен погледна през прозореца. Тя видя познатата фигура в тъмния костюм да излиза и да пресича паважа. Чу поздравите на Ан, после вратата откъм хола се отвори.

Мадлен силно поруменя. За този мъж, който беше толкова добър към нея, толкова добър към сестра ѝ и толкова добър към нейния малък племенник Грегоар, Мадлен беше готова да влезе в огъня. Като го видя, тя му отправи неловък полупоклон.

— Мадлен.

— Господин барон...

Той нямаше нужда да задава въпроса, двете жени можеха да го прочетат в очите му и в неговите напрегнати черти. Ан задържа вратата отворена:

— Тя е горе. Стаята вдясно. Спи.

Едуард докосна ръката ѝ, когато мина край нея.

— Добре, Ан. Няма да се задържа дълго, обещавам ти.

Те чуха стъпките му по стълбите и неговото колебание, когато стигна площадката. Вратата се отвори, настъпи кратка пауза, после се затвори.

Мадлен, която зад тъмното си, ъгловато и строго дребно лице криеше романтична натура, въздъхна и седна. Ан Нийл, която не беше романтична, но беше разтърсена от израза на Едуардовото лице, седна също, напрегнато изправена, броейки минутите. Това бе времето, в което тя жертваше своята лоялност към новите си познати заради далечни, стари връзки. Спомни си кога за първи път беше срещнала Едуард. Той беше шестнайсетгодишно момче — неговия шестнайсети рожден ден и онова отвратително пътуване, което Жан-Пол беше организиран до театъра. Сега правеше това заради Изобел, си каза, оправдавайки се, заради Изобел, която тя беше обичала и заради Едуард, когото винаги беше харесвала, давайки си сметка, че не го разбира. Мъжете са такива мазохисти, мислеше тя. Защо търсят болката. Тя вдигна рамене и нервно запали друга цигара.

На горния етаж Едуард стоеше неподвижен, загледан в детското легло. Бебето беше будно, лежеше спокойно, размахвайки юмруци през очите си, гледайки към него. Едуард се взираше към умаленото подобие на собственото си лице. То притежаваше деликатността на неговите черти, златистата бледост на неговата кожа, приличаше и на Елен, но косата беше тъмна като неговата, тъмна като на баща му. А очите с тази забележителна и необикновена отсенка на тъмносиньо, оградени от черни мигли, бяха очите на дъо Шавини. Бебето примигна, като че ли да подчертае темата на мислите му, и Едуард се наведе напред. Той имаше толкова малко време.

Рядко беше му се случвало да държи бебе и се притесни докато го вдигна от креватчето. Ръцете му трепереха. Когато размотаваше малкото телце от пелените, той хлъзна ръката си под главата и врата, за да го поддържа. Помисли, че детето ще изплаче, но то беше спокойно и го гледаше със своя все още късоглед и леко разцентриран поглед на новородено. Едуард го повдигна и това че то беше толкова мъничко леко го съкруши. Той прогледна в бебешкото лице, повдигна по-високо малкото му телце и го залюля на гърдите си. Шапката от мъхеста косица докосна с копнинена нежност страната му. Той усети сладкия,

топъл мирис на кожата му. Бебешката глава се наклони и то леко се оригна. Сякаш това му достави удоволствие. Едуард го потупа по гърба, бебето размаха малкото си юмруче, докосвайки устните му.

Устата на бебето започна да прави жадни, търсещи движения, после се отвори в широка, розова прозявка. Едно малко, розово като на котенце езиче. Едуард повдигна ръка, изви пръст и остави бебето да се хване за него, то го засука с изненадваща сила, после, съвсем неочаквано, се разрида в хълцащо, мистериозно опечаление: малкото личице се изкриви и почервения. Ръководен от инстинкт, който не знаеше, че притежава, Едуард го притисна леко към гърдите си. Риданието спря.

Когато беше съвсем сигурен, че то напълно се е успокоило, Едуард го наведе, поддържа го пред себе си. Двете му ръце обхващаха с лекота неговото телце. Той го погледна и то тържествено отвърна на погледа му.

— Един ден... — каза Едуард на бебето, на своето бебе. — Един ден аз ще дойда отново за теб. Обещавам.

Той се наведе и го постави в легълцето, после с нежност издърпа нагоре одеялцето му.

Остана, за да я погледа още малко, после, знаейки, че ако се забави, ще му бъде невъзможно да си тръгне, той рязко се обърна и слезе по стълбите. Вратата на другата спалня беше отворена, виждаше се месинговата табла на широкото легло. От него Едуард отвърна очи.

Бързо се сбогува с двете жени. Ан Нийл му връчи портрета, който Едуард беше поискал тя да нарисува.

Той отвори опаковката на портрета едва в края на деня, когато беше сигурен, че ще бъде сам. Гледа го дълго и мълчаливо.

По-късно същия ден, той вечеря с Кристиан, който се опита да се въздържи по време на вечерята да задава въпроси, но накрая това му се оказа невъзможно.

— Така, какво ще правиш? — каза все пак той, подсилен с голяма чаша уиски, преди да рискува да си зададе въпроса.

Едуард, чието поведение по време на вечерята беше съвсем нормално, погледна на въпроса с наивна изненада.

— Да правя? Ще чакам, разбира се.

— Ще чакаш, но колко дълго? — избухна Кристиан, той ненавиждаше чакането.

— Толкова дълго, колкото трябва — отговори Едуард.

Кристиан въздъхна. Той искаше да крои заговори, планове, да застави Едуард да извърши някакви внезапни и драматични действия. Но знаеше, че е безполезно. Едуард беше добре обучен в чакането, и неговото търпение винаги даваше резултати. В продължение само на няколко секунди в плодотворния ум на Кристиан възникваха хиляди чудесни драматични планове. Но, преди да заговори, Едуард както той предвиждаше, деликатно, но твърдо промени темата.

ЕДУАРД

Париж — Сен-Тропе

1962

— Рак — каза Филип дьо Белфор. Той замълча, прие чашата уиски, която му подаде Едуард и придавайки си тържествен вид, поклати глава.

— Ужасно нещо. Преди шест месеца беше в най-чудесно здраве. Очакваше да се оттегли от активна работа — беше направил някои доста сръчни капиталовложения, поне така бях чул. Ние обядвахме заедно, той си взе стриди, помня добре. Не би могъл да изглежда в подобра форма. Чудесно изглеждаше, казах му: „Бришо, ти си щастливец. Извън състезанието си на плъховете. Какво ще правиш с цялото това свободно време?“ И знаеш ли какво ми каза той? Той каза: „Филип, ще харча пари. През всичките тези години аз ги трупам, а сега ще ги изхарча. Ще живея като чели няма да има утрешен ден.“

Лек злобен блясък се появи в израза на плоското лице на Белфор.

— И разбира се, той нямаше утрешен ден. Ами, поне не такъв, който да се говори. След шест месеца — заминал. Ужасно. Съвсем ужасно. Бедния Бришо. Не защото бях много близък с него, знаеш, но все пак, това кара човек да се размисли, нали? В какъв непредсказуем свят живеем. О, да. „Сунт лакримае рерум“ — помислих за това, когато чух новината. „Сълзите на живота“ — о, да. Не че бедният Бришо се интересуваше специално от поезия.

„Сълзите на нещата“ — промърмори Едуард.

Дьо Белфор го погледна:

— Какво?

— „Рерум“ — „неща“ по-скоро, отколкото „живот“, Виргилий може би нарочно използва неопределения термин.

Израз на раздразнение премина по лицето на Белфор. Той го потисна.

— Разбира се, забравих. Класиците никога не са били моята сила.

Настъпи кратко мълчание. Дьо Белфор въздъхна тежко:

— За неговата жена съжалявам. Ще трябва да я кара сама. Те бяха много близки, вярвам. Все още, все още... Ти си бил на погребението, разбира се?

— Да, бях.

— Аз бих отишъл, разбира се. — Дъо Белфор леко се размърда на мястото си. — За нещастие, обстоятелствата ми попречиха, както знаеш, бях вързан. Преговорите в Лондон бяха в много деликатна фаза. Много деликатна. Аз не исках да ги излагам на опасност...

— Но, разбира се — каза Едуард любезно.

Той чакаше. Беше късен следобед, приближаваше шест. Те бяха седнали в отдалечения край на Едуардовия кабинет, където той имаше информационни срещи и където група от строги, черни, кожени столове бяха събрани около също така строга маса от стъкло и хром. Между тях висеше картина на Джаксън Полок. Дъо Белфор поглеждаше понякога към нея и свеждаше поглед. Изглеждаше като че ли изчислява колко може да струва на квадратен инч.

Едуард, който имаше пред себе си още два часа работа, вечеря с Кристиан и след това отиде на прием в къщата на своята майка в чест на рождения ѝ ден, беше нетърпелив. Дъо Белфор беше помолил за тази среща и не беше дошъл тук да оплаква загубата на Бришо, Едуард беше сигурен в това. Трябваше да има друга причина, но дъо Белфор не беше никога директен. Той винаги като морски рак обикаляше около главната си тема.

Сега той стоеше облегат над масичката и обръщаше чашата си със замислен вид. Вероятно той мислеше за своя някогашен приятел Бришо, може би изучаваше собствените си добре подготвени размисли. Едуард не беше сигурен, единственото, което знаеше бе, че дъо Белфор скалъпваше тези неофициални срещи при всеки възможен повод. Претекстът им беше винаги служебен, макар че дъо Белфор очевидно се надяваше да установи някакъв род отношение, да обезоръжава. Понякога Едуард подозираше, че дъо Белфор ги търсеше поради друга причина. Не просто защото желаше повишение — това беше твърде очевидно — а защото по някакъв странен начин дъо Белфор се нуждаеше от тях. Имаше нужда да бъде близко до тези, които мразеше...

— Нашата предложна цена за „Ролфсън хотелс груп“ — каза най-накрая дъо Белфор, след като бе замълчал по-дълго, отколкото

обикновено си позволяваше. — Само една или две точки бих желал да изясня, ако би ми отделил малко време...

— Разбира се.

Всичко беше доста благовидно: дребни запитвания и предложения, засягащи предстоящото и отдавна планирано от страна на „Дьо Шавини“ поемане управлението на едно от най-големите и престижни британски хотелиерски сдружения. Дьо Белфор сега беше начело на хотелиерския отдел на „Дьо Шавини“. Това беше висок пост, в който той се беше показал ефективен и способен, пост, към който Едуард внимателно го беше насочвал и имаше намерение да го остави там, специалист само в тази област. Дьо Белфор имаше други идеи.

Но сега той беше дискретен по отношение на своите амбиции. Дълго време беше изминало от деня, когато той беше толкова непредпазлив да се съюзи с такъв болнавец като Бришо. Сега беше много внимателен, когато засягаше тънката черта между съответната изпълнителска независимост и откритата опозиция. Повече не се запъваше по магарешки за незначителни въпроси. Дьо Белфор чакаше, Едуард знаеше това, очакваше деня, в който щеше да се появи някаква генерална конфронтация, някакво епично изпитание на силите. Би било проява на предпазливост, си мислеше Едуард понякога, да махне изобщо дьо Белфор от компанията, просто да се освободи от него. И все пак, никога не го направи. Сега, слушайки внимателно, докато дьо Белфор фабрикуваше различни работи, върху които очевидно съветът на Едуард беше необходим, той се питаше, „защо не?“.

Защото дьо Белфор го забавляваше, реши накрая, докато мъжът насреща му пресушаваше поредната от чашите си. Той беше Касий на компанията, сериозната заплаха измежду редиците. Толкова съм отегчен, помисли внезапно Едуард, толкова съм отегчен от всичко, че се нуждая от съперничеството на мъж като дьо Белфор, за да придаде рамки на моята работа.

— Така че, според теб ние би трябвало да продължим с „Монтегю Смит“ — каза Едуард, надигайки се и дьо Белфор, схващайки условията знак също се изправи.

— Добре, аз зная, че в миналото ние винаги много успешно сме правили сделки чрез тях. Като се има предвид особената деликатност на предложената цена и страха от контра предложение и така нататък, точно това беше поводът да помислим, дали да не се обърнем към една

от по-младите търговски банки. Един по-агресивен подход, така да се каже. Но не, сигурен съм, че ти си прав. Дръж се за „Монтегю Смит“... Напълно, да.

Той тръгна към вратата, беше почти стигнал до нея и в последната минута се обърна. Изглеждаше напълно естествено, но не беше добре преценено във времето. Едуард забеляза, че преди да проговори, дьо Белфор сам усети това.

— О, впрочем, аз почти забравих, бедния Бришо. Мястото му в управителния съвет. Ще го заместиш, предполагам?

Беше прекалено открито, прекалено прозрачно. Дьо Белфор правеше усилие да изглежда безразличен, но напрежението на тялото му беше очевидно. Плоското му лице беше твърде стегнато от желанието да поддържа обикновена усмивка. Очите му блестяха, изпълнени с паника и потисната амбиция.

За момент Едуард почти го съжали: бедният дьо Белфор, толкова желаше едно нещо, че допускаше подобна грешка. Да вложи толкова много енергия, за да куцука стъпало по стъпало нагоре по стълбата, и всичкото това, без ясна идея какво би правил, когато се издигнеш на върха.

Очите им се срещнаха: дьо Белфор не можеше да скрие предизвикателството. То беше изписано върху лицето му — цялата му неприязън, цялата му омраза, цялата му решимост да се докаже един ден като по-способният. Той не беше глупав и ясно съзнаваше своята грешка. Вече се канеше с объркано отричане да се извърне настрана, когато Едуард проговори.

— Филип.

— Да.

— Успей да получиш тази предложена цена по прехвърлянето и мястото в съвета е твое.

Настъпи тишина. Дьо Белфор силно се изчерви. Едуард видя учудването и подозрението в неговите очи, а там, зад тях — проявяващия се лек, презрителен триумф. Той бързо се съвзе. Малката благодарствена реч, позовавайки се на това колко е задължен — всичко беше направено добре, цивилизовано. Беше достатъчно умен, за да бъде кратък.

Когато вратата зад него се затвори, Едуард се извърна. Той беше проявил непредпазливост, и знаеше това. Постоя премисляйки после

нетърпеливо се освободи от съмненията си. Дьо Белфор заслужаваше да бъде в борда на директорите. Ако той отидеше твърде далече, щеше да бъде още по-лесно да го обуздае... И все пак, беше леко объркан от собственото си действие. Това остана в него, смущавайки го през нощта.

— И така, аз му предложих онова, което той желаше — място в борда — каза Едуард на обед в „Бефур“.

— И?

— И нищо. Само се питах след това защо го направих, това е. Още се чудя. Защо да му давам това, което иска?

— Защо да наостряш ножа и после да му предлагаш гърба си ли, искаш да кажеш?

— Ами, не точно. Ножът едва ли се нуждае от наостряне, а аз нямам намерение да му давам гърба си.

— О, господи, не зная. — Кристиан сви рамене. — Защото си проклето опърничав, може би. Обичаш да живееш опасно. Погледни как караш.

— Карам много добре — каза Едуард, засегнат.

— Караш прекалено бързо — му отговори веднага Кристиан, после се поколеба. Предпазливо го изгледа за секунда. — Също така — продължи той по-спокойно — имаш прекалено много енергия, затова нарочно си отглеждаш един враг, предполагам. Ако нещата стояха по-различно, това не би се случило.

— Ако нещата стояха по-различно?

Кристиан дочу студенината в гласа му. Той гледаше сърдито.

— О, по дяволите, Едуард, знаеш какво искам да кажа.

Настъпи кратка тишина. Кристиан си прочисти гърлото. След малко той каза:

— Извинявай.

— Няма нужда. Разбира се, че си прав.

Едуард погледна към Кристиан, който знаеше точно какво той мислеше, въздъхна. Кристиан запали цигара и дълбоко издиша дима. Бедния Едуард, помисли. Две я половина години. Поколеба се още веднъж, и после решавайки да рискува, каза:

— Между другото, видях последния й филм, казах ли ти? Още не е даван тук, нали? Гледах го в Лондон. Мислех...

Едуард го погледна, и изразът на неговите очи накара Кристиан да махне с ръка.

— Мисля, че беше много добра — завърши неуверено той.

— Радвам се, че го харесваш — отговори Едуард и направи жест към сервитьора да им донесе сметката.

Кристиан замлъкна. Той познаваше този тон на гласа и това изражение на лицето.

— Окей, Едуард — каза тихо той. — Темата е приключена.

Той самият би желал да бъде приключена, мислеше Едуард, малко след това, когато се раздели с Кристиан и влезе в черния астън мартин. Засили колата по посока на майчиния си дом.

Желаеше да бъде приключена, свършена, затворена веднъж завинаги — понякога страстно желаше. Тогава си казваше, че единственото, което беше необходимо, беше известно действие от негова страна, едно действие, което щеше да прекъсне връзката.

Друга жена, може би. Това беше твърде очевидно разрешение: такова, каквото би препоръчал Жан-Пол. „Любовта, братче? Никога не ѝ вярвай. При първите ѝ синдроми, се мести по-нататък — друга жена бързо ще те излекува от тази лудост...“ Да, той всъщност размисляше върху това решение, особено през последната година. Когато тръгваше за парти, вечеря или прием, като този, който майка му даваше тази вечер, той си казваше: „Тази вечер. Която и да е от жените, която се случи на разположение, няма значение коя, всяка от тях ще свърши работа.“

Намерението съществуваше, то все още беше в съзнанието му, когато той влезе в салона. Буквално разучаваше лицата едно по едно. Червенокосата, русата, брюнетката. Дотук се простираше за него тяхната идентичност. Понякога той дори успяваше да избере някоя, обикновено най-близката, и после, независимо дали те бяха заинтересовани или не, склонни или не, винаги се случваше същото нещо. Намесваше се баналността, отблъскващата и безсмислена предсказуемост. Той пристигаше с твърдо намерение, а си тръгваше сам.

Майка му, усещайки неговото отвращение и знаейки, че това го ядосваше, сега си направи труда да го представи на жени, приемливи със своите качества. Когато забеляза отегчението му, тя удвои усилията си. Сега Луиз изпитваше своенравното и злостно удоволствие да играе

ролята на Пандар. На малки обеда, вечери, приеми, както тазвечерния — „Моник, Силви, Гуен, Хариет — не се познавате, нали? Мога ли да ви представя моя скъп син, Едуард?“

Сега Едуард я наблюдаваше как се промъкваше сред множеството от гости към тази част от салона, където беше застанал той. Една дума тук, една целувка там, розово-червена рокля от плуващ шифон, възета от перли около врата ѝ, с напълно запазен цвят на лицето, с все още тънка фигура. Днес беше нейният шейсет и седми рожден ден и гледайки я, Едуард си спомни за времето, когато беше отворил вратата на учебната си стая и я беше видял в ръцете на Хюго Глендининг. Тогава тя също носеше розово, сега от разстояние, не се забелязваше, че беше остаряла. Двайсет години бяха изминали, а в паметта му всичко беше така ярко, като че ли беше вчера.

— Скъпи Едуард, закъсня. — Тя присегна да целуне въздуха край страните му. — Вечерта почти свършва.

— Не ми се струва да е така — усмихна се Едуард. В залата имаше поне петдесет човека, без признак, че някой се готвеше да напуска. Слава богу, че не беше дошъл по-рано.

Той положи малко пакетче в ръцете ѝ. То съдържаше брошка от диаманти и перли, поръчана на Влачек от неговия баща през двайсетте години. Беше доста трудно да се сдобие отново с нея, и той глупаво се беше надявал, че асоциацията с Ксавие би ѝ доставила удоволствие.

— Едуард, колко сладко от твоя страна, благодаря ти.

Тя остави пакетчето неотворено на страничната масичка, по момичешки хлъзна своята ръка в неговата.

— Сега, Едуард, ти трябва да дойдеш с мен и не трябва да бъдеш неговорчив...

— Не мога да остана дълго, майко. Сутринта заминавам за Ню Йорк... — започна той, но Луиз не го чуваше. Тя му проправяше път през залата, и всичко се започваше отново: завъртането на главите, въздишките, внезапната тревога във въздуха, прегрупирането.

Натали, Женевиер, Сара, Моник, Консуела, която беше тънка, тъмна и екзотична като орхидея. Шарлот — друга от вездесъщата фамилия Кавендиш, която беше висока, руса и величествена, една английска Атина.

Едуард възприе обичайната си роля, която играеше с лекота, благодарение на дългата си практика. Любезен, внимателен, външно

заинтересован, всъщност сдържан. Половин час, си помисли той, докато Шарлот Кавендиш възклицаваше колко много им е липсвал в Гстаад тази зима. Половин час, и тогава, дори с риска да обиди Луиз, той напуска.

Но, Луиз беше маневрирала внимателно с него до най-отдалечения край на обширната зала, до най-отдалечения от вратата ъгъл.

— Кажи ми, Едуард, вярно ли е, че „Дерби“ ви е победил тази година?

— О, Едуард, не сме се виждали от толкова отдавна. И заминаваш за Ню Йорк? Кога? Ами, трябва да дойдеш на вечеря...

— Едуард, много съм ти ядосана. Снощи бяхме на „Фигаро“, да, така, с Жаклин дьо Варенж, и аз бях толкова сигурна, че ще те срещна. Исках да те попитам, този път да ми обещаеш сериозно, за това лято...

— Този уикенд...

— Следващия месец...

Дълъг беше пътят до тези врати, и напредъкът към него беше бавен.

Когато имаше моментен отдих, и Едуард мислеше, че се е спасил, Луиз се оказваше до лакътя му, просто материализирайки се по някакъв начин с вече друга красива, богата и с добре гледана млада жена до себе си. Едуард гледаше към майка си, гледаше към лица, които нищо не му говореха, и отново миналото се завръщаше. Той беше на шестнайсет години, застанал във вестибюла на къщата на Полин Симонеску, пийнал наблюдаваше как подът се полюляваше на вълни, а Полин Симонеску се усмихваше и изреждаше списък на момичета.

Той се вгледа в жената, наречена Консуела, която за трети път се връщаше, пробивайки инч по инч пътя си към него, и сега му казваше точно колко време ще стои в Париж и в кой хотел. Едуард се почувства задушен от парфюма, който тя употребяваше, тя като че и съвсем не се интересуваше, че дейният съпруг стоеше само на няколко крачки настрана.

— Надявам се, че вие и двамата ще се забавлявате при това свое посещение. А сега, съжалявам, ако ме извините...

Той почти се беше измъкнал, почти беше до вратите. Луиз временно се забавляваше, заобиколена от млади мъже. Едуард се

обърна с чувство на облекчение. Но се намери лице в лице с Жислен Белмон-Лаон.

— Едуард — тя се усмихваше. — Ти си противно прозрачен, знаеш ли. Никога не съм виждала един мъж така очевидно да иска да се махне... Не се тревожи, нямам намерение да те задържам. Измъкни се, когато можеш — тя направи кисела физиономия. — Би ли могъл, обаче, да ми запалиш цигарата, преди да забегнеш? Не зная къде съм си сложила запалката...

— Разбира се... — Едуард й запали цигарата. Той не харесваше особено Жислен, но поне я познаваше. Бяха работили заедно, към Жислен изпитваше само свободна неутралност.

— Как е Жан-Жак?

Жислен се беше навела, за да запали цигарата си, сега тя се изправи и вдъхна дълбоко. Хвърли поглед, който говореше, че този въпрос по-добре да не беше задаван, но тъй като те бяха стари приятели, биха могли и двамата да се позабавляват с това.

— Едуард, ако искаш да получиш отговор на този въпрос, недей пита мен. Той е наоколо, както винаги.

— О, разбирам, извинявай. А ти как си.

Жислен се засмя:

— Не може да се каже, че си изключително тактичен, Едуард. Аз виждам твоите предпочитания. Но, добре съм. Много работя, знаеш. Луиз иска да й стегна онази къща в Сен-Тропе — споменавала ли ти е?

— Сен-Тропе? Не. Мислех, че я е продала. Тя никога не ходи там.

— Е, ами, в такъв случай, мога да очаквам, че е сменила обекта на сърдечната си привързаност. — Жислен му хвърли дълъг, страничен поглед, като че ли знаеше нещо, което не му беше известно, после сви рамене. — Знаеш каква е Луиз. Тя вероятно ще го отложи. — Тя му се усмихна с искрена, приятна усмивка на стар приятел, непринудената усмивка на една независима жена с професия, която беше познавала Едуард твърде дълго и беше работила с него твърде близко, за да гледа на него по друг начин, освен като на колега. Тя беше, както винаги елегантна, помисли си Едуард. Беше с тясна черна рокля, вероятно на „Диор“, но която изглеждаше като от „Менбоше“. Жислен беше намерила за себе си стила, който най-добре й отиваше в края на трийсетте й години, имала беше също вкуса и увереността, за да се

придържа към нето. Закачена на рамото ѝ, се намираше една изключителна брошка: готова да скочи пантера, изработена от злато и оникс.

— Да, зная, че я познаваш, Едуард. — Тя беше проследила погледа му. — Едно от последните парчета на Влачек, на „Дьо Шавини“, разбира се. И не е моя, бързам да добавя. Бих искала да бъде, но е само заета.

Тя потупа ръката му, погледна през рамото му и обратно към него с многозначителна усмивка, която Едуард не знаеше как да изтълкува.

— Ако искаш леко да се измъкнеш — каза тихо тя. — Сега е моментът, мисля. Луиз дори няма да забележи.

Едуард ѝ пожела лека нощ и се обърна. Едва тогава той схвана какво искаше да му каже тя.

В другия край на залата Луиз гледаше с внезапно просветлено лице. Едуард забеляза, че погледът ѝ беше отправен към вратите. А там стоеше Филип дьо Белфор.

Дьо Белфор оглаждаше ръкава на безупречния си вечерен жакет. „Невъзможно“, помисли Едуард. После той видя изражението в лицето на дьо Белфор, и разбра, че не беше възможно. Дьо Белфор беше с трийсет години по-млад от Луиз, но кога това беше имало значение за неговата майка?

Той напусна залата, като мина покрай дьо Белфор. Двамата мъже размениха възможния най-кратък поздрав.

Когато напусна къщата на майка си, той имаше намерение да отиде направо в Сен-Клод, но в момента, в който влезе в колата, разбра, че не би могъл. Вместо това, тръгна в обратна посока. Подкара, както беше правил много пъти, по кея към мястото, където беше срещнал Елен.

Караше бързо по почти празните улици. Сена проблясваше от лявата му страна. Близко до ъгъла с улица „Сен Жулиен“ той спря колата. Минаваше полунощ. Остатъка от пътя извървя пеш.

Застана пред малката църква, където беше я видял за първи път, гледаше ту към църквата, ту към малкия парк, където тогава играеха деца, ту отново към кея.

Улицата беше тиха и пуста, чуваше се само шума на случайно преминаваща в далечината кола. Той знаеше, че беше безсмислен този

импулс, който го беше довел отново тук, но въпреки това, го намираще успокояващ. Това място винаги носеше покой за ума му. И сега шумът, фалшът и ужасът на последния час го напуснаха. Почувства се почти спокоен. Колкото и нелогично да изглеждаше, винаги когато идваше тук, той усещаше, че Елен беше наблизко. Никога не можеше да се освободи от вярата, че ако идваше тук, ако стоеше тук, някой ден щеше да чуе стъпки, и като погледнеше, щеше да я види.

Постоя там пет, може би десет минути. Въздухът беше хладен и миришеше на пролет. Не минаваха коли и за миг Париж беше тих.

Когато десетте минути изтекоха, той с неохота се обърна и се върна до своя астън мартин. Като запали двигателя, се обърна и засили...

Беше точно един през нощта. На сутринта заминаваше за Ню Йорк.

— Ти си луда, знаеш ли? Вече е почти един през нощта. Не можеш да се разхождаш по улиците на Париж в такъв час.

Левис вдигна чашата и я изпразни. Те се намираха в апартамента си в „Риц“. Тази нощ Левис пиеше бренди.

— Зная колко е часът, но няма значение. Няма да се бавя, Левис. Имам просто нужда да се поразходя, това е. Не мога да заспя. Имам нужда от чист въздух...

Тя вече почти беше стигнала до вратата. Левис би могъл да предложи да дойде с нея, би могъл да настоя. Но тя си помисли, че не би го направил. Две чаши уиски, една бутилка кларет, три чаши бренди: не, той дори нямаше и да го предложи, въпреки че би се намръщил, ако си спомнеше за това на сутринта.

Погледна към Левис и си помисли: „Аз трябва да спра да му броя чашите. Трябва да спра, това е като шпиониране.“ Левис вече се присягаше към бутилката с коняк. Той повдигна красивото си лице, после повдигна чашата за ироничен, леко забавен поздрав.

— Прави както искаш. Но, да не кажеш, че не съм те предупредил.

Елен вече отваряше вратата.

Там наоколо все още имаше хора, а тя не искаше да бъде разпозната, затова повдигна яката на палтото си и се измъкна през

страничния вход.

Веднъж намерила се на улицата, тя започна да бърза. Имаше доста път, но нямаше точна представа за разстоянието — Едуард я беше возил до там. За двайсет минути стигна до моста „Нотр дам“. Едва си поемаше дъх от тичане. Спря на моста и погледна надолу към водата. От другата страна на Сена чу, че някакъв автомобилен двигател запали и шумът му, подсилен от пространството на реката прозвуча силно, като рев.

Тя изтича по моста, прекоси кея и зави по улица „Сен-Жулиен“. Там рязко спря.

Беше сигурна, че ще го види. Представяше си, че това можеше да стане само, когато улиците са пусти. Малко налудничаво, но убеждението ѝ. Там рязко спря.

Беше сигурна, че ще го види. Представяше си, че това можеше да стане само, когато улиците са пусти. Малко налудничаво, но убеждението ѝ съществуваше и когато откри, че е грешила, почувства липсата му с такава интензивна сила, че ѝ се поиска да се свлече на паважа и да заплаче.

Никога не беше идвала тук преди. През цялото време, когато беше в Париж, никога не беше идвала насам, където най-много копнееше да бъде. Може би затова беше така лудо убедена. Помисли си: това място беше така здраво вкоренено в сърцето ѝ, така изцяло заето от Едуард, че не можеше да повярва, че когато тя дойдеше, той нямаше също да е тук и да я чака.

Тя започна да върви по улицата, към църквата, към местата, където беше стояла. Когато стигна до там, застана както беше направила през август, гледайки към фасадата на църквата, въпреки че едва ли я виждаше.

Нямаше представа какво би се случило, ако той беше там. Никога не беше помислила до този момент, нито какво би казала, нито какво би направила — нищо. Всичко, което беше виждала в съзнанието си беше онази секунда, когато би погледнала и би го видяла, и нищо друго не би имало значение, защото той би направил нощта и деня и живота ѝ да заблестят отново.

Постоя пред църквата пет минути, може би десет. Сляпото предчувствие, че внезапно ще чуе стъпките му не я напускаше. Когато десетте минути минаха, тя с неохота се обърна и на кея взе едно такси.

„Свършено е. Аз наистина знаех, че е така“, си каза. Погледна часовника си. Беше един и половина. Тя представяше своя нов филм, беше дала три интервюта и беше имала среща с фотографи тази сутрин.

В седем часа вечерта Жан-Жак Белмон-Лаон напусна частната си прожекционна зала, където беше гледал новия филм на Тадеус Анджелини. Казваше се „Пряк път“ и главната роля в него се изпълняваше от тази нова звезда, Елен Харт, за която съвсем изведнъж като че ли бяха заговорили всички.

Ами, той би могъл да разбере това, си помисли — и не само защото вече се предполагаше, че филмът ще спечели „Златната палма“ в Кан, и Елен Харт наградата за най-добра актриса. О, не съвсем точно затова, си помисли той, сядайки на задната седалка в таксито, което трябваше да го закара до вкъщи. Филмът беше хубав, той виждаше това, макар и да не го харесваше особено много. И тя беше добра: издателят на неговото с най-голям тираж списание от месеци искаше да я публикува на видно място, и сега Жан-Жак щеше да му даде зелена улица... Но не беше точно това. Онези бяха чисто професионални съображения, и твърде дребни всъщност. Много от актрисите ставаха на мода само за един ден, неговите списания съответно ги публикуваха на видно място.

Но тази жена беше особена. Много особена. Тя бе създала у Жан-Жак усещания, които той бе неспособен да обясни, въпреки че физическата част от тях беше твърде очевидно. — Той все още беше в ерекция. Същото усети в задимената, изпълнена с други мъже прожекционна зала. Това никога не беше му се случвало досега. Дори Монро, дори Бардо — на филм те го оставяха студен. Жан-Жак бързо реагираше на жените от плът — нямаше съмнение по отношение на това, си напомни той с усмивка, но от разстояние, на филм? Не, това беше за първи път и беше невероятно силно. Чувстваше се почти болен от сладост, изпитваше болезнена нужда от жена.

Той плъзна ръка надолу към бедрата си и усети петела си как пулсира. Сцената, където тя се разсъблече — не че повече можеше да види кой знае какво. Анджелини трябва да е учил от Вадим. Тогава той наистина го почувства и не можеше да каже нищо. Не беше сигурен

дали тя беше тази, която го предизвикваше, или Анджелини с начина, по който я беше снимал, но имаше нещо в лицето, очите, устата... — Тя имаше най-невероятните устни. Една минута след като беше започнал да гледа вече друг филм, образите от предишния рикошираха в ума му като куршуми...

Майко божия. Бяха заклещени сред уличното движение. Жан-Жак започна да мисли, че ще полудее. За нещастие, той се беше разделил взривно с последното си момиче, иначе би тръгнал право към нейния апартамент. Намираше се в преходния момент между две любовници, макар, че това нямаше да трае дълго. Така че просто Жислен би трябвало да го свърши. Ако разбира се си беше вкъщи, което не й се случваше често.

„Бъди си вкъщи, мислеше Жан-Жак, просто си бъди вкъщи.“

Жислен беше там и Жан-Жак не си загуби времето в предварителни приготовления. Тя беше негова съпруга, нали? И във всеки случай, Жислен го разбираше. Тя от друга страна също си имаше своите деликатни особености и една от тях, която нейните свръхчувствителни любовници не разбираха, а Жан-Жак разбираше, бе, че тя обичаше сексът да бъде лишен от нежност.

Тя разбра, още щом видя лицето му. И той разбра, веднага щом видя внезапната ѝ неподвижност, отзивчивата ѝ хладност. Когато Жан-Жак влезе, тя беше в кухнята. Той отиде право при нея и застана отзад, притискайки се в задника ѝ, за да не се усъмни тя в намеренията му.

Наистина, тя похаби малко време — започна да го целува, това беше едното и това, че се опита да го избуца по посока на спалнята, а той ни най-малко не желаше това. Искаше да го направи точно тук, в кухнята, на полузатворена врата, при възможността прислужничката всеки момент да влезе... И той също така не искаше да ебе тук. Не беше това образът, който прогаряше дупка в главата му. Не, той я искаше долу, на колене, както си беше облечена. Искаше тя да го смуче.

Той бутна Жислен така, че тя почти падна. После се присегна към ципа си, опипвайки непохватно в бързината и го издърпа. Така тя можеше добре да види точно колко голям беше той.

Смукането не беше една от най-големите способности на Жислен. Беше достатъчно добра в него, но той беше виждал и по-добри. Днес обаче не го интересуваше, само влажността на отворената ѝ уста беше достатъчна за него. Грабна я за косата и килна главата ѝ назад, после започна да го вкарва и напъва напред-назад, напред-назад. Той затвори очи и видя лицето на Елен Харт, устата на Елен Харт. Образът беше изгарящ, петелът му изгаряше. Усецаше се препълнен със сперма, която напираше да излезе навън в нейната уста, в курвенското гърло...

Думата „курва“ или може би думата „врат“ го направиха. Жан-Жак се наведе и потръпна.

Беше славно, само за секунда, само за минута, само докато пулсирането и изливането спря.

После той отвори очи и изпита дълбоко отвращение. Блестеше редица от медни тигани, газта на печката още гореше. И образът си беше отишъл: в крайния, последен момент се беше изплъзнал.

Той се отдръпна назад и замаяно погледна Жислен. Неподходяща женска курва, неподходящо място, неподходяща уста: всичко някак си беше сбъркано.

Жислен все още стоеше на колене. Тя го гледаше с побеляло под грима лице и с убийствен поглед.

— Коя беше? — каза тя. — Защо не ми кажеш? Аз само искам да знам коя беше тази, за която ти мислеше. — Тя замълча. И след като размисли, добави — копеле.

Жан-Жак се взря в нея. Почувства се смутен. Образът беше стоял в съзнанието му, той беше сигурен, че ще го притежава, а сега знаеше, че го беше загубил.

— Исусе, Жислен... — започна да говори той и се наведе, за да ѝ помогне да се изправи.

Може би нещо в лицето на неговата съпруга беше дръпнало спусъка на спомена, той не беше сигурен, но точно в този момент паметта му се върна назад и той разбра къде беше виждал Елен Харт преди.

И точно в същия момент Жислен си даде сметка веднъж завинаги точно колко много го мразеше.

Два дни по-късно, имаше обед с Луиз дьо Шавини в любимия ресторант на Луиз, на който да обсъдят новата декорация и обзавеждането на нейната къща в Сен-Тропе.

Тя не би искала да се види с Луиз, която не харесваше, а настроението ѝ беше толкова лошо и опитваше възможността да отложи срещата, въпреки факта, че Луиз беше добра плячка, една влиятелна клиентка. Накрая отиде и през първите пет минути едва чу дума от това, което Луиз каза, и то не защото Луиз не казваше нищо, заслужаващо да бъде чуто. Съзнанието на Жислен не можеше да се освободи от спомена за онази ужасна и унижителна сцена в кухнята с Жан-Жак: тя на колене, Жан-Жак дърпащ я за косата, устата му полуотворена, лицето му ярко зачервено. Това я изпълваше с най-интензивен гняв и омраза, защото беше невъзможно да говори за случилото се пред никого. Тя като че ли все още усещаше вкуса му в устата си, този противен, отблъскващ вкус, като миризмата на риба. Когато Луиз поръча морски език на скара, ѝ стана зле.

Тя преглътна малко вино и опита да се съсредоточи, погледна Луиз, която носеше нова огърлица с опали и шапка с воал. Воал, макар и много малък, на нейните години, мислеше Жислен презрително. Къщата в Сен-Тропе беше толкова очарователна, с толкова чудесно, романтично разположение. Но сега я намираше изоставена и демоден... Цялата работа беше в това, че искаше Жислен да я оправи, но би ли могло това да стане достатъчно бързо?

Тя повдигна своето все още красиво лице към Жислен и я изгледа с тази сладка, смътна колебливост, с която обикновено прикриваше желязната си воля.

— Трябва да съм готова за май — каза тя. Преди беше казала за края на лятото. — Към средата на май Едуард смята, че може да дойде там. — Тя замълча и хвърли лека усмивка. Жислен знаеше, че тя не мислеше за Едуард, когато се усмихваше по този начин. — И още един-двама други малко по-късно, през лятото. Един прием в къщата. Едно оттегляне от Париж, наистина, Жислен, намирам Париж твърде изтощителен в тези дни...

„Филип дьо Белфор“, помисли Жислен. Тя за миг разбра това, а Луиз, която знаеше, че тя знае, и вероятно желаше да бъде така, погледна настрана с неясна усмивка.

Жислен почувства, че презрението ѝ расте. Наистина, Луиз беше невероятна. Такава суетност. Все още да си има любовници, на нейната възраст, и то мъж фактически на възрастта на сина ѝ. Тя съвсем не можеше да си представи, че дьо Белфор би могъл да държи на нея. Дьо Белфор се интересуваше само от едно нещо: собствения си напредък. За момент погледна към Луиз с ужасно любопитство. Дали тя все още влиза в леглото с тях? Възможно беше, тя изглеждаше в началото на петдесетте си години, не повече, а с Луиз всичко беше възможно. Но, все пак, Жислен си помисли, че може би не го правеше. Подозираше, че това, което Луиз желаше, това, което винаги бе желала, беше не сексът, а обожанието.

Тогава тя се върна в спомените си за миналото, към Ксавие дьо Шавини, когото беше срещнала веднъж или два пъти, когато беше все още младо момиче. Този чудесен мъж. Тя винаги му се беше възхищавала. Тогава тя все още беше изпълнена с романтични мечти, преди да порасне и открие какво представляваха повечето от мъжете. Когато беше млада, ох, колко беше мечтала да срещне мъж като барон дьо Шавини. А Луиз, която е била негова съпруга, която той е обичал лудо, всеки казва това — сега тя беше деградирала до тук: да бъде горда с намека си, че няма нищо против да има Филип дьо Белфор за свой обожател.

Точно тогава, съвсем внезапно, когато Луиз си играеше с храната в чинията и описваше своята къща, която била очарователна, но все пак, не била това, което тя желала, страхът обхвана Жислен. Тя погледна към Луиз и видя себе си след двавет години. Може би не толкова глупава като Луиз, не толкова самозалъгваща се, но точно толкова разочарована.

Тя имаше своята работа, разбира се, което представляваше значителна разлика между тях. Луиз никога не беше си мръднала пръста за нищо в живота. И все пак, колкото и усърдно да се опитваше да я избегне, Жислен виждаше известна ужасяваща прилика. Луиз се беше омъжвала само веднъж — Жислен три пъти, и всичките нещастни. През последните десет години тя беше впримчена с този селянин Жан-Жак, мразейки го, опитвайки да не се интересува, когато нейните приятели самодоволно се подхилкваха, защото знаеха, цял Париж знаеше за последния модел, за последната машинописка, за последното сезонно момиче. Жан-Жак, който най-много обичаше да я

ебе, когато знаеше, че тя току-що се беше върнала от някой от своите любовници. А самите ѝ любовници — тази неизброима процесия от млади мъже, които неизбежно се проваляха в опитите си да ѝ създадат минимално удовлетворение — имаше ли поне един сред тях, който я беше обичал, един от тях, който я беше помолил да напусне Жан-Жак и да се омъжи за него? Не, нямаше такъв. На тях им харесваше фактът, че тя беше омъжена: така се чувстваха в по-голяма безопасност.

— Салонът има изложение към морето. — Луиз говореше с леко недоволна намусеност. — В началото харесвах това, но светлината, знаеш ли, тя се отразява и прави стаята прекалено ярка.

Жислен едва ли чуваше дума, от това, което тя каза. Мислеше: аз съм на четирийсет и седем, Луиз е на шейсет и седем. Мислеше си: бих могла да се откажа от тях — от Жан-Жак, от всички проклети мъже. Бих могла да се съсредоточа върху работата си. Бих могла да я върша, както аз желая. Кой се нуждае от тях — кой се нуждае от всички тях?

Само за момент, тя усети кураж, усети увереност, можа да си представи, че го прави. После куражът ѝ се спуска като продупчен балон. Тя знаеше, че това не беше истина, знаеше, че не го искаше. Една жена без мъж беше нищо, смешна фигура — като Луиз.

Не, тя се нуждаеше от мъж — и в същата секунда, в която осъзна този факт, с внезапна остра интуиция разбра, кой беше този мъж. Тя го видя съвсем отчетливо — мъжът, който толкова приличаше на своя баща, мъжът, който беше олицетворение на всичките ѝ предишни идеали. Как бе могла да бъде толкова глупава? Как бе могла да бъде толкова мързелива? Как бе могла винаги да знае, че той я привлича, и все пак да не направи никакъв ход, да не направи абсолютно нищо? Тя постави вилицата си внезапно, с леко тракане. Изчерви се така, както не ѝ се беше случвало от момичешки години. Бавно и мъчително топлината обхвана шията ѝ и се разпространи по нейното лице.

Луиз я изгледа със злост, която се опита да прикрие.

Бедната Жислен, помисли си с язвително удоволствие. Тя е стигнала до климактерия, а винаги лъжеше по повод възрастта си, човек никога не може да бъде сигурен... Но би могла да бъде любезна, реши Луиз, и да пренебрегне очевидното унижение на Жислен.

— Така, кажи ми, скъпа Жислен, все още ли искаш да го направиш за мен? И би ли могло да бъде готово навреме?

Дори тогава, когато беше под въздействието на този изблик на вълнение, Жислен успя да запази своята съобразителност. Тя измисли едно неосъществимо разписание на работите, молеше за увеличаване на пълномощията, докато Луиз, чиито изисквания винаги се увеличаваха, когато чувстваше, че не може да постигне нещо, беше принудена да стане още по-нападателна. Тогава, и само тогава, Жислен капитулира.

— Заради тебе, скъпа моя — каза тя, усмихната. — Много добре.

Луиз беше невъзможен клиент. Тя променяше намеренията милион пъти в минута, пазареше се за цените, както арабски уличен търговец. На Жислен ѝ беше все едно. Беше получила чудесния достъп, свършената възможност. Би могла лесно да уреди нещата така, че да остане във вилата, докато пристигнеше Едуард. Провери датите, за да бъде сигурна. Междувременно, се нахвърли на работата си с нова енергия. Трябваше да бъде красиво, импозантно, най-хубавото, което някога беше правила. Чувстваше, че го прави за Едуард, не заради тази глупачка, майка му. А когато той го видеше и се възхитеше от него — ах, тогава какво? Тя не беше сигурна, но би могло да бъде едно начало.

Тя работи уверено една седмица. През това време отслабна, купи си нови дрехи, подряза си косата, промени парфюма, който употребяваше досега. Започна да се усеща нова жена.

Получаваше леки подтици и им се поддаваше. Веднъж телефонира на Едуард в Сен-Клод с надеждата да чуе неговия глас, но отговори прислужникът му. Друг път мина с колата покрай неговия офис. Започна да обядва в ресторантите, където той посещаваше и веднъж го мярна отдалече. Откри, че ѝ доставяше голямо удоволствие да говори с приятелите си за него. Само да произнесеше името му ѝ доставяше наслада. И разбира се имаше и допълнителна полза: всичките ѝ приятели потвърждаваха това, която тя самата подозираше — Едуард беше необвързан, Едуард — винаги толкова търсен, и винаги толкова самотен.

Седемте дни ѝ се сториха като година. В съзнанието ѝ бяха настъпили толкова промени за това време, че ѝ беше трудно да повярва, че всъщност нищо не се беше случило. Жислен чувстваше, че

така, както тя се беше променила, би могъл да се промени и Едуард, ако започнеше да я възприема по различен начин. Те бяха стари приятели — това беше нещо, върху което можеше да се гради. Той уважаваше нейната работа, уважаваше нейния вкус. Сега, когато се връщаше мислите си върху това, тя чувстваше, като че ли винаги бе имало нещо по-специално в поведението му към нея, нещо неопределимо... Ах, Едуард!

А после, точно когато се беше почувствала с двайсет години по-млада, на гребена на една чудесна вълна, то се случи. Една хубава вечер тя вървеше след работа пеш към къщи и внезапно се вкамени по средата на паважа. От другата страна на улицата имаше киносалон и пред него беше налепена редица от постери по два метра високи. Представляваха снимки на едно момиче, на много красиво момиче в бяла рокля.

Равни вежди, къси тъмни коси, широка уста, модерна предизвикателна поза. Цветът на косите и това, че бяха скъсени само за миг объркаха Жислен.

След това, тя я позна. Момичето от Лоара, момичето, облечено в „Живанши“, момичето, носещо диамантения пръстен на Едуард. Момичето, което тя за първи път беше видяла, когато излизаше от един с лоша слава хотел, ръка в ръка с Едуард в девет часа сутринта.

Жислен остана неподвижна. После се обърна и тръгна отново, продължи с по-бавна крачка разходката си до дома. Съвсем изведнъж вечерта, изминалата седмица, всичко беше развалено.

Към средата на булевард „Сен Жермен“ имаше редица от постери, цяла фаланга, всеки по два метра висок. От тези постери Едуард отклоняваше очи. „Пряк път“, филм на Тадеус Анджелини, прочете той с огромни черни букви над входа и около киното. Отвън имаше опашка от хора, очакващи първата вечерна прожекция. Тя се проточваше покрай киното и продължаваше по-нататък, по улицата. Едуард се наведе напред, отвори вътрешната преграда и нареди на шофьора да побърза. Облегна се върху кожената седалка и затвори очи.

Току-що идваше от Ню Йорк. Градът беше покрит с постери с нейния образ. Сега той беше из целия Париж, навсякъде, където погледнеше. А щеше да става и по-лошо. Когато тя пристигнеше в Кан за филмовия фестивал, „покриването“ щеше да бъде повсеместно: във всеки вестник, и във всяко списание, по телевизията, по улиците...

Този странен момент се получаваше, когато едно име нашумяваше почти внезапно и по някаква странна алхимия влизаше в устата на всеки. Когато това се случваше, то ставаше с изумителна бързина. До един момент някой е известен само на неколцина, предсказван му е успех и слава, но нищо повече. В следващия момент той се превръща в нарицателно, става познат на всички, от президентите до продавачите на риба и е вече обществена собственост, част от течението на общата мисъл.

Едуард не се съмняваше, че Елен ще спечели наградата на Кан. Мислеше, че не след дълго време щеше да спечели и академична награда. Той, разбира се, беше видял „Пряк път“ много преди Кристиан, дълго преди да бъде пуснат по екраните. Неговата почти обидна увереност го изпълни с гневно възхищение. Колкото и да беше досадно, Анджелини всъщност наистина притежаваше гениалността, за която претендираше. Елен, точно, както Анджелини беше предсказал, въздействаше във филма с изключителна и невинна чувственост. Образите от този филм, смесени с образите от неговото минало го преследваха.

Сега имаше един нов проект за „Елис“, за който Анджелини търсеше от „Сфера“ главната финансова подкрепа. Той планираше да направи филма през следващата година и копие от сценария лежеше на бюрото в кабинета на Едуард в Сен-Клод. Тази вечер Едуард трябваше да реши дали да одобри финансирането на филма или не. Той вече беше прочел сценария, тази вечер щеше да го прочете отново.

Черният ролс-ройс спря пред представителния салон на „Дьо Шавини“ на улица „Фобур Сен-Оноре“. Униформеният пазач пристъпи и се поклони, Едуард влезе през своя частен вход, и както беше уредено, отиде право в трезора.

Там, на специална маса в стаята, отделена от помещението за съхраняване на ценности, образците, които беше поръчал, бяха готови за инспекция. Една дузина кожени кутии с изключителна изработка, с дизайн и украса, напомнящи различните периоди, в които са произведени: някои бяха на „Дьо Шавини“, други на „Картие“, една на „Бертски“ от Лондон, друга от „Булгари“, една от „Ван Клиф“ и „Ариелс“.

Едуард пожела да остане сам и тогава започна да отваря кутиите една по една. Той избираше подарък за рождения ден на дъщеря си,

който, веднъж избран, щеше да бъде сложен обратно в специален сейф в трезора на „Дьо Шавини“, докато тя порасне.

В сейфа вече лежаха два подаръка. Единият — огърлица от перли и изключителни, розови и в триъгълни плоскости изрязани диаманти, която бе наградена от първата колекция на Виспиянски. Тя бе положена там, за да отбележи рождението на Кетрин. Вторият, по случай втория ѝ рожден ден, представляваше диадема с дизайн правен за фирма на „Картие“ в 1914 година — едно изключително кръгче от черен оникс и обло изрязани диаманти, увенчани с пръстен от перли. За разлика от повечето диадеми, тази беше светла. Той си мислеше, че на Кетрин ще ѝ достави удоволствие да я носи.

Той бавно се движеше до поредицата от кутии, отваряйки ги една по една. Отново от „Картие“: диамантена китка пера възложена им за изработка от принц Горчаков в 1912 година — деликатно украшение, върху което беше поставен диамант, тежащ около дващест карата. От „Дьо Шавини“: една огърлица от сапфирени и изумрудени мъниста с диамантени кръгчета, дизайн на Влачек за неговия баща от 1920 година. „Изумруди — не“, помисли Едуард и се обърна към следващата кутия.

Един сериозен пръстен, много сериозен пръстен: квадратно изрязан от ярко жълт диамант от приблизително трийсет карата, който Едуард не харесваше, въпреки че стойността на камъка бе твърде висока. Една малка кутия за тоалетни принадлежности, покрита с емайл и инкрустирана с лапис лазули — цветът на очите на неговата дъщеря. Уникален часовник, колекционерски екземпляр, с машина направена от прочутия Жан Вержели, монтиран върху копринен шнур, по дизайн от 1925 година в стил „деко“, злато и отново лапис с две малки рубинени главички, отбелязващи часовете. Гравирана коралова огърлица, изработена в Китай през осемнайсети век с гравирани цветя, пръснати на групички от оникс, диаманти и черни перли. Брошка за корсаж от рубини и диаманти, изработена за семейството на Романовите, диамантена мрежеста огърлица, изработена от „Дьо Шавини“ в 1930 година, копие от огърлица, носена от Мария-Антоанета и купена от куртизанката Ла бел Отеро...

Едуард погледна еднократно всеки от екземплярите. Някои имаха тъжна история и тях той отстрани. Колебаеше се. Имаше един чифт съответстващи си гривни, увенчани с изгладени рубини, която беше

принадлежала на махараджата на Майсур — Изобел би обожавала тези, помисли тъжно той — те наистина бяха съвсем езически. Накрая избра екземпляр, чиято стойност се намираще в изработката му, не в камъните: китайската огърлица. Тя беше поставена в сейфа. Едуард напусна и потегли за Сен-Клод.

Той гледаше през прозореца на колата с празни очи, не виждайки нищо наоколо. Две и половина години. Понякога, в своите най-черни моменти той чувстваше, че увереността и надеждата, които понякога изпитваше не бяха нищо повече от измислица, една извратена, разрушителна фикс идея, към която прибягваше сред чернотата и безсмислието на живота си. В други моменти изпитваше обратното. Тогава преставаше да спори със себе си. Двете противоположни възможности съжителстваха през цялото време като еднакви полюси — северния и южния — в неговото съзнание. Той сега вече приемаше постоянното клатушкане на настроенията си между тях. Ако би описал състоянието на духа си, с кисела гримаса би казал, че се беше примирил.

В Сен-Клод направи самотна, официално сервирана вечеря. После се върна в кабинета си, който беше непроменен. Акварелите на Търнър все още висяха по стените, същите килими стояха по пода, и той за миг си спомни за Изобел, седяща тук, обръщайки към него лицето си с този самоироничен изумруден поглед, разказвайки му за своя брак, за живота си с един мъж, който желае да умре.

Едуард седна на бюрото си. В едно от чекмеджетата, което отключи, се намираще плик с печат на американските въздушни линии. Той беше пристигнал предния ден, който беше рождения ден на неговата дъщеря.

Отвори отново и извади снимката и малък лист хартия, прикачен към нея, на който имаше няколко изречения, написани с почерка на Мадлен.

На снимката се виждаше малко момиченце в ръчно набрана синя рокличка, носеше сандалки на бос крак. Черната ѝ коса беше късо и равно подрязана до раменете. Тя гледаше право в камерата с тъмносините си очи и не се усмихваше.

Стоеше в една градина, а зад нея, едва личаха стени и прозорци на някаква къща. Близо до детето, гледайки гордо в него стояха две

жени. Едната беше Мадлен в бледокафявата униформа на „Норланд колидж“, другата беше по-възрастна, пълна жена със сиви коси.

Мадлен пишеше на френски:

„Малката Кет е на две. Каси и аз днес я премерихме. Висока е осемдесет сантиметра и тежи точно седемнайсет килограма. Може би е малко слабичка, но расте много бързо. Престанах да броя думите, които знае, защото се увеличават всеки ден. Преди месец Каси и аз мисля, че ги преброихме на сто деветдесет и седем, но сега са много повече. Знае няколко френски думи: добър ден, лека нощ и много благодаря. За рождения ѝ ден ѝ плета блузка в синьо, който е нейният любим цвят. Почти я завърших, останаха ми ръкавите. Каси ѝ уши поличка с много красив сив бордюр. Тя сега спи по-добре и има много добър апетит. През февруари имаше кашлица, но бързо ѝ мина...“

Три думи бяха задраскани и не се четяха. Под тях Мадлен завършваше:

„На снимката сме Каси и аз. Сега тя е икономка и нещо като готвачка. Кетрин харесва нейните кейкове. Тя дойде тук миналия юни, когато се преместихме в тази къща. Мисля, че сме добри приятелки. Уверявам ви, господин барон, в трайната си готовност да ви служи и в моето уважение.“

Писмото или бележката беше подписана, а допълнително Мадлен беше написала: „Всичко е добре“.

Едуард препрочете думите няколко пъти и дълго гледа снимката. После я пусна обратно в плика и сложи плика в чекмеджето. Под него имаше друго, изпратено от Мадлен на същата дата миналата година. Той ѝ беше дал точни инструкции, че това е границата на тяхната кореспонденция и Мадлен разбира се му се подчиняваше.

В този дом Мадлен не играеше ролята на информатор. Подобна възможност, която се струваше на Едуард дълбоко нечестна беше изключена. Той се почувства много объркан, докато каже на Мадлен, но трябваше да го направи. В писмата не трябваше да бъде споменаван друг член на домакинството, дейността, която там се развиваше, нито да се разказва за събитията и за разговорите. Мадлен стоеше там поради една и само поради една причина: да осигурява безопасността на неговата дъщеря и за да бъдеше той сигурен, че тя е в добри ръце и в добро здраве. „Веднъж в годината, на нейния рожден ден, ако можеш изпращай ми малка снимчица“, беше казал той, като с усилие беше изрекъл своята молба. Тогава Мадлен беше навела глава. Малките бележки, които му казваха всичко и нищо, той предполагаше, бяха нейна идея, след като не беше молил за тях. Сега сърцето не му даваше да ѝ каже да не ги пише.

Инструкцията си беше дал накратко, както правеше винаги, когато искаше да скрие силно чувство. Умът му изгаряше от всички неща, които би искал да знае. Беше ли Кетрин щастлива? Беше ли майка ѝ щастлива? Какво правеше тя? Как прекарваше часовете на деня си? Какво мислеше? Какво казваше? Дали обичаше своя съпруг? Дали Кетрин го обичаше? Дали наричаше Левис Синклер „татко“?

Той все още искаше да знае отговорите на тези въпроси и на милион други, гордо се презираше за тази своя необходимост, и не говореше на никого за нея. Той беше избрал този начин на поведение и доколкото беше способен, щеше да го спазва, без да се отклонява от железните релси на своя личен кодекс.

„Всичко е добре“. Той знаеше защо Мадлен беше прибавила този постскриптим. Ами ако беше написала обратното — нищо не е в ред, всичко е зле, болезнено, Кетрин страда... Какво би направил той тогава? Уморено обгърна главата си с ръце. Освен всичко друго, той беше задълбочен и методичен. Беше се консултирал с адвокат и бе обсъдил с него, макар и абстрактно, някои моменти. Човекът го беше изгледал внимателно, може би съжалявайки го, после беше сплел ръце.

— При обстоятелствата, които описвате, господин барон, законът е съвсем ясен — той замълча. — Прилаганият термин е „предполагаем баща“. В случая, който вие описахте, предполагаемият баща няма законни права. Или претенции — добави внимателно той.

— Никакви?

— Никакви, господин барон.

Едуард се изправи. Заклучи чекмеджето на бюрото си и сложи ключа в джоба. Напусна стаята и къщата, взе една от колите си — черния астън мартин — от гаража, и кара бързо из Париж в продължение на един час. Беше тъмно, и той караше бързо. Когато караше, слушаше някоя от бетовеновите пиеси за пиано, оригинално записани от Шнабел в 1938 година. Това беше запис, който той особено харесваше и често го свиреше у дома. Музиката беше понякога меланхолична, рязко нежна, окончателна, настоятелна и дива. И весела също, предполагаше той.

Когато се върна в къщата, позвъни на прислужника Жорж и поиска арманяк. Беше му донесен, Жорж излезе, и хващайки сценария на филма „Елис“, Едуард започна да го чете отново.

Към сценария бяха прибавени различни бележки и мнения на консултантите и помощник-режисьорите, всички сега служители на „Сфера“. Някои бяха за проекта, други против. Едуард ги остави на страна и зачете само думите на самия сценарий. Беше дълъг, така филмът щеше да има по-голяма от обикновената продължителност. Трябваша му два часа, за да го прочете, тъй като той четеше внимателно и понякога нанасяше бележки.

Започваше на остров „Елис“ в 1912 г., после проследяваше и преплиташе историята на три семейства — едното на унгарски евреи, другото ирландско и третото американско, но немско по произход. Раждането на нацията: би могло да се направи паралел с Д. В. Грифит, помисли Едуард и това несъмнено би забавлявало Тадеус Анджелини.

Филмът се съсредоточаваше повече върху по-младото поколение на семействата и по-специално на Лайм, малко немско сираче, което в началото на филма е на четиринадесет години. Тази част трябваше да бъде играна от Елен — беше написана за нея, в това Едуард не се съмняваше. Именно, заради изпълнението си на тази час — той беше сигурен — тя би спечелила академичната награда.

Когато свърши да чете, той затвори кориците на сценария и остана неподвижен с преплетени пръсти. Познаваше способностите на Анджелини като режисьор. Сценарият го развълнува, той не се съмняваше във високата му стойност.

Ако не дадеше съгласието си за финансирането на филма от „Сфера“, имаше други компании, които бяха твърде нетърпеливи да й

заемат мястото, знаеше това. Престижът на Анджелини бързо нарастваше. Участието на Елен Харт обещаваще търговски успех. Дали в едно или друго студио, филмът щеше да бъде направен, само че може би с по-голямо вмешателство, отколкото ако бъде финансиран от „Сфера“.

Той се колебаеше. Даваше си сметка, че ако подпише одобрението, той с това вероятно подписва пълното отдалечаване на Елен. Успехът, който това би й осигурило, би бил абсолютен. Не беше нейното творческо постижение, което той предвиждаше като причина за загубата ѝ, а този документ, един вид потвърдена смърт на надеждите му.

Той се спря, после хвана платинената писалка и написа името си.

— Моя скъпа, Луиз, разбирам какво искаш да кажеш! Невъзможно, съвсем невъзможно...

Те бяха завършили своята обиколка на къщата, и сега се бяха върнали в салона, гледащ към морето. Луиз седеше внезапно станала твърде спокойна. Жислен стоеше права в центъра на стаята. Говорейки, тя придружаваше думите си със съответните екстравагантни жестове.

— Всички тези твои малки, поправки, Луиз, са много очарователни. Но останалото! Би било толкова тежко, аз мисля, ние ще трябва да започнем отначало. Всичко трябва да се махне, скъпа, абсолютно всичко.

— Така ли мислиш, Жислен? Добре, аз ще се ръководя по теб разбира се...

Луиз като че ли не бе особено заинтересована. Жислен ѝ хвърляше остри погледи. Губеше ли тя интерес? Беше ли на път да си промени намерението? Да изостави целия проект? Възможно беше, помисли Жислен. Луиз беше способна да променя становищата си всяка минута.

Тя се колебаеше, оглеждайки се. Разбира се, вилата беше изключителна, величествено разположена, построена високо, върху хълм, на някакви си двайсет километра от самия Сен-Тропе. Стаите ѝ бяха широки и светли, имаше великолепна тераса, четирийсет хектара земя, които осигуряваха пълно уединение... А интериорът — ами, ако

къщата беше нейна, Жислен знаеше, че тя щеше да се изкуши да остави всичко това така, както си беше. Англичанинът дизайнер, който отговаряше за това беше превзет хомосексуалист, изключително неприятен на Жислен. Но той имаше много точен поглед.

Така или иначе, това беше къща на Луиз, не нейна, и Жислен естествено нямаше намерение да изрази пред Луиз своите истински мисли. Но безразличието на Луиз я тревожеше. Тя беше очаквала съпротива, извъртания. Досега такива нямаше. Жислен започна да мисли, че тук трябва да има нещо, което сериозно не беше наред.

Обядваха на терасата. По време на обедата Жислен поднови атаката си. Луиз седеше и отпиваше от чашата вино с очи отпратени към морето. Чувствайки, че тя не я чуваше, Жислен започна да се отчайва.

— Семпла — каза тя. — Аз я виждам, скъпа моя ужасно, ужасно семпла. Безочливо семпла. В простотата е елегантността — но ти знаеш, ти си самото й олицетворение...

Тя замълча с надежда. Луиз отбеляза ласкателството с мечтателна усмивка.

— Хладни, хладни цветове. — Жислен продължаваше, загарявайки по темата си. — Тези чудесни кремави и нечисто бели цветове, скъпата Сири, старото чудовище обичаше да употребява толкова добре. Малко синьо, за да ни напомня за морето. Това изящно сиво-зелено — цветът на розмарина.

— Зелено? Аз винаги по-скоро съм мразела зеленото, какъвто и да е оттенък на зеленото — каза Луиз замислено.

Жислен, която носеше зелена рокля, пое дълбоко въздух:

— Добре, може би не зелено — каза бързо тя. — Да дръзнем ли да употребим малко розово, какво мислиш? Толкова бих харесала. Това много бледо розово, розово на раковина — ако го използваме ужасно внимателно. Нищо твърде очевидно женствено. Без отвратителни къдри и волани. Всичко по-скоро спокойно и незабележимо. А за мебелировката — нищо прекалено импозантно. Няма ли това да бъде забавно, Луиз?

— Семпли неща? — Луиз неясно се усмихна. — О, да, те биха изглеждали съвсем очарователно.

— Някои интересни рисунки — Жислен неотклонно продължаваше, — всички тези ужасни тапети трябва да се махнат, те

са съвсем неподходящи в подобна къща. А прозорците? Ние трябва да подчертаем тези великолепни прозорци. Питам се, може би трябва да доведем Клара Делюк. Нека тя да работи върху текстилната схема на цялата къща. Тя наистина е толкова чудесна и оригинална. Скъпата Клара! Възхищавам ѝ се...

Луиз леко въздъхна. Тя бутна настрана чашата си с вино с лек намек за раздражение.

— Разбира се, разбира се. Аз вече ти казах, Жислен, твоите идеи изглеждат възхитителни. Доволна съм, че оставих всички детайли на теб. Аз наистина нямам време, а когато ти се вълнуваш Жислен като че ли бомбардираш човека, знаеш ли...

Жислен ѝ хвърли поглед на чиста неприязън, който за щастие Луиз не видя. Имаше намерение, си помисли, да поиска на Луиз огромен хонорар...

— Много добре — каза тя твърдо. — Но, всичко ще трябва да стане с голямо бързане, знаеш. Предварителната работа е извършена разбира се и всички са в очакване. Ще се преборя с всички препятствия, скъпа моя, щом е за теб...

Луиз не си направи труда да ѝ благодари. Лицето ѝ отново бе станало замечтано.

— В момента това е толкова женствена къща, не мислиш ли, Жислен? Това е, което не е в ред, може би. Този ужасен педераст, който я прави преди, не мога да се начудя, защо го повиках. Бях разсеяна, Жислен, той се заяждаше. Но ти имаш такова великолепно, мъжествено въображение, винаги съм си мислила. Така че, знам, че ще го направиш да е красиво. Бих искала... — тя замълча. — Бих искала да бъде такъв вид къща, в която един мъж да се чувства удобно — да, това е, което искам. Сега разбирам.

Жислен я гледаше изпитателно. Разбира се, помисли си, беше съвършено просто. Луиз никога не успяваше да мисли за две неща едновременно. Причината не беше, че ѝ липсваше интерес, тя просто беше твърде заета да мисли за Филип дьо Белфор.

Когато се качиха на самолета на Едуард, който трябваше да ги откара обратно в Париж, настроението на Луиз се подобри. Тя се държеше като че ли беше отсъствала няколко месеца, а не няколко

часа. Щяла да бъде посрещната, довери тя на Жислен с бърз кокетен поглед. Жислен простодушно се засмя.

— От Едуард ли? Той още не се е върнал от Ню Йорк, нали?

— Едуард? Господи, не, Жислен. От Филип дьо Белфор...

Луиз се намираше точно на средата на самолетната стълба. На най-горното стъпало тя се обърна, въздъхна, пое дълбоко газовете от самолета, повдигна лице и лъчезарно се усмихна.

— Не е ли това най-хубавият ден? Знаеш ли, Жислен, аз съвсем определено се чувствам млада...

Още щом бяха отлетели, Луиз си поиска шампанско. Тя и Жислен, и двете пушиха и пиха, и настроението помежду им стана съвсем доверително. Жислен едва ли не се забавляваше и знаеше, че и на Луиз ѝ беше приятно. Те си говориха за рокли, шапки, за качествата на една продавачка, за разликата и качествата на друга. Обсъдиха вкуса на много общи познати и приятели и се съгласиха, че е отвратителен. Въпреки, че нито едната, нито другата се харесваха особено, съществуваха връзки между тях и в такъв случай, сгрети от шампанското, беше почти възможно да усетят ако не приятелство, то поне близък съюз.

— Аз обожавам „Баленчага“ — въздъхна Луиз. — Такъв гений. Но не мога да обличам неговите дрехи. Просто не мога. Не съм достатъчно висока. На теб, Жислен те стоят съвършено. Абсолютно съвършено.

— А, да, но ти можеш да носиш „Шанел“, скъпа моя, който на мен не ми седи никак. Знаеш ли, в най-хубавите дни, аз те помня в „Шанел“? Все още те виждам съвсем ясно. Беше в розово — ти беше с Ксавие, и си спомням, ме си мислех колко изключително изглеждаш. Господи, колко беше отдавна. Трябва да беше през 1930 година или нещо подобно...

Жислен току-що щеше да добави, че тогава тя е била на петнайсет, но някак си успя да се спре навреме.

— А, да, спомням си го, Жислен! Съвсем отчетливо — тя въздъхна. — Колко бяхме млади.

В друг случай подобно поставяне под общ знаменател, като че ли те бяха на същата възраст, би било толкова досадно за Жислен, че тя би се почувствала задължена да направи остър упрек. Но не сега. Шампанското я правеше благосклонна и не искаше да си разваля

настроението. Те продължиха да разговарят, жена на жена, и тонът им стана още по-доверителен. Жислен успя да промъкне и няколко въпроса за Едуард, но Луиз не беше особено информативна.

— В известен смисъл, той е разочарование за мен, Жислен. Не би трябвало да го казвам, но е истина. Разбира се, ние никога не сме били близки, а сега — ами, аз никога не съм го намирала съчувствен. Той може да бъде толкова превзето скромнен. А с жените е съвсем безпомощен, въпреки всичките му тези любовни афери. Той нас не ни разбира, Жислен и започвам да се страхувам, че никога не ще успее да ни разбере...

Жислен поклати глава:

— Кой мъж разбира жените, Луиз? Когато става въпрос за това?

Малцина са, съгласи се Луиз, въпреки, че е имало известни изключения... Двете жени се спогледаха. В този момент между тях настъпи неизречено, но пълно разбиране. Това беше времето за най-интимните разкрития, но подобни разкрития имаха своя кодекс: трябваше да бъдат взаимни. Този добър баланс създаваше еквивалент на доверието.

Жислен знаеше това и затова започна:

— Скъпа моя, знаеш ли, аз никога не говоря за това, но понякога...

Луиз жадно се наклони напред. Жислен ѝ каза някои неща за Жан-Жак, неща, които тя беше сигурна, че Луиз вече знаеше. За нейна изненада тя откри, че да говори за тях беше почти облекчение. Когато свърши Луиз поиска още шампанско и започна на свой ред.

— Но! Луиз! Не Ксавие — не мога да повярвам! Не може да е истина!

Луиз тържествено поклати глава. Сега те и двете се забавляваха много добре. Моментът беше дошъл да преминат от съпрузите към любовниците и Жислен се хвърли напред. Луиз я последва. Бяха споменати някои имена и те откриха, че преди много години е имало един млад мъж, който за известен период ги беше забавлявал и двете едновременно. Това ги разсмя.

— Луиз, представи си, сега ти трябва да ми кажеш, аз никога не го намирах твърде...

Луиз избърса от очите си сълзите, предизвикани от смеха.

— Нито аз, нито аз! Жислен, защо изобщо сме си правели труда? Колко сме били абсурдни — тя замълча, колебаейки се. — Каж ми сега истината. Като омъжена жена, това карало ли те е да се чувстваш виновна?

Жислен ѝ хвърли сух поглед:

— Всъщност не. Да кажа истината — дори обратното.

— О, Жислен! Толкова ти се възхищавам. Ти си толкова безбожно искрена...

Втората бутилка шампанско беше пресушена. Печатът върху тяхната нова топла връзка беше поставен. Самолетът се приземи и зави, Жислен си даваше сметка, че беше повече от леко пияна. Точно в този момент, когато си беше свалила гарда, тогава Луиз, до известна степен непредпазлива, направи своята най-голяма, непоправима грешка.

Тя възникна от интимност и добронамереност, от деликатна отсенка на покровителство и може би също така от неустоимата необходимост да спомене името на Филип дьо Белфор. Тя се наведе и притисна ръката на Жислен.

— Скъпа моя, ти говореше за Жан-Жак, колко е долен...

— Долен е! Той не би се разделил с нито едно су, ако зависеше от него, аз щях да се обличам от „Прентан“. Аз си плащам за всичко, сметките на шивачката, аз самата...

Очите на Луиз се разшириха от потресение и съчувствие.

— Виж това — Жислен протегна ръка и показа пръстена си.

— Той е хубав, скъпа. Още преди му се възхищавах...

— Взет е назаем — каза горчиво Жислен. — Както повечето от бижутата ми...

— Скъпа, това е толкова нечестно! Сега, слушай ме. На теб изглежда са ти давани лоши съвети. Парите, които печелиш, Жислен, биха могли да се увеличават два-три пъти на пазара. И всичко това, без да си мръднеш пръста. Филип каза...

Тя замлъкна и отправи на Жислен хитър и почти флиртуващ поглед:

— Той е ужасно способен, знаеш ли. Откакто започнах да следвам неговите съвети — казвам ти, Жислен, стана много забавно. И ти би могла да правиш същото...

Жислен я изглежда:

— Филип те е съветвал? Филип дьо Белфор? Но, аз мислех, че е Едуард...

— Ох, Едуард! — Луиз направи лека гримаса. — Едуард е толкова тесногръд, консервативен. Способен е, разбира се, но му липсва дръзновение. Сега, Филип...

Съзнанието на Жислен ставаше все по-трезво. Луиз се приведе по-близо, така че устата ѝ беше до ухото на Жислен, и като понижи гласа си, каза:

— Представи си. Сто хиляди, Жислен.

Тя се оттегли назад с искрящи очи. Жислен се почувства объркана.

— Франка?

— Скъпа Жислен, не бъди глупава. Стерлинги. Всичките извън борда на директорите, уредени чрез моята швейцарска банка. За два месеца.

Жислен преглътна:

— Два месеца?

— Това е, което исках да ти изясня, за два месеца. — Тя отправи на Жислен лека, конспиративна усмивка. — Аз умирах да продавам и да взимам проценти, но Филип каза не, трябва да бъда внимателна. Той мисли, че може да стигне двацет процента, може би повече. Не е ли приятно това? Това е нещо като малък резултат, който създава цялата значителна разлика, Жислен. Сега, разбираш ли какво искам да кажа?

Жислен разбра. Сто хиляди лири стерлинги за два месеца. Тя можеше да си представи как ги харчи. Истински бижута, сериозни бижута, и всичките нейни собствени. Възмущение се надигна в стомаха ѝ. Тя внезапно разбра, че никога не бе мразила Луиз толкова много, както я мразеше в този момент, когато Луиз мислеше, че е била мила. Сто хиляди! Незначителна сума за Луиз, и все пак тя изглеждаше развълнувана като малко момиченце, току-що спечелило на томбола.

— Да, всичко това е много добре — успя накрая да каже Жислен. — Ти имаш капитал, за да направиш това, Луиз. Моето положение, за съжаление...

— Ти трябва да спекулираш, за да натрупаш, Жислен. Никога не го забравяй. После, това е въпрос да бъдеш вътре, да получаваш точни малки намеци. Сега, слушай Жислен. Имаш ли малко пари в момента, нещо, което не е обвързано?

— Числя, че да. Току-що Ротшилдови ми платиха за дизайните. И къщата на Хариет Смитсън завърших преди месец, така че...

— Скъпа, ще ти кажа една думичка. Ами, три думички, фактически. Но, ти ще трябва да действаш бързо. И тогава ще трябва да забравиш, че съм ти ги споменала аз, обещавах ли?

— Обещавам.

— Нито дума на никого. И преди всичко, нито дума на Едуард — мога ли да разчитам на теб, Жислен? Ако Едуард научи, че не съм се консултирала с него, той ще се ядоса, а това ще провали всичко...

— Нито дума, скъпа моя, кълна се.

Двете жени се спогледаха и тогава Луиз се усмихна. Много внимателно и отчетливо тя каза:

— „Ролфсън хотелс груп“.

И в главата на Жислен като че ли започнаха да звънят хиляди алармени звънци, и настъпи най-чудното усещане за спокойствие. Тя отведнъж разбра всички предимства, които издаването на тази тайна можеше да ѝ донесе.

На следващия ден Едуард седеше спокоен на бюрото си в своя парижки кабинет. Пред него се намираха страници с цифри. Отсреща му седеше Филип дьо Белфор. Това беше първата им среща, откак Едуард се беше върнал от Ню Йорк предишната сутрин. Тя се състоеше по инициатива на Едуард и бе свикана набързо. Дьо Белфор, обаче, изглеждаше твърде спокоен.

Едуард уморено гледаше цифрите пред себе си. Той се упрекваше за това, че беше загубил един ден. Вчера трябваше да присъства на сто места. Беше изразходвал време да избира подарък за Кетрин, беше прекарал часове да чете в Сен-Клод сценария на Анджелини, а през цялото време беше тиктакала тази бомба със закъснител. Наистина, той трябваше да упълномощи, наистина, този път, строго казано това беше в отговорностите на дьо Белфор и в областта на дьо Белфор — и все пак в основата си това беше негова собствена отговорност. Едуард нервно проследяваше цифрите отново и отново, упреквайки се. Когато пак погледна, гласът му беше много студен.

— Докато аз бях в Ню Йорк, ние бяхме в постоянен контакт. Би ли ми казал, защо тогава не повдигна въпроса?

Дъо Белфор разпери ръце:

— Аз знаех, че ти следиш пазара. Предположих, че знаеш. Ти повдигна въпроса по един повод, ако добре си спомням.

Тонът му беше небрежен, почти обиден. Устните на Едуард се стегнаха.

— Аз повдигнах въпроса и ти ме увери, че досега си го наблюдавал и че ще продължиш да го правиш. Аз тогава бях много зает с преговорите с „Партекс“, както знаеш. Ти беше в Лондон, и боравеше с това. То е твоя отговорност. Вчера — би могъл да ми го кажеш вчера, веднага, щом пристигнах...

— Аз не се свързах с теб вчера или преди това, и то поради една проста причина. Разгледах положението и прецених, че няма причина за тревога. Това продължава да бъде моето мнение.

— Разбирам.

Тонът на дъо Белфор беше станал леко агресивен, какъвто ставаше винаги когато и да се засегнеше преценка. Едуард отново наведе глава към цифрите пред себе си. След малко вдигна глава и погледна дъо Белфор право в очите.

— Значението на цифрите е свършено ясно. Нещо не е в ред.

— Не успявам да видя какво е.

— Тогава, предлагам да ги прегледаш отново. Сега е май. Цената на акциите на „Ролфсън хотелс груп“ постоянно нараства от февруари.

— Не така драматично — дъо Белфор сви рамене. — Случва се. Нашата безопасност е безупречна, но известни слухове могат винаги да се въртят наоколо. Пазарът става нестабилен...

— Нестабилен. Точно. Това точно бях очаквал. Един пример на покачването и спадането на акциите на „Ролфсън“, това е класически пример на положението преди поемане на управлението от други. И това е примерът, който имаме тук. Виж, постоянно нарастване от февруари насам. Фактически, никакво оттегляне.

— Необикновено е, приемам. — Тонът на дъо Белфор беше презрителен. — Но тези неща невинаги се подчиняват на примерите. Има изключение от всяко правило. Това беше така и при наддаването за „Макинон“ в 1959 година. Ако продължи, приемам, че ние бихме били принудени да ревизираме нашето предложение, като малко го

повишим... И дори тогава ще бъде в рамките на допустимите за нас граници. Във всеки случай, аз не мисля, че това ще бъде необходимо. Няма все да продължи да се качва, ще падне. Ние все още имаме повече от седмица, за да продължим.

Едуард се намръщи. Нямахме никакъв смисъл в това, което казваше дъо Белфор, но той все пак знаеше, че онзи бе малко притеснен. След известно време човек добива интуиция за пазара. Едуард беше роден с тази интуиция, а употребата ѝ я беше изострила. Той погледна към цифрите още веднъж и те пак му казаха: „Не е в ред“. Той погледна отново.

— Сигурен ли си, че безопасността е била спазвана абсолютно?

— Напълно. Ние използвахме кодове от самото начало. Не повече от четири или най-много пет души знаят името на компанията или времето на наддаването. Започваме да отпечатваме писмата до акционерите на „Ролфсън“ утре, и тогава ще стане по-трудно, разбира се. Лично аз мисля, че доста от изтичането на информацията вършат печатарите и бих искал да избегна това. Но, ние бяхме много внимателни. Това беше извършено от малка фирма близо до Бирмингам. Ние сме ги използвали, „Монтегю Смит“ са ги използвали, досега никога не е имало неприятност...

— И само тази ли история се е появила в пресата? Нищо друго?

Едуард плъзна изрезката през бюрото. Дъо Белфор едва ѝ хвърли поглед.

— Този боклук? Никой не му обръща внимание. Никой друг не прави заключение от него. Този човек служи за подигравка на лондонската преса. Чиста спекулация от негова страна...

— Разбирам, че той намеква за контра наддаване.

Дъо Белфор въздъхна:

— Ние дискутирахме това. Очевидно това е възможност, която не може никога да бъде абсолютно контролирана. Но по мое мнение, като се има предвид размерът на нашето предложение и времето, определено за предлагане на цената — веднага, след като се появят цифрите за дейността на „Ролфсън“ и ние разберем точно как техните акционери ще им реагират — ние няма от какво да се страхуваме. Аз трябва да приема. — Той се разположи по-удобно на стола си. — Аз не виждам всъщност необходимостта от тревога от наша страна...

— Някой изкупува — прекъсна го Едуард с леден глас. — Ти не си глупак, можеш добре да разбереш това от цифрите, не по-зле от мен. Някой е купувал, за да бъдем по-точни, в продължение на два месеца от февруари, и то на равни интервали, в твърде значителни количества... Може да има само една причина за това. Имало е изтичане на информация по отношение на нашето търговско предложение.

— Не приемам това... — дьо Белфор повиши глас.

Едуард продължи, като че ли онзи не бе изобщо проговорил:

— Някой е изкупувал и някой продължава да изкупува. Има покачване със седем точки само за последните три дни. Кое то ми подсказва, че някой не само знае за нашето предложение, но те имат и много точни индикации, че ще има и контраферта. — Едуард се намръщи и гласът му стана много спокоен. — Някой вече е получил големи печалби, ако има контраферта, тогава те ще държат да спечелят още повече.

— Предстои ни още цяла седмица. — Дьо Белфор се изправи. Лицето му се беше зачервило от раздразнение.

— Тези цифри заблуждават. Аз съм убеден, че ще има спадане в следващите няколко дни. Ние просто трябва да изчакаме до края...

— Аз нямам намерение да направя това.

— Не ми се струва, че имаме голям избор в случая.

— О, във всеки случай съществува избор. — Едуард се изправи. Той изгледа дьо Белфор с дълъг, твърд поглед. После, с все още спокоен глас, каза:

— Аз отлагам нашето предложение.

— Ние не можем да направим това, ние не можем да направим това.

Бледата, с едри черти физиономия на дьо Белфор се обля в силна червенина, която после внезапно изчезна. Той погледна Едуард със своите бледи, почти безцветни очи, с онова студено, като на умряла риба негово втрещване, което Едуард мразеше. Нужна му беше секунда, не повече, за да възстанови контрола си. После той каза тежко:

— Ако направим това, изпускаме инициативата. Правилното темпо ще бъде нарушено. Бих си помислил, че се паникьосваш.

Смешно е да се прави. Разваляме всичко, върху което сме работили в продължение на месеци...

Едуард не му отговори. Той се обърна и леко натисна копчето на вътрешния телефон. Каза:

— Свържи ме с „Монтегю Смит“. Самият Ричард Смит.

Настъпи мълчание. Дьо Белфор не каза нищо. Той се обърна настрана и започна с внимание да изучава картините на Ротко. Зад него с много спокоен опасно спокоен глас Едуард каза:

— Тогава, изхвърли го от заседанието. Веднага, бъди така добър...

От прозореца на своя апартамент в „Хотел дю Кеп д’Антиб“ Левис Синклер гледаше отвъд красивите градини, към Средиземно море. Елен беше излязла. Отново я интервюираха, а Чад се беше настанил в едно кресло зад него и четеше вестник. От време на време прошумяваше страница. Раздразнен, Левис желяеше Чад веднага да се махне. Престоят в „Хотел дю Кеп“ по време на филмовия фестивал в Кан беше свързан с известна престижност. По-низшите смъртни можеха да се боричкат за по-добри апартаменти в „Карлтън“ или „Мажестик“ в самия Кан. „Големите пари“, както се изразяваше Чад отсядаха тук — на около петдесет минути път с кола, в това много красиво и много скъпо място.

— „Сфера“ си покачват цената — каза Чад. — Трябваше да бъдем в „Кеп“. На мене ми е все едно, но е важно за Елен. Тя трябва да бъде виждана на подходящо място.

Бяха тук от четири дни, пристигнаха преди да започне фестивала, така че Чад можеше да се наблъска в колкото се може повече срещи, така че, Берни Алберг, неуморимият представител на Елен в пресата, да дадеше един милион интервюта. И така, Левис, какво точно можеше да прави Левис? Да плува в басейна, да пие и отново да плува в басейна.

Чад прошумя с една страница и Левис го погледна през рамо. Може би Чад забеляза погледа или го почувства, защото за изненада на Левис, малко след това, той се изправи.

— Е, добре. Един бърз душ, после преобличане. Искаме да сме навреме.

Левис не си направи труда да му отговори. Дразнеше го манията на Чад за точност. Какво, ако закъснееха? Какво от това? Беше само още една вечеря, давана просто от следващия от неизброимите посредници, които процъфтяваха в рамките на самия фестивал. В случая беше някакъв предприемач на недвижима собственост, който обединяваше в едно цялата Ривиера, доколкото знаеше Левис. Той се беше специализирал в продажбата на големи вили на американци и по време на фестивала имаше добра плячка. Той напомняше на Левис тлъста, добре гледана акула.

— Там ще бъде Сюзън Джеръм.

Чад изглеждаше самодоволен. Сюзън Джеръм беше най-влиятелната американска филмова критичка.

— Е, и? — Левис вдигна рамене.

— И шефът на „Артистс Интернешънъл“. Струва си да се срещнат тези хора, Левис, знаеш.

— Струва си за теб, но не си струва за мен. Сюзън Джеръм се старае напразно.

— Тя харесва нашите филми, Левис...

— Тя харесва твоите филми. Четох последния и панагерик и не си спомням да ме споменава в него.

Чад опечалено промърмори нещо. Левис се обърна и се взря отново в него, и след един-два мига Чад се обади:

— Трябваше да ми кажеш за това, Левис — каза той. — Наистина трябваше. Въпреки всичко, аз съм в съседната врата, а стените са тънки. Не мога да не чувам... Аз съм твой приятел, знаеш, Левис. С кого можеш да разговаряш, ако не можеш да разговаряш с мен?

Нямаше отговор на този въпрос. Левис въздъхна:

— Виж какво, Чад — каза той. — Би ли имал нещо против? Просто се разкарай от тук, окей?

Чад така и направи и Левис си остана там, където беше — до прозореца. Измина доста време. Той можеше да отиде до басейна, можеше да отиде да се разхожда в градината, можеше да слезе в бара, можеше да чете вестник или да спи. Всички тези възможности преминаваха отново и отново през главата на Левис, тъй като нито една от тях не го съблазняваше твърде много, той намираще

невъзможно да избере която и да е от тях. Инерцията беше за предпочитане.

След малко той си наля джин, към който прибави доста тоник и доста лед. Върна се в своята позиция до прозореца. Долу в градината една импозантна фигура се олюляваше сред тревната площ на високи като гвоздеи токове. Фигурата беше облечена в полупрозрачна бяла рокля, която като че ли беше ушита, за да подчертава нейните пищни форми. Тя беше увенчана от ярко руси коси и се беше наклонила към ръката на сбръчкано малко човече, което беше главният измежду холивудските деятели. Стефани Сандрели, новата, приличаща на Монро. Левис беше представен и на нея и на деятели — в определен момент, на определено място. Той не си спомняше къде и разбира се, не го интересуваше. Една дълга мъглявина от лица и имена. Наля си друга чаша. Елен закъсняваше.

Когато накрая си дойде, тя се спря на вратата, хвърли един поглед и каза с глас, който той беше започнал да мрази:

— О, Левис.

Упрекът в него беше мек, но Левис все пак го усети и веднага както винаги силно се ядоса.

Той се обърна и тръгна към нея. Елен затвори вратата, после каза:

— Левис, закъснявам, трябва да се преоблека. Няма време Левис, моля ти се, недей. Не сега...

Левис не я чуваше. Той беше внезапно и напълно сигурен, че този път щеше да стане както трябва. Ако той бъдеше бърз, и тя щеше да е бърза. Ако тя, по дяволите, спореше...

Тя се предаде и не спори много. Левис се опитваше да не гледа в лицето ѝ. Държеше главата си, заровена във врата ѝ, и вървеше добре, щеше да свърши работа, този път...

И тогава, точно тогава, той забрави да гледа настрана. Погледна към Елен, и то беше там както винаги — съжалението в израза на лицето ѝ. След това беше безнадеждно: той знаеше и тя знаеше. Тя се опита да го обгърне с ръце и това влоши нещата. Той се изправи и внезапно започна да крещи:

— Това е твоя проклета грешка. Чуваш ли ме? Твоя грешка. Ти можеш да го направиш на сцената, но не можеш, по дяволите, да го направиш в леглото.

Чад беше в съседство и чуваше. Левис беше абсолютно сигурен, че чува. И искаше той да чува, затова викаше.

Най-накрая, той трябваше да каже на някого, и Чад беше неговият най-добър приятел.

На кого би могъл да каже, ако не на Чад?

— Сюзън Джеръм, Грегори Гертц — един нов режисьор, американец. Бързо успяващ. Джо Стейн, шеф на „Артистс Интернешънъл“. Госпожа Джо Стейн — особено интересуваша се от „Мезон Жасмин“. Аз им казах, че тя принадлежеше на Колет, ами тя е прекарала там един уикенд, предполагам...

Очите на Густав Нервал, забележителен търговец на недвижима собственост, примигваха от наслада. Седяха на балкона в неговия апартамент в „Хотел де Кей“ и Нервал, забавлявайки се, изреждаше имената на своите гости тази вечер, давана в чест на очарователната госпожа Белмон-Лаон, и като добър разказвач на приказки, какъвто той самият беше, остави най-хубавото за най-накрая.

— Тадеус Анджелини, вие видяхте „Пряк път“, нали? Той ще спечели „Златната палма“, това е сигурно. И Елен Харт, твърде красивата, твърде грациозна, и аз мисля твърде способната Харт. И нейния съпруг, разбира се.

— Ммм. Много добре. — Жислен любопитно го изгледа. Нисък и набит тъмен мъж, надарен със значителен чар, а когато се касаеше за печелене на пари — с плодотворна енергия. Тя беше чувала за него, разбира се — името му беше станало известно от години в тази частна Ривиерата. И той беше чувал за нея.

Тя подозираше, без да бъде сигурна, че той беше уредил тяхната среща преди няколко дни в дома на общи приятели. Подозираше, макар и да не беше сигурна, че той беше хвърлил око на вилата, която принадлежеше на барон дьо Шавини. Подозираше, без да бъде сигурна, че тя и Нервал биха могли заедно да въртят бизнес и че той знаеше това така добре, както и самата тя. Най-накрая, каква по-добра комбинация от мъж като Нервал, толкова добре специализиран в продажбата на красиви, обширни и често пъти тъжно изоставени вили и Жислен Белмон-Лаон, която можеше така изключително добре да ги разкрасява?

— Вие мислите, че Джо Стейн ще купи? Винаги ли така добре смазвате сделките си?

Нервал се засмя:

— Но, разбира се. Ако един ключ не се превърта, трябва да го смажеш, преди да приложиш сила...

— А другите?

— Украса, ласкаеща украса. Голямата риба обича да среща други големи риби. Никой не е от интерес за нас. С изключение на Елен Харт. Тя този път няма да купи, но следващата година, след две години — тогава, мисля, че може да се заинтересува. Ето, позволете да освежа напитката ви...

Той харесваше американизмите в изразите си, може би защото намираще, че те караха американците да се чувстват по-свободно. Жислен го наблюдаваше как прекосяваше балкона на апартамента си, за да донесе лед. Те и двамата пиеха „Перие“, Жислен се усмихна, изпъна се и подложи лице на слънцето.

Как добре се завърташе всичко, толкова добре, че тя трудно можеше да повярва. Беше настанена в крилото за гости във вилата на Луиз на около шейсет километра отук. Това не ѝ струваше нищо, живееше и беше обслужвана в лукс. Имаше неизброими приятели в Южна Франция и предоволно свободно време, за да ги среща, докато нейните хора се занимаваха с работата. Тя срещна Нервал, който би могъл да я лансира в съвършено нова фаза от нейната кариера. Беше вложила еквивалента на петнайсет хиляди стерлинги — печалбата си от Ротшилдовата поръчка като акции в „Ролфсън хотел груп“ и наблюдаваше как акциите се покачваха като метеор. Притежаваше информация, заради която, беше сигурна, Едуард би ѝ бил вечно благодарен, тъй като мразеше дьо Белфор и би бил бесен да чуе, че той е съветвал майка му по финансовите дела. И сега, тази нощ тя щеше да се срещне с Елен Харт, по отношение на която беше дълбоко и ревниво любопитна.

Как всичко непредвидено се извъртя! Повечето беше непланирано, и все пак, доста съвършено. Тя щеше да види Едуард следващия път, когато пътува за Париж, щеше да го попита за съвет по отношение на своите вложения в „Ролфсън“, да му изповяда известна тревога по отношение на Луиз... И после ще намери точното време да каже, че работата в Сен-Тропе малко се забавя и че тя ще бъде там, на

мястото, в края на месеца, когато Луиз и Едуард трябва да пристигнат...

Свършено, наистина! Тя рядко се беше чувствала по-щастлива.

— Разкажете ми — каза тя, когато Нервал се върна на своето място. — Той беше толкова полезна личност, си даваше тя сметка, защото знаеше всичко за всеки. — Разкажете ми за Елен Харт. Коя е тя? Защо всички са така внезапно занесени по нея?

— Попитайте Джо Стейн каква печалба докара нейният последен филм. Той сега се опитва да я спечели за „Артистс Интернешънъл“. Той ще ви каже.

— Колко филми е направила? До тази година никога не бях чувала за нея.

— Три, четири може би. Не съм сигурен. Да, четири мисля. Два малки и два големи — той се усмихна. — Вие не сте я виждали в „Лято“? Този беше вторият, мисля. После беше „Неин собствен живот“. — Той нямаше голям успех в Европа, но много нашумя в Америка. Сега е „Пряк път“ и ако тя събере проценти за него ами...

— Мислите ли, че ще събере проценти? — Жислен остро го изгледа.

— Мисля, че тя няма да пропусне нито един трик, така да се каже — Нервал се усмихна. — Жена, която обича да дава най-добрите възнаграждения на най-добрите адвокати — да.

Поради някаква причина това раздразни Жислен. Тя не искаше да мисли за Елен Харт като за проникателна. Предпочиташе да я мисли за наемница.

— И интересното е... — Нервал продължаваше да говори замислено. — И интересното е — няма скандал. Нито следа от такова нещо. Без голи фотографии от дните, когато тя все още е драскала. Без бивши любовници, нетърпеливи да разкажат всичко. Без настоящи любовници, прибавени към тях. Само съпругът — той отново се усмихна. — Може би всички само чакат да излязат от кутийката, кой знае? Говорителят ѝ създава около нея мистерия — досега тя си упражняваше въздействието. Знаеш пресата. Те обичат работи от този род.

Той замлъкна. Жислен се смееше в себе си. Беше приятно, си мислеше, да знаеш един мъничък скандал, който никой не би отпечатал — не дори и Жан-Жак, ако се предположеше, че има

достатъчно остър ум да разпознае тази Елен Харт. Не, дори и той би взел всички мерки неговите списания да не изпуснат нито ред — в края на краищата, Едуард беше главният акционер. Нервал се изправи. Той се върна, както винаги, към конкретните неща.

— Във всички случаи — каза той — не трябва да се тревожиш за нея — още не. Елен Харт е само глазурата на тортата...

— А тортата е Джо Стейн? — попита невинно Жислен.

Нервал се приведе и леко постави ръката си върху нейната и цъкна укорително с език.

— Хайде, Жислен, не бъди бавно загреваща. Госпожа Джо Стейн? — той се усмихна. — Съпрузите печелят парите, а съпругите ги харчат.

Възхитително, непредвидено, съвършено, мислеше Жислен.

Двайсет и четири души на партито на Нервал. Двайсет и четири души, разделени на четири кръгли маси, по шест на маса в „Павилион Еден рок“, ресторанта на „Хотел дю Кеп“ с гледка към прочутия басейн и морето отвъд скалите.

На масата на Нервал бяха разбира се Джо Стейн и неговата съпруга. Реда на Жислен да бъде с тях щеше да дойде в края на яденето. До Джо Стейн седеше Елен Харт. Тя беше дошла по-късно и сега седеше с гръб към Жислен. В шума и залисията Жислен успя да избегне представянето. Тя беше доста сигурна, че актрисата не беше я забелязала, и това служеше на нейните цели. Тя имаше намерение да говори с нея преди края на вечерта. Междувременно беше доволна да изчака подходящия случай.

На нейната маса беше преуспяващият режисьор Грегори Гертц, една водеща италианска звезда, Сюзън Джеръм — американска критичка, Чад Анджелини, нисък и дебел гнусен мъж, който изяждаше вече третата си кифла, и най-хубавото от всичко — Левис Синклер. Съпругът. Седящ точно от дясната ѝ страна. Жислен вече беше успяла да забележи нещо стъклено в неговия поглед, известна предпазливост в походката. И заключи, че той вече беше пиян и правеше усилия да го прикрие.

Тя беше позволила на очите си несигурно да се повъртят около гърба и врата на Елен Харт. Проучила я беше вече доста подробно, от

своето безопасно разстояние, още когато тя влизаше.

Беше я разпознала незабавно, разбира се. За нещастие, има лица, които човек никога не забравя. Очевидно, късата черна коса от „Пряк път“ беше перука. Сега тя носеше косата си сресана почти така, като в онази вечер, в Лоара, дръпната назад от челото, вързана на хлабав кок в задната част на врата, привързан с широка, черна копринена панделка. Беше облечена в дълга, тясна, черна рокля, която оставяше разголени врата и раменете ѝ, и напълно скриваше нейните гърди. Около врата ѝ имаше огърлица от най-изисканите перли, които Жислен някога беше виждала. Тя изглеждаше смайващо хубава и все още притежаваше това странно качество на неподвижност, което Жислен си спомняше още от Лоара.

Въпреки това, тя се беше променила. Беше сдържана, самоуверена, очевидно добре осигурена. Гласът ѝ беше променен и Жислен си помисли, че и произношението ѝ беше по-различно. Сега беше трудно да се определи нейната националност: английска? Американска? Не, европейска — на една европейка, която отдавна живее извън Европа. Самообладанието ѝ беше завидно, но имаше едно нещо, което Жислен беше забелязала, и то я заинтересува. Елен Харт не снемаше очи от съпруга си през цялото време, докато те си взимаха аперитива. Имаше един миг, много кратък, на колебание, когато тя си даде сметка, че те трябваше да седнат на различни маси. Бързо прикрита секунда на объркване за Левис Синклер. Осъзнавайки същото нещо в същото време, той изглеждаше доволен.

Веднага щом седнаха и преди да пристигне виното, той дискретно повика сервитьора и си поръча сухо мартини.

— Много сухо.

Той изяждаше някои звуци, скъпо добито бостънско произношение. Питието изчезна много бързо.

Вече беше поздравил формално Жислен. Хвърли само много бърз поглед към картите с означените имена по местата.

— Моля, вие трябва да ме наричате Жислен — усмихна се тя. — Трябва да съм ви пропуснала, когато сте пристигнали.

— Да, ние малко закъсняхме. Елен, съпругата ми имаше редица срещи.

Той каза това с равен тон на гласа, въртейки столчето на чашата с мартинито в пръстите си. Жислен предпазливо го оглеждаше.

Красив, изключително красив млад мъж, приближаващ трийсетте си години, предположи тя. Добре образован, с добри маниери, добре облечен. Богат и привикнал да бъде такъв. Тя направи своята обичайна кратка преценка, подушвайки го с цялата си експертност. Гледаше го по-отблизо. Той имаше добре подстригана руса коса, носеше я малко по-дълга, според сегашната английска мода. Очите му, които имаха странен, нефокусиран поглед, държащ се на пияното му състояние, бяха светлокафяви. Техният обичаен израз беше на лека тревога, придружена с предизвикателство. Един или два пъти той погледна дебалата фигура на Чад Анджелини, който седеше срещу него, говореше оживено и после се обърна настрани. Приличаше на дете, помисли Жислен, което проверява родителското одобрение или неодобрение. По същия начин той беше гледал и към своята съпруга.

Жислен изчакаше удобния случай. Синклер сега говореше с италианската актриса от дясната си страна на доста добър френски, защото тя не говореше английски. Жислен приятелски бърбореше с Грегори Гертц откъм лявата си страна, въпреки, че можеше да види, че той; едва ли чуваше и дума от това, което казваше тя, копнеейки да ангажира вниманието на Анджелини. Междувременно, Анджелини говорещ с критичката, която настойчиво му задаваше въпроси. Отговорите на Анджелини, които Жислен можеше да дочуе, съвсем не бяха скромни. Той се готвеше да направи още два филма през тази година, много бързо, по пет седмици всеки, плътно един след друг, работейки колкото може по-просто, с възможно минималния екип, който синдикалните правила разрешаваха. Първият ще се казва „Пъргава стъпка“, заглавието на втория още не беше, решено — тук той погледна през маса към Левис със странна усмивчица. Сюзън Джеръм вмъкна въпрос и Анджелини нетърпеливо кимна. Да, да, разбира се, Елен Харт ще участва и в двата. А после, следващата година той щеше да се прехвърли на съвсем различен проект...

Жислен го гледаше с отвращение. Мономаниак, досадник, реши тя. Той излъчваше специфична, черна, негативна енергия, и тя го усещаше как я насочваше наоколо по масата, всмуквайки ги всички тях, всмуквайки ги в пастта на своята воля.

Жислен нямаше намерение да позволи да бъде манипулирана по този начин. Тя се обърна към Левис Синклер. Беше постъпила предвидливо, като беше гледала „Пряк път“ преди да напусне Париж, и

той много силно я беше отвратил. Струваше й се ловко направен и студен. Не можеше да разбере как можеше да бъде толкова на мода. Разбира се, тя пазеше тези свои мнения само за себе си. Сега се обърна към Левис и започна енергично да възхвалява филма, вмъквайки между думите си някои фрази от „Монд“.

Левис Синклер, който беше продуцентът на въпросния филм замълча вместо отговор. Той продължи да гледа през прозореца към скалите и морето, което все повече притъмняваше.

Те ядоха хайвер, после пъдпъдъци. Сега ядяха тънки, крехки парчета говеждо, в което умело бяха втъкани ивици от черен гъши дроб. Бургундското вино беше изключително хубаво и Левис Синклер, премествайки се от шампанско, беше вече на четвъртата си чаша.

— Не е ли твърде необикновено — попита Жислен, несигурна дали е така или не — трима души да са в толкова близко сътрудничество в повече — както е сега — от три филма?

— Четири — поправи я Синклер. — Ние започнахме в 1959 година с евтин филм, „Нощна игра“...

— О, но разбира се — каза Жислен, която никога не беше чувала за него.

— Така че, ние отдавна вървим заедно. Този начин на работа е по-разпространен в Европа, и предполагам, е необикновен за Холивуд...

— Холивуд се променя, американската филмова индустрия се променя. Аз я промених.

Анджелини го прекъсна, правейки това изявление между два големи залъка говеждо. Грегори Гертц му хвърли лека, иронична усмивка. Анджелини се върна към разговора си с американската критичка, като че ли не бе имало някакво прекъсване.

Неговата намеса и фактът, че той беше слушал техния разговор, изглежда беше ядосал Синклер. Той пресуши бургундското в своята чаша.

— Фактически — продължи той по-тихо, — аз реших да прекъсна за известно време. Чад е много обвързан точно сега, а аз имам нов проект, който развивам. Да ви кажа истината, не намирам работата на продуцента достатъчно удовлетворяваща. Чувствам, че бих могъл да допринеса много повече за един проект. Съвсем наскоро започнах много да се интересувам от писането. Имам една идея —

дойде ми просто светкавично — и сега искам да поработя върху нея. Да я разработя по-нататък — той замълча, леко колебаейки се. — Една промяна в посоката от време на време. Мисля, че това е основно, а вие?

— Абсолютно основно. Подкрепващо — каза Жислен. Тя хвърли поглед и видя, че Анджелини отново ги наблюдаваше, и сведе очи. Един триумвират, помисли си тя, а Левис Синклер е бил освободен от него, интересно.

Сервитьор им взе чиниите и Жислен реши да научи малко повече. Тя продължи да говори, докато сервитьорите се въртяха около тях, осигурявайки си възможността Синклер най-напред да научи коя е тя и какво прави. Той слушаше внимателно, любезно, без голямо оживление.

— Забавно е — каза тя, след като беше пуснала имената на някои от своите основни клиенти, включително името на Луиз дьо Шавини, на което той не реагира. — Забавно, но не истински творческо, разбира се. Не е като работата на вашата съпруга или вашата. Да се правят филми сега, това трябва да е...

— Не се понижавайте толкова. — Той внезапно я прекъсна с остър поглед. — Аз зная вашата работа. Възхищавам ѝ се. Бил съм в дома на Кавендиш в Англия. Вие сте направили това, нали?

Жислен бързо ревизира мнението си за него. Не беше толкова наивен, колкото беше помислила. Не толкова пиан, и с добри връзки. Продължи нататък по-внимателно, загребвайки захаросана праскова, поставена в малко море от топъл малинов сироп.

Зададе толкова въпросчета, колкото дръзна. Къде живееха — в къща над хълмовете на Лос Анджелис, построена за Ингрид Нилсън, голямата звезда на немите филми и пренесена в Холивуд от Англия тухла по тухла.

— Тя е доста нелепа, предполагам, но Елен я харесва.

Не, те не били наели архитект по вътрешно устройство, неговата съпруга сама е свършила тази работа и то много успешно. Жислен слушаше внимателно. Тази информация я раздразни — тя мразеше талантливите аматьори над всичко друго в света.

За Левис Синклер, забеляза тя, беше трудно да започне едно изречение, без да използва името на своята съпруга.

— А интересувате ли се от някаква собственост тук? — попита Жислен и се усмихна. — Сигурна съм, че Густав ще се опита да ви съблазни.

— Трябва да питате моята съпруга. Тя е тази, която се интересува от инвестиране в собственост. Тя има високо развито чувство за бизнес.

Това беше казано съвсем внезапно, с доловима злоба. Когато той осъзна това, веднага се разкая.

— Тя е много способна в тази област.

Той бързо се поправи, казвайки го с по-мил тон, въпреки че възмуцението му все още пулсираше.

— Колко находчиво, колко забележително, а тя изглежда толкова млада...

— Не е толкова забележително. Тя работи над него — той се усмихна с кратка, горчива усмивка. — Аз ѝ помагам, разбира се, или ѝ помагам.

— А кажете ми, имате ли семейство, деца? — Жислен му отправи топла усмивка.

— Ние имаме една дъщеря. Да. Тя е точно на две.

— Колко очарователно! Момиченце. А прилича ли тя на майка си?

— Моля? — Той я гледаше с празен поглед, като че ли не беше чул какво бе попитала тя. Жислен за момент се смути.

— Искам да кажа...

— О, разбирам. Не, не съвсем. Не. Тя не прилича ни най-малко на Елен. Съжалявам. Тук е много шумно...

Той отново се оглеждаше за сервитър, хванал в една ръка дръжката на празната си винена чаша. Необходимостта от още пиене стана изведнъж толкова очевидна и прозрачна, че Жислен почти изпита съжаление към него.

За да облекчи момента, както и всичко друго, Жислен се приведе, и леко притисна ръката му.

— Вие сте щастлив човек. Да имате съпруга, която е красива и толкова изявена. Аз не мога да си представя как...

Тя замлъкна. Левис Синклер ѝ беше обърнал гърба си, изглеждаше разстроен, дали поради нуждата си от пиене или заради комплиментите, отправени към съпругата му, Жислен не можеше да

каже. От другата страна на масата Чад Анджелини беше вдигнал тежката си глава, той отново гледаше директно към тях. Светлината мигаше в неговите очила. Левис го погледна, погледна обратно към Жислен.

— О, Елен може да прави всичко — каза той с пренебрежителен тон. Захвърли салфетката върху масата, бутна настрана чашата за кафе и запали цигара.

— Почти всичко — добави той, след като бе размислил.
През масата Чад Анджелини се усмихна.

Жислен изчака почти до момента, когато трябваше да си тръгнат. Бяха се върнали в апартамента на Нервал за коняка. Както беше обещала, тя води дълъг разговор с Ребека Стейн, увери я, че добре говори френски и я завладя със собствения си шик. Тя ще отиде да разгледа „Мезон Жасмин“ със Стейнови и Нервал на следващия ден — би могла дори да ги заведе да погледнат работата, която беше свършена във вилата на Луиз, това би им направило силно впечатление — и после, щеше да отлети за Париж за срещата, за голямата среща с Едуард.

Дали да му каже, че беше срещнала Елен Харт? Не, мислеше тя, не, по-добре да не му напомня. Дали дори да говори с нея, както беше планирала или просто да забрави цялата работа и да си тръгне? Най-накрая, какво представляваше тя? Просто една от бившите Едуардови метреси, а такива имаше много.

Почти беше решила да си тръгне, почти беше променила решението си, когато Ребека Стейн направи своята забележка.

— Не е ли красива? — каза шепнейки тя и погледна нататък, където стоеше Елен Харт и нейният съпруг, който изглеждаше отегчен и навъсен от едната ѝ страна, а Чад Анджелини от другата — цял в усмивки.

— Толкова е хубавичка. — Ребека Стейн поклати глава. — Не би ли дала всичко, за да приличаш на нея? Аз бих.

За момент Жислен едва успя да повярва на ушите си. Тя хвърли на Ребека Стейн злъчен поглед, но групичката като че ли съвсем не осъзна липсата си на такт.

— Разбира се, тя е млада. — Ребека Стейн се усмихна. — Предполагам, че това има значение. В крайна сметка, и двете сме минали четирийсетте, нали?

Четирийсет? Ребека Стейн изглеждаше на петдесет и пет на дневна светлина, и фактът, че тя с такава елементарна сигурност изчисляваше възрастта на Жислен, я изпълни с безсилен гняв. Тя сухо пожела „лека нощ“ и прекоси залата.

Приближи от страна, така че Елен Харт не я видя, докато те не се оказаха една до друга. Жислен се ръкува с Левис Синклер, избърбори няколко шеговити забележки и после се обърна към Елен Харт с това, което според нея беше съвършено пресметнат тон на невинна изненада. Тя говореше обърната наполовина към Синклер, наполовина към неговата съпруга.

— Каква глупост. Извинете. Вие сигурно ме мислите за много голяма грубиянка, но аз едва в този момент си дадох сметка. Вашата съпруга и аз сме се срещали преди...

Елен Харт обърна глава, техните погледи се срещнаха. Жислен топло ѝ се усмихна.

— Вие не си спомняте, добре, и защо ли би трябвало? Това беше преди няколко години, в 1960? Не, в 1959, мисля. На една вечеря в Лоара. Бяхте отседнали при Едуард дьо Шавини — сега спомняте ли си?

Настъпи кратка тишина. Елен Харт се намръщи, после се усмихна и поклати глава.

— Съжалявам. Мисля, че грешите. Никога не сме се срещали, иначе бих си спомнила, сигурна съм.

— О, но вие трябва да си спомните! Не беше толкова отдавна — сега всичко ми се връща в паметта. Вие носехте най-красивата бяла дреха — от „Живанши“, мисля. Алфонс дьо Варенж седеше до вас, а Едуард ви учеше да яздите, така ли беше? Сигурна съм, че беше така, защото си спомням, че Едуард каза...

— Аз трябва да имам близначка или двойница. — Елен Харт се разсмя. — Звучи красиво, но се страхувам, че грешите. Никога не съм престоявала в Лоара.

Беше направено съвършено. Гласът ѝ звучеше толкова естествено, с такъв тон на леко забавление, че за миг Жислен едва ли

не ѝ повярва. Тя отвори уста да каже още нещо, но преди да заговори, режисьорът Анджелини направи крачка напред.

— Елен, съжалявам, мисля, че Джо Стейн иска да ти каже няколко думи.

С това той я изключи. Изглеждаше, че почти нарочно го направи. Той поведе актрисата настрани, тя погледна назад с бърза, извинителна усмивка и с повдигане на ръка. Възможността за Жислен беше отминала.

Тя и Левис останаха сами. Спогледаха се. Вярваше ли той на своята съпруга? Жислен не беше сигурна, но мислеше, че ѝ вярва. Той хвърли поглед встрани от нея и лицето му изглеждаше смачкано, измъчено, като на дете, готово да заплаче. Жислен почти съжали за това, което беше направила.

— Колко глупаво от моя страна — бързо каза тя. — Как можах да направя такава грешка?

— Ние всички правим грешки. — Безизразно отвърна той, обърна се към нея и като дете, което внезапно си спомня за добрите маниери, ѝ предложи ръката си.

— Отивате ли си сега? — каза любезно той. — Моля ви, позволете ми да ви съпроводя до вашата кола.

— Ти имаш ли близначка?

— Левис...

— Или двойница?

— Това е глупаво, Левис...

— Разбира се, че нямаш. Ти си уникална. Ние всички знаем това. Елен Харт — най-красивата жена на света. Така те наричат сега, знаеш ли това? Четох го вчера в изрезките от пресата. „Това ли е най-красивата жена на света?“ пишеше там и отдолу беше поместена твоята снимка. Канеха читателите да им пишат и така да гласуват. Сигурен съм, че всички ще гласуват за теб. И аз бих гласувал. Бих изпратил изрязания купон на мястото, само че това беше италианско списание и аз няхах подходящия щемпел.

— Левис, късно е и ти си изморен. — Елен повдигна ръка към него. — Ела в леглото.

— Не мисля, че ще го направя, благодаря. Не точно сега. И е доста странно да мислиш, че съм уморен, защото аз не се чувствам уморен ни най-малко. Чувствам се отлично. Безкрайно се забавлявах. Рокля „Живанши“. Никога не съм знаел, че си имала рокля „Живанши“, преди да ме срещнеш.

— Левис, продължавам да ти повтарям, че тя сгреши...

— Ти постоянно носеше джинси и имаше една синя памучна блузка, която много харесвах. И палтото, което си купи в Лондон тогава. Но не и „Живанши“. Предполагам, че съм забравил за него. Той даваше ли ти също така и бижута? В края на краищата, той с това е известен, нали? С бижутата, които подарява на жени. Спомням си тези истории. Спомням си, че една от моите сестри ми ги четеше на глас. Как той подбирал скъпоценностите според жените. Това ѝ харесваше — на сестра ми, искам да кажа. Тя мислеше, че това е най-романтичното нещо, което някога е чувала. Аз не мисля така. Защо да правиш подобни подаръци, когато можеш да го получиш безплатно?

— Повече няма да слушам това, Левис. Отивам да спя. Трябва да ставам в шест...

— Ти лъжеш много добре, знаеш ли, ужасно добре. Почти успя да измамиш тази жена, Жислен Еди-коя си. И Чад. Мога да се обзаложа, че Чад ти вярва на всяка дума. И аз почти ти повярвах, но не съвсем. Има едно нещичко, което ти правиш — трябва добре да внимаваш, сигурен съм, че би могла да поработиш върху него — то е много тънко, просто нещо в очите. Аз го виждам, защото зная къде да гледам. Имам толкова много практика, предполагам, нощ след нощ, ден след ден. То е там, когато аз те целувам, знаеш ли? Това нещичко в очите, само за секунда преди да се усмихнеш, те като че ли за малко умират. Това е едно от нещата, което ме обърква. Има и други, като например фактът, че не можеш да понасяш, когато те докосвам. Като факта, че си толкова заета, та не можеш да си загубиш по пет минути на ден за мен. Само няколко неща. Нищо особено сериозно. Нищо, което ние да изясняваме. Нищо, за което да се плаче...

Той започна да плаче. Елен усети сълзите в гласа му. Той ги изтри с опакото на ръката си, и после каза с обикновен глас:

— 1959. Това беше хубава година, 1959. Аз наистина я харесвах. Ние направихме филма и срещнахме теб. Беше чудесна Коледа. Помниш ли елхата? Купихме я в навечерието на Коледа и после я

украсихме, и после... Той е бащата на Кет, нали? Предполагам, че това е разбираемо. Той те е учил да яздиш и ти си се срещала с всичките му приятели. Той ти е подарил „Живанши“ и ти е подарил Кет. Трябваше да ми кажеш. Не разбирам. Аз не разбирам доста неща, и особено това.

Настъпи дълга тишина. Левис седеше на края на леглото. Той се взираше в празната си чаша и не поглеждаше към нея.

Елен се чувстваше много зле. Тя усещаше като че ли забиваха нещо остро в гърдите ѝ, така че почти не можеше да диша. Сърцето ѝ биеше със страшна бързина, а умът ѝ се стрелкаше едновременно на хиляди посоки. Тя погледна към Левис. Съжалението и чувството ѝ за вина бяха толкова интензивни, че я заболя цялото тяло. „Аз му го направих всичко това. Аз го направих. Това е моя вина.“ — мисълта се въртеше в главата ѝ. Откога всичко тръгна на зле? Защо, независимо какво правеше тя, не можеше да предотврати влошаването му?

След дълга пауза Левис вдигна глава и я погледна. Никога пиянството не повреждаше неговата външност. Понякога само правеше очите му леко безжизнени, като че ли не я виждаше много добре, това беше всичко. Но сега той я гледаше жестоко със своите светлокафяви очи. Изглеждаше леко объркан. Елен се раздвижи. Тя коленичи до него. Погледна го, той също я погледна. И след продължилото мълчание, тя каза:

— Много добре. Истина е. Бях там. Но, това беше отдавна, Левис. Никога не съм го виждала оттогава. Не и откогато ние... Левис, моля те, аз съм омъжена за теб...

— Той е бащата на Кет, нали?

— Левис, не. Не е той, не е той...

Тя повиши глас, Левис хвана ръката ѝ, погледна лицето ѝ, после я остави и каза с равен глас:

— Не ти вярвам. Защо трябва да ти вярвам? Ти лъжеш отново. Ти постоянно лъжеш. Полулъжа, измъкване. Ти дори не разбираш, когато го правиш, мисля...

— Левис, не те лъжа. Вярно е. Не бих лъгала за това. Не бих могла. Левис, моля те...

Тя беше хванала ръката му и я притискаше към гърдите си. Изведнъж ѝ се стори ужасно важно да убеди Левис и за един миг ѝ се стори, че беше успяла да го стори. Лицето му омекна, и тя незабавно

усети необикновено облекчение. Тогава лицето му доби отново твърд израз.

— Окей, тогава, кой е?

Елен започна да плаче. Сълзите неочаквано заизвираха от очите ѝ и не спираха. Левис не обърна внимание на сълзите, той като чели не ги забелязваше.

— Кой е? — хвана я за ръката и я разтърси. — Мисля, че би трябвало да зная. Мисля, че имам право да зная. Никога не си помислила какво е да живееш с нея в същата къща, да я виждаш ден след ден, да не знаеш и да се питаш... Това ме съсипва. Разнищва ме на парчета. Всичко беше наред, докато тя се роди. Чувствах — беше много глупаво, но чувствах, като че ли тя беше моя. Не зная защо. Може би, защото толкова много те обичах. Мислех, че по някакъв начин тя беше моя. Знаех, че не беше, но я усещах моя. Докато се роди, докато я погледнах. И тогава разбрах. Тя не беше моя, и ти също не беше моя. Ти мислиш за него, който и да е той. И когато правиш това, аз...

Гласът му прекъсна.

Елен спокойно каза:

— Това не е вярно, Левис. Аз не мисля. Опитвам се — тя спря, после пак започна. — Неговото име е Били. Той беше американец. Познавах го от доста време. Той е мъртъв. Умря преди дори да те срещна.

Твърде много ѝ костваше, за да каже това. Тя се принуди да произнесе думите една след друга и те падаха в тишината помежду им като малки, хвърлени във водата камъни. Когато свърши пое дъх и с тих равен глас си каза, че сега беше добре. Беше казала на Левис истината, Левис щеше да ѝ повярва. Тя беше направила всичко, което можеше и сега вече всичко щеше да бъде както трябва.

Но не беше. Левис стисна ръката ѝ, лицето му потъмня от гняв, и той започна да я разтърсва.

— Ти, курво. Ти, ебана курво. Ти беше на шестнайсет години, когато те срещнах. Колко са те минали, за бога, колко са на брой? Колко са?

Тогава той я удари. Един болезнен удар с плоската страна на ръката му, точно през лицето. И преди беше плакал, и преди много

пъти се беше ядосвал, но това беше първият път, когато я удари. Това разтърси и двамата.

Жислен Белмон-Лаон беше поискала да го види, било спешно. Самата Жислен бе предложила мястото на срещата — „Вътрешната градина“ на „Парк Риц“. Тя не би могла да знае какви асоциации събуждаше у Едуард това място, но тази вечер както седеше на малката масичка, те нахлуха в него — образите, толкова парливо живи, че понякога той едва чуваше какво говори Жислен.

Той видя себе си, приближаващ масата, където Изобел седеше в рокля в „пармско виолетово“. Видя я как повдига лице към неговото и шокът, който произвеждаха нейните изумрудени очи, изразът им. Видя я как повдига лице към неговото и шокът, който произвеждаха нейните изумрудени очи, изразът им — първо весел, а после тревожен. Вече пет години, откак Изобел беше мъртва. Сега за миг и съвсем отчетливо той чу нейния глас. Леко наведе напред глава и притисна веждите си с ръка. Опитваше да се съсредоточи върху това, което казваше Жислен, давайки си неясно сметка, че се чувства много уморен — едно пресушаващо изчерпване и униние, което в момента беше съвсем непохватимо. То го придружаваше откакто се беше върнал от Ню Йорк и ефектът от него беше откъсването му от всичко заобикалящо, така че всяко действие изглеждаше безсмислено. Безсмислено беше дори да говори.

Той направи усилие. Вдигна поглед и абстрактно се усмихна на Жислен. Нейната чаша вече беше празна и той поръча нова.

Жислен изглеждаше много напрегната. Тя беше способна, дейна жена, която никога, доколкото той можеше да си спомни, не беше измисляла ненужни драми. Но можеше да си обясни, защо беше толкова настойчива в желанието си да го срещне тази вечер. Беше се облякла особено грижливо. Едуард, който винаги забелязваше какво обличаха жените, отбеляза това: черен костюм „Сен Лоран“, строг, както всички дрехи на Жислен, подчертаващ нейната безкомпромисност, леко мъжки щик. Той направи комплимент за нейната външност докато сервитьорът ѝ донесе питието, защото тя изглеждаше много добре. Едно сухо „Мартини“, както Изобел. Макар и нелогично, той би желал тя да си беше поръчала нещо друго.

Едуард трябваше да се върне в своя офис. Трябваше да се срещне с дъо Белфор и да разговаря с Ричард Смит и той все още се тревожеше по наддаването за прехвърлянето. Въпреки, че любезно се опитваше да скрие факта, че си поглежда часовника, Жислен, която беше съобразителна, усети неговата нетърпеливост. Тя запали цигара, издиша дълбоко и после, като че ли решавайки бързо да премине към въпроса, започна да говори.

— Зная, че си зает, Едуард. Зная, че ти отнемам от времето, но чувствах, че трябва да разговарям с теб. Доста ми е трудно, но аз ужасно се тревожа, това се отнася до теб. И преди бих говорила, но е свързано с доверяване на тайна, свързано е с лоялност. Не бях сигурна, че е правилно да го сторя — тя замълча. — Свързано е с финансовата сфера, отчасти е финансов въпрос. Виждаш ли, беше ми даден полезен съвет, за пазара на ценни книжа, и...

— Жислен, съжалявам, но никога не съветвам моите приятели по отношение на пазара. Обвързан съм прекалено отблизо. Това е правило, което никога не нарушавам...

Жислен го погледна. Едуард точно беше започнал да става нетърпелив, когато тя каза:

— „Ролфсън хотелс груп“.

— Какво каза?

— „Ролфсън хотелс груп“. — Тя се наведе през масата. — Едуард, моля те, бъди търпелив. Толкова ужасно се тревожа. Виждаш ли, това е малко лично, но Жан-Жак и аз ръководим съвсем по отделно нашите финансови въпроси, а аз нямам толкова много мои собствени пари, за да правя вложения. Когато ми беше даден този съвет, това ми се стори една възможност. Така че аз купих известно количество акции. И те драстично повишиха стойността си. Беше толкова вълнуващо, и после, в последните два дни — ами, ти ще научиш може би, започнаха да спадат. И аз съм толкова изплашена. Не зная какво да правя, да продължавам ли да се държа, да продам на загуба или какво...

— Жислен, много съжалявам — лицето на Едуард беше станало затворено и студено. — Не мога да те посъветвам. Би трябвало да говориш с твоя брокер...

— Опитях, той е безполезен. Посъветва преди всичко да не купувам. Бих го послушала, както съм правила винаги досега.

Обикновено, Едуард, аз съм изключително предпазлива. Но, виждаш ли, това е още по-комплицирано. Веднага щом купих акциите, си дадох сметка, че не трябваше да го правя. Разбирах, че има нещо нередно. Би трябвало да дойда направо при теб, веднага щом тя ми каза...

Тя замълча. Очите ѝ блестяха. Едуард виждаше, че тя беше наистина ядосана, дотолкова, доколкото би могла, си помисли безжалостно той. „Ролфсън хотелс груп“, по негова преценка, нямаше скоро да фалират.

— Жислен — каза той по-внимателно — за какво говориш? Кой ти даде този съвет?

— Това е ужасната страна на въпроса. Наистина отвратителната част. Тя ми го каза доверително, Едуард, и аз уважавам това. После започнах да разбирам, че има нещо нередно, че тя може би се беше заблудила в доверието си. Виждаш ли, освен че беше разпродала, тя ще загуби също така — и много повече от мене. Тя е вложила много — не толкова, че да ѝ бъдат нанесени сериозни щети, но доста все пак. А аз съм толкова привързана към нея, толкова съм предана на Луиз. Не искам да ѝ бъде сторено нещо лошо.

Настъпи дълга тишина. Лицето на Едуард стана твърдо. Тя никога не го беше виждала толкова ядосан и въпреки съвършено искрената си тревога относно своите собствени инвестиции, тя изпита лека тръпка на вълнение, един малък триумф.

— Моята майка те е посъветвала да купиш тези акции? — За миг той изглеждаше напълно объркан. — Кога беше това?

— Не отдавна. Само преди седмица, може би. Но Луиз е купувала от февруари. Минала по сметка сто хиляди в стерлинги... Едуард, упреквам се. Трябваше незабавно да говоря с теб, но Луиз ме накара да ѝ обещавам, че няма да го правя. После започнах да забелязвам колко уязвима е тя. Тя вече не е млада. Винаги е била толкова прибързана, а когато е намесен и мъж...

Щом тя каза това, той вече знаеше. Всички нишки на структурата, която го беше озадачавала в продължение на цяла седмица се събраха на своето естествено, очевидно и неизбежно място.

— Кой е той? — попита той, въпреки че вече знаеше отговора. И Жислен, докато умът ѝ пееше от радост и триумф, му каза.

Когато тя свърши, той постоя спокойно за момент. После, за нейна наслада, се присегна, и задържа ръката си върху нейната.

— Жислен, ужасно съжалявам, че това е трябвало да се случи. Много е сериозно — много по-сериозно, отколкото можеш да си представиш. Много съм ти благодарен, че направи това. Разбирам твоето затруднение, и искам да знаеш — аз съм ти длъжник — той се поколеба. — Не би трябвало да го казвам, дори сега, но ще го кажа. Ти трябва незабавно да се обадиш на своя брокер да продаде акциите. И тогава, моля ти се — тонът му стана официален и неловък, — ти ще ме известиш за всичките си загуби и аз, разбира се, ще ти ги възстановя.

Той отдръпна ръката си и се изправи.

— Съжалявам. Ако ми простиш, ще трябва да те напусна.

Жислен не си тръгна с него. Тя постоя на масата прекалено опиянена от докосването на ръката му, от загрижеността в гласа му, за да се помръдне. Струваше ѝ се, че би могла да стои там цяла нощ. Беше толкова щастлива, толкова облекчена. Парите, които би загубила... Едуард щеше да компенсира загубата ѝ, но не беше загубата, което я интересуваше. Това бяха всички други загуби, всички унижения и недоволства в нейния живот. Тя усещаше убеденост, абсолютна убеденост, че ако бъдеше много, много внимателна, Едуард щеше да ѝ възстанови и тях!

Нямаше причина да го отрича и Едуард забеляза, че дъо Белфор не направи подобен опит. Той седеше в офиса на Едуард и слушаше, докато Едуард говореше точка по точка.

Нито веднъж не показва никакво чувство — като че ли говореха за хипотетичен случай, за събития от отдалеченото минало. Просто стоеше там, с неподвижни, бледи и тежки черти на лицето. С бледите си очи оставаше твърдо взрян някъде наляво от главата на Едуард. Когато Едуард замълча, лека усмивка прекоси лицето на дъо Белфор и за момент Едуард изпита усещането, че поради някаква тъмна и извратена причина дъо Белфор беше почти радостен, че е разкрит. Разбира се, последствията от неговите действия изглежда не го тревожеха или плашеха. В неговата мрачна непроницаемост, изглеждаше, че само едно нещо можеше да го накара да реагира, и това беше студения гняв на Едуард. Той изглежда, особено много го радваше.

— Може ти самият да си купувал акции. — Едуард се приведе напред, пребледнял от гняв, опитвайки да се контролира. — Можел си да използваш посредник. Една швейцарска банка, дори един брокер, макар че, разбирам, това би било по-рисковано. Защо използва майка ми?

— О, мисля, че това е очевидно — отново се появи смътната, студена усмивка. — Аз нямам този вид капитал, а твоята майка го има...

„И защото тя е моя майка“, инстинктивно помисли Едуард.

— Ние очевидно сме стигнали до някакво споразумение — дьо Белфор изглеждаше почти отегчен. — Шейсет на четирийсет — споразумение за делба на печалбата. Шейсет за мен, четирийсет за Луиз. Тя не беше склонна да се пазари.

Тогава Едуард можеше да го удари. Желанието му да пристъпи, да грабне дьо Белфор за яката и да го блъсне в стената беше почти непреодолимо. Той можеше и да го направи, ако не подозираше, че това би доставило голямо удоволствие на дьо Белфор. Едуард стоеше прав, сега той се върна към бюрото си. Погледна към документите, после към него.

— И ти знаеше, че съществува сериозна възможност от контрапредложение, предполагам, така че акциите биха могли да се покачат още повече.

— О, да. Аз знаех това. Имам приятел в Матесън. Те всички бяха готови да поемат. Когато ние отменихме, тях ги е обляла студена пот. Слухът може да се е разнесъл. Ето защо дяловете започнаха да спадат.

— Разбирам. — Устните на Едуард се стегнаха. Той се взря в дьо Белфор. Дори сега намираше неразбираемо, невероятно, защото, който и да е друг на негово място не би се държал така, както се държеше Белфор. Спокойствието на този човек му се струваше непоносимо. Той дори изглеждаше самодоволен.

— Ти разбираш ли какво си направил? — попита той накрая. — Ти компрометиращ моята компания, компрометиращ моята майка и мен. Безвъзвратно компрометиращ и себе си. Даваш ли си сметка, че вече никой няма да те назначи на работа? Не тук — никъде?

— Аз съвсем не го виждам по този начин. — Дьо Белфор го гледаше с невъзмутима упоритост. — Не всички споделят твоите абсолютни критерии. Не и другите в тази компания. Аз имам своите

поддръжници, ти знаеш. Освен това, аз не съм единствената личност, която го е направила. В Англия облагодетелстваната търговия дори не е незаконна...

— За бога — вбесен, Едуард бутна книгата настрана. — Целият въпрос се състои в това, че не съществува закон против този вид експлоатация. Финансовият свят действа на доверие. Сигурно няма нужда да обяснявам това на теб. Ако ти се възползваш от това доверие, ти го мамиш. Ти подкопаваш всичко.

Той спря. Дьо Белфор започна да се усмихва.

— А, да. Думите на джентълмена са неговите окови — нещо от този род искаш да кажеш? А, ами те говорят много за това в Лондонското Сити, също така, както говорят и за доверие. Лично аз не вярвам на никого от тях. И не вярвам в доверието. Никога не съм го имал предвид в моите контракти...

— Аз ти се доверих. — Едуард го погледна прямо. — Аз никога не съм те харесвал и ти може би го знаеше, но дяволски добре преодолях това у себе си, за да ти помогна, защото виждах, че си способен, защото преценявах, че си обещаващ. Ти беше повишен. Ти беше добре платен. Ти беше поставен на положение със значителна отговорност и влияние. Минало ли ти е някога през ум, че и ти дължиш нещо на тази компания, на хората, с които си работил, на мен? Това надминава моето въображение, че някой в твоето положение би могъл да направи това.

— Може би е така — отново познатата усмивчица блесна върху лицето на дьо Белфор. — Едно благородно въображение е сериозен недъг. Вашата специфична Ахилесова пета, бих казал.

Той направи бележката спокойно. Тя дълбоко засегна Едуард. Едно въображение, ограничено във възможността си да разбере нечестния — да, той виждаше истина в тази особена бележка. Неговата майка би казала по всяка вероятност съвсем същото.

Той се взираше в колонките от цифри върху хартията пред себе си, цифри, които прибавяха към измамата. И с чувство на отчаяние помисли не за дьо Белфор, а за Елен. Той й беше дал доверието си, беше се доверил на любовта си към нея, сега видя това действие за момент, от циничната гледна точка на дьо Белфор. Едно нелогично, невероятно и упорито доверие. Той го видя, едва тогава, в светлината

на обикновения всекидневен смисъл — нещо илюзорно, в което беше вярвал неотклонно.

Знаеше, че дьо Белфор го наблюдава, нетърпелив да види дали думите му са попаднали на място. Нямаше намерение да му направи това удовлетворение. Премести книгата пред бюрото си, събра ги в края, и стана.

— Аз естествено, анулирах нашето наддаване за „Ролфсън хотелс груп“. След това ние не можем да продължаваме. Предполагам, че няма нужда да ти казвам, че си уволнен.

— Ти не можеш да ме съдиш — дьо Белфор повдигна тежките клепачи на очите си към Едуардовото лице.

— Не, за нещастие, не мога да те съдя.

Дьо Белфор въздъхна:

— Питам се какво вашата майка ще има да каже върху това.

— Какво моята майка казва или не, теб не те интересува. Ти повече няма да видиш моята майка.

— Струва ми се, че решението за това принадлежи на нея, не на теб. — За първи път проблесна гняв в лицето на дьо Белфор. Той сви рамене. — На теб може да ти е приятно да заповядваш на хората около себе си, но не можеш да заповядваш на Луиз. Не можеш да заповядваш и на мен. Аз повече не работя за теб, помни.

— Много добре. — Едуард седна още веднъж. Той гледаше студено към дьо Белфор. — Ще ти го кажа по-ясно. Ти няма никога да работиш на каквато и да е ръководна или поверителна длъжност в никоя авторитетна компания — аз лично ще осигуря това. Но ако направиш опит да срещнеш моята майка от тази вечер нататък, също така се опитай да общуваш по някакъв начин с нея — ще отида подалеч — той се наведе напред. — Аз ще те отстраня — разбираш ли това? Твоите финансови дела, твоите вложения, доходите, които си декларирал пред данъчните власти, и доходите, които без съмнение си прикрил, разходите, за които си претендирал, твоите прехвърляния в наличие, отвъдокеанските ти търговски връзки — ще ги проуча стъпка по стъпка, едно по едно. Ще те обърна наопаки, за да разбере как да те унищожа. Колко и дълго време да трае това, аз ще го направя — той замълча. — Мисля, че ме познаваш достатъчно, за да вярваш, че ще го направя. Заради самия теб се надявам, че ще ми повярваш. Защото,

мога да те уверя, ще го направя без никакво колебание. И ти ще отидеш, където принадлежиш. За много дълго време.

Настъпи тишина. Дъо Белфор изпусна дълга, бавна въздишка:

— О, сигурен съм, че ще го направиш. Не се съмнявам. Виждал съм те да правиш и преди подобни неща. Без съмнение, това ти доставя удоволствие, а в моя случай — особено голямо.

— Така ли мислиш? — Едуард надменно го изглежда. — Колкото и да е странно, грещиш. Може и аз веднъж да съм сгрещил, но не и сега. И ти не си специален случай, твърде много се възвеличаваш.

Устните на дъо Белфор се свиха, това го беше раздразнило. Той се изправи.

— Много добре. В такъв случай, аз ще напусна страната. Както ти казваш, нямам илюзии по отношение на моите шансове тук.

Той се обърна настрани и с ленива стъпка тръгна към вратата. Там се обърна, огледа се е бледия си поглед под тежките клепки. Огледа мебелите, скулптурите, картините. Погледна към Едуард, без израз на омраза, без израз на протест, без израз на каквото и да е чувство.

— Всичко това. — Той повдигна тежката си ръка и посочи към стаята — всички тези неща, къщи, кабинети, компании, филиали, акции, цялата тази работа... Ти нямаш деца — той замълча. — Нищо от това няма да те надживее — предполагам, че осъзнаваш това? Дали някога си мислил, Едуард, как ще се забавляват хората, когато умреш — разграбвайки остатъците? Не, може би не си мислил — той започна да се смее. — Може би това също надминава твоето въображение. Колко жалко. Бих желал ти да мислиш за това поне понякога. — Той отвори вратата. — Предай моите поздрави на майка си — ще го направиш ли?

— Тази прокълнатата от бога, нацапотена курва е подире ти, Едуард — отбеляза Кристиан с разговорен тон. Той запали цигара, повдигна крака и се облегна назад в стола си. Те седяха на терасата във вилата на Луиз в първия ден на това, което се предполагаше, че ще бъде празник. Кристиан беше поканен от Едуард е последния момент и все още не можеше да реши дали се радваше, че е дошъл.

До лакътя на Кристиан имаше бутилка великолепно „Монтраше“, слънцето грееше, той беше готов да се забавлява. Когато Едуард не отговори на неговото нападение, Кристиан въздъхна. Той знаеше защо беше поканен, знаеше защо беше дошъл. Той беше тук, защото Едуард се намираше в състояние на най-черна депресия и на него му се отреждаше ролята на придворен шут. Понякога тази роля го забавляваше, понякога го изпълваше с протест. Днес той не беше сигурен кое от двете изпитва...

Хвърли поглед към приятеля си. Едуард не даде знак, че изобщо го беше чул. Откъм една от стаите отвъд терасата до тях достигаше гласът на Жислен. Тя ръководеше преместването на различни тежки мебели, единия тук, другия там. От време на време нейните командни нотки бяха прекъсвани от по-мекия глас на Клара Делюк, която надзираваше закачването на шейсет чифта завеси.

— Дори Жислен няма дълго да си губи времето. — Кристиан продължи, решен да не се предава. — Тя би могла да напусне още преди няколко дена. Нарочно отлага. Кризисният момент приближава, Едуард, имай предвид.

— Кристиан, остави ме, моля ти се. Не ме интересува — каза Едуард. Той също се беше обтегнал в креслото си, с поглед отправен към морето.

— Ами, очевидно, че не се интересуваш. — Кристиан язвително настояваше, правейки се нарочно, че не разбира. — Това, обаче, не би спряло. Тя е толкова суетна, че не забелязва, а ти си толкова заслепен от собствените ти увлечения, че не обръщаш внимание. Честно казано, Едуард, тя се намира в състояние на бясно сексуално вълнение. Всеки друг, освен теб веднага би го забелязал. Това е ужасяващо. Мислиш ли, че нейната възраст е причината? Тя положително тръпне за това, Едуард, една ужасна, черна сладост. Виждам я да гори в очите ѝ всеки път, когато те погледне. Като че ли би искала да те разкъса или самата тя да бъде спасена чрез теб. Не съм съвсем сигурен кое от двете.

— Преувеличаваш, както обикновено. И това, което казваш не е много любезно от твоя страна.

— О, за бога. Защо трябва да съм любезен? Аз не мога да я понасям, никога не съм могъл... — Кристиан неспокойно се изправи. — Виж, защо да не се измъкнем за малко? Бихме могли да покараме до

Сен Тропе, да отидем до Сенеклерови и да имаме един шумен обед — той замълча. — Забрави жените, всички жени — поне веднъж.

— Кристиан, съжалявам, не мога. Майка ми пристига всеки момент. Аз трябва бъда тук, когато тя пристигне. — Той леко се поколеба, после вдигна рамене. — Също така, имам да свърша една работа...

— Предполага се, че това е празник. — Кристиан го изгледа неотстъпчиво. — Зная, че ти не признаваш празниците, но трябва да се научиш. Празен мечтател. Постепенно става навик, знаеш...

Той замълча, но Едуард само поклати глава. Кристиан вдигна рамене. Атмосферата в къщата започваше да му действа на нервите, и тя щеше да се влоши с пристигането на Луиз, която Кристиан никога не беше харесвал. Твърде много проклети жени, помисли той. Клара щеше да си замине късно тази сутрин. Луиз вероятно щеше да се отнесе грубо с Жислен, после нещата може би щяха някак си да се оправят. С изключение на това, че Елен Харт сега не само беше в страната, но беше и наблизо — на по-малко от сто километра покрай брега. Дали не беше това причината за невъзможното настроение на Едуард?

Беше имал достатъчно настроение, реши той и вдигна ръка за лек поздрав.

— В такъв случай, ще те видя по-късно. Отивам да играя боулинг в „Плас де Лис“ и ще прескоча до музея, може би. Бих искал да хвърля отново поглед на техния Вюйяр, те имат съвсем съвършен Съора. Ще се върна следобед. — Той се поколеба и лукаво се усмихна. — И ако Жислен направи ход, искам да чуя всичко за това. Всеки противен детайл, закълни ми се.

— Кристиан, стига, моля ти се. Ако ще вървиш, върви...

— О, добре. — Кристиан въздъхна още веднъж. — Понякога, Едуард — добави той, отдалечавайки се, — понякога твоята неподкупност ме изтощава...

Едуард го наблюдаваше как излиза: висока, тънка фигура в измачкан, но елегантен ленен костюм, сламена шапка, която някога е била нова, закриваща лицето му от слънцето. Панталоните Му бяха пристегнати с неговия стар, ученически колан, а в горния му джоб имаше оцветена с фигурка носна кърпичка. Той се скри от погледа му. Едуард остана още малко на терасата, загледан към морето. Една яхта

с бели платна стоеше на успокоения хоризонт. Въздухът миришеше на чистота и на сол.

След малко той внезапно се изправи и пое надолу по пътеката към плажа. Двете ѝ страни бяха обрасли с мащерка, розмарин и лаванда. Както вървеше, той долови техния засилен от слънцето аромат, приятна и остра — миризмата на Прованс.

По пустия бряг Едуард вървя известно време, подритвайки пясъка с крака. Последните думи на Филип дьо Белфор мяха в съзнанието му през цялата седмица. Те и сега се върнаха при него. „Ти нямаш деца“. Това беше толкова приятно, колкото беше и невярно. Той имаше дъщеря, която не можеше да признае, една дъщеря, която никога не го беше виждала. Той обичаше една жена, която сега водеше самостоятелен живот и никога нямаше да се върне при него. А той имаше една празна фикс идея, която вече три години доминираше мислите му. Той гневно се обърна настрана и седна върху една скара, загледан към морето.

Може би трябваше да се ожени отново. Най-накрая имаше и други мотиви за един брак, освен любовта. Той мислеше за това, когато чу стъпки да скърцат в пясъка, и поглеждайки, видя Клара.

Наблюдаваше я как приближава, вървейки малко трмаво по пясъка, вдигнала ръка, за да защити очи от слънцето. Когато приближи, тя се усмихна, и Едуард стана.

— Дойдох да ти кажа довиждане — извика тя, преди да е стигнала до него. Когато приближи и спря, беше малко задъхана. — Най-накрая е готово. Поне моята част. Просто исках да те видя, преди да тръгна. След минута идва кола да ме вземе.

— Трябваше да ме оставиш аз да те закарам...

— Не, защо ти? Луиз пристига всеки момент. Всичко е уредено. И освен това, така е по-лесно — тя внезапно замълча. — Едуард има ли нещо, което не е в ред?

— Не. Нищо. Ела и седни тук за малко. Имал съм нереалистични мисли, това е. Сега всичко си отиде... — говореше леко, усмихвайки ѝ се, държейки настрана ръката си. Клара я взе и той я притегли до себе си. Поседяха мълчаливо за известно време. Клара се облегна назад върху ръцете си, така че да може да го гледа. Той сега отново стоеше,

загледан към морето по същия начин, както тя го беше видяла от терасата. Имаше лек бриз, който повдигаше тъмните коси от челото му. Той изглежда уморен, помисли тя в пристъп на привързаност към него, уморен и мрачен. И за момент си спомни за младия Едуард, току-що върнал се от Оксфорд, изпълнен с такава енергия и с такъв оптимизъм, той беше завладял сърцето ѝ, просто ей така! Но дори и тогава, през цялото време беше имал способността да се затваря в себе си — внимателно, скрупулъзно и с уважение, което ѝ причиняваше болка, разрешавайки ѝ да се приближи към него точно толкова, и не повече. Никога не я беше лъгал. Никога не ѝ беше давал обещания, които не би могъл да изпълни, и никога не беше ѝ казал, че я обича.

Клара погледна настрана. Тя го беше обичала твърде много, за да спори, твърде много, за да се кара, и твърде много, за да го напусне. Не беше особено горда, помисли си, заради начина, по който беше приела наложените ѝ от него правила, и не беше горда от това, което беше станало по-късно, когато накрая всичко беше свършено.

Тя беше оцеляла, както всички. Но цели пет години преживя в ад, който не искаше повече да се повтори в живота ѝ. Период, в който се презираше и се чувстваше без идентичност или цел. Нейната работа и това че имаше успех в нея я беше повдигнала и извадила от тази особена яма и тя беше решена никога да не се върне пак там. Не искаше никога повече да се влюби — поне не както беше обичала Едуард. Сега, когато свършваше някоя кратка връзка, тя си мислеше: „Аз съм свободна жена“. Животът на жените е по-щастлив без мъжете, беше решила, дори когато мъжете са като Едуард.

Той взе в шепата си малки камъчета и започна лениво да ги хвърля във водата. Внезапно каза:

— Щастлива ли си, Клара?

Въпросът я изненада и тя се поколеба:

— Предполагам, че да — каза накрая. — Да, мисля, че съм.

— Радвам се. — Той се обърна, за да я погледне, замълча, и после с нещо, като че ли останало от старото приятелство, каза: — Аз те направих нещастна. Зная го. Бих искал да не беше така.

— О, Едуард, това беше също така и мой избор, знаеш. — Тя се наведе напред и внимателно притисна ръката му. — Не съжалявам, освен в моменти на слабост. А аз вече нямам такива.

Едуард се усмихна горчиво. Той кимна и пак се обърна настрана. Клара видя израза на очите му, той не го криеше от нея. Тя изпита отново този прилив на безпомощно съчувствие и обич, и импулсивно се приведе към него.

— О, Едуард, какво става с тебе? Какво е това, което търсиш?

— Вече не зная.

Той внезапно и гневно се изправи и захвърли камъка, който държеше. Той полетя във висока. И двамата го наблюдаваха как се издига и после пада.

— Не зная вече — каза той отново. — Някога знаех, поне така ми се струва.

Той тръгна да се връща от плажа и Клара го последва. Тя го хвана за ръката и Едуард се спря. Клара погледна в лицето му, и това, което видя в него я изплаши.

— Светът ми се струва едно ужасно, безформено място. — Той изрече думите, после спря и възстанови контрола си. — Така се чувствах след смъртта на Изобел... Съжалявам. Няма причина да те натоварвам с това. Нека да те изпратя до колата.

Той тръгна отново, а Клара за миг остана, загледана след него. Искаше ѝ се да го хване отново. Искаше ѝ се да го обгърне с ръце и да го разтърси. Искаше ѝ се да му изкрещи: „Животът не е такъв, животът не е такъв“. Не направи нищо. Тя вярваше в тези думи, но знаеше, че биха прозвучали смешно. Един глупав, непокорен вик: Едуард не би се вслушал в него. Тя също не би се вслушала преди няколко години, когато беше изпаднала в своята пустота.

Бавно тръгна след него. Горے, на терасата, Жислен, която ги беше наблюдавала се обърна настрана.

Тази вечер Луиз и Жислен, Едуард и Кристиан вечеряха заедно. Тъй като присъстваше Луиз беше изискана, официална вечеря, за която от всеки беше поискано да се облече подходящо. Атмосферата около масата беше напрегната. Неспособен да разбере нейното подмолно течение, Кристиан обвиняваше за това Луиз, която беше в лошо настроение, и така беше още от момента на своето пристигане.

Тя дойде в своя тъмносин бентли. Зад него вървяха още две коли. В едната от тях пътуваше личната ѝ прислужничка с нейните кутии с

бижута, другата беше натоварена с петнайсет куфари „Витон“, чанти и кутии за шапки. От всичко това Луиз се нуждаеше за престоя си от близо седем дни. Жислен се беше присъединила към Едуард, за да я поздрави при пристигането. Но Кристиан реши, че това беше грешка, защото от този момент нататък, след като веднъж Луиз им беше хвърлила дълъг, студен и твърд поглед, беше дала да се разбере, че присъствието на Жислен в нейната къща я дразни. На това обидно налагане Жислен отговори, като се придържаше към полученото преди разрешение да остане още една нощ. Тя си заминаваше на сутринта и този факт също ни най-малко не подобряваше нейното собствено настроение.

Луиз беше поведена на обиколка в завършената къща. Тя безмилостно се оплакваше.

— Сигурна ли си, че аз одобрих този плат, Жислен? Спомням си го доста различен. Много по-мек, в по-деликатни цветове изобщо. Може би причината е начинът на закачването му. Изглежда съвсем отблъскващ. — Тя беше настроена да се кара, почти се беше разплакала, когато видя своята спалня. Другите изобщо не погледна. Билиардната зала беше противна, оранжерията беше развалена, трапезарията — неприятна, когато отново се върна в салона, тя даде воля на своята раздраженост...

— Ами, наистина, Жислен, предполагам, че ти трябва да си ми обяснила, че ще бъде така, но сега, когато го виждам, аз съвсем не съм сигурна. Тук като че ли има толкова малко мебели, и това е твърде очебийно. Това ме кара да постъпвам от отвращение и изключително ме притеснява. И това розово! Обсъждахме ли изобщо розовото? Ами, то е нещо от рода на бежовото. То изглежда толкова отвратително сиво, Жислен, и някак си е отпуснато. Какво е то по-точно?

— Това е сурова коприна, Луиз. — Жислен едва се владееше — ръчно тъкана и ръчно боядисвана. Този специален вид коприна, Луиз, се получава само от известни копринени буби и е много рядка. Аз я взех от един специален доставчик от Тайланд, това е най-последната мода. Всички се опитват да се доберат до това нещо...

— Аз не мога да си представя защо — каза язвително Луиз. — Така или иначе, никога не съм харесвала Тайланд. Значително повече предпочитам Бирма.

Тя беше потънала в едно кресло, сега се изправи отново и нададе кратък, страдалчески вид. Кристиан и Едуард, които се бяха присъединили към големия тур на разглеждането, размениха иронични погледи.

— Стените, Жислен! Какво си направила на стените? Това има възможния най-ужасен ефект върху картините от Сезан. И дори върху картината от Матис, която Ксавие толкова много обичаше. Те изглеждат твърде тъжни, твърде омаловажени. Едуард, Кристиан, не сте ли съгласни?

Кристиан мислеше, че и в мръсния таван да бъде овесен от това Сезан не би се получил атом разлика. Той вдигна рамене.

— Ще бъде малко трудно да бъдат омаловажени, майко — каза Едуард, като ехо от мислите на Кристиан, но по-тактично. На тази забележка Жислен се усмихна. Луиз му хвърли бесен поглед заради предателството.

— Може би, ако малко си беше починала, майко... Трябва да си уморена след пътуването.

— Не съм ни най-малко уморена. Моля те, не се отнасяй към мен като към инвалид. Наистина, Едуард, ти можеш да бъдеш най-учудващо глупав понякога...

Тук тя замълча. Погледна към Едуард, обърна се и погледна Жислен. Погледът ѝ бавно пътуваше от върха на внимателно подредената тъмна коса на Жислен надолу до токетата на нейните меки и елегантни обувки и отново към лицето ѝ.

— Виждам грешката си — каза хапещо тя. — Аз би трябвало сама да зная, а не да се доверявам на преценката на приятел.

С това тя излезе от стаята, викайки своята прислужничка. Жислен и Едуард, за най-голяма изненада на Кристиан размениха погледи, които може би изглеждаха като виновни и със сигурност бяха конспиративни. Той не можеше да повярва на собствените си очи.

А сега те бяха на вечеря. Една стая из пълнена с огромни вази с цветя: мимози, жасмин, рози, портокалови клонки — миризмата им беше задушавашо сладка. Четири сребърни свещника разположени на разстояние по протежение на масата за ядене. Вечерният сервиз „Лимож“. Четирима души със стиснати устни. Луиз в кадифе и розови перли. Жислен предизвикателна в червено. Едуард мълчалив и замислен. Кристиан в смокингов жакет от зелено кадифе, комбиниран

с копринена папийонка в папагалско жълто. Преминаваше един труден час.

Кристиан намираше всичко това абсурдно, едва потискаше смеха си, и затова почти се напи. Тогава той погледна към масата, видя лицето на Едуард и се изпълни с угризение. Веднага спря да пие, но нямаше никаква разлика: пиян или трезв — атмосферата беше ледена, изпълнена с подозрение и враждебност.

На Кристиан се струваше, че Луиз се опитваше да играе нова роля — на властна, непоносимо строга стара жена. Единственият атрибут, който ѝ липсваше, беше бастун със сребърна топка на върха, и Кристиан си представи ужасяващото ѝ видение само след няколко години, чукаща с бастуна по пода, забавляваща се да превръща живота на всички в нещастие. Сега тя беше на шейсет и седем. Нейните любовни афери ставаха все по-спорадични през последните десет години, доколкото Кристиан беше чувал. Вероятно тя знаеше, че нейните чарове изчезваха невъзвратно и тази ѝ със сребърна топка на върха, и Кристиан си представи ужасяващото ѝ видение само след няколко години, чукаща с бастуна по пода, забавляваща се да превръща живота на всички в нещастие. И тази ѝ нова роля трябваше да дойде като заместител на стария ѝ образ на омайваща съблазнителка. Кристиан я гледаше и си даваше сметка, че за първи път, откакто я беше срещнал, тя започваше да изглежда на истинската си възраст. Тя е стара, мислеше мрачно той, всички ние остаряваме. След две години аз ще бъда на четирийсет — това значи, че половината от живота ми е отминала, а може би и повече.

Той погледна Едуард — с каменно лице, не казващ почти нищо, и си помисли: дори Едуард остарява пред очите ми. Изглежда уморен, нещастен и неприветлив, а аз толкова добре си го спомням в Оксфорд, когато бяхме по на двайсет, когато мислехме, че всичко е възможно, преди нашите възможности за избор да започнат да намаляват...

Кристиан наведе глава. Даде воля на собствената си меланхолия, започна да мисли за гробове, за червеи и епитафии.

Гледайки към него, Едуард мислеше: Кристиан пи прекалено много, става сълзливосантиментален. Жислен и майка му спореха кресливо.

— Скъпа моя, това беше Хариет Кавендиш, и това беше в 1952. Тя беше омъжена за Бинки по това време. В 1948-ма, със сигурност си

спомням, тогава тя не беше омъжена за Бинки, а беше омъжена за...

— Бихте ли ме извинили?

Едуард се изправи. Той погледна към масата, където настъпи внезапна тишина, към лицето на майка си, повдигнато към неговото, към пламъците на свещите, които просвятваха и капеха на вадички. Струваше му се, че стаята се разпада на парчета, че се разлага на луди сенки, на произволни късове. Те се изкривиха пред погледа му, после се уталожиха. Едуард гледаше към масата и мислеше — така прекарваме нашия живот. Тази злоба, тази дребнавост, тази безсмисленост. Как го водим и как го завършваме — в губене на време.

Той любезно отстъпи от масата.

— Ами ако ми простите, майко, Жислен, Кристиан. Страхувам се, че ще трябва да ви напусна. Имам спешна работа, която трябва да свърша.

Кристиан си помисли, че щеше направо да излезе, той не го направи, а поспря край стола на майка си с омекнал израз на лицето. Те се погледнаха за момент, после Луиз повдигна ръката си към него. Едуард я взе и официално се наведе към нея. После рязко и без видима причина Луиз издърпа ръката си.

— Ти си толкова ужасяващо егоистичен, Едуард — каза сприхаво тя. — Аз съм тук само от няколко часа, а ти вече не можеш да изчакаш, за да се върнеш към твоята вечно продължаваща работа. Добре, върви, върви. Остави ме сама, както винаги си го правил.

— Ти едва ли си сама, майко — започна Едуард, но Луиз остро го прекъсна:

— Да, сама съм! Сама и старея. Без никого, който да се грижи за мене...

— Майко, моля те. Знаеш, че не е истина, знаеш, че аз...

— Ти? Каква ми е ползата от теб? Кога изобщо си ми бил от полза? Никога. Ах — тя страдалчески изстена. — Точно в такива моменти, като този ми липсва най-много любимият ми Жан-Пол...

Казвайки това, тя се присегна към поръбената с дантела носна кърпичка и я приближи към очите си. Кристиан с ужасено неверие се взря в нея, опитвайки да си обясни, каква бе причината за тази сцена и видя, че тя плачеше.

Едуард не каза нищо. Той леко пребледня, но не издаде никаква емоция. Стоеше сдържано до стола на майка си, гледайки към

приведената ѝ глава. После със съвършено равен тон ѝ пожела лека нощ. Направи ѝ, както винаги го беше правил, един усвоен още в детството покорен полупоклон, обърна се и спокойно напусна стаята.

Това стана в десет. Около два часа по-късно Жислен беше извън своята стая, на терасата, гледаше към тъмнината, която сега представляваше морето.

С напускането на Едуард, вечерята беше приключила. Малко след това Луиз набързо се беше отправила към леглото, а Жислен и Кристиан останаха сами. Кафето им беше поднесено в салона и Жислен с надежда поглеждаше към Кристиан. Тя не го харесваше, но знаеше, че той беше по-близък с Едуард, отколкото почти всеки друг и ѝ хрумна, че би било полезно да му задава въпроси. Той беше пил доста, което може би го направило по-малко предпазлив от друг път.

Но Кристиан не ѝ даде никаква възможност. Със съзнателна грубост той се изтегна върху една от софите, подпря една от новите и изискани възглавници под краката си, обути, забеляза Жислен, в опърпани и старомодни вечерни пантофи от черно кадифе.

— Ах, време е за четене, колко е чудесно! — отбеляза Кристиан. Той смигна на Жислен, грабна една замърсена от прелистване книга и я разтвори. Това беше Пруст, и то на френски. Жислен, която никога не беше чела Пруст, се почувства още по-раздразнена.

— Такова отношение. — Кристиан я погледна над книгата. — Препрочитах я всяко лято. Ами по толкова от нея, по колкото можех за през лятото. Когато бях по-млад, беше „Червено и черно“, понякога „Възпитание на чувствата“, и разбира се, все още много ги харесвам. Но, сега вече съм станал мъж — той въздъхна. — И за такъв мъж на средна възраст намирам, че трябва да бъде Пруст.

— Чел ли си някога английски романи? — попита Жислен с известна хапливост.

— Точно казано, никога — отговори Кристиан. — Какво мога да направя.

Той отегчено прехвърляше страниците, като че не можеше да намери мястото, докдето беше стигнал. Жислен беше забелязала, че той имаше възмутителния навик да им прегъва ъглите и че специално в

този том много от страниците бяха осквернени. Тя сви устни: беше прочела малко книги, но смътно чувстваше, че към тях трябва да се отнасят с повече респект.

— Свърших с „Пътят на Суан“ — Кристиан още веднъж се взря над книгата в нея. — И сега съм на Балбек и Албертин.

— Наистина ли?

— Пруст е великолепен на темата за любовта, не мислиш ли? — Кристиан отново я погледна по начин, който Жислен не харесваше особено, и който я караше да се чувства неудобно. — Къде бях, а тук. О, това е великолепен пасаж — сигурен съм, че си го спомняш. Слушай.

Той прочисти гърло и започна да чете на онзи висок, дрезгав глас, който беше толкова неприятен за Жислен: „Предположил бях много отдавна, на «Шан’з Елизе» — тук ще прескоча малко — че когато сме влюбени в една жена, ние просто ѝ приписваме състоянието на собствената си душа, така че важното в случая е не стойността на жената, а дълбочината на състоянието...“

Той замълча, погледна я и ѝ се усмихна.

— Продължава, разбира се, много повече нататък, но тук е същината, съгласна ли си? Аз често мисля за Едуард, когато чета тази страница, въпреки, че никога не бих му го казал.

Жислен му хвърли студен поглед. Тя имаше отчетливото усещане, че Кристиан се опитваше да ѝ каже нещо и то не беше такова, каквото би искала да чуе.

— Не е много ласкаво за жените — каза накрая тя. — Предполагам, обаче, Кристиан, че същото би могло да бъде истина и обратно. Жените приписват на мъжете всички видове идеи и фантазии... — и тя с известно презрение си помисли за Луиз.

— Така ли? — каза Кристиан с лека усмивчица. — Така ли правят, Жислен? Добре, ти знаеш, разбира се. Аз никога не съм претендирал, че съм експерт по отношение на жените.

И казвайки това, той вдигна книгата пред лицето си, въздъхна щастливо и замълча. Жислен седеше там, пушеше и все още не знаеше защо имаше усещането, че ѝ бе направен намек, който не бе могла да разбере... Тя шумно прехвърляше страниците на едно списание. Изпуши цигара, после друга и накрая, когато не можеше да издържа повече излезе, без да пожелае лека нощ на Кристиан.

Върна се в стаята си, но знаеше, че няма да може да заспи — не след ден като този! Всички събития от последните часове се стрелкаха в съзнанието ѝ. Виждаше Едуард на плажа с Клара и внезапно връхлетялата я, докато ги беше наблюдавала, ужасна ревност. Бързото ѝ уволнение от страна на Луиз, нейните унизителни забележки — о, как Жислен копнееше да ѝ отговори и как би го направила, ако Едуард не беше там.

Крачейки напред-назад, тя внезапно усети, че ако преди да се върне в Париж не видеше Едуард, щеше да полудее. Само да бъде в същата стая с него, само да го слуша като говори, това щеше да бъде достатъчно, въпреки, че нейното въображение внезапно и живо я отнесе много по-далеч. Той беше разстроен, крайно напрегнат, както беше самата тя. Чувстваше, че той се намира в някаква криза, че изживява някаква борба, която се усещаше във въздуха като електричество преди гръмотевица и тя не можеше да повярва, че причина за това изцяло беше Луиз и всичко случило се с Филип дьо Белфор...

Тя се спря. Това беше само едно съвършено извинение. Сигурна бе, че при дадените обстоятелства не би било изненадващо, ако би го попитала.

„Не мога да чакам, помисли си, не мога. В Париж ще минат седмици, преди да се появи възможност като тази. Трябва да го срещна, трябва да говоря с него.“

Тя започна бавно да се движи по терасата по посока на Едуардовата стая. Докато правеше това, странен образ се яви в съзнанието ѝ. Отново беше петнайсетгодишна: по-висока за възрастта си, с широки рамене и малко несръчна. Беше на градинско увеселение в Сен-Клод. Беше в 1930 година. Там видя Ксавие дьо Шавини с хваната за ръката му неговата знаменита съпруга в розова рокля „Шанел“: дребна, деликатна, пленително красива — всичко, което Жислен не беше, а би искала да бъде. Тя ги беше наблюдавала от другата страна на една зелена поляна: Луиз каза нещо, което Жислен не можа да чуе и наклони лице към съпруга си. Той тогава се усмихна — те не подозираха, че някой ги наблюдава — и плъзна ръката си около кръста ѝ, после бавно я придвижи надолу, между нейните слабини. Задържа я за секунда, после те се отдръпнаха и продължиха да вървят.

Лекотата, интимността на жеста бе подействала на петнайсетгодишната Жислен с острата си сексуалност. Тя не знаеше нищо тогава разбира се, не познаваше житейските факти. Но разбра смисъла на този жест, нейното собствено тяло внезапно и агонизирайки ѝ го подсказа. Тя желаше Ксавие дьо Шавини с цялото си сърце, с целия си ум и въображение и тайно беше продължила да живее с това заслепление до първия си брак, когато то си отиде от само себе си.

Изминали бяха трийсет и три години. Защо тя имаше това странно усещане, че спокойно разхождайки се по терасата в червената си рокля, отиваше на среща, назначена ѝ още тогава?

Стаята на Едуард беше в другия край на къщата. Както нейната спалня, тя имаше широки френски прозорци, гледащи към морето. Външните кепенци бяха отворени, вътрешните — затворени, но не зарезани, вероятно за да възпират комарите и другите насекоми, защото завесите бяха дръпнати и все още имаше светлина.

Жислен застана на известно разстояние. Все още нямаше достатъчно кураж, за да направи нещо повече. Разбира се, нямаше намерение да пристъпва дебнешком по коридорите на къщата и да чука по неговата врата.

Стоя там може би десет-петнайсет минути. Едуард не се появи. Роклята ѝ беше от тънка коприна и започна да ѝ става хладно. Видя, че една сянка се приближава към жалюзите на кепенците, и точно реши, да рискува и да извика неговото име, когато чу Едуард да казва нещо неразбираемо, на което Кристиан отговори. Тогава тя повече не се колеба. Внимателно и тихо отиде до притворения прозорец и когато беше достатъчно близко, започна да слуша.

Вътре, в стаята Кристиан беше застанал до вратата с Пруст под мишница. Едуард седеше на масата, отрупана с книжа, добре подредените им купчини бяха недокоснати.

Кристиан гледаше към книжата на своя приятел и клатеше глава:

— Знаех, че няма да заспиш и мога да се хвана на бас, че няма да свършиш никаква работа. Мили боже! Каква вечер! Помислих, че се нуждаеш от малко ободряване.

— С други думи, искаш едно бренди. Добре, седни, ще ти дам.

Кристиан седна, той протегна дългите си крака, кръстоса ги и силете ръце под главата си.

— Господи. Във всички случаи ще бъде по-добре, когато старата вещица си отиде. Може би ще успеем тогава да си починем. Тази вечер за малко имах чувството, че вечерям с Борджиите, не мислиш ли? Какво ѝ става на Луиз?

— Много неща. — Едуард вдигна рамене. — Нито едното от тях не е ново. Трябва само да си търпелив и любезен, ако успееш.

— О, господи. Добре, ще направя усилие. — Кристиан пое чашата, връчена му от Едуард. Той изгледа приятеля си и изкриви лице. — Сигурно знаеш какво не е в ред, предполагам. С теб, искам да кажа. Дойде ми на ум тази сутрин. Ти знаеш, че Елен е във Франция, това е, нали? И не само във Франция, но много близо — един час с кола по крайбрежието — още по-малко, ако ти караш. Ти си тук, а тя е в Кан, и това влошава нещата. Не е хубаво да ме гледаш така и да се мръщиш, защото нямам намерение да ти обръщам внимание. Аз съм укрепен с червено бордо и Пруст, и не мога да бъда залъган.

— Не е точно това. — Едуард седна срещу Кристиан. — Има и други неща. Може би времето минава. Хората говорят безброй неща. Съжалявам, Кристиан. Зная, че не съм много добра компания.

— Не, не си — бодро се съгласи Кристиан. — И знаеш ли защо? Защото не можеш да понасяш инерцията — никога не си могъл. Тя е неестествена за теб. Ти сам се насилваш с нея, но причини, които нямам претенцията, че разбирам, и сега ти е дошло до гуша. Ти губиш вяра — Пруст е много добър по отношение на вярата. Между другото, трябва да го прочетеш отново. Във всички случаи — той седна и се наведе напред, — мисля, че трябва да забравиш всичко това. Или просто да решиш и да приемеш, че всичко е свършено, или да извършиш нещо позитивно. Грабни се с тази твоя ужасна кола, карай я право в Кан или където и да е тя, влез и кажи: „Елен, аз съм тук. Идваш ли с мен или оставаш?“ — Кристиан се засмя. — Не намираш ли, че това е добър сценарий?

Въпреки желанието си, Едуард също се усмихна:

— Има своите привлекателни страни, приемам. В него има известно безразсъдство и превзетост, които ми харесват...

— Разбира се, че ти харесват, защото ти си безразсъден и превзет. Ами, поне безразсъден. Когато искаш да бъдеш, а ти искаш

сега да бъдеш, така че, защо не?

— Защото реших да не го правя. Това е. Трябва да бъде неин избор. И във всеки случай, ти забравяш някой и друг детайл.

— Съпругът, искаш да кажеш. — Кристиан направи презрителен жест. — Така, какво за съпруга?

— Кристиан, стига. Зная, че искаш да ми помогнеш, но бих предпочел да не го правиш. Просто остави. Не желая да говоря за това.

— Което е половината от нещастиято.

Кристиан пое глътка от своето бренди. Запали една от своите цигари „Блек рашън“, и те останаха известно време в мълчание. Накрая Кристиан погледна и с по-различен, с по-малко насмешлив тон каза:

— Вярва ли губиш, Едуард, или надежда, или каквото и да е, което те крепеше през цялото това време? Каж ми.

Едуард рязко се изправи и се обърна, той отиде към прозореца и после се обърна отново.

— Понякога — каза той. — Да, понякога я губя. Не е лесно да продължаваш да вярваш в нещо, когато нямаш нищо, което да те стимулира. Освен спомените. И упорството, разбира се. — Той тъжно се усмихна на Кристиан, после се върна към своето кресло.

— Но ти не се предаваш — каза веднага Кристиан.

Едуард поклати глава:

— Не, не се предавам. Може би не мога. Това би било като... Ами, би приличало като да предам себе си, това е. Не мога по-добре да го обясня.

Те се погледнаха и след малко Кристиан въздъхна:

— О, добре — каза той. — Разбирам. С изключение на това, че аз никога не съм бил силен в постоянството, както знаеш. Такава пеперуда...

— Ти си постоянен по свой начин — отговори Едуард.

Енергично, малко прекалено бързо и защото беше твърде много англичанин, а и започваше да се обърква, Кристиан каза:

— О, по дяволите, може би си прав.

Той загаси цигарата, изпи брендите и стана.

— Така или иначе, стига с това, достатъчно съм стоял буден, отивам да спя — той погледна часовника си. — Минава полунощ. Надявам се, че сега си спасен от Жислен, нали? Тя гледаше доста лудо

след вечерята, знаеш, самото олицетворение на климактериална сласт. Беше твърде заплашително. Но не мисля, че нощните посещения са в нейния стил, макар че човек никога не може да бъде сигурен, не е ли така?

— Кристиан...

— О, между другото — какво става между теб и нея? Видях погледа, който разменихте този следобед, когато Луиз се измете. Ти и Жислен. Беше доста конспиративно. Ако не бях напълно сигурен, че дори и със старомодния си вкус на католик, ти не би се разпрострял до прекалено гримирани хищници на определена възраст, щях да бъда доста подозрителен...

— Кристиан, гледай си своята работа, нали? Познавам Жислен отдавна, работили сме заедно, и така се случи, че тя наскоро ми беше много полезна в нещо, свързано с майка ми, а не с теб.

— О, разбирам. Това е мистерията. Но точно колкото си наясно, че тя има известни намерения по отношение на теб.

— Кристиан, не бъди смешен.

— Ти може да го намираш смешно — отговори бързо Кристиан.
— Тя — не.

— Сигурен съм, че грешиш. Ти подценяваш Жислен. Тя може да е всякаква, но не е глупава. Ти знаеш много добре, че аз никога не съм й давал и най-малкото основание да си въобразява...

— Кой се нуждае от причина, за да си въобразява? А ти, мой скъпи Едуард, след като не си глупав, можеш да бъдеш съвсем необикновено тъп.

Настъпи тишина. Двамата се погледнаха, после Кристиан започна да се смее. Устните на Едуард леко се извиха.

— Ами, аз искрено се надявам, че грешиш, това е.

— Не греша, никога. Имам непогрешима интуиция за тези неща.

— Кристиан приближи вратата, там се спря и лукаво погледна Едуард.

— И трябва да приемаш, че каквито и да бяха нейните мотиви по отношение на къщата, Луиз беше права, не мислиш ли? Ужасно добър вкус, и не се преструвай, виждам, че се сепваш...

— Добре, ужасен е — каза Едуард. — А сега, за бога, върви да спиш...

Тръшна се врата. Едуард седна, загледа се в книгата пред себе си, после приведе глава и я обхвана с ръце.

Отвън на терасата Жислен се измъкна на пръсти. Повръщаше ѝ се. Не вдигна никакъв шум.

Тя внимателно се облече за закуска. Сложи ленен костюм в черно и бяло, по-малко грим от обикновено. Погледна се в огледалото и чу гласа на Кристиан: „Прекалено нацапана, климактериална.“ Ужасен, извратен, малък ексцентрик! Колко го мразеше. И колко тя мразеше Едуард дьо Шавини, винаги любезният, винаги галантният Едуард, който не каза нито една дума в нейна защита. Това я нарани повече от коментарите на Кристиан. Едуард, който ѝ се присмиваше.

Закуската беше сервирана на терасата. Жислен първа беше там, чакаше. Луиз беше в леглото. Тя никога не ставаше преди дванайсет на обед. Нищо не би могло да помръдне Жислен, докато не видеше Едуард, докато не му кажеше изречението, което беше упражнявала половината нощ. Тя почопли един кроасан, изпи две чашки кафе и накрая, за своя наслада видя двамата, Едуард и Кристиан да идват с бавна стъпка по терасата. В присъствието на неговия приятел, си помисли тя, дори е по-добре.

Те седнаха на масата. Едуард беше в кремав ленен костюм. Беше добил тен, изглеждаше красив, много по-малко уморен от предишната вечер.

— Добро утро, Жислен...

— Такъв ден... — Кристиан седна и повдигна лице към слънцето.

Жислен чакаше, усмихвайки им се, с надигаща се болка и злоба.

Тя взе нов кроасан, отчупи малко парче и докато Едуард говореше, започна да го маже с мед.

— Можем да отидем да наблюдаваме играта с топки, да обядваме да караме сред хълмовете...

— Каквото и да е, стига само да не доближаваме плаж. Имам антипатия към плажовете...

— Кога трябва да си тръгнеш, Жислен? Колата ти тук ли е?

Едуард, бидейки отново любезен, се преструваше на загрижен. Жислен го изгледа с омраза.

— Колата ми е тук и трябва да тръгна след минута. Ще отида да се срещна с един приятел, той е търговец на недвижима собственост,

продава и купува вили по крайбрежието. Казва се Густав Нервал. Срещал си го, може би?

Разбира се, помисли тя, идеята да се срещне с Нервал не беше наистина ѝ хрумвала преди, но можеше да го направи. Да. Нервал, той поне не е лицемер.

— Името е известно... — Едуард поклати глава. — Не, не мисля, че съм го срещал.

— Той е очарователен човек. Би го харесал. О, и аз почти забравих, знаеш ли... Нещо съвсем необикновено — тя замълча. — Той даде малка вечеря наскоро в „Кеп“ за хората на киното. Аз отидох и знаеш ли, там срещнах една твоя приятелка.

— Моя приятелка? — Едуард стана много сдържан.

— Помниш ли, Елен? Жан-Жак и аз я срещнахме веднъж у вас, на Лоара преди много време в 1959, не беше ли?

Сега и двамата мъже гледаха към нея. Жислен почувства своя триумф. Продължи да говори със съвсем обикновен тон.

— Елен Харт се казва сега. Тя прави филми, знаеш ли. Едно съвсем ново лице, така чух, но нали тя е толкова красива. Дори сега е по-красива, отколкото си я спомням, и толкова мила. Много е пораснала. Аз я харесвам изключително... На вечерята седях до нейния съпруг. Един много хубав млад мъж. Много очарователен. Беше дори трогателно, наистина — те са лудо влюбени. До степен, че не могат да отделят очи един от друг. И имат дете — хубаво малко момиченце. Как времето минава!

Тя спря и леко се намръщи:

— Аз ѝ напомних, че сме се срещали, разбира се и — знаеш ли, Едуард, тя въобще не можа да си спомни? Не можа да си спомни за мен, не можа да си спомни за вечерята — дори, когато аз споменах твоето име, за момент изглеждаше съвсем равнодушна. После дойде някой друг, така че няха възможност да говоря повече с нея. Очаквам, че по-късно си е спомнила — би трябвало. Беше толкова хубава вечер тогава в Лоара и аз винаги мислех... Но, съвсем младите са такива, нали? Намирам, че е застрашителен начинът, по който те заличават миналото, когато за нас то изглежда толкова близко... Ето, ти си тук, и аз мислех, че би искал да знаеш, че съм я видяла.

Тя бутна настрана своята чиния и стана.

— Сега трябва да бързам. Вършейки всичко това за Луиз, бях принудена да изоставя много други неща. Кристиан, недей да четеш толкова много! Едуард, беше толкова приятно да те видя и аз съм сигурна, че Луиз... Добре! Няма да говорим за това сега.

Тя вдигна ръка:

— Довиждане и приятен празник.

После тя се обърна и ги остави, изпълнена с гордост. Добре направено, свършено направено. Тя се надяваше, че думите ѝ го бяха сразили.

Густав Нервал, мислеше тя, като запали мотора на малката си елегантна кола, е едно подобрение на Жан-Жак във всички случаи. Не е съвсем „красивият идеал“, но все пак... Нервал, защо не?

Кристиан и Едуард слушаха шума на нейната кола, докато изчезна в далечината.

Кристиан каза:

— Тя лъже. Едуард, тя е глупава, отровна курва, и тя лъже.

— Защо ще трябва да лъже? Тя всъщност не знае нищо за това. Срещна Елен веднъж, аз никога не съм споменавал пред нея за Елен, никога.

— Дори и така да е, тя лъже. Тя се забавляваше прекалено много, докато говореше...

Настъпи тишина.

— Така ли? — каза Едуард накрая. — Би могла. От друга страна, би могло да бъде истина. Знаех това, струва ми се, че винаги съм го знаел.

Той се беше изправил, когато Жислен напусна, сега отново седна. Кристиан отвори уста да протестира, а Едуард с неочаквана свирепост, която стресна Кристиан, извика:

— Не, Кристиан...

Кристиан замълча. Едуард наля кафе. След няколко минути, неспособен да се сдържа повече, Кристиан избухна:

— О, за бога, Едуард. Защо трябва да си такъв? Защо не можеш, ох, не зная, да се ядосваш, да говориш, да ми кажеш какво чувстваш, какво мислиш, да излезеш и се напиеш? Кое по дяволите би било по-добре от това, от тази ужасна тишина, от това затваряне в себе си...

— Добре.

За изненада на Кристиан, Едуард бутна стола и се изправи.

— Добре, много добре. Хайде да отидем и се напием. Защо не? Много отдавна не съм го нравил. Ако не съм способен да говоря, предполагам, че съм способен да се напия. Нека да направим точно това, Кристиан.

На връщане от Ница щяха да вземат самолет. Филмовият фестивал беше свършил. Лимузината беше широка, но нямаше климатична инсталация, беше много топло. Отзад седеше Чад, който си тананикаше. Левис мълчеше, а Елен се взираше през прозореца.

Когато приближиха летището, те спряха на светофарите и една кола приближи отзад. Елен първа чу нейния мотор — отчетлив, пълногърлен рев. После от страна премина дълга черна спортна кола — един астън мартин.

Като че сърцето ѝ спря да бие. Тя се наведе, проточвайки врат, но това не беше колата на Едуард. Тапицерията ѝ беше различна и я караше някакъв непознат. Светлините се смениха, астън мартинът без усилие ги надмина, тя видя, че имаше швейцарска, не френска регистрация.

Опря глава на стъклото и затвори очи. Стресът, който преживя като видя колата, разруши обичайната ѝ отбранителна система и за момент цялото ѝ съзнание беше запълнено само с Едуард. Тя чу гласа му, усети докосването му, миризмата на тялото и на косата му. Той беше по-близо до нея, отколкото когато и да било от момента, в който го беше напуснала, по-близо дори от колкото в онази нощ, когато се беше измъкнала от хотела и стоя на улица „Сен-Жулиен“ в Париж. Любовта, която изпитваше и копнежът бяха остри, болезнено остри и те я оставиха толкова откъсната и замаяна, че за миг забрави къде беше, коя беше и какво точно се беше случило.

На летището ги забавиха фотографии. „Пряк път“ току-що беше награден със „Златната палма“. Елен беше получила наградата за най-добра женска роля. Фотографите се блъскаха, за да снимат Чад Анджелини. Те забравиха да се приближат до Елен. Левис остана отзад, един непознат.

Фотографите закрепяха на Елен на френски, английски и италиански: светкавици светлина и светкавици от звуци. Те ставаха все по-развълнувани. — Тя сякаш не ги чуваше.

Накрая, Чад я хвана за ръката.

— Те искат да им се усмихнеш — каза той. — Слушай, не чуваш ли. Те искат да ти кажат нещо.

— Какво? — тя го гледаше празно. — Какво? Какво казват?

— Същото, което винаги съм казвал — отговори Чад. — Ти си звезда.

И той леко притисна с един от ноктите си меката кожа на ръката ѝ.

— Ти се държа отвратително, безсмислено, егоистично. Целия ден и половината нощ не се прибра. Чух ви, когато се върнахте. Сигурно са те чули в Сен-Тропе. Бяхте пияни и двамата. Кристиан пееше.

Луиз се беше изкривила от гняв. Едуард беше повикан в нейната стая, в която имаше признаци на опаковане.

— Аз си отивам. Днес се връщам в Париж. Ти можеш да останеш или да си отидеш, както искаш. Но преди да излезеш, любезно ще ми обясниш какво точно се е случило и няма да ме залъгваш с усуквания и извинения. Аз искам... Аз искам да зная точно какво се е случило с Филип. Къде е той? Защо си го уволнил? Защо не мога да го видя? Опитвах се да телефонирам у дома му, а там никой не отговаря. Няма никой, няма дори и прислуга... Аз настоявам да зная, Едуард. Настоявам. — Тя почти плачеше.

— Майко...

— Аз искам да зная, Едуард! Не желая да се отнасят така с мен, като че ли съм дете. Как се осмели да направиш това! Как дръзна...!

— Много добре. — Едуард я погледна и видя, че тя трепереше... Заболя го главата, заболя го цялото тяло, светлината заслепяваше очите му. Той беше небръснат и напиването предишния ден беше безсмислено. След него той се чувстваше по-опустошен от преди, по-отдалечен от самия себе си, отдалечен от живота и на всичкото отгоре, в този момент, отдалечен от своята майка. Гледаше я и дори не изпитваше гняв, само студено отвращение и може би поради това ѝ

каза какво се беше случило, какво беше направил и защо. Каза ѝ го просто и директно, отколкото би го направил при друг случай.

Когато започна да говори, Луиз седна. Поне веднъж тя не го прекъсваше, а слушаше.

Когато свърши, тя скочи на крака и за миг на Едуард се стори, че щеше да го удари.

— О, глупако! Как можа да направиш това, как можа? Как дръзваш да се месиш? Как дръзваш да взимаш такива решения, без дори да говориш с мен, без дори да ме попиташ! Знаеш ли какво направи? Разбираш ли? Не, разбира се, че не. Защото си прекалено сляп, прекалено арогантен и прекалено глупав...

— Слушай, майко. Това, което направих, беше за добро. То може да е неприятно, но ти ме попита да ти го кажа и аз ти го казвам. Дъо Белфор е използвал моята компания и също така е използвал и теб...

— Мислиш ли, че аз не зная това? — отвърна тя с треперещ от възмущение глас. — Мислиш ли, че съм толкова глупава? Предполагам, че така мислиш. Но не съм. Не съм, чуваш ли? Аз знаех точно какво представлява Филип дъо Белфор и го знаех от първия път, когато го срещнах. Но не ме интересуваше. За мен нямаше значение какви бяха неговите мотиви. Ако той искаше парите ми, ако искаше моето влияние, какво от това? Той не беше първият, който иска тези неща. Това, което имаше значение, беше, че той е там. Той ми купуваше малки подаръци. Изпращаше ми цветя. Обаждаше ми се по телефона. Изпращаше колата си да ме посрещне. Когато бях с него, аз отново се чувствах млада и се радвах. Бях щастлива...

— Мога да си представя, майко, че ако това е всичко, което ти трябва, за да бъдеш щастлива, ти ще бъдеш отново щастлива много скоро...

Тогавя тя го удари. Един остър кратък удар през лицето. Трябваше ѝ да се надигне, за да го направи, после отстъпи от него, с падащи от очите сълзи. От главата до петите тя трепереше от ярост.

— Ти не можеш да разбереш. Ти не можеш да разбереш. Ти не разбираш любовта и никога няма да я разбереш. Ти нямаш сърце и въображение, Едуард. Жан-Пол струваше колкото хиляда като теб, въпреки всичките си недостатъци, затова го обичах, затова всички жени го обичаха. Защото беше открит и мил, и щедър, и забавен — не като теб. Каква жена би те пожелала, освен заради името и

положението ти? Нито една. Би било все едно да е омъжена за машина, за автомат...

Едуард отстъпи крачка назад.

— Това не е вярно. Ти не трябва... Това не е истина. Изобел...

— О, Изобел! — Луиз тръсна глава. — Дори с Изобел ти не беше много добър...

Едуард се спря. За миг той отново се почувства дете. Луиз винаги беше имала голямата способност да го засегне там, където бе най-болезнено за него и да го доведе до състояние, когато болката и гневът така се смесваха, и така го разтърсваха, че беше неспособен, да говори. Луиз видя, че го е засегнала. Триумф и злоба се появиха по лицето ѝ. В този момент той съвсем ясно го разбра, после устата на Луиз се издаде в едно малко, болезнено „О“.

— Той беше последния ми шанс — каза тя. — Аз вече не съм млада. Филип беше „Моят последен шанс“, и ти го развали така, както развали моя живот, така както разваляш всичко... Мразя теза това, Едуард! Мразя те. И никога няма да ти простя...

Само за миг в очите ѝ блеснаха в сълзи, страните ѝ порозовяха и тя сякаш подмладя. Погледът на Едуард се замъгли, той отново я видя да влиза в детската стая, миришеща на рози, чу крехкия ѝ смях. Прокара ръка пред очите си и видението изчезна.

— Твоят шанс беше моят баща — каза той със студен глас. — И този шанс ти захвърли.

Обърна се и напусна стаята. Луиз започна да се смее.

Излезе от къщата, през терасата и надолу към плажа, и там, съвсем внезапно, като че ли изникнала отникъде ме се яви Елен. Той цялостно я почувства и знаеше, че тя е наблизо. Чу гласа ѝ, усети докосването ѝ, изпита миризмата на кожата и косите ѝ. Това стана безволево усилие от негова страна и той се съпротиви. Преди една минута беше изпълнен със заслепяващ гняв и болка, а следващата тя беше тук. Тя избърса Луизините думи и той отново доби старата абсолютна увереност и старото абсолютно спокойствие.

Страхуваше се да разучава тази увереност, страхуваше се да я анализира по някакъв начин. И гледайки над водата, бързо си каза: „Да бъде“.

Почти очакваше, че това възстановено спокойствие нямаше да трае дълго. Ще бъде в него само за кратко и после, точно както преди, ще изчезне. Но не беше така. Като че ли беше стигнал някаква най-ниска точка, откъдето сякаш нямаше къде по-ниско да пада, и тогава, точно когато беше в отчаяние, се случи нещо чудотворно, като че ли беше издигнат нагоре. Кристиан беше казал, че цярът е голямото нощно пиене. Сега Едуард мислеше, че може би отчасти беше така и отчасти сцената с Луиз. Нейните обвинения бяха толкова злостни, че по някакъв начин го накараха да се усети освободен.

— Аз видях другото лице на любовта. Може би това беше — каза той на Кристиан и той се намуси, като отбеляза, че това беше страна, която за нещастие, той виждаше.

Кристиан беше объркан от промяната в Едуард. Първоначално я посрещна с одобрение, после, когато напусна Сен-Тропе, и изминаха месеци, вече не беше на същото мнение.

Кристиан беше изцяло за промяна, постоянството го правеше неспокоен. Той искаше кризата да бъде преодоляна, но желаше друга криза да заеме нейното място.

Той срещна Едуард това лято в Париж и Лондон. Срещнаха се веднъж и когато техните посещения на Ню Йорк съвпаднаха. Видя, че неговият приятел възвръща своята енергия и целенасоченост, забеляза странното му спокойствие. Радваше се, че Едуард изглеждаше пощастлив, но все още нищо не беше променено, нищо не бе разрешено и външната увереност на Едуард нямаше своето вътрешно основание. Беше започнал да губи търпение по отношение на всичко това. Едуард ставаше все по-незаинтересован, беше му го казал, а когато Едуард се беше усмихнал и беше отговорил „не“, означаваше да вярва в предопределеността на съдбата.

— Началото на края — произнесе той. — Едуард, ти трябва рязко да се отърсиш.

Тогава Кристиан току-що се съвземаше от една от своите кратки и размирни любовни връзки. Едуард, който знаеше това, прояви търпение и замълча.

ЕЛЕН И ЛЕВИС

Лос Анджелис

1964

— И така, той ме накара да легна. Точно там. Беше мръсно. Навсякъде имаше хлебарки и мръсни чинии — никой никога не миеше чиниите. Той ме накара да легна на земята и си сложи ръката на устата ми, за да не мога да викам. И после ми направи това. Моят собствен втори баща. Майка ми беше също там, в съседната стая, но беше безпаметно пияна. Не зная. Никога не съм я питала дали е чула, защото се страхувах. Никога не ѝ казах каквото и да е. Бях само на дванайсет години.

Стефани Сандрели пое дълбоко дъх. Беше заковала очите си в Елен. Поглади полата си, после сложи ръце върху внимателно сгънатите си като на благовъзпитано дете колене.

— Не дълго след това аз избягах от Чикаго. Беше ми дошло до гуша. Не можех да понасям.

Елен се намръщи и внимателно напомни:

— Мисля, че каза, че си живяла в Детройт, Стефани.

— Първо беше Детройт, после Чикаго. Ние се местехме. Ние винаги се местехме — тя замълча. — Да отида ли да видя дали са готови вече за теб? Няма да се бавя. Ти чакаш от часове...

— Стефани, всичко е наред. Когато са готови, те ще...

— Окей, нямам нищо против, няма проблем...

Стефани излезе от каравана преди да може да я спре, и Елен въздъхна. Когато тя отвори и затвори вратата, влезе вълна от топъл въздух. Туксън, Аризона. Навън температурата беше четирийсет и два градуса и щеше да се повиши през деня. Вътре климатичната инсталация се задъхваше. Друг щат, друг филм, друг фургон, друга роля. Смяна на мястото и на щата. През миналата година прави снимки в Лос Анджелис, в Ню Йорк, в Масачузетс и в Дакотите. А сега е в пустинята на Аризона за нови четири седмици.

Днес беше в очакване да умре под дъжд от куршуми до остатъците на една кола и в прегръдките на своя любовник. Беше три

следобед, имаха някакъв технически проблем и тя чакаше да умре, откакто влезе, за да бъде гримирана в шест часа сутринта. „Бягствата“, под режисурата на Грегори Гертц, когото хората определят като втори след Чад Анджелини, с оригинален сценарий, написан от един приятел на Левис, след като беше преработен пет пъти от пет различни автори. Стана добър сценарий и с хубава роля. В едно отношение Грег Гертц не приличаше на Чад. Бяха вече изостанали поне с два дни. Тя мислеше, че могат да прехвърлят и седмица.

На тоалетната масичка пред нея беше снимка на Кет, която ѝ изпрати Мадлен. Беше направена по случай четвъртия рожден ден на детето. Кет беше в градината на тяхната къща в Лос Анджелис, гордо седнала върху съвсем новото колело, което Елен беше уредила да ѝ бъде изпратено и се усмихваше. Елен погледна снимката и почувства, че ѝ се плаче. Кет изглеждаше толкова горда, толкова доволна, а тя самата не беше там. Трябваше да води битка, за да има време да се прибере у дома, и когато и да загубеше битката, а това често се случваше в бъркотията на снимачните разписания, обсъжданията на сценариите и рекламните кампании, тя се усещаше виновна, точно както сега. Велосипедът беше чудесен, но Елен не беше там, за да ѝ го даде.

Нова вълна от топъл въздух, врата се отвори, и лицето на Стефани Сандрели се появи там.

— Петнайсет минути — каза тя. — Джак мисли петнайсет минути, не повече. Поисках от Кетрин да ти изпрати малко чай. Сега трябва да вървя за една проба...

— Стефани, не искам никакъв чай, аз...

Вратата отново се затвори. Елен изпита раздразнение. Тя се наведе през прозореца на фургона и започнала наблюдава как Стефани се олюлява по пътя край другите фургони, покрай генераторите, проправяйки си път между съоръженията и кабелите. Група излегнали се, допълнително наети мъже се обърнаха и я изгледаха, докато преминаваше. Един от тях сви устни и подсвири. Бедрата на Стефани се полюляваха в тясната ѝ пола, гърдите ѝ подскачаха, а тя като че ли съвсем не съзнаваше ефекта, който произвежда. Сега, когато ѝ стана ясно, като че ли не ѝ беше приятно. Погледна през рамо към мъжете и забърза. Бляскавият платиниум на нейната коса се скри от поглед. Чикаго, Детройт, помисли Елен, имаше ли някаква истина във всичко

това? Стефани имаше малка роля в този филм — четири реда, не повече, но и няколко шумни появявания. Тя още от самото начало се беше привързала към Елен, и Елен, в началото беше засегната, после се забавляваше и беше заинтригувана, сега нямаше сърце да се отърве от нея. Когато стояха в студиото, Стефани се въртеше около ресторанта, очаквайки Елен да влезе там. Започна с изпълнението на малки поръчки за шивача на Елен, за перуките, за грима ѝ. Носеше и донасяше, поемаше послания, отговаряше на телефонните обаждания: „Няма проблем“, беше нейният постоянен рефрен. „Нямам нищо против, това е удоволствие“...

Когато нейните услуги не бяха оползотворявани по този начин, тя се настаняваше на някое място, откъдето можеше да наблюдава Елен и просто стоеше, взряна в нея с широко отворени очи, без да пропуска нищо, подобно на дете при първото му посещение в театъра на чудесата. Екипът и някои от другите актьори ѝ се присмиваха. Стефани беше мишена за всичките им шеги. Тя беше толкова мила, толкова изпълнена с добри намерения, толкова привързана към звездата и в същото време толкова ограничена. Елен я съжеляваше — така стана, когато за първи път заговориха, а после, когато слушаше Стефани, тя все повече се очароваше. Изричаните със затруднение изповеди, задъханият, приличащ на детски глас, в противоречие с добре оформеното, закръглено тяло. Нейният начин на говорене със сведена глава, срамежливо поглеждайки от време на време и фиксирайки Елен със своите големи, стреснато сини очи. Тя предизвикваше любопитството на Елен, която я наблюдаваше, питайки се дали би могла да усвои този начин на говорене, тези характерни жестове, питаше се дали би могла да я играе.

По-късно, когато пристигнаха на местоработата, започнаха да ѝ липсват някои дребни, незначителни неща: веднъж калъп сапун, който тя употребяваше, друг път, носна кърпичка, превръзка, с която си прибираше назад косата, когато си мажеше грима. На следващия ден — червило. От начало не обърна внимание, дори не свърза изчезването на предметите с постоянното присъствие на Стефани, докато един ден вместо с обичайното си бледорозово червило, Стефани беше изрисувала устните си в съвършено различен цвят. Елен го позна и каза „О, Стефани, моето червило“, преди да успее да се въздържи. А Стефани стоеше насреща ѝ със смешно гордо изражение на лицето.

— Вярно е — каза тя. — Аз взех всички онези неща. Не мога да се спра. Не исках да направя нищо лошо. Просто исках да бъда ти.

Елен я изглежда ужасена. После, след кратко мълчание, тя внимателно каза:

— Стефани, нямам нищо против, няма значение. Но е глупаво, знаеш ли? Защо ще искаш да си аз? Не можеш ли да бъдеш самата себе си?

— Да бъда себе си? Кой би ме желал, ако съм аз? Аз съм никоя. Аз съм игра. Ти си Елен Харт...

И точно така наистина се започна. Разговорите във фургона ден след ден, безкрайното отегчение на чакането. Еднообразието на снимането, неизбежното безкрайно чакане Стефани прекарваше в разказване на своите истории, а Елен слушаше. Вторият баща, майката, приятелят, фотографът, който пръв забелязал възможностите на Стефани. Позирането гола, от което Стефани сега се срамуваше, решението ѝ да отиде в Холивуд. Съдбовната среща в нощта на едно парти с възрастен посредник.

— Той веднъж ме заведе до Кан, за филмовия фестивал. Това беше в годината, когато ти получи наградата. Никога няма да я забравя. Това беше най-хубавата година в моя живот. Той сега е мъртъв.

Елен слушаше очарована. Отначало мислеше, че пълната предсказуемост на историите толкова я поглъщаше и начинът, по който те неизбежно следваха развитието на всички други подобни истории, известни и от милион списания и от вестникарските притурки. Беше същото, ако прибавиш или отнемеш по нещо, както историята на Мерилин Монро, предполагаше тя, по която Стефани очевидно се беше оформяла, и на която тя страстно държеше.

— Аз съм гледала всичките ѝ филми, всеки един от тях и когато тя плачеше, и аз плачех. Плаках всеки ден в продължение на една седмица.

Елен сравни това с противоположната реакция на Чад по повод смъртта на актрисата. Когато чу новината, той каза: „Тя във всички случаи щеше да умре. Това е хубаво за теб. От сега ти ще престанеш да бъдеш звезда и ще се превърнеш в легенда. — Той се изкиска — Знаеш, че те са ненаситни, нуждаят се от заместник“.

Но тъгата на Стефани изглеждаше искрена. С времето Елен започна да забелязва, че имаше нещо, което не беше в ред с нейните

истории — малки несъобразности, както днешната, и това я тревожеше. Стефани започна да подозира и да се поправя. Може би нещо от това трагично минало да беше вярно, но известна част от него, Елен започваше все повече да се убеждава, беше измислено.

Тя никога не го каза директно на Стефани, защото знаеше, че това ще я засегне. Стефани вярваше на своите собствени приказки и тогава Елен разбра какво я влечеше към момичето, разбра причината за своето предразположение.

Не беше ли правила и тя съвсем същото? Елен Харт, с нейното смътно, неясно и обаятелно европейско минало — тази Елен Харт толкова измислена, колкото и Стефани Сандрели.

Когато това за първи път ѝ хрумна, то разтревожи Елен и тя се освободи от мисълта за него. След това обаче, каквито и истории да се появяваха във вестниците, написани от журналистите за нея, тя не им вярваше. Тя знаеше коя е... И тогава започна да се учудва. Дали наистина беше така? Беше ли тя винаги напълно сигурна в себе си, къде истината преминаваше в измислица?

Понякога се чувстваше съвсем сигурна. Когато се намираще вкъщи, в Лос Анджелис при Каси, която вече от три години беше при нея, тогава бе сигурна в собствената си идентичност. Нейното първо действие, когато получи целия си хонорар за първия си филм, беше да върне на Каси парите, които ѝ дължеше. След това те останаха във връзка и когато Каси ѝ писа, че фризьорският салон вече ѝ идва много и има намерение да го продаде, Елен веднага я помоли да дойде и работи за нея в Лос Анджелис. Това беше решение, за което тя никога не съжаляваше и привързаността ѝ към Каси стана още по-голяма. Може би до известна степен Каси беше заела мястото на майка ѝ. С нея тя се чувстваше така свободно, както с никого друг. С нея тя можеше да разговаря за миналото. Каси ѝ четеше на глас писмата, които получаваше от приятели от Оринджбърг, и чувството на Елен коя е тя самата, се утвърждаваше. Югът, фургонът, нейната майка, усещането да си беден — всичко това се връщаше в нея толкова остро и толкова живо.

В други моменти нейното детство ѝ се струваше много отдалечено — една измислена страна. Левис не знаеше детайлите от нейните предишни отношения с Каси. Каси не знаеше истината за

нейните отношения с Левис. Съществуваха все още части от нейното минало, за които Елен не беше говорила на никого.

Истината не беше лесно нещо. Имаше пластове върху пластове от истини толкова смесени с лъжи, че понякога Елен се страхуваше и не си спомняше вече добре, както Стефани, коя истина на кого беше казала и коя лъжа. Понякога, когато беше с Каси, си мислеше: „Аз съм Елен Крейг“ и виждаше дългата верига от връзки между момичето, което е била и жената, която е станала. Но, друг път ѝ беше трудно да намира тези връзки. Губеше усещането каква е била и не можеше да свърже онази личност с личността, която е сега. Защото сега имаше обществена идентичност: тя беше Елен Харт, която представляваше бариера между самата нея и другите хора. Когато я гледаха, те сега не виждаха в нея Елен Крейг, която беше израснала в бедняшкия квартал. Те виждаха знаменита и преуспяла жена, очевидно осигурена, очевидно независима, родена за живот не по-различен от този, който водеше. Беше станала знаменита не само заради своите изпълнения, но и поради други тривиални неща. Заради вкуса си, заради дрехите, които носеше, за известната сдържаност в маниерите си, която се тълкуваше като студенина, дори заради факта, че необичайно за Холивуд тя никога не бе видяна с друг мъж, освен с нейния съпруг. Дори и най-енергичните клюки не можеха да разпространят отсенка от скандал.

Сега беше невъзможно да влезе някъде, без всички там да не знаеха коя е тя. Хората разбираха, че я познават преди да са я виждали. Тяхното мнение за нея, за или против, вече беше оформено на основата на видените филми или прочетените истории. Съществуваше репутацията ѝ, която стоеше като стена между нея и останалия свят — и там беше онази Елен, жената, която тя чувстваше, че наистина беше затворена от другата ѝ страна. Когато Чад се опита да изясни това пред самия себе си, каза: „И така, какво? Ти си знаменита. Какво мислиш, че се е случило?“

„Не това“, беше желала да отговори Елен. Но тя се срамуваше да признае, че е била твърде наивна. Никога не беше ѝ идвало на ум, че стане ли веднъж знаменита, ще престане да бъде свободна.

Някой почука на вратата на фургона. Беше уредникът, били вече готови за епизода. Елен се обърна към огледалото и се взря в собственото си лице. Коя беше тя?

Добре, днес тя беше Мария, едно малко градско момиче, бунтовничка, която бяга със своя любовник тийнейджър, при това бягството стига до ужасен край. Мария напуска живота, точно когато е започнала да пораста и умира внезапно и безсмислено в резултат на глупав спор — една караница между двама любовници, която става смъртоносна.

Тя познаваше Мария, беше я разпознала. Знаеше точно как Мария се движи, мисли и копнееше. Чуваше нейния глас и можеше да говори с нейния акцент. Знаеше всичко, от начина по който Мария се обличаше и си носеше косата до малките ѝ характерни жестове. Един от тях тя щеше да използва сега за изреченията, които Мария произнася преди да умре. О, да, тя познаваше Мария и я разбираше, дори ако самата не се разбираше и не можеше да се познае.

Тази мисъл както винаги я успокои. Тя почувства отново онази удовлетвореност и увереност, която най-напред откри в Рим, работейки в „Нощна игра“. Тя се изправи, отвори вратата и тръгна по стъпалата на фургона. Стефани се беше върнала на обичайното си място и наблюдаваше. Когато Елен мина покрай нея, тя се усмихна и ѝ показа, че стиска палци.

Елен стоеше на сянка, а хората се суетяха около нея. Някога подреждаше косите ѝ, някой докосваше грима ѝ. Отговорникът за специалните ефекти нагласяваше колана, скрит под роклята. Той съдържаше тънки пластмасови торбички с изкуствена кръв, уред, който щеше да ги накара да бликнат в точно определената секунда.

Елен не забелязваше тези, които се суетяха и я нагласяваха; тя се намираше на онова тясно място, в това преддверие на ада, между себе си и Мария, очаквайки момента, когато снимачният екип щеше да я остави сама и Мария щеше да дойде при нея.

Накрая те приключиха. Тя нетърпеливо тръгна към нейната черта и докато го правеше, забеляза Стефани само с крайчеца на окото си. Помисли си: „Разбира се, аз зная защо харесвам Стефани и защо я съжалявам. Тя е огледалният ми образ. Един изкривен образ, може би, но отражение все пак. Истина е: никоя от нас двете не знае коя е. Затова ли и двете искаме да играем?“

Тя стигна до своята черта. Вдигна глава и погледна наоколо. Разбитата кола, партньорът ѝ, държащ две пушки, пустинята,

простираща се в далечината, апаратурата, камерите, хората, но къде беше Мария?

Тя вдигна ръка към очите си, нажеженият въздух трептеше.

Грегори Гертц извика:

— Добре ли си, Елен?

— Какво? О, да, добре съм.

— Започваме снимането...

Чу се шум, камерата се върти, действие. Тя имаше да каже само два реда, после трябваше да се спусне напред. Бяха го упражнявали преди и тя сега го направи. Пушките бяха вдигнати, устройството в колана проработи навреме, ярката химическа кръв се разля и тя умря красиво.

— Чудесно — каза по-късно Грег.

Той прекоси и отиде при нея с озадачен израз на лицето. Погледна я, хвана ръката ѝ и после се обърна.

— Добре, хайде, оправи се Елен, и да го направим отново.

Тя умря красиво пет пъти. Но това беше Елен, която умираше, не Мария. Мария си беше отишла, тя нямаше да се върне при нея.

След петия път, Грег каза:

— Достатъчно. За днес прекъсваме. Във всички случаи, светлината не е както трябва. — После той отиде при Елен, вгледа се в нея с все същата озадачена бръчка между веждите. Сложи ръка около кръста ѝ и каза: — Толкова е горещо. Не се тревожи. Слушай, хайде да вечеряме заедно тази вечер.

Наближаваше шест, когато тя се върна във фургона. Нейният шивач си беше отишъл и хората от снимачния екип проверяваха детайлите за снимането за следващия ден. Най-накрая и те напуснаха и тя остана сама.

Чувстваше се уморена и потисната от неуспеха на сцената, раздражена от своята неспособност да си го обясни. Очевидно, в миналото бе имала моменти, когато нещата не вървяха съвсем добре, когато не беше доволна от това, което беше свършила, но никога преди не беше изпитвала тази празнота, усещането, че се намира извън себе си, че наблюдава собствения си неуспех.

Ядосана, тя започна да изтрива грима си, и точно тогава, присягайки се да вземе топче памук забеляза, че снимката на Кет беше изчезнала. Тя объркана огледа тоалетната масичка. Снимката не беше там, тя я беше видяла само преди няколко часа... Размести шишенцата и бурканите, нямаше я. Наведе се, огледа пода, за да види, да не би да беше паднала, но не, нямаше я и там. Изправяйки се, тя помисли: „Стефани“.

Самата Стефани се върна пет минути по-късно, като внимателно подаде платинената си глава от вратата. Елен се обърна и студено я изгледа.

— Тук стоеше снимката на дъщеря ми, Стефани. На тоалетната ми масичка. Виждаше ли си я?

Стефани леко се изчерви под тежкия си грим. Наведе поглед, поколеба се, после влезе във фургона и затвори вратата. Отвори дамската си чанта, извади снимката и без да каже нещо я подаде на Елен.

— За бога, Стефани... — Елен се ядоса. — Спри да правиш тези неща, чу ли? Добре, ако искаш да вземеш назаем едно червило или нещо друго. Но не и снимката на Кет. Тя е моя. Това е лично. Моля те, повече не прави такива неща.

Стефани бавно повдигна глава. Тя срамежливо погледна към Елен:

— Съжалявам — каза тя накрая с шепнещ глас. — Знаех, че не трябва да го правя, знаех, че е лошо. Просто ей така. Тя е толкова хубава, нали? Нямаше да я задържа исках само да я погледам...

— Стефани, не ти ли идва на ум, че аз бих могла също да пожелаем да я видя? Кет е моя дъщеря и ми липсва много, и аз искам тази снимка да стои тук, където мога да я гледам.

— Няма вече да го правя. — Стефани облиза устни. Те лъснаха с червилото на Елен. Елен въздъхна отчаяно и изтри остатъка от своя грим. Стефани остана неподвижна. Тя наблюдаваше Елен в огледалото. След малко, точно когато Елен се канеше да ѝ каже да си върви, тя тихо произнесе:

— Ти си толкова хубава. Ей така! Без всякакъв грим. Бих искала да изглеждам като теб, бих искала... Ти винаги изглеждах толкова студена, толкова елегантна. Бих искала да бъда такава. Бих искала да изглеждам красива и богата.

Елен се взря в своето отражение в огледалото. Тя не можа да измисли отговор. Стефани се засмя странно и кратко.

— Така или иначе — каза тя, — няма нужда да се тревожиш. Няма повече да те безпокоя. Имам само още една сцена — утре. После си отивам.

— Само една сцена? — Елен се обърна. — Но аз мислех...

— Да, и аз мислех така. — Стефани повдигна рамене. — Отрязали са всички тези сцени. Грег Гретц предполагам не ме харесва. Във всеки случай е окей. Имам известна работа. Току-що говорих с моя посредник. Той мисли, че може да ме вкара в някакъв вампирски филм. Вече го снимат в студиото, но едно от момичетата се е разболяло — тя замълча. — Той ми каза, че е за шест реда роля и сцената е с Питър Къшин. Предполагам, че това трябва да е окей.

— Стефани... — Елен изведнъж се разкая. — Аз ще дойда и ще те видя, преди да си тръгнеш, наистина.

Тя вече беше стигнала вратата на фургона, точно щеше да излезе, когато се спря и леко сви вежди.

— Е — каза тя. — Странно е, знаеш ли? Никога не съм мислила преди, но това е като че ли нещо фатално.

— Кое, Стефани?

— Ами, ти винаги държиш снимката на Кет точно тук, на тоалетната си масичка. Но никога не слагаш снимка на съпруга си. Не тук, всеки случай...

— Стефани, това не е фотографска изложба, това е гримьорна, място, където се работи... Защо трябва да имам снимка на Левис?

— О, не зная — усмихна се Стефани. — Аз бих я сложила, но предполагам, че ние с теб сме различни...

Тя леко махна с ръка и изтича по стъпалата.

— Искаш ли стейк? — Грег Гертц ѝ се усмихна над папката с менюто.

— О, стейк, каква чудесна идея — отговори му тя с усмивка.

Той се обърна към сервитьорката да поръча и Елен се облегна върху пластмасовата седалка. Животът на филмовата звезда! От писмата, които получаваше от своите почитатели, тя знаеше как повечето от тях си представяха този живот. Една безкрайна поредица от красиви ресторанти, шампанско, приеми, красиво обкръжение и изискани дрехи. Понякога и това беше част от него. Но това също беше

негова част — малко градче, на осемдесет мили от Туксън, затънтено в средата на пустинята. Бензиностанции, купчина къщи, железница и аутострада. Един град в средата на нищото, град, където хората се отбиват за кратко и който случайно има по-голям мотел.

Мотелът беше техният щаб, бяха го наели за времето на снимането. Той беше техният дом, техният клуб, техният ресторант по една проста причина — нямаха друг избор.

Тя се огледа: стените бяха покрити с безлични тапети, редица еленови рога, боядисана ламперия, бар, червени пейки. Би могло да бъде навсякъде из Америка. Беше по-малко, но не много по-различно от „Хауард Джонсън“, където Били я беше завел по случай нейния петнайсети рожден ден.

Обърна лице към прозореца. Тънко черно стъкло, зад него пустинята, но невидима. Тази нощ Оринджбърг беше по-близо и тя знаеше защо беше така. Приближаваше моментът, когато щеше да се върне. Почти беше подготвена, почти готова, трябваше да направи само няколко последни движения... За миг видя лицето на Били, после Нед Калвърт, и си даде сметка кое беше предизвикало спомена. Хотелският ресторант имаше „Мусак“. Той свиреше подбор от мелодии, последната беше „Синя луна“.

Грег Гертц каза нещо. Тя подскочи.

— Моля?

— Ти си на мили от тук знаеш ли? Казах: Как е Кет? — Той се поколеба. — И как е Левис?

— Кет е добре. Много добре. Изпуснах рождения ѝ ден...

— Зная това. — Грег Гертц я гледаше, без да сваля очи.

— А Левис, Левис е чудесно. Работи върху новия си ръкопис. Пише, знаеш. Върви му много добре, мисля — тя се поколеба. — Не желая да питам прекалено много, поне не докато той е по средата. Знаеш какви са пищещите...

— О, разбира се, нали всички ги знаем?

Грег Гертц леко се усмихна, но проникателните му очи не се отместваха от лицето ѝ. Елен се почувства неловко. Тя не обичаше да я разпитват за Левис, не обичаше да я карат да говори за него. Това беше третият сценарий на Левис. Първият беше прочетен от всички продуценти и режисьори в града и сега дремеше в папката на неговия посредник. Вторият беше подпомогнат от „Сфера“, но времето изтече,

а не се появи никакво предложение за продукцията. Третият, върху който Левис работеше сега представляваше любовна история, наречена „Безкрайни мигове“. Левис беше обявил намеренията си сам да му стане продуцент.

Като писател Левис се беше провалил напълно. Тя знаеше това, Левис го знаеше, и тя подозираше Грег Гертц заедно с останалата част от Лос Анджелис също го знаеше. Общото им мнение, остана да виси неизказано между тях. Елен бързо погледна настрана.

Тя никога не би приела този провал, нито пред приятелите на Левис, нито пред Чад, който най-много я разпитваше по този въпрос, нито пред Грег Гертц. Правеше усилия да не го признава и пред себе си, а особено се стараяше да не показва, че го знае пред самия Левис. Но невинаги успяваше. Левис можеше да прочете в очите ѝ ужасната, болезнена надежда, че този път това, което прави, щеше да има успех. И също така ужасният и болезнен страх, че това нямаше да стане. Нейните съмнения причиняваха болка у Левис, те го правеха също така невъздържано гневен, особено когато беше пил или когато беше взел някое от новите си хапчета. Хапчетата го правеха диво еуфоричен, а когато действието им отминаваше, го оставяха в отчаяние; Левис не се отказваше от тях, не се отказваше и от алкохола. Казваше, че се нуждае от тях заради своето писане, че те карат думите му по-леко да вървят.

— Престани да ми се месиш, престани да ми се месиш! — крещеше Левис. Това беше постоянният му рефрен. Тя го чуваше всеки ден. Не, разбира се, тя не искаше да разговаря за Левис.

Подозираше, че Грег Гертц знаеше това. Той беше у мен, с остра интуиция, спокоен мъж, който казваше малко и знаеше много. Беше започнала да го харесва през седмиците, когато работеха заедно. Беше започнала да му се доверява, така, като никога не беше се доверявала на друг. Не го чувстваше далечен. Той беше предпазлив като нея и държеше кората настрана. Беше също така и разведен — това беше един грозен, развод, с проточена битка за попечителство. Накрая и трите му деца бяха дадени на неговата съпруга, което той никога не обсъждаше. Тя го харесваше също и заради това.

Той и сега продължаваше да я гледа леко смръщен, като че ли се опитваше да се освободи от някакво недоразумение. Елен знаеше, че той иска да я попита какво не беше в ред този следобед и също така знаеше, че той щеше да почака.

— Не си представях, че Левис все още пише. Мислех, че би могъл да реши да се върне за известно време към продуцентството. Преди беше много добър в тази работа. — Той замълча, давайки си сметка, че е нетактичен. — Не зная, да работи с Чад, може би?

— Не мисля. Чад беше един друг период. — Тя се насилваше да изглежда ведра. — Левис не беше продуцент на трите последни филма на Чад, знаеш това. Повечето от нещата Чад сега държи сам в свои ръце. Каза ми, че в момента предпочита да прави копродукции. Смятам, че това е относително разбираемо, поради обвързаността му със „Сфера“...

— Но те все още са приятели, вероятно? — Той постави въпроса внезапно и понеже не знаеше, че във всички случаи отговора ще е известен, Елен изведнъж изпита досада. Защо да лъже?

— Не — каза тя, гледайки го прямо. — Не съвсем. Те въобще не се срещат. Не са се карали. Нямаше борба между тях — ни най-малко. Те просто тръгнаха в различни посоки. Освен това, Чад е саможивец. Той с никого не е близък. Знаеш го какъв е.

— Не, не съм сигурен, че го познава. — Той се обърна настрана, после я последна отново. — Аз обаче винаги съм мислил, че ти си много близка с него. Искаш да кажеш, че не е така ли?

Елен сви вежди. Някак си, за нейна собствена изненада, тя осъзна, че не беше сигурна в отговора.

— Не мисля, че съм близка с него — каза тя накрая. — Никой не е. Работила съм с него, разбира се. И понякога ходя в дома му, което никой друг не прави, изглежда. Той ме кани там, прием чай, говорим час и нещо обикновено за работата, и после си отивам. Това е всичко — тя замълча. — Наистина, сега мисля, че не познавам Чад повече, отколкото, когато започнахме да работим заедно. Той все още е толкова потаен, дори повече, може би. И точно толкова луд...

Тогава тя се усмихна, но Грег не отговори на усмивката ѝ. Гледаше я сериозно. Настъпи мълчание, докато сервитьорката поднасяше стеговете, пържените картофи и салатата, което беше основното меню на всички, откакто бяха пристигнали. Грег хвана своите нож и вилица и после ги остави обратно.

— Така че, ти не се чувстваш притисната от Чад? Не усещаш, че той ти загражда кръга?

— Чад? Да ми загражда кръга? Защо да изпитвам подобно нещо?

— Мисля, че знаеш защо. Мисля, че това чувстваш. — Той замълча. — Окей, кога свърши „Елис“, преди една година. От тогава си направила три филма. Единият с Пекинпа, другият с Хъстън и този с мен. Това ти е най-дългото прекъсване с Чад, което си правила, откакто сте започнали да работите заедно.

— Да, но Чад беше обвързан. Той трябваше да продължи да изработва „Елис“, да довърши монтирането, а тези филми възникнаха допълнително и ролите бяха добри...

Тя заговори твърде бързо и сама чу отбранителния си тон. Грег усети също и се усмихна.

— Кога „Елис“ трябва да се появи по екраните?

— Септември. Октомври, може би. Навреме, за да бъде приет за „Оскар“, разбира се. Чад иска да организираме голяма премиера. Ще правим и голямо парти, трябва да дойдеш...

— Би ми било приятно. — Той нямаше да позволи да бъде отклонен от темата и Елен разбираше това. Той замълча, и бавно започна да разрязва своя стейк.

— И после?

— Какво после?

— Ние ще свършим „Бягства“ в средата на юли. „Елис“ няма да излезе преди есента. Какво смяташ да правиш след това?

— Ще си взема почивка. Ще прекарам известно време с моето семейство. С Кет и с Левис. От дълго време съм им обещала. Бях обещала и на себе си...

— А после, след това? Когато свърши домашният антракт? Тогава какво?

— Ами, тогава ще направя друг филм, предполагам. Ако се появи хубав сценарий, подходяща роля.

— Разбирам. — Той остави вилицата и ножа си и я погледна право в очите. — С Чад ли?

Настъпи кратка тишина, Елен погледна в чинията си.

— Не — каза накрая тя. — Не с Чад.

— Благодаря ти — отговори той. — Ти накрая ми отговори това, което исках да знам.

— Коняк, доста добър коняк, пий, искам да говориш. — Те седяха в стаята на Грег Гертц в същия коридор, където се намираще и

нейната стая. Грег Гертц сложи чашата в ръката ѝ, запали цигара и седна срещу нея.

Елен го погледна: висок, с тънка конструкция мъж, не съвсем красив, с умно тясно лице, кафяви очи, кафява коса. Той обикновено носеше и кафяви дрехи. Стари дрехи, които бяха толкова неопределени, че приличаха на камуфлаж.

— Затова ли съм тук, да говоря? — Тя се засмя.

— Точно така.

— За какво?

— За себе си.

— Аз никога не говоря за себе си.

— Зная това. Забелязал съм го. Това е едно от най-интересните неща около теб.

Елен предположи, че това беше дискретен комплимент, той хареса. Грег се облегна назад.

— Но най-напред, ако това ще те улесни, има две неща, които искам да кажа. За теб. Те са свързани с днешния следобед.

— О, днешния следобед, слушай, Грег, аз...

— Не, ти слушай — той се наведе напред. — Знаеш ли кога за първи път те видях във филм? Есента на 1960. Бях отишъл да посетя сестра си в университета и тя ме заведе да видя „Нощна игра“ — имаше ограничен брой прожекции в близкото кино. Аз не исках. Бях гледал филма и дотук... — и той показа средата на гърлото си. — В продължение на дванайсет години се бях борил, за да успея в работата си. Опитвах се да обединявам сценарии, опитвах се да намеря кой да ме финансира. Чувствах, че бях започнал да ненавиждам работата си, защото все пак трябваше да имам и някакво признание. Бракът ми не вървеше и бях решил да се отърва от всичко — той замълча. — Сега ми става смешно. Следващият след Чад Анджелини — знаеш ли, че ме наричат така? Аз съм на трийсет и седем години. Чад на колко е? На двайсет и девет? На трийсет, може би, не зная. Единственото, което зная, е, че още когато Чад Анджелини беше в училището по кинематография, аз от години вече го бях завършил, и се борех да направя пробив — той се облегна в креслото си. — Както и да е, това беше през 1960-та и аз бях до смърт отегчен от Холивуд, до смърт отегчен от филми и се оставих да бъда заведен на „Нощна игра“, който не исках да гледам, но седнах там и беше като откровение. Излязох от

киното толкова развълнуван, като че ли бях пиан. Помислих си: това е. Възможно ли е да се направи и когато се направи — това е най-хубавото нещо на света, това е всичко. По-хубаво от всяка пиеса, по-хубаво от всяка симфония, по-хубаво от всяка картина — великото кино — той замълча, внимателно гледайки я. — Импулсът ми се възвърна, аз отново поисках да работя и започнах да пробивам. Двама души направиха това за мен и аз няма никога да го забравя. Единият беше ти, другият Чад.

Когато той свърши, настъпи мълчание. Елен го погледна, лицето на Грег Гертц, което беше до преди миг оживено, стана спокойно. Той се наведе към нея.

— Знаеше ли, че си добра в изпълнението?

— Да — тя кимна, — знаех.

— Не може да не си знаела — той вдигна рамене. — И така, аз искам да те попитам, какво след това не беше в ред?

— Няма такова нещо. — Елен отговори бързо. — Ние направихме „Лято“, „Неин собствен живот“, направихме „Пряк път“. И другите имаха успех, но „Пряк път“ стана огромен хит. Спечелихме „Златната палма“. Чад получи финансова подкрепа, за да направи „Елис“...

— О, разбира се, след „Пряк път“ Чад си създаде свое име, а ти? Видях те във всичките филми. Видях и тези, които Чад направи един след друг. Как се казваха? Да, „Бърза стъпка“ и „Извънредно време“. Видях те във филма на Пекинпа, също и грубата редакция на филма ти с Хъстън...

— И?

— Е, няма нужда да се държиш отбранително — той се засмя. — Ти беше добра във всички. Много добра. Какво мислиш, че исках да кажа, че беше слаба ли? Не, ти беше великолепа. Малко по-зле в „Бърза стъпка“, може би. Мисля, че той беше най-слабият...

— Да. И аз така мисля.

Елен погледна настрана. Бяха започнали да снимат „Бърза стъпка“ скоро след посещението в Кан в 1962. Това беше времето, когато тя най-много мислеше за Едуард, преди да усвои трика да го премахва от съзнанието си, времето, когато Левис беше най-ревнив, когато той... Но, не, тя не искаше да си спомня това.

Грег Гертц я наблюдаваше. Тя се обърна и наклони брадичката си.

— Ти се приближаваш до едно „но“, чувам го. Какво е то?

— Ще ти кажа, но ще се пазарим. Аз ще ти кажа какво видях, ако ти ми кажеш какво си чувствала. Съгласна?

Елен кимна и той отново се приведе напред.

— Ти беше добра, но ти се ограничаваше. Това е, което мислех. В края на краищата, Чад не само режисира и си прави копродукции, но той и пише своите собствени филми. Това е тяхната сила и тяхната слабост. Те са негови от край до край — нито за миг не биха могли да бъдат други. Разбира се, ти значиш много за Чад, той никога не е работил с друга актриса, не в главна роля. Много от европейските режисьори правят това, но много малко американски. Няма нищо лошо по принцип — с изключение на това, че те ограничава теб, може би. Чад пише твоите роли, той те вижда по специфичен начин — и наистина, когато се загледаш по-отблизо в неговите филми, този начин е винаги еднакъв. Ти играеш различни роли, развитието на действието е различно. Чад е толкова технически ловък и толкова дръзновен, че повечето от хората не го забелязват. Но аз го забелязах. Различни филми, същата жена — винаги леко мистериозна, мотивите за нейното поведение никога не са напълно обяснени. Винаги неясна, малко опасна, може би. Разбира се, витаеща някъде. Мисля, че разбираш какво искам да кажа, нали?

— Пасивна.

— Точно това — той се поколеба. — Не го разбрах в началото, но забелязал го веднъж в един от филмите, не можех да пропусна да не го забележа във всички останали. Той така добре обвива всичко — светлината, композицията, диалога, всичко е толкова блестящо, че би могъл да пропуснеш нещо съвсем очевидно. Всички жени, които си изиграла, не реагират, те почти никога не започват сами някакво действия. — Той замълча. — Лиз, ролята, която изпълняваш в „Елис“, не е ли същата?

— Да, така е. О, това е толкова трудно да се обясни. — Елен се изправи, обърна се, малко се отдалечи, после пак се обърна.

— Аз мислех, че това съм точно аз. Опитах се да питам Чад дали е така, но той ми каза, че си въобразявам и се създавам проблеми там, където ги няма. „Случва се — каза той. — Стават най-различни неща“.

Не разбираше за какво говорех. Вярно е — винаги се случват много неща. — Тя направи горчива физиономия. — Любовни истории, интриги, тежки загуби — ти не можеш да си представиш всичките неща, които се случват на Лиз. Но те се случват именно на нея. Тя се променя, разбира се — ти виждаш промяната в нея, това винаги се вижда във филмите на Чад. Но тя никога не прави нещата, тя просто е безкрайно, мистериозно женствена. Както всички други.

Настъпи кратко мълчание. Елен се беше зачервила. Внезапно съжали, че беше казала всичко това. Беше нелоялно по отношение на Чад, може би. Тя се върна към стола си и седна.

— Разбираш ли? — Тя посегна към чашата си. — Това е от брандита, както ти каза, съжалявам...

— Защо изпитваш нужда да се извиняваш, когато казваш това, което мислиш? Ти го правиш достатъчно рядко. — Той замълча, наблюдавайки я отблизо, после каза:

— Съзнателно ли беше твоето решение да се откъснеш, когато отиде да работиш с Пекинпа?

— Не, тогава не беше осъзнато. Съзнателно е сега. Аз съм доволна от работата си в „Елис“, много съм горда от нея. Но не желая повече да работя с Чад, поне не засега — тя се колебаеше. — Не съм сигурна колко повече бих желала въобще да играя. Човек понякога се чувства много празен и малко фалшив. Аз прекарах толкова много време, играейки други хора, че никога нямам време да бъда себе си.

— За това се изисква не само време — каза сериозно Грег и напрегнато я загледа:

— Това ли е причината, за да не ти върви този следобед?

— Да, това беше причината. И зная, че си прав за това, зная, че не е само въпрос на време.

Тя наведе глава и погледна ръцете си. Ясно в съзнанието си тя чу своя собствен глас: „Когато съм с теб, Едуард, аз нямам нужда да бъда каквото и да било. Аз съм.“

Тя се изправи и ведро се усмихна на Грег.

— Така или иначе, вече е късно и трябва да вървя да поспя. Утре ще бъда по-добра. Зная, че този следобед беше бъркотия...

Тя се изправи и Грег също се изправи. Той като че ли се поколеба за миг, после се обърна към един шкаф, отвори едно чекмедже, извади от там един плик и й го подаде.

— Какво е това?

— Сценарий. Най-добрият, който някога ми е бил предлаган. Искам да направя от него филм, и мисля, че мога да намеря финансова подкрепа. Искам да го направя в началото на следващата година. През пролетта. И искам да го направя с теб. Ако го харесаш — той замълча. — Прочети го и ми кажи какво мислиш. — Интелигентните му кафяви очи срещнаха нейните. Тя видя обичайната предпазливост да се връща върху лицето му, и съзнавайки, че са застанали твърде близко, той се отдръпна назад.

— Разказва се за един развод. Ти можеш да намериш... Ами, виж какво ще кажеш, във всички случаи.

— Добре, Грег. Благодаря ти, Грег.

Тя знаеше, че това беше моментът, когато трябва да си тръгне и все пак поради известна причина се колебаеше. Сега между тях съществуваха особено напрежение, предпазливост, каквато нямаше преди, когато обсъждаха филмите, и която несъзнателно се беше промъкнала в нея, може би поради близкото разстояние помежду им.

Грег я погледна и тя отговори на погледа му. Той се усмихна с тъжна, изкривена усмивка, повдигна ръка и докосна лицето ѝ.

— Не би било добра идея, нали?

— Не, вероятно не.

— Ние и двамата сме прекалено нещастни, а това никога не е добро нещо.

— Нещастни ли? Аз нещастна ли съм? — Тя вдигна към него очи.

Той отново се усмихна и ръката му падна надолу.

— О, да, ти знаеш. Това беше второто, което не беше наред днес следобед.

Той беше прав, разбира се.

— Много ли ми личи? — попита с горчивина Елен.

— Понякога — отговори той. — Да, личи. Може би, би ти било по-лесно, ако го приемеш, както направих аз. Виждали утре ще ти помогне. Довиждане, Елен.

В своята стая тя затвори и се облегна на вратата.

Тогава знаеше какво желае и се срамуваше, че Грегори Гертц го беше разбрал. Не непременно да прави любов, но да докосва, да държи и да бъде държана, тя знаеше, че иска това.

Беше изминало доста време и тялото ѝ беше започнало да гладува за обич толкова много, колкото и мисълта ѝ. Тя неспокойно се движеше из стаята: осемнайсет месеца — не, повече. Левис не беше я докоснал, нито беше държал ръката ѝ през това време, нито беше имала друг мъж. Левис внезапно се беше затворил в себе си, за да избегне, може би евентуални сексуални провали. Той спеше в своята стая, поглеждаше понякога към нея със смесица от копнеж и отвращение, като че ли да я желае представляваше риск, който той вече не беше подготвен да предприеме. Повече от осемнайсет месеца.

За момент помисли, че грешеше, не ѝ се искаше да прави изчисления. Но, сега като се насили да пресметне, разбра, че беше права. Две години, да, от тогава започна отчуждаването помежду им — в 1962, не дълго след като напуснаха Кан.

Осъзнаването на този факт малко я изплаши. Тя винаги си беше обещавала, че тази ужасна студенина между тях ще бъде временна. Живееше постоянно с надеждата, че когато са заедно ще има затопляне, защото за отчуждаването помежду тя чувстваше вина. Левис толкова много пъти ѝ беше казал, че не го е направил той, а нейна грешка.

— Не съм аз, който търсиш — беше казвал много пъти той и тъй като в сърцето си тя знаеше, че това е истина, никога не му беше отговорила.

Тя знаеше, кого желае, тогава, застанала в средата на своята стая. Не Левис, разбира се, не Грегори Гертц, който просто беше там и беше мил. Тя все още стоеше и остави мислите за Едуард да нахлуят в съзнанието ѝ. Това не я направи ни най-малко по-щастлива, но я успокои.

С копнеж поглеждаше към телефона. Имаше известен ритуал, който беше започнала да изпълнява, когато самотата и мъката ѝ ставаха много силни, както беше тази нощ. Това също не решаваше нищо, но понякога ѝ помагаше. Вече беше звънила на неговия номер от този телефон. Беше твърде скоро и твърде глупаво.

Без чувство, че е постигнала победа, отблъсна изкушението, „Не, помисли тя, не тази нощ“.

— Отивам си, едно от момчетата ще ме закара до летището.

Стефани пристигна, подскачайки по стъпалата на фургона, отваряйки вратата, с нея нахлу вълна топъл въздух. Тя носеше къса, стегната по тялото пола, обувки с десет сантиметрови, подобни на шило токове и къса блузка. Като че ли не носеше чорапи, гащета или сутиен. Защо тя предизвикваше това, от което бягаше, се почуди Елен.

Тя с примирение погледна към Стефани. Това взимане на довиждане не беше дошло навреме. На Елен предстоеше отново да прави снимки на сцената със смъртта, а неуспехът от вчерашния ден беше твърде пресен.

— Искам да кажа... Колко съм благодарна. Ти беше мила с мен. Наистина мила. Не както някои други, аз няма никога да забравя това. — Стефани наведе глава, погледна срамежливо. — Купих ти подарък, за спомен...

Тя нетърпеливо ѝ подаде бяло книжно пликче. Елен го взе и го отвори. Вътре имаше шишенце с парфюм „Джой“.

— О! — Тя се загледа в него за миг, и после, идвайки на себе си, страхувайки се да не засегне Стефани, я погледна с усмивка.

— Стефани, колко мило. Колко любезно от твоя страна. Аз го обичам. Той ми напомня за моята майка. Това беше парфюмът, който тя винаги употребяваше.

— Купувам си го от самолета понякога. — Стефани говореше малко забързано, с известна нотка в гласа, която Елен се беше научила да разпознава. От самолета или от мъж? Тя изведнъж се упрекна, че беше толкова неумолима.

— Ти никога не употребяваш парфюм. Забелязах това... — Стефани сякаш я упрекваше.

Елен се изправи.

— Сега този ще го употребявам. Благодаря ти, Стефани. — Тя хвана ръката ѝ. — И късмет с вампирските филми...

Стефани стисна ръката ѝ много силно, после бързо се наведе напред и постави лепкава целувка върху бузата на Елен.

— Питам се... — Тя все още държеше ръката на Елен.

— Исках да те питам това, но никога не дръзнах. Искам да кажа — защо трябваше да го правиш? Но... — Тя повдигна сините си очи

към Елен. — Но ще ми разрешиш ли да имам твоя телефонен номер в Лос Анджелис? Няма да те безпокоя. Няма да го дам на никой друг — но бих искала да зная, че мога да ти се обаждам понякога, когато се върнеш. Така ще можем да бъдем заедно и да си поговорим...

Елен беше обърквана. Както Стефани добре знаеше, че нейният телефонен номер не стоеше в указателя и беше даден само на няколко души. За момент тя помисли да даде на Стефани номера на своя посредник, но това би било твърде нелюбезно, твърде грубо.

— Добре тогава. Ще ти го дам.

Тя намери парче хартия, написа номера и го подаде. Стефани я наблюдаваше как прави това. Взе парчето хартия, внимателно го сгъна на четири и го сложи в чантата си. За свое смайване Елен видя, че големите сини очи преливаха от сълзи.

— Хайде, благодаря, Елен. Няма никога да те забравя, знаеш ли?

Стефани изпъшка, притисна ръката на Елен:

— Довиждане — викаше тя от последното стъпало и започна да се отдалечава.

Елен въздъхна. Тя се върна към епизода, който ѝ предстоеше и се опита да се съсредоточи, да накара Мария да се върне при нея.

Тя отново умря красиво. Кръвта отново бликна красиво. Но този път се получи. Мария дойде при нея точно навреме. Те направиха сцената само веднъж и след това Грег Гертц дойде. Той леко, само веднъж стисна ръката ѝ.

— Видя ли? — каза той и се отдалечи.

Бяха се събрали на чашка в „Поло лаундж“. Левис беше по средата на третата версия на сценария си „Безкрайни моменти“ и не му вървеше. Един негов приятел — опитен и успешен писател, който беше дошъл да го подпомага със съвети, беше търпелив. Левис обясни своя замисъл веднъж. Не звучеше много ясно и той го обясни втори път. Струваше му се, че неговият приятел не разбира проблемите, които той третира, беше останал безучастен и незаинтересован.

— Виж, Левис — каза той накрая, след второто мартини, — някой много известен го е казал веднъж завинаги: има два вида интересни интриги — за любов и за пари.

Левис неспокойно го слушаше. Човекът запали „Корона“ и издиша пушека на кръгчета. Намръщи се.

— Кой е казал това? Мисля, че беше Балзак. От друга страна, би могъл да бъде и Греъм Грийн.

Настъпи мълчание.

— Само две? — повтори накрая Левис. — При всички обстоятелства? Само те?

— Само те.

— Исусе!

— Така че, просто си почини, Левис. Върви по течението. Така, както аз го виждам, повечето от филмите са просто една любовна история в журналистическа обстановка. Ти измисли нова обстановка — железопътна гара, следвоенна Виена. Дълбокия юг по време на Гражданската война, няма значение какво по дяволите може да бъде, само го направи оригинално. После вземи две звезди, на които може да се разчита, за да играят главните роли — и си готов. Никога не се тормози, Левис, вярвай ми. Не си струва. Цялата моя изобретателност отива в това, как да си платя данъците.

Левис мислеше върху този съвет целия път към дома. Караше бързо своето ново червено порше, а Боб Дилън пееше силно по радиото. Любов и пари. Не би могло да бъде толкова просто. Започна да се дразни. Започна да мисли, че приятелят му го заблуждава.

Той не особено харесваше къщата на хълмовете, в която живееше с Елен и никога не я приближаваше с радост. Ингрид Нилсън, за която е била построена е живяла в нея преди тях и е била обладана от манията за сигурност. Поради някаква причина Левис намери това заразително. Когато купи къщата, в нея вече имаше повече ключалки, отколкото в банков трезор, а градината беше заградена с високи стени, завършващи с бодлива тел. Левис добави към тези многобройни и скъпи съоръжения. Вратите се отваряха и затваряха с електронна инсталация. Цялата градина беше обвита в жици. — Тя се беше превърнала в място на електронни очи и уши. Системата беше една безсмислица, чието действие постоянно беше възпрепятствано от птици и малки животни, и сега, когато Левис приближаваше тези твърде непристъпни врати, той се питаше, дали иска да спре нещо да не излиза навън или нещо да не влиза вътре.

Това беше глупава идея. Беше му хрумнала точно както беше намалил ход и бе видял мъжа за първи път. Той стоеше извън стените на Левис и гледаше към тях. Висок едро сложен мъж с пясъчноруси коси, с килната назад шапка и протрити обувки. В ръцете си държеше карта, от онези, продавани на туристите, върху които къщите на звездите бяха отбелязани заедно с имената им.

Левис, засилил газта на своето порше, чакайки вратите с дистанционно управление да се отворят, хвърли студен и твърд поглед към мъжа. Видя шийка на една бутилка да се подава от джоба на панталоните му, и си помисли: „Пияница, безделник“. Левис изгледа мъжа, засили и го отмина в облак от прах. Забави, за да се увери, че вратите добре са се затворили след него и после зафуча нагоре към къщата.

Раздразнението му нарастваше и беше доста доволен, че сега имаше пълно основание да се кара.

— Има един мъж, който виси пред входната врата — каза той на Каси, веднага щом успя да я намери.

Каси му отпрати един от нейните любезни, успокоителни погледи. Тя не харесваше Левис и Левис не я харесваше. Те се стремяха внимателно да прикриват този факт.

— Висок? Червенокос? С шапка?

— Този е.

— О, виждали сме го два пъти. Не се безпокой, нищо му няма. Съвсем е закъсал, това е.

— Ако отново го видиш, Каси, ще бъдеш ли добра да събщиш на полицията? Той трябва насила да бъде махнат от там. Ние затова сме тук. В края на краищата, ти, Мадлен и Кет, понякога оставате сами в къщата.

Той веднага съжали, че го каза.

— Дженър е винаги тук, господин Синклер. И господин Хикс е в къщичката на пазача.

Дженър беше икономът, Хикс — техният шофьор и беше вярно, че единият или другият беше винаги в къщата. Този, който не беше често в къщата, беше самият Левис. Каси, разбира се не спомена за това, но фактът остана неизречен да виси между тях.

Левис се обърна настрани:

— Елен обаждала ли се е? — попита той, като че ли допълнително се беше сетил.

— Да, господин Синклер. В седем, както винаги.

— А Кет в леглото ли е?

Каси погледна часовника си и се поколеба:

— Току-що е легнала, предполагам, но тя не заспива веднага.

— Да, добре, малко е късно да се качвам горе сега. Не искам да я разсънвам. Ще я видя сутринта. А, Каси, няма да вечерям вкъщи, излизам.

Той не знаеше това до момента, в който го каза. Каси едва кимна и излезе.

Левис мина през просторния хол и отиде във всекидневната. Стаята на Елен. Къщата на Елен. Той я купи, а тя я създаде, внимателно, със старание. Левис виждаше, че е красива и някак си винаги това го ядосваше.

Той кръстоса стаята, неспособен да се задържи, неспособен да реши какво да прави. Погледна към параваните „Коромандел“, към китайските вази, които бяха закъснял сватбен подарък от неговите родители — неговите родители, които бяха толкова ужасени от неговата женитба, но които както всички други бяха превзети от Елен. За момент с тъга си спомни за малката червена стая в Лондон, нейната камина и овехтелите мебели. Той беше щастлив тогава, да, беше сигурен в това. Едва по-късно нещата бяха тръгнали зле.

Наля си уиски, добави малко лед, и застана до прозореца, загледан към градината. Би могъл да работи, помисли. Би могъл да телефонира на Елен. Тя във всички случаи скоро щеше да се прибере вкъщи. Филмът беше почти свършен, още една седмица. Той би могъл да излезе, имаше твърде много приятели, на които би било приятно да го видят, макар че, беше забелязал: поканите намаляваха, когато Елен не си беше вкъщи. Имаше и едно друго нещо, което също би могъл да направи и той осъзнаваше съблазънта там, в скрития ъгъл на съзнанието си. Отблъсна го за известно време, не позволявайки му да се приближава. Наля си друго уиски и съблазънта се приближи. „Само един поглед, каза си, само един малък поглед. Аз само ще вляза в стаята. Няма да нравя нищо повече.“ Второто уиски като че ли беше изчезнало, което го изненада, така че той си наля друго и премина през библиотеката в стаята, която Елен използваше като кабинет.

Тя не приличаше на никоя от другите стаи в къщата, тъй като беше обзаведена обикновено и практично. Имаше бюро, няколко шкафа с книги и шкафове с папки. Левис се наведе над тях, почувства, че се задъхва и изпотява. Погледна към бюрото. То имаше осем чекмеджета и той по разни поводи беше разгледал всичките. Те съдържаха канцеларски принадлежности, тетрадки, изпълнени с колонки от цифри, които изглежда имаха връзка с капиталовложения, снимки, домашни сметки и неща от този род. Нямаше следа от това, което той търсеше.

Погледна в шкафове с папки. Те бяха заключени и в джоба на неговото сако се намираще ключът. Един дубликат — беше лесно да се снабди с него.

Той се взря в ключалките и потърси в джоба си за ключа. „Коя жена държи любовните си писма в шкафа за папки?“ Такава като Елен отговори си сам. Трябва тук да ги е сложила. Те не бяха никъде другаде — беше проверявал.

Кога беше завладян от мисълта за тези писма, Левис не би могъл да каже. Но фиксидеята обладаваше мисълта му и се разрастваше с всеки изминат ден. Той можеше да си представи от кого можеха да бъдат, представяше си какво можеше да пише в тях. Понякога си мислеше, че бяха стари любовни писма, а понякога, че са току-що получени. Левис чувстваше, че трябва да ги намери, че трябва да погледне в тях. Нямаше значение колко щеше да го заболи — знаеше, че ще го заболи, но нямаше значение. Той искаше да разбере.

Пое още една глътка уиски, постави чашата върху бюрото и извади ключа от джоба си. Ръката му трепереше. Чувстваше странна, неудържима смесица от самопрезрение и гордост. Отвори най-горното чекмедже на шкафа и го прегледа бързо и методично. Отвори второто и третото... Премести се на следващия шкаф. Същото нещо: горното чекмедже, средното, най-долното.

Стори чу се, че е минало време и накрая почти му се плачеше. Той отчаяно претърсваше в дъното и отзад на чекмеджетата, но там нямаше нищо скрито. Нямаше любовни писма. Въобще нямаше лични писма. Папките съдържаха точно това, което изглеждаше, че съдържат: всичките детайли на личния живот на Елен. Нейните контракти, писма от нейните двама пълномощници, единия за Източния бряг, другия за Западния. Кореспонденция с различни киностудия, застраховки.

Документ, деклариращ, че нейното завещание е депозирано при нейните адвокати, това беше копие на завещанието ѝ.

Левис се взря в него. Той дори не беше знаел, че Елен си е направила завещание. Беше изпълнен с ужасно отвращение от себе си, с горчива самоомраза. Започна диво да блъска папките обратно в чекмеджето, без да се интересува дали ги връща на предишното им място. И тогава изведнъж осъзна нещо. Досега купчината от папки се отнасяха за вложенията на Елен. Преди той само ги беше видял, сега се загледа по-внимателно в тях. Спря се отново и погледна.

Знаеше, че Елен е богата. Очевидно тя сега печелеше големи пари. Но, толкова богата! Той нямаше представа за това. Вглеждаше в списъка на акциите и във внимателно регистрираните в документите трансакции.

Той беше представил Елен на своя борсов посредник в 1960, когато се завърнаха от Англия в Америка. Джеймс Гулд беше приятел на баща му, когото Левис познаваше от детство.

Спомни си колко беше трогнат тогава: тя имаше всичко трийсет хиляди долара за влагане — спечелени от „Нощна игра“, и самата беше развълнувана. „Аз искам да си открия тази моя сметка за ценни книжа, Левис. Ти си спомняш — онази, за която бяхме говорили“.

— Скъпа — беше казал той — отиди и си купи някои красиви неща. Остави сметката за по-нататък...

Но тя беше непреклонна и Левис нямаше сърце да ѝ каже, че нейните трийсет хиляди долара за „Уолстрийт“ бяха незначителна сума. Той уреди среща с Джеймс Гулд Трети. И преди да задвижи въпроса, я предупреди:

— Скъпа, той е много зает човек. Нямаш нищо против, ако свършиш всичко и успееш да излезеш за десет минути, нали?

— Добре, Левис — каза тя със своя обичаен закачливо тържествен тон. Левис стоеше в стаята при Пиер и чакаше. Чукаше. Тя излезе след два часа. Час и половина от тях беше прекарала с Джеймс Гулд.

Левис беше ядосан и ревнив, но му мина. Постепенно беше почти забравил за Джеймс Гулд. Даваше си неясна сметка, че той и различни други хора даваха на Елен съвети, каквито той някога ѝ беше давал и това му беше неприятно, но имаше още толкова много други неща, които му бяха неприятни.

Сега той стоеше, загледан с изумление в книгата, стоящи на бюрото. Неговите съветници бяха направили Елен по-богата, отколкото той някога си беше представял, по-богата отколкото тя му беше намеквала. Той ги погледна: сделки на пазара със стоки за широко потребление, финансови спекулации, покупко-продажби на недвижими имуществва. Когато видя всичко това, изпита гняв и възмущение. Чувството му, че по отношение на него беше извършена измяна се засили.

Нямаше свидетелство за наличие на любовник, но това беше като любовник. Това беше цяла област от нейния живот, която тя беше затворила за него, държала я беше в тайна. Защо беше купувала собственост в Южна Франция, въпреки онази ужасна акула Нервал, когото бяха срещнали в Кан? А сега тя пишеше на Гулд, информирайки го, че желае да я продаде. Имаше друга земя, която искаше да купи в Алабама.

Левис с трясък затвори последната от папките и блъсна чекмеджето обратно. Заклучи шкафовете с папките, сложи ключа обратно в джоба си и пресуши чашата на една глътка. В този момент той мразеше Елен. Мислеше за времето, когато бяха в Лондон и как той смеейки се ѝ обясняваше някои от най-очевидните аспекти на капиталовложенията. Колко благороден се беше чувствал и колко сладко и спокойно го беше слушала тя.

А сега, след години, всичко това беше продължавало, а тя всъщност никога не беше го споменавала пред него. Щом тя имаше подобни тайни, мислеше Левис във внезапното си, измъчващо го отчаяние, какви ли бяха другите, и къде бе скрила другите? Елен, Елен, Елен. Името ѝ туптеше далече в съзнанието му и той диво се загледа из стаята, като че ли някъде по рафтовете на стените би могъл да открие нещо, някакъв ключ, който би ми помогнал да си върне съпругата, който би му помогнал да я разбере.

Точно в този момент телефонът извънтя. Левис подскочи. За миг остана загледан с празен поглед — телефон на бюрото на Елен, това беше нейната частна линия. Той се присегна и вдигна слушалката. Знаеше какво очакваше да чуе: мъжки глас, гласът на нейния любовник, гласът, който би изяснил всичко.

Левис гледаше към слушалката с омраза, после каза с твърд глас: „Тук е Левис Синклер“.

От другата страна настъпи тишина. Левис се напрегна. Ако мъжът сега затвори, си помисли, ако копелето просто затвори... Той чу женски глас: мек, шепнещ, приличен по-скоро на детски.

— О, господин Синклер — каза гласът. — Вие не бихте могли да си спомните за мен, въпреки че сме се срещнали веднъж в Кан. Аз съм Стефани Сандрели. Току-що снимах с вашата съпруга и тя ме помоли да ви си обадя, когато се върна в Лос Анджелис. Мислеше, че вие бихте желали да знаете как вървят нещата, как е тя... — гласът леко се закиска. — Тя ми каза да ви проверя, да ви кажа истината. Да се уверя, че сте окей. Да се уверя, че тя ви липсва, предполагам.

Левис се намръщи. Дори и в неговото сегашно състояние това не му се стори много убедително. Това не беше присъщо на Елен.

— Извинете, как казахте, е вашето име?

— Стефани. Стефани Сандрели...

И тогава той я видя: вървеше през градината на „Хотел дю Кей“, едно сияние с платиненоруса коса, фигура, напрацяла в бялата рокля. Той се поколеба само за момент. Помисли си: „Две години“, и отговори свободно, с неговия стар маниер, възвърнал се без усилие:

— Ами, добре. Мисля, че можем да се видим, нали? Не предполагам, че сте свободна да вечеряме заедно тази вечер?

— Всъщност съм свободна — каза тя с леко шептящ глас.

И така се започна.

„Бягствата“ беше завършен. Елен излетя за Ню Йорк и си ангажира място в „Плаза“.

Както винаги, даден ѝ беше апартамент, гледащ към „Сентръл парк“. Вътре климатичната инсталация правеше въздуха студен, навън градът се потеше. Листата на дърветата в парка бяха с избелял зелен цвят. От другата страна на улицата конете на туристическите файтони пристъпяха влажни от горещината. Беше късен юли. Днес Ню Йорк беше така топъл, както Алабама. Елен се облегна на прозореца. Над града виеха сирени.

Тя беше привикнала към хотелските стаи толкова, че не ги забелязваше. Понякога имаше усещането, че няма дом и че дори къщата ѝ в Лос Анджелис беше една постоянна база. Живот, съставен от престои. Тя беше постоянно на път, вече пет години.

Сега без всякакъв интерес разгледа подробностите на този апартамент. Твърдите и тежки от копринен бродат завеси на прозорците висяха на гайки, внимателно драпирани. На леглото, колосани бели чаршафи, които драскаха. Наелектризиран въздух, в който всеки докоснат метален предмет, образуваше искра. Серия от картини по стените, поставени на внимателно изчислени интервали — безвкусни картини, с гаранция, че няма да обидят ничий вкус.

Методично си разопакова багажа, с обичайна грижливост закачи скъпите си дрехи в гардеробите. Една рокля „Валентино“, обувки от „Розети“, костюмът „Сек Лоран“, който трябваше да облече на другата сутрин за срещата в кабинета на Джеймс Гулд. „Продала си мястото в Грас? Разбирам. Тогава, трябва да се срещнем, за да обсъдим това ново предложение.“ Гулд като че ли беше раздражен, нямаше да бъде лека среща.

Тя си спомни своята първа среща с Гулд в есента на 1960 и споменът я накара да се усмихне.

Тя и Левис бяха в офиса на Пиер, беше топло, ден много подобен на този и Левис каза: „Скъпа, той е много зает човек. Не трябва да се обиждаш, ако се наложи престоят ти вътре да трае десет минути...“ Тя беше се засмяла и не бе казала нищо. Знаеше точно какво да направи. Беше имала месеци да мисли за тази среща, беше планирала, съчинила сценария и го беше репетирала на ум. Беше много важно за нея: това беше първата стъпка по пътя ѝ на връщане към Алабама и Нед Калвърт. Тя нямаше намерение да влезе и излезе след десет минути и в продължение на месеци се беше опитвала да измисли какво трябва да прави и какво да каже. Как да накара някой като Джеймс Гулд Трети да седи и да си взема бележки, когато тя има само трийсет хиляди долара и той я приема като услуга, правена на нейния съпруг?

Когато за първи път пристъпи в облицованата с дъбова ламперия стая и седна срещу Гулд, тя почти загуби самообладание. Той беше висок, красив патрицианец в началото на своите петдесет години, предположи тя и имаше вродена арогантност, която ѝ напомни за Левис, въпреки, че Гулд беше по-нетърпелив и студен. Той леко ѝ заприлича на един по-млад господин, на Фоксуърт. Притежаваше същата студена любезност, същото нетърпение по отношение на жените. Тя го погледна и допусна, че може би притежаваше чувство за хумор, въпреки че не виждаше подобни признаци.

Той много бързо завърши необходимото предисловие с въпрос за Левис. После също така, с леко нетърпение погледна към книгата пред себе си, като че ли вече съжаляваше за готовността да послужи на една стара приятелска фамилия.

— Я да видим. А да, имате трийсет хиляди. Ами, може би би било по-добре, госпожо Синклер, ако бихте ми казали къде бихте искали да си вложите парите. Предполагам, че сте мислили за нещо подобно на златарството? Нямаме за съжаление средства за много широко разпростиране, така че ви съветвам...

— Господин Гулд.

Тя го прекъсна, което може би беше грешка. Погледна към ръцете си и после отново към неговото лице. Тогава, тъй като нямаше нищо да загуби, а можеше да спечели всичко, тя произнесе изречението, което си беше намислила с гласа, който си беше избрала, и като го направи усети същото спокойствие, както пред кинокамерите.

— Аз искам да направя от себе си богата жена и бих желала вие да ми помогнете да го направя бързо. Това е всичко. — Той точно се ровеше в книгата. Спря и я изгледа.

— Госпожо Синклер, това е „Уолстрийт“, не е Лас Вегас...

— Зная. Ако мислех, че имам шанс да го направя в Лас Вегас, бих го направила. Но мисля, че по-големите шансове са тук.

Настъпи тишина и после внезапно Гулд започна да се усмихва. Той я погледна истински за първи път, откакто беше влязла в стаята. Взе листа хартия пред себе си, върху който беше надраскал някои бележки, скъса го внимателно, и го изхвърли в кошчето за боклук.

— Разбирам — бавно каза той. — Тогава по-добре да започнем отначало.

Гледайки към него, Елен си мислеше: „Той има чувство за хумор, получи се!“ И беше права. Тяхното приятелство и твърде успешният им съюз започна тогава, в тази десетминутна среща, която продължи час и половина.

— Вие разбирате какво ще правим, нали? — й беше казал преди тя да си тръгне. — Трябва да съм сигурен в това — той се поколеба. — Колкото по-големи са печалбите, толкова по-голям е рискът. Ако следваме този курс, бихте могли да имате съществени печалби и те разбира се ще се увеличават, когато реинвестираме. Но това много се доближава до хазарта и шансовете са толкова лоши, колкото да кажем

при рулетката. Може да спечелите, вероятността е, че ще загубите. Подготвена ли сте за това?

— Да, подготвена съм.

— Защо го правите? — Той я погледна отблизо.

— Нужно ли ви е да знаете? — Тя посрещна със същата издръжливост погледа му и той пръв отмести очи.

— Не — каза той с леко озадачено смръщване на веждите — Мисля, че не.

Тя не беше загубила, беше спечелила. И нейните печалби растяха бързо, така че тя влагаше, влагаше и влагаше отново. Един милион, два милиона. Едва тогава беше започнала да се усеща сигурна и се питаше дали просто си осигуряваше възможността да има достатъчно, за да се разправи с Нед Калвърт или беше нещо друго? Не се ли освобождаваше стъпка по стъпка от призрака на бедността, докато беше достигната онази точка, когато без сянка от съмнение беше сигурна, че той нямаше да я издебне отново? Че нямаше пак да застане на пътя ѝ, на нейния и на Кет?

Тя нагласи костюма си „Сен Лорен“ на покритата с коприна закачалка. Затвори вратата на гардероба и на спомените, които внезапно я бяха върнали назад — трогателната грижа на майка ѝ към дрехите, поправяни, разпаряни, шити отново, внимателно изгладени, и всички те захвърляни от Госпожа Калвърт.

Тя се обърна настрана. Сега, когато беше богата, тя понякога се чувстваше бедна, с горчиво усещане, че за това нейно осиромашаване и причината беше самата тя. Имаше повече, но усещаше по-малко. Тогава се видя в малката стая в парижкия пансион трескаво опаковаща няколкото си вещи в картонения куфар и тичаща надолу по стълбите, тичаща по улиците, до Сена. Тогава, когато не беше имала нищо, се беше държала като че ли имаше всичко, сякаш държеше света в шепата си.

„Ах, но аз бях щастлива тогава“, и се обърна разгневена на самата себе си.

Разопакова останалата част от багажа си, не съзнавайки какво прави. Копринени чорапи, копринено бельо, украсено с брюкселска дантела. До леглото си постави малкия часовник „Картие“, изискан предмет, със сини емайлирани означения за часовете и с циферблат от розов кварц. Тя го погледна и си спомни за стария часовник върху

хладилника във фургона, стария часовник с неговите червени лепенки. Минутите тиктакаха, времето минаваше.

Тя отиде в банята, разопакова тоалетните си принадлежности. Все още държеше неотворена кутийката с парфюма, която Стефани ѝ беше дарила и после внезапно и гневно я хвърли настрана. Паста за зъби, шампоан, френски сапун „Герлен“. Малкия бледолилав пакет с контрацептивни хапчета, същата марка, от която ден след ден беше взимала в продължение на години. Предписани ѝ бяха в началото от господин Фоксуърт, когато бяха все още нов метод за предпазване. Тя ги погледна с внезапна омраза, импулсивно отвори пакета и избута малките бели хапчета от пластмасовите им торбички. Едно след друго: понеделник, вторник, сряда, четвъртък... Цели ценни месеци, целите празни. Те се изсипаха в мивката, тя пусна силно крана и те изчезнаха. Каква ѝ беше ползата от тях сега?

Върна се отново във всекидневната на апартамента и взе сценария, който Грегори Гертц ѝ беше дал в Аризона. Беше го прочела веднъж. Сега, когато „Бягства“ беше завършен, тя си беше обещала да го прочете отново. Реши, че би могла да го прочете през нощта. Той беше в Ню Йорк, биха могли да се срещнат за кратко утре и да го обсъдят след нейната среща с Гулд. И тогава, тя можеше да вземе самолета и да отлети вкъщи, при Кет.

Тази мисъл винаги я успокояваше и я изпълваше с вълнение и очакване. Но сега, поради някаква причина, не беше така. Тя отвори сценария и започна да го чете, но думите ѝ се струваха съвсем безсмислени, изреченията също. Тя затвори папката и погледна в деликатния циферблат на часовника „Картие“. Беше почти седем, време за нейното всекидневно обаждане на Кет.

Тя се присегна към телефона, поколеба се, и после поддавайки се този път на изкушението, поиска да бъде свързана с телефонистката от международните линии.

Сърцето ѝ биеше много бързо, както бързо биеше всеки път, когато правеше това. Колко пъти го беше правила от хотелските стаи из Европа, от хотелските стаи из Америка? Не повече от петнайсет, може би, което съвсем не беше много за пет години. За нея обаче бяха сто, хиляда. За първи път, когато направи това, се намираще в Лондон, в малката червена стая в къщата на Ан Нийл. Седеше близо до

камината в очакване на Левис, който беше отишъл на танци в „Бъркли Скуеър“.

Дланта ѝ беше влажна, устата ѝ суха, леко трепереше. Каза на телефонистката да направи това, като винаги им казваше да остави телефона да позвъни три пъти, преди да прекъсне линията. Даде номера. Телефонистката го повтори, беше отегчена. Те винаги бяха отегчени, може би бяха свикнали с подобно, изглеждащо безсмислено позвъняване.

— Свързвам ви сега...

— Почакайте. — Елен преглътна. — Оставете го да звъни, нали? Аз ще задържа...

Телефонистката леко въздъхна:

— Разбира се — каза тя.

Елен стоеше неподвижно, притискайки силно слушалката към ухото си. Той сигурно не беше там. Няма да има отговор. Ще отговори Жорж или някой от другата прислуга... Всъщност, колко часа беше сега в Париж? Тя не можеше да мисли, умът ѝ не можеше да изчисли разликата във времето. Напред, назад, сутрин, следобед. Пет години, пет часа.

Тя слушаше прищракванията, позвъняванията, разстоянието. Един път, два пъти, три пъти. Този път, когато щеше да затвори, ръката ѝ не помръдна.

На петото позвъняване Едуард отговори лично: — Да?

Това беше шок. Електричество право в сърцето. Настъпи тишина, която като че ли продължи вечно. Когато отново проговори, гласът му беше остър, изпълнен с въпрос.

Той каза:

— Елен?

Тогава тя бързо прекъсна линията.

Гулд председателстваше заседанието, което приключваше задоволително. Той погледна към книгата пред себе си. Погледна по протежение на заседателната зала: той в началото на масата, до него подредени други четирима мъже и една жена — една жена, която беше на път да направи своята първа грешка в четиригодишните си интелигентни, дръзки и изключително успешни делови отношения.

Този факт ѝ беше вече изяснен от самия Гулд и от всеки от другите мъже: един адвокат, двама инвеститорски посредници и един инвеститорски менажер — всички делови мъже, чийто съвет беше много ценен. Елен Харт ги беше изслушала и все още ги слушаше или възможно беше и да не ги слушаше въобще — трудно можеше да се каже. И в двата случая, тя имаше вид на незаинтересована.

Гулд се загледа по-внимателно в нея. Адвокатът, когото той беше поканил и който срещаше Елен Харт за първи път сега повтаряше аргументите отново с уморения вид на учител, преповтарящ азбуката с малко дете. Елен стоеше с любезно обърнато към него лице. Мъжът вече беше открил, че когато тя беше така спокойна и любезна, беше непреклонна. Гулд, който вече беше разбрал това, се намръщи.

На дясната ръка, вместо на лявата, тя носеше диамантен пръстен. Това беше знаменитият пръстен, който Левис ѝ беше купил скоро след сватбата и който преди няколко години беше централна тема в Бостън и Ню Йорк. Адвокатът изглеждаше като прикован към този пръстен. Както продължаваше да говори за памучната индустрия и ръчно тъканите нишки, той изглежда като че ли изчисляваше възможния брой на неговите карати.

В основата си, това, което Елен предлагаше да направи, беше много просто. Тя ликвидираше някои от своите печеливши авоари, включително и недвижимата си собственост в Южна Франция, купена през 1963-та. Тези средства предлагаше да реинвестира в земя. Само по себе си, това беше напълно приемливо. Самият Гулд беше направил опит през последните няколко месеца да я заинтересова за многобройни капиталовложения в земя.

В Англия, например, където все още можеха да бъдат купувани селскостопански собствениности с нисък лихвен процент и където всички показатели говореха за бързо повдигане на цената. В самия Ню Йорк, в един район на „Уест сайт“, имаше два блока, за които от „Сити хол“ се говореше, че плановете за предназначаването им като нова зона на развитие бяха висящи. Техниката на изкупуване на части в такава градска зона, използвайки известен брой излизаци на преден план, покриващи компании и продавайки после с висок процент на печалбата, когато районът ставаше изцяло неин, вече беше обсъждана с нея преди няколко месеца. Сега беше отново обсъждана още по-нашироко. Тя идва кимаше и се върна на въпроса за Алабама.

Подобна компания, наречена „Хартланд дивелопмънт инкорпорейтид“ Елен предложи да направи покупката на около шестстотин акра памучни плантации, близко стоящи до един малък град, наречен Оринджбърг и понастоящем притежание на някой си майор Едуард Калвърт. Този план не беше приемлив. Просто казано той беше налудничав.

Когато Гулд си даде сметка, че Елен имаше съвсем сериозното намерение да го предприеме, той направи бързи и пространни проучвания от нейно име. Резултатите от тези проучвания лежаха сега на масата пред него и те не бяха приятни.

През последните дванайсет години Калвърт беше направил тежки инвестиции в засаждане и машини. По-голямата част от годишната му реколта повече не беше събирана на ръка и числото от наемните му работници паднаше значително. Той беше покрил разносните по засаждането с банкови заеми, използвайки своето имение като допълнителна гаранция. Неговите собствениности са били добре поддържани, за тях има търсене и при постоянно поддържаната цена на памука, Калвърт би могъл да просперира. Всъщност, неговата собственост затъваше.

Двете банки, към които имението и къщата бяха ипотекирани, бяха видели предупредителни светлини още преди две години. От 1962 г. Калвърт започна да се намира под повишаващ се натиск. Лихвите на неговите заеми нарастват месечно, цената на имотите му се понижава от година на година. В 1962 г. го сполетява незадоволителна реколта от лошо време и болести по растенията. Сега беше под заплаха ипотеката му да бъде обявена за пресрочена и се хващаше за възможността да продаде част от земята си като удавник за сламка. Както всички присъстващи около масата мъже направиха усилие да обяснят, тогава той ще оперира с по-малък, изтощен имот и неговите шансове за обрат в положението фактически бяха равни на нула. Калвърт се опитваше да пести време. Това, което той правеше, беше временно печелене на битката, което ще осигури загубването на войната.

Джеймс Гулд получи главоболие. Адвокатът все още продължаваше да говори. Гулд безрезултатно разтриваше слепоочията си. Цялата работа беше в това: Калвърт пропадеше и покупката на Елен Харт беше напълно безсмислена. Земята представляваше лоша инвестиция. Цената, която тя като че ли беше готова да плати беше

нелепа. Ако това беше която и да е друга жена или мъж, Гулд би помислил, че те просто са се разделили с разума си. Той само можеше да предположи, че това беше луда прищявка. Жените имат прищевки. Неговият развод с втората му жена току-що бе завършил и в този ден Гулд не беше добре разположен към женския пол. Само едно нещо въздържаше неговото нетърпение: убедеността му, че Елен Харт нямаше прищевки. Тя беше ловка, методична, в известни случаи непредсказуема, което правеше намерението ѝ още по-неразбираемо.

За негово облекчение, точно когато той се готвеше да прекъсне адвоката, го прекъсна тя. Тя оправи диамантения си пръстен, облегна се напред и започна да говори с нисък, странен дрезгав глас, който беше едновременно хипнотичен и ясен. Понякога, помисли си Гулд, би му било приятно да слуша този глас, когато би обсъждал други, не финансови въпроси.

— Може би аз трябва да изясня един въпрос. Споменах го и преди, но може би ще трябва да го повторя.

Спокойният ѝ глас преряза бунтуващия се адвокат. Той повдигна нагоре ръце и раздразнен се облегна назад в стола си.

— Моята покупка на тази земя е при известно условие — тя замълча. — Аз ще я купя на исканата цена при условие, че моята компания е в състояние да изкупи и наличните банкови заеми, заедно с останалата част от имението и къщата, като допълнителна гаранция, както досега.

Адвокатът подигравателно изсумтя:

— Банките ще ви благославят, това е сигурно. Те няма да повярват на късмета си. Тази допълнителна гаранция е очевидно без стойност и те знаят това. Защо мислите, че те го заплашват с изтичането на срока за ипотеката? Защото знаят, че ще си изгорят пръстите, но са се примирили с това. Сега те предприемат една дивашка операция. Опитват се да спасят останалата част от ръцете си, може би чак до раменете.

— Чудесно — усмихна се Елен. — Тогава ще бъде просто да се уреди сделката. Както вие казвате, въпросните банки ще приемат.

Гулд се наведе напред. Дошла му беше една идея.

— През следващата година — започна бавно той, без да отмества очи от лицето на Елен, — може би по-рано, да кажем шест месеца,

този майор Калвърт ще пресрочи плащанията си. Какво смяташ да направиш тогава?

— Ще обявя възбрана.

— Той ще поиска удължаване на срока.

— Ще откажа.

— Разбирам.

Около масата настъпи тишина. Инвестиционният управител въздъхна и погледна към тавана. Един от адвокатите се прокашля.

— Какво време точно имате намерение да му дадете? — Гулд се облегна назад и почука по масата с молива си.

Елен сви вежди. Тя си помисли? „Нека се поти и нека аз да го наблюдавам.“ Спомни си една дата: 15 юли. „Щастлива годишнина, Нед.“

Но до тази дата имаше почти цяла година. Сега, съвсем внезапно ѝ се стори непоносимо да чака толкова дълго време. Искаше ѝ се да беше вече свършено. Тя погледна и срещна очите на Гулд.

— Предложете му шест месеца. До края на идващия януари най-много. Създайте впечатление, че ще му дадем отсрочка, но без гаранции. Дали ще приеме това?

— Мисля, че ще приеме всичко. При сегашните обстоятелства. Отчаяните хора нямат време за подробности... — Гулд говореше сухо. Той си помисли, че започваше да разбира.

— И после?

— Поставяне под възбрана в края на шестия месец. Или веднага след неговата неустойка. Предполагам, че той едва ли има други източници на финансиране?

— Абсолютно никакви. — Адвокатът, който срещаше Елен за първи път агресивно се наведе напред. — Никой друг, който се ползва с уважение не би бил луд да го извади от пропастта. Последниците от това са достатъчно затруднителни. След шест, седем, най-много осем месеца вие ще бъдете в притежание на всичко, което той има. Едно западнало имение, една западнала къща. Вие не можете да ги продадете. Какъв е смисълът от това?

Лицето на Елен се обтегна. Със строг глас тя каза:

— За мен има смисъл.

Тя леко наведе глава. Не беше вече сигурна дали наистина имаше смисъл. Би трябвало да изпитва триумф, но изпитваше само усещане

за проточила се умора. Тя се изправи, станала внезапно нетърпелива да закрие съвещанието. Сложи ръкавиците си и погледна към Джеймс Гулд.

— Работите по продажбата, прехвърлянето на дълговете — колко време ще отнеме снабдяването с документите?

— Не много. Готови са и чакат да бъдат изпратени. Предварителните работи вече са направени.

— О, добре — тя го изглежда. — Бих искала да ги имам подписани и подпечатани, колкото е възможно по-бързо. Благодаря на всички ви за посветеното ми време.

Тогава им подари изключителната си усмивка, която имаше способността да озарява цялата стая. Някои от мъжете се спогледаха. Те всички станаха, а тя се обърна към вратата. Гулд я последва. Той я съпроводи чак до асансьора, без да каже нищо. Натисна копчето и тогава, когато тя се обърна да го погледне и започна да говори, той почувства, че повече не можеше да мълчи.

— Ти го познаваш, Елен, нали? — попита той спокойно. — Ти познаваш този Калвърт и това е причината за всичко.

Тя се поколеба, но само отчасти. Той видя, че в очите ѝ се появи нещо ново, което никога не беше виждал в тях преди и това го разтревожи. След това тя отговори също така спокойно:

— Ти, разбира се, си прав. Да, аз го познавам.

— Но, Елен, защо? Защо правиш това?

— Защо? — Тя обмисли въпроса за миг, после примирително се усмихна. — Той ме направи жената, която съм — каза тя. — Това е причината — тя замълча. — Ти и преди веднъж ми зададе този въпрос. Спомняш ли си, в първия ден, когато те посетих? Помниш ли какво ти казах тогава?

— Да, помня. — Гулд продължително я изглежда. — Попита ме дали ми е нужно да зная и аз казах не.

— Кажи отново не. Бих ти била много признателна.

Тя се приведе, когато каза това и постави ръката си върху неговата. Гулд искаше да спори, искаше да протестира, но докосването на нейната ръка и изразът на очите ѝ го накараха да се предаде. Той сви рамене.

— Много добре. Не.

— Благодаря ти — каза тя.

Вратите се разтвориха, тя се обърна и стъпи в асансьора.

Гулд замислено се върна в заседателната зала. Там адвокатът, който за първи път се беше сблъскал с Елен Харт, беше в стихията си.

Джеймс Гулд не го чуваше. Той приближи до прозореца. Далече долу от другата страна на улицата чакаше черна лимузина. Той наблюдаваше как фигурата на Елен Харт прекоси улицата и влезе в черната кола. Гледайки я, той се намръщи.

И преди беше виждал хора, които използваша парите като оръжие, и това винаги бе предизвиквало неговия интерес. Беше легално и ефикасно — съвършено оръжие за убийство, както шегувайки се, беше отбелязал веднъж. Днес беше видял в Елен Харт нещо, което го разтърси. Той беше видял омраза.

Адвокатът, увлечен от своето собствено красноречие сега обсъждаше не просто мнението си за Елен Харт, но и нейния здрав разум.

— Луда — каза мрачно той. — Просто луда.

Гулд го прекъсна, обръщайки се нетърпеливо да прекрати тази среща:

— Елен Харт е една от най-разумните жени, които познавам. Нека да оставим нещата до тук, нали?

После размисли върху това си изказване и мълчаливо го коригира.

Беше ли някога омразата изцяло разумна — повече ли, отколкото любовта? Той самият беше студен мъж, с умерени страсти, и се съмняваше в това.

В Малибу имаше парти, градинско увеселение с печено на открита скара и шампанско, организирано в частния плаж на съпругата на Лойд Бейкър, която, според подозренията на Левис, скоро щеше да стане негова бивша съпруга.

Бяха стояли повече, отколкото Левис имаше намерение и сега се намираха на автострадата „Санта Моника“ на път за центъра на града, за да може Левис да остави Стефани до малкия апартамент, в който тя живееше. Беше шест и половина вечерта, а на автострадата и в двете посоки нищо не се движеше. Всяко от платната беше солидно задръстено. Левис се облегна на клаксона. Потеше се.

— Дявол да го вземе, Стефани. Казах ти, че това е глупава идея. Стефани нервно облиза устни. Тя му отправи кратък, срамежлив страничен поглед.

— По кое време Елен се връща, Левис?

— Казах ти, около осем. А преди това трябва да те закарам до къщи, да се върна у дома и да взема душ. Исусе! — Той удари отново по клаксона. — Тук ще стоим цяла нощ.

— Това е моя грешка, Левис — каза тихичко тя. — Зная, че ти не искаше да ме вземеш. Зная, че не искаш да те виждате мен...

— Не е в това работата, Стефани. Знаеш, че не е в това. — Левис се чувстваше виновен, а също и обиден, тъй като това, което тя каза, беше напълно вярно. — Сега трябва да мисля за Елен, това е. Аз трябва... ние бихме... ами, добра идея е да бъдем малко дискретни, това е.

— Кети Бейкър няма да каже нищо. Познавам я много добре, защото по едно време живяхме в една стая. Преди да срещне Лойд. Ако аз започна да разказвам на хората някои от нещата, които зная за нея...

— Не е там въпросът, Стефани. Ние не трябваше да ходим. Не зная за какъв дявол отидохме. Имам купища от работа да върша... Проклето задръстване...

Левис отново натисна клаксона. Шофьорът пред него в кървавочервен кадилак подаде ръка от прозореца и му отправи недвусмислен отговор — средния си пръст.

Левис с отчаяние натисна отново. Напреднаха с десетина метра и пак спряха. Сега бяха притиснати от всички страни.

— Ами, това е. Тук ще стоим още час.

— Левис? — Стефани му хвърли друг от онези странични погледи. — Не се вбесявай. Мразя да си бесен. Съжалявам, Левис. Наистина.

Тя се поколеба. Левис почувства, че гневът му намаля. Той повдигна рамене.

— Дай ми целувчица, Левис. Само една мъничка. Моля те...

Тя се наведе преди той да може да каже нещо и обърна лицето му към своето. Погледна го с онези големи бебешко синьо очи, после бавно и внимателно притисна устните си към неговите и пъкна езика си. Левис се съпротивляваше, но след малко изстена.

Когато се съвзе, забеляза, че кървавочервеният кадилак се беше преместил с три метра напред и той го последва с поршетото. Стефани ровеше нещо на тясната задна седалка.

— Къде е сакото ти, Левис?

— Моето сако? Отзад е. За какво ти е? Струва ми се, че температурата е петдесет градуса...

Стефани беше намерила сакото и го издърпа между седалките. Тя се сви на мястото си и каза:

— На мен това ми харесва, харесва ми да е толкова топло. Искам всичко да се пръсне. И слънцето, и всичко... Това ме кара да се чувствам...

Тя му хвърли подказващ поглед. Сред горещината, изтощителните газове от колите, остатъка от стимулиращите средства и шампанското, които бяха причина за главоболието му Левис усети слабо желание, някакво раздвижване в тялото си. Той забрави за кадилака отпред.

— Дръж се сега спокойно, Левис. Наистина си напрегнат, знаеш. Само се облегни. Ще те накарам да се отпуснеш, Левис. Ще те направя съвсем добре.

Докато говореше, тя пъкна сакото над коленете му и промуши ръката си под него. Смъкна ципа на панталоните му. Левис каза:

— Исусе! Стефани, намираме се на автострадата, за бога...

— Всичко е наред, Левис. Аз ще те взема, за да те повозя.

— О, господи...

Той усети как ръката ѝ разхлабваше гащетата му, беше топла и леко влажна. Левис веднага стана твърд. Стефани грабна стеблото на пениса му и започна да манипулира с него. След малко, обръщайки големите си очи, тя попита:

— Имаш ли книжна салфетка, Левис, сладък? Нещо такова?

Левис извади от джоба на панталона си безупречно изпрана бяла ленена носна кърпичка. Стефани я взе с лека усмивчица и внимателно я вмъкна под сакото. Левис затвори очи.

Стефани стискаше и галеше, движенията на ръката ѝ бяха бързи, после забавени. Левис отново отвори очи и бързо погледна наляво и надясно. Обитателите на колите от двете им страни като че ли въобще не обръщаха внимание. Той изстена, после прехапа устни. Осъзна, че ще се изпразни и то скоро, и че щеше да бъде по-добре, ако го

направеше мълчаливо. Стефани изви пръсти и го стисна още, тя преминаваше от едно темпо към друго. Той протегна ръка и усети тежината на гърдата ѝ. През твърдия бял плат усети в дланта си твърдината на нейните зърна. После вече не можеше да се сдържа, сдържането и потайността имаха за резултат един продължителен оргазъм, който изглеждаше безкраен и го доведе до пълен екстаз.

Когато свърши, Стефани вдигна ципа и изтегли ръката изпод сакото му. Влажната и смачкана носна кърпичка лежеше в дланта ѝ.

Левис я погледна, тя повдигна кърпичката към лицето си, притисна устни към нея и леко я помириша. После се усмихна, затъкна я между гърдите си и прекара своето малко розово езиче по устните си.

— Левис — каза тя с момичешкия си глас, — няма нужда да ми казваш. Сега Елен си е вкъщи и ти няма да искаш пак да ме виждаш. Аз просто искам да знаеш, че разбирам. И когато съм сама и съм самотна, знаеш ли какво ще направя? Ще извадя тази кърпичка, Левис и силно ще започна да мисля за теб. И тогава, знаеш ли какво ще направя по-нататък?

Стефани се наведе към него и започна да шушне в ухото му. За минути Левис стана отново твърд на камък. Точно в този момент Стефани се изправи.

— Хей, какво става? — попита тя. — Те се движат.

Така беше с тях, така беше и с другите. Кървавочервеният кадилак пред тях набираше скорост. Левис също забърза.

Когато стигнаха до улицата, където живееше Стефани, той паркира колата на забранено място с две от колелата върху асфалта. В нетърпението си почти я изостави. Изтласка Стефани по тротоара и нагоре по стълбите. Със затварянето на вратата, те паднаха в леглото.

Стояха там два часа и въпреки че през последните седмици бяха прекарвали доста време в неговата стая и в неговото легло, там, каза си Левис, никога не му беше толкова хубаво. Един глас в съзнанието му говореше: „Виждаш ли? Виждаш ли? Няма нищо в теб, което да не е наред. Цялата вина е в Елен.“

Левис харесваше този глас, приятно беше, което му казваше той. Погледна към Стефани и усети странна смесица от съжаление и сладост. Когато напуснаха партито на Бейкъррови, Левис беше взел своето решение. Имаше намерение да каже на Стефани, че сега Елен се е

върнала въщи и че всичко между тях е свършено, че той повече не може да се среща с нея и че трябва да приключи с всичко това.

Сега, когато тя лежеше до него, това не само не изглеждаше толкова необходимо, но като че ли беше жестоко. Стефани беше много уязвима. Той докосна гърдата ѝ и тя изстена. Преди да разбере точно какво става, Левис се обърна и зарови лице в гърдите ѝ: Чу се да казва:

— Стефани, аз трябва да продължа да се срещам с теб. Трябва, просто трябва.

Стефани леко въздъхна. Тя повдигна главата му, залюля в шепите си лицето му и го погледна в очите. Много сериозно отвърна:

— Левис, аз зная, че ти я обичаш. Това е много добре. Аз също я обичам, наистина. Ние не трябва да ѝ причиняваме болка, Левис. Тя не трябва да знае.

После направи нещо, което много го обърка.

Повдигна ръка към челото си и дръпна назад вълните на платиненорусата си коса. Задържа я така, погледна към него и сините ѝ очи станаха още по-големи.

— Аз мисля, че приличам на нея — каза тя с леко задъхан шепот. — Не мислиш ли същото, Левис? Поне малко?

Левис не намираще прилика, но сметна, че не можеше да го каже. Скоро след това, той я напусна. Когато стигна до дома, беше закъснял с два часа. Наближаваше десет и Елен се беше върнала отдавна. Фактът, че трябваше да изрече една лъжа, силно го поразил. Обхвана го нерешителност в момента, докато чакаше вратите да се отворят.

Точно тогава долови някакво движение, към него се обърна едно бледо, ококорено лице, приковано от излъчването на предните му фарове, като животно парализирано от светлината. Мъжът отново беше там.

Левис се ядоса, внезапно се вбеси. Той се и страхуваше — не точно от човека, а от себе си, от лъжата, която сега трябваше да изрече, от всичко. Той подкара поршето, засили край човека като че ли не беше го видял.

В момента, в който влезе в къщата, той позвъни на полицията в Бевърли Пиле. Мълчалива, непосредствена, Елен го наблюдаваше от другия край на стаята.

Полицейската кола пристигна веднага, но междувременно мъжът беше изчезнал.

— Ще бъде ли това голямо парти, мамо?

Кет беше кацнала на едно столче до бюрото на Елен. Беше хубав, ясен ден и стаята беше изпълнена със слънце. Кет клатеше крака, чакаше с нетърпение да излезе навън.

Елен погледна към списъка, който беше съставила с помощта на своята секретарка. В него вече имаше сто и петдесет имена. Тя се усмихна на Кет.

— Да, скъпа. Голямо парти. Ще има вечеря и танци, ще отворим балната зала. Ще има музика и ако си послушна, ще можеш да постоиш за малко с Каси и Мадлен и да погледаш как хората пристигат...

— Би ми било приятно. — Кет замълча. Краката ѝ престанаха да се клатят. — Левис ще бъде ли там?

— Разбира се, че ще бъде, Кет. Това е и негово парти.

Кет се намръщи:

— Това не е негов филм, обаче, нали мамо?

— Ами не е, не точно, Кет. Левис не работи върху „Елис“, но това няма значение, въпреки това, партито е и негово. Това е къщата на Левис, и...

Тя щеше да добави, че Левис беше неин съпруг, но думите не прозвучаха от устата ѝ. Кет напрегнато я наблюдаваше.

Настъпи пауза. Кет каза:

— Левис не е много често тук. Просто се питах.

— Ами, той е много зает, разбираш ли, Кет. Левис се опитва да пише, работи върху един сценарий, и трябва да среща и много хора, да разговаря за своята работа. Това е.

Докато говореше, тя гледаше настрана с внезапното чувство на безнадеждност. Кет винаги се обръщаше към Левис на име. Никога, още когато беше съвсем малко дете, тя не се обърна към него с „татко“. Елен знаеше, че би трябвало да е свикнала с това досега. Беше ѝ невъзможно да каже как точно беше възникнал този навик, както и много от нещата в нейния брак. Това беше резултат от студено и мълчаливо напрежение. Левис никога категорично не бе казал, че

предпочита Кет да го нарича по име. Елен никога не беше признала от друга страна, че когато говореше на Кет, на нея ѝ беше невъзможно да говори за Левис като за нейния „татко“, думата се затъкваше в гърлото ѝ. Въпросът оставаше между тях и по някакъв мълчалив договор не беше споменаван от нито една отстраните. Те не споменаваха, вече за това, както и за отделните спални или за факта, че Левис беше ровил в кабинета на Елен, и знаеше, че тя знае това.

Те се бяха обградили със студена и все по-израждаща се любезност, която всеки момент заплашваше да избухне в открито противопоставяне, особено когато Левис беше пил. Все пак, тези конфликти ѝ се струаха нечестни: Левис рядко я атакуваше по основния проблем на тяхното нещастие. Той само веднъж беше направил това. Сега все повече предпочиташе да се нахвърля заради по-дребни, тривиални причини: времето, когато беше сервирана вечерята, изборът ѝ на рокля, някаква измислена дреболия, някоя безсмислена забележка, направена мимоходом, в която Левис четеше нюансите от недоволство, което не съществуваше.

Тя с тъга погледна към Кет. Един ден, когато Кет пораснеше, въпросът за имената щеше да бъде решен. Самата Кет щеше да запита за ролята на Левис в нейния живот. Този въпрос и всички други стояха за решение през тях, разбираше Елен. Понякога, виждаше как тя и Левис внимателно издигаха крехка стена, докато през цялото време тежестта на водата зад нея опасно се покачваше.

Междувременно, всичките усилия, които правеше за да запази тази стена, ѝ изглеждаха все повече и повече безполезни. Тя внимателно подреждаше така времето си, че да си стои вкъщи и си беше обещала да промени своето държание. Когато беше летяла насам от Ню Йорк, имаше най-различни розови видения. Тя, Левис и Кет заедно, като семейство. Нямахте да допуска прекъсвания, щеше да се посвети изцяло на тях. Щяха да правят съвместни пътувания, може би щяха да заминат някъде във ваканция. Тя и Левис щяха да имат време да останат сами — щяха да разговарят и отново да се сближат.

Това, разбира се, не стана, както не беше станало и в други случаи, когато тя също така беше пълна с решения и надежди. През трите седмици, които прекара вкъщи, тя въобще не видя Левис. Той или се затваряше в своя кабинет и блъскаше силно буквите на пишещата машина или напускаше къщата за безкрайна серия от

срещи. Нищо от това, което тя направи може да разбие бариерите от недоволство и гняв, които Левис беше издигнал около себе си. Разбира се, нейните усилия го правеха още по-враждебен.

— Моля те, Левис — беше казала тя две седмици след връщането си у дома. — Не можем ли да отидем някъде заедно, само ти, аз и Кет? За кратко?

Левис я беше изгледал студено:

— О, разбирам — каза той. — Предполага се, че аз ще изоставя всичко, само защото се е случило, че ти имаш малко свободно време? Предполагам, че това, което аз върша, не е важно? Ами, може да не е важно за теб, но е важно за мен. Ангажиран съм, имам да върша своя работа.

Сега Елен въздъхна. Кет я наблюдаваше отблизо с люлеещи се напред-назад крака. След известно мълчание, тя се свлече от стола си и обви ръце около врата на Елен.

— Изглеждаш уморена, мамо. Вчера Каси каза, че изглеждаш уморена. Недей да си уморена. Ела да играем в градината.

Тя се поколеба, после се присегна и топло целуна майка си по бузата. Елен плътно я притисна в прегръдките си. Тя беше видяла малкото ѝ колебание, бързият ѝ поглед и това винаги ѝ беше причинявало болка. Знаеше, защо Кет правеше това — заради Левис.

Кет беше открито и експанзивно дете. Тя винаги бързо се засмиваше, бързо заплакваше и бързо показваше своята обич. Но тя се беше научила да бъде сдържана. Ако Левис я видеше да прегръща майка си, да се катери по коленете ѝ или да я целува, това винаги го дразнеше.

— Разглезваш я, Елен — казваше той. — Тя вече е твърде голяма за подобни неща — или добавяше: — Кет, бягай, майка ти е заета, недей да я безпокоиш.

Това беше много неприятно на Елен. Все пак Кет беше само на четири. Беше ужасно, че тя чувстваше нещо лошо в привързаността си и че беше рисковано да я проявява. Почувства се нещастна. Силно притисна Кет, твърде силно може би, така, както нейната майка понякога беше правила. И Кет, както тя самата някога беше правила усети напрежението на прегръдката и се изплъзна настрана.

— Хайде, ела да плуваме. Искам да ти покажа. Вече мога да плувам много мили...

— Добре, да отидем, днес е такъв хубав ден.

В басейна Кет стана сериозна. Тя килна назад глава, устреми очи към другия край на басейна и се хвърли в нето, гребейки с ръце и ритайки с крака. Единият ѝ крак от време на време докосваше дъното на басейна, за допълнителен, подскачащ тласък. Елен не спомена за подскоците.

— Беше добре, скъпа. Много добре. Опитай пак.

Тя се отдръпна назад под сянката на малката къщичка към басейна и Кет, която беше много амбицирана, плуваше напред-назад, напред-назад. И както я наблюдаваше, очите ѝ внезапно се изпълниха със сълзи.

Басейнът беше с бистра вода и умерена температура, заобиколен от каменна тераса и защитен от високо подстригани насаждения от тисови дървета. Къщичката към басейна беше построена от Ингрид Нилсън и имаше формата на малък, класически храм, а групи от докарани от Италия статуи бяха разположени на равни разстояния между цветята.

Един холивудски басейн. Той по нищо не приличаше на малкото кално вирче, заобиколено от канадски тополи. И все пак, Елен не можеше да го погледне, без да си спомни за Били, и да гледа Кет — това по някаква причина винаги я насълзляваше. Тя избърса очите си.

Кет не забеляза нищо. Сега тя беше изморена от своите усилия. Излезе от басейна и седна на края му така, че спуснатите ѝ крака леко докосваха водата. Разтърси назад мократа си коса и диаманти от пръски блеснаха на слънцето. После, след кратко мълчание, започна да пее на френски с ясен глас:

*„Върху моста в Авиньон
Там танцуват, там танцуват,
Върху моста в Авиньон
Там танцуват всички в кръг.“*

Френският ѝ акцент беше точен, тя силно подчертаваше римите и ритъма с малката си ръчичка. Елен се взря в нея. Кетиното триъгълно лице се повдигна, усмихвайки се. Елен погледна черната ѝ коса, станала още по-тъмна от водата, погледна към тъмносините ѝ очи и

черните ресни на клепачите ѝ. Никога не беше чувала Кет да пее на френски преди.

Умът ѝ се смрази, почувства как тялото ѝ изстина и се стегна. Кет все още гледаше към нея, усмивката ѝ стана по-несигурна, като че ли усети, че нещо не беше в ред.

— Не я ли харесваш? Погрешно ли я изпях?

— Не скъпа, ти я изпя много хубаво. Сега, изпей ми една американска песен...

Кет се намръщи:

— Не зная нито една. Мадлен ме научи само тази.

— О, добре, няма значение. Ела и плувай, Кет — каза бързо Елен.

Тя се потопи в басейна и заплува напред-назад, точно както обичаше да плува с Били, докато се почувства изтощена и страхът изчезна. Когато двете излязоха накрая от водата, тя загърна Кет в хавлиена кърпа, притисна я много силно. И мълчаливо си повтаряше отново и отново: „Детето на Били, детето на Били“, а Кет каза с лек кикот:

— Не така, не така, не мога да дишам!

Когато най-накрая се върнаха в къщата, Левис ги чакаше. Кет погледна към стегнатото му, сдържано лице и после към майка си и без да каже дума, се промъкна покрай Левис и изтича навътре. Той я наблюдаваше как върви.

— Току-що се обади Чад — каза той студено. — Искан да отидеш в сряда следобед да видиш „Елис“. Завършил го е окончателно. Каза, че ще отнеме поне три часа.

— О, разбирам — Елен се колебаеше. — Ами, мога и да не отида, мога да променя времето, ако ти имаш някакви планове...

— Планове?

— Планове за нас, искам да кажа — тя замълча. — Аз вече от три седмици съм си вкъщи Левис и просто не те виждам...

— Ами, няма да ме видиш в сряда. Зает съм целия ден. Така че, ако желаеш да прекараш следобед с Чад, във всички случаи можеш да го направиш.

Той започна да се отдалечава и Елен, внезапно неспособна да се възпре, се обърна подире му:

— Левис, къде отиваш?

Левис се обърна и ѝ отправи студен поглед:

— Навън — каза той. — Не е ли очевидно?

Откакто Елен се беше върнала вкъщи, Левис разви нов навик, нова техника. Щом разбра колко му беше неприятно да лъже, и колко се чувстваше неудобно да се клатушка между убеждението, че трябва да остави Стефани и еднакво силната увереност, че това е невъзможно, той си намери лекарство. Държеше в малко шишенце в жабката на поршето — съвсем ново стимулиращо средство на малки, червени ханчета. Отначало взимаше само по една. Сега беше започнал да взима повече. Първата партида взе, когато напускаше дома си и беше на път за Стефани. Втората — когато си тръгваше и се връщаше при Елен.

За разлика от алкохола, който често го караше да се чувства потиснат и сълзливосантиментален, а понякога и агресивен, тези хапчета имаха успокояващ ефект. Докато действието им беше в сила, те му даваха опияняващата вяра. С поетите хапчета Левис знаеше, че независимо какво прави, нищо не можеше да върви на зло.

Когато се събуждаше сутрин, когато беше в най-нисък отлив, както сам го наричаше, той изпитваше старите съмнения. Тогава понякога копнееше да отиде по коридора до стаята на Елен, да влезе и да ѝ каже защо се беше държал по този начин. Тогава, понякога това му се струваше съвсем възможно, би ѝ казал за Стефани, би я накарал да разбере, че той се нуждае от Стефани, защото тя, Елен, го беше направила нещастен, и че ако тя само можеше да не го прави нещастен, той не би се нуждаел повече от Стефани.

Тогава изпиваше по една чашка, само една, за кураж. Но, в минутата, в която го направеше, всичко отново се променяше. Тогава ставаше доволен, че не беше отишъл при Елен. И всичките му недоволства и тревоги пак го заливаха. В такова състояние той слизаше по стълбите и като видеше Елен, ѝ говореше по новия начин, начинът, който беше открил, откакто беше започнала връзката му със Стефани. Ставаше студен и недостъпен. Усещаше в себе си непреклонна злоба — това нараняваше Елен, когато се държеше така. Той виждаше колко много усилия влага тя и колкото повече се опитваше да подобри отношенията, толкова по-студен и зает ставаше той. Виждаше болката, която причинява и една част от неговото съзнание се радваше, а другата наблюдаваше нещо като безпомощен смут.

Тогава, преди смутът да станеше твърде силен, той напускате, качваше се в поршето и глътваше от малките червени хапчета. Започнал веднъж техният ефект, той знаеше, че е спасен в света на непоклатимата сигурност, която щеше да трае през по-голямата част от деня.

В срядата, когато Елен трябваше да се срещне с Чад и за първи път да види завършената версия на „Елис“, Левис стана много рано. Той взе душ и се облече, слезе долу, направи си огромно количество черно кафе, затвори се в своя кабинет и заключи вратата. Извади написания на машина текст на „Безкрайни мигове“ в четвъртата версия и се вгледа в нето. Представляваше една бъркотия. Той го беше пренаписал толкова много пъти, че вече не можеше да си спомни дали една отделна сцена беше в действието или беше махната. Беше чел този вариант и предния ден и вече не можеше да си го спомни. Сцената между съпруга и любовника веднъж я беше сложил, но после беше ли я оставил? И коя версия беше по-добра — първата или втората, или третата?

Левис объркано се вглеждаше в страниците. Наля си още кафе, помисли да си налее алкохол, но се съпротиви. Защо не беше повече като Чад, помисли си с внезапно огорчение. Чад, който никога нямаше съмнения и не изпитваше несигурност или размисли, а виждаше всичко ясно? Чад, разбира се водеше живот, който беше изцяло освободен от емоции. Той живееше за своята работа и в своята работа: той не изпитваше любов или ревност, страх или неадекватност. Левис си даде сметка, че дори не го беше виждал разгневен и тази мисъл го накара да се почувства малко по-добре. Той взе нова глътка кафе, доброто му настроение започна да се възвръща. Най-накрая, Чад кинорежисьорът може да имаше успех, но Чад мъжът беше съвсем мизерен.

Преди две седмици, без да знае Елен, Левис беше посетил Чад. Споменът за тази среща още му причиняваше болка. Той отиде при Чад, за да се унизи и да го попита дали не би го взел обратно като продуцент.

— Виждаш ли, Чад — каза неловко той. — Писането не върви много добре, както се надявах. Не се предавам, не искам да помислиш подобно нещо. Но нямам нужда да го правя през цялото време. Бих могъл да се върна към продуцентството и да продължа да пиша. Не

зная какви са твоите планове след „Елис“, но ние винаги сме работили добре заедно и аз помислих...

Чад си тананикаше и предъвкваше брадата си. Когато гласът на Левис заглъхна, той каза:

— Не, Левис. Не те искам да се върнеш като продуцент. Това изключва Елен. Повече няма да стане.

Левис се вгледа в него:

— Елен ли каза това?

Чад издаде пухтящи звуци:

— Не с толкова много думи. Но това е, което тя чувства. Ти я притесняваш, Левис. Елен има нужда да е свободна. — Той замълча. — Ако зависеше от мен... Но не зависи. Аз трябва да мисля за нея.

В този момент Левис го мразеше, мразеше и Елен, даже повече. Мразеше и двамата. С гневен жест той се изправи, бутна страниците в едната страна на бюрото и си наля чашата. Елен го блокираше: той винаги беше подозирал това, а сега вече го знаеше. И Чад, който се предполагаше, че е негов приятел, ѝ позволяваше да го прави.

И все пак — така ли беше? Чад можеше да лъже. Левис остана неподвижен. Уискито го беше ударило в стомаха и той чувстваше неговата разливаща се топлина. Той погледна навън към градината, в която птици пееха и слънцето светеше. Помисли за Елен и за миг усети съзнанието си пречистено. Той я обичаше. Той ѝ вярваше. Тя беше постоянният смисъл на неговия живот. Само за момент изпита отново усещането, което за първи път бе имал в Лондон, това скъпоценно чувство засили увереността, че би могъл да го превърне в постоянна линия на поведение.

Той ще отиде и ще говори с нея. Ще отиде и ще говори с нея сега. Стигна до вратата и веднага съмненията започнаха. Чу стъпки отвън, чу, че Кет тича, а после я чу да вика.

Ако не беше заради Кет, помисли си, ако не трябваше да живее ден след ден с физическото напомняне за миналото на Елен, тогава може би бил добре. Той се обърна и погледна Кет. Тя тичаше през ливадата покрай дърветата. Кой я беше създал? Къде? Кога? Как? Беше ли повярвал той в откъслечните обяснения, които му даде Елен или не? Това беше сърцевината на нещата, това беше сърцевината, помисли. Ако само би знаел това, той би разбрал всичко. Отиде до бюрото,

грабна ръкописа и го разхвърли из стаята. Тичайки излезе от хола и застана на стълбището.

— Къде си, Елен? Къде си?

Чу се да вика. Стори му се, че вика много високо. Думите ехтяха в главата му, ехтяха из къщата. После, в следващия миг осъзна, че въобще не ги е произнасял. Викът беше изключително силен и все пак — мълчалив. Един вик на сърцето, вик на съзнанието, вик на който нямаше отговор.

Той излезе и тресна вратата на къщата, изтича където беше паркирано поршето и скочи в него. Запали мотора и чу рева му, пусна радиото така че ударите на барабаните и скимтенето на електрическите китари да разкъсат тишината и празнотата. Опипа жабката, отвори я и изтърси малките червени хапчета върху дланта си. Те бяха трудни за преглъщане, затъкваша се на гърлото му. Левис ги погълна с усилие, освободи спирачката и даде газ.

Вратите зад него се затвориха, пътят беше празен. Човекът не беше там и Левис изпита прилив на облекчение. Човекът го плашеше. Той вече не беше сигурен дали наистина го вижда или си го въобразява. Но, той не беше там — беше добър знак.

Направо нагоре по автострадата, засили поршето до края на възможностите му. Беше подранил. Стефани не би го очаквала толкова рано, но нямаше значение, тя все пак щеше да бъде там, и когато я видеше, щеше да се почувства добре...

Той закара поршето на тротоара пред къщата ѝ, блъсна вратата, за миг изкачи стълбите. Сега имаше ключ, влезе и извика името ѝ. Холът беше празен, можа да надникне в спалнята, тя също беше празна, въпреки че чаршафите бяха отхвърлени настрани и леглото беше разбъркано... Тя не беше излязла, не можеше да е излязла. Ако сега я нямаше, Левис помисли, че ще полудее.

Погледна часовника си. Беше 10 сутринта, и тя трябваше да бъде тук. Трябваше... Той силно извика името ѝ.

Вратата на банята се отвори. Появи се Стефани. Тя излезе срамежливо, бавно с очи развълнувано фиксирани в лицето му. Левис я изгледа. Настъпи мълчание и на него му се стори, че то трае една вечност.

Стефани беше облечена и гримирана. Сложила беше обикновена, добре ушита черна ленена рокля, която не беше вталена. Имаше фини

бледи чорапи на краката си и бе обута с ниски, скъпи черни детски обувки с големи панделки отпред. Имаше перли около врата ѝ — Стефани никога не слагаше перли. Гримът ѝ беше дискретен, дори минимален. Без изкуствени мигли, без розов блясък на устните. И беше направила нещо с косата си. Какво беше направила с косата си? Левис я загледа. Тя не представляваше повече бъркотия от платиненоруси вълни, беше тъмна, по-укротена, бледозлатиста. Сресана беше назад от лицето ѝ и беше вързана на врата с широка черна панделка, панделка от същия вид, от точно същия вид, каквито понякога слагаше Елен.

Левис не можеше да проговори, само стоеше и се взираше. Това е от хапчетата, помисли объркан той, трябва да е от хапчетата — сигурно беше взел твърде много от тях.

Стефани го гледаше полуразтревожена, полугорда. Левис видя, че ръцете ѝ леко трепереха. Тя внезапно се изсмя нервно.

— Ти ме хвана, Левис. Не те очаквах. Аз... — Тя се поколеба. — Виждаш ли сега? Виждаш ли? — Гласът ѝ потрепери, стана молец. — Кажи ми, че приличам на нея, Левис, кажи ми...

— Исусе Христе! О, Исусе Христе...

Той все още се взираше в нея, не можеше да помръдне. Това и беше Елен, и не беше. Чувстваше, че химията на неговия мозък се променя. Образи и спомени се сплитаха и разплитаха. Той налиташе бързо на тях и бързо се оттегляше. Разтри очите си. Погледна отново и тя все още стоеше там — Елен и не Елен, неговата съпруга и не тя. Неговата съпруга, неговата Елен имаше по-пълни гърди и по-закръглени устни. Неговата съпруга, неговата Елен гледаше към него с нов поглед, поглед, който караше в отговор тялото му да се надига и изпъва. Тя го гледаше като че ли го желае, не някаква сянка от миналото — а него, сега, нейния съпруг. Той можеше да има тази жена, неговата съпруга, тази Елен: да я има, да я държи в ръцете си.

Отстъпи крачка назад и беше доволен, че тя не проговори повече, защото гласът ѝ нямаше да е същия. Тя не проговори, защото знаеше, че няма нужда. Вместо това, тази жена, тази съпруга само вдигна ръце към него.

Сякаш мозъкът му се разчупи. Помисли: „Тя чу моя вик и се отзова, тя е тук“. Падна на колене пред нея и зарови лице в слабините ѝ. С обонянието си усети, че тя го желаше. Сложи ръце между краката

й. Тя нямаше дантелено бельо, което не беше добре, но нямаше значение, защото беше влажна и лепкава, така както той винаги я беше желал да бъде, а тя никога не бе била. Повдигна лице и погледна в очите й, очакваше да види лъжа и съжаление. Но там нямаше нито съжаление, нито лъжа. Очите бяха неподходящо сини и не в подходящата форма, но и това нямаше значение, приликата беше достатъчна, това стигаше.

— Елен... — каза той. Тя нададе лек вик.

Той я притегли към себе си, ръцете й се протягаха към него, той чувстваше колко тя бърза, усещаше и себе си. Такова докосване!

— Бързо — каза Елен с нов, шептящ глас, глас, който той никога досега не беше чувал да употребява, глас, който го възбуждаше, защото усещаше в него желанието. — Бързо, о Левис, бързо...

На последния кадър беше нейното лице. После камерата започна много бавно да се оттегля. Фигурата на едно момиче — нейната фигура, къщата зад нея, улицата, на която тя стоеше... Назад и нагоре в едно великолепно и продължително движение: други улици, пресичащи се с първата, мрежата на големия град, гледана от небето, неговите дълги, блестящи авенюта, неговите кули. После бавно, все още много бавно очертаванията на един остров, върху който градът е бил изграден, водите на залива, кораби, една статуя с вдигната ръка. Камерата се движеше настрани, вече бързо, градът и заливът ставаха все по-малки и по-малки. В далечината вече едва видими стояха оголените скали на група острови. Един от тях беше остров „Елис“. Музиката засвири и започнаха да се въртят имената на участващите.

Елен седеше мълчаливо. Чад също мълчеше. След това като че ли твърде дълго екранът остана тъмен. Появиха се светлините от прожекционната стая.

Чад погледна към нея. Елен обърна глава. Беше толкова хубаво и все пак тя се чувстваше неловко и резервирана.

Чад леко се размърда. Той кръстосваше и сваляше крака. Накрая каза:

— Ела с мен да изпием по един чай.

— Това е най-хубавото нещо, което някога си правила. Най-хубавото нещо, което аз съм правил. Знаех, че така ще бъде, сега нищо

не би могло да ни спре.

Думите на Чад звучаха съвсем делово. Той не беше попитал за мнение и Елен се съмняваше, че ще го направи. Нейното мнение не го интересуваше. За Чад имаше само един арбитър и това беше самият той. Сега стоеше в отдалечения край на своята студийна зала, пълнеше електрическия си чайник, въртеше в ръце канчета и торбички с чай — удълженият ритуал, с който Чад приготвяше чай.

Елен погледна към него и после към стаята, където се намираше. Тя беше на първия етаж на тази огромна сграда, в която Чад живееше през последните четири години. Изглеждаше, както винаги беше изглеждала — като че ли той се беше преместил вчера. Нямаше мебели, нито килими и дългият ред прозорци, които гледаха към балкона нямаха завеси. Край едната стена бяха струпани сандъци, някои от тях още неразпечатани. Върху тях имаше куп от различни остатъци: стари списания, пожълтели вестници, вързопи с ръкописи, някои книги и малка планина от мръсни алуминиеви чинии за еднократна употреба: сега беше станал по-висок от преди. Всеки път, когато идваше, на Елен ѝ се струваше, че той нараства.

На противоположната стена имаше дълга лавица, от която се подаваха навързани жици и кабели. Тя се беше наклонила под тежестта на скъпа и сложна „хай-фай“ система — усилватели, механизми за настройване, високи стерео говорител, грамада от блещукащ „материал“. На това стерео Чад претендираше, че слуша Вагнер. Казваше, че е пристрастен към него. Не се виждаха обаче никъде плочи. Елен никога не беше виждала стереото да работи.

Зад нея се намираше пещероподобна камина, в която никога не беше пален огън. А пред камината стояха два стола без облегалки, покрити с мръсен сивкав плат, единствената им алтернатива беше подът. Тя сгъна ръце на скута си и зачака. Чад помирисваше картонените кутии с мляко, на чайника му трябваша векове, за да заври.

В стаята имаше само два други предмета от значение и те бяха два телевизора. Както винаги и двата бяха пуснати и нагласени на различни програми, като звука им почти не се чуваше. Елен гледаше в тях — първо в единия, после в другия.

На първия, предаване на една викторина отиваше към връхната си точка. Много дебела жена, облечена като кокошка току-що спечели кола. Колата беше шевролет, той стоеше върху платформа и беше

привързан като подарък с огромна панделка. Тя се въртеше и въртеше, когато жената я видя, полудя от радост.

Вторият телевизор беше настроен на Ен Би Си. Предаваха вечерните новини. Президентът Джонсън произнасяше реч. Кожата му беше странно оранжева, защото настройването беше лошо. След малко Джонсън изчезна и започна прожекция от Виетнам. Гърмяха оръдия. От другата страна на Тихия океан едно оранжево село гореше.

Елен погледа известно време телевизорите, после стана, затвори ги и седна отново.

Тя беше много добра в „Елис“. Гледайки филма с безпристрастност, която никога не беше имала до тогава, тя бе способна да разбере точно как го беше направила. Тази техника, онази техника, всяка най-малка съставна част. Тя можеше да ги идентифицира поотделно, можеше да прецени точно доколко те се свързваха помежду си. Можеше да разбере защо ги беше избрала и как ги беше разгърнала. За нея те имаха абсолютен смисъл и никакъв смисъл въобще. Беше лесно да си Лиз, толкова лесно, ѝ се струваше сега като гледаше, без да се съсредоточава особено. Лиз беше измислица, тя живееше върху целулоидната филмова лента. Тя завинаги щеше да остане там, живеейки своя вечен, независим живот, и това плашеше Елен. Когато седеше там, в залата за прожекции, си беше внезапно помислила: „А какво става с моя собствен живот?“

Тя имаше само един — и за разлика от този на Лиз — нейният имаше граница. И той намаляваше с всяка измината секунда.

Чад приближи и извинително каза:

— Страхувам се, че няма мляко.

После седна насреща ѝ, на другия от столовете без облегалка и щастливо ѝ се усмихна през парата на топлата течност. Елен го погледна, не беше виждала Чад от месеци. Нито го беше виждала, нито беше говорила с него. Тя се беше променила в това време, и бе абсолютно сигурна, че Чад трябва да е забелязал това, на Елен ѝ се струваше, че нейното постоянно колебание между противоречиви чувства и неудовлетвореността ѝ личат като разголени върху лицето ѝ. Но Чад като че ли не виждаше това, а ако го виждаше, го оставяше без да го забележи. Той се държеше точно както винаги, пренебрегваше изминалото време, продължаваше от там, където бяха спрели, като че се бяха видели за последен път не преди месеци, а преди минути.

Наистина, той премина през известен брой ритуални въпроси — винаги правеше така, това го забавляваше. Разпитваше я за това, което наричаше неин „антураж“: нейният представител за печата, нейната бизнес мениджър, нейните трима счетоводителя, нейните две секретарки, нейните четирима адвокати, които се оплакваше той, го заплашвали, въпреки, че неговите адвокати бяха не по-малко прозорливи. Разпитваше я също така за благополучието на нейните двама пълномощници — главно, мислеше Елен, защото техните имена представляваха един безкраен източник на забавление за него: Хомер на Източния бряг и Милтън на Западния: „Хомер и Милтън, казваше Чад, ами това е наистина поетично...“

Нейните отговори бяха по-обикновени и по-малко оживени от обичайното. Чад като че ли не забелязваше. Той премина на нейния масажист, на Каси, която възбуждаше любопитството му и накрая след всички — на Левис. Кет той никога, никога не споменаваше.

Докато я разпитваше, като че ли самите отговора не представляваха голям интерес за него, малките му очи бляскаха и примигваха зад очилата. Със своето ново безпристрастие Елен го наблюдаваше, и се учудваше. Тя усещаше някаква цел зад тези въпроси, като че ли те бяха подготовка за нещо друго. За миг тя помисли, целта би могла да бъде Левис, тъй като след като беше дала рутинен отговор на неговия рутинен въпрос, Чад сякаш не реагира. Той стана, направи един малък кръг, и отново седна.

— О, Левис — каза той. — Радвам се, че е окей. Тревожа се за Левис, знаеш. Повиках го да се върне и отново да работи с мен като продуцент, не ти ли е казал?

Елен поклати глава.

— По-добре недей да споменаващ. Това е болна тема. Той няма да се съгласи. Левис може да бъде и упорит, не намираш ли? Но така или иначе, аз не трябваше да го питам, наистина. От „Сфера“ не го искат... Този човек, Шер — до тук му е от Левис. Заради пиенето, мисля. Не зная. Той все още ли пие?

Елен погледна към пода:

— Не изключително много — каза тя с равен, предпазлив глас.

Това беше лъжа, но Чад я остави да отmine. Тогава заговори за „Елис“. Заговори за работата, която беше свършил в периода след снимането. Говори за музиката и за монтирането, говори за първата

реакция на „Сфера“, за премиерата, която трябваше да се състои през септември — датата беше уточнена. За неговото избавление и за неговата популярност. Той начерта своята стратегия: този път, каза с лека злобна усмивка, той иска слава и добър касов сбор. Исква рекордно възвръщане на средствата, и също така, иска „Оскар“.

Той говореше и говореше, и колкото повече говореше, толкова по-отдалечена се чувстваше Елен. Сега ѝ беше трудно да повярва, че някога е била така силно под влиянието на Чад. Поне по време на снимането, никога не беше се съмнявала в него. Извън снимките, понякога му се беше смяла и дори присмивала, но дори и тогава беше чувствала уважение.

Сега, тя се питаше: уважение ли беше това, което бе изпитвала или зависимост? Не беше сигурна. Знаеше само, че това я беше напуснало и на негово място имаше студенина. Тя все още се възхищаваше от него, но вече не го харесваше много. Усещаше силата на неговата егоцентричност, натиска на волята му, но сега нещо в нея му се съпротивляваше и се възмущаваше.

„Чад не ме познава, той въобще не ме разбира“ — мисълта ѝ дойде съвсем изненадващо, а с мисълта дойде и допълнението. Чад не само, че не я познаваше и не я разбираше, но и не желаше това. Коя и какво беше тя бяха неща неважни за него. За Чад тя беше средство или инструмент и това беше всичко.

Тя се наведе напред и го прекъсна:

— Чад — попита тя, — нуждаеш ли се от мен за своите филми? Кажете ми?

Той я погледна плахо изненадан, леко раздразнен, че го беше прекъснала точно по време на неговата разпаленост.

— Да се нуждаеш от теб? — Той килна на една страна глава. — Разбира се, че се нуждаеш. Аз те създадох.

— Ти си ме създаде? — тя невярващо го изглежда.

Чад издаде лек, хриплив кикот:

— Ами, очевидно, ти имаш подходящото лице, имаш подходящия глас — или поне го имаш сега. И можеш да играеш. Така че, да, би могло да се каже, че се нуждаеш от теб. Никога не съм мислил по този начин за това.

— Ти винаги си работил с мен. — Тя се поколеба и разговорът с Грегори Гертц се върна в съзнанието ѝ. — Не би ли могъл да работиш

с някоя друга?

— Защо? Това е противен въпрос. Аз работя с теб, аз искам да бъдеш ти. Ти си... — Той замълча, като че ли търсеше точната дума и не можеше да я намери. Започна да се усмихва по начина, който Елен мразеше — лукавичко.

— Какво съм?

Чад ѝ отправи леко нетърпелива въздишка:

— Ти си моя — каза той, като че ли това беше прекалено очевидно, за да бъде изразено.

Настъпи тишина. Елен го погледна. Само за миг нещо в начина, по който той говореше, нещо в неговия израз я изплаши. После, страхът ѝ отмина и тя осъзна, че беше ядосана, по-ядосана отколкото ѝ се беше случвало да бъде от много години. Студено изгледа Чад и за нейна изненада, той започна да се изчервява. Такъв го беше виждала само при един друг случай, тя знаеше, че той си го спомняше така добре, както самата тя.

Той си спомняше за стаята в малката къщичка в Трестевере, преди пет години. Това беше единственият случай, когато Чад някога беше демонстрирал факта, че желаше същия вид притежание, както другите мъже. С изключение на този случай, той не бе имал същия начин на притежание — беше само неговата грозна, отчаяна и деформирана версия — секс в панаирно огледало, секс, който беше едновременно патетичен и луд.

Те никога не бяха обсъждали този епизод. Той беше табу помежду им, което и двамата разбираха. Чад никога не беше се опитал да го повтори. Елен се възмущаваше, но съжалявайки го, се беше винаги държала, като не ли никога не се беше случило.

Сега неочаквано, споменът за това застана отново между тях. Елен пак го чу да се задъхва, опита да заговори и после спря. Тя отново почувства ужасно бавното осъзнаване на мисълта, че той повече нямаше да я снима и че нещо ужасно лошо започваше да става между тях. Беше чувала, че при автомобилна катастрофа представата на хората за време се променя. Те виждат много забавено едно сблъскване мри скорост сто километра в час, като бързината по време на сън. И тогава беше станало така. Бавно, изключително бавно беше осъзнала какво точно се канеше да направи Чад с камерата, която държеше в ръце и в която филмът още бръмчеше.

Тя силно го беше ритнала тогава в корема. Той беше спрял и тогава той беше направил точно това, което правеше сега. Беше я гледал, а тя беше наблюдавала как кръвта се разливаше по врата и по лицето му. После си беше свалил очилата и беше разтривал очите си. Изглеждаше безпомощен без очила. Кожата около очите му, неизложена светлината, беше увиснала и бледа. Той ѝ напомняше костенурка със смъкната черупка. По-късно, когато тя беше мислила това, той за кратко беше заплакал.

Не плачеше сега. Но си беше свалил очилата и раздразнено разтриваше клепачите си, като че ли драскаше някаква прашинка. Не беше казана нито дума. След малко Чад постави очилата си обратно и я погледна с известна несигурност.

— Предполагам, че ти знаеш това във всички случаи — каза той.

Елен се изправи. Тя разбираше, че не би могла да издържи да остане в стаята нито миг повече. Не би могла да издържи да седи и да слуша Чад, който искаше да я притежава, и който може би вярваше, че я е притежавал.

— Сега трябва да си вървя — каза тя и излезе на балкона.

Остана там за момент, загледана наоколо. Къщата, както нейната беше разположена на хълм. Долу, в котловината лежеше Лос Анджелис. Беше шест вечерта, въздухът имаше метален мирис и беше горещ. Над града, в ивицата между сградите и небето висеше наслояване на смог. Той беше ярко червеникав, с отсенки от омекотено деликатно розово. Сякаш небето беше ранено.

Чад дойде и застана зад нея. Тя се обърна и той пхна в ръцете ѝ голям и тежък плик. Имаше размерите на сценарий. Елен почувства отчаяние. Тя погледна към Чад.

— Какво е това?

— Това е причината, поради която те повиках да дойдеш. Не си помислила, че искам да говоря за Левис, нали? Или за филма. Защо би трябвало? Всичко това е минало.

— Това нов сценарий ли е?

— Завърших го миналата седмица — той замълча. — Това е втората част на „Елис“. Ще има също и трета част, рано или късно. Това е трилогия.

Елен впери поглед в него:

— Никога не си ми казвал това — започна тя бавно. — Аз мислех...

— Ти си мислела, че има само първа част. — Чад вече се беше съвзел. Той се изкиска. — Правилно. Така мислеха всички, с изключение на мен. Аз знаех, че това е първата от общо три. Една тайна знаеш — той замълча. — Все още друг никой не знае. Не дори и „Сфера“. Следващата седмица ще я изпратя на Шер. Но ти ще бъдеш първата, която ще го прочете. Не казвай на никого. Не казвай дори на Левис, още не.

Елен пое дъх. Тя мислеше за времето. Още два филма, още две роли. Най-рано следващата година те щяха да започнат да работят върху този проект. Една година, две години, три може би, за да завършат трилогията — дори четири. Четири години. Като последните четири. Четири години, в които каквото и друго да правеше, щеше да бъде вързана за Чад.

Чад леко се помръдна от единия на другия си крак, погледна към нея. И тогава, тя внезапно разбра защо той ѝ беше показал „Елис“, защо я беше повикал да се върне отново тук.

— Чул си за филма на Грегори Гертц, нали? — тя гледаше право в Чад. — Ти си чул за него. И си чул, че аз може да го правя, и затова си ме повикал. Ето защо ми даваш това.

— Не е така. — Устните на Чад се превърнаха в упорита черта. — Ти можеш да работиш с Гертц ако желаш. Щом искаш да правиш филми с такава мижитурка, карай. Той няма никакъв талант, не е артист, не те разбира, както те разбирам аз, но какво значение има? Твоя работа. Но ти трябва първо да изпълниш този сценарий. Той изцяло е организиран за следващата пролет. Изработили сме и разписание на снимките — всичко. И „Сфера“ ще ни даде зелена улица. Ще бъдем в състояние да трупаме върху успеха на първата част...

— Следващата пролет. Разбирам.

Елен се обърна настрана. Тя тръгна по стъпалата, които водеха от балкона към градината. Винаги влизаше в къщата по този начин. Никога не беше виждала останалата ѝ част. Под голямата стая, където те винаги седяха, имаше цял етаж от други стаи. Десет, може би дванайсет. Като минаваше надолу по стълбите мина покрай техните прозорци, сенниците както винаги бяха дръпнати до долу.

Тя се спря за момент в началото на стълбите. Осъзна, че дори не знаеше дали Чад използва тези стаи. Може би той спеше в една от тях, може би не. Може би работеше в тях, може би бяха празни. Даде си сметка, че тя не знае повече за тази къща, отколкото знае за самия Чад.

Колебаеше се. Нарочно ли се опитваше Чад да ѝ попречи да работи с някой друг? Това ли беше причината, за да ѝ даде той този сценарий? Това беше почувствала преди миг, сега, гледайки към прозорците и техните спуснати сенници, тя не беше сигурна. Чад би могъл да има неизброими причини за това. Дори и да не го харесваше, тя признаваше неговото разнообразие и способности. Тя се обърна и го изгледа: защо той не можеше да признае нейните?

В началото на стълбището Чад пристигна задъхан, той проследи погледа ѝ. Тя се запита дали беше прочел нейните мисли.

— Можеш да разгледаш останалата част от къщата, ако искаш — каза той. — Никога не си го правила. Бих искал да я видиш. Цялото си писане го правя вътре.

Той посочи един от засенените прозорци.

— Не сега, Чад. Трябва да се връщам заради Кет. Обичам да я виждам, преди да заспи...

Тя забърза по посока на своята кола. Влезе в нея. Чад я последва, но не направи опит да я отклони. Той накрая беше осъзнал, че нещо я безпокоеше и че това нещо беше лошо. Той изглеждаше малко тревожен, но Елен знаеше, че това няма да трае дълго — тревогите на Чад бяха винаги кратки.

— Ще го прочетеш ли? — попита той, когато тя потегляше. — Ще го прочетеш ли скоро?

— Когато имам време, Чад — извика тя и увеличи скоростта.

Към къщи караше бързо. Левис все още го нямаше и в момента, в който остана сама, тя телефонира на Грегори Гертц. Ръцете ѝ леко трепереха. Докато намираще номера ѝ хрумна, че може би беше по-добре да почака, докато ще има време да помисли, докато се успокои. Но тя не би отклонила предложението, беше полуобвързана с филма на Гертц. Това беше добър сценарий, с добра роля — съвсем различна от всички, които беше играла досега. Искаше да я играе, тя нямаше да позволи на Чад да я прекроява по свое желание.

Да планира общо да направи три филма вместо този — и никога да не намекне за това, никога да не каже нито дума... Тя отново се

ядоса и като че, когато Грегори Гертц отговори, ѝ беше лесно да каже:

— Реших да го играя. Да, следващата пролет — тя замълча. — Ако условията са приемливи, разбира се.

— Ще бъдат приемливи! — Тя усети въодушевлението в гласа му. — Мога да ти гарантирам.

Когато върна обратно слушалката, тя поседя известно време, загледана пред себе си. Въобще не виждаше стаята — гледаше в бъдещето. Представянето на „Елис“, завръщането в Алабама, дълго планираното стълкновение с Нед Калвърт, филма с Грегори Гертц, и филма, след този, и филма след него. Подреждане на работата, подреждане на времето в живота. Толкова много и толкова малко: тя облегна глава и се замисли за Едуард.

Понякога, когато си позволяваше да прави това, имаше илюзията, че той беше много близко, че също мислеше за нея. В този момент почувства много силно това, беше изпълнена с усещането за него, и настроението ѝ се повиши.

Но това беше една илюзия и тя знаеше това. Поддавайки ѝ се, се почувства нещастна. Погледна към телефона и го бутна настрана. Не беше звънила на неговия телефон откакто беше напуснала Ню Йорк. Сега дори не беше сигурна дали тогава той беше споменал нейното име. Това също би могло да бъде една илюзия.

Пликът, който Чад ѝ беше дал стоеше на масата пред нея. Тя го отвори и извади сценарий.

Беше тежък и подвързан със синя корица. Тя набързо го прелисти и за своя изненада, видя, че на първата празна страница със своя дребен почерк Чад беше написал посвещение: „На Елен“.

По-долу беше написал една дата от 1959 година. Елен погледна неразбиращо. Тя свързваше тази дата на късното лято и тази година с Едуард. Трябваше ѝ малко време, за да осъзнае, че тя създаваше и други асоциации, ако не за самата нея, тогава очевидно за Чад. Датата, която той беше изписал, беше датата, на която за първи път я беше срещнал в Париж, пред кинематиката.

— И така — говореше Стефани, седнала в леглото — аз изплаках с химикал косата си. Беше лесно. Не беше подходящият цвят избелването не беше достатъчно. Гримът — ами, бях се

упражнявала, наблюдавах я как го прави тя, когато ходехме заедно на външни снимки. А дрехите? — Тя му отправи мила мечтателна усмивчица. — На Елен са от модните къщи, разбира се, така че, аз направих каквото можах. Има един магазин на пет пресечки от „Уилшир“, мисля, че е близо до „Сънсет“. Те продават копия, мода на големите дизайнери, не нови, а употребявани дрехи. На това място всичките звезди се отърват от старите си тоалети. Познавам жената, която работи там. Отидох и се зарових из останките. И веднага, щом видях роклята, си помислих: „Това е тя, това е Елен“. — Тя замълча, и се обърна към Левис. — Беше ти приятно, нали? Хареса ли я? Каж ми, че ти е харесала, Левис.

— Разбира се — отвърна Левис.

Той седеше на края на леглото, гледайки цветна телевизия или по-точно, не гледаше, а разсеяно сменяше каналите. Това му помагаше да не чува какво говори Стефани. Той не искаше да знае за детайлите. Не искаше да знае как беше направена имитацията. Това някак си го разваляше. Той натисна друго копче.

Стефани и той бяха пушили малко трева. Стефани обичаше да го прави след това, а понякога и преди. На Левис също се харесваше. Тя невинаги се комбинираше твърде добре с малките червени хапчета, но днес беше както трябва. Чувстваше се спокоен, сънлив. Тя сега свиваше друга цигара. Малки, пъргави пръсти, проточи розовия връх на езичето си и го прокара по ръба на хартията.

— Елен прави ли това — да продава старите си дрехи? Или ги дава на прислужничките си, може би? Защото, ако го правеше, ох, Левис. — Тя задъхано въздъхна. — Представи си нейните собствени неща. — Тя стана, и малко тъжно се намръщи. — Освен, ако не ми стават. Може да са много тесни, някак си много тесни...

— Ух, шшт! — кимна Левис. Той не слушаше. Даваха бейзбол, един стар черно-бял филм, реклама за сапун, някой беше интервюиран, някой някъде се бунтуваше, Ласи...

Левис въздъхна от удоволствие. Ласи спасяваше един мъж, който беше затиснат в мина. Той обичаше Ласи. Винаги беше обичал Ласи, още вкъщи, в Бостън, но, тогава щом я прожектираха, телевизорът биваше изключван. Сега Ласи грабна мъжа за ръката, повлече го няколко метра. Тя се спря, махна с опашка, излая. Но дали излая, Левис не беше сигурен. Това му се стори забавно и той започна да се

смее. Тогава се появиха рекламите. Една жена с приятно лице държеше кутия с прах за пране. Левис отново натисна копчето.

Сапуна, бунтовете, интервютата, филмите. Левис внезапно застана неподвижно. Натисна копчето отново, върна се на интервюирания мъж. Загледа се в екрана, усили звука. Зад него Стефани изпълзя в леглото. Тя легна по корем с брадичка, подпряна на ръце, загледа се също в екрана.

— Ей — каза след малко тя. — Той наистина е много хубав, не мислиш ли, Левис?

— Мълчи, слушам...

Стефани утихна за няколко минути. После каза:

— Мм, харесва ми и този костюм. Той прилича на тези, които ти носиш, но е по-тъмен, Левис. Трябва да се снабдиш с един като този. Харесва ми, секси е.

— Ще млъкнеш ли, дявол да го вземе. — Левис я погледна ядосано и Стефани като че ли се изплаши. Тя захапа устни и замълча.

Левис отново се взря в екрана. Той не чуваше нито дума от това, което се говореше, дискутирани бяха някакви финансови въпроси, но те не го интересуваха. Сега се почувства бодър. Неговата зашеметеност, замайването отпреди няколко минути бяха изчезнали. Някакъв шок беше направил ума му остър като бръснач.

Интервюто беше към края си. Камерата показва отново интервюиращия. Левис се изправи и спря телевизора. Стефани неуверено погледна към него.

— Това някой, когото познаваш ли беше, Левис?

— Не, не го познавам. Не съвсем...

— Той като че ли беше англичанин...

— Не е англичанин, французин е. — Левис се присегна за самото си. — Отивам си вкъщи.

Очите на Стефани се разшириха от смайване. Тя коленичи в леглото.

— О, Левис, ти си ми ужасно ядосан, нали? Виждам го. Целия пребледняваш, както когато си бесен... О, Левис, какво съм направила?

Левис се обърна и я погледна. Тя беше почти разплакана. Приличаше едновременно на жена и на дете. Той се трогна.

— Ти нищо не си направила — каза по-внимателно той. — Не съм ядосан на теб, наистина.

Наведе се и я целуна.

— Ще дойда утре, окей?

— Окей, Левис — тя се колебаеше. — Левис, аз ще...?

Левис се усмихна. Вдигна пръст, притисна го към устните ѝ и каза:

— Да ме изненадаш...

Той бързо подкара към къщи. Само едно малко червено хапче и той нямаше нужда от нищо. Усещаше се гневен, силен и свободен. Нямаше никой на вратите. Докато стигна до къщата, небето беше потъмняло. Влезе във всекидневната. Елен беше сама. Тя седеше и четеше книга. Поздрави го и не коментира неговото отсъствие. Гледаше го, докато той прекосяваше стаята, за да си налее една чаша и Левис знаеше защо тя прави това. Наблюдаваше очите му, наблюдаваше неговата походка. Тя никога не питаше, но искаше да знае колко пие той.

Той вдигна тежката гарафа и си отсипа в чашата седем-осем сантиметра уиски. Държеше я така, че тя да можеше да вижда какво прави. Нека да гледа, нека да ги брой. Отпи от чашата, прекоси и застана срещу нея — нито много близо, нито много далеч.

Облегна лакът върху мрамора на камината. Елен наведе глава над книгата си.

Левис знаеше, че тя чувства гнева му и беше радостен от това. Гледаше надолу, към наведената ѝ глава и към богатата ѝ бледозлатиста коса, която тя беше вързала на тила си с черна копринена панделка. Трябваше ли да ѝ каже сега, трябваше ли да ѝ каже какво беше видял по телевизията или да почака? Можеше да почака. Една седмица. Един месец. Толкова, колкото пожелаеше. Знаеше, че би желал да направи това. Най-накрая, колко време беше чакал, за да научи истината? Пет години. Да, трябваше да чака. Но все още изпитваше гняв и той растеше. Много му се искаше да предизвика скандал...

Елен обърна страницата. Тя се опитваше да насили съзнанието си да се съсредоточи върху думите пред нея. Силно усещаше гневът на Левис, който беше като че ли третата личност в стаята, почувствала го беше още с неговото влизане. Той би могъл да бъде причинен от

пиенето, въпреки че Левис не изглеждаше пиян. Причината му би могла да бъде в хапчетата, които той взимаше. Би могло да бъде каквото и да е — недоволство, че е срещнала Чад, случайна забележка на непознат.

Особено през последните седмици, но също и много преди тя беше привикнала с тези настроения и имаше навика да се опитва да му отстъпва. Беше толкова изобретателна. За това мислеше сега, за всичките дребни способности, с които се опитваше да го сдобри. Внимателното ѝ съгласие с всичките му, макар и противоречиви мнения, мълчанието, което поддържаше, така че Левис да може да говори или да излива гнева си на воля. Усилията, патетичните усилия да му хареса. Трябваше да е сигурна, че Кет беше си легнала, защото ако тя беше долу, когато се връщаше вкъщи, той винаги избухваше. Опитваше се да урежда така нещата, че храната, която той обичаше да му бъде сервирана по времето, което той предпочиташе. Обличаше дрехите, с които той някога я беше харесвал. Носеше бижутата, които ѝ беше подарявал по случай някои щастливи поводи в миналото. Оставяше косата си свободна, както предпочиташе той. Винаги с много загриженост го питаше за неговата работа, за неговите впечатления и същевременно, ако той си направеше труда да я попита за нейните, отговорите ѝ бяха кратки и незаинтересовани. Преклонение пред неговото мнение, пред неговите преценки, пред него...

Наведена над книгата, тя си даде сметка, че към Левис се държеше точно така, както преди години, когато беше още дете се бе държала с Нед Калвърт. Беше виждала и други жени, много по-възрастни от нея да се държат по същия начин. Беше виждала замръзналите им усмивки, техните усилия пред другите да прикриват съпружеската грубост. Беше ги наблюдавала, как леко флиртуваха, опитвайки се да очароват, жени на четиридесет и по-възрастни, държащи се като свенливи момиченца. Тя беше ненавиждала тяхното угодничество и сега внезапно възневидя и своето собствено. Помисли си: „Непоносимо е, унизително е. Няма вече никога да го правя.“ Затвори книгата и погледна Левис.

Той беше готов за битка. Тя забеляза това във всяка черта на лицето му, в движението на тялото му. Във всеки ден от изминалия месец и винаги преди би се заела да обезоръжи гнева му, да го

разпръсне, без значение колко би се привела пред него заради това. Сега се разбунтува. Чувстваше в себе си бунта подобен на твърда, стегната кора. В момента, в който го усети, разбра, че той винаги бе съществувал, но че в продължение на години, тя го беше размивала и превръщала в саморазрушаваща обида. Съвсем спокойно погледна към Левис: „Повече не!“

— Защо никога не си казвала за своите капиталовложения? — проговори Левис внезапно със спокоен, равен глас, който предвещаваше неприятности. Тя веднага разбра, че това не беше основна, а странична тема, която той щеше да използва, за да започне схватката. — Мисля, че си ми споменавала за тях един-два пъти през последните четири години, откакто те представих на Гулд. Но това беше в самото начало, когато те все още не са се били разширили толкова.

— Тогава ти си ровил в папките в кабинета ми, както и в моето бюро?

Това малко го изненада. Той, разбира се, беше очаквал помирителен отговор.

— Да, направих го, защо не? Това е начин да поддържам контрол над теб. Искам да зная какво правиш, как прекарваш времето си, а ти не си склонна да споделяш.

Тонът му беше все още спокоен, не открито войнствен. Това щеше да дойде после. Елен го погледна студено.

— Надявам се, че си ги намерил поучителни.

— О, да. — Той погълна последното уиски, постави внимателно чашата си. — Поучителни и интересни. Ти обичаш парите, нали? Аз трябваше по-рано да си дам сметка за това — той замълча. — В крайна сметка, ти се омъжи за моите.

Сега атаката беше започнала. Настъпи дълго мълчание, през което те се гледаха. После Елен спокойно каза:

— Не се омъжих за твоите пари, Левис. Не съвсем.

— Не съвсем? — Той се изчерви и повиши тон. — Не точно? Тогава, защо го направи? Защото ти трябваше моето име? Защото мислеше, че мога да помогна на твоята кариера? А би ли се омъжила за мен, ако бях беден?

— Левис, аз бях на шестнайсет години. — Елен се изправи. — Бях на шестнайсет години и бях бременна. Бях сама и бях изплашена.

Можеш ли да разбереш това? Ти се появи, беше добър и аз много те харесвах — питам се защо ли. Тогава, всичко изглеждаше правилно. Аз мислех за Кет, мислех какво би било най-доброто за нея. Много неща ми се бяха случили в годината, когато те срещнах. Едно след друго. Те следваха с голяма бързина и може би това също беше едно от тях. Не можех ясно да разсъждавам. Не съм седнала да взимам хладнокръвни решения. Ти беше при мен, всичко изглеждаше правилно, изглеждаше най-доброто...

— Ти си се омъжила за мен заради Кет. — Устните му се изкривиха. — Омъжила си се за мен, защото си била самотна, защото другият мъж те е изоставил. Била си бременна, а аз съм бил на разположение. — Почти объркано изражение прекоси лицето му. — От самото начало. Защо съм бил толкова сляп? Защо съм бил, дявол да го вземе, толкова дивашки сляп...?

— Да ме е изоставил? — Елен несигурно го погледна. — Не съм казвала такава нещo. Казах само, че съм била сама.

— Не лъжи — отвърна той във внезапен изблик. — Само недей да лъжеш. — Спря за миг, като че ли опитвайки се да си наложи контрол. И по неговия гняв Елен бавно, притъпено схвана, че сега щеше да каже това, което беше искал да каже, каквото и да беше то, от самото начало. Някакво ново обвинение? Тя не можеше да се сети какво би могло да бъде то. Досега те бяха толкова много.

Но нямаше друга атака. Помисли, че той иска да каже нещo, но се беше спрял. Вместо това, той изрече нещo, което беше казвал в много други случаи преди:

— Ти обичаше ли ме? Това влиза ли изобщо в твоите изчисления? Поне веднъж? А?

Елен погледна настрани, после към него:

— Мислех, че бих могла да започна да те обичам — отговори спокойно тя.

Лицето на Левис се изкриви. Настъпи мълчание. Той каза със спокоен, безстрастен глас:

— О, разбирам — настъпи мълчание. Добави, като че ли беше размислил: — Ти, курво! Ти, мръсна курво!

Тогава той я удари. Беше силен удар в главата и той я събори на земята. Елен остана за малко там, правейки усилие да уравни дишането си, опитвайки се да не заплаче. Левис я беше удрял и преди,

но никога толкова силно и не го беше правил от доста време. Фактът, че не беше се оказала способна да го предотврати, просто самият факт, че той беше физически по-силният от двамата, всичко това я изпълни с чувство за унижение и гняв. Съвсем ясно, връщайки се в годините, тя чу гласа на майка си: „Той ме удари веднъж, Елен. Само веднъж. Това беше достатъчно“.

Бавно се изправи на крака. Левис не беше нито мръднал, нито проговорил. Тя изчака, докато се увери, че може да говори с равен глас.

— Ти не трябваше да правиш това, Левис — каза тя. — Ако още веднъж го направиш, ще те напусна.

Левис повдигна глава и я погледна. Прокара ръка през косите си, хвърли поглед наоколо и се потупа по джобовете.

— Къде съм си сложил ключовете от колата? О, тук са. — Той ги взе от масата, грабна светлото си ленено сако, което беше захвърлил върху креслото и го наметна на раменете си. — Разведи се, тогава — той замълча. — Вече съм ти дал основание.

Той го каза съвсем обикновено, с известна наслада, после излезе от стаята.

Елен чу мотора на поршето. Вслушваше се в него, докато заглъхна в далечината. Седна и остана така, докато започна да ѝ става студено.

Тя не заплака: нямаше причина за плач. Нямаше смисъл да разпределя обвинения — това беше грешка на Левис, това моя. И двамата бяха виновни. И двамата имаха своята мярка за оправдание.

Това беше. Тя се вгледа в брака си и какво той представляваше сега. Замисли се за усилията си да го съхрани и ѝ се стори, че беше моделирала и съхранявала един затвор — едновременно за Левис и за себе си. Изразът в очите на Левис, когато той напусна стаята беше на мъж, който беше взел тържествено решение. Нейният брак. Тя се замисли върху него, и това беше първият път, спомни се по-късно, когато се беше отказала от него.

След час и нещо тя се изправи. Беше почти среднощ и в къщата беше тихо. Бавно тръгна из стаята като взе книгата си, която беше паднала на пода. Побутна един стол, поправи една възглавница.

Направи го автоматично, не осъзнавайки действията си. Започна да гаси лампите — една по една.

Когато стигна до последната, телефонът започна да звъни. Внезапният звън в смълчаната къща я стресна. Тя погледна към телефона и тръгна към него. Той звънна веднъж, два пъти, три пъти. После спря.

На следващия ден, когато Левис се върна вкъщи — той винаги се връщаше, се извини. Но, не беше толкова разкаян, както друг път, а и тя не беше готова да му прости. Помисли си: „И двамата ставаме по-твърди“.

— Аз не съжалявам за това, което казах, съжалявам, че те ударих.

Това различие като че ли имаше значение за него. Елен го отмина.

— Ти снощи телефонира ли ми, след като излезе? — попита.

— О, господи — лицето му внезапно се сгърчи като на дете. Той седна и зарови лице в ръцете си.

— Може и да съм го направил, не помня — каза накрая той.

ЕЛЕН

Лос Анджелис

1964-1965

— Не мога да чакам, не мога да чакам, не мога да чакам.

Кет стоеше в средата на балната зала. Две ярки розови петна цъфтяха на страните ѝ, малкото ѝ триъгълно лице пламтеше от възбуда. Елен я погледна с нежност: беше израснала на височина това лято, изглеждаше по-голяма. Тя стоеше под потока слънчеви лъчи с вплетени ръце и вдигната глава. Косата си носеше сега по нов начин — с път на една страна, беше по-дълга и непокорна. Когато, както сега, беше развълнувана, лицето ѝ светваше и очите ѝ се изпълваха с блясък; При известна светлина те изглеждаха почти виолетови. Нещо в нейната поза, начинът, по който държеше ръцете си и вдигаше глава, напомняше на Елен нейната майка. За миг, тя видя Вайълит съвсем живо, заставала сред фургона, пееща песента за люляците пред аудитория, състояща се от един.

Каси също виждаше приликата. Тя и Мадлен стояха наблизко и също наблюдаваха Кет, която упражняваше някакъв несигурен пирует. Каси се усмихна и тъжно поклати глава:

— Бедната Вайълит. Понякога Кет толкова много прилича на нея, толкова много...

Бележката на Каси зарадва Елен. Стана ѝ хубаво. Най-накрая това беше танцът, който те планираха за тържеството по случай „Елис“ — Кет беше права да се вълнува... Внезапно, тя почувства нова енергия. Грабна своите списъци и бележки, Каси взе своите и двете тръгнаха заедно да мислят и планират.

Тази бална зала беше едно абсурдно помещение — зала от друго време. Тук на легендарните партита на Ингред Нилсън, веднъж Валентино беше танцувал танго и Суансън беше се въртяла във валс. Зала дълга трийсет и три метра, е осветени полилеи, които трябва да бяха подарък от унгарски принц, който бил любовник на Нилсън.

От едната ѝ страна бяха наредени сводести прозорци, които извеждаха към терасата, в единия имаше подиум, издигнат за

музикантите. Високият таван представляваше филигранно гипсово произведение. Издължените, тесни огледала между прозорците отразяваха обратно самата зала и после я отразяваха отново. Зала в слонова кост и позлата — бледа, деликатна и нелепа, помещение прилично на сватбена торта. Не беше използвана, откакто бяха дошли да живеят в нея. Гледайки я, Елен изведнъж разбра, че я обичаше.

— О, Каси, тук трябва да има палми, не мислиш ли? Сигурна съм, че би трябвало да има. Точно тук и тук, и там. А около основата на подиума трябва да има цветя. Много цветя. Цветя със силен аромат: гардени и рози — ох, и папрати. Отбележи си, Каси, трябва да имаме папрати...

Каси се усмихна:

— Камелии — каза твърдо тя. — Трябва да сложим камелии, Вайълит винаги много ги беше обичала. Те биха стояли много добре, боже, как би харесала тя всичко това? — Тя си записа нещо, после се намръщи. — Мислиш ли, че можеш да ги намериш в това време на годината — гардени, камелии?

— Разбира се, че можем. Това е Холивуд. Можем да имаме всичко — Елен сви рамене. — О, Каси, ще бъде великолепен прием. Най-хубавият, даван някога. Зная го. Дай да видим. Музикантите ще бъдат тук. Барът за шампанското ще бъде там — ще имаме ли да предложим малко розово шампанско? Каси, Мадлен, какво мислите?

Каси се различаваше от Мадлен. Мадлен беше французайка, Мадлен беше експерт, тя също беше обхваната от вълнение. Засмя се и плесна с ръце.

— Не, разбира се, и двете. И розово, и бяло. Като на сватба...

Тя се завъртя и огледа залата.

— И стените, не можем ли да ги украсим всичките? Ако можехме да имаме гирлянди от цветя — като огърлици. Можем да ги сложим там и там да се вържат, виждате ли, между прозорците. И тук, между стените. Ще бъде очарователно — бели рози, например. Аз видях това веднъж, когато бях много малка, на големия бал, който беше даден в... — тя се прекъсна. — В мястото, близо до което живеех — завърши. Страните й леко почервенияха, но Елен беше твърде развълнувана, за да забележи. — Да, гирлянди — каза тя. — И от тук, в оранжерията. Там какво ще сложим? — Тя намръщено замълча. — Знаем, нещо екзотично, тук трябва да сложим орхидеи. Помниш ли,

Каси, някой ми каза, че това била направила Нилсън, след като се уединила, тя никога не е излизала, не давала повече приеми. Стояла тук, в своята къща и отглеждала орхидеи. О, да — тя леко потръпна. — Трябва да подредим всичко така, като че ли тя го е направила. Защото това все още е нейната къща... Чувствам го понякога. А ти?

Тя се обърна, Каси кимна. Настъпи кратко мълчание, после Каси каза:

— Обичах да гледам нейните филми, когато бях момиче. Тя беше толкова красива...

Елен остана неподвижна. Тя си спомни за тези филми на Нилсън, които, макар и много по-късно беше гледала. Спомни си за своите собствени филми. За живеещите образи. Леко се разлюля.

— Ще го направим така, както би го харесала тя — каза спокойно тя. — Заради нея и другите призраци...

— Искам да танцувам — прекъсна ги гласът на Кет. — Майко, покажи ми как да го изиграя, моля ти се. Сега ми покажи...

Елен и Каси размениха погледи, Мадлен се усмихна.

— Музика, почакай, моя малка. Трябва да пуснем музика. Ще намеря плоча, почакай.

Тя се обърна и затича през оранжерията и в следващата стая, оставяйки всички врати отворени. Настъпи мълчание, в началото спокойно и после по-напрегнато. Когато завъртя копчето, се разнесоха звуците на валс. Виенски валс.

Беше призрачна тази музика, разнасяща се от невидим източник. За миг сякаш слушаха музика, която идваше от миналото, от онези отдавна починали музиканти, които бяха свирили тук, от всички онези вечери, изпълнени с веселие и танци. Елен помисли това, знаеше, че и Каси го беше помислила. Мадлен влезе, за да наблюдава. Елен отиде при Кет, внимателно сложи едната си ръка около тесния кръст на Кет и взе малката ѝ ръка.

Кет я погледна, лицето ѝ беше изпълнено с очакване и несигурност.

— Аз ще бъда кавалера и ще те водя. Лесно е. Само следвай стъпките ми. Така, така, Кет, така...

В началото Кет се препъваше, после постепенно стана по-уверена. Те започнаха да се въртят в такт с музиката, бавно, после по-бързо. Елен усещаше стегнатото, гъвкаво тяло на Кет. С усмивка

погледна към лицето ѝ и Кет я погледна с усмивка. Те се въртяха със съгласувани вече движения. Това беше момент на просто и съвършено щастие.

Когато музиката заглъхна, Елен си помисли: „Аз винаги ще си спомням това, винаги. Една празна бална зала, ще я виждам съвсем ясно, и ще мисля: в този ден, о, да, това беше денят, когато Кет и аз танцувахме...“

Мисълта малко я натъжи. Щастиято се помрачи. Кет беше още толкова малка. Тя може би нямаше да си спомня...

Музиката спря, Елен взе ръцете на Кет и силно ги притисна с внезапен прилив на чувство, което не можеше да обясни.

— О, Кет — каза тя. — Запомни това.

— Пристигна тази сутрин. Знаех, че ще дойде. Знаех, че Елен няма да ме забрави!

Стефани държеше бяла визитна картичка. Ръката ѝ трепереше. С един пръст опипа черните изписани букви. Обърна се към Левис с грейнали очи.

— О, Левис, трудно ми е да повярвам. Толкова съм развълнувана...

Левис не можеше да срещне очите ѝ. Истината в случая беше, че поканата на Стефани за приема на Елен по случай „Елис“ беше закъсняла. Всички други бяха изпратени поне преди седмица. Стефани, за щастие не знаеше това. Не знаеше също и как поканата беше стигнала до тук. Въпросът беше уредил той. Знаейки колко много Стефани искаше да отиде, съвсем между другото беше споменал пред Елен предната сутрин нейното име. Елен веднага бе сложила ръка на устните си. Изглежда се разкайваше.

— О, Левис. Колко е ужасно. Трябваше да я потърся, а забравих. Дори не съм я виждала, откакто сме се върнали от снимките, а ѝ обещах. О, дявол да го вземе. Мислиш ли, че е твърде късно? Бихме ли могли сега да изпратим поканата?

Левис беше свил рамене:

— Защо не? — каза той. — Съмнявам се, обаче, че ще дойде.

Това беше вчера. Левис не можеше да повярва, че точно такава сцена се беше състояла. А сега, че беше изправен пред доказателството

за нея. Не можеше да повярва също и на сегашната сцена. Да подсказе на собствената си съпруга да покани своята любовница на вашия прием. На техния голям, величествен, изключително желан от всички прием: из цял Холивуд хората се надпреварваха да се сдобият с покана за него. Телефоните не спираха да звънят.

Защо, за Бога, беше направил това? Беше успял да заблуди някак си не само Елен, но и Стефани. И след по-малко от седмица щеше да бъде изправен пред ужасяващата перспектива за цяла една вечер, в която съпруга и любовница щяха да бъдат там, заедно, под същия покрив. Той въздъхна. Беше ли тази перспектива толкова ужасна? Някъде в съзнанието му, обаче, пропълзяваше подозрението, че точно това беше причината, заради която го беше направил. Понякога искаше, болезнено желаше да ги види една до друга, истинската съпруга и другата, предявяваща претенции, Елен и нейната имитация.

Какво би се случило тогава, нямаше представа. Но това някак си беше логическият, единственият възможен завършек на изминалите седмици, през които той все повече и повече намираше Елен, жената, която обичаше, не в къщата, която делеше с нея, а там в апартамента в центъра на града, в легло, чиято предна дъска беше облечена във вишненочервено кадифе.

Стефани навигира с цигара със своите розови пръстчета. Той я взе и дълбоко издиша пушека.

— Ти си разтревожен, Левис — каза Стефани. Тя сложи ръце около врата му и го притегли до себе си в леглото. Левис усети някакво разпръскване и издигане в съзнанието си. Понякога тревата го караше да се чувства, като че ли се намираше високо в небето, висящ от красив балон, гледащ надолу към света от ведрата вие.

От нейната височина му се струваше, че Стефани би могла да схване, че не бива да ходи на приема: да присъства там би било сериозна липса на вкус. Но това беше смешно. Подобна мисъл на нея никога не би й хрумнала.

Стефани гледаше на нещата със сладката аморалност на дете. По това тя понякога му напомняше на Чад, а точно както при Чад, този начин на гледане на нещата го успокояваше. Без повече правила, без повече кодекси за поведение, довиждане, Бостън. Горе, от балона Левис се кискаше.

Стефани харесваше Елен, тя обичаше Елен, тя почти я боготвореше. С изключение на едно плажно парти, досега те бяха много внимателни. Нямаше клюки и Стефани почти повече от Левис държеше на това.

— Няма да позволим тя да научи. Нека да бъде наша тайна. Ние никога няма да ѝ причиним болка. Ние всъщност сме нейни, Левис, аз зная това...

Сега тя беше започнала да го поплясква. Бавните и меки докосвания на марихуаната. Те пропълзяваха нагоре по бедрата му, върху космите около члена му, неговия стомах. Толкова бавно, толкова леко. Левис затвори очи.

Тя носеше долна фуста от коприна в бледо прасковен цвят, която Левис беше купил на Елен преди пет години, преди сто години в Лондон. Тя беше с няколко мерки по-широка от тези, които Стефани обичайно носеше, защото когато той я купи, Елен беше бременна. Беше я намерил в дъното на някакъв гардероб, сгъната и забравена.

Съзнанието на Левис се проясни. Той се обърна и притисна уста в гърдите ѝ. Обичаше нейните гърди. Те бяха тежки, млечнобели и едри. Можеше да усети как меките им зърна се втвърдяваха, когато докосваше коприната с прасковен цвят и дантелата. Той смучеше, смучеше. Усети миризмата на кожата ѝ и леко изстена. Имаше и много тънък парфюм от лаванда, а той го обичаше, защото това беше ароматът на неговото детство. Само две жени познаваше, които поставяха малки платнени торбички с лаванда между диплите на копринените, сатенени и дантелени дрехи, които носеха непосредствено до кожата си. Само две жени. Елен и неговата майка. Плъзна ръка между бедрата ѝ, където му беше толкова чудесно, толкова топло, сладко и влажно. Той я разширява, разширява, отваря я с пръсти, като цвете.

Той толкова желаше да бъде в нея и когато беше там, вътре се чувстваше сигурно. Да се движи във вътрешното пространство, да плува в галактиката на нейната утроба. Миризмата на лаванда в неговите ноздри бе пулсираща и сънлива. Той чувстваше, че заспива в ръцете на Елен. Спа спокойно и дълго: цял живот, една минута. После, скимтейки се събуди.

Човекът при вратата завладяваше сънищата му. Той се облягаше и тропаше по тях. Крещеше отново и отново с най-ужасяващ глас:

„Пусни ме, пусни ме...“

Левис силно се притисна към Стефани, беше изпотен и трепереше. Стефани донесе малко вода и намокри челото му. Изправи го и го накара да походи из стаята, накара го да хапне нещо, и кошмарът изчезна.

— Имал си неприятно пътуване — каза меко тя.

По-късно, когато Левис се възстанови и тя беше сигурна, че е добре, те заедно гледаха телевизия. Часовете на следобедните семейни мелодрами, които Стефани обичаше, а Левис ги намираще утешителни. По средата на една от програмите Стефани изведнъж го плесна по ръката, погледна го с разширени очи:

— О, Левис — каза тя, — приемът. Какво ще облека за приема?

Тя облече дълга бяла рокля с пола модел „рибешка опашка“, покрита с маниста и пайети. Тя премахна цвета от последното боядисване на косата си, и се върна към обичайния си платинен цвят. Той му блесна от другия край на стаята, и Левис го почувства едновременно с облекчение и разочарование. Тя отново беше станала Стефани Сандрели.

Стоеше в най-отдалечения край на стаята, когато тя се появи, пиейки шампанско от две чаши. Първо от розовото, после от бялото. Това му се стори забавно. До него беше Хомер, представителят на Елен от Източното крайбрежие и Милтън, нейният представител от Западното крайбрежие. Те и двамата стояха, загледани в спектакъла.

— Можеш ли да повярваш в това, Милтън? Искам да кажа, можеш ли да го повярваш?

— Не мога, Хомер. Сериозно ти казвам, не мога. Сега сме 1964, нали? Не 1954. Или ние просто сме преминали през някакво изкривяване на времето?

— Някои неща, Милтън, никога не се променят. Дори и в Холивуд. Особено в Холивуд. Някои неща не са вечни.

— Аз помня Мерилин в рокля като тази. — Милтън тъжно поклати глава. — Дори по-вталена. С нея не би могла да отиде в клозета. Беше шита върху нея. Франк каза...

— Ах, но Мерилин беше сияйна, Милтън, сияйна.

— Вярно е.

— Също така, една наистина чудесна личност, когато не ти телефонира в три часа през нощта и не става много досадна.

— В три през нощта? Телефонирала ти е в три през нощта? На мене никога не го е правила.

Този факт като че ли потресе Милтън. Той скръбно поклати глава.

— В три, четири, пет понякога. Времето нямаше смисъл за нея. Помниш ли усмивката ѝ Милтън? Би могъл да ѝ простиш всяко проклето нещо, когато видеше нейната усмивка. Тази усмивка беше като чели регистрирана по скалата на Рихтер. Също като на Елен.

Точно в този момент, вглеждайки се из шумната зала, Стефани видя Левис. Тя също се усмихваше. Двамата пълномощници погледнаха един към друг.

— Как ще оцениш тази, Хомер?

— Да я оценя? Тя изобщо не влиза в регистъра. Бих казал, Милтън, че не се получава и най-малко трептение. Как е при тебе?

— Липсва ѝ магията, Хомер. Решително, липсва ѝ магията...

Те се отправиха по посока на бара. Левис несигурно погледна към Стефани. Преди два месеца той би казал, че прилича на проститутка, преди две минути, би казал, че изглежда чудесно. Сега не беше сигурен какво мислеше. Вероятно разбираше, че не тя беше жената, която трябваше да види в прегръдките си тази вечер, независимо от ключките. Може би, за мъж като него тя не беше подходящото допълнение. Той се спря, докато галантността и снобизмът се преборваха в него. Стефани прекосяваше залата, насочена към него, но беше спряна. Преценявайки своята възможност и презирайки се, че постъпваше така, Левис изчезна сред друга група от хора. Той внимателно заобиколи залата и сигурен, че Стефани му бе загубила следите, тръгна към съпругата си.

Елен стоеше близо до входа на балната зала. Той спря малко настрани, просто за да я погледа. Носеше рокля, правена за нея в Париж от тъмносиня коприна, няколко отсенки по-тъмна от цвета на очите ѝ. Когато Левис за първи път беше видял тази рокля, благоговейно сгъната и увита, той не я беше харесал. Беше му се сторила неженствена. Но върху Елен тя изглеждаше съвсем иначе. Дори и Левис, който нищо не разбираше от женски дрехи и имаше тайни предпочитания към меките материи и наборите, можа да схване

майсторството, вложено в кройката, съвършенството на линията ѝ. Тя беше тясна, така че в нея Елен изглеждаше още по-висока и още по-тънка. Оставяше разголени ръцете ѝ и извивката на врата ѝ, а от страни като крила или като клонка от две листа очертаваше съвършения ѝ профил.

Беше застанала между Чад от едната ѝ страна и Грегори Гертц от другата, но Левис тях изобщо не забелязваше. Синьото на нейната рокля трепкаше като пламък пред очите му. За миг се почувства почти замаян, като че ли съзнанието му бе изведнъж непоносимо олекнало, изпълнено с омара. За в бъдеще, си помисли, винаги щеше да я вижда така, както я виждаше сега. От разстояние, в синята ѝ рокля, с лице малко настрани от него, леко вдигнала за поздрав ръка.

В балната зала зад нея засвири музиката. Левис потръпна. Вривата и тълпата от хора се върнаха.

Той видя, че около врата си Елен бе сложила тънка лента със сапфири и диаманти, който той ѝ беше купил по случай първата годишнина от тяхната сватба. Беше ги купил от „Дьо Шавини“ в Ню Йорк, защото това беше преди те да бъдат в Кан, преди той да си даде сметка колко много Елен лъжеше. Сега той никога не стъпваше в „Дьо Шавини“, нито в Ню Йорк, нито в Париж, нито където и да бил о другаде.

При това, той ѝ го беше купил също както беше купил и брилянтната огърлица на Стефани, която тя носеше тази вечер. Диаманти за съпругата, диамантен прах за любовницата. Изравняването го ядоса, спомените го ядосаха. Имаше нещо, което той би могъл да каже на Елен тази вечер, когато тя беше сложила точно тази огърлица. Но не сега.

Той ловко се извъртя, избягвайки семейство Лойд Бейкър, които се насочиха към него, сви настрана и от Елен по посока на една група мъже. Бяха десетина и очевидно не споделяха мнението на Хомер и Милтън, защото в центъра сред тях се намираще Стефани Сандрели, която събираше тяхното възхищение.

Приемът беше успешен. Елен огледа залата, тя беше пълна, но не препълнена. В стаята зад нея, където беше сервирана лека вечеря хората току-що започнаха да напускат кръглите, украсени с цветя и панделки маси. В балната зала първите двойки започваха да танцуват. Някои от най-властните хора на Холивуд и някои от най-знаменитите.

Очите ѝ се рееха над групичките, следейки никой да не бъде затруднен в общуването си, никой да не е сам или пренебрегнат. В един ъгъл Джо Стейн се занимаваше с ухажване, в друг известна пълномощничка беше заградена от деликатни млади мъже, които от време на време имаха подобни на птиче цвърчене пристъпи на смях, с него изразяваха удоволствието си от нейните остроумия. Хомер се въртеше наоколо и представяше едни от гостите на други, на които ги беше представил преди десет минути. Имаше известна споеност в атмосферата на залата, която беше свикнала да разпознава и тя ѝ подсказваше, че вечерта беше успешна.

Преди започването на приема, Каси със строгия израз на лицето си, беше казала, че според нейния опит почти всички подобни вечери били успешни. „Изобилие от ядене, изобилие от напитки — не може да е зле. Никакви дразнения“, беше казала отчасти, защото тя самата беше нервна.

Елен не отвърна нищо. Знаеше, че това не беше вярно. Може би важеше за Оринджбърг, където общо взето партитата бяха прости мероприятия — събиране на приятели и съседи. Въпреки това, се съмняваше, че дори и в Оринджбърг беше така просто. Той имаше свое социално разделение и своя йерархия. Тук, в Холивуд тези разделения бяха най-ожесточено спазвани. Приемът тази вечер беше успешен отчасти поради блестящо подбрания списък от гости, но главно, защото „Елис“ имаше голям успех. Рубриките на вестниците, със забележимото изключение на тази на Сюзън Джеръм, бяха изпълнени с екстаз и Елен беше прекомерно възхвалявана. „Елис“ ставаше хит, нейната роля също. Това беше твърде проста формула за нещата, която не ѝ харесваше. До нея Чад и Грегори Гертц разговаряха. Гертц очевидно се чувстваше притеснен, Чад целия излъчваше приятелско разположение. Тъй като тя му беше казала, че ще прави филм с Гертц през пролетта, и тъй като Гертц знаеше, че Чад знае, може би точно това приятелско държание на Чад беше причината за неговото притеснение. А, както тя добре знаеше, трябваше най-много да се страхува от Чад, когато той беше най-любезен.

От време на време тя вмъкваше забележка или кимваше, за да изрази съгласие с някого от тях, но всъщност не ги слушаше. От другата страна на залата беше видяла Левис. Той се канеше да ѝ махне през множеството с ръка, но после внезапно се отказа. Стоеше,

гледайки я със замаян израз. Тя веднага разбра, че беше пил прекалено много. Тази вечер тя най-внимателно беше поканила хора, които според нея биха могли да бъдат от полза за Левис. Продуцент, който беше проявил интерес към предишния му сценарий, актриса, която беше пожелала главната роля в „Безкрайни мигове“, режисьор, с когото Левис преди беше в доста приятелски отношения. Досега Левис ги беше пренебрегнал всичките. Ако продължаваше да пие, беше вероятно да направи някоя сцена.

Тя веднага се напрегна и после се ядоса на себе си. Между нея и Левис сега имаше мълчаливо и трудно спазвано примирие. Тя нямаше да прекара цялата си вечер в тревога за Левис или да се опитва да го предпазва от самия него. Все пак, малко тревожно, тя погледна назад. Сега Левис като че ли се бе залепил в разговор със Стефани Сандрели.

Той грубо разбута с рамене групата от мъже, които я бяха заобиколили, хвана ръката ѝ и я доближи до устните си. Навел се беше с преувеличена, смехотворна любезност. Стефани с несигурност го изгледа и прихна от смях. Елен се изчерви и погледна настрана. Как можеше Левис да бъде толкова нелюбезен? Беше съвсем очевидно, че той се подиграваше на Стефани, а това беше жестоко.

— „Дълга раздяла“ — казваше Грегори Гертц с очевидна неохота. — Във всички случаи, това е работното заглавие.

Чад го погледна, той леко си тананикаше.

— „Дълга раздяла“, „Дълга раздяла“. Да, ами вие винаги можете да направите продължение, предполагам. Те се женят отново, имат деца. Можете да го наречете „Размножаване“.

— Не планирам продължение — отговори рязко Грег.

— О, би трябвало, би трябвало — сияйно се усмихваше Чад. Очилата му святкаха. Елен си помисли, че беше много ядосан. Той замълча. — Аз планирам продължение за „Елис“. Очаквах, че Елен ви е казала.

— Не, всъщност.

— Ами, да, планирам за следващата година. — Той разтвори малко крака. — Филмът ще бъде дълъг — произнесе той. — Час и двайсет, час и четирийсет — какво е това? Какво можете да направите за това време? Аз искам да правя по-дълги филми.

— Да, забелязах това в „Елис“...

— Продълженията са начинът това да бъде постигнато. Два часа, три часа, четири. Има хора, които сега пречат на тази идея, но няма винаги да го правят. Те винаги пречат на новото, на революционното.

— Новото? — веждите на Грегори Гертц леко се повдигнаха. — Разбира се, не съвсем ново. Доколкото си спомням, мнозина са имали точно тази идея. Между тях е Ерих фон Строхайм. Неговата оригинална версия на „Ненаситност“ траеше десет часа, мисля. Въпреки, че разбира се, тя никога не беше показана. — Той докосна Елен по ръката — Елен, би ли желала да танцуваш?

Настъпи кратко, напрегнато мълчание. За миг, Чад заприлича на голяма, готова да избухне тенджерата под налягане. После, преди Елен да помръдне или да каже дума, той направи по военному точно изчислен кръгом и излезе от залата.

Елен не се съмняваше, че не само напускате залата, но и приема. Той изглеждаше абсурден, напускате с гневно потичване и Грегори Гертц се разсмя. Елен сложи ръка на рамото му.

— Ще дойда да танцуваме — каза тя. — Но, знаеш ли, не трябваше да правиш това, не беше разумно.

— Никак не ме интересува — отговори Грег с известна напереност, каквато никога досега не беше забелязала в него. — Защо да се притеснявам? Не може нищо да ми направи — той замълча. — Нито ти се притесняваш, надявам се.

Елен се намръщи. Проклет да е Чад, си помисли, проклета да е неговата мегаломания и желанието му да владее чувствата на другите. Тя хвана Грегори Гертц за ръката.

— Преди, може би — каза твърдо тя. — Но вече не.

Беше един през нощта, но хората все още не даваха признаци, че ще напускат. Толкова много танци, толкова много партньори. Колкото повече вечерта продължаваше, толкова повече тя се чувстваше дистанцирана от нея.

— Благодаря ти, Елен. — Джо Стейн любезно я съпровождаше обратно до края на залата. Джо Стейн, който както повечето от нейните партньори не беше танцувал с нея просто, защото го бе желал, а защото това беше част от развитието на бизнеса. В продължение на години той беше изразявал желание да направи с нея филм за неговата

компания. Още откогато те за първи път се бяха срещнали в Кан в 1962 г. Сега Стейн беше постигнал амбицията си. Неговата компания щеше да подкрепи финансово и да продуцира „Дълга раздяла“. Той хвърли поглед към Симон Шер, който разговаряше с Ребека, съпругата на Стейн и леко самодоволство се прибави към походката му, като ме ли не съпровождаше една жена от танцовата площадка, а носеше плячка от бойното поле. Той, Джо Стейн, беше измъкнал Елен Харт от лапите на „Сфера“.

Симон Шер любезно отговори с усмивка и се върна към разговора си с Ребека Стейн. Той беше дребен, спретнат, приятен мъж. Той винаги любезно се усмихваше, когато и Елен да го срещнеше, макар това да не се случваше често. Един бизнесмен, но нали всичките, мъже и жени, бяха като него. И те бяха тук, за да ръководят съществена част от търговията си — да разменят информация и клюки, да наблюдават кой с кого разговаря, търговия с власт...

Елен отклони следващия мъж, който настояваше да танцува с нея и се измъкна в края на залата. Там в коридора, който водеше към бара, тя застана, скрита от една колона и от палмите. Постоя известно време, загледана в гостите, които се събираха и разпръскваха, наблюдавайки танците. Танцувайки сега с жена си, Джо Стейн пренебрегваше ритъма на музиката и се въртеше във величествен фокстрот. Стефани Сандрели танцуваше с Рандал Холт — млад мъж, когото наричаха новия Лойд Бейкър. Истинският Лойд Бейкър танцуваше с всички, с изключение на съпругата си. Левис изпълняваше някаква собствена добавка към бостънски спираловидни движения, с неподвижно лице и замъглен поглед заедно с едно момиче, на име Бетси. За нея Елен не знаеше абсолютно нищо, освен че някой я беше довел, че живееше в Сан Франциско и че се обличаше по-скоро като че ли беше султанска домашна прислужница или индийска съпруга. Тя беше с боси крака, които оставяха отпечатъци. Около глезените си имаше гривни със закачени на тях с малки сребърни звънчета. Носеше дълга, бродиран, подобна на кафтан роба. Нейната разпиляна и красива кафява коса беше накичена с цветя и панделки. Докато Елен я наблюдаваше, тя повдигна ръце около главата си и ги размаха към музикантите. От китките до лактите ръцете ѝ бяха покрити с тънки тюркоазни и сребърни гривни. Тя поклати ръце, а гривните бляскаха и звънтяха.

Грегори Гертц, танцуваше сега с Ребека Стейн, към която беше усърдно внимателен. Елен тревожно го наблюдаваше. Тя го беше видяла малко по-различен тази вечер, може би по-малко директен, по-малко целеустремен, отколкото си го беше представяла. Ако не беше се съгласила да играе в неговия филм, щяха ли Стейн и неговата компания да го финансират? По всяка вероятност — не! Затова ли Грегори толкова гореше от желание тя да играе в неговия филм — не толкова, защото беше подходяща за ролята, както той твърдеше, а просто защото нейното присъствие, нейната способност да вкарва печалби в банката му беше полезна? Едва ли би било изненадващо, ако това беше неговият мотив — така бяха устроени нещата тук. И все пак, той изглеждаше толкова честен, като човек, на когото може да се разчита...

Тя се облегна на колоната. Осъзна, че тук много малко от хората ѝ харесваха и още по-малко бяха тези, на които би могла да разчита. Едни я бутаха, други се облягаха на нея. Нейният пълномощник на Западното крайбрежие, Милтън — висок, загорял, безупречно докаран, изглеждаше като отнесен.

— Хомер — каза той. — Аз избягвам Хомер. Той пи прекалено много, до границата на възможностите си.

Той се спря, оглеждайки се за сервитьор и методично разглеждайки залата. После, съвземайки се малко, взе двете ѝ ръце в своите и ги притисна.

— Гениална — каза той. — Нямах досега възможността да го кажа. Това е думата, която никога не съм употребил, никога не си ме чула да я произнеса. Използвам я сега. — Той се взря в очите ѝ. — Гениална. В края на този филм, Елен, аз плачех. Сълзи. Ридаех. И Елизабет плачеше. Пол плачеше — ами, почти плачеше. И онази малката проклетница от „Ню Йорк таймс“ плачеше. Трябва да поговорим, Елен, в най-скоро време. Днес цял ден телефоните не спряха да звънят. Всеки те иска. Всеки. Ти не трябваше да се съгласяваш да правиш филма на Гертц. Аз те предупредих. Не е точно за тебе, много „хард“, тя е курва. Хората няма да го харесат. Те не искат да те свързват с това. Ти трябва да направиш втората част на „Елис“, после... Между впрочем, аз днес я прочетох. Не трябваше да я чета, но я прочетох. Едно пиратско копие? — той се усмихна. — Елен, толкова е силна, толкова е силна, казвам ти, толкова е силна, че докато

я четох, всичките ми пръсти изгаряха. Сега, слушай. Утре, аз те искам до...

— Аз ще ти се обадя утре, но няма да променям намерението си. Казах, че ще играя във филма на Гертц, Милтън и...

— Казала си? Казала? Какво значи казала? Не си подписала. Няма нищо черно на бяло. Сега, слушай, Елен...

— Утре, Милтън — каза Елен и се измъкна.

Тя мина през коридора, през бара и отиде в ботаническата градина. Седна на един повреден стол, скрита зад повече палми и орхидеи. Огледа ги. Никога не беше харесвала орхидеите, нито тези тук. Каква вакханалия от цветове, какви месести петали, какви хищни цветя.

Откъм бара зад нея, гласовете се издигаха и се преборваха с музиката.

— Така, аз мислех да те натисна, но си казах, окей, ти нас ни отрязваш от сделката по разпространението и...

— Виж какво, Хомер, разкарай го това, разбра ли? Проблемът, единственият проблем е, че ти ще продължиш да бъдеш свързан с тях...

— Искаш ли да знаеш, Милтън? Искаш ли наистина да знаеш? Защото аз съм дяволски сантиментален, затова.

— Ти, сантиментален?

— Точно така. Точно така си е. Аз имах ужасна майка, ужасно детство...

— Не искам да слушам за твоето детство, Хомер или за твоята майка.

— Защо не?

— Защото това е стара работа, Хомер, стара работа.

— И така, той няма да подпише. Няма начин. Един милион в началото и договаряне по процента. Аз му казах, аз казах...

— Вторник, Лойд? Обещавах ли? Трябва да стане точно тогава. Екранната проба е в петък и ти каза...

— Окей, окей. Ще говоря с тях в петък сутринта...

— Лойд, ти си сладурче. Какво искаш да облека в твоя чест, бебче?

— А какво, относно блендата?

— Така, аз казах: слушай, ние говорим за изкуство. Изкуство! А той ми каза: Знаеш ли какви печалби докара „Пряк път“ през първите шест седмици? А аз казах: Окей, защото „Пряк път“ беше голям филм. Ами, този ще стане още по-голям. Дяволски по-добър. Аз...

— Госпожице Харт?

Елен погледна. Ботаническата градина беше неясно осветена, а мисълта ѝ беше много далече. За момент тя не можа да познае мъжа, който стоеше пред нея. После видя, че беше Симон Шер. Той любезно ѝ се усмихна:

— Бих ли могъл да ви донеса нещо за пиене? Трябва да сте изтощена. Такова очарователно парти...

— Не, благодаря.

— Мога ли? — Той погледна към нея и седна на близкия стол. Дръпна ръба на панталоните си с палеца и показалеца си и кръстоса крака. На Елен ѝ се прииска той да си отиде. Тя пожела всички те да си тръгнат.

— ... Така че исках да ви поздравя. — Тя осъзна, че Шер трябва да ѝ беше казал някакъв комплимент по повод „Елис“. — Един интересен филм и изключително забележително изпълнение. О, да. — Той пречисти гърлото си. — Аз имам сценария за следващата част, разбира се. Една изненада. Нямах представа, че ще има и продължение.

— Те са две — рязко каза Елен. — „Елис“ е замислен като трилогия.

— О. — Той изглеждаше изненадан. Елен го гледаше с разбунтуван поглед. Нека Чад да плаща за своите глупави тайни игри, тя нямаше намерение да ги играе повече.

— Да, ами, разбира се, господин Анджелини обича винаги да играе своите карти близо до гърдите си. Една трилогия. — Той деликатно замълча. — И вие...? Тук, предполагам съществува малък проблем...

— Да, съществува. Чад иска да направи продължението през пролетта. Казах му, че аз не желая. По това време ще работя друг филм.

— О, разбирам — той се намръщи. — Тогава, означава ли това отлагане самото производство на продължението? Господин Анджелини не ми е споменавал...

— Може би ще бъде по-добре да питате него — кратко му отговори Елен. После, малко съжелявайки за грубостта си и пред непоклатимата любезност на Шер, тя много по-внимателно добави. — Разбирате ли, аз също нямах никаква представа какво Чад беше замислил. Той ме изненада с това само преди няколко седмици. Не съм решила. Дори не зная дали желая да участвам в този филм.

— Да, разбира се, разбира се. Ами, несъмнено, във всички случаи. Такъв един амбициозен проект. По принцип чудесен, както всичките му работи. Но амбициозен и продължителен — той замълча, погледна я право. — Винаги съм си мислил, че е много жалко затова, че господин Анджелини и вашият съпруг престанаха да работят заедно. Винаги ми е било приятно да работя с Левис. Той е с великолепен ентузиазъм. О, да, чудесен...

Елен го изглежда:

— Било ви е приятно да работите с Левис? — бавно каза тя. — Искате да кажете, че бихте желали да работите отново с него?

— О, разбира се, разбира се. Той работеше много здраво, знаете, и много задълбочено. Винаги имах чувството, че той... Ами, че той помагаше да бъдат контролирани някои от крайностите на господин Анджелини, ако мога да се изразя по този начин. Той можеше да бъде изненадващо много твърд с него в началото — той прочисти гърлото си. — Когато започна нашето партньорство.

Елен се изправи. Тя погледна Шер. Лъжеше или той, или Чад. Тя мислеше, че знае кой от двамата. Този дребен, любезен и делови човек, който всъщност ни най-малко не принадлежеше към филмовия свят. Той беше бизнесмен, прехвърлен от неговата компания, за да следи това допълнително, между другите традиционни производства на „Партекс“, да бъде както тях печелившо. Тя му подаде ръка.

— Бих желала да кажете това на Левис — каза спокойно тя. — Мисля, че ще му достави голямо удоволствие. И съм сигурна, че той би могъл да бъде убеден да се върне отново към продуцирането на филми. На него то му липсва, знаете ли? — тя му взе ръката. — Чудя се... Трябва да се връщам, бихте ли ме извинили?

— Но, разбира се, разбира се.

Шер се обърна към балната зала. Елен постоя в оранжерията още няколко минути, после излезе и тръгна към градината.

Нощта беше хладна и тя се чувстваше празна. Откъм балната зала се носеха звуци на танго, сенки се движеха през осветените прозорци. Тя прекоси ливадата, мина между дърветата и там, където нивото на земята се променяше и беше равно, постоя дълго време, загледана към плувния басейн.

Мислеше за Били и за предстоящото и пътуване обратно в Алабама, което седмица след седмица неизбежно се приближаваше. Мислеше за бъдещето и за живота си, който си беше подредила. И тогава, защото от неговата празнота ѝ стана студено и самотно, се замисли за миналото и за Едуард.

Когато мина известно време, тя неохотно тръгна обратно към къщата. Отново проходи ливадата. Надолу по пътеката за колите духаше бриз, облаци се събираха на небето. Като стигна до автомобилната пътека, луната се появи и огря градините с леко, бледо сияние. Прекоси завоя на пътеката, наблюдавайки сенките на облаците, луната ту се скриваше, ту ясно заблестяваше. Тук се спря и погледна отново по пътеката за колите по посока на вратите. И видя човек, който стоеше извън тях.

Това бе първият път, когато го виждаше. Ако Каси не беше толкова сигурна, почти беше готова да помисли, че видението на Левис беше въображаемо. Но той стоеше там. Стоеше неподвижен облеган на вратите, с ръце и лице притиснати към железата. Те бяха на разстояние един от друг, така че Елен не беше сигурна дали той изобщо я виждаше, само го предположи.

Постоя за момент, гледайки нататък, разделена от него с дълга, осветена от луната чакълеста пътека: жена в копринена вечерна рокля и мъж, който бе отхвърлен.

Луната се скри зад облак и когато се появи отново, човекът беше изчезнал. Вгледа се в пътеката по посока на вратите. Не почувства нито страх, нито заплаха.

Откъм къщата излетя гръмък смях и още по-силна музика. Тя повдигна глава, помисли си, че този човек ѝ напомняше на някого. След една, две секунди осъзна, че този някой беше самата тя. Както него и тя беше външно лице, като него и тя не принадлежеше към другите тук. И преди беше изпитвала това, но никога така силно. И това чувство я изпълни с нещастно примирение. Отново се обърна към къщата, вървейки бавна, после започна да забързва стъпки. Нещо в нея

се бунтуваше. Тя нямаше да се върне обратно в балната зала, нямаше да се върне отново на приема при тези хора. Ще отиде в своята спалня, ще телефонира в Париж, ще телефонира в Сен-Клод. И този път нямаше да върне слушалката след три позвънявания или след трийсет, или след сто. Тя щеше да чака, докато Едуард се обади и щеше да говори с него.

— О, Левис, красиво е! Знаех, че ще бъде така. Толкова пъти съм си го представяла и знаех, че ще бъде красиво. Но не чак толкова красиво. О, Левис, това е истинска коприна?

Стефани се разхождаше из стаята на Елен, докосвайки предметите. Дългите бледокремави завеси на прозорците и на челната страна на четириместното легло. Тя докосна деликатните колони на това легло.

— О, Левис, то старо ли е? Ама, наистина старо? Старинно ли е?

— То е от „Еплуйт“. — С края на очите си Левис поглеждаше към вратата. Чувстваше се доста сигурен, но не напълно. „Само ми позволи да погледна“, беше го помолила Стефани, „Аз винаги съм искала да видя нейната къща и нейната стая. Моля ти се Левис. Няма да отнеме повече от минута...“

Те бяха тук повече от пет минути. Левис беше доста сигурен, че Елен е заета долу, но, какво ако, поради някаква причина, тя се качеше горе? Собствената му нервност му досаждаше, той се дразнеше от нея. Е, какво, ако дойдеше? Те не правеха нищо лошо. Той беше донесъл със себе си една бутилка уиски. В джоба му се намираха две чаши. Той предизвикателно отви капачката на бутилката. Повдигна я.

— Искаш ли малко? Шотландско е.

— О, Левис, аз пих толкова много шампанско — тя се изкиска. — Окей може би една малка капчица.

Левис наля две двойни дози. Своята глътна наведнъж и незабавно се почувства по-добре. Стефани все още се разхождаше из стаята. Тя разглеждаше пейзажни гравюри от осемнайсети век. Наведе се и пипна един от килимите, който беше ръчно изработен и имаше музейна стойност. Приблужи до тоалетната масичка, докосна четки „Картие“ от сребро и лапис, а после се наведе и погледна собственото си отражение в огледалото „Кралица Ана“. Тя се изправи отново и още

веднъж огледа стаята: камината, двете кресла, които стояха близо до нея, купата с рози, лъкатушно разположени чекмеджета на орехов шкаф с фина патина, представляващ рядко автентичен екземпляр на „Чипендейл“. Лек израз на разочарование се появи по лицето ѝ.

— Това е много... Аз мислех... — Тя несигурно погледна към Левис. — Това е много семпло, не мислиш ли?

— Тя не си пада много по черешовочервени табли на леглата. Ако това е, което искаш да кажеш.

Стефани силно се изчерви. Очите ѝ се изпълниха с упрек. Изведнъж Левис се засрами от самия себе си.

— Искам да кажа — вече беше по-внимателен, — тя не обича прекалено много цветове. Харесва по-сдържаните неща и по-простите. Знаеш, същото е и с роклите...

Стефани веднага се почувства много доволна. Приблужи до него и отпи малко от уискито. Погледна надолу към пода, и после отново към него.

— Мога ли да погледна в гардероба нейните дрехи, Левис? Моля те. Само бърз поглед, преди да се върнем долу?

— Добре, разбира се. Защо не? — Левис я взе заръката. Той започваше да се чувства неспокоен. — Те са ей там.

Той я поведе към стаята за преобличане. Тя беше широка, с вградени от тавана до пода гардероби. Левис мина край тях и отвори вратите им. Някои бяха с обикновена дълбочина, други самите подобни на малки стаи.

— Нощници, бельо, дневни рокли, костюми, поли, блузи, шалове...

— О, Левис.

Лицето на Стефани изразяваше учудване. Тя бавно го следваше от гардероб на гардероб, присягайки се от време навреме с ръка, за да докосне благоговейно нещо. Повдигна малка дантелена камизолка и я задържа в ръка. Тя беше фина и деликатна като паяжина.

— Това си го е поръчвала от Франция. Има един манастир, където са известни с дантелите...

Стефани върна много внимателно дантелата на мястото ѝ. Продължи по-нататък. Опипваше платовете на роклите един по един: сурова коприна, чист лен, смесена вълна и коприна, туид, ръчно тъкан при „Харис“.

— О! — въздъхна тя. — Усещат се парите.

Следващият гардероб; рафт над рафт с кашмирени платове, внимателно подредени по цветовете — сиво, бледосиньо, парадно синьо, персийско синьо, морскосиньо, черно, ализариново розово, раковинно розово...

— Погледни това. — Левис отвори друга врата.

А там следваха вечерните рокли, една след друга. Пищно кадифе, копринено моаре от „Живанши“, черна тафта от Сен-Лоран, една от „Хартнел“ с жилетка от много ситни, ръчно защити перлени мъниста, дълги рокли, къси рокли. Стефани минаваше покрай закачалките, докосвайки ги. Гледаше етикетите и ръцете ѝ трепереха. За миг на Левис се стори, че тя ще избухне в сълзи.

Сега той се забавляваше. Чувстваше се почти груб, независимо дали по отношение на Стефани или на Елен, не беше съвсем сигурен.

— Искаш ли да хвърлиш поглед на кожените палта? Те са тук вътре. — Той отвори друга, по-тежка врата, която водеше към охладена стая, поддържана на постоянна температура от седем градуса с контролирана влажност. Стефани нададе лек вик.

— О, аз не знаех, че тя обича кожи. Никога не си ги слага...

— Не ги слага. Мисли, че е жестоко. Аз съм ѝ купил повечето от тях. Облича ги понякога. Когато иска да ми достави удоволствие — повдигна Левис рамене.

Стефани избърза напред и започна да ги пипа. Червена лисица, черен визон, рис, дълго палто от кафява самурена кожа.

Стефани се колебаеше. Докосна го. Виновно го погледна през рамо, като че ли беше хваната да краде в магазин. После изхлузи палтото от закачалката.

— Моля те, Левис, моля те. Позволи ми само да го пробвам. Само за секунда. Никога не съм имала кожено палто. Ами, имах веднъж нещо от заек, но това не се брои, нали? Моля те, Левис...

— Карай, защо не? Елен и без това не го харесва.

Те излязоха от охладената стая и Левис затръшна вратата.

— Облечи го и после ела да ми се покажеш. Аз отивам да си взема още нещо за пиене.

Той влезе отново в спалнята на Елен, наля си много уиски и го погълна. Огледа се наоколо. Никога не беше харесвал тази стая, а сега я мразеше. Тя му напомняше за дома на неговите родители.

Напомняше му и за нощите на унижение. Беше ли правил поне веднъж успешно любов с Елен в тази стая? Не беше сигурен. Може би в самото начало, когато току-що се бяха преместили, но не си спомняше точно. Усещаше как миналото туптеше и се огъваше в съзнанието му, като че живееше свой собствен живот. Той замаяно прокара ръка през очите си, стаята не се задържаше съвсем неподвижно. Тя нестабилно се поклащаше, приближаваше се и после се отдалечаваше отново. Дойде му идея.

На една от стените имаше библиотека. Задействана по определен начин тази библиотека се отместваше назад, а зад нея имаше сейф. Един от сейфовете. Сейфът, където Елен пазеше своите украшения. Той знаеше комбинацията. Беше тършувал в сейфа, както го беше правил в бюрото и шкафовете с нейните папки с документи. Защото веднъж, съвсем подлудял, беше се надявал, че може би тук тя пазеше любовните си писма.

Отвори го, смръщи се в опит да се съсредоточи, надигна кутиите и чантичките от дива антилопа и ги занесе върху леглото и започна да ги изтърсва едно по една. Тук беше неговото минало, тук беше неговият брак. Диамантения годежен пръстен, перли, купени на „Бонд стрийт“ по случай рождения ден на Елен, диамантени клипсови обеци по случай завършването на техния втори филм. Викториански колан от сребърен филигран, огърлица от лунен камък, дълъг наниз от аметистени мъниста, яка с диаманти, гривни с диаманти. Повечето от тези неща тя рядко слагаше. Левис гледаше, чувствайки се засегнат. Защо тя не ги носеше? Нещо в тях ли не беше вред? Или не ги искаше, защото той ѝ ги беше купувал? Там ли беше причината?

За миг му се поиска да се разплаче. Тогава Стефани влезе в стаята, срамежлива, обвита от главата до средата на прасците в самур.

— Какво мислиш? О, Левис, толкова е мека. Мислиш ли, че ми отива?

— Отива ти — каза Левис. — Ела тук.

Тя бавно го приближи и спря на трийсетина сантиметра от него. Погледна го и той видя, че очите ѝ бяха мечтателни и напрегнати. Тя прекара език по устните си. Той разбра смисъла на този жест. Знаеше какво беше нейното желание.

— Аз бях лоша, Левис. Малко лошичка. Не ми се ядосвай сега...

Тя повдигна ръце и бавно отвори коженото палто. Под него беше гола. На фона на кожата на палтото нейната кожа изглеждаше бяла, почти прозрачна.

— Ела по-близо, стой мирно.

Стефани приближи с още една стъпка. Зърната ѝ бяха твърди и повдигнати. Тя трепереше. Бавно и преднамерено, Левис започна да взима бижутата от леглото.

— Не мърдай. Искам да ги сложиш, искам да ги сложиш всичките...

Гласът му беше леко дрезгав, ръцете му трепереха, не защото беше възбуден, въобще не беше се надигнал, но защото беше ядосан и се страхуваше. Вдигна сребърния колан и го пристегна около кръста ѝ. Взе китките ѝ, и наниза гривна след гривна около тях. Хвана пръстите ѝ, набута пръстени по тях. Пръстите ѝ не бяха така тънки като на Елен и някои от тях не ѝ станаха. Левис се ядоса. Той започна да ги нанизва на дълъг гердан и завърза гердана около врата на Стефани. Закопча високата яка от диаманти. Стефани не казваше дума. Той махна нейните обеци и ги хвърли настрана, повдигна две изискани обеци-полилеи от изумруди — тези той не можа да познае... Кой ѝ беше дал? — и внимателно ги постави на ушите на Стефани. Имаше още гривни. Две от тях пристегна около глезените ѝ, други окачи върху колана и на гердана.

— О, Исусе — каза Стефани. — О, Исусе!

— Чакай, още не съм свършил.

Имаше още един чифт обеци, съвършено подбран чифт от самотни диамантени клипсове, всеки от тях поне по петнайсет карата, може би повече. Той не беше ѝ давал също и тези, а те лежах в кутия от „Дьо Шавини“. Курва, курва, курва. Усещаше как гневът изгаря съзнанието му.

— Това е важната част. Не мърдай.

Той коленичи и притисна лице в острите косми между бледите бедра на Стефани. Тя ги изрусяваше, което Левис никога не беше харесвал, но сега му беше все едно. Много внимателно разтвори устните на нейния орган, заблиза меката плът в цепката и засмука втвърдяващият ѝ се клитор.

Стефани изстена и Левис се оттегли. Гънките от плът лъщяха. В сравнение с бледостта на бедрата ѝ те изглеждаха червени като роза

или като рана. Взе двете обеци и с треперещи ръце ги затегна към устните на нейния орган, така че те притиснаха гъстите къдрави косми и двете дипло от плът. Той ги погледна и изпусна дълга въздишка. Изглеждаха като две звезди или две очи под втора уста.

Тази мисъл го възбуди, почувства, че се втвърдява. Приведе се и притисна устни към диамантите, облиза равната им повърхност с езика си. Те бяха смайващо леденостудени. Той жадно залочи плътта на Стефани, и нейната топлина, нейната миришеца на мускус влажност, след студенината и твърдостта на диамантите изпълни съзнанието му. Стефани извика.

— Исусе, Левис! О, боже! — Тя леко се изви, държейки се срещу устните му с изменчиво, трескаво движение.

После застана неподвижна и Левис се оттегли. Диамантите танцуваха пред очите му. Стефани леко потрепери.

— Левис, може би мислиш, че ние трябва... Те ме драскат, Левис.

— Не, не те драскат. Не те нараняват въобще. Харесваш ги. Ти обичаш диамантите, обичаш кожените палта, обичаш целия този боклук. Обичаш го, когато аз ти правя това. Това те възбужда.

Той се изправи и леко я бутна:

— Лягай долу.

Стефани го загледа. Нейното малко розово езиче премина по устните ѝ. Тя протегна надолу ръка и докосна диамантите деликатно, с върха на единия си пръст. После с друг пръст тя докосна диамантите и своята плът, издърпа я, както лъскаше и я притисна към устните на Левис.

— Това ме кара да овлажнявам. — Тя му отправи лека усмивчица и бавно отстъпи от него. Без да изпуска погледа му, легна върху леглото. Внимателно разстла и изравни гънките на самура и все още усмихната разтвори бедра. От балната зала Левис чуваше, че свиреха танго.

Седна на ръба на леглото, гледайки към Стефани. На фона на тъмната кожа на палтото, нейната изглеждаше изненадващо бяла. Гърдите и се надигаха между бижутата. Тя постави ръка над слабините си и Левис видя органа ѝ целия в цветове: тъмен като самура, бял като кожата ѝ, червен като ноктите ѝ, бляскав като диамантите, които просветваха сред бледите ѝ косми като две звезди близначки.

— Кажи, че си моя. Кажи, че ми принадлежиш, аз те притежавам. Че си ми се продала. Поне веднъж ми кажи истината, кажи ми...

Той говореше, без да си дава сметка, че го прави. Не разпознаваше собствения си глас. Стефани прехапа устни. При внезапния си луд гняв и болката, които на вихрушка се въртяха в неговото съзнание, той разбра, че Стефани беше изплашена и разтревожена и че тя не можеше да разбере. Осъзна, че не искаше да я гледа. Тези косми не бяха подходящите, това лице не беше подходящото, всичко не беше подходящо.

Той залитна към леглото и легна върху нея. Силно я притисна с тежестта си. Промъкна ръката си между техните тела, и усети диамантите, усети нея. Нищо не се случи. Неговата собствена възбуда беше отминала, пенисът му изглеждаше малък, смален, неподвижен като камък.

След малко Стефани му свали ципа. Тя леко го галеше, плесваше, стискаше и докосваше. Левис се ровеше в гърдите ѝ и ги засмука. Коленичи отново и се взря в диамантите и в бледите косми. Цепнатината между устните на нейния орган все повече и повече заприличваше на дълбока червена рана, на ужасно нараняване. Пак нищо не се случи и тогава Левис започна да плаче.

Стефани го обгърна с ръце и го залюля:

— Левис, сладък, не прави това, не плачи. Няма значение. Ти си пил много, Левис, това е причината? — тя се поколеба. Стефани имаше своя собствена представа за такт. — Знаеш ли, може би това е защото ти тук го правиш, с Елен.

Тя леко потръпна, гласът ѝ стана тъжен:

— И аз не изглеждам както трябва тази вечер. Винаги е по-добре, когато изглеждам както трябва. О, Левис, не плачи.

Левис повдигна глава. Сълзите му бяха сирели така внезапно, както и бяха потекли. Той започна да се смее.

— За това ли е мислиш? Не грещиш. Аз никога не влизам тук. Това е първият път, когато съм тук от две години насам, може би от повече...

Очите на Стефани се разшириха, тя престана да го плеска и остана да лежи неподвижна.

— Искаш да кажеш... — Гласът ѝ беше озадачен. След малко се обади: — Искаш да кажеш, че ти не спиш тук с Елен?

— Разбира се, че не спя тук. Аз спя в моята собствена стая.

— Но, ти не... ти и Елен не...

— Току-що ти казах. Не. Не в продължение на две години, може би повече. Дори не си спомням...

Левис ядосано стана от леглото. Оправи панталоните си, издърпа ризата си, оправи връзката си. Стефани лежеше неподвижна, гледайки го.

— Не беше ли това... не беше ли това хубаво? С Елен? — каза тя тихо накрая.

— Не е твоя работа, но тъй като питаш — не. Не беше. В началото — може би, но повече не. Беше проклето мъчение, ако искаш да знаеш.

Той прекоси стаята и си наля до половината друга чаша уиски. Ръката му трепереше.

— За бога, Стефани, ставай. Махай тия работи. Облечи се.

— Добре, Левис — отговори спокойно тя със същия си момичешки глас. Изправи се, и започна едно по едно да си маха бижутата. Поставяше ги върху леглото. Свали самуреното палто и внимателно го остави до тях, влезе в гардеробната и след пет минути се появи отново в своята модел „рибя опашка“ рокля. Приблужи до огледалото, и замислено си напудри носа. Извади червило и начерви устните си с гланцирано розово. Взе сребърната четка на Елен и се среса. Върна се при Левис, който беше хлътнал в едно кресло и застана гледайки надолу към него. Когато накрая Левис я погледна, той видя странен израз на лицето ѝ. Като че ли това беше всяка друга, но не и Стефани. Би казал, че то беше презрително.

— Ти би трябвало да ми кажеш, Левис — думите ѝ излизаха леко забързано. — Трябваше. Ако бях знаела... — Тя спря и леко повдигна брадичка. — Ти не си бил прав по отношение на нея, това е. Сигурна съм, че това е била причината. Ти просто не си прав, и това трябва да е ужасно за нея. Зная какво изпитва човек в подобен случай. Чувствала съм го много пъти. Половината от случаите мъжете въобще не го забелязват. Те не могат да направят разликата или им е все едно. Бедната Елен. Винаги ми се е струвало, че изглежда тъжна, знаеш, това

се забелязва в лицето ѝ, когато тя мисли, че не е наблюдавана. Сега разбирам защо.

Левис поиска да се изправи. Успя да се облегне на стола и да стъпи на крака. Започна да вика. Чуваше се да вика, като че ли той беше извън стаята, а гласът му беше вътре.

— Какво искаш да кажеш? Какво по дяволите казваш?

Думите къртяха и ехото им се връщаше в мозъка му. Стефани не му отговори и Левис разбра, че не беше нужно. Във всеки случай, той знаеше нейния отговор, прочете го върху лицето ѝ. Тя го беше желала, защото бе мислила, че той принадлежи на Елен. Сега, когато беше открила, че това не беше така, тя не го желаше повече. Изразът на лицето ѝ сега беше съжалителен и това толкова го ядоса, че му се поиска да я удари.

— Отивам си вкъщи — тя се обърна настрана.

Левис се хвана за нея:

— Идвам с теб. Ще те закарам, почакай...

— Ти си пиян, Левис. Не можеш да караш и аз не желая ти да идваш вкъщи с мен. Не искам да дойдеш там и утре. Ако го направиш, няма да те посрещна. Не искам да те видя никога повече.

На Левис се стори, че стаята внезапно се изпълни със стремителни гласове, като че ли прозорците се отвориха и задуха вятър, който на вихрушка се завъртя из стаята. Стефани го погледна, поколеба се, после излезе и затвори вратата.

— Елен... — изкрещя Левис, но отговор нямаше. Той затвори очи и остана, обхванал глава с ръцете си. Прегъна се настрана и остана съвсем неподвижен.

Той все още стоеше така няколко минути по-късно, когато Елен влезе в стаята. Тя се беше разминала със Стефани по стълбището, но това почти не беше ѝ направило впечатление. Цялото ѝ съзнание беше съсредоточено в желанието да влезе в своята стая, да я затвори и изолира от шума на приема и да грабне телефона. Долу свиреха валс, тя едва го чуваше, докато името на Едуард танцуваше в ума ѝ. Сигурността, че точно след няколко минути ще чуе неговия глас, я караше да потръпва. Упъти се към телефона, не виждайки за момент нищо друго и спря. Първо видя палтото, сгънато сред нейното легло, след това измачканата покривка и възглавниците, после малката купчина от бижута.

Левис леко изстена, тя се обърна и го видя. Той беше в безсъзнание.

В следващия следобед тя отиде в стаята на Левис. Той се беше завлякъл до там по някое време през нощта и беше проснал цялата сутрин. Стаята му беше в безредие. Навсякъде имаше кожени чанти. Левис си беше събирал багажа.

Елен седна на малък, изправен стол. Левис не се спря, не я погледна нито веднъж.

— Това Стефани Сандрели ли беше? — попита тя със студен, уморен глас.

Левис се изправи, погледна я.

— Да, тя беше ако това изобщо представлява някакъв интерес за теб? — Той сложи риза в куфара.

— Трябваше ли да я водиш в моята стая? Да изваждаш моите дрехи? Бижутата ми?

Левис я погледна. Лицето ѝ беше бледо и сдържано. Левис сви рамене.

— Не трябваше, но го направих. И недей за бога да ме питаш колко дълго е траело това или нещо от този род. Спести ми поне този вид фарс.

Тя се изправи:

— Отиваш ли си, Левис?

— Да, отивам си. Аз съм добре възпитан, мислех да ти спестя неприятностите.

— Ти повече няма да се връщаш. Не този път. Аз не искам да живея повече с теб, Левис.

Гласът ѝ беше равен. Левис блъсна и затвори куфара.

— Предполагам, че искаш да кажеш, че скъсваме — не е ли това обикновената ти линия?

— Не зная, Левис. Ти си този, който прекарва по цял ден, пишейки обикновени линии.

Левис се спря. Стоеше съвсем спокоен, загледан в нея. Жестокостта на отговора не беше характерна за нея, тя го смая толкова, колкото го и нарани. Тя смая също и нея, лека червенина се появи по лицето ѝ и тя се обърна настрана.

— Виждаш ли? — каза тя. — Ние и двамата ставаме по-лоши, по-жестоки, по-порочни. Ти и аз, и двамата.

Левис се колебаеше. Той затвори другите куфари. Занесе ги до вратата и ги нареди в коридора. Походи из стаята и внимателно затвори всяка гардеробна врата, всяко чекмедже. Елен не помръдна. Тя изглеждаше дълбоко унила. Левис влезе в своята баня и глътна четири малки червени хапчета от запасите, които пазеше там. Очите му бяха кървясали. Той приглади косата си назад и с омраза погледна себе си.

Върна се обратно в спалнята и облече сакото на своя бледосив, с етикет „Уелски принц“ костюм, който си беше шил в „Сейвил Роу“ преди години, когато те с Елен бяха за първи път в Лондон.

Опита се да мисли за онова време, опита се, настойчиво се опита да мисли за него, защото чувстваше, че ако го направи, нямаше да каже това, което се канеше. Почака, съзнанието му помръкна. Почувства, че се разделя на две, едната част от него можеше да не го прави, другата го подтикваше. Думите, веднъж казани, не можеха да бъдат върнати назад.

Той прочисти гърлото си и се чу да изрича със съвършено спокоен глас:

— Видях бащата на Кет преди няколко седмици по телевизията. Искан да ти кажа.

Тя повдигна глава, като че ли той я беше ударил. Очите ѝ се разшириха от изненада и болка.

— Изпуснала ли си го? Очевидно си го изпуснала. Интервюираха го относно сливането на някакво предприятие или за поемането на управление — забравих кое от двете...

— Бащата на Кет е мъртъв? — Тя скочи на крака. Лицето ѝ беше бяло като тебешир. — Спри, Левис, жестоко е...

— О, зная, ти на мен ми каза, че е мъртъв. Но аз ти казах, че е съвсем жив. Имаше интервю, имаше и статия за него в „Уолстрийт джърнъл“ миналата седмица...

— Ти си луд — тя задържа дъх. — Ти пиеш прекалено много и взимаш тези хапчета. Въобразяваш си нещата. Не можеш да си спомниш какво е станало вчера, преди час...

— Това мога да си го спомня, помня го доста отчетливо. Поради шока, предполагам. Виждаш ли, той толкова много си прилича с Кет, нали? Косата, очите, всичко. Безпогрешно е, и предполагам, че не съм

осъзнал това преди. Най-накрая, виждал съм снимки и по-рано, но повечето от тях бяха черно-бели. И бях чел статии, разбира се, за безкрайното разширение на компаниите „Дьо Шавини“ — винаги има нещо за него, почти всяка седмица. Нов цвят, когато го видях да говори, ами това беше наистина различно. Още щом го видях, нямаше никакво съмнение.

Той спря. За момент помисли, че тя ще припадне, беше пребледняла. Олюля се и после застана неподвижна.

Тя каза:

— Левис, махай се, просто се махай.

— Добре. — Той тръгна към вратата и после спря. Дойде му една мисъл и се обърна назад: — Знаеш ли — той се спря изглеждайки объркан, — ако не беше ме лъгала, ако ми беше казала от самото начало — може би щеше да бъде по-различно. Тогава може би щях да съм в състояние да го приема. Това, че не знаех, че си въобразявах, че се опитвах да разбера — това, беше сбърканото — той се поколеба. — Елен, защо не ми каза? Знаеш, че можеше още в самото начало. Нямаше нужда да лъжеш...

— Аз не те лъжех. Как можех да ти кажа нещо, което не беше истина? — Тя залитна към него и гласът ѝ развълнувано се повиши. — Ти си го измисли това. Ти си го изфабрикува. Твоят ум ти играе номера, Левис...

— Да, прави го понякога — той я погледна напрегнато. — Питам се, не го ли прави и твоят?

Вечерта на същия ден Левис най-накрая си тръгна. Елен отиде в стаята на дъщеря си. Прочете на Кет приказка, а Кет, слушайки, се облегна на възглавницата. Когато приказката свърши, поговори малко за това какво беше правила през деня. Елен се чудеше дали ще попита за Левис, защото прислугата, Каси и Мадлен го бяха видели, че си отива. Атмосферата на съжаление и обърканост, която владееше цялото домакинство, беше много напрегната. Но Кет не попита. Във всеки случай, Левис твърде често беше отсъствал. Елен се поколеба, после реши — по-добре би било да не ѝ се поднася изведнъж, а постепенно да отговаря на въпросите ѝ тогава, когато ги зададе. Тя не

беше сигурна дали Кет щеше да има нещо против. Беше прекарала толкова малко от времето си с Левис.

Седна, загледана в дъщеря си, в ожесточеното малко лице, косата ѝ, която стоеше нагоре и не можеше да слегне. Тогава разбра, колко много обичаше Кет и че колкото и близки да бяха, нейната дъщеря беше отделна личност — вече не бебе, а малко момиче със собствен ум, със собствени чувства и спомени, отдалечени от нея и изпълнени с тайна. Кет сега беше достатъчно голяма, за да крие нещата от другите. Тя вече нямаше тази абсолютна прозрачност на съвсем малкото дете. Опитваше да скрива болката си — Елен я беше виждала да прави това пред Левис. Какво още криеше тя?

Това накара сърцето на Елен леко да я заболи, да признае вече малкото разстояние, малкото разделение между тях. Гледаше Кет, изучаваше лицето, косата и очите ѝ. Това беше, разбира се, заради което беше дошла в стаята и което беше отлагала да направи през целия следобед, докато Левис си тръгваше. Сега гледаше и се страхуваше да гледа, но трябваше да се насилва, да го направи.

Косата ѝ беше много тъмна, но косата на собствената ѝ майка беше кафява, и докато косата на Били не беше толкова тъмна, като на Кет, някои от неговите братя и сестри приличаха на майка им, чиято коса беше тъмна като на Кет. Косата на Едуард беше права, докато на Кет лекичко се навиваше, мъничко. Очите ѝ, правите тъмни вежди над тях. Понякога, наистина, когато Кет имаше известен израз на лицето... Но сега на нея ѝ се спеше и те имаха спокоен, сънлив израз, съвсем не като на Едуард.

— Какво си мислиш? — Кет се наведе напред.

— За теб. На кого приличаш. Нищо.

Кет се намръщи. Изглеждаше озадачена.

— Приличам на себе си — каза тя, след като помълча.

При тези думи Елен почувства голямо облекчение. На сърцето ѝ олекна, тя се усмихна и нежно целуна Кет.

— Така е, наистина. Няма никой друг като тебе, и аз много те обичам. Сега ти трябва да си легнеш и да се опиташ да заспиш...

След това, съмненията се появяваха отново, от начало много често, но все по-рядко с отминаването на времето. Елен гледаше за прилики с Били и ги намираще, събираше ги в ума си: това обръщане на главата, този смях, някои жестове на ръцете — всички тези неща тя

забелязваше, събираше ги и си ги повтаряше, докато постепенно силата на думите на Левис намаля. Това, което той беше казал, не можеше да бъде истина. Били не беше истински мъртъв. — Той живееше в Кет.

Сега Елен прекарваше доста от времето си сама и това започна да ѝ харесва. Започна да отказва покани. Стоеше вкъщи, често, без да напуска къщата с дни. Вечерите, когато беше тихо, тя сядаше и насърчаваше мисълта си към своето детство. Извикваше в паметта си фургонния парк, майка си и Нед Калвърт. Оживяваше в паметта си нещата, които се бяха случили, нещата, които бяха казани в онези южняшки дни, в онези южняшки лета.

И започна все по-силно и по-силно да чувства, че това, което имаше намерение да направи не беше отмъщение. Отмъщение беше глупава дума, дума идеща от мелодрамата, не, това беше възстановяване на справедливостта за нейната майка и за Били, мъртви и двамата, и затова, чене можеха да защитят себе си.

Вечер в леглото имаше съвсем живи спомени. В тях майка ѝ и Били бяха много близко. Все още чуваше гласовете им и усещаше тяхното деликатно присъствие в стаята си. Молеше ги да останат, искаше да не се събужда и да не настъпват моментите, когато осъзнаваше, че те са си отишли.

Дойде Денят на благодарността, наближи Коледа, но това осезаемо преминаване на настоящето не значеше нищо за нея. То ѝ изглеждаше по-малко реално от миналото, за което мислеше и сънуваше.

Бъдещето изглеждаше съвсем нереално — едно крехко и тънко построение. Тя беше доволна, че беше се съгласила да играе във филма на Грегори Гертц. Знаеше, че беше важно да го има пред себе си като нещо предстоящо, като определена, решена цел. Иначе понякога чувстваше, че не би била способна да види по-далече от връщането си на Юг, от пътуването до Оринджбърг, като че ли то би било крайното ѝ местоназначение.

За Едуард тя не си позволяваше въобще да мисли. Вечерта, когато беше намерила Левис в своята стая, не бе осъществила телефонното обаждане, което си беше обещала. Сега вече нямаше никога да го направи. Обвиненията на Левис бяха сигнални

укрепления около тази възможност. Нямахме повече никога да я обсъжда.

На Елен се струваше, че е много добре, но нито Каси, нито Мадлен споделяха тази оценка за нейното здравословно състояние. Елен не ядеше достатъчно, ставаше все по-слаба, често изглеждаше напрегната.

Когато с Каси бяха сами, Мадлен изрази предположение, дали за всичко това причината не беше напускането на Левис.

— Ако тя имаше капка ум, би трябвало да бъде доволна да му види гърба още преди години — намуси се Каси. — Не мисля, че е това. Винаги си беше потайно момиче. Много не обича да говори и нищо на света не може да я накара. Но, има нещо — наумила е нещо.

Мадлен замълча. Тя харесваше Елен, съжаляваше я, и нейната собствена природа би била задоволена, ако можеше да се увери, че причината за странното състояние на Елен намереше едно очевидно и великолепно, романтично обяснение.

Една вечер, когато бяха в тяхната всекидневна и Каси плетеше, тя внезапно реши, макар и не пряко да изпробва тази идея.

Мадлен пое дъх, преброи до десет и каза:

— Може би това, което не е в ред, е много просто. Може би тя е влюбена.

Дълга тишина последва тази забележка. Пръстите на Каси забарабаниха по-бързо, после спряха. Тя я погледна:

— В кого? Струва ми се, че кандидатите не са толкова много.

Мадлен преглътна. Съсредоточи поглед в полата си.

— Може би — каза накрая тя. — Би могло да бъде някой отпреди. Някой, когото не е виждала оттогава...

Каси сви устни:

— Що за разговор е това? Ако тя е все още влюбена в него, щеше да го среща, нали? Говори смислено.

Мадлен въздъхна. Понякога, помисли си, Каси беше жена с ограничено въображение.

— Може и така да е — упорито каза тя. — Така мисля. Ако обичаш някого много силно, защо трябва да си отиде чувството ти, само заради това, че не го виждаш? Каква любов би било това?

Каси весело изкряка и се заля от смях:

— От най-добър вид, бих казала. Французите мислят прекалено много за любов. Жените, според мене, също твърде много мислят за любов. Но по-добре без нея. Какво прави любовта, този вид любов? Обръща всичко по пътя си отвътре навън и от горе на долу. Причинява само неприятности и никога не продължава дълго.

Тук Мадлен се почувства обидена. Тя твърдо стегна устни:

— Това — каза тя, — не мога да приема.

— Няма значение, така е.

— Никога ли не си била влюбена, Каси?

— Да, разбира се, когато бях около шестнайсет, седемнайсет — Каси започна да плете отново и по-бързо отпреди. — И аз го преодолях по същия начин, както дребната шарка и варицелата. Тях съм ги имала само веднъж, и това съм ги имала веднъж...

Тя внезапно спря да плете, погледна Мадлен в очите и леко се усмихна.

— Моят, обаче, беше много хубав мъж, наистина изглеждаше чудесно, и аз все още го помня. Рядко го виждах, знаеш ли, само понякога.

Тя отново се обърна към плетката си и това трябваше да задоволи Мадлен.

Коледа дойде и замина. Левис изпрати коледна картичка от Сан Франциско, но нито писа, нито телефонира. В края на декември от Ню Йорк Джеймс Гулден докладва, че майор Калвърт е закъснял с месечното разплащане на дълговете си, бил е предупреден, и накрая със седмица закъснение е извършил плащането.

— Мисля — каза той със студения си глас — че ще бъде скоро. Подготвена ли си за това?

— Подготвена съм. — Елен замълча. — Джейм, когато съобщението за възбраната трябва да бъде представено, искам да го направя аз лично.

От другата страна на линията настъпи кратко мълчание.

— Това не е обикновената практика. Не е необходимо, сигурен съм, че знаеш.

— Дори и така да е.

Гулд въздъхна:

— Много добре. Но не се изненадвай, ако бъде скоро. Ще ти се обадя.

Елен знаеше, че ще бъде скоро, не се нуждаеше от Джеймс Гулд да ѝ го каже. Усещаше го с цялата интуиция, която притежаваше. След пет години, вече беше приближило. Скоро щеше да започне да чувства своя триумф, каза си. Цялата стара пламенна омраза щеше да се върне и тя щеше да се почувства, както преди години, когато седеше в хола на Каси. Беше извадила всичките си доларови банкноти и те се разпиляваха на пода, докато даваше воля на омразата си.

Гулд телефонира в края на януари, в същия ден, когато тя беше номинирана с академичната награда за „Елис“.

— Калвърт пресрочи платежа — каза той. — Трябва да дойде днес до обяд и да донесе изплащаната сума. Ако не го направи, а аз мисля, че няма да може, тогава ще задвижа процедурата. Утре ще имаш документи, обявяващи пресрочване на ипотеката. Той трябва да бъде връчен в срок от няколко дни, аз ще ти съобщя точно колко...

— Веднага, щом го получа, ще излетя за Алабама.

— Ти ще съжаляваш за това, да знаеш — меко каза той. — Не е приятна работа. Точно затова има наети професионалисти да я вършат.

— Аз все пак желая да я свърша.

Гулд въздъхна. Той познаваше този упорит глас.

Късно на следващия ден от Ню Йорк пристигна документът за възбраната. Елен държеше плика в ръка и очакваше триумфът и омразата да я изпълнят, но нищо подобно не се случи.

Всичко точно по плана. Всичко беше изработено, каза си Елен, точно по начина, както тя го беше подредила. Самолетът, разписанието. На летището в Монгомъри — черен кадилак, без шофьор беше нает на името на госпожа Синклер.

Кадилакът, избран заради Нед Калвърт, малко я смущаваше. Не много сами жени, облечени в джинси и с шал на главата наемаха кола като тази на Монгомърското летище. Беше очаквала любопитни погледи и ги получи. Попълването на документите трая може би малко по-дълго от необходимото. Тя промени гласа си, промени стойката си, играеше, и това свърши работа.

Когато десет минути по-късно потегли, знаеше, че все още не беше разпозната.

Пътят, който пое към Оринджбърг беше също така внимателно обмислен. Тя заобиколи покрайнините на града, мина покрай „Хауард Джонсън“, където Били я беше завел по случай нейния петнайсети рожден ден. После зави покрай съвсем новото имение с къща, където тя знаеше, че сега живее Пришила-Ан, сама с трите си деца, според информацията на Каси. След като години наред мамел жена си, Дейл Гарит, най-накрая я заменил с нова, току-що появила се на пазара манекенка.

Тя спря на края на пътя, където знаеше, че се намира къщата на Пришила-Ан. Той се наричаше „Бела виста драйв“. Редица от малки и спретнати, от червени тухли къщи се подаваха в далечината, всички си приличаха. Къщи на по-нисши чиновници, всяка имаше отделна врата за колата и гараж, всяка имаше бели кепенци. Някои в опит да се отличат от другите бяха правили поддържани от колони къшкови, имитирайки богатските плантаторски къщи. Къшките бяха непропорционални, те изглеждаха помпозни и абсурдни.

Елен се вгледа в тях и в зелените пътеки по моравата отпред им и си спомни за Пришила-Ан, с нейните „блусове за малкия град“, с нейните амбиции да се издигне в живота, да се махне от тук.

Зави с колата и се отправи по пътя за Оринджбърг. Там, след като веднъж от редицата от бензиностанции и местата с разположените зад тях стари коли бяха задминати, се откриха равни поля от двете страни на пътя. Ширнаха се само няколко къщи и няколко коли. Въздухът беше топъл, но все още не достатъчно влажен, защото беше началото на годината. Безоблачното небе имаше цвета на калаена купа. Елен погледна небето и намали скоростта. Беше решила, че преди да се срещнеше с Нед Калвърт, ще отиде до гробището. То беше разположено на голямо пространство и се ползваше не само от Оринджбърг, но също и от Мейбъри и от някои от по-малките градчета наоколо. Беше заградено със стена и тук-там засенчвано от групи канадски тополи. Тя паркира колата и като излезе от нея веднага усети слънчевата топлина. Гробището беше пусто.

Тръгна по насипаната със сгур пътека, съпроводжана от двете страни с кръстове, каменни плочи и с няколко каменни ангели. На пътя

зад нея мина автобусът за Монгомъри, колелата му надигнаха облак прах.

Гробът на майка ѝ имаше паметна плоча от сив мрамор. Елен беше платила, за да бъде той издигнат още преди няколко години, но не го беше виждала. Надписът му беше много прост: „Вайълит Дженифър Калвъртън, родена в Англия, 1919, умряла в Америка, 1959.“

Четирийсет години. Елен с колебание погледна към надписа. По времето, когато го беше поръчала, ѝ се беше сторило по-правилно да употреби бащиното име на майка си, отколкото името на нейния съпруг, за когото тя никога не говореше, и го беше напълно премахнала от живота си. Сега Елен се почувства неуверена. Най-накрая, майка ѝ беше използвала името Крейг, значи трябва да го е предпочитала, а би могла да предпочете и артистичното си име Фортескю. Тя коленичи, усети как слънчевата светлина стопляше врата ѝ и притисна ръка в ниската, пружинираща трева.

Доста време ѝ трябваше, за да намери гроба на Били. Той беше чак на другия край на гробището. Намери го почти случайно, когато вече се беше отказала да го търси. Земята там се издигаше на хълмче, беше изоставена, обрасла в бръшлян и къпина. На Били беше в най-далечния ъгъл, отбелязан с дървен кръст, буквите бяха избледнели от слънцето и едва се четяха. До него имаше много по-скорошен гроб — на неговия баща, а зад него още един — на дете, родено на Танърови една година след смъртта на Били. Тримесечно момче, също наречено Уилям.

Закрепена между гробовете, се намираще празна кана за кафе с букет безсмъртничета, избелели и превърнали се в сухи треви. Елен постоя, загледана към трите гроба. Ритна с крак един къпинов ластун. Изпълнена бе с болезнен гняв, болезнен, защото знаеше, че е безполезен. Гняв срещу Нед Калвърт, си каза, но знаеше, че не беше точно това. Гневът ѝ беше отправен към по-пространни и не така конкретни обекти: към бога, в когото тя не вярваше, към краткостта на живота, произволния и случаен начин, по който той изчезваше.

За миг гневът и придружаващото го чувство за несправедливост бяха толкова силни, че целта, заради която беше дошла тук излетя от съзнанието ѝ. Проследи я от дистанция и тя ѝ се стори нещо много дребно, малко и незначително, нещо неуместно, което деформираше

живота ѝ, изтръгваше го от нормалния му ход, в продължение на пет години безполезно доминираше мисълта ѝ. Тя дори вече не беше сигурна, че майка ѝ и Били биха желали такова въздействие върху нейния живот.

Тя постоя с поглед, фиксиран в гроба на Били, после внезапно се обърна. Отиде до колата, леко препъвайки се в изровената, неравна земя. Точно преди Оринджбърг сви по една странична пуста пътека и смени дрехите си. Гримира лицето си с бързото умение на актриса и подреди косата си. Тогава насочи кадилака към града.

Мина покрай бензиностанцията и новия хотел. По „Мейн стрийт“, покрай стария моден салон на Каси, покрай дръгстора и бакалницата на Мерв Питърс, покрай железарията. Отмина мъжете, разтакаващи се пред витрините на магазините и група, тръгнали на пазар жени. Отмина и магазините за алкохолни напитки в отдалечената част на града, покрай Южната баптистка църква, покрай Оринджбъргското железопътно кръстовище.

Светът отпреди. Той изглеждаше по-малък и изоставен сега. После, когато достигна онова място на пътя, точно до фургонния парк, мястото, където Били беше застрелян, омразата ѝ неочаквано се появи отново. Омразата към Нед Калвърт, омразата към мъжете в неговата кола този ден, омраза към града и хората, които живееха в него и към нещата, в които те продължаваха да вярват. Омраза към Юга, а също ненавист към себе си, защото някога тя беше част от него.

Вратите на плантаторската къща бяха ръждясали и висяха на пантите си. Пътят за коли към къщата беше изровен от коловози. Когато се показва тревната площ пред бялата къща, тя веднага разбра, че не беше косена.

Спря колата пред галерията с колони. Боята ѝ се лющеше. От водосточната тръба се подаваха пишно прорасли бурени. Къщата беше просторна, но не толкова, колкото тя си я спомняше.

Над покрива клюмаше цветно парче плат. Когато излезе от колата, тя погледна към него. Знамето на Конфедерацията още стоеше там. Нед Калвърт все още крепеше вратата си в своите прадеди.

„Трябва да се промени, Елен. Така е лошо, просто трябва.“

Чу гласа на Били, като че ли беше застанал до нея. Имаше абсолютното усещане за неговото присъствие.

Тръгна към къщата. От сега нататък щеше да бъде лесно.

Икономът и повечето от слугите бяха напуснали преди няколко години. Във всекидневната беше въведена от млада черна жена, която не познаваше. Тя произнесе името „Синклер“ с такъв свистящ глас, като че ли обитателите на къщата бяха глухи. Жената излезе, затвори вратата и Елен огледа стаята.

Отначало ѝ се стори, че не беше променена, че беше останала съвсем същата, както когато тя седеше там — едно нервно дете. Ред от прозорци, с техните спуснати сенници от грубо платно, тежка, тъмна, резбована мебел, палми в саксии, стени покрити с картини, голямо пиано, всеки инч от което беше осеян с поставени в сребърни рамки фотографии. Спуснатата надолу светлина и танцуващи пращинки: беше същото и все пак различно. Трябваше ѝ миг, за да осъзнае, че промяната беше в самата нея и в нейните очи: стаята беше грозна.

Първоначално помисли, че беше празна. Беше си представяла, че Нед Калвърт щеше да е седял там, където винаги беше седял — на дивана, че щеше да пуши пура с отрязани краища, облечен в бял ленен костюм и щеше да я наблюдава.

Но кушетката беше празна, креслото беше празно. Когато накрая видя мъжа — един мъж в светъл туиден костюм, застанал до прозореца, тя не можа да повярва, че това беше Нед. Поиска ѝ се да му каже: „Ти си на сбъркано място, в сбъркани дрехи“. Когато той бавно се обърна, тя се взря в него и се насочи напред с протегнатата ръка.

— Госпожа Синклер?

Той спря и гледаше в нея неуверено, присвивайки очи, като че ли беше късоглед. Поколеба се, после пристъпи малко напред, като се усмихваше.

— Изключително сте точна. Добър ли беше полетът? Идвате от Ню Йорк, предполагам...

Същия спокоен, очарователен маниер, който тя помнеше, богатият на звуци, провлечен южняшки акцент, който някога беше намирала за толкова привлекателен. Погледна го отблизо: той се беше толкова малко променил. От Касините разкази, от Оринджбъргските клюки по повод неговия упадък, тя си го беше представяла много позагрубял. Това, си беше мислила, че трябва да се очаква. Но не беше така. Тай беше натежал може би повече от преди, но все още се

движеше из стаята и между мебелите с естествената грация на атлет и чудесен ездач.

Почти до пародийност той все още напомняше на армейски офицер, на южняшки благородник. Все още приличаше, както тя си спомняше на Кларк Гейбъл от „Отнесени от вихъра“, дори по-точно може би, но със същата отсенка на расовост, на увереността на един мъж, който знаеше, че е красив, и че рядко може да се провали, когато пожелае да очарова.

Кожата му беше загоряла, косата му беше леко посивяла, но все още гъста, войнишкия му мустак беше грижливо подстриган, а устните му, както тя си ги спомняше бяха пълни и червени. Тя сведе поглед към ръката му, която той протягаше към нея. Една квадратна, добре оформена, съвършено гледана ръка. Той беше приближил, взираше се в нея. С поглед обхвана дрехите и бижутата, които носеше. Когато тя отново го погледна, той се намръщи, като че ли опитваше да изрови нещо от паметта си. Елен, която беше очаквала това, се усмихна.

— Как сте? — каза тя с френско произношение.

В ума си той веднага направи връзката. Тя почти видя как парчетата спомени се подредиха в съзнанието му. Силна червенина пропълзя по врата и страните му. Погледът му стана бдителен, той отпусна ръката си надолу.

— Нед, толкова се радвам, спомняш си ме, нали? Измина много време. Имаш ли нещо против, ако седнем?

Той никак не беше глупав и със сигурност беше хитър. Тя си спомняше това, предвиждаше го беше, пресмятайки какъв би бил неговият отговор. Най-напред — употребявайки всичкия си, отдавна упражняван чар, съединявайки едно по едно парченцата от миналото: момичето, което той беше познавал, филмовата звезда, съпругата на мъжа, наречен Левис Синклер, собственичка на компанията, която беше купила неговата земя, и беше поела и неговите заеми.

— Елен Харт. — Той поклати глава и превъртя в устата си името ѝ с богата южняшка почтеност. — Това е учудващо. Просто учудващо. Чувах за теб, разбира се. Никога не съм виждал твой филм — ами, не ходя на кино в последно време. Но, трябва да съм гледал твои снимки, предполагам. Трябва да ме вземеш за глупак да не знам. И през

всичките тези години аз мислих за теб. Питам се какво става с тебе? — Той замълча, после реши да рискува. — Питам се какво става с това хубаво момиченце...

Сега той лъжеше по-непохватно отколкото преди. Елен се усмихна:

— О, няма значение. Аз мислих за теб, Нед. Много често.

Той леко се размести с креслото си, опитвайки се бързо да изработи следващия ход. Елен го наблюдаваше. Сега тя го разбра, знаеше, че истината вероятно беше много прост. Той я беше забравил, това беше всичко. В момента, в който тя беше напуснала Оринджбърг, той с лекотата на егоист я беше забравил. По всяка вероятност беше продължил и следващата жена беше заличила от съзнанието му целия интерес към предишната.

Дори и сега той не се интересуваше нито от Елен Крейг, нито от Елен Харт. Заинтересован беше от „Хартланд дивелопмънт инкорпорейтид“, към която имаше дълг. Но фактът, че тази компания беше председателствана от жена и че тази някаква си жена той някога е бил способен да очарова, като че ли все повече го окуражаваше.

— Твоя компания? — Той запали пура, питайки преди това дали може да запуши в нейно присъствие. Дълбоко дръпна дима.

— Изцяло твоя? Ами, това е върха на всичко. Такава красива жена като теб да си тревожи красивата глава от бизнес сделки?

— О, ти знаеш как е. — Тя направи неясен жест с ръка. — Аз имам много съветници.

— Разбира се, разбира се... Ами, това трябва да се полее. Колко години, откогато сме се срещнали за последен път — седем, нали?

— Пет.

— Пет? Не мога да повярвам. Ти беше такава хубава, мъничка. А я погледни сега. Пораснала жена. Много красива жена.

Очите му бляскаха настрани от лицето ѝ и той рязко се изправи. Елен усети, че за него пиенето беше необходимост.

— Какво да бъде, Елен?... Мога ли да те наричам така? Една чаша вишновка? Коктейл, може би? Не би ли се присъединила към мен, аз ще взема бърбън.

— Просто малко сода с лед — каза Елен.

Той превърна наливането на напитките в цяла игра — може би, за да спечели време — и ѝ поднесе чашата с церемониален жест.

Когато седна отново, извади сребърната си кутия и запали нова пура, усмихна се, когато свърши с това и потупа креслото.

— Опитвах да се откажа. Лекарят каза, че е зле за здравето ми — той замълча. — Разбира се, бях под голямо напрежение, Елен. Имах много тревоги.

— Съжалявам да чуя това — тя замълча, после постави въпроса с най-невинен глас. — Жена ти не е ли тук, Нед?

Тя знаеше много добре къде беше госпожа Калвърт. Писмата, които Каси получаваше, бяха пълни с клюки по въпроса. Госпожа Калвърт се беше върнала във Филадельфия окончателно и преди няколко месеца беше подала документи за юридическа раздяла. Госпожа Калвърт беше изключително ясно заявила на всеки търговец в Оринджбърг и на двете банки, където плантацията беше ипотеккирана, че тя не би могла да поеме никаква по-нататъшна отговорност за дълговете на своя съпруг. Елен не очакваше Нед да признае това. — Той не го призна. Това, което тя не беше очаквала, беше неговата реакция. Той се усмихна и се облегна в креслото. Усмивката му стана още по-широка. Очевидно, помисли, че тя зададе въпроса, защото все още беше привлечена от него.

— Ами, сега тя не е тук. Госпожа Калвърт я няма. На посещение на своята фамилия във Филадельфия. Ти си спомняш, че тя правеше това, Елен, от времена време...

Очите му лениво срещнаха нейните. Това беше условен знак, със специалното предназначение да доведе открито до темата за техните предишни взаимоотношения. Той я наблюдаваше внимателно.

— Аз наистина си спомням това. Да, Нед.

Той се поколеба, после пое голяма глътка бърбън, като че ли да се подкрепи. Тя чувстваше със сигурност, че неговата увереност нараства, но той все още беше предпазлив, все още изследваше възможностите.

— Мислех, че никога няма да те видя — успя да изпълни една въздишка. — Наистина. Когато ти напусна, като чели цялата надежда изчезна от моя живот. Това беше много трудно за мен, Елен, наистина, тези последни седем години...

— Пет.

— Пет, исках да кажа, пет. — Той прие поправката с леко раздражение. Поклати глава. — Пет години през цялото това време аз

си казвах да не бъда глупак, че ти ще ме забравиш. Завинаги ще изчезнеш, че никога няма да се върнеш отново при Нед Калвърт. Това си казвах. А сега ти си тук. Седиш срещу мен, точно както го правеше преди. По-красива от всякога. Една омъжена жена. Кажи ми, Елен, отдавна ли си омъжена? Имаш ли деца?

— Омъжих се в 1960 година. Имам дъщеря, през следващия май ще направи пет години — тя замълча. — Моят съпруг и аз се разделихме.

Това му даде надежда. Тя веднага разбра. Затова и му го беше казала. Очите му добиха твърд израз, но когато заговори, гласът му беше изпълнен с дълбоко съжаление.

— Съжалявам да чуя това, Елен, наистина съжалявам. Сладко момиче като теб. Ти заслужаваш да бъдеш щастлива — той замълча. — Някога аз исках да те направя щастлива. Може би не трябва да го казвам сега, но това е чистата божа истина — държах на теб. Много държах на теб.

— Наистина ли, Нед?

— Защо да се преструвам? Не съм вече толкова млад, колкото бях. Важно е, когато мъжът започва да остарява. Идва времето, когато той чувства, че просто трябва да каже истината. Аз те наблюдавах как растеш. Не се срамувам от това, което изпитвах... Зная, че в известен смисъл не беше правилно, но, Елен, има неща, които един мъж не може да контролира. Опитва се — аз се опитвах, но сърцето ми просто не желаше да слуша. Поглеждах те и то забиваше малко по-силно... Разбира се, след това разбрах, когато ти си отиде. Рекох си: Нед, ти току-що загуби единствената жена, която наистина е имала значение за теб. И тогава се обърнах назад, и ми се искаше миналото да е по-различно. Бих желал предполагам, бих желал много неща. Но знаех, че не беше съдено да станат. Знаех, че нямах право да ги чувствам, Елен. Така че се прекланях пред това, дори когато ме болеше. Мислех си: ти трябва да я оставиш да си върви, Нед. Точно така трябва да бъде. Тя не е за теб — едно красиво, младо момиче като това, с целия живот, който е пред нея. Все още? — Той се поколеба и й хвърли поглед. — Не би трябвало да говоря за тези неща, не сега.

— Радвам се, че го направи, Нед. Това прави нещата някак си по-лесни.

— Да, все още... — Той въздъхна, поглъщайки последния бърбън в своята чаша. — Има други неща, за които трябва да говорим, предполагам. За работи, свързани с бизнеса. Най-накрая нали затова си тук? Няма смисъл да се заблуждавам, че след толкова изминало време, ти си дошла, за да ме видиш. За теб аз съм нищо сега, зная го. Приемам го... Така, до каква степен ти си свързана с всичко това, Елен? Искам да кажа, идването ти не може да бъде съвпадение, зная. Една умна жена като теб — ти трябва да си планирала всичко това, прав ли съм?

Същината на въпроса. Най-накрая, той бе успял да доведе нещата до там, че да зададе въпроса, който го изгаряше от момента, в който я беше познал. Елен се поколеба. Каза си: още не.

— Прав си, разбира се — тя замълча. — Аз поддържах връзка с хора от Оринджбърг. Разбрах, че си изпаднал в затруднение. Търсех по това време възможности за инвестиции, и...

— И си помисли, че би могла да ми помогнеш? — Той пламенно подскочи, после се спря и тъжно поклати глава. — Но не, не мога да го повярвам. Защо би трябвало? Може би си запазила някакви чувства към това място, може би дори към мен. Бих желал да мисля, че е така. Но предполагам, че твоите съветници не биха позволили в тези работи да се намесват чувства — ти също си твърде умна, за да си го позволиш. Така че, кажи ми, Елен, как се случи, че след всичкото това време ти се завърна, за да подадеш ръка за помощ на стария Нед Калвърт?

— Помогнах ли ти, Нед?

— Сигурно си го направила, сладка — той направи жест с ръце. — Да си помогнала? Миналата година ти почти ме спаси, като спаси това място. Не си ли даде сметка за това? Тези заеми, които твоята компания откупи — ами, аз тогава бях поставен до стената. Елен, няма да те лъжа. Навсякъде, където и да се обърнеш, беше същото. Дори госпожа Калвърт — ами, без да проявявам неуважение към съпругата си, Елен, но тя никога не е разбирала от памук. Тъжно ми е да кажа това, Елен, но моята съпруга не ми беше в помощ и поддръжка, както би трябвало да бъде. И тези проклети банки — хора, които съм познавал през целия си живот, на които съм помагал в миналото и които ми дължат много... И какво стана, когато аз се озовах натясно? Те ми обърнаха гръб. Това беше предателство. Това е може би силна

дума, но така го чувствах. — Той се наведе напред, сторещен от тази тема. — Те не желяеха да ме чуят, не желяеха да ме разберат. Съществуват възможности тук, на това място. Бих могъл да го изградя отново, зная как. Всичко, от които се нуждая, е време. Една година, може би година и половина. Още малко финансова подкрепа, да — едно малко удължаване на срока, само да изведа нещата до добър край. — той замълча. Тревожните му кафяви очи се втренчиха в лицето ѝ. — Ти веднъж ми помогна, Елен. Никога няма да забравя това, докато съм жив. Това стана благодарение на теб и знаеш ли какво, в известен смисъл това възстанови вярата ми в човешката природа. И то ми дава надежда. Най-накрая, щом си ми помогнала веднъж, ти би могла пак да ми помогнеш.

— Разбирам. — Елен погледна надолу. Тя внимателно издърпа към себе си куфарчето с документите и извади от него голям кафяв плик. Очите на Нед Калвърт веднага се вторачиха в него. Той беше започнал да се изпотява. Извади бяла носна кърпа и заопипва веждите си.

— Нека да освежа питието ти. — Той бързо се изправи и се присегна за нейната чаша. Квадратната му, загоряла ръка беше несигурна. — Виждаш ли, не бих искал толкова да бързаме с тези неща, Елен. — Той бързо се отправи по посока на масичката с напитките. — Фактът, че ти си тук, че си си направила труда да дойдеш лично, това означава много за мен. Чувствам, че ако ми дадеш време, бих могъл да разговарям с теб. Мога да ти обясня, да прегледаме заедно цифрите. Разбира се, повечето жени нямат време за неща от този род, но ти си различна, разбирам това. Ти си интелигентна. Само ако бих могъл да ги прегледам заедно с теб, сигурен съм, че бих могъл да ти покажа... Закъснях с изплащането, разбира се, зная. Но, това беше само временно, разполагане с пари в наличност — известен ли ти е този термин? Аз оперирах, без да бъда обезпечен с достатъчно средства, там е въпросът. С един малък заем, с една отсрочка бих могъл да продължа. Реколтата ще бъде добра тази година... Само сода ли? Не би ли искала малко да я подсиля?

— Не, благодаря. Точно, както преди — каза тя с прекъсвания. — Аз никога не пия, когато се занимавам с бизнес.

Той веднага се напрегна, така както стоеше с бутилката бърбън в ръка. Погледна я и издаде мъчителен смях.

— Исусе. Ти си личност, знаеш ли? Толкова си хладна. Но ти винаги си беше такава. Спомняш ли си как те наричах някога? Елен, моето момиченце — той поклати глава. — Знаеш ли, дълбоко в себе си как съм те мислил? Гледах на теб като на моя дъщеря, като на красивата малка дъщеричка, каквато никога не съм имал...

Дори и той разбра, че това беше твърде много, че ласкателството и чувството бяха прекалени и че не би могъл да оправи нещата с помощта на общите им спомени. Лицето му почервения.

— Дълбоко в себе си — отбранително повтори той. — О, зная, че невинаги съм се държал както трябва и това тежеше на съвестта ми през всичките тези години. Но отвътре, да, отвътре, това е, което изпитвах.

Той се обърна настрана, за да прикрие объркването си, прозрачността на лъжата. Елен изчака, докато постави бутилката с бърбъна до своята чаша, тогава каза със студен и безстрастен глас:

— Това ли е, което чувстваше? Разбирам. А какво чувстваше по отношение на моята майка?

— Какво е това? — Тя го видя как се напрегна и остана абсолютно недоверчив.

— Моята майка. Какво чувстваше по отношение на нея?

— Не разбирам съвсем...

— Спомняш ли си, че веднъж ти поисках шейсет долара? Те бяха за моята майка. Тя очакваше дете, твоето дете, а парите са трябвали, за да бъде платен абортът, макар че аз научих едва по-късно за това. Абортът беше неуспешен и ето защо тя умря. Тя умря, абортирайки твоето дете. Знаеше ли това?

Бърбънът се разплиска в ръцете му. Той с празен поглед се втренчи в него, после остави бутилката и бавно се обърна. Цветът се беше оттеглил от лицето му. Той примигна насреща ѝ, като че ли не можеше да разбере какво току-що му беше казала. Ъглестата му загоряла ръка направи леко конвулсивно движение.

— Мое дете?

— Да.

— Това е невъзможно.

— Тя отиде при някого в Монгомъри. Шейсет долара не са били достатъчни, предполагам. Беше твърде евтино. Би трябвало да ти поискам повече.

— Не е вярно. — Устата му се задвижи и гласът му внезапно се повиши. — Това е мръсна проклета лъжа...

Той пристъпи към нея с ту свиващи се, ту разтварящи се пръсти. Елен обърна ръце към прозореца. Гласът ѝ беше нисък и равен, беше ѝ по-лесно да говори, когато не гледаше в него:

— Иронично е, разбирам това сега. Детето, което никога не си имал. То би могло да бъде момче. Наследник на всичко това. Но ако не вземем предвид, че тогава твоята съпруга щеше да те напусне и ти не би имал пари, за да се измъкнеш от неприятностите през всичките тези години...

— Ще спреш ли с всичко това? Ще спреш ли, проклето да е, с всичко това? — Той я приближи, лицето му почервения от гняв. — В това няма нито една проклета дума истина. Кой ти каза?

— Майка ми.

— Тогава, тя трябва да не е била с всичкия си. Луда. Тя никога не беше много уравновесена, твоята майка. Господи, когато помисля за всичко, с което се опитвах да ѝ помогна да се измъкне. Как госпожа Калвърт и аз се опитвахме... Никога с пръст не съм докоснал твоята майка. Елен, ти я познаваше. Знаеш, че нейната връзка с действителността никога не беше много здрава. Не ми казвай, че си ѝ повярвала. Не ми казвай, че си мислила това през всичките тези години. Господи, аз...

— Аз ѝ вярвах, вярвам и ѝ сега.

— Ами, аз ти казвам, че това е лъжа, отначало докрай. Тя е измислила цялата тази работа...

Той се спря точно пред нея с изкривена от гняв уста. Леко се залюля, после се присегна за креслото и седна в него. Като че ли не му стигаше въздух. С една ръка разхлаби връзката си, с другата забърника в джоба си, извади от там кафяво шишенце и хлъзна меко бяло хапче под езика си. После се облегна назад. Устните му бяха бледосинкави.

— Сърцето ми... — каза той накрая, когато цветът на устните му се възвърна. — Това е от сърцето ми. Казах ти, имам гръдна жаба, когато се ядосам, трябва да внимавам, докторът ми каза.

Елен го наблюдаваше как се опитваше да нормализира дишането. Увереността и гневът бяха изчезнали от лицето му. Гледайки в малките му тъмни очи, тя разбра, че той се страхуваше. Тогава студено се

запита дали този страх беше от нея или от това да не умре. Може би и от двете. После изпита желание всичко по-бързо да свърши.

Изчака, докато спазъмът му премине и той се успокои, тогава взе кафявия плик.

— Дойдох днес тук, за да ти предам това. Съобщение за възбрана поради пресрочена ипотека, тя е влязла в сила от вчера по обяд. Това означава...

— Аз знам, проклето да е, какво означава — той отново повиши глас. — Зная какво означава и не искам да го приема. Ти можеш да го отнесеш, можеш да го разкъсаш, можеш да направиш всичко, което поискам. Аз веднага ще говоря с моя адвокат. Все още не съм бит. Ще се боря с теб по този въпрос. Ти не можеш да дойдеш тук и да се опитваш да ме стъпчеш.

— Няма смисъл да говориш със своя адвокат. Знаеш това. И няма значение дали приемаш това или не.

— Ще се преборя с теб — той се опита да стане от мястото си. — Ще се боря с теб на всеки инч от процедурата...

— Не можеш. Свършено е.

Тя замълча и зачака да я обхване чувството на триумф. Но нищо подобно не се получи.

— Ти си го планирала, нали? — Внезапно разбиране проблесна в очите му. — Ти си ме подредила така. Би ли искала да ми кажеш защо? Би ли пожелала да ми кажеш защо един нормален човек ще вземе нарочно да ми направи това? Да ме унищожи? Да унищожи това място — всичко, за което съм работил през живота си. Години изпълнени с история. Години изпълнени с традиция — той замълча и направи усилие да се овладее. — Не ми казвай, че си го направила заради своята майка, защото аз ти казвам, Елен, кълна ти се в името на бога, ако тя ти е казала тези неща, че това е лъжа. Виж, чуй ме, ти ще...

Елен се изправи. Тонът му беше полунаперен, полуумолителен. Тя не желаше да слуша повече.

— Да. Планирах го. Започнах да го правя и го завърших. Това е всичко. Няма смисъл да се лъже, защото вече е направено. — В равния ѝ глас звучеше окончателност и той я усети, защото смени курса.

— Ти правиш адска грешка, знаеш ли? Може би не са ти обяснили твърде добре това, твоите съветници. Може би не си седнала да се позамислиш за цената, когато си направила всичко това. Ти ми

предаваш това съобщение, а знаеш ли как ще завърши всичко? Земя, която не можеш да продадеш. Къща, която никой не желае да купи. Може би трябва да помислиш малко.

— За пари ли? — тя обърна глава. — О, мислила съм за това. И ще ти кажа, че грешиш. Аз мога да продам тази земя, и ще взема много добра цена за нея.

— О, така ли? Да не мислиш, че не съм опитвал всичко. Нямам никаква надежда. Така е — той замълча и се наведе напред. — Защо не се опитваш да проявиш разум в това отношение? Това е порядъчен бизнес, в края на краищата. Ако само ме изслушаш за момент, ако го обсъдим, Елен...

— Догодина — тя го прекъсна и седна отново. — Догодина един нов завод ще бъде отворен в отсамната страна на Оринджбърг. Ти още не знаеш за него, но аз зная. Това ще бъде завод за производство на изкуствени торове и одобрението на неговия проект току-що мина. В него ще намерят работа много хора — двеста, може би повече. Това ще означава строеж на нови жилища, тази плантация е чудесно място. Когато местните компании чуят затова, на Мерв Питърс компанията например, аз мисля, че ще намеря купувач на тази земя и то на добра цена. — Тя се наведе напред в стола си. — Виждаш ли, моите съветници са много проникателни. Те направиха известен брой дискретни проучвания на държавно равнище. Аз успях да помогна малко, разбира се. Има един мъж, името му е Дейл Гарит, той беше на служба при губернатора Уолъс, така че може да го знаеш. Той им е дал особено добра информация за промяната на плановете за жилищни и индустриални площи. И тогава тук...

Той беше слушал напрегнато. Нещо от това, което тя беше казала го беше внезапно убедило — може би споменаването на името на Дейл Гарит. Лицето му се зачерви от гняв и той загуби контрол.

— Пари. Ти, проклета курво. Ти си направила това за пари? — Той удари с юмрук по облегалката на креслото си. — Аз трябваше да знам това. Видяла си шанс да направиш много мангизи, затова си направила това. Не си имала друга възможност. Нищо общо няма това с майка ти, тая боклукчийска курва. Пари...

— Аз няма да задържа парите, които ще спечеля от продажбата. — Гласът ѝ беше спокоен и това като че ли го вбеси още повече.

— О, така ли? Ще повярвам, когато го видя. Ти не би се отказала от каквото и да е проклето нещо, само като те гледам, разбирам това. Ти винаги си искала пари, и ще искаш повече. О, ти ще се влачиш в калта, ти идваш тук със състояние зад гърба си, може би си го спечелила с лежане по гръб. Но аз все още разбирам какво си ти, какво винаги беше...

— По-голямата част от парите ще бъде дадена под формата на завещание на Националната асоциация за подпомагане развитието на цветнокожите — тя пресече думите му. — За подкрепа на гражданските права. Като имам предвид историята на тази плантация, това изглеждаше най-правилното нещо, което можеше да се направи. Равносметката от парите е също във формата на завещание...

— Завещание? Това звучи много величествено, когато идва от един бял бедняшки боклук като тебе...

— Равносметката ще бъде използвана под формата на осигуряване на частна стипендия. Аз ще се грижа за обучението в колеж на един ученик от този край — независимо бял или черен — тя замълча. — Това ще бъде един вид паметник на някого, от когото аз силно се възхищавах. Стипендията ще се нарича „Паметна стипендия Уилям Танър.“ Мисля, че Били би харесал това.

Това беше казано. Всичко беше казано. Ръцете и леко трепереха и тя ги притисна в скута си. Настъпи абсолютно мълчание, за миг стаята загуби очертания пред очите ѝ. Тя видя само наклонените струи светлина и танцовото движение на прашинките. Сега можеше да си върви, помисли с облекчение. Всичко беше свършено планирано и свършено изпълнено, и тя нямаше желание да злорадства. Всичко, което желаше, беше да напусне, докато умът ѝ все още беше ясен и хладен и преди да беше имала възможността да се разгневи или още по-лошо — да изпита съжаление. Тя се присегна за ръкавиците си. В другата частна стаята Нед Калвърт се беше облегал в креслото си.

— Паметна стипендия Уилям Танър. Добре, добре, добре... — проговори той сред тишината с изпълнен със забавление глас. После тихо се изкиска. Изправи се на крака и застана гледайки към нея. Когато Елен го погледна, тя видя, че той се смееше. — Това звучи изключително добре, Елен. Изключително добре. — Той се обърна настрана, прекоси стаята и грабна бутилката с бърбъна. — Аз ще пия по този случай, наистина ще пия.

Той си сипа голяма доза в чашата, изгълта я докрай, и с усилие се върна в креслото си. Елен почувства неговата възвръщаща се увереност, неговото ново присъствие на духа, и изпита леко пробуждащо я безпокойство.

— Паметна стипендия Уилям Танър. — Той търкаляше думите около езика си, поклащайки глава. — В памет на някого, от когото ти много си се възхищавала. Така е ясно. Трябва да призная това. Наистина ясно. Ти всичко си изработила — той замълча. — Разбира се, че си се „много възхищавала“ — това е слабо казано, не намираш ли? Аз бих казал, че това отиде малко по-далече, съгласна ли си? Искам да кажа, разбира се, Били Танър беше едно тъпо момче, не беше блестящ. Но ти никога не можа да видиш това, нали? Не дори и тогава, когато аз те предупредих за него...

— Не дойдох тук, за да обсъждам Били с теб. — Тя бързо се присегна за чантата си. — Дойдох тук, за да ти дам известна информация. Няма нищо за обсъждане.

— О, сега, спри се малко, сладка. Има много за дискутиране — той лениво се усмихна. — Сега вече картината ми се изяснява. Ти като че ли ме пообърка, говорейки за свята майка и за всичко друго. Но започвам да си изяснявам, да разбирам. Ти не заради майка си си направила всичко това, а заради Били Танър. Да живее Били Танър. Гимназиалният любовник. Момчето, което ти обичаше...

— Отивам си. — Червенина заля лицето на Елен. Тя се изправи.

— Сега, само почакай за минутка, сладка. Искам това да го схвана точно. Искам да кажа, ти наистина ли го обичаше или греша? Както аз си представям нещата, трябва да си го обичала, за да отидеш долу във вира с него, както ти направи, да си съблечеш дрехите, да легнеш до него, да поведеш бедното момче в...

Елен беше започнала да се обръща, сега спря. Бавно се завъртя и го погледна. Той беше широко усмихнат.

— Ами, аз те наблюдавах, сладка, не знаеше ли това? Аз видях всичко. В известен смисъл, това беше трогателно. И двамата, и двамата голи, както ви е майка родила, лежащи там, под канадската топола. Изглеждаше наистина красиво. Наблюдавах те, сладка и си казах: Ако сега това не беше най-наподобяващо на Адам и Ева в рая, тогава, не зная кое би могло да бъде...

— Ти си покварен, знаеш ли? Нямам намерение да слушам това...

— О, ти трябва да чуеш, сладка. — Той се наведе напред и я фиксира с поглед. Усмивката изчезна и лицето му стана твърдо и напрегнато. — Слушай сега, слушай добре. Не смятам за много мил начина, по който идваш тук и ми казваш, че лъжа, когато през цялото време ти лъжеш през своите хубави бели зъбчета. Не се опитвай да се преструваш пред мен по отношение на Били Танър, не измисляй, че сте били само приятели и нищо повече. Защото аз знам, че това не е вярно. Ти предвиждаш да финансираш една стипендия, правиш го от чувство за вина. Нека да говорим направо. Не ми казвай, че не си преценила, сладка такава умно момиче, като теб. Сигурно си знаела. Най-накрая, Били Танър умря заради теб.

В стаята настъпи внезапно мълчание. Елен се втренчи в него и за момент помисли, че не бе чула добре, че не бе разбрала. Той сега отново се усмихваше, усмихваше се широко. И точно тогава тя усети нова увереност в гласа и усмивката му, като че ли не бяха изминали пет години. Презрението и омразата към този човек и към всичко, което той защитаваше се възвърнаха и у нея. Тя се обърна към него със студен и презрителен глас:

— Добре, ти искаш да говорим по това. Добре, да говорим. И няма да лъжем. Аз зная защо умря Били и всеки в Оринджбърг го знае. Били беше убит, за да не даде показания относно бунта, показания, които биха обвинили в престъпление един бял човек. Аз зная това и ти го знаеш. Такива неща се случват тук, случват се постоянно. Все още се случват. Докога ще продължава така? Колко души трябва да умрат заради хора като тебе? Които защитават себе си, своите интереси, всичко това? — Тя гневно посочи към прозореца и към памучните полета. Тя се закашля и после се успокои. — Аз зная кой уби Били, знам и защо. Това беше или ти, или някой от онези в колата с тебе тогава. И независимо кой точно е дръпнал спусъка, вие всички сте отговорни. Всеки един от вас.

— О, аз убих Танър. — Усмивката му изчезна, и гласът му беше много спокоен. — Взех си пушката и го гръмнах, не заради каквито и да е показания, които той би могъл да даде. Да не мислиш, че давам пет пари за това? Да не мислиш, че някой от другите го беше грижа? В съда неговото показание щеше веднага да бъде отхвърлено. Всеки бял

човек в Оринджбърг щеше да застане на свидетелското място и щеше слепешката да се кълне, че не е било така, както той казва. О, не, сладка. Аз убих Танър, това зная. И го убих заради тебе.

— Лъжеш. — Гласът заседна в гърлото ѝ. — Измамник. Как можеш да лъжеш за неща като това?

— Ами сега, сладка, може да съм, а може и да не съм. Предполагам, че ти никога няма да си в състояние да научиш истината, каквото и да стане. — Той се облегна назад в креслото си, с доволство кръстоса крака и започна отново да се усмихва.

— Виждаш ли, сладка, твоят проблем е, че ти искаш всичко да бъде просто: правилно и погрешно, черно и бяло. Но не е така. Само помисли върху това, което сега ти казвам, и ще видиш, че съм прав. Аз бях луд по тебе, Елен, спомняш ли си? Само се спри за момент и помисли. Спомни си — не както ти се иска да е било, но както наистина беше. Ти обичаше да те пипам. Обичаше да ме виждаш целия готов. Не те обвинявам, повечето от жените го използват, за да водят мъжа за носа, така да го навиват, че той да ревнува, и така да се разпали, че да не знае какво вече прави. Казвам ти, когато отидох долу между онези дървета и видях моето хубаво момиченце да отдава на този тъпак всичко, което беше отказала на мене — ами, предполагам, че нещо е прещракало в мене, сладка. Контролът ми просто отиде по дяволите. Не можех да понасям да гледам как едно свястно бяло момиче се отдаваше на един приятел на негрите, като този...

Той замълча, гледайки я отблизо. И когато тя не можа да скрие от израза на лицето си съмнението и внезапния страх, неговата усмивка стана още по-широка.

— Ако нямаш нищо против, аз останах там известно време, стоях, докато и двамата напуснахте. Стоях достатъчно, за да видя, че нещата не вървяха така, както ти искаше. Видях, че на момчето Били не може да му стане. Видях как ти откри за самата себе си, че Били съвсем не беше мъж, за какъвто го взимаше. Видях го да щурмува вратите, така да се каже — не искам да бъда неделикатен с такава фина дама като тебе — и после го видях да плаче, когато не му стигна мъжката сила, за да продължи. Плака в твоите ръце, като малко дете. Аз видях това, сладка — нали сега не те ядосвам? После той се облече, облече се и ти, а аз дойдох тук и си намерих пушката.

Елен остана много спокойна. Кожата ѝ стана леденостудена. Той беше спрял. Спрял беше този ужасен, налагащ се глас, и стаята беше тиха. За миг тя престана въобще да вижда Нед Калвърт. Усети водния хлад по кожата си, после топлия въздух, който я изсуши. Усети меката суха земя под своето тяло и тежестта на Били, когато той я държеше в прегръдките си. Видя тревогата в сините му очи, а високо над главата му, в разстоянието между клонките на канадските тополи — небесната синева. Точният момент, за точно това нещо.

— Може би прекалено дълго мечтаех за това — каза Били.

Тя погали косата му, която все още беше мокра и щръкнала от водата.

— Не плачи, Били — каза тя. — Моля те, недей. Това нищо не променя. Следващия път...

Птица помръдна на клона. Следващ път нямаше да има.

Тя се чу да поема дъх. С трескаво несвързано движение нейните ръце се присегнаха да притиснат ушите ѝ, като че ли, за да препречи думите му, но разбра, че не можеше. Това беше станало и Нед Калвърт беше прав: тя беше лъгала, макар и не така, както той мислеше.

— Аз исках това да бъде различно. — Тя се обърна към него с треперещ от вълнение глас. Чу го как се издигна, внезапно прозвуча по-висок и детски, с детска пламенност и простота. — Ти не би могъл да го разбереш, не би имало значение за тебе, но това беше, което аз желаех. Желаех само едно нещо, само едно — да бъде просто, и хубаво, и правилно. Ето защо отидох до вира с Били в онзи ден. Не защото го обичах — аз не го обичах, и той знаеше това. А защото държах на него, и защото той държеше на мен. Исках да му дам нещо, което беше чисто и добро, а не усукано в лъжи с омраза, както всичко друго на това място. И след това, когато той беше мъртъв, аз не можах да го понеса. Не можах да понеса, че най-последното нещо в неговия живот, че последното нещо преди той да умре не стана както трябва. — Тя спря. Сълзи потекоха от очите ѝ, и тя ядосано ги избърса. — Така че аз го направих заради Били и заради моята майка. Защото те са мъртви и нищо не остана след тях, сякаш никога не са живели. Никой няма да се интересува как са умрели и защо. Само малцина ще ги помнят, после и те ще умрат, и всичко ще бъде свършено, изтрито. А това не трябваше да се случва. Ужасно е. Това е лошо и продължава да се случва.

Тя замълча. Нед Калвърт не беше помръднал и когато тя започна да осъзнава присъствието и мълчанието му, видя, че изразът му се беше променил. Злобата беше изчезнала от лицето му, неговите очи я гледаха със странно празен, тъп поглед.

— Това ли мислеше тогава, в онзи ден? Това ли си чувствала после? — Гласът му беше бавен, той поклати глава.

— Да, това беше. — Тя се засрами за втори път, заради избухването си и се поколеба. Не би желала сред всички други мъже, именно Нед Калвърт да я види в това състояние. После го погледна отново и си даде сметка, че съвсем не я интересуваше какво той беше видял или какво си беше помислил. Това, което беше казала, беше истината. Тя въздъхна. — Зная, че няма да разбереш, нито те е грижа. Сега ще си вървя.

— Мога да разбера, може би — той изглеждаше изненадан — Да, допускам, че мога. Поне отчасти, във всички случаи.

Той се изправи и се обърна настрани от нея, отиде до прозореца и отправи същия отнесен поглед към градината. Намръщи се, повдигна ръка, и я отпусна.

— Моят дом, моят бащин дом.

Той като че ли се колебаеше, после бавно се обърна:

— Не го убих аз — гласът му беше уморен. — Нямахте нищо общо с тебе. Това беше само слух. Видях ви заедно, истина е. После се върнах тук. Това е всичко. Така стана.

Той мина покрай нея, като че ли съвсем не я забелязваше, отиде до масичката с напитките, наля си бърбън и гледаше надолу, докато си сипваше в чашата.

— Не знаех за твоята майка, нито за детето до днес. Вайълит никога не ми беше казала нито дума. Би могло да бъде по-различно, ако ми беше казала, не зная. Разбираш ли? — Той замълча и повдигна глава. — Разбираш ли, аз мислех, че не мога да създам дете.

Елен мълчаливо се взря в него. Той пое дълбока глътка бърбън. Тя наблюдаваше как се движи адамовата му ябълка. Той се поколеба и остави чашата.

— Може би не би имало значение, дори ако ми беше казала. Може би не бих направил нищо. Нямахте да имам смелост, може би, страхувайки се от госпожа Калвърт, предполагам. Тя държеше кесията. Тя ме държеше изкъсо, или се опитваше — той сви рамене. — Така че

нямах пълната възможност за избор. Тя ме притежаваше, разбираш ли? Някога, мисля, че ти говорих. Майка ти разбираше, Вайълит разбираше — допускам ти да си мислила, че ти се фукам. И вероятно съм го правел. Това също беше истина. Така стояха нещата, предполагам. Истината никога не е проста.

Настъпи отново тишина. Изведнъж беше заприличал на много по-възрастен, не огорчен, но уморен. След малко, когато изглеждаше като че ли той почти беше забравил, че тя все още беше там, Елен спокойно попита:

— Защо ми казваш това?

— Защо не? — отправи ѝ той примирена усмивка. — Нещо, което ти каза ме накара или начина, по който току-що ме гледаше. Не зная. Няма кой друг да ти каже, това е сигурно — той я погледна. — Аз не се опитвам да променя намеренията, ако това е, което мислиш. Почти бях луд по тебе. Сега не съм. И знаеш ли, може да е странно някак си, но това е почти облекчение. Да се отърва от всичко това. Да се отърва от всички лъжи. Дори и от това място, може би — той се намръщи. — Никога не съм мислил, че ще се чуя да казвам това. Но това е, което чувствам. Ти виждаш един свободен човек, Елен. Да, господине. — Той отново взе чашата си и я вдигна с малък подигравателен поздрав. — За първи път в моя живот почувствах това. Свободен човек. — Той замълча, после внезапно се усмихна. — Ти по-добре си върви, докато сме все още в началото на играта, приемаш ли?

— Може би.

Тя погледна назад към кафявия плик, лежащ все още на креслото, където го беше оставила. После тръгна към вратата.

— Аз притежавам медали, знаеш ли. От войната. — Гласът му внезапно я застигна през сенките на стаята. — „Сребърна звезда“. Смешно е, как можеш да бъдеш смел във време на война и страхливец в мирно време.

Застанал наполовина в сянка, той говореше на себе си. Наклонената светлина падаше върху тялото му, без да стига до лицето. Тогава само за миг тя го видя, както го беше видяла онзи първи път отвън, на верандата, когато беше на пет години. Висок мъж в бял костюм, присягащ се да хване ръката ѝ.

— Довиждане — каза тя.

— Довиждане, Елен Крейг.

Той се изкиска. Когато тя отвори вратата и излезе, той вдигна ръка и пресуши останалия в чашата бърбън.

Тя не подкара направо обратно към летището. Взе кадилака и го паркира на Оринджбъргския път. После повървяло началото на фургонния парк и погледна към него през дърветата. Остана дълго време, после, се обърна и пое по стария път към вира, пътя, който Били й беше показал. Той беше по-обрасъл сега, къпините късаха чорапите й и се закачаха по дрехите й. Но той все още личеше и тя знаеше, че би могла да го следва и с вързани очи, така както толкова често беше вървяла по него в миналото и в своите сънища.

Докато вървеше, мозъкът й работеше. Той нареждаше едно по едно парчетата от миналото. Тя ги видя като кадри от филм, никой от тях случаен, всеки вътрешно свързан с другите. Тя се видя там с Били и после с Едуард в Лоара. Видя господин Фоксуърт, седнал в своята консултантска стая на „Харли стрийт“, раздразнено обяснявайки й датите. Видя Кет с нейните черти — точно копие на Едуардовите да клати крачета в Холивудския басейн и да пее френската песен. Видя Левис, както стоеше в своята стая с озадачено и напрегнато лице, питайки я защо го е лъгала за това.

Когато стигна до канадските тополи, тя събу обувките си и слезе надолу по брега. Загледа се в спокойната вода и във водното конче, което с бръмчене се въртеше във въздуха. Всичко това и едно от последните неща, които Били й беше каза — тя си спомни сега — не бяха лъжа.

Реактивният самолет направи завой над Лос Анджелис и Елен обърна лице към тъмнината зад прозореца. Под себе си видя карта от светлини, скелета на града. Тя погледна към него и видя скелета на своето минало, гласове и образи, образуващи и преобразуващи се, свързващи и разделящи се, географията на града, географията на миналото. На връщане тя не беше спряла, за да се преоблече в своите анонимни дрехи и на летището беше разпозната. Една малка група от хора, вгледани в нея, предлагащи писалки и листове хартия. Тя се подписваше автоматично, надрасквайки името си набързо, нетърпелива да ги отmine. Едва когато забеляза озадачения им израз, погледна и видя, че беше писала Елен Крейг.

Беше тъмно на хълмовете след ослепителната светлина на автострадата и при вратите на своята къща тя спря и се заслуша в тишината, заслуша се в мрака. Почувства, че те я поздравиха и потегли напред.

Имаше лек бриз, хладен въздух, идещ откъм хълмовете. Тя свали стъклото на колата и усети вълната му в лицето си, сякаш въздухът беше станал плътен. Клоните на дърветата стържеха по високите стени, които пазеха градината. Храстите от двете страни на пътя събираха сенките си, но тя не изпитваше заплаха. Вратите тихо се отвориха и тя с чувство на успокоение и облекчение си помисли: „Идвам си вкъщи“.

Беше късно и когато влезе в къщата, беше тъмно. Всички спяха. Тя мина бавно от стая в стая, запалвайки всички лампи, докато приземния етаж се заля със светлина, която се разпръсна по терасата и в градината зад нея.

Вървеше по стаите, докосвайки предметите край себе си, сякаш виждаше къщата за първи път. Всяка мебел, всеки предмет беше толкова хубав, толкова съвършен от своя вид, избран и подреден с толкова грижа. Параваните „Коромандел“, дълбоките канапета, покрити с кремава коприна, килимите с техните леко избелели цветни гирлянди, креслата, високите тесни огледала между прозорците, високите китайски вази, пълни с наръчи лилии. Тя осъзна сега, че всички тези неща бяха събирани и съчетавани за Едуард. Тя беше обзавела тази стая за него, за мъжа, който нямаше никога да я види, никога нямаше да стои в нея.

Спокойно седна в едно кресло и огледа стаята. Такъв перфекционизъм, и всичко — като заместител на радостта. Тогава тя се остави да мисли за миналото. Всяко действие, всяка лъжа, всяко измъкване, всяка неистина: едно малко, потайно момиче, което беше пораснало и се беше превърнало в потайна жена, мамеща толкова резултатно другите, че ѝ беше сравнително лесно да измами и самата себе си. Помисли си за хората, които бяха наранени от тази измама: Едуард преди всичко, но също и Левис, също Кет и самата тя. Спомни си за Били и за олтара от лъжи, който беше издигнала около неговата памет, и помисли колко противни те биха му били. Помисли за своята майка и за това как страстно Вайълит се вкопчваше в малките измами, които подпираха нейния живот. Тези само измами изглеждаха

нищожни в сравнение с нейните собствени. Да лъже себе си по отношение на бащата на Кет — как бе могла да направи подобно нещо? Вайълит, при цялото ѝ желание да извърта, никога не се беше лъгала съзнателно и лудешки.

Тя затвори очи и ги отвори отново. Стаята, елегантна и отморяваща оставаше същата, но тя я видя сега празна и пуста, не повече от един мизансцен. Тя беше освободена от това, беше освободена от жената, която го беше създала. Почувства странна, олекотяваща главата безпристрастност. Каква ирония, си помисли, че от всички хора именно Нед Калвърт трябваше да ѝ каже това, което тя не признаваше, че е загубила — познанието за самата себе си.

Изправи се, оставяйки светлините запалени и се качи горе, в стаята на Кет. Сенниците бяха спуснати, но навън имаше пълна луна и нейното сияние посребряваше краищата им и те набраздяваха пода с ленти от ярка светлина.

Кет спеше със силно стиснати очи. Едната ѝ малка, свита в юмрук ръчичка беше издигната над възглавницата, черната ѝ коса беше пръсната като ветрило, дишането ѝ беше меко и равномерно. Елен тихо седна в края на леглото и погледна към дъщеря си. Очите ѝ с нежност проследиха чертите на лицето на Кет, толкова напомнящи на Едуард, все още меки и неформени, но приликата беше силна, дори и когато очите ѝ бяха затворени. Приликата, от която се беше отбранявала, сега я радваше.

Помисли си, че трябва да каже на Едуард. Той трябваше да знае. Сърцето ѝ започна да бие по-бързо и тя се почувства малко изплашена. После потисна страха. Независимо каква би била неговата реакция, и независимо каква болката би ѝ причинила, той трябваше да знае, и тя беше длъжна да му каже.

Постоя там, съвсем неподвижна, докато вълнението, появяващо се винаги при мисълта за Едуард изчезнеше и сега. Погледна към стаята, към редиците от книги по библиотечните рафтове, картините по стените, белите зайчета, които се събираха върху сенниците. Отново погледна към Кет, клепките ѝ леко се раздвижиха и Елен знаеше, че тя сънува. Присегна се, задържа ръка и след малко Кет внезапно се събуди.

— Ти си се върнала.

Тя сънливо се усмихна на Елен, Елен се приближи още към нея, и Кет се сгуши още по-дълбоко под завивката и като топла топка се притисна към майка си.

— Сънувах хубав сън. Сега го забравих — тя леко се прозина. — Правя това понякога. Сънувам и после се събуждам. Радвам се, че си тук.

— Искаш ли да остана? — приведе се към нея Елен.

— Мммм, да. — Кет повдигна една ръка и я прегърна. — Разкажи ми приказка.

— Добре, за какво да бъде тя?

— Разкажи ми за теб, когато си била малка... — очите на Кет примигвайки се отвориха, погледнаха я крадешком, после се затвориха отново.

Елен въздъхна.

— Много добре — тя замълча, после започна с тих глас: — Ами, когато бях малка, аз не спях в стая, голяма като тази. Спях в една малка, много мъничка стая. Намираще се в един фургон, знаеш, виждала си ги. Някои от тях имат легла като в каюта, но този приличаше на къща и имаше две истински легла. Едно за майка ми и едно за мен.

— Искаш да кажеш, че си живяла там през цялото време? — Очите на Кет се отвориха отново. — Не само през ваканциите? Не като на лагер?

— Не, ние живеехме там през цялото време. Той не беше много голям, само две малки стаички и имаше стълбички, които водеха в двора, заграден с бяла оградка. Отвътре беше боядисан в жълто...

— Колко хубаво! Би ми харесало. Бих искала да живея във фургон. — Кет се притисна още по-близко и Елен се усмихна.

— Това беше много стар фургон — каза тя. — Много опърпан, и се намираще на Юг, в едно място, което се наричаше Алабама. Така че през лятото там ставаше много топло, и фургонът ставаше топъл и задушен. Когато бях много малка, точно на твоите години сега, може би мъничко по-голяма, понякога както си лежах в леглото пипах стените, и те биваха все така топли, като ютия, дори когато беше тъмно навън...

— Не си ли имала климатична инсталация? — Кет изглеждаше много озадачена.

— Не, нямахме такова нещо.

— Нямахте ли басейн, за да плувате, ако ви е топло?

— Не, нямахме басейн, не като тукашните басейни. И ние не се нуждаехме всъщност от басейн. Когато исках да отида да поплувам, аз ходех до една малка рекичка и плувах в нейните води. Там имах един приятел, казваше се Били, той ме научи да плувам...

— О, искам да зная. — Кет се сви още по-близо. — Разкажи ми за Били.

Елен замълча, после започна да разказва, отначало бавно, после все по-бързо. Докато говореше, тя откри, че всичко се възвръщаше в съзнанието ѝ, всеки малък детайл, нещо, за които тя години и години не беше мислила. Помнеше всичко. Можеше да го види, помирише и усети — къде седеше всеки стол, цветовете на чиниите и чашите, звукът на майчиния глас, Били застанал в двора с боси крака, ритайки в пръстта и усмихвайки ѝ се, с глава леко приведена на една страна, с малко озадачени очи, като че ли нещо ставаше с тях, а той не можеше да го разбере.

Стори ѝ се, че говори дълго. Понякога Кет я прекъсваше с въпроси, но постепенно ѝ се доспа и въпросите оредяха. Очите ѝ се затвориха и главата ѝ натежа, тя заспа внезапно, както правят децата и животните. Елен погали косата ѝ и замълча. Продължи да седи там с чувство на облекчение и задоволеност. Стана ѝ студено, но тя не обърна внимание.

В четири или пет сутринта светлината, която се процеждаше през сенниците стана по-топла и тя чу песента на първите птици. И точно тогава, с ужасяваща внезапност започна шумът. В един миг стаята и къщата бяха тихи и спокойни, в следващия въздухът завибрира от ужасен вой.

Елен се сепна, сърцето ѝ като че ли спря, после заблъска силно, като че ли шумът беше в главата ѝ, толкова беше силен, и за миг, в объркване и тревога имаше чувството като че ли самата тя беше натиснала спусъка на тези сирени.

Остана смразена за момент, после скочи на крака. До нея очите на Кет се отвориха, и тя извика от страх.

— Майко, какво е това, какво е това?

Елен се присегна и силно я притисна:

— Всичко е наред. Това са алармите, просто алармите, Кет. Нещо трябва да ги е включило...

— Страх ме е...

— Скъпа, всичко е наред. Не помниш ли, че се е случвало и преди? Това е някакво животно или птица. Почакай...

Тя отиде до прозореца и дръпна един от сенниците. Зад нея Кет се сгуши в завивките с бледо и изплашено лице. Елен с ръце запуши уши и погледна навън в градината.

Тя беше залята не с мека утринна светлина, а с призрачния ослепителен блясък на халогенните лампи, чиято светлина по-силна от лунната, лишаваше дърветата и тревата от цвят. В градината не помръдваше, нямаше признак от никакъв неканен гост — нито невинен, нито зловец.

Елен се загледа отвъд тревата. Присви се от ужасно, болезнено предчувствие. Загледа се по посока на пътеката за колите, към вратите, които не се виждаха от тук. От вътрешността на къщата долови шум на тичащи стъпки и гласовете на Каси и Мадлен.

— Майко, какво е това? Какво е това?

Елен се обърна:

— Не зная — тя хвана ръката на Кет. — Не зная.

По хълмовете зад къщата започнаха да вият сирени.

Когато чу сирените, тя не знаеше или поне така мислеше после. Научи едва, когато на сутринта ѝ се обадиха от участъка. Научи, когато с Каси, протестираща до нея, тя вървеше към полицейската морга, за да извърши освидетелстване.

Синя светлина, студен въздух, бяла облицовка, канеца тръба. Стена, покрита със стоманени чекмеджета, подобни на банкови сейфове, само че по-големи.

Каси хвърли поглед, отстъпи назад и дръпна Елен за ръката:

— Ти не трябва да нравиш това. Нямах повиквателна. Какво, ако е същият човек? Левис трябва да направи това, не ти. Трябва да повикаш Левис...

— Аз също го видях. Ще го направя.

— Но защо? Това е ужасяващо място.

— Чувствам, че трябва да го направя, това е.

— Голям си инат! — брадичката на Каси се издаде напред. — Винаги си била такава. Добре, ако ти влизаш, аз идваме теб.

Натовареният със случая лейтенант ги очакваше, държеше регистрационния картон и беше в лошо настроение. Той въобще не погледна Каси, но се втренчи в Елен като че ли се опитваше да се убеди, че беше истинска. До него стоеше и служител в бяла престилка. Когато жената приближи, двамата мъже се спогледаха. Лейтенантът се местеше от крак на крак.

— Инхалация за повръщане. Намерен мъртъв в своята стаичка около девет — каза той накрая. — Постоянно се случва.

Като че ли това беше условен знак, служителят се присегна напред към следващото чекмедже, то безшумно се хлъзна на ролки. Тялото беше покрито с тежка пластмасова материя. Надпис подобен на етикет беше привързан на шнур за големия пръст на единия му крак.

— Контузията се е получила при падането му. Стените на вашето имение са пет метра високи. Този приятел трябва да е бил луд.

Лейтенантът се присегна към пластмасовата покривка.

— Той не беше в безсъзнание, когато го доведоха. Беше добре. Дойде кротък като агне. Контузията не беше толкова сериозна, както изглежда. Беше прегледан от хирург.

Той изглеждаше огорчен, като че ли последвалата смърт на човека беше упрек към неговите собствени способности. Поколеба се, после дръпна покривката настрана.

— Госпожице Харт? — Той погледна през рамо към Каси. — Госпожо, този човек същият ли е? Може ли някоя от вас да го разпознае?

Елен погледна. Очите на човека бяха отворени. Те бяха избеляло сини и бяха запазили израза на лека изненада, като че ли фактът на неговата собствена тленност беше озадачаваща и неочаквана. Той имаше пясъчноруса коса и рядка необръсната брада. Висок мъж, с тежка конструкция. Тя се колебаеше.

Каси пристъпи напред, погледна и отстъпи назад. После бързо се обърна.

— Това със сигурност е той. Виждала съм го отблизо. Разпознах го.

— Госпожице Харт?

Елен се взираше в човека. Над покривката гърдите му бяха голи и гъсто обрасли с червеникави косми. Виждаше се само едната му ръка. Тя изглеждаше твърде голяма за тънката му китка, имаше

квадратна длан и мазолести пръсти. Спомни си за нощта на приема, как беше застанала на пътеката за колите и беше погледнала назад, към портата, спомни си за странното чувство за сродство с него, което беше почувствала тогава. Тя протегна ръка, докосна мъха от косми по ръката му, и се оттегли.

— Не съм сигурна, беше тъмно, когато го видях. Не мога да бъда сигурна.

Лейтенантът и служителя отново размениха погледи. Чекмеджето беше бутнато обратно на добре смазаните си ролки. Някакъв улей бълбукаше и лейтенантът накратко си отбеляза в своя картон.

— Госпожо, сигурна ли сте?

— Сигурна съм — гласът на Каси беше строг. Тя вече се оттегляше.

Той повдигна рамене.

— Трябва да е той. Веднъж тези приятели като се фиксират върху някого, него оставят. Съжалявам, госпожице Харт. Той няма повече да ви безпокои — това е един начин да се погледне на случая...

Той се обърна настрана. Точно се питаше до каква степен би било прилично да помоли Елен за автограф — вероятно, когато излязат от проклетата морга, си помисли, когато си даде сметка, че тя не го следваше. Той се спря. Тя все още стоеше точно на същото място, загледана към редиците от чекмеджета и номерата към тях.

— Знаете ли неговото име?

Тя проговори съвсем ненадейно със своя тих и студен глас. Лейтенантът подскочи. Той се поколеба, гледайки към регистрационния картон. Елен не си обърна главата, не помръдна. Стори й се, че секундата стана много дълга, стаята още по-студена и по-светла. Тя чакаше, знаейки какво щеше да каже той.

— Той имаше в себе си разрешителна за каране на кола, но не и други документи за идентифициране. В разрешителното името му е Крейг, Гари Крейг. Разрешителното е било издадено някъде на Юг...

Той ровеше в бележките си, като че ли нейното мълчание и спокойствие го изнервяха.

— Луизиана — каза той. — Така е, Луизиана. — Той отвори плика, в който беше картоната и погледна намръщено. Той осъзна, че зад него другата жена беше реагирала, беше издала бързо прекъснато

възклицание, и се вгледа в тях двете. Елен Харт не беше помръднала, но другата беше побеляла като чаршаф. Тя се приближаваше с разперени ръце като тигрица, готова да защити своето малко.

— Елен, сладка, почакай секунда сега...

— Всичко е наред, Каси, наистина, всичко е наред.

— Какво е това? — Лейтенантът погледна от едното в другото лице. — Това име значи нещо за вас, така ли? Вие сте го познавали? Съществува ли тук някаква връзка, за която аз трябва да зная?

Тя се обърна и ясните ѝ сиво-сини очи срещнаха неговите. Другата жена като че ли се опита да я спре да говори, но не успя. Когато тя заговори, направи го със спокоен, твърд глас, и той се вгледа в нея, мислейки, че не чува добре, мислейки, че полудява.

Тя каза:

— Никога не съм го познавала, но той е бил мой баща.

Настъпи тишина. После жената зад нея издаде леко стенание, като че ли би било по-добре това признание да не беше правено. Служителят прочисти гърлото си и се обърна настрани, а лейтенантът, когато умът му излезе от дълбокото замразяване и започна отново да работи, си помисли: „Печатът. О, Исусе!“

— Това е подборът на думи, които аз искам да бъде употребен. Точно този. Не, не желая да го променям по никакъв начин. Не, не желая да го разширявам. Освен това, нямам коментар...

Гласът на Елен беше твърд и леко уморен. Тя разговаряше със своя пълномощник по печата, Берни Алберг, който не приемаше с удоволствие новината. От страна на Елен разговорът беше кратък и делови, тя държеше в ръка малък лист хартия, на него беше написала изявлението си, което току-що му беше продиктувала. Каси, която беше помолена да остане, докато Елен водеше телефонния разговор, я наблюдаваше намръщено. Изявлението беше недвусмислено и Каси не беше сигурна, че то беше разумно. Очевидно, Берни Алберг го намираще не само неразумно, но катастрофално. Каси можеше да чуе силно протестиращия му в слушалката глас. Той беше раздражителен човек, дори когато всичко беше наред, сега той беше напълно вбесен.

Елен държеше слушалката леко настрани от ухото си и отправи на Каси лека, примирителна усмивка. Каси изкриви лице. Тя знаеше,

че Елен ставаше непоклатима, когато решише нещо и предполагаше, че Берни Алберг го знаеше също, той не беше глупак. Обаче, той очевидно смяташе, че съществува известна възможност да промени намерението ѝ: някои от мъчителните му негодувания бяха разбираеми.

— Това е катастрофално. Трябва да се има предвид твоята номинация за „Оскар“. Те скоро ще гласуват. Ние трябва да го държим в тайна. Няма нужда от това. Виж, слушай за момент, нали? Кой е чул? Двама души. Това не е проблем. Само ми дай името на лейтенанта, моля ти се. Аз веднага ще се отправя с него... Нищо от всичко това няма нужда да излиза наяве, чуваш ли ме? Може да има слухове — тогава ще ги отречем. Да бъдем хладнокръвни. Слуховете заглъхват. Изявленията — не. Виж, аз идвам там. Идвам веднага...

— Не, Берни, няма да идваш. — Елен го прекъсна по средата на словесния поток. — Това ние не обсъждаме. Няма нищо за дискутиране. Това са фактите. Никакви въпроси, повести това изявление.

Имаше още някои шумни протести и Елен се намръщи:

— Берн! — тя отново го прекъсна. — Или ти ще го направиш, или аз ще си взема друг пълномощник, за да го направи той. Това е толкова просто.

От другата страна на линията настъпи мълчание. Последваха още няколко, нечути от Каси забележки, направени с очевидно по-спокоен тон.

— Благодаря ти, Берни — каза Елен накрая и постави слушалката.

Тя се обърна към прозореца на всекидневната стая и погледна към градината. Следобедното слънце освети светлосребрият ѝ коса и спокойния овал на нейното лице, и Каси я гледаше, учудена от това спокойствие. Тя се питаше понякога какво ли костваше то на Елен, това спокойствие и също така, какво би коствало разбирането му.

— Съгласи ли се?

— Но, разбира се.

Елен не изглеждаше разколебана и гласът на Каси стана твърд, както винаги, когато тя се опитваше да скрие своята тревога.

— Сигурна ли си, че постъпваш правилно?

— О, да.

— Точно това ли е... — Каси се колебаеше.

Тя се гордееше с успеха на Елен и си водеше албум с изрезки от вестниците, посветени на нея. Даваше си добра сметка, че Елен никога не говореше за своето минало в интервютата. Също така беше наясно как журналистите, озовавайки се пред стена от мълчание, изработваха и измисляха — вероятна насърчавани от Берни Алберг — намеси за нейния произход, които нямаха нищо общо с истината.

— Хората мислят по друг начин за теб — избухна накрая тя. — Това ли е всичко. Криво или право, това е, което те мислят. Те в своето съзнание са си изградили за теб една представа. А Гари Крейг не пасва с нея, сладка. Просто не пасва. Такъв баща, пропаднал бедняк. Пияница. Може би...

— Той е мой баща, Каси. — Елен се обърна.

— Да, но той не се вписва. И той не е бил като твой баща, не в действителност. Ти дори не си го познавала. Какво някога е направил за теб? Кога е държал на теб? Защо се е навъртал насам, така или иначе, да виси на портала? Трябва да е бил луд...

— Може би ме е търсил.

— Не си е направил труда да те потърси двайсет години. И дори да е така, защо не е дошъл направо и да се представи, така както всеки нормален човек би го направил? Той се е надявал да получи нещо от това, предполагам, като предложи своя цена. Проследил те е в Оринджбърг, проследил те е до тук чрез мен, така си го представям. После — ами, кой знае? Може би щеше да те ожули с малко пари, а може би и по-лошо. Няма съмнение, той би могъл да бъде опасен...

— Не мисля така. Предполагам, че просто е искал да гледа, това е всичко. Той е бил алкохолик, болен човек. Може би дори не е знаел защо го е направил.

— Добре, той е мъртъв. — Устните на Каси се събраха в упорита черта. — Да спи зло под камък, казвам аз. Както виждам нещата, той никога не е направил нищо за теб, тогава защо трябва да казваш на света, че е твой баща човек като него?

— О, Каси, защото това е истината, ето защо.

— Е, и? Помисли малко. Защо не? Повечето хора го правят.

— Вече не. — Елен внимателно й се усмихна. — Уморена съм да лъжа, Каси. И съм уморена да се преструвам, това е.

Каси видя молба на лицето ѝ и я чу в гласа ѝ. Сърцето ѝ омекна, тя поклати глава.

— Добре, щом го виждаш по този начин. Аз просто бих искала да ти спестя малко болка, това е всичко.

— Истината не трябва да причинява болка... — започна Елен, а Каси подигравателно изсумтя.

— Не трябва, може би, но може! Аз съм виждала как истината създава неприятности, каквито ти не можеш да си представиш, докато малката лъжа сега би могла наистина чудесно да облекчи нещата. Все още. Аз няма да споря. Няма смисъл да си хабя думите — тя замълча. — Ще отидеш ли на това погребение, което уреждаш?

Тя знаеше какъв ще бъде отговорът, преди да бе изрекла своя въпрос. Елен кимна. Каси се опъна.

— Добре, няма да ходиш сама, това е сигурно. Предполагам, че трябва да дойда с теб. Искаш ли ме?

— Да, бих искала да го направиш, Каси.

— Искаш ме, имаш ме. — Каси замълча и те двете се усмихнаха една на друга. Каси се поколеба, после тръгна към вратата, гледайки замислено. При вратата тя се обърна.

— Аз ще облека най-хубавата си черна дреха — каза решително. — Вайълит би харесала това. Някога тя ми помогна да я избира. Веднъж взе полата ми и я скъси. Да. Най-хубавата ми черна дреха — ще бъде чудесно, предполагам.

Тя затвори вратата в много добро настроение. Елен се усмихна. После се обърна, и с все по-спокойно и замислено лице за известно време спря поглед към градината. Там играеше Кет. Тя беше наредила куклите, с които рядко играеше, но които за днес ѝ бяха любимци.

Тя ги беше строила в една група и ги заливаше с чай от малки порцеланови чашки — правеше им чаено празненство по случай рожден ден. След още няколко месеца щеше да дойде и рождения ден на Кет.

С наклонена глава тя беше погълната от своето занимание. Елен видя, че Мадлен ѝ правеше снимки. Тя също беше погълната от своето занимание да прави снимки. Никоя от тях не погледна нагоре.

След малко Елен се отстрани от прозореца. Погледна към телефона. След погребението, тогава, помисли си. Тя не вдигна слушалката.

Погребението на Гари Крейг се състоя четири дни по-късно във „Форест лаун“. Церемонията беше кратка. Елен и Каси, в нейната най-хубава черна дреха, бяха единствените опечалени на гробището.

Беше хубав ден, ден с ярко слънце и небе в най-чисто синьо, и когато напуснаха малката църквица настроението на Каси се повиши. Свършило беше. Гари Крейг беше оставен в покой, и сега тя се радваше, че Елен беше настоявала да постъпи справедливо спрямо своя баща. Погребението му беше хубаво — това беше важното, реши Каси. За нейно облекчение, а тя си мислеше — и за облекчение на Берни Алберг — от историята нямаше лоши последствия. Нямаше клюки и въпроси, така че нямаше нужда от изявление. Маже би Берни беше разчитал на полицията, за да се запази мълчание по въпроса, въпреки инструкциите на Елен. Възможно беше, и дали той го беше направил или не, очевидно, вестниците не бяха се добрали до него, което беше чудесно, по нейно мнение. Каси нямаше време за вестникари, мерзавци и хищници бяха те според нея.

Тя и Елен вървяха една до друга обратно по широката пътека, на чийто край шофьорът ги чакаше с дългата мерна лимузина. Каси с одобрение огледа дърветата и зелените ливади, през които току-що бяха минали. Тя харесваше това място, то беше спретнато и успокояващо. Елен вървеше с наведена глава и мълчеше. Макар и не съвсем милосърдно, Каси си мислеше, че ако Гари Крейг не е бил щастлив в живота си, той имаше късмет с мястото си за последен отдих. Нито една от тях не забеляза мъжа, който стоеше на няколко метра от лимузината, а когато стигнаха до нея, той приближи.

— Госпожица Харт?

Елен го погледна, едва когато той направи снимка. Каси си даде сметка, че той притежаваше камера. Елен се спря и студено погледна мъжа, после, без нито една дума влезе във вратата на колата, която шофьорът държеше отворена за нея.

Шофьорът, мъж широкоплещест, над един и осемдесет висок, който вече три години беше с Елен и й беше предан, бързо се приведе с въпрос:

— Искате ли да взема камерата, госпожице Харт?

Мъжът вече си отиваше:

— Аз съм само един поклонник — нервно каза той. — Само един поклонник. Исках само една снимка...

— Нямах ли чувство на приличие? — Каси го нападна направо. Шофьорът пристъпи напред. Тогава, от колата дойде ясният и твърд глас на Елен:

— Оставете го — каза тя. — Не е важно.

Продължаваше да мисли, че не беше важно и в края на деня, когато вечерята беше свършила и Кет беше заспала, и тя остана сама. Независимо дали човекът беше само поклонник или вестникар, тя нямаше да крие повече, нямаше да се преструва. Гари Крейг беше неин баща и тя беше направила за него, това, което се полагаше. Това, което тя сега трябваше да направи беше много по-важно и по-трудно.

Седна на бюрото си и погледна към телефона. Колкото и много да копнееше да чуе гласа на Едуард, реши да не се обажда. Той би могъл да не е там, би могъл да откаже разговора или да не се съгласи да се срещне с нея. Беше ли споменал той нейното име онази вечер, когато тя му беше телефонирала от „Плаза“? Беше ли нейният телефон звънил три пъти в онази вечер, когато Левис я удари, вечерта, когато тя разбра, че бракът ѝ беше свършил? Вече не беше сигурна. Мислеше, че е възможно да си е въобразила и двете неща.

Не, тя щеше да пише. Извади листове и ги погледна, отвори писалката си. Струваше ѝ се невъзможно да започне. В крайна сметка, това беше писмо до непознат. Човек, който въпреки че през тези пет години сигурно беше чувал за нея, нито се беше свързал по някакъв начин, нито я беше потърсил. Тогава, тя почти се отказа. Един образ се появи в съзнанието ѝ: Едуард дьо Шавини, за когото понякога четеше във вестниците. Студен, независим мъж, който даваше къси, информативни интервюта и който очевидно трудно понасяше глупаците. Това не беше мъж, комуто би било особено приятно да получи след пет изтекли години писмо от една своя бивша любовница, информиращо го, че той е баща на нейното дете. Ако такъв мъж изобщо отговореше, това би било чрез адвокати, и то за да я уведоми, че ако подобна претенция бъде повторена, тя ще бъде подсъдна.

И все пак мъжът, когото познаваше, беше много по-различен. Тя съпостави в ума си двата образа — обществения и частния. Бавно, с възвръщането на спомените, общественият образ, онзи от вестниците започна да избледнява. Тя забрави за високата му репутация и в замяна

си представи мъжа, когото беше обичала. И защото тя също така му се и доверяваше, веднъж започнато, нейното писмо беше лесно за написване.

Тя писа един час. На следващия ден лично изпрати писмото. По обед, връщайки се вкъщи, усещаше, че се чувства по-различно. Трябваше ѝ известно време, за да осъзнае в какво се състоеше разликата. Беше щастлива. Беше изминало твърде дълго време и тя беше забравила това чувство.

ЕЛЕН И ЕДУАРД

Лос Анджелис — Париж

1965

Първото предупреждение дойде в края на февруари, въпреки, че Елен не го възприе като такова. Обясни си го като грубост, като необяснима грубост.

То дойде под формата на телефонно обаждане от страна на съпругата на един член от студийния административен съвет. Мери-Ли беше известна фигура, съпругата на корпорацията, един от най-развитите от вида си екземпляри, когото Елен някога беше виждала. Цялата сила на нейната забележителна енергия беше канализирана в една цел: издигането на своя съпруг чрез разширяване на своето собствено влияние. Тя беше обществен алпинист, който веднага щом изкачеше една верига от планини, се устремяваше към друга. Мери-Ли беше винаги с тен, винаги тънка, винаги в добро настроение и притежаваше глас, в сравнение с който шумът от бормашина би звучал хармонично. В продължение на една година тя беше установила обсада на Елен и беше удвоила своите усилия — след като получаването ѝ на „Оскар“ беше обявено. Накрая, изтощена от нейната настойчивост, Елен се съгласи да посети един от приемите ѝ. После, един ден в края на февруари, Мери-Ли се обади, за да отмени поканата.

— Елен? Да, аз съм Мери-Ли. Едва се осмелих да ти позвъня — толкова съм объркана. Да, нашата малка вечеря следващата седмица... Зная, точно, когато всичко бяхме уредили... Елен, това е направо ужасно, но съм принудена да отменя всичко. И Джо Стейн щеше също да дойде, и Ребека Стейн — толкова са мили... Но аз просто не мога да рискувам. Джак има този ужасен вирус — не, не е точно инфлуенца. Но той има температура и гърлото му е толкова зле, че не може да каже дума — и лекарите бяха много категорични: абсолютен покой. Казват, че не трябвало да прави нищо поне една седмица. Нито работа, нито приеми! Ами, можеш да си представиш... Така че, зная, късно ти съобщавам и се чувствам ужасно заради това, но...

Елен любезно каза, че напълно разбира, че се надява Джайк бързо да се възстанови. Тя постави слушалката с най-дълбоко облекчение, тъй като съвсем не ѝ се ходеше.

Откакто се беше върнала от Алабама, тя правеше съзнателно усилие да подобри своите обществени връзки. Отново да участва в благотворителни комитети, да посещава вечери, приеми и обеда. Всички тези неща ѝ помагаша да се разсейва от мисълта, че беше писала преди около три седмици и не беше получила отговор.

Беше престанала да си спомня за отменената покана, докато два дни по-късно, когато обядваше с Грегори Гертц, за да обсъжда „Дълга раздяла“, тя видя съпруга на Мери-Ли в другата част на ресторанта, в чудесно здраве. Това леко я озадачи. Беше още по-озадачена, когато няколко дена по-късно чу от Ребека Стейн, че вечерята-прием на Мери-Ли всъщност се е състояла и то на определената дата.

— Чухме, че си отказала в последния момент, Елен — каза Ребека Стейн. — Колко жалко, чаках с нетърпение да те видя.

Елен се намръщи не каза нищо и повече не помисли за случая. Тя беше толкова заета, че ѝ беше лесно да забрави за съществуването на Мери-Ли. Нейните пълномощници я обсаждаха със сценарии и проекти, въпреки че никой от тях тя не харесваше особено. Имаше постоянни срещи с Грегори Гертц и с младата изгряваща звезда Рандал Холт, който трябваше да играе съпругът в „Дълга раздяла“. Тя имаше съвещания за обсъждане на сценария, проби за костюмите, гримьорски проби. Разрастваше се кръгът от вечери, благотворителни комитети и приеми. А Бърни Алберт беше до екстаз щастлив за големия тласък, който номинацията ѝ за Академичната награда и феноменалният успех на „Елис“ дадоха на нейната кариера. Всяка от свободните ѝ минути беше с радост запълвана от следващо интервю, от нова среща с фотографии и от друга среща-представяне с почитатели.

Елен се чувстваше дистанцирана от всичко това, то не я изпълваше с радост. Би предпочела покоя на месеците в края на миналата година, би предпочела да прекара повече от времето си с Кет. Но преди то я разсейваше от мислите ѝ, помагаше ѝ за същото и сега. Беше лесно да измисли изобилие от обяснения за мълчанието на Едуард и да им вярва, след като нямаше време за някъде другаде. Ако би могла само за малко по-дълго време, си казваше, да намери убежище зад знаменитото си лице и знаменитото си име. Да бъдеш

Елен Харт беше защитно средство — щит между другите и себе си, но също така и щит между себе си и нарастващата тревога. Защото когато оставаше сама, когато отделяше време да помисли, и ставаше самата себе си, студената равностметка се приближаваше все повече и повече: „Той не беше ѝ писал, той нямаше намерение да ѝ пише.“

Примириявайки се, тя разреши на ликуващия Берни Алберг да вмести в нейната прекалено претрупана програма една фотографска среща за „Вог“, един документален филм на Би Би Си, посветен на нейната работа с Анджелини, снимка на корицата и очерк за нея в списание „Тайм“. Дори „Тайм“ не разрови за повече информация относно нейния баща и това правеше Берни Алберг още по-ликуващ. Тази история беше забравена, той беше сигурен.

Елен видя очерка в „Тайм“, главно беше съсредоточен върху нейната работа в областта на киното и горещо я препоръчваше за „Оскар“. Погледна и снимката си на корицата и заглавието под нея: „Елен Харт — лицето на американската мечта“. Тя беше започнала да мрази този етикет, който след „Елис“ се появяваше почти навсякъде, във всички, посветени на нея очерци. Лиз, героинята от нейния филм би могла да бъде лицето на американската мечта, каквото и в действителност да означаваше това, не беше ли тя самата? Погледна снимката и почувства, че вижда една непозната.

Очеркът в „Тайм“ се появи в първата седмица на март, преди да бъде завършено гласуването за академичната награда. В края на същата седмица тя получи второто предупреждение и отново не го възприе като такова. Получи друго странно телефонно обаждане от съпругата на влиятелен вестникарски издател, жена, която беше водеща в обществото на Лос Анджелис и която само преди няколко седмици беше убедила Елен да участва в нейния престижен благотворителен комитет. Тя не беше Мери-Ли, не беше уклончива.

— Скъпа моя — каза ѝ тя направо. — Ще поискам от теб да се откажеш от комитета. Аз мисля, че това би могло да бъде най-разумното от гледна точка на всяка от нас, нали?

Елен беше изненадана и смутена.

— Ами, скъпа моя — продължи енергично жената — ние повишаваме фондовете за подпомагане на болните и възрастните. Така че, аз едва ли бих помислила — тя замълча. — Ако само би накарала твоята секретарка да ми изпрати кратка бележка, обясняваща, че точно

сега си много заета и че нямаш достатъчно време, за да се посветиш на нашата работа така, както бих желала...

— Защо трябва да направя това? Случаят не е такъв.

— Може би не е, скъпа моя. Ти щедро ни посвети своето време, но аз мисля, че така би било по-добре. Ако можеш, прати ми го утре, преди нашето следващо събиране.

Тя затвори преди Елен да има време да спори. Ядосана Елен изпрати една студена бележка, в която се казваше, че тя напуска комитета по настояване на неговата председателка. Получи благодарност от един ред.

Третото предупреждение дойде по-късно същия ден, и този път то беше несъмнено. Грегори Гертц ѝ се обади вечерта по телефона. Беше някак странен и предпазлив. След малко встъпление, той я информира, че са се появили различни производствени и технически затруднения, и че снимането на „Дълга раздяла“ се налага да бъде отложено. Датата на започването нямаше да бъде 2 април. Ще бъде две или три седмици по-късно. От „Артистс интернешънъл“, каза той, ще говорят за това с Милтън още утре сутринта. Надявал се това да не предизвика някакъв проблем в нейната програма...

— Грег, почакай една минута. Не разбирам. Вчера, когато те срещнах, ти каза...

— Елен, съжалявам, не мога да говоря сега. Трябва да гоня план. Ще се опитам дати се обадя утре...

Едва тогава Елен разбра, че нещо не е в ред, нещо се криеше от нея. Не просто заради отлагането — това твърде често се случваше, нито отменянето на началната дата, но заради начина, по който Грегори Гертц говореше. Тя познаваше този тон на гласа, тази смесица от потиснатата паника и от желанието тя да бъде прикрита.

Нещо не само че не беше добре, а беше твърде зле. На следващата сутрин в осем часа се обади Берни Алберг.

— Идвам веднага — каза той.

И когато той дойде, тя разбра.

Той постави пред нея копията на един малоформатен, с кратки новини вестник. Те все още бяха лепкави, идваха направо от машините. Той стоеше, гледайки към нея, целият му обичаен ентузиазъм беше изчезнал. Изглеждаше посивял, изчервен, като че ли

не беше спал цяла нощ. Беше закръглен човек и обикновено неговите маниери бяха енергични, сега изглеждаше като провиснал.

— Исусе, Елен — каза той. — Извинявам се, просто се извинявам. Тези копелета. Не усетих нито един намек, никакъв мирис, нищо. Пазили са всичкото това проклето нещо скрито, както сама виждаш. Трябва да са сглобявали отделните части в продължение на седмици. Някой им е подал нишката. Може би ченгетата. Може би оня приятел от моргата. После са я проследили. Не биха могли да измислят такава история за една нощ. И сега научих, че има хора, които са чули слуховете, знаеш ли. И аз обвинявам себе си. Обвинявам себе си. Бих се застрелял. Винаги съм мислил, че ухото ми умее добре да слухти. Елен, виж, знай, че часът все още не е осем и половина, но мога ли да пийна малко скоч?

Той сам си наля. Ръцете му трепереха. Елен седна и разгледа снимките. Гледаше ги една по една и обясненията под тях. После прочете текста: четири страници с шумно рекламирано продължение в следващия брой.

На първата страница имаше снимка на нейната сегашна къща, направена от въздуха. Текстът под нея гласеше: „Богатство: къща за два милиона долара поддържа Елен Харт на Бевърли хилс. Сцена от скандалните приеми в някогашната къща на легендарната Ингрид Нилсън.“

Непосредствено до нея беше публикувана снимка на една мръсна стая, може би от нощен приют за бездомни с прибавена снимка на Гари Крейг като млад. В текста под нея се четеше: „Дрипи: стаята, в която звездата е осъдила да умре нейният баща.“

На следващата страница имаше снимка на разнебитена ферма на бял бедняк. Пред нея стоеше потрошена кола, кокошки кълвяха в мръсотията, висок едро сложен мъж, гол до кръста, хванал в ръка метална кутия с бира гледаше намръщено към камерата. До него тя — с лице, нацапано с кал — едва проходило дете. Това беше снимка, която Елен никога не беше виждала. Предположи, че къщата е в Луизиана, че мъжът беше Гари Крейг и че детето беше тя, защото текстовете под снимки ѝ го казваха. Над тях се проточваше като знаме заглавие с големи букви: „Елен Харт — Кошмарът зад Лицето на американската мечта“.

Беше ли бедността американският кошмар, а богатството американската мечта? Тя студено погледна към заглавието и обърна страницата. Там имаше нейна снимка от скорошен прием. Спомни си кога тази снимка ѝ беше направена. Там беше претъпкано с хора, фотографът се смееше и шегуваше, и искаше трима от тях да застанат и да се снимат заедно: тя, Лойд Бейкър и Чад. Лойд Бейкър беше сложил ръката си около нейния кръст и тя току-що се беше обърнала, за да му се усмихне. Над това с букви по три сантиметра високи следваше обяснението: „Любовният триъгълник на суперзвездата — историята, която тя не искаше да разкаже.“ По-долу имаше по-малка снимка на Лойд и Кати Бейкър, и заглавие: „Любовното гнездо на Лойд Бейкър — съпругата разкрива всичко“.

Тя седеше, а наоколо настъпи продължителна тишина. Накрая, Берни Алберг, изнервен, показва признаци на свестяване. Той стана и се приближи към нея.

— Елен, това няма да спре до тук. „Нешънъл инкуайър“ вече се е заел с него. Те ми телефонираха вкъщи тази нощ. Това ще стигне до вестникарските будки днес по обед и после адът ще се изсипе над главите ни. Когато нещо такова започне, то е като снежна топка, няма да бъде само тук, а ще се разпространи навсякъде. Европа — Елен, ти знаеш какво представляват някои от онези вестници. Те са по-лоши от някои тук. Това ще бъде публикувано синдикално в цял свят. — Разбираш — много неща тепърва ще стават — следващата седмица те пускат продължение. Сега слушай, ние трябва да направим нещо и да го направим бързо. Искам веднага да се обадиш на онези перковци, твоите адвокати, сега! Говори с тях, и аз ще говоря. Искам от тях да натиснат в случая със съкрушителна сила. Искам от тях да изхвърля всичко това като парцал. Ние ще ги съдим. Ще осъдим и кожата от гърбовете им. Но трябва да действаме бързо. Трябва. Не можем да позволим това да се отрази на гласуването за „Оскар“. Трябва да го направим, Елен.

Той се спря, наблюдавайки я отблизо. Възбуждението и червенината, които се бяха върнали върху лицето му, сега започнаха отново да изчезват.

— Мръсни предатели! За бога, Елен — ти няма да публикуваш това изявление, което ми даде. Няма. Каж ми, че няма...

Лицето на Елен му се стори съвсем безизразно. Тя също беше леко пребледняла, но иначе не издаваше никакво вълнение. Просто продължаваше да стои там, загледана в страниците пред себе си. Тя беше в шок, реши Берни — в шок.

— Виж какво — каза той по-внимателно. — Почакай малко, нали? Нека сега да не правим нищо прибързано. Ще ти дам да пийнеш нещо. Бренди или нещо...

— Не, благодаря. Нямам нужда да пия — тя се обърна и го погледна. — Берни, ти вече знаеш, че нещо от това е вярно...

— Нещо? Нещо? — Берни правеше усилие да остане спокоен. — Елен, само някакъв много малък факт е верен, а останалото, всичко останало е изтъкано от лъжи. Това... — Той като че ли намери успокоение в клишето „изтъкано от лъжи“.

— Не изцяло. Не мисля, че картината е изцяло измислена. Аз съм живяла в Луизиана за известно време. И мястото, където живях след това, не беше много по-добро. Очаквам, че това е, което се готвят да публикуват следващата седмица. Фургонен парк в Алабама. Той все още е там. Могат също да му направят снимки — тя се колебаеше. — Там има хора, които ме помнят, хора, които те могат да интервюират.

— Фургонен парк? О, сладки Исусе...

— Страхувам се, че е така — тя замълча. — Повечето от останалото са лъжи. Майка ми е напуснала баща ми, когато аз съм била на две години. Живях с нея, докато тя умря. Никога не съм виждала баща си, докато не отидох да идентифицирам неговото тяло.

Настъпи мълчание. Берни си наля нова чаша, малко, само колкото да поосвободи мислите си. Чувстваше мозъка си като залепнал.

— Добре, окей, окей — той се намръщи. — Окей, ще публикуваме изявлението. Ще го разширим. Ще обясним. Ще добавим малко, може би като това, че си го търсила преди години, нещо като това че той е бил отрепка, но че ти си му простила и си искала да му помогнеш, но не си могла да му намериш следите. Това би свършило работа. Той случайно не е ли бил майка ти? Тази линия ни трябва. Ще подчертаем нежната страна, сърдечната болка.

— Това не се съчетава точно с всички неща, за които намеквахме преди, нали, Берни?

— Аз намеквах, проклетите журналисти намекваха, но ти не си казвала нито дума...

— Не съм го отрекла и не бих могла да го направя — тя се изправи. — Берни, те няма да го купят. И аз не искам те да го купят. Повече не желая да разправам лъжи. Разгласи изявлението и това е.

— Но ако го разглася ще изглежда като че ли ние го приемаме. Целия останал боклук. Как можеш да го пренебрегнеш? Но как можеш да отречеш отговорността. За баща ти? Приятелят е умрял на вратите ти, Елен. Никой няма да ти повярва, че не си го познавала. — Той замълча и погледна отново към вестника. — А любовниците? Исусе! Без дори и шушукане за скандал в продължение на пет години, а сега — това. Какво ще кажем относно любовниците?

Тогава Елен се обърна към него и Берни, въпреки своята загриженост, остана поразен.

— Аз мисля — каза бавно тя. — Мисля, че това не е достойно дори за презрение и не заслужава какъвто и да било отговор. Нямам намерение да отговарям.

— Елен, виж, за бога. Това няма да свърши работа. Помисли за „Оскар“...

— Не, Берни. — Сините ѝ очи блеснаха към него и той си даде сметка, че това, което беше взел за шок, беше гняв. — Няма да го направя. И ако хората изберат да вярват на това, ако решат, че то заслужава доверие, тогава това не са хората, с които аз искам да работя или които желая да познавам. Това е всичко. До тук, край.

Берни се поколеба и спокойно каза:

— Елен, това няма да има край. Едно нещо от този род почне ли, то не свършва. То просто продължава.

Той беше прав, разбира се. Имаше само един спокоен ден на поемане на дъх, после се започна. Поканите се отменяха понякога дори без преструвката за някакво извинение, на обажданията не се отговаряше. Фотографите стояха на бивак пред вратите ѝ и я следваха където и да отидеше. Нещастните автори, които ѝ бяха изпратили свои сценарии с молба да ги прочете, сега ѝ пишеха и я молеха да им ги върне. По-дребните продуценти и многообещаващите режисьори, които доскоро бяха виждали в Елен Харт възможността за големия си

творчески пробив и които се бяха домогвали до нея в продължение на години, сега гледаха право през нея, когато тя сядаше на съседна до тях маса в ресторанта. Популяризирането ѝ в модните списания беше отлагано с извинения. И писмата.

Елен изпитваше такова отвращение от хората, които се държаха по този начин, че понякога чувстваше, че можеше да се примири с цялата им дребнавост, но с писмата — не. Истина беше, че тя ги беше получавала от подобен род в миналото — нямаше може би актьор или актриса в Холивуд, който да не беше ги получавал. Но тези писма бяха далече по-лоши и най-ужасяващото нещо при тях беше количеството. В началото пристигаха на тънка струйка — девет, десет на ден. Когато Елен и нейната секретарка разбраха какво ставаше, писмата биваха изгаряни, непрочетени. Но процесът на подбора им съвсем не беше лесен. Някои от техните автори стигаха до там, че ги представяха в такъв вид: чист спретнато адресиран плик, често на пишеща машина, така че беше трудно да бъдат разграничавани дали са от поклонници или обикновена поща, докато не бъдеха отворени и отчасти прочетени.

После малоформатният вестник, който пръв беше извадил на бял свят историята, пушна своето продължение. Там беше фургонният парк, там беше и нейната майка, като градската уличница, там беше и Елен, следваща пътя на майка си още като петнайсетгодишно момиче. Там бяха и мъжете, които си спомняли как поведението ѝ е било коментирано в училищната гардеробна. Там беше и Пришила-Ан, говореща твърде словоохотливо. Там беше и отвратителната и тенденциозно представена версия за нейната връзка с Били и с Нед Калвърт — въпреки, очевидно, той лично не бе разговарял с тях.

„Нешънъл инкуайърър“ също поде тази история. Списанията и вестниците във Франция, Италия и Англия го последваха, разпространявайки я и превръщайки я във все по-голяма сензация. Откликът беше незабавен. Струйката писма се превърна в потоп. Писма, които съдържаха разкъсани на парчета, надраскани с неприлични думи или обезобразени с неприлични рисунки, нейни снимки. Писма с порнографски изображения, към които нейната собствена снимка биваше жестоко добавена. Писма с неграмотни почерци на листове с редове и писма написани със свършен правопис и познаване на граматиката. Писма, които ѝ казваха, че би било по-добре да умре. Писма, които описваха точно как авторът им

възнамерява да убие или нея или членовете на нейното семейство. Писма, използващи библейска фразеология, наричайки я развратницата или курвата на Вавилон. Писма от мъже, които вярваха, че тя им изпраща послания по въздушни пътища чрез таен, сладострастен код.

Пращаха ѝ също и подаръци: грижливо увит пакет с изпразнения, малка кутийка, съдържаща отрязани косми от полов орган, и веднъж — адресиран до Кет, чието отваряне беше предотвратено на време, малък пакет, съдържащ двацет използвани презервативи, опаковани в хартия за подаръци.

Само по този повод Елен избухна в ридания. Тя не можеше да повярва, че на света съществуваше подобна омраза.

— Слушай — каза Берни, когато чу някои от тези истории — ти мислиш, че те мразят. Това не е така. Те мразят себе си. Също така, те са побъркани. Също така, те обичат да боготворят идоли и после да плюят върху тях. Знаеш ли какво трябва да направиш? Трябва да се махнеш някъде за известно време. Вземи Кет със себе си. Напусни града и скъсай с всичко това.

— Да избягам, искаш да кажеш? — Елен поклати глава. — Не, аз няма да направя това, Берни.

— Ще стане по-лошо, да знаеш — каза внимателно той. — Ще се разминава постепенно. Те ще намерят някого другого, когото да измъчват. И тогава? — той вдигна рамене. — Би могло да стане и по-добре. Но, преди да стане по-добре, ще стане по-зле.

И той отново се оказа прав. В края на март Каси беше сграбчена в супермаркета от една жена, която се беше разкрещяла, че Каси работи за една курва. Тя дърпала Каси за косата и се опитала да ѝ издере очите. Няколко дни по-късно Кет беше поканена на тържество по случай рожден ден и се върна, обляна в сълзи. Децата бяха слушали какво говорят родителите им и никой на партито не искал да играе с нея.

Когато се случиха тези неща, Елен беше толкова ядосана, че искаше да напусне Холивуд завинаги. Добре, ако искаха, нека я приковяха на позорния стълб, но не нейното семейство, не Каси, не Кет.

През следващата първата от април седмица дойде нейното най-голямо обществено унижение — на церемонията при връчването на

академичните награди. Берни Алберг я беше молил да не присъства. Той знаеше, че тя сега нямаше да спечели „Оскар“, въпреки предишните предсказания, че беше първата претендентка. При тези обстоятелства, спореше той, беше по-добре да стои настрана, да бъде колкото може по-невидима.

Елен упорито не се съгласяваше. Тя каза, че ще присъства, и действително присъства, нечувствителна при сблъсъка от една страна с тези, които студено ѝ обръщаха гръб и с онези, които прекаляваха със своята любезност. На „Елис“ бяха присъдени осем награди, включително за най-добър филм и най-добра режисура. Елен, както Берни беше предсказал, не получи награда.

След това Чад беше усърдно съчувствен, но Елен имаше впечатлението, също така, че това общо взето не му беше неприятно.

— Ще я получиш за „Елис-2“ — каза уверено той. — Чакай и гледай. Не се тревожи.

— Аз не се тревожа, Чад — отвърна тя.

И това беше истина. С известна изненада тя го осъзна, когато го изрече. Чад се усмихна. Той, разбира се, не ѝ повярва.

Въпреки всичко имаше някои хора, които държаха на нея. Всички, с които беше работила, ѝ бяха безпогрешно лоялни. Такива бяха и двамата, Хомер и Милтън, Берни Алберг и неговата съпруга, те направиха всичко, което зависеше от тях, за да ѝ помогнат. Тя получи топли писма, с които писатели, режисьори, актьори и продуценти, с които беше работила в миналото ѝ изразяваха своята поддръжка. Писа ѝ Симон Шер. Ребека Стейн не само ѝ писа, но и дойде да я посети. Джеймс Гулд ѝ изпрати един кашон с бутилки шампанско. Стефани Сандрели ѝ изпрати голям букет от бели рози с прикрепена малка бележка: „Предполагам, че не би искала да го чуеш от мен, пишеше там, но аз бих искала да ти изпратя моята обич и да ти кажа, че зная, че всичко това са лъжи“. Елен беше трогната, тя се развълнува също, когато Левис телефонира от Сан Франциско. Той беше отказал категорично да разговаря, с който и да е репортер и когато ѝ се обади, беше трезвен.

— Много съжалявам, че всичко това се случи, Елен — каза той твърдо. — Ти може би няма да ми повярваш, но наистина е така. Виж, ако това може да ти помогне — ако го желаеш — бих могъл да се върна. Просто да бъда с теб в този момент. Това помага.

— Левис, благодаря ти — каза внимателно Елен. — Но аз не искам ти да правиш това. Няма нужда и ти да бъдеш въввлечен. В крайна сметка, така е по-добре. Аз трябва сама да премина през всичко това.

Настъпи мълчание, после Левис спокойно каза:

— Предполагах, че ще кажеш това. Може би си права. Както знаеш — ако ти стане твърде трудно — аз съм тук.

След това тя започна някак си да го приема по-леко. Пощенската омраза достигна върха си в средата на април. После малоформатните вестници си намериха нова жертва в лицето на един известен актьор, употребяващ наркотици и това започна да намалява, да отшумява.

Каси каза:

— Сладка, ние побеждаваме, побеждаваме. Сега вече пет нари не давай. Почти преминахме най-лошото — чувствам го с цялото си същество.

Елен не каза нищо. Тя още не беше преминала най-лошото. Бяха изминали повече от два месеца, откакто беше изпратила по пощата писмото си до Сен-Клод. И все още нямаше отговор.

В началото на май Мадлен настоя Елен да позира с Кет на снимките, по случай рождения ден на Кет, които тя по това време на годината правеше с грижовно старание. Когато два дни по-късно Мадлен ѝ даде едно от направените копия, Елен го погледна със силно смущение. Нима това наистина беше тя? Изглеждаше уморена и много състарена. Каза това на Мадлен, а Мадлен се обиди и ожесточи.

— Грешите — каза твърдо тя. — Съвсем грешите. Вие сте хубава на моята снимка. Сега не приличате толкова на младо момиче — тя замълча. — Сега вие наистина ще станете жена...

Жена, не момиче. Тази вечер Елен погледна собственото си лице в огледалото и разбра какво искаше да каже Мадлен. И едва тогава, си спомняше по-късно, когато погледна своето отражение, тя най-накрая прие: Едуард нямаше да ѝ пише.

На следващия ден, за първи път, откакто се бяха появили историите за нея, не се получи нито едно писмо на омразата. Духът на

Елен леко се повиши. Тя започна да разбира, че беше се справила, че не беше се предала, че не беше се подала да избяга. И точно това ѝ даваше силата да приеме, че мълчанието от страна на Едуард щеше да бъде постоянно.

Тя започна да изпитва не точно оптимизъм, но известна жизненост и решителност и с нетърпение ѝ се искаше да започне работа. Досега „Дълга раздяла“ беше отлаган три пъти. Новата дата за започването му беше 19 май, два дни след рождения ден на Кет. На 18 май Грегори Гертц дойде да я посети. Още с влизането му в стаята, Елен разбра, че нещо не беше както трябва.

Беше в средата на следобеда. Той седна срещу нея и нервно запали цигара.

— Би могла веднага да научиш: загубихме финансирането от страна на „Артистс интернешънъл“. Оттеглят се.

Елен се вгледа в него:

— Сега? Могат ли да го направят сега? На този етап?

Гертц въздъхна:

— Те могат да направят всичко на всеки етап, ти знаеш това така добре, както и аз. Човек никога не е сигурен, докато камерите не се завъртят, а понякога не е сигурен и тогава. Няма контракт в света, който техните адвокати да не могат да оправят, ако си поставят за цел. Те ще загубят част от своите пари, разбира се — той горчиво се усмихна. — Не мога да си представя, че това много би ги разтревожило. Въпреки всичко, те ще изпуснат милион, не повече. Аз бях глупак. Би трябвало да ги накарам да се охарчат нашироко, както прави Анджелини — тогава нямаше да могат да се откажат.

Беше му трудно да срещне очите ѝ. Елен виждаше напрежението в тялото му и го усещаше в неговия глас. Тя замълча и после каза:

— Защо те правят това? По-добре ми кажи. Заради мен ли?

Гертц погледна в пода, сви рамене:

— Да. Така е. Стейн не иска ти да играеш съпругата. Настоява да дам ролята на друг — той я погледна. — Елен, аз му казах, че това е неприемливо. Казах му, че няма начин. Аз не бих искал да мамя в тези неща. Не искам ти да мислиш, че...

Той се колебаеше. Току-що беше загасил една цигара, запали друга.

— Цялата работа е, като оставим настрана положението с контракта, че това беше и лично отношение. Преди, аз те помолих да играеш във филма. Наистина исках тази роля за теб. Не съм забравил това...

Той отново замълча, гледайки в ръцете си, които като че ли не му се удаваше да задържи спокойни, после леко повдигна поглед към част от лицето на Елен.

— Разбира се, много неща се случиха от тогава. И сценарият мина през няколко редакции, значително е променен. Аз не казвам, че е невъзможно да дам ролята на друга. Предполагам, че и ти знаеш, че има актриси, на които тя би подходдала повече. Искам да кажа, в твоя случай, ние винаги сме знаели, че ти би я изпълнила против природата си — той замълча. — И, ами, дойде ми на ум, при положение, че ти се раздели с Левис и всички тези истории в пресата... Ами, че ти би могла да чувстваш сега, че тази роля не е за теб. Едно несимпатично действащо лице. Твърда жена, развод...

Сега, той не можеше да гледа в нея. Гледаше окаяно по посока на една картина върху стената. Елен се наведе напред.

— Грег — каза спокойно тя — коя си сондирал? Фонда? Римик? Някоя друга?

Гледайки към пода, той й каза. Елен въздъхна.

— И какво се предполага, че в този случай трябва да направя?

— Стейн мислеше, че би могла да пожелаеш да бъдеш освободена от своя контракт.

— Разбирам.

— Не ме гледай така, Елен — той се изправи. — Аз казах, че ще оставя на теб, това е. Казах му, че може би е прав. Може би ти си почувствала, че тази роля не е за теб, но си мислила, че вече е късно да я върнеш... Аз просто се съгласих да те попитам, това е.

Той я погледна в лицето, после започна да ходи напред-назад из стаята.

— Опитай за момент да разбереш моето виждане. Помисли за положението, в което се намирам. Върху това съм работил година и повече. Наистина се нуждая да направя този филм. Ако „Бягства“ стане хит това лято и после нещата тръгнат добре, ами, аз ще бъда в положение да започна веднага нови снимки, наистина да работя това, което винаги съм желал. И освен това, имам отговорност по

отношение на авторите, на тези, които помогнаха за развитие на сценария. Очевидно, аз те желая за съпругата. Но ако това означава всичко да бъде започната отначало, да се опитвам отново да търся кой да ме финансира — ами, тогава, очевидно, ще трябва да погледна на тази работа без емоции. Просто не зная, доколко лесно би било да се започне отначало, не зная как ще реагират хората, когато им кажа, че те искам теб за съпругата. Искам да кажа, че те биха могли да погледнат нещата, както вижда Стейн и тогава за къде сме? Аз трябва да...

— Добре, Грег. — Елен стана. — Можеш да направиш филма си. Аз ще телефонирам днес на Милтън и ще му кажа да се свърже с „Артистс интернешънъл“ и да ме освободи от моя договор. Представям си, че цялата работа би могла да се уреди много бързо. Сигурна съм, че чакаш с нетърпение да започнеш да снимаш. Не желая да имам чувството, че те задържам.

Червенината се оттегли, после отново нахлу в лицето му. Той се обърна настрани от нея.

— Елен, Исусе. Не зная какво да кажа. Имам предвид — мога да си представя как се чувстваш... Ако ти трябва време да обмислиш всичко — аз не съм дошъл тук, с цел да упражнявам насилие върху теб, искам да знаеш това. Разбирам, че не е лесно да се вземе подобно решение...

— О, ти грешиш. Изключително лесно е. Аз никога не работя с хора, които не уважавам.

Настъпи мълчание. Гертц се изчерви:

— Ти работи с мен в „Бягства“.

— Да, тогава те уважавах. Ти много ми помагаше.

— И ти не ме уважавах сега?

— Не, наистина. Ти се нагаждаш, ти действаш уклончиво... Сигурна съм, че знаеш това. — Тя студено се обърна. — Грег, по-добре е да си вървиш.

Настъпи отново мълчание, по-продължително този път. Тя усещаше борбата в него. После той каза:

— Добре. Приемам това. Ти не грешиш. Но така трябва да бъде на място като това — на повечето места стигат до това: ако искаш да направиш нещо, ако искаш да работиш, трябва да правиш компромиси.

— О, това е компромис, нали? — Елен се обърна и го погледна право в очите. — Разбирам. Това изглежда като нелоялност. Ако

наистина искаш да знаеш какво изпитвам, Грег, ще ти кажа, че чувствам ритник в зъбите. Аз ги получих доста в последно време. Още един в повече не променя особено нещата — дори, когато е от теб.

Той се отправи към вратата и Елен отегчено се обърна. Тя погледна през прозореца към градината и към ясносиньо го небе. В далечината над града реактивен самолет правеше страничен завой, преди да се приземи.

На вратата Грегори Гертц спря и се обърна назад:

— Има едно нещо, за което ти не попита.

— Какво е то?

— Не попита защо „Артистс интернешънъл“ или Джо Стейн правят това.

— Мислех, че е съвсем очевидно. Защо да си правя труда да питам?

— Аз бих си го направил — той замълча. — Не питай мен, защото аз не мога да ти кажа. Питай Джо Стейн, а още по-добре, питай Чад.

— Чад? — тя се вгледа в него. — Какво би могъл Чад да има с всичко това?

— Питай него — каза той. — Това е всичко.

Тя се обади на Чад, веднага след като Грег излезе. Той сякаш никак не беше изненадан да я чуе.

— Да, ами, може би трябва да поговорим — каза той, когато тя му обясни защо му се обаждаше. — Канех се във всички случаи да ти телефонирам. Доста съм зает тези дни. Много работи стават...

— Чад, знаеш ли нещо по този въпрос?

— Бих могъл да зная, съвсем малко. Ще ти кажа какво да направим — гласът му като че ли се проясни. — Ела утре следобед да прием чай.

Беше десет вечерта, бяха завършили вечерята преди един час и сега двамата сенатори — един републиканец и един демократ бяха станали по-разговорливи. От другата страна на хола на къщата в Джорджтаун, притежание на „Партекс“ и поддържана с персонал заради подобни случаи, Дру Джонсън видя, че Едуард му намигаше и той също бавно затвори едното си око. Едуард погледна към часовника

си, зад него Симон Шер спокойно стана и се приготви да тръгне към вратата.

— Отивам да проверя колата, ще се върна.

Вратата меко се затвори подире му. Нито един от сервитьорите не забеляза неговото излизане. Със забавен жест Дру им наливаше още „Чивас регал“.

Двамата сенатори бяха силно влиятелни мъже, а също така и много полезни. Бяха приложили тежестта на своето влияние там, където тя имаше най-голямо значение — в някои основни сенатски комисии, а в случая с демократа — в самия „Бял дом“. Сега, предизвикалото противоречия обединение се беше състояло и то точно по планирания от Дру Джонсън и Едуард начин. За това, че „Партекс“ ѝ оставаше много малко, за да стане най-голямата петролна компания в Съединените щати, Дру благодареше. Това той направи с ентузиазъм и очевидна радост: Дру никога не забравяше своите приятели, точно така, както не прощаваше и на враговете си.

И двамата сенатори, наградени с акции от филиал на „Партекс“, чиито връзки с търговската централа беше невъзможно да бъдат проследени, сега бяха възнаграждавани и с по-прости средства: една великолепна вечеря, изключителни вина, „Чивас регал“, черноборсни кубински пури. „Специално предназначени за Кастро, момчета!“ — отбеляза Дру с широка усмивка, пуфкайки настрана. — Да, господа! Доставя ми истинско удоволствие, когато запаля...

Едуард знаеше, че приближаваше времето за това, което Дру наричаше „забавление“, обявено с друго намигване.

За Едуард вечерята беше помпозна, а сенаторите отегчителни. Той беше по-малко привикнал към подобни прояви от Дру, който също не ги харесваше разбира се и винаги ги напускаше, когато нещата стигнеха до тази точка. Никога не участваше в подобни неща, но дори самият факт, че ги подкрепяше, го изпълваше с отвращение.

Не беше просто въпросът за „забавлението“, а нещо далече повече от това. Прикриването на подкупа, необходимостта от подкуп въобще го отвращаваше и го изпълваше със самообвинения. Когато беше по-млад и може би по-безскрупулен, той спореше, че резултатът оправдава средствата — с основание разбира се. Но, къде трябваше да бъде теглена чертата? През последните няколко месеца Едуард почувства, че я беше преминал по начин, който никога не беше

използвал преди. Цялата провлачила се история с това уедряване беше изцедила неговата енергия и внезапно разбра — беше променила неговия критерий. Той седеше там, без да казва нещо, с яд осъзнавайки, че беше компрометирал собствените си критерии при постигането на тази сделка и нямаше кого друго да обвинява, освен самия себе си.

— Напалм. — Един от главните поддръжници на президента Джонсън в Сената, беше започнал да се вълнува. През цялото време на вечерята той беше продължил да се връща все към темата за войната. — Поднеси на Виетконга вкуса му и той за шест месеца ще бъде свършен. Линдън знае какво прави.

Републиканският сенатор изглеждаше засегнат. Стегна се мрежата от бръчки около устата му.

— Исторически демократи? — той замълча. Имаше щипец, педантичен глас, който дори свободно поетото количество алкохол не беше успяло да омекоти.

— Историята показва, че това е измамен аргумент. — Той погледна по посока на Едуард. — Ако вземете например, опита на французите в Индокитай, смятам, че ще можете да разберете, че конвенционалната тактика, приложена в лицето на високо организирана и високо мотивирана — нека не се самозалъгваме, защото според техните представи те са високо мотивирани — една организирана офанзива...

— Пораженски разговор — демократът нетърпеливо го прекъсна. — Аз не желая да слушам подобен разговор. Нашите момчета са там, на бойното поле. Момчета на възрастта на синовете ми, и по-млади. Които умират за своята страна...

— Сънаборници на моето момче. Няма нужда да ми напомняте за това — републиканецът пое голяма глътка от питието си. — От стратегическа гледна точка, а сега аз говоря за стратегията, решението да се започне това бомбардиране е ненужна ескалация. Намесата на Съединените щати трябва да остане странична. В Сайгон...

— В Сайгон те не могат да се изпишкат в гърнето, ако ние не им кажем къде е то. В Сайгон дори не биха имали и гърне за пишкане, ако не беше заради...

— Момчета, момчета.

Демократът носеше по-зле пиенето от републиканеца, червенината на лицето му и повишения му глас накараха Дру веднага да се намеси, когато Едуард с лице стегнато от потиснат гняв се изправи.

— Момчета, ще изоставим темата за политиката или какво? Аз съм поканил гости, и не бих искал те да си помрачават настроението с второто пришествие. Хайде сега, спрете, приберете шпагите, запалете нова пура...

Демократът повдигна рамене. Той се ухили като овца, посегна към кутията с пурите и не успя да я стигне. Вратата се отвари и се появи главата на Симон Шер. Той хвана намигването на Едуард и кимна.

— Дру, сенатори, ако ме извините... — Едуард вече вървеше към вратата.

И тримата се изправиха на крака. Дру го прегърна, двамата сенатори се ръкуваха, без особен ентузиазъм. Беше смущаващ момент, в който взаимното нехаресване дори се опипваше, но беше спасен от едно отклонение.

Отвън се чу изсвистяване на гуми, като при спиране на кола, затръшна се врата, разнесоха се женски гласове и смях. Забавлението беше пристигнало. Двамата сенатори размениха бързи погледи, Дру простена, Симон Шер и Едуард тихо се измъкнаха от салона.

Те излязоха от къщата, и тръгнаха по тухлената настилка. Покрай тях минаха три скъпо облечени жени: три високи, грациозни фигури сред парфюмен облак в нощния въздух, после вратата зад тях се затвори.

Може би Симон Шер беше съблазнен, той погледна назад и въздъхна, после се обърна към чакащия линкълн. Едуард, който не беше съблазнен, въпреки това почувства внезапно болезнено съжаление, носталгия, копнеж за женско присъствие. Да бъде с жена, да докосва нейната кожа, да гали косата ѝ, да разговаря за нещо друго, освен за манипулации с власт и пари — точно тогава той болезнено го пожела. Беше изминало много време, откак не беше държал каквато и да е жена в ръцете си.

Той спря за миг, загледан към празните стъпала, към затворените кепенци, после с малко ядосан жест, също влезе и седна на задната седалка на партекс линкълна. Те отиваха директно на летището. От

края на януари той беше пътувал в Средния Изток, Канада и Япония. Преговорите по уедряването бяха отнели много повече време, отколкото се очакваше. Беше отсъствал твърде дълго.

— Моля?

Те караха покрай Потомак, повърхността на реката проблясваше на лунната светлина. Гледайки през прозореца на колата, Едуард осъзна, че Симон Шер му беше задал въпрос.

— Казах, предполагам, че не си имал време да следиш събитията в „Сфера“, а станаха някои неща през последните два месеца.

— Не, не съм имал време да проследя нищо около „Сфера“ — Едуард като че ли беше отегчен. — Аз съвсем не съм мислил за „Сфера“. Видях резултатите за „Оскар“, това е. Какво става?

— Ами, както ти казах, станаха някои събития, доста неочаквани. Самият аз не съм съвсем сигурен какво става. Имах доста проблеми с Анджелини.

— О, защо?

— Ами, както знаеш, стои въпросът за „Елис-2“.

— И „Елис-3“ беше казал ти, доколкото си спомням.

— Трилогията, да. За тази възможност ми каза Елен Харт, не Анджелини, и когато Анджелини научи, че аз зная, разбира се, много се ядоса. Тогава започнаха проблемите, и оттогава те се умножават.

— Мисля, че се беше стигнало до споразумение, че ние ще сключим отделни договори за двете продължения? За третото дори няма сценарий.

— Беше уговорено. По принцип беше също уговорено, че снимането на „Елис-2“ ще бъде отложено до края на годината, защото Елен Харт не беше свободна да прави снимки през април — времето, когато Анджелини искаше да започне. И така, както се случи, аз смятах, че не се получи зле, тъй като в „Елис-2“ имаше много положения, които до голяма степен ни тревожеха...

— Ти искаше да преработиш бюджета, доколкото си спомням?

Едуард го погледна и Симон Шер въздъхна.

— Точно така. Ние го завършихме накрая, след месеци непреклонност от страна на Анджелини. Това беше повече от непреклонност, бих казал, че той съзнателно създаваше пречки.

Всъщност искаше „картбланш“ и мисля, че се надяваше — като отлага до церемонията с раздаването на академичните награди да се окаже в по-добра позиция при преговорите. Той искаше десет милиона, накрая ние върнахме на 6–7 милиона долара аз мисля, че това ще бъде недостатъчно. Има лесен начин да се направи известно увеличение, без това да се отрази на обединението. И после, стои въпросът за разносните след производството. Анджелини е установил за себе си много стегнато разписание: двайсет и пет дена снимки, шест месеца от началната дата до окончателната редакция...

— Той винаги досега се е придържал към това разписание...

— Никога не е работил по подобно разписание. Периодът след производството на „Елис-1“ трая почти една година. Той клечеше над филма като кокошка над яйце. А „Елис-2“ е по-дълъг и по-мощен. Аз не вярвам в бюджета, все още мисля, че е направен с кристална топка за гадаене, не вярвам също така и в разписанието. Бих казал, че наполеонските тенденции у Анджелини се очертават все по-ярко. Тези осем „Оскара“ са го побъркали.

— Симон, ти като че ли почти не харесваш този човек...

— Ти отлично знаеш, че не мога да го понасям, и никога не бих могъл. Обаче той прави хубави филми и касовата печалба от „Елис-1“ е феноменална за такъв сериозен филм. Фактът, че когато той седи в моя кабинет и пие чай, аз с най-голямо удоволствие бих му сложил стрихнин, няма значение... — Шер замълча. — Не, работата е, че нещо става, нещо, чийто мирис никак не ми харесва и аз все още не зная какво е то.

— Кажи ми.

— Ами, в края на януари, ние теоретически бяхме установили как да върви всичко. Имахме бюджет и снимачно разписание, имах установена и датата на започване: първи юли. Всичко ни беше подредено, с едно изключение, и Анджелини се запъна отново.

— Какво беше това изключение?

— Участието на Елен Харт.

Настъпи мълчание. Шер чакаше. Точните причини за намесата на Едуард в работите на „Сфера“ никога не му бяха изяснявани и той беше достатъчно внимателен да не пита. Но неговата близост с Едуард в продължение на дълъг период от време беше изострила интуицията

му: той подозираше, че въпросът за Елен Харт беше ключът, което правеше още по-трудно това, което му предстоеше да каже.

— Участието на Елен Харт е жизненоважно — гласът на Едуард беше станал студен. — Без нея продължение не би могло да бъде направено — той замълча. — Преди да замина му беше дадено да разбере, че повече или по-малко това се подразбира.

— От самото начало Анджелини настояваше тя да го прави. В това отношение е непоклатим.

— Мислиш ли, че греша?

— Искам да кажа, че ние не можахме да разберем, защото всеки път, когато се опитвахме да придвижим контракта на Харт, той ни предупреждаваше да не го правим. Както знаеш — Шер се поколеба — те са в много тесни работни отношения. И Анджелини е много покровителствен по отношение на нея. Много. Той повече или по-малко ме информира, че ако ние вземем нещата в свои ръце и напреднем със споразумението за договора с нея, цялата работа можела да пропадне. Той настояваше, че е от есенциална важност да бъде избран абсолютно точния момент за това. При нормални обстоятелства, аз бих му се наложил. Но последните няколко месеца бяха всичко друго, но не и нормални.

Нещо в неговия глас накара Едуард да се обърне и да го погледне отблизо. Той рязко каза:

— Какво се е случило?

— Ами, от една страна, нейният брак беше прекъснат. Това беше първият аргумент за отлагането.

— Чух това. — Едуард погледна настрани. — Това беше миналата година. Видях в някакъв вестник заглавие относно раздялата.

— През тази година имаше също много проблеми.

— Разбрах, че тя не е спечелила „Оскар“... — Едуард го погледна.

— Не, тя не спечели — устата на Шер се сви. Той се колебаеше, после хлъзна един плик през седалките. — Предположих, че ти не си имал възможност да видиш тези неща, така че ти приготвих копия. Това са само някои, и страхувам се, не непременно най-лошите...

Едуард отвори плика. Запали лампичката за четене към задната седалка и изтегли вестника. Погледна само най-горното копие и само първата страница, после прибра всичко обратно в плика.

— Аз не считам за необходимо да чета неща от този род.

— Зная това. При нормални обстоятелства, аз също не бих ги чел — гласът на Шер съдържаше лек упрек. — Обаче смятам, че трябва да им хвърлиш поглед в самолета, може би. Тогава би могъл да разбереш защо така гледам на схващането на Анджелини. Това наистина не изглеждаше добър момент да се окаже натиск над Елен Харт да подпише контракта и да бъде притеснявана за каквото и да било друго.

— Разбирам.

— Мислех, че той беше загрижен за нейното благополучие. Приемах, че това беше причината...

— А сега, имаш ли причина да мислиш иначе? — Едуард остро го изгледа.

— Да, страхувам се, че да. — Шер се колебаеше. Бяха стигнали до летището. Той пречисти гърлото си. — Мисля, че той създаваше пречки по съвсем различни причини, които нямаха нищо общо с грижа за Елен Харт, дори обратното всъщност.

— Говори точно.

— Добре. Аз смятам, че той може би съвсем нарочно е саботирал работата по филма, в който тя щеше да участва през пролетта. И мисля, също така, може би греша, че той скоро ще поеме целия проект за „Елис“ от „Артистс интернешънъл“ и от Джо Стейн.

— Искаш да кажеш да скъса напълно със „Сфера“?

— Точно така. И с Елен Харт като част от пакета, излишно е да се казва.

— Как разбра това?

Шер любезно се усмихна и каза:

— Никога не съм се срещал лице в лице с нейния съпруг. Но станах много добър приятел с Ребека Стейн... Ние имаме много общи неща. Тя не може да понася Анджелини и винаги е харесвала Елен Харт. Още по-важното е, че тя не обича да гледа как някой е използван.

— И това ли е, което се случва?

— Страхувам се, че е така — въздъхна Шер. — Да, мисля, че е така.

Колата спря. Настъпи тишина. Едуард гледаше навън, към светлините и сградите на автострадата, където неговият самолет го очакваше. За миг годините се свиха една в друга и той се видя с Кристиан обратно на летището в Плимут, на път за Рим, когато беше

мислил, че търсенето беше приключено. Той видя отново библиотеката на Принц Рафаел и нейните бронзови произведения на Бернини. Спомни си ниската, дебела фигура на Чад Анджелини и как Анджелини му беше разказал за своя филм, беше му разказал и за жената, която Едуард обичаше, доверително — върховно доверително, че той, Анджелини я разбира и може да я контролира.

Оттогава Едуард знаеше, че беше започнало едно състезание, което беше продължило от разстояние през последните пет години, въпреки че Анджелини не бе дал да се разбере този факт. Анджелини беше негов съперник, той го беше почувствал тогава, остро го чувства и сега. Не Левис Синклер, никой от другите мъже, с които Елен би могла или не би могла да бъде свързана: Анджелини.

Беше го намразил от пръв поглед. Сега, застанал на пътеката, насипана със сгур, той го мразеше отново. Симон Шер го докосна по ръката, гласът му беше извинителен.

— Едуард, ти по-добре ми кажи какво искаш да направя.

Едуард погледна към часовника си. Беше почти дванайсет, на 17 май — рождения ден на Кет. Той се колебаеше.

— Утре трябва да бъда в Париж. Би трябвало да бъда там днес. Има ли някакъв начин, с който ти би могъл да възпрепятстваш Анджелини, да му попречиш да направи каквато и да е решителна крачка по отношение на „Артистс интернешънъл“ в продължение на поне двацет и четири часа?

Симон Шер се усмихна със своята любезна усмивка:

— Ами, това са неговите наполеоновски тенденции, това е неговата мегаломания...

Той остави фразата да се разнесе из въздуха, знаеше, че Едуард щеше да разбере. И той разбра.

— Този път му се обади най-напред рано сутринта, и му кажи, че имайки предвид европейските печалби от „Елис“, ние имаме намерение да ревизираме бюджета за продължението, като го повишим. Кажи му, че може би ще стигнем до десетте милиона, които той е искал. Можеш ли да разбереш какво Стейн би могъл да предложи?

— Вероятно.

— Добре, опитай. И го удвои два, три пъти. Толкова, колкото мислиш, че ще поеме. Но го спри да прави каквото и да е за утрешния

ден. И, ох, телефонирай ми веднага щом аз пристигна в Париж, когато ще съм имал възможност да прочета тези... В ранния следобед, парижко време.

Полетът премина в чудесен слънчев ден. Улиците и булевардите на Париж бяха изпълнени с хора, празнуващи пролетта. Кафенетата бяха претъпкани. Сена блестеше. Във въздуха се разнасяше ароматът на липов цвят.

Едуард стигна до кантората на „Дьо Шавини“ малко преди два следобед, парижко време, и си поиска черно кафе.

Мари-Од, невъзмутимата му главна секретарка, сега омъжена, с нейното ненакърнено спокойствие; от напрежението да се справя със съпруг, две малки деца в допълнение към нейните отговорности към „Дьо Шавини“, му донесе кафето и строго го погледна. Когато дръзваше, тя беше склонна да се държи началнически. Известно майчинско отношение прозираше понякога в маниерите ѝ. Тя беше работила за Едуард повече от осем години, и не беше лесно да бъде отстранена.

— Какъв ден е днес? — каза тя с твърд тон в гласа.

Едуард вбесено я изглежда. Той разчиташе тотално на нея. Държеше както на нея, така и на семейството ѝ, но не обичаше тя да се държи с него като с дете, въпреки това препирнята им го забавляваше.

— 18 май.

— О, ти знаеш, мислех, че си забравил. Мислех, че просто си загубил нишката. Последната нощ си бил във Вашингтон Ди Си. Вчера сутринта си бил в Сиатъл. Онзи ден си бил в Токио...

— Много добре зная това. Сега съм тук.

— Не би трябвало да си тук. Трябва да си в леглото. Ти страдаш от самолетно объркване на времето.

— Не страдам от никакво самолетно объркване. Никога не съм се чувствал по-добре. Може би още малко кафе?

Неговата секретарка му наля кафе. Тя му го подаде през бюрото, сгъна ръката си и се намръщи:

— Аз съвсем съзнателно водих точни бележки за срещите днес следобед...

— Отлично — продължи той, — би могла да отложиш всички ангажименти за тази вечер, също така.

Тя започна да се усмихва. Триумфален блясък се появи в очите ѝ. Поне веднъж и той се беше показал чувствителен. Той ще остане тук един, два часа, достатъчни за да направи своята рутинна проверка и после ще се върне в Сен-Клод, за да си почине. Този невъзможен мъж щеше да постъпи като нормален човек с неговата нормална физическа слабост, поне веднъж...

— Защото — каза Едуард, виждайки триумфалния блясък, — аз имам да свърша тук твърде много работа. Няма да напусна преди осем, може би и по-късно. Ах... — във външния кабинет зазвъня телефон. — Това трябва да е Симон Шер. Би ли ме свързала?

Секретарката му въздъхна. Тя напусна стаята, свърза разговора и после на другата линия телефонира на майка си, която можеше да се справи и с най-трудната работа, когато се наложеше. Майка ѝ трябваше вместо нея да напазарува, да приготви вечерята и да сложи двете малки в леглото...

— Майко, малък проблем... Да, страхувам се, че е така. Не съм сигурна. Поне до осем...

Майка и въздъхна:

— Девет. Нека сме реалисти — тя замълча. — Така, значи той се е върнал тогава?

Късно същия следобед Едуард бързо напусна своя офис, беше закаран в представителния салон на „Дьо Шавини“ и беше заведен право в трезора. Там възможните подаръци за Катарин, както миналата година, бяха определени за неговия преглед. Тази година той закъсня да го направи и поради тази причина може би, годишният ритуал му се струваше по-празен от преди. За първи път откри, че изпитва нетърпение. Беше неспокоен да се върне в кабинета си, неспокоен да се върне в битката.

Нейният пети рожден ден. Пет години. Той избра подаръка бързо и без дълго обмисляне: огърлица от пет наниза перли с пет различни големини — по една за всяка година. Заедно с другите подаръци те бяха сложени в сейфа. Бяха изминали по-малко от десет минути.

Изкушаваше го мисълта незабавно да се завърне в Сен-Клод или да изпрати куриер да му донесе малкия плик, който той знаеше, че го очаква, запазен от Жорж на сигурно място. Тазгодишната бележка от Мадлен, тазгодишната снимка. Той искаше да ги види, искаше да ги подържи в ръцете си, но тази необходимост не беше толкова силна, както обикновено.

Друга връзка имаше сега, по-силна от тази, които те му осигуряваха — инстинктът му подсказваше това. За добро или за лошо, някаква криза се приближаваше. Той се завърна в своя офис. Куриер не беше изпратен.

В осем, проявявайки жалост, той позволи на Мари-Од да си тръгне. В девет все още беше на бюрото си, също в десет и в единайсет. Последният час между единайсет и полунощ като че ли измина много бавно и Едуард с раздражение очакваше следващото обаждане на Шер. Той мислеше за вестникарските истории, които беше прочел някъде над Атлантическия океан.

Те го поболяха, въпреки че си беше мислил, че бе свикнал до сега с този вид журналистическа техника. Вътрешното преплитане на лъжа и истина, внушаването на вина чрез асоциации, използването на инсинуацията — всички тези техники бяха използвани в миналото и против него. Но никога не бе ставал жертва на толкова гадна и толкова продължителна кампания, като тази. И фактът, че това трябваше да се случи на Елен и че той не бе имал никаква представа за него, че не беше направил нищо, го караше неудържимо да се ядосва на себе си.

Също така не разбираше, както Шер предния ден, тези хитри лавирания през последните месеци. Умът му прехвърляше всичко, което Шер му беше казал през изминалите няколко часа, и то все още не добиваше смисъл за него. Фактът, че Елен беше отказала да се обвърже с продължението на „Елис“ му даваше надежда. В следващия момент надеждата се изпаряваше: при стеклите се през последните месеци обстоятелства този отказ би могъл да има много обяснения. Дали Анджелини нарочно беше саботирал филма, който Елен трябваше да направи за „Артистс интернешънъл“, и ако беше така, защо? Това не се свързваше с плановете за „Елис-2“: Елен просто би завършила единия филм и би продължила да работи с Анджелини в другия.

Той уморено прокара ръка през очите си. Разбираше, че предишната пъргавина го напускате, че умът му беше изтощен и не работеше така бързо, както би искал. Умората също така изцеждаше и оптимизма и както преди почувства приближаващата криза. Изправи се и си наля малко арманяк, изпи го, после си наля още едно черно кафе. Кризата, ако изобщо имаше такава, беше свързана с работата на Елен, не с него. От много дълго време не беше си позволявал да прави това, но сега, седейки на бюрото си, той погледна към бъдещето, прибави и изминалото вече време и се запита в кой момент би трябвало да си признае, че беше сгрешил. В срок от шест месеца? Година? Знаеше, че това нямаше да бъде много далече и точно когато телефона звънна, той притъпено си помисли: „Анджелини победи“.

— Това свърши работа — Шер беше изтощен, — убедих го да отложи решението си за още двамайсет и четири часа. И за да го постигна, трябваше да стигна до дванайсет милиона. Той сега възбужда съперничество между нас и Стейн. Каза, че утре следобед ще се срещне с Елен Харт и че тогава ще получи от нея потвърждение за абсолютно твърдото ѝ обвързване. Щом веднъж го получи, каза той, щял да се върне при мене за по-нататъшни дискусии.

— За по-нататъшни дискусии? Искаш да кажеш, че той мисли, че може да ни бутне по-нагоре от дванайсет милиона? Трябва да е луд.

— Едуард, аз винаги съм мислил, че той подлежи на освидетелстване. Обаче, в този случай това е направо пазарене. Може би знае, че ние няма да спрем на дванайсет и не го интересува. Той ще го използва като цифра в преговорите си със Стейн, това е всичко.

— Стейн няма да даде толкова много.

— Би могъл.

— Ако Елен Харт не се обвърже, Стейн също няма да се докосне до проекта.

— Очевидно не. Но според Анджелини, ще го направи. Той беше съвсем категоричен по този въпрос — Шер замълча. — Знаем какво ще кажеш и аз вече го направих. Утре сутринта имам среща с режисьора на другия филм, Грегори Гертц. Той може би бил способен да ни каже нещо полезно, но почти е сигурно, че няма да го направи. В такъв случай не ни остава голям избор. Щом веднъж Елен Харт се обвърже с „Елис-2“, Анджелини ще държи всички карти. Той може да я вземе при Стейн, може да остане с нас. И страхувам се, мисля, че тя ще се

съгласи. Анджелини има невероятно влияние над нея. При нейната сегашна дилема, шансът да работи с някого, когото познава толкова добре. И да изпълнява ролята на предизвикваща симпатии героиня в продължението на един установен хит... — той замълча. — Ще видя дали ще мога да изровя нещо, но засега смятам, че трябва да приемем възможността, че сме на път да загубим Анджелини и нея.

От другата страна на линията настъпи мълчание. След дълга пауза, Едуард строго каза:

— Симон, ти изглежда си много уморен. Аз съм уморен. Върви и се наспи. Ще говорим отново утре сутрин...

След това Едуард напусна офиса и се върна в Сен-Клод. Минаваше един часа, когато стигна до къщата и целия оптимизъм, който беше изпитвал преди, сега го беше напуснал. Всичко, което беше казал Симон Шер беше разумно. Тя щеше да се съгласи да направи продължението и след това продължението на продължението. Една година, две години, може би три. Не, той знаеше, че не би могъл да поддържа толкова дълго своята собствена надежда и вяра. Пет години вече бяха твърде дълъг период, за да продължи да се доверява на измамни илюзии. „Тези отломки аз подпрях на моите руини“ — този стих възникна в съзнанието му, както вървеше към къщата, той го чу, изречен с гласа на Хюго Глендининг. В класната стая, когато той за първи път беше чул тази поема и този стих те означаваха малко за него, разбра ги сега.

В своя кабинет, както винаги по това време на годината, той намери първите, най-ранни рози, огън запален с ябълково дърво, чийто аромат винаги му напомняше за детството в Лоара. Гарафата с арманяк, креслото, дръпнато до камината. В спалнята лампата запалена, чаршафите разгънати, леглото подготвено. В съблекалнята зад нея неговите сутрешни дрехи вече лежах подредени. Всичко беше свършено и точно, както винаги. Той огледа стаята и се отврати от реда и празнотата ѝ.

Жорж, както винаги ненатрапчиво се суетеше. След ритуалните запитвания и ритуалните отговори, след като той постави арманяка и чашата до лакътя на Едуард, и се увери, че креслото се намираше в правилен спрямо камината ъгъл, той се поколеба. Едуард желаше той да напусне, но не му даваше сърце да го каже. Той погледна върху малка сребърна табличка Жорж му поднасяше не едно, а две писма.

Той погледна към Жорж. Лицето на прислужника беше напълно неразгадаемо.

— Първото пристигна в началото на февруари, господин барон. Аз забелязах, че то носеше обикновена пощенска марка и затова го запазих на една страна. То в известен смисъл представляваше дилема. Почувствах, че не трябва да го препращам на вашата секретарка — отбелязано е с „лично“, виждате ли? И ми се стори неразумно да се опитам да ви го препратя, докато пътувахте. Другото пристигна на определената дата, и точно както вие ми казахте, това разбира се го задържах. Но наистина не бях сигурен какво да правя, надявам се, че съм постъпил правилно.

Сега лицето на Жорж не беше толкова неразгадаемо, Едуард можеше да види неспокойството в него, да го усети в гласа му. За момент изпита симпатия и обич към Жорж. Защото не бе лесно за него, макар и веднъж, да признае своята неувереност и да бъде несигурен в правилното си действие. Той мразеше грешките, а вече не беше млад.

— Постъпил си правилно, Жорж, благодаря ти.

Облекчението веднага стана очевидно. Жорж внимателно постави табличката на масата и се оттегли.

Едуард погледна към двата плика. Принуди себе си да отвори по-напред илика на Мадлен.

Този път две снимки: едната на Кет, която дава чай на едно събрание от кукли с тържествени лица, другата на Кет и Елен в градината. Това нарушение на нравилата го извади от контрол. Той изпусна снимките да паднат и бутна, непрочетена на една страна бележката на Мадлен.

Грабна другия плик, не позна почерка и беше трудно да го отвори, защото ръцете му внезапно бяха загубили своята увереност.

Там имаше няколко страници, той погледна адреса в началото на страницата и написаните думи запламтяха. Почти пропусайки ги от внезапно вълнение, той обърна на последната страница и погледна подписа — думата, която той беше чакал толкова дълго.

Ръцете му станаха по-устойчиви, върна се обратно към първата страница. „Скъпи, Едуард“. Той приближи листовите към светлината и подпря глава. Започна да чете писмото, което Елен му беше изпратила преди три месеца.

— Градът на ангелите, цитаделата на мечтите.

Те стояха на балкона, пред студиото на Чад и гледаха надолу към Лос Анджелис. Чад въздъхна.

— Влез вътре. Радвам се, че дойде. Ще направя чай.

Елен го последва в стаята. Всичко беше както преди, както винаги. Тя седна на единия от сивкавите, без облегалка столове погледна в двата телевизора. На единия от тях вървеше черно-бял филм, и след няколко минути, през които тя едва виждаше проблясващите образи, разпозна филма „Третият“. На мястото, където беше разположен панаира, в следвоенна Виена, Джоузеф Котън и Орсън Уелс се возеха на голямото колело. Тя погледна настрана. На другия екран един будитстки монах се заливаше с бензин. Той стоеше спокойно, кръстосал крака, шафранено жълтите му роби бяха грижливо надиплени. Когато пламъците образуваха венец около тялото му, той не помръдна.

Тя се изправи и затвори телевизорите. Върху пода до столовете имаше купчина от вестници и списания. Без да се навежда тя видя собственото см лице и познатите заглавия. Без коментари се обърна настрана и седна отново точно, когато Чад се върна с чая.

— Ох — той като че ли беше раздразнен, — ти си ги спряла. Това беше „Третият“. Любимият ми филм. Един от любимите. — Той бутна канчето с чай в ръката ѝ и с любезна, жълтозъба усмивка. — Помниш ли как свършва?

— Помня как свършва.

— Един дълъг кадър. Камерата въобще не се движи. Това е невероятно продължение. — Чад се настани срещу нея. — Гледайки направо по пътя към гробището. Те току-що са погребали Хари Лайм. Оголени дървета — липи, може би. Джоузеф Котън просто стои там, очаквайки, а Алида Вали върви надолу по пътя, направо към него, направо към камерата. Мислиш, че тя ще спре, когато стигне до него, но тя не спира. Не, тя продължава покрай него. Никой не казва нито дума. Чуват се само звуци на цитра. Невероятно. Аз веднъж му измерих времето. Той я обича, разбира се.

— Казах ти, Чад, спомням си го. И не съм дошла тук, за да гледам филм. Дойдох, за да разговарям.

Тя млъкна. След като беше гледал към телевизора с копнеж, Чад сега насочи поглед към купчината вестници на пода. Той се усмихваше.

— И също така, бих желала тези тук да не бъдат поставени на толкова видно място — каза Елен. — Трябваше ли да ги оставиш тук? Нагледах им се достатъчно през последните месеци.

— Ах, Елен, извинявай, съвсем не помислих...

Той изведнъж се изправи, грабна купчината вестници и се затътри с тях в най-отдалечения край на стаята. Остави ги върху сандъците за опаковка и се дотътри обратно.

— Беше ли всичко това вярно? Това нещо?

— Отчасти. Той беше мой баща, Чад...

— И ти наистина си отраснала в този фургон?

— Да. Слушай...

— И този майор Калвърт, който скоро умря, той наистина ли беше твоят първи любовник? Забременяла си и си абортирала, и...

— Чад, за бога. Ще оставиш всичко това, нали?

Елен ядосано се изправи и се обърна настрана. Нед Калвърт беше умрял два дни след появяването на историята във вестниците. Върху кормилото на колата си.

— Искам да говорим за „Дълга раздяла“, не за „Елис“. Това е абсолютно различно нещо. Лиз е симпатичен характер. В съзнанието си хората те свързват с Лиз. Междувременно те ще те видят в продължението — ами, всичко ще бъде изчистено, целия този боклук от хартии, това е всичко. И тогава те пак ще започнат да гледат на теб по стария начин. Твоите проблеми ще бъдат свършени — усмивката му стана по-широка. — „Елис“ може да направи това за тебе. Аз мога да направя това за тебе, никой друг.

Елен остави канчето от чай на пода. Внимателно каза:

— Ами, това е много добре за теб, Чад. Сигурна съм, че трябва да ти се чувствам благодарна. Но, знаеш ли, странното нещо е, че повече никак не ме интересува какъв е моят имидж. Нито ме интересува какво всички тези хора отвън мислят за мен.

— Това не е вярно. Ти трябва да държиш — той я прекъсна. — Те направиха това, което си. Ти се нуждаеш от тях.

— Не, не се нуждая. И аз нямам намерение да им разреша да определят коя съм аз и какво да правя. Не те и не също така и ти, Чад.

Тя замълча. Настъпи кратка тишина. Чад я наблюдаваше напрегнато. Би искала да постави още един въпрос, въпреки че вече знаеше отговора.

— Продължението — каза тя. — „Елис-2“, кога си планирал да го правиш? През юли ли?

Той веднага изпита облекчение:

— Ами, ние бихме могли да почакаме дотогава, разбира се — той се наведе напред. — Но, аз си мислех, че сме готови да започнем. Можем много бързо да уредим формалностите. Ти няма да правиш филма на Гертц — свободна си. Така че смятам, че можем да започнем снимките най-късно в средата на юни... Ще сме добре снабдени и няма да имаме никакви спънки, разбира се.

— Ще имаш затруднения. — Елен се изправи. — Аз няма да го правя.

— Какво?

— Ти си уговорил всичко, нали? — тя студено го погледна. — Ти си уредил цялата работа с Джо Стейн. Ти каза, че преминаваш към него и към „Артистс интернешънъл“ при две условия...

— Едно условие — повече пари. Това е всичко. Това беше въпрос да се постигне такава бюджетна сума, от каквата филмът се нуждаеше. Това стигна до там, че...

— Две условия. Повече пари, и че аз няма да правя „Дълга раздяла“ с Грегори Гертц. Това е било, нали, Чад?

— Не, не беше. Аз нямам нищо общо с това. Това е луда идея. Това беше въпрос на точна преценка за момента, въпрос на имидж, вече ти казах...

— Да, ти вече ми каза, но аз не ти вярвам. Познавам те твърде добре, Чад. Започнах да разбирам как оперираш ти. Макар, че защо, за бога, трябва да те интересува, че аз щях да правя онзи филм, не зная...

— Искях те за „Елис-2“. Написах го за теб... — Гласът му стана дрезгав. Той сега се беше изправил и пристъпваше от крак на крак.

— Чад, не виждаш ли, че няма никакво значение? По времето, когато ти ми даде този сценарий, аз вече почти бях решила да направя онзи филм...

— Ти вече направи един филм с него. Защо ти е да правиш и друг? — той се колебаеше. — Във всички случаи, аз не обичам Гертц.

Ненавиждам го. Аз те направих звезда, а сега той се опитва да експлоатира това. Той те крадеше, това е.

— Няма да ти позволя да направиш това, Чад. Няма да ти позволя да се опитваш да ръководиш моя живот...

Елен гневно се обърна настрана. Тя отиде до балконската врата и Чад бързо я последва.

— Какво правиш?

— Чад, аз си отивам.

— Не, почакай? — Той я настигна и хвана ръката ѝ. На Елен неговото докосване беше неприятно и тя го отблъсна. Чад незабавно си свали ръката.

— Не си отивай. Постоай само за миг. Има нещо, което искам да ти покажа. Моля те, Елен, остани още малко. И аз ще ти кажа. Кълна ти се. Ще ти разкажа всичко.

Елен се колебаеше. За нейна изненада, Чад изтича през стаята и отвори вратата в другия ѝ край. През нея тя можа да зърне една площадка и стълби, водещи надолу.

— Моля те. Ела с мен. Няма да е задълго.

— Чад, аз във всички случаи трябва да си тръгвам. Обещах на Кет, че няма да се бавя...

— Пет минути, наистина.

Той излезе на площадката и след малко Елен го последва. Правеше го неохотно и също така, даваше си сметка, че се страхуваше, затова беше споменала Кет. Извинението беше невярно, Кет заедно с Каси беше излязла за целия следобед.

Тя се спря в най-горната част на стълбището. Чад беше стигнал до средата му и гледаше към нея.

— Моля те — каза отново той. — Аз искам да разбереш, искам да ти обясня.

Елен започна да слиза и Чад се усмихна, той забърза пред нея. Въпреки своето притеснение, Елен с любопитство се оглеждаше наоколо.

Имаше малко за гледане. Стълбището беше непостлано, перилата му и стените бяха боядисани в бяло. От основите на стълбището следваше коридор, по чиито стени се редяха затворени врати, и който беше осветяван от по един прозорец в двата края. И на двата прозореца

сенниците бяха спуснати до долу. Коридорът миришеше на препарат за дезинфекция и на влага.

— Оттук.

Чад вървеше с леки, тихи стъпки по коридора към третата стая. Той спря отново и изчака Елен да го настигне. Поглади реверите на своя черен костюм, погледна я с приведена на една страна глава и с усмивчица на устните.

— Това е моята стая, където работя. Мисля, че ще я харесаш, длъжна си да я харесаш.

Той присегна за ключа, завъртя го и със замах отвори вратата. После отстъпи и пусна Елен да влезе.

Тя направи една голяма крачка напред, препъна се и спря. Мълчаливо започна да разглежда стаята. Зад нея Чад въздъхна с нервен кикот.

Стаята не беше голяма и приличаше на килия. В нея имаше един прозорец, чиито бял сенник беше закован и после облепен с лента. Имаше едно спретнато подредено тясно легло, едно бюро с напълно гола повърхност и един стол. Стаята беше празна, с изключение на снимките, а те бяха навсякъде.

Те покриваха тавана и четирите стени и бяха хиляди. Някои бяха изрязани от вестници и списания, други бяха рекламни афиши от филмите, които тя беше правила с Чад, хиляди нейни образи, някои големи, някои малки, някои цветни, някои в черно и бяло. Във всяка снимка тя беше сама и всяко друго лице около нея бе внимателно изрязано. Той, този налудничав колаж беше внимателно и старателно съставен, всяка снимка точно се съединяваше със съседната и края на всяка повърхност беше лакирана, така че те блестяха. В центъра на пода, почти род краката ѝ се намираше постерът, който бяха използвали за „Пряк път“ — момиче в бяла рокля, тя в бяла рокля внимателно залепен за пода. Той беше малко прашен. Чад се наведе и суетейки се го избърса. После се изправи и гордо се усмихна.

— Аз започнах сега следващата стая — каза той. — Първо тавана, после стените, после пода.

— Чад, защо?

Елен се завъртя около него, очите ѝ се разшириха от изненада и смущение. Настъпи тишина, Чад въздъхна.

— Не ти ли харесва? Аз мислех, че ще ти хареса.

— Чад, не е там въпросът... — Елен усети, че ужасна болка на съжаление стегна сърцето ѝ. Целият ѝ гняв изчезна. Тя се опита да намери някакви думи, които не биха го обидили, но не откри нищо подходящо, нищо, което беше възможно да се каже.

— Може би разбираш сега. — Чад кратко и трепетно пое дъх. — Аз не можех да ти позволя да отидеш във филма на Гертц. Не беше правилно за теб. Ти не трябва да работиш с Гертц. Ти трябва да работиш с мене. Така че, вярно е. Аз отидох при Джо Стейн и му предложих сделка. Той я прие веднага. Знае, че ще го направи. Режисьори като Гертц са нищо. Холивуд е пълен с мъже като Грегори Гертц. Малък талант, известна енергия, известен ум. Но той не е артист, Елен. Не е като мене.

Той спря за момент, учестено дишайки, с интензивно взрян в Елен поглед.

— Аз мислех, че ти ще разбереш, когато видиш посвещението на сценария, който ти дадох. Написах датата, и всичко. Датата, в която се срещнахме.

— Зная, че си го направил, Чад. Но...

— Просто не мога да разбера тогава. Как можеш да видиш това, да прочетеш сценария и да не го играеш. Това няма никакъв смисъл. Това ме огорчава. Това е като че ли... като чели ти не ме обичаш.

— Чад, виж, ние сме приятели и сме работили заедно, но...

— Ние не сме приятели. Не трябваше да го казваш, това не е вярно, знае? — Той леко се премести, така че блокира пътя ѝ към вратата. — Аз не искам да употребя думата „любов“. Тя е тъпа дума. Хората казват „любов“, а мислят „секс“. Аз нямам предвид това, не се интересувам от това. Аз не искам да те целуна, не искам да те докосна — той се прекъсна и нададе лек кикот. — Аз докосвам твоите снимки, понякога през нощта. Това е различно. Аз искам да правя филм с теб — знаеш, ако ние бяхме оставени сами на себе си... — Той внезапно потръпна и се обърна настрани от нея. — Искам да те снимам с камерата сега, бих желал... Елен, нека да взема камерата си. Моля те, нека...

— Чад, не.

Той се спря, обърна се отново и килна глава на една страна, загледан в нея.

— Кажи ми, че разбираш, зная, че е така. Зная, че винаги си го разбирала. Но бих искал да чуя, че го казваш поне веднъж.

— Да кажа, какво, Чад?

— Ами, че ние с тебе сме свързани. Ти и аз. Разбрах го още първия път, когато те срещнах. Ние сме съединени. Винаги сме били и винаги ще бъдем. Дори, когато сме мъртви — дълго след това. Хората ще гледат филмите, които ние направихме заедно и ще знаят. Това е същото както, ако сме били женени, само че е по-хубаво.

Настъпи тишина, сред която те се изгледаха един друг. Елен започна да се страхува и се надяваше, че Чад няма да разбере това. След малко, след като той не каза нищо повече и не помръдна, тя пое дълбоко дъх, за да се успокои.

— Чад, това не е истина, ти знаеш — каза внимателно тя. — Аз виждам, че ти вярваш в това, което казваш, но трябва да разбереш. Аз не чувствам в това и никога не съм си давала сметка, че ги го изпитваш. Уважавам твоята работа, но аз не те обичам, Чад. Не се усещам свързана с теб — тя се колебаеше. — И ти не е трябвало да правиш това, което си направил, Чад, каквато и да е причината. Дори и да обичаш някого, това не ти дава правото да се опитваш да контролираш ничий живот.

Той замълча за миг, гледайки я. В неясната светлина на стаята неговите очила скриваха израза на очите му и неговото лице не издаваше никаква емоция. Той кимна един, два пъти, това беше всичко. После прекоси и отвори едно от чекмеджетата. След това отвори и затвори няколко пъти ножиците във въздуха. Каза:

— Харесваш ли костюма ми?

Гърлото на Елен пресъхна и се стегна. Тя се опита да не гледа към ножиците и каза със спокоен глас:

— Този е същият, както останалите ти костюми, Чад.

— Да, същият. Взех идеята от един човек, когото срещнах веднъж. Стори ми се добра идея — той направи стъпка напред. — Не мърдай.

Елен леко отстъпи. Стените и прозорците бяха зад гърба ѝ, леглото беше от дясната ѝ страна, преграждайки пътя ѝ. Чад все още блокираше достъпа ѝ до вратата. В един миг, си помисли тя, в един миг Чад ще престане да се усмихва, ще остави ножиците, и те и двамата

ще напуснат тази ужасяваща, умопомрачителна стая, всичко ще бъде наред...

Сега той се намираше пред нея. Повдигна ножиците и ги размаха пред лицето ѝ. Елен се насили да остане спокойна.

— Чад — каза тя — остави това долу.

— За минутка стой спокойно.

Той вдигна свободната си ръка и с изненадваща деликатност проследи с нея контура на лицето ѝ. Ръката му леко потрепваше. Той я повдигна малко по-високо и само веднъж погали нейната коса.

— Страхуваш се — каза той. — Недей, ти си красива. Ти си най-красивото нещо, което съм виждал в живота си. Имаш хубави очи, хубава коса...

Ножиците бяха насочени към очите ѝ. Лицето на Чад изразяваше абсолютна концентрация. Елен искаше да изкрещи, но се страхуваше да го направи. Тя затвори очи и изви лицето си настрани. Усети студения метал на ножиците да докосва врата ѝ. После, почувства как Чад я хвана за врата, а ножиците режеха.

Тя отвори очи. В ръцете си Чад държеше дълъг, светъл кичур от нейните коси. Той погледна към него, нави го на пръста си, и изкара въздуха си с несигурна въздишка. После я погледна още веднъж и започна да се усмихва със своята обичайна, приятелска усмивка.

— Ще запазя това, благодаря ти.

Той се затътри към бюрото и сложи ножиците и кичура в едно от чекмеджетата.

— Всичко е наред. Извинявай, ако съм те изплашил. Просто почувствах, че ми се иска да запазя това. Разбирам какво каза. И това е добре. Ти не си готова. Все още не си осъзнала, че ние си принадлежим. Един ден ще стане. — Той започна леко да мърмори и да дъвче брадата си. — Сега бих могъл да свърша някоя работа, така че ако искаш да си вървиш...

Елен бързо тръгна към вратата. Чад беше отворил друго чекмедже и ровеше в него сред някакви листове със съвсем спокойни жестове. Точно, когато тя стигна до вратата, той я погледна и каза:

— Няма ли да направиш „Елис“, няма ли да си промениш мнението?

— Ти затова ли ме доведе тук, за да ми промениш мнението?

— Помислих, че би могло да помогне.

— Не, Чад.

Тя очакваше нови аргументи, подновени молби. Не последваха.

— О, добре, всичко е наред — той изглеждаше незаинтересован.

— Сега ти си ми ядосана. Не е моментът. Това ще продължи, всичко ще продължи...

— Чад аз нямам намерение да променям виждането си по това, сега повече от всякога.

— Така ли? — той се усмихна. — Бог прави филмите, знаеш. Те са изпълнени с образци, точно като моя. Красив танц със заплетени стъпки. Ти не можеш да предскажеш края на моите филми и не можеш да предскажеш бъдещето. Как можеш да знаеш, че няма да си промениш намеренията — след една година, след две, след десет?

Елен го загледа:

— Чад, ти дори не вярваш в бога и аз не вярвам, че ти би чакал десет години, за да направиш „Елис“ с мен...

— О, бих могъл, аз съм много търпелив. Може би не десет. Ще видим — той погледна към часовника си. — Може би няма да работя сега. Може би ще хвана края на „Третият“. Ще се кача горе с тебе.

В момента, в който се озоваха отново в студиото, Чад се настани в един от сивкавите столове. Един от телевизорите блесна и се съживи. Елен прекоси по посока на балконската врата. Чад дори и не я погледна.

Върху екрана току-що започваше продължението, което Чад преди малко ѝ беше разказал. Елен подозрително се запита дали той съвсем умишлено не беше проверил нещата така да съвпадат. Възможно беше, Чад беше способен на всичко. Дали той наистина вярваше в нещата, които беше казал? Тогава, в момента, тя ни най-малко не се беше усъмнила, но сега не беше сигурна. Това, всичко това би могло да бъде само средство от страна на Чад, още един начин да я убеди.

Тя обърна поглед към екрана. Алида Вали точно щеше да започне онази дълга, финална разходка: да излезе от рамката на екрана, да излезе от един човешки живот. Елен почувства, че я обхваща някакво съвсем необикновено усещане за бодрост. Едва дочака да напусне къщата, да напусне Чад.

— Довиждане, Чад — каза тя.

Чад повдигна една от розовите си ръце и вяло ѝ махна, дори не се обърна.

Елен стъпи на балкона, пое дълбоко въздух, погледна към дълбоката като купа долина и града, разстлан в нея и си помисли: „Аз съм свободна. Не съм длъжна да стоя тук. Не съм длъжна да правя филм. Не съм длъжна да се завърна вкъщи при един мъж, за когото никога не трябваше да се омъжвам. Мога да отида където желая и да правя каквото желая.“ Пред нея бъдещето стоеше — отворено и празно, за първи път от пет години. Бързо стигна до основата на стълбището, после още веднъж погледна назад.

Алида Вали вървеше надолу, по пътя за гробището. Джоузеф Котън напразно я очакваше, а Чад, прегърбил се над часовника си, отмерваше времето.

Да излезе извън рамката, да излезе извън нечий живот. Тя спря пред колата, която беше паркирана на върха на дългия и лъкатушен автомобилен път, който водеше до дома на Чад. Колата ѝ беше червен мулинър бентли континентал, тапициран със светлокафява кожа — рядка кола и единствена в Холивуд. Както много други неща, които притежаваше, тя я беше избрала, защото ѝ напомняше за Едуард. Не просто защото сама по себе си беше хубава или защото обичаше да я кара, а защото когато я караше, чувстваше, че Едуард беше по-близо до нея.

Влезе в колата, недоволна от тази си мисъл и засили надолу по пътя. Когато започна да напредва по тесния път, който извиваше надолу по каньона през хълмовете, тя спря. От едната страна на пътя беше паркиран форд. До форда с приготвена камера беше застанал опърпан слаб човек с тясно, лукаво лице, мъжът, която беше правил снимката във „Форест лаун“, мъжът, който през последните няколко месеца най-настойчиво я беше преследвал. Тя чу звука на неговия фотоапарат. Внезапно дръпна ръчната спирачка и слезе. Слабият мъж вече бързаше назад към форда. Елен го настигна и той спря. Беше с една глава по-висока от него. Той косо и нервно я изгледа. Тя повдигна ръка.

— Дай ми фотоапарата.

Той тръгна назад, докато не беше полупритиснат в задната част на форда.

— Не предприемайте нищо. Не искам да причиня никаква неприятност. Това е моята работа, аз...

— Казах, дай ми фотоапарата.

Той още по-здраво се вкопчи в него, гласът му се изтъни и застана.

— Слушайте, само не причинявайте неприятност. Не можете да го направите, няма закон против...

Елен внезапно с изненада се присегна. Силно дръпна фотоапарата от стиснатите му ръце и отстъпи, така че застана на края на пътя. От лявата ѝ страна се намираше отвесен склон, дълбок няколко метра. Мъжът я последва, поколеба се и спря. Елен отвори камерата и извади филма. Тя го разгъна на слънцето и после го хвърли надолу в пропастта. Подаде фотоапарата, обърна се и без да каже друга дума, влезе обратно в бентлитото и засили напред. Слабият мъж продължи да стои там потейки се, и треперейки гледаше след нея.

Тогава тя подкара бързо, безразсъдно, взимайки на скорост завоите по извиващия път. Само на километър и половина от собствения си дом, удари спирачки, колата се захлъзга и спря.

Поседя там, задъхана, на пустия път, под неестествено яркото синьо небе. После, повдигайки ръка, погледна към годежния си пръстен, който все още носеше — знаменития диамант. Свали го, свали и сватбения си пръстен. Подържа ги и двата, за момент те проблеснаха в ръцете ѝ и после, протягайки назад ръка с всичка сила ги запрати надалече. Те блещукайки заподскачаха и изчезнаха от погледа ѝ от високия склон в пропастта.

Без да погледне назад, тя тръгна отново и измина по-бавно останалата част от разстоянието.

Когато стигна до къщата, тя беше тиха. Изтича бързо вътре, викайки Кет, после спря, защото си спомни. Разбира се, Кет днес не беше там, нито Каси. Щяха да се върнат по-късно. Тя спря в средата на хола, усещайки чрез последователността на противоположни емоции внезапна и остра самота. Вълна след вълна на вихрушка се извиваха в тялото ѝ и тъй като тя не искаше да им се подаде, постъпи така, както постъпваше като дете — застана неподвижна, преборвайки се, сурово отпъждайки ги.

Когато беше сигурна, че беше възстановила контрола върху себе си, отиде до вратата на всекидневната. Токчетата на обувките ѝ потропваха и ехтяха върху стария, покрит с плочки под. Завъртя дръжката и бутна вратата, мислейки, че тя и Кет би трябвало да напуснат тази къща и да отидат да живеят някъде другаде: тя сега беше твърде много запълнена с призраци, не само с тези от времето на Ингрид Нилсън, но и с нейни собствени.

В другия край на стаята, гледащ точно в нея, седеше един мъж. Той трябва да беше чул стъпките ѝ, защото изразът му беше заслушан и напрегнат. Беше се навел напред, с ръце, хванати за страничните облегалки на креслото, с лице, повдигнато към вратата. Елен се спря. В другия край на стаята Едуард мълчаливо стана.

Те и двамата стояха неподвижни, загледани един в друг. Шокът беше толкова остър, че Елен не можеше нито да се помръдне, нито да проговори. Тя се вираше в него и тишината ѝ се струваше крещяща, изпълнена с енергия. Едуард повдигна ръка и после я отпусна.

Един висок тъмнокос мъж в черен костюм. Ръката, която беше повдигнал не беше уверена. В яснотата на своя стрес, тя за момент го видя дистанцирано и с голяма точност — някой, когото винаги беше познавала, някой, когото никога не беше срещала преди. Чертите на лицето му тя забеляза така, като че ли ѝ бяха непознати: косата, плоскостите на носа и страните, линията на устните.

Думи, фрази и изречения се движеха из главата ѝ и извън нея, оставяйки празно пространство. Стаята замъгли очертанията си, после остро дойде на фокус и тогава тя изпита абсолютна радост, по-властна от всички думи. От нея думите ѝ замряха и стаята стана още по-тиха. Тя изпита радостта като арка, която свързваше пространството между него и себе си и го докосваше с изненадваща сила. Тя беше властна и непреодолима, тази лудешка и идиотска радост, която изпита, че тя започна да се усмихва, трябваше да се усмихне. Като че ли тя му се отрази по същия начин, защото в същия момент неговите очи блеснаха, и той също ѝ се усмихна.

Той направи крачка напред и спря с отново неподвижно лице. Непосредствеността и сдържаността, желанието да прикрие силното чувство и небрежната освободеност, които беше възприел, когато го правеше — тя видя всички тези качества, които обичаше и ги разпозна веднага.

Лицето на Едуард не беше спокойно, но когато проговори, гласът му беше свършено равен.

— Казвах си, че ти ще пишеш някой ден, или че аз ще взема телефона и ще чуя гласа ти, или ще влезе в стаята и ще те намеря да ме чакаш. Аз си казвах това всеки ден, в продължение на пет години...

— Но аз ти писах, Едуард, аз ти писах! — тя тръгна към него и после спря.

— Зная, че си ми писала. И веднага, щом получих писмото ти, дойдох. Би трябвало да знаеш, че ще го направя. Не би могла да се съмняваш в това — нито за една секунда — той замълча. — Кажи ми, че знаеше това, кажи ми...

— О, аз знаех, аз винаги го знаех — тя повдигна очи към неговите, въпреки че едвам можеше да го види поради внезапно замайване и слепота. — Знаех, но после си помислих...

— Зная всичко относно мислите — каза той и нотка на самоирония се появи в гласа му, съвсем в противоречие с израза на неговите очи. — И те не влизат в сметката, нямат значение — той спря. — Не мислиш ли, че би могла да дойдеш малко по-близо?

Елен се помести.

— Още по-близо?

Тя направи още една стъпка. Те стояха много близко, гледайки един в друг. Времето спря, стаята изчезна, светът изчезна. После той обви ръцете си около нея и я притисна силно към биещото си сърце.

— Знаеше ли, че съм те търсил? Знаеше ли това?

Това беше по-късно, много по-късно, и Едуард, който беше прекарал дългия полет от Париж, обмисляйки всички неща, които би казал и реда им, сега откри, че не можеше да се сети за нито едно от тях. Те летяха в ума му с трескава бързина и после отново изчезваха, и той знаеше, че това, което казваше, всички неща, които се опитваше да й каже излизаха по съвсем погрешен начин. Връщанията, допълнителните мисли може би я объркваха, но сега никак не го беше грижа. В един момент той говореше за миналата седмица, в следващия — за миналата година. Каза й за Мадлен и за Ан Нийл, но все още не й беше казал за снимките на Кет или за подаръците, които беше складирал за деня, когато Елен и неговата дъщеря щяха да се завърнат.

И още не ѝ беше казал за случаите, когато се беше връщал към малката църквичка „Сен Жулиен дьо повр“, или за случая в Сен-Тропе, когато беше седял там на плажа, с поглед към морето, толкова близко до пълно загубване на надеждата, и после беше усетил, че тя се бе завърнала към него. Те седяха един до друг, после той скочи и започна да крачи напред-назад, думите му объркано и страстно се премятаха из устата. После, понеже намери за невъзможно и непоносимо да не бъде близко до нея, отново се върна, седна и взе ръката ѝ.

Елен го гледаше с очи, осветени от щастие. Тя също се опитваше да говори и да обясни — и нейната равносметка не беше по-подредена от неговата. Те и двамата започваха, прекъсваха се, започваха отново и осъзнавайки това в един и същ момент, и двамата се усмихваха. Елен притисна ръце около ушите си.

— О, Едуард, прекалено бързаш. Не мога да мисля. Толкова дълго време измина, и сега го чувствам, като че ли изобщо не е било. Сякаш винаги сме стояли тук...

— В известен смисъл аз винаги съм бил тук...

— Имам усещането, че съм напуснала Лоара вчера — тя въздъхна и се протегна към неговата ръка. — Едуард, аз се измъквах от твоята къща и ми беше противно, че го правя. Искях да се спра, исках да ти напиша бележка, да ти обясня и бях твърде изплашена, за да ти обяснявам...

— Скъпа моя, бих искал да не си чувствала това. Дори и да не беше мое дете, какво мислиш бих направил, ако ми беше казала?

— Не зная — тя поклати глава, — Едуард, не зная. Мислех, че ще престанеш да ме обичаш, вероятно.

— Никога не го помисляй — той я притисна в прегръдките си. — Това не беше възможно тогава и никога няма да бъде — той замълча и внимателно повдигна лицето ѝ към своето. — Ти не си ли знаела, че съм те търсил, тогава?

Очите ѝ се разшириха:

— Ти си ме търсил? Тогава, когато напуснах Лоара? Но...

Като взе ръката ѝ, Едуард ѝ обясни. Разказа ѝ как я беше търсил, как беше пътувал до Рим. Разказа ѝ за разговора с Чад.

Тя спокойно го слушаше, с все по-неподвижно лице. Когато той свърши, червенината нахлу в лицето ѝ и тя скочи на крака.

— Аз мразя Чад — изкрещя тя с внезапна възбуда. — Мразя го, той е самото зло. Никога не ми е казал това. Той се опитва да манипулира хората. Опитва да стъкмява техния собствен живот за самите тях, като че ли те са част от неговите филми...

Тя спря и погледна към Едуард и лицето ѝ стана по-спокойно. Отново се върна при него, седна и хвана ръката му.

— Чад е глупав — каза просто тя. — За всички тези неща, които той ти е казал, не е бил прав. Разбираш ли, Чад е прав за всички дребни неща в живота и греша за всички по-значителни. Накрая, аз разбрах това. Това можеш да видиш и в неговата работа, то е там, във филмите му.

Едуард я изгледа продължително.

— Грешеше ли той по отношение на теб?

— Грешеше. Уверявам те, че грешеше — тя се поколеба. — Помниш ли първата вечер, когато ти ме заведе в Сен-Клод?

— Мисля, че си я спомням, да. — Едуард се усмихна.

— Зная, че бях много искрена. Но спомняш ли си, че ти казах, че бих останала с теб веднага, в момента, в който се срещнахме?

— Спомням си.

— Ами, това винаги си остана вярно — тя се приведе към него. — Ако ме беше намерил в Рим и беше поискал да се върна при теб, ако беше дошъл при мен по всяко време през последните пет години и ме беше повикал — аз щях да дойда. Не бих могла да ти откажа — не и ако знаех, че ти ме желаяш. Това е — тя се поколеба — Едуард, аз се опитах да не те обичам. Направих всички възможно. Опитах се да бъда съпруга на Левис и всичко изглеждаше толкова погрешно, толкова измамно да продължавам да мисля за теб. — Тя поклати тъжно глава. — Бях свикнала да си поставям глупави цели. Казвах си: днес целия ден няма да мисля за Едуард. За два дни...

— И успяваше ли? — попита я внимателно Едуард.

— Не, не успях. Мислех, че го желая, защото виждах, че Левис знаеше и виждах, че това го правеше нещастен. Но, това беше истината: дори когато се опитвах да те изтръгна от мисълта си, както при екзорсизъм, тя не излизаше. Защото аз не исках тя да излезе от мен, не го желаях истински. Исках я да остане в мен. Чувствах, че ако унищожах тази любов, бих унищожила и самата себе си — тя спря и с лек вик се притисна по-силно към ръцете му.

— О, Едуард, защо не дойде при мене? Защо не ми писа, не ми телефонира, или...

— Аз исках да го направя повече от всичко друго в този свят, Елен, уверявам те. Но си мислех... Аз трябва... Знаеш ли, понякога бях толкова сигурен, че ти не можеш да ме забравиш. И тогава си мислех, че ако те оставя свободна, ако постигнеш всички неща, които смяташ, че искаш да постигнеш, тогава, един ден, като свободен избор би се върнала при мен или би ми писала — той замълча. — Така мислех в хубавите дни, когато вярвах.

— А в другото време, какво тогава?

— О, тогава. Бих предпочел да забравя. Имаше толкова много причини — всичко изглеждаше измама. Зная това. Ти беше омъжена за друг и би могла да бъдеш напълно щастлива. Дори веднъж някой, който ви беше видял и двамата ми беше казал, че е така. Не можех да разбера относно Кет — как можа да направиш това? Освен, ако желаше да ми обърнеш гръб, ако за тебе всичко между нас не е било за теб тривиално нещо, забравен от тебе епизод. — Той замълча. — Като че ли не беше ти, а някаква съвсем различна жена. И когато аз бях склонен да се уверя в това, използвайки хиляди аргументи, всичките много чувствителни, много разумни, аз спирах. Защото не можех да го повярвам... Разбирах, че греша. — Той спря. Елен, която беше видяла болка в очите му, бе наклонила глава. Той повдигна лицето ѝ към своето.

— Ти ми телефонираше, нали? — каза нежно той. — Знаех, че си ти. Три позвънявания, после мълчание. Само веднъж не затвори телефона. Чу ли ме, че произнесох твоето име?

— Да.

— А знаеш ли, че веднъж и аз направих същото нещо?

— О, Едуард, знаех. И тогава си внуших да мисля, че съм сбъркала...

— А когато беше в Париж, връщаше ли се там, на мястото, където се срещнахме за първи път?

— Да, веднъж. Почувствах, че си там.

— Аз много пъти усещах, че си там.

Те се погледнаха. Едуард повдигна ръка и внимателно проследи с нея чертите на лицето ѝ. С внезапен, бърз жест Елен му хвана ръката и притисна към нея своите устни.

— През цялото време, целите пет години? — тя се поколеба, после го погледна с пламенност. — Едуард, аз бях такова дете. Помлада, отколкото ти бях казала. Между нас тогава имаше такава пропаст по отношение на жизнения опит — не възрастта, тя няма значение, а опитът. Помисли за всички неща, които ти беше направил, за всичко, което ти представляваше. И аз, аз едва ли знаех коя съм. Тогава нямах смелостта да бъда самата себе си. Разправях лъжи, лъжех те, мъчно ми е като си помисля, колко много лъжех...

— Скъпа моя, аз разбирам причината за всичко това.

— Не, слушай, виж, Едуард, аз сега съм различна. Ти можеш да го разбереш по лицето ми. Виж, имам бръчки. Тук, и тук, и тук.

Тя докосна лицето си с много сериозен израз, и Едуард, който помнеше тези моменти на сериозна и пламенна искреност и който я обичаше заради тях, се наведе напред и нежно целуна бръчките ѝ.

— Аз съм горда с тези бръчки, Едуард, радвам се, че ги имам. Защото повече не съм дете, по-близо съм до теб. Чувствам се по-близо до теб...

Тя млъкна и Едуард взе двете ѝ ръце между своите. Започна да ѝ говори много внимателно:

— След два дни, слушай внимателно, параходът „Франс“ тръгва от Ню Йорк. Аз направих резервация за теб, за мен, за Кет и за Мадлен, а също и за Каси, ако искаш тя да дойде.

— Едуард...

— Направих ги веднага, щом прочетох твоето писмо. Ами, веднага, щом на следващия ден корабната служба беше отворена — той се усмихна. — Ако не желаеш да се върнеш обратно във Франция, ние бихме могли да отидем някъде другаде. Където и да е. Но аз вече няма да живея без теб. Не мога повече да живея без теб. И... — Той замълча. — Ти не можеш да останеш омъжена за Левис.

— Аз никога не съм била омъжена за Левис. Не бих могла — тя погледна настрана. — Едуард...

— Ти няма да спориш. Ще избираш, Елен — той спря, защото спокойствието му го изоставяше. — Ние имаме само този живот и загубихме вече пет години от него.

— Аз вече избрах.

Тя говореше толкова спокойно, с приведена глава, че за миг Едуард не успя да схване думите ѝ. После тя го погледна, и той

прочете потвърждението в очите ѝ.

— Да?

— Да, аз те обичам, Едуард. О, толкова много те обичам...

Тя обви врата му с ръцете си с тази си бърза импулсивност, която той винаги беше харесвал. Едуард се наведе и я целуна.

Едва по-късно, когато умът ѝ беше изпълнен с хиляди неща, поиска да му каже, че внезапно си е спомнила за едно от тях, което беше по-малко приятно за припомняне. Тя се изправи, отвори чекмеджето и извади от там връзка с вестникарски изрезки.

— Бях забравила. Тебе те е нямало, не си ги видял. О, Едуард, искам да знаеш, че ти писах преди всичко това да беше започнало. Но аз не мога да те оставя да взимаш решения, без да си погледнал в тях.

— Дай ми ги.

Той се изправи и протегна ръка. Елен му предаде изрезките. Едуард не ги погледна.

— Аз вече съм ги виждал, някои от тях. Зная точно колко малко съдържат истината. Аз зная кога си ми писала и зная кога това е започнало. Елен, спри с това.

Той се обърна и хвърли изрезките в камината, после се приведе и ги запали с кибрит. Изправи се, обърна се към нея и усмивка започна да се появява на устните му.

— Аз съм съвършено привикнал към скандала. И няма съмнение, че когато ние потеглим заедно с кораба за Ню Йорк, ще предизвикаме още по-голям.

— Едуард...

— Забрави всичко. Нищо от това няма значение. Ето.

Тя се беше приближила към него. Сега той бръкна в джоба си и извади нещо.

— Някога ти си забрави това.

Той отвори ръката си. Върху дланта му лежеше квадратно изрязаният диамантен пръстен, пръстенът, който той някога ѝ беше подарил.

Елен го погледна мълчаливо.

Едуард взе ръката ѝ.

— Сложи си го.

Тя се поколеба за момент, после взе пръстена и го хлъзна на пръста си.

Едуард взе ръката ѝ в своята. Очите им се срещнаха.

— Знаех — каза тя, точно така, както му беше казала някога.

— Ние знаехме — поправи я той.

Елен повдигна ръка и диамантът пречупи светлината. Тя започна да казва нещо, но спря, защото нямаше нужда от думи, спря, заради внезапната и блестяща сигурност в съзнанието си, спря, защото, нетърпелив по отношение на думите, Едуард я беше притиснал към себе си.

По-късно същия ден Едуард видя за първи път своята дъщеря. Малкото момиченце от снимките, чието лице представляваше огледално отражение на неговото собствено. Тя нахълта в стаята, където те седяха, изпълнена с въодушевление от кратката си експедиция този следобед.

Спря се изведнъж, когато видя непознат. Едуард се изправи сериозно и почтително. Извършено беше представянето им. Кет се ръкува, оттегли се в едно кресло, седна спокойно и за известно време не каза нищо. Тя поклати краката си напред-назад, поглеждайки от време на време към майка си, после обръщайки се с внимателен поглед отново към мъжа.

Това припомни на Едуард за Грегояр. Той почувства, че беше преценяван, което го напрегна, и Елен, която също го усети, го гледаше с възхищение — никой друг не би могъл да знае. Той говореше на Кет сериозно, както би говорил на друг възрастен, както някога беше правил с Грегояр. Тя слушаше и му отговаряше в началото колебливо, после все по-спонтанно. Тогава, изведнъж, както често правят децата, тя реши да го приеме. Изправи се и го погледна.

— Виждал ли си градината? Искаш ли да видиш градината? Ще ти я покажа, ако искаш. И тогава, аз ще ти покажа моята стая. Имам френска книга в моята стая. Даде ми я Мадлен.

— Това би ми било много приятно.

Едуард се изправи, той и Елен я последваха. Те до изтощение обходиха цялата градина и последваха Кет по стълбите в нейната стая. Там Едуард седна на малкото легло. Беше му показана френската книга и всички английски книги. Елен застана малко настрана и спокойно ги наблюдаваше — две тъмни глави приведени заедно над страниците.

— Аз зная някои френски думи. — Кет го погледна. — Мадлен ме научи и как да кажа френско „р“, като ръмжене. Понякога мога да го правя.

Тя замълча, гледайки към него:

— Познаваш ли тогава Мадлен, както моята майка?

— Ами, познавам я. Познавам Мадлен от много отдавна. Преди тя да порасне и семейството ѝ.

Това като че ли хареса на Кет. Тя се усмихна, сякаш напълно сигурна, че неговите акредитивни писма бяха редовни.

— И ти във Франция ли живееш през цялото време, когато не пътуваш?

— Аз имам къща в Париж, една в провинцията, близо до мястото, където живееше Мадлен и една край морето — той замълча. — Ако искаш, можеш да дойдеш и да ги видиш.

— Мога ли? — две кръгли, розови петна се появиха по бузките ѝ. — С мама?

— Но, разбира се. И с Мадлен, и с Каси, ако желаш.

В редките случаи, когато Кет беше посещавала Елен по време на външните ѝ снимки или беше пътувала с Елен и Левис на ваканция, тя беше развила страст към самолетите. Сега очите ѝ се разшириха.

— Ще можем ли да летим?

— Ще можем. Или може би, ще пътуваме с кораб, с много голям кораб. Ти ще имаш своя собствена кабина в него — Едуард, който беше нетърпелив да направи своята алтернатива привлекателна, почувства как вдъхновението му намалява, — с кръгли прозорци, наричат ги люкове.

— Има и нарове — каза бързо Елен.

Кет доби трескава червенина.

— Нарове, като тези, които ги има във фургоните? О, да!

— Решено е, тогава. Ще го направим. С моя самолет ще отидем до Ню Йорк и оттам ще вземем кораба.

— Кога? Кога? Утре?

— Вдругиден. — Виждайки в дъщеря си следа от собствената си нетърпеливост, Едуард се усмихна. Той забеляза, че тя не спомена Левис Синклер и че възможността от неговото присъединяване към пътуването изобщо не ѝ дойде на ум. Това увеличи неговия оптимизъм. Когато Кет отиде да спи и Елен заплака, той притисна

ръката ѝ. Всичко ще бъде наред, успокой я той. Всичко ще тръгне добре — внимателно и постепенно. Те имаха време, в края на краищата — толкова много време.

Едуард се върна в къщата на следващата сутрин. Беше представен на Каси. Каси, съвсем ясно, вече знаеше нещо от историята, може би от Елен, може би от Мадлен. Едуард имаше впечатлението, че тя го изследваше и допълваше пряко подробностите за себе си. Развеселен от нейния строг и проучващ поглед, Едуард се опитваше да ѝ обясни какво представлява трансатлантическият кораб „Франс“.

— Където отива Елен и аз отива. Където тя остава и аз оставам. — Каси се изпъна в целия си ръст, като че ли дръзвайки да му се противопостави с подобно изявление. — Щом взимате нея, приемам, че взимате и мен.

Едуард се обяви за много доволен. Той си представи противопоставянето между Жорж и тази пряма жена. Каси от своя страна беше също приятно изненадана и очарована. Тя, обаче все още нямаше намерение да покаже това на Едуард. „Рано е да се каже, рано е да се каже.“

— И никакъв френски — каза тя фиксирайки го с пронизващ поглед. — Не мога да си превъртам езика, никога не съм могла. Твърде съм стара, за да започвам сега. И какво още: вие не ни оставяте никакво време, за да си съберем багажа.

Тя грабна цял наръч от увити зимни дрехи. Несвикнал с домакинство, където жени не на шега се оправяха с пакетиране на багаж, Едуард се оттегли, малко слисан. Той забавляваше Кет с приказки и книги. Тя му показва своите рисунки. После, в следобед, когато изпълнена с протести тя беше набързо отнесена на някъде от Мадлен, той прекара два идилични часа с Елен, която едновременно проявяваше всички признаци на влюбена жена и на жена, която трескаво и разсеяно се опитваше да организира своето заминаване. Едуард изпитваше удоволствие от всичко това. Той се излежаваше в едно кресло, обграден от сандъци и куфари и беше очарован всеки път, когато тя се изчервяваше. Приятно му беше да наблюдава, когато тя не можеше да се реши между една или друга дреха, когато облежната на

токчетата си, въздишаше, като че ли не можеше да се спре на никакво решение.

— Скъпа моя — каза той, лениво спирайки на нея очи, — вземи ги всичките или ги остави, ще ти купя нови. Няма значение...

Очите им се срещнаха. Те се намираха в нейната спалня и известно осъзнаване на появяващото се напрежение беше очевидно между тях.

— Не сега, не сега... — неохотно каза Едуард с устни, заровени в нейните коси. Мигове по-късно напрежението беше забравено, и беше просто приятно да бъдеш мъж, заграден от женственост, от дантели и долни фусты, от ръкавици и шапки, от сериозност в един момент и най-очарователно лекомислие в следващия.

Елен се измори в състояние на екстаз и ужас. Всичко се случваше прекалено бързо и не достатъчно бързо. От една страна тя изпитваше объркващото желание да не върши абсолютно нищо, просто да гледа Едуард, да слуша неговия глас или да докосва ръката му ѝ се струваше достатъчно постижение. Тя отдавна не беше изпитвала такава особена бъркотия на сетивата и подобно усещане на замайващо блаженство. Беше склонна да му се отдава и не беше напълно способна да го контролира. Когато откри, че нещо също така безразсъдно ставаше и с Едуард, очевидно най-добре контролиращият се и рационален мъж, и че тя можеше да предизвиква това негово състояние само с дума или поглед, се улови, че има желание да го предизвиква, че силно го желае. Бързината на неговата реакция и увереността, която тя ѝ вдъхваше беше блазнеща. Тя не отдаваше на пакетирането цялото си внимание, искаше ѝ се да флиртува.

Но все пак, имаше и други, значително по-малко съблазнителни изисквания, които се намесваха след сладострастната замая на ума и сетивата. Тя каза, че не може просто така да замине... Имаше хора, които трябваше да бъдат информирани. В това Едуард не можеше ни най-малко да бъде полезен. И той не виждаше причина да не бъде направено. По това време той се намираше в такова състояние на екзалтация и нетърпение, че му беше трудно да повярва, че личност като Левис Синклер въобще съществуваше. По същия начин пълномощници, адвокати, секретарки, счетоводители — всички те изчезнаха от лицето на земята, и те беше забелязал с особено удоволствие бяха взели със себе си и Тадеус Анджелини.

Борейки се с приятната замая, Елен беше непреклонна:

— Информирай ги тогава... — каза Едуард с весел и господарски жест на ръката. Той се намръщи. — Може би трябва да изляза? — Тази възможност го ужаси. За щастие, тя като че ли ужасяваше също и Елен. Не, каза тя, той трябваше да остане. Тя ще го направи бързо, бързо. И така, тя направи една верига от телефонни разговори, седнала на бюрото в своя кабинет. А Едуард седна послушно в един висок стол срещу нея, натрупа планина от вестникарски изрезки и ги върза, после натрупа други. Затваряше в счетоводни книги и папки свидетелствата за делова дейност на Елен. Вслушваше се в нейния глас, как тя съумяваше да предаде необходимата минимална информация с максимално спокойствие. Наблюдаваше как светлината блестеше в косата ѝ и как пръстите ѝ навиваха и развиваха телефонната жица.

Обаждането на Чад Анджелини беше особено кратко — Анджелини не проявяваше интерес към плановете ѝ. Това някак си изненада Едуард, но неговият разум беше в такова състояние, че не можеше да подложи това на по-нататъшно обмисляне. Само разговорът с Левис продължи по-дълго и причината беше в несъмненото затруднение, с което той възприемаше това, което му казваше Елен. Тя трябваше да му повтори най-простите фрази, и когато накрая върна слушалката, Едуард видя, че беше потресена.

— Беше взел нещо. Някакви хапчета, може би. Не зная — тя направи малък, отчаян жест с ръка, — той всъщност не ме слушаше.

Едуард изтрезня веднага, умът му се изостри. В този момент, когато той признаваше пред себе си за първи път колко силно е ревнувал този мъж, ревността му внезапно изчезна. В крайна сметка Левис Синклер беше обичал Елен и за миг Едуард изпита сродство с него, разбиране, което никога не се бе проявявало преди.

Тогава се почувства и малко засрамен от досегашното си безгрижно щастие. Това му напомни, че трябваше да бъде внимателен: миналото не можеше просто да бъде премахнато, без внимание към неговата заплетеност. Намесен беше брак и въпреки че му причиняваше болка да осъзнае, че този брак имаше своите тайни извивки и своята преданост, в които той не участваше, знаеше, че беше длъжен да го приеме.

Тази вечер те напуснаха Лос Анджелис със самолета на Едуард, така че да бъдат в Ню Йорк навреме за потеглянето на кораба на следващия ден. Едва след като се бяха отделили от земята Едуард осъзна нещо, което го ужаси.

Елен все още не знаеше за това, че той беше замесен с „Партекс“ и със „Сфера“. В бъркотията, щастieto и необходимостта от бързи обяснения — главният факт беше пропуснат.

Едуард седеше съвсем смълчан. Гледаше към Елен, която седеше срещу него. Кет развълнувано гледаше през прозореца, тръпнеща от вълнение, че се намира в самолет, в който нямаше други пътници. Елен ѝ посочваше някои виждащи се отгоре забележителни места. Самолетът започна да се издига и когато стигнаха до линията на облаците, Кет извика от удоволствие.

Едуард се колебаеше. Първият му порив беше да каже на Елен веднага, щом останеха сами. После си спомни за всичко, което тя му беше говорила относно Чад Анджелини, за начина по който той се беше опитал да контролира нейния живот. Спомни си колко много я беше ядосал Анджелини и той почувства известен страх.

Ако ѝ кажеше сега, щеше да изглежда като че ли нарочно беше задържал тази информация, докато те бяха вече тръгнали. Щеше да изглежда на Елен, че той беше постъпил нечестно. Знаеше, че до известна степен Анджелини и тя дължаха техния успех на него. „Сфера“ им беше дала възможностите заради които те иначе щяха да прекарат години в битки на Холивудския пазар. Това бяха възможности, които при други обстоятелства щяха да им бъдат отказани. Защото въпреки своето желание да напусне Лос Анджелис, Елен беше горда от своята работа, горда от своите постижения. Как би гледала тя на тях, ако знаеше истината, и как след това тя би гледала на самия него?

Той беше направил тези неща, защото я обичаше, но Анджелини би могъл да претендира за същото. Едуард погледна към лицето на Елен, наклонено към това на Кет и после погледна настрани.

Той не искайте да я мами, омразна му беше мисълта, че нещо толкова важно трябваше да се запази в тайна, но да ѝ кажеше сега...

Самолетът изравни полека скоростта си. Едуард още веднъж погледна към Елен. Гледаше извивката на страните ѝ, блясъка на

нейните очи, красотата на лицето ѝ и реши.

Той щеше да изпрати телекс на Симон Шер от кораба. Щеше да го инструктира да отслаби и постепенно да спре операциите на „Сфера“ и после да я продаде и да държи неговото име извън всички сделки, както преди. Той нямаше да каже на Елен нито сега, нито в бъдеще за своята връзка с тази компания. Ролята, която беше играл в нейния живот щеше да бъде препратена към миналото.

Елен за миг откъсна поглед от Кет и му се усмихна щастливо.

Едуард отвърна на усмивката ѝ с известно облекчение. Най-накрая, това не е толкова ужасно нещо, каза си той, и освен това, тази беше единствената тайна, която щеше да запази.

Кет си имаше кабина с койка и люк. Каси и Мадлен имаха кабинни по-големи, но подобни, от двете страни на нейната. Кет беше в екстаз. Още преди дори да потеглят, тя беше проучила целия кораб. Видяла беше плувния басейн, кинозалата, библиотеката и балната зала. Беше надзърнала в различните ресторанти и беше разгледала спасителните лодки. Тя стоеше между Едуард и Елен, когато грамадният кораб си проправяше път извън кея. Облегна се на перилата и помахаша с ръка на хората, които бяха толкова нещастни, защото оставаха на брега. Броеше влекачите, загледа се в Статуята на свободата и в очертанятията на остров Елис в далечината, когато Елен ѝ го посочи.

— Благодаря ти — каза тя на Едуард. — О, благодаря ти. Това е значително по-хубаво от самолет — тя замълча, после си даде сметка, че може би беше проявила липса на такт и добави: — Дори от твоя самолет, който беше много хубав.

Откри само едно нещо, което не беше в ред. Когато се качи на по-горната палуба, където Едуард и Елен имаха отделни, но свързващи се стаи, тя ужасена огледа стаята на Елен. Тя беше широка и пълна с цветя, беше много красива, но... с легло.

— О, майко. Какъв срам. Ти нямаш койка? — тя погледна към Едуард. — Имаш ли койка, Едуард?

Едуард се усмихна, той и майка ѝ размениха озадачаващ поглед.

— Ами, не, аз също имам легло. Можеш да дойдеш и подскачаш на него, ако искаш. Те и двете са много удобни.

Кет се спря, загледана в пода. Лицето ѝ силно се зачерви. След малко тя каза тихо, с глас на човек, пригответил се да направи върховна саможертва:

— Хващам се на бас, че майка би предпочела да има койка. Ако тя иска, аз ще си сменя мястото с нейното.

Едуард се закашля. Той се обърна настрани и се закашля още повече. Елен се наведе към Кет, и за голямо облекчение на нейната дъщеря каза:

— Скъпа, много мило от твоя страна, но аз наистина тук съм много добре...

— Добре, тогава — безгрижно каза Кет. — Може би ще отида да си поиграя с тези подобни на обръчи неща... Мадлен ще дойде да ми покаже. Аз ще я бия в тази игра, а също и Каси...

Тя бързо напусна, за да не би майка ѝ да промени намерението си.

— Майка ми има легло, не койка — каза тя на Каси и Мадлен, когато те започнаха да играят с нея на ринг. — Също и Едуард. Казах на майка, че може да вземе моята койка, ако предпочита, но тя отказа.

Беше много странно, защото това накара и Каси да започне да кашля. Тя доста се изчерви, като че ли се смееше. Само Мадлен като че с лекота се справи с новината.

— Внимавай, малка моя. Съсредоточи се сега. Тази игра е много трудна, трябва добре да се обучим в нея, преди да сме стигнали във Франция, а имаме само пет дена...

— Може би Едуард ще дойде да играе?

— Може би, но ти не трябва да ги безпокоиш, те биха могли да бъдат много заети...

Кет примирително въздъхна. За нея нямаше значение. Имаше толкова много неща, които можеше да прави, толкова места да изследва. Колко глупави бяха възрастните, да бъдат заети в такова великолепно игрище, като това.

През своята първа нощ сред морето, дълго след вечеря Едуард и Елен се разхождаха по палубата, после застанаха на кърмата на кораба, загледани към водата. Бяха съвсем сами. Зад тях корабът беше в светлини. В салоните хората пиеха, разговаряха и играеха бридж, в

корабната бална зала се танцуваше. Те чуваха музиката над пухтенето на мощните машини.

Беше студено на палубата, а Атлантическият океан беше тъмен и неподвижен, почти без вълни, с изключение на тези, причинявани от корабния килватер. Елен леко потрепери, Едуард я притегли по-близо до себе си. Те постояха известно време в мълчаливо задоволство.

— Ние се намираме между два континента — каза накрая Елен.

Едуард притисна ръката ѝ. И между два живота, помисли той, знаейки, че това искаше да каже тя. Той се обърна и погледна белия ѝ и чист профил, изрязан в тъмнината. Вятърът повдигаше рус кичур от челото ѝ.

— Ще ти липсват ли? — накрая попита той. — Всички тези неща и места, които аз искам да изоставиш след себе си?

— Не — Елен бързо го погледна, — аз вече ги бях изоставила преди ти да поискаш да тръгна с теб. Няма нищо, което да ми липсва. Имам чувството, че се връщам вкъщи — тя се поколеба. — Всичко и всички, които имат най-голямо значение за мен сега са с мен на този кораб. Нищо от останалото няма значение. Аз бях приключила с тях и сега се радвам, че просто ги изоставям.

Едуард я притисна още по-силно до себе си и те останаха там още известно време. После внезапно като наговорени и без да кажат дума, те се обърнаха и тръгнаха бавно към техните кабинни.

Влязоха в кабината на Елен и тя не запали лампата. Щом Едуард затвори вратата и пристъпи напред, тя повдигна към него ръце. Палтото, с което се беше наметнала падна на пода и Едуард усети гладкостта на голите ѝ рамене до врата си. Елен си помисли, че и двамата се бяха малко страхували от този момент. Но сега, когато той беше настъпил, тя почувства само покой и сладостно отпускане. Последните пет години изчезнаха за нея в момента, в който се докосна до него.

След това, те дълго лежаха в прегръдките си. Елен чувстваше като че ли плуваха точно над водата, точно над далечното бучене на машините — спокойно и ведро над океана на задоволството.

Тъй като много рядко напускаха неговата кабина, пътуването им сякаш се състоеше от пет дни на сънуване, пет дни, които заличиха пет години.

— Аз никога не съм те напускала — каза тя една нощ.

— Не би могла да ме напуснеш, не бих могъл да ти го позволя — отговори той.

Когато пристигнаха, Кристиан беше там, за да ги посрещне.

— Вие може да не знаете — каза той на Елен. — Но аз играх твърде значителна роля в тази драма. И имам намерение никога да не позволя на никой от вас двамата да го забрави. Сега, бързайте, колата ви чака — ще дойдете директно в моя апартамент и ще пиете шампанско. Ох, а това е малката Кет.

Той се обърна към Кет, която се вторачи в него с широко отворени очи, обхващайки с поглед леко наклонената му панамена шапка, виненочервената му провиснала папионка и износените му бели фланелени панталони.

Кристиан подаде ръка и раздруса ръчичката на Кет.

— Ние не можем да те наричаме Кет, знаеш ли? Ти все още не си пораснала достатъчно. Аз ще те представя на моята сиамска котка и ще се обръщам към тебе с „котенце“. Сега, хайде ела...

И той ги поведе към митницата, от другата страна на паркинга ги чакаше един черен ролс-ройс.

В последния момент като наговорени и двамата, Едуард и Елен се обърнаха назад. Те погледнаха към кораба и към пасажерите, толкова дребни от тук, все още сновящи по палубата. Спогледаха се и се усмихнаха, тръгвайки след Кристиан.

От борда, от една от по-горните палуби един мъж наблюдаваше движението им с особен интерес. Оттук той имаше много ясна гледка. Наблюдаваше ги как влязоха в сградата на митническия контрол — мъжът, филмовата звезда, детето, другите две жени и мъжът със смешната шапка. Филип дьо Белфор се облегна на перилата, бледото му тежко лице беше безизразно. Той ги наблюдаваше, когато влязоха под навесите и се появиха от другата страна. Следеше ги с поглед, когато се разделиха в две коли, а една пътуваше успоредно с багажа: „Малко се е променил Едуард дьо Шавини — помисли си той. — Той все още пътува така, както живее — със стил.“

Беше му дошло на ум, че Едуард бе могъл да види името му в списъка на пасажерите, би могъл дори да го издири и настоява да знае защо той се връща във Франция. И дьо Белфор изпита много силно

съжаление, че не го беше направил, защото почувства, че би се насладил от конфронтацията. Но по всяка вероятност, той не беше видял името, помисли дьо Белфор с усмивчица, може би той е бил твърде зает, за да изучава внимателно пътническия списък или дори да обръща внимание на онези, които седяха не на много отдалечени маси в трапезарията на първа класа.

Той наблюдаваше как процесията от коли изчезваше в далечината, после слезе по подвижното мостче. Беше му приятно да се завърне във Франция след толкова дълго отсъствие. Прахът се беше слегнал сега и имаше хора, които биха го посрещнали при неговото завръщане, въпреки че, очевидно, той трябваше да бъде внимателен.

Мина бързо през митничарските и имигрантските служби и с известно задоволство видя, че мерцедесът, на който се надяваше, вече го очакваше. Влезе в него и търпеливо изчака да натоварят багажа му. После се наведе напред и даде на шофьора адреса. Приглади гънките на скъпото си палто и със задоволство забеляза удобния мерцедес. През изминалите няколко години съдбата беше благосклонна към него и той беше преуспял.

Те прекараха една седмица в Сен-Клод, няколко седмици край морето в Нормандия и останалата част от лятото в замъка на Лоара. Едуард прелиташе до Париж и после прелиташе обратно — напускащ с неудоволствие нетърпелив да се завърне. В Лоара той научи Кет да язди, с нея и с Елен той яздеше по същите пътища, по които някога беше яздил с Грегوار. Месеците минаваха. Кристиан дойде да поседи при тях, същото направи и Ан Нийл. Беше време на голямо щастие.

Разбира се, вестниците и списанията се занимаваха надълго с тази негова нова връзка, а някъде другаде, другите продължаваха своя живот. Левис Синклер продаде къщата на Ингрид Нилсън върху хълмовете на една рок звезда и се премести в къща в Сан Франциско, близо до кръстовището на „Хайт стрийт“ и „Ешбъри“. Обитаваше я заедно с Бетси, която срещна за първи път на приема, посветен на представянето на „Елис“, и в която той бързо намери заместница на Стефани Сандрели.

През това лято имаше бунтове в района „Уотс“ на Лос Анджелис и Чад Анджелини ги наблюдаваше по единия си ням телевизор,

обръщайки от време на време очи, за да погледне някоя викторина, семейна мелодрама или стар филм, който даваха на другия.

Той правеше нов филм за „Артистс интернешънъл“ и за Джо Стейн, който се намираще в своята начална фаза. За продълженията на „Елис“ той никога повече не спомена на никого.

В малкия град Оринджбърг в Алабама къщата на Калвъртови беше разрушена и багерите на новата строителна компания на Мерв Питърс изкопаха полето на тяхната плантация.

На „Бела виста драйв“ една натежала от килограмите домакиня, която си беше възстановила моминското име, Пришила-Ан Питърс реши, че след като новото имение на баща ѝ бъде построено, тя би могла да се върне в Оринджбърг. Своите следобеди тя прекарваше в четене на списания, обмисляйки бъдещия си декор и пиейки водка, докато децата крещяха по двора. Понякога тя попадеше на статии, посветени на Елен Харт, която изглежда, че пак беше стъпила на краката си според клюкарските колони. Тези теми на информация особено много разваляха нейното настроение. Животът, казваше си тя, е нещо толкова несправедливо — да бъде на нейната възраст и все още да няма друго, освен „сините блусове на малкия град“...

Но тези неща, всички тези неща се случваха някъде другаде. Елен и Едуард научаваха за някои от тях, но те им се струваха част от друга действителност. Понякога, стоейки на прозореца на замъка и гледайки към парка, където нищо не бе променено и не напомняше за двайсети век, Елен имаше усещането, че като че ли никога не беше напускала това място и че всички събития, които бяха станали през последните пет години, се бяха случили на някого другото. Но понякога знаеш, че не беше така. Тя поглеждаше своята стая, поглеждаше мебелировката на Аделин дьо Шавини и нейния портрет, който все още висеше над камината и повече не се чувстваше като самозванка. Знаеше, че сега тя имаше правото да бъде тук и че това място сега я приемаше.

След гроздобера и годишното тържество, което го последва, те се завърнаха в Париж за есента. После, през декември се върнаха обратно в Лоара, за да честват четирийсетия рожден ден на Едуард. Вечеряха сами и изпиха бутилката кларет, която Ксавие дьо Шавини беше

затворил в 1925 година — годината на Едуардовото рождение. Предвоенно вино. Едуард погледна през масата към Елен и се усмихна. Той помисли за онези предвоенни лета от неговото детство и за всички лета, които щяха да дойдат. Когато гледаше към бъдещето той осъзнаваше, че образите, които виждаше не бяха много ясни — просто той и Елен, както бяха сега и отвън виковете и крясъците на децата, които те щяха да имат, и които щяха да играят в градината.

След вечерята те се увиха в палтата си, сложиха ботуши и тръгнаха да се разхождат през парка към заблатените ливади.

Беше студена нощ с ясно небе, където луната се издигаше като тънък сърп. Вървяха между кестеновите дървета и спряха на стръмното парче земя, откъдето се виждаше Лоара. На това място реката беше широка, бреговете ѝ бяха плътно покрити с дървета. Водата беше тиха, леко набраздявана от сребристосиви вълни.

Там те стояха мълчаливо, загледани в реката. Точно до това място той често беше идвал като дете, и беше мечтал да доведе Селестин. Когато беше шестнайсетгодишен и беше замислил това неосъществено бъдеще, точно тук Едуард беше виждал до себе си жената, която обича.

Често беше водил тук Изобел. Преди години беше идвал с Елен, когато за първи път в Лоара той я учеше да язди. Беше идвал на това място сам по много поводи след това в продължение на годините, когато бяха разделени и беше стоял тук, точно на това място, мислейки за нея.

Сега нощта беше тиха, вятърът разклащаше голите клони на кестеновите дървета, после настъпваше тишина. Луната метна светла лента през водата. Той мислеше за миналото и от миналото към него внезапно долетя един образ, и както винаги ставаше, дойде без предупреждение. За миг той видя не реката, а стена от отломки, видя огрения от слънцето площад, където тишината след експлозията беше оглушително силна и праха се уталожваше.

Образът се появи и после изчезна. Елен леко помръдна и отправи лице към него. Едуард се премести по-близо до нея. Образът беше го навестил за последен път и с тази мисъл го завладя и голямо облекчение, голяма надежда. Опитвайки се да придаде форма на убеждението, което макар и неизяснено ожесточено обитаваше

неговото съзнание, той си каза, че този път няма да има повече измами от страна на съдбата, без повече извъртания, болка, тъмнина, пъкъл...

Той взе ръката на Елен и тръгнаха обратно към къщата. На половината на пътя от парка те се смееха, защото беше много студено, смееха се, защото бяха много щастливи и след това започнаха да тичат.

Когато стигнаха до къщата часовникът удари дванайсет.

ЕЛЕН И ЕДУАРД

1967-1975

— Пълно измитане — каза Кристиан. — Свърших с миналото. Взех абсолютно твърдо решение.

Той замълча, гледайки наоколо с почти клоунско изражение на лицето.

— Но сега аз всъщност го огледах от всички страни и това съвсем не изглежда така просто. Едуард, какво мислиш? Да се опитам ли да намеря бутилка вино? Мислиш ли, че пиенето ще ми помогне? — той направи жално лице. — Наляга ме меланхолия.

— Малко вино, определено. После ще се почувстваш по-добре. Не можеш да очакваш, че ще бъде лесно.

— По-добре да опитам в зимника. Може би ще се намери домашно шери в кухнята, въпреки че се съмнявам. Тук горе не би могло да има нищо друго. Мама никога не пипаше тези неща. Баща ми го правеше, разбира се. Два розови джина преди обяда. Едно уиски с вода преди вечерята и едно след нея. Това никога не се променяше. — Кристиан замълча. — Не е ли необикновено? До този момент аз като че ли бях забравил всичко това. Вече десет години откакто той е починал. Защо розов джин, се питам. Той беше военен, не моряк. Колко странно.

— Военен? — Едуард гледаше изненадано.

— Джинът е моряшко питие. Когато слънцето залязва зад хоризонта или може би зад империята, британските военноморски офицери обичат да пият по чашка, и поради някаква си причина, това се предполага, че е джин. Но моят баща никога не е слагал крака си на кораб, когато е можел да го избегне. Той беше кавалерийски офицер, и смяташе, че може точно да бъде определено времето на западането на тази страна от момента, когато в употреба бе въведен танка. Така че, странно е, това е. Сега бих искал да го попитам — той направи опит за вяла усмивка.

— Няма значение, ще отида и ще претършувам зимника, преди да се почувствам по-зле. Почакай тук, ще се върна след миг.

Той отвори вратата на всекидневната и излезе в салона. Едуард чуваше звуците на неговите стъпки, тропаци по каменната настилка на пода, заглъхващи по посока на кухнята. Огледа се наоколо. Къщата изглеждаше неестествено тиха и спокойна. Едуард имаше моментното усещане, че тя като че ли очакваше нещо.

Той стоеше, заслушан в самата дълбина на тишината. „Куайриз менър“ — домът на Кристиановото детство, в близост до границата на Беркшир и Оксфордшир, който гледаше през полята към тревистите хълмове на Беркшир. През последните няколко години Едуард го беше посещавал рядко, обикновено за да помогне на Кристиан с морална поддръжка, когато той идваше да посети своята майка. Но преди двайсет години, когато той и Кристиан бяха в Оксфорд му беше като втори дом. Което значеше, че той трябва да е прекарвал тук и през зимата, знаеше, че го бе правил. И все пак, винаги когато мислеше за тази къща, той си сдаваше сметка, че я свързваше с лятото.

Поради една от странните измами на съзнанието, при които известни периоди от миналото се изтриват, а други се засилват, Едуард видя тази къща и тази градина в спомена си по време на първото избуяване през май и юни. Тогава тя бе окъпана в особена светлина — плътното, прашно злато на късния следобед, в тази част от края на деня, когато вечерта се приближава много бавно и нейното настъпване се измерваше с дължината на сенките отвъд тревистата морава.

Сега беше късна юнска утрин. Слънцето се преместваше към южната фасада на къщата и започваше да навлиза през рамките на прозорците. Нищо не се беше променило през тези двайсет години, къщата беше почти същата, но всъщност тя съвсем малко се беше променила и през последните сто години.

Това беше съвсем английска къща и съвсем английска стая. Сравнена с френска къща, подобна по достойнство, тази беше непринудена, тя не признаваше модата. Избелели от много пране пъстри басми, цветни гирлянди висяха по прозорците и покриваха дълбоките кресла и канапета. Мебелите, повечето от които бяха много хубави, бяха разположени из стаята със застоял въздух, като че ли всеки от тях беше стоял винаги на това място и не би могъл да бъде поставен другаде. Те миришеха на пчелен восък и на сушените розови листа и подправки, които майката на Кристиан приготвяше всяка година, и които бяха поставени в йоркширска купа върху пемброкската

маса до него. Едуард докосна с пръсти сухите петали и миризмата на миналото, на летата отпреди двайсет години го изпълни отново.

По стените висеше тази характерна смесица от картини, която влудяваше Кристиан, при която великолепни семейни портрети от осемнайсети век, безспорни и за Кристиан, стояха редом до асортимент от викториански по стил акварели — избледнели изображения на швейцарски езера и индийски гледки. Повечето от тях бяха рисувани от отдавна починали братовчеди и лели. На Едуард харесваше тяхното съпоставяне, харесваше тази стая, харесваше тази къща.

В камината, както винаги през лятото стоеше желязна кошница, препълнена с шишарки, събирани от градината. До нея под стола, в който винаги седеше майката на Кристиан се намираше килимчето, посветено на поредицата от нейни кучета, кошничката с вълнени и копринени конци за нейните гоблени, една маса, отрупана с броеве на „Фийлд“, списания на Кралското градинско общество, и на върха на купчината — последните книги изпратени за нея, като провинциален член от Лондонската библиотека. Нейните очила — кръгли, с рамки от костенурка, безкомпромисни, както самата нея все още лежах на върху книгите.

Тя беше починала преди три седмици така спокойно, както беше живяла. Едуард погледна към купа с книги. Взе една от върха и видя, че беше доклад на една експедиция на Ърнест Уилсън в Китай за събиране на редки растения. Когато я взе, листче хартия излетя от нея и Едуард видя, че това беше бележка, която Кристиановата майка беше написала за самата себе си, и която гласеше: „Делфиниумите от южния край трябва да се махнат. Те са твърде големи и много фалшиви. Роза туркестаника — в кръглата беседка? Добре е срещу тиса — в кръглата беседка? Добре е срещу тиса — като един палячо.“

Кога тя беше писала това? Едуард внимателно постави бележката настрана, където не можеше да бъде загубена. Замислено намръщен отиде до прозореца и погледна навън, към знаменитата градина. И сега виждаше майката на Кристиан, приведена над малка роза, поспряла да погледа своите великолепни цветни лехи и после как изважда малък бележник и надрасква в него нещо. „Вие сигурно няма да промените местата на растенията?“, беше й казал той веднъж, когато тя беше направила точно това. Тогава той беше на двайсет, а майката на

Кристиан на четирийсет и пет, на петдесет може би. Той благоговееше пред нея.

— Те са свършени — беше добавил той, и майката на Кристиан се беше усмихнала. Тя го беше погледнала с острите си сини очи, толкова подобни на Кристиановите. Лицето ѝ беше засенчено от стара сламена шапка, която тя винаги слагаше, когато работеше през лятото в градината.

— Едуард, градините никога не са свършени. Ето защо ги обичам.

Сега Едуард стоеше, загледан през моравата към високата тухлена стена, която отделяше тази първа част на градината. Розите, които бяха изкуствено приучени да се прилепват към нея, сега цъфтяха в очевидно естествено изобилие. „Еме Вибер“, „Мадам Исак Периер“, „Селестиал“ с техните леко сиви листа. „Зеферен Дроухин“, „Лейди Хилингдън“, „Глоар дьо Джино“, увяхваха сега, техните красиви бледожълтеникави цветове силно ухаеха на чай. Едуард чу техните имена, изречени с гласа на майката на Кристиан.

Той отвори прозореца и пристъпи на терасата. Преди беше валяло и сега слънцето изсушаваше влагата от тревата, нейният аромат беше много наситен — ароматът на лятото.

За миг Едуард видя моравата, изпълнена с хора. Млади мъже в спортни костюми, играещи крикет, от който Кристиан е жестоко отстранен, група от млади жени в далечината. Той живо чу и видя миналото: удрянето на топката в пръчките за поло, смях при някое преместване. Той погледна настрани, погледна назад — и то беше изчезнало.

Къщата отново беше тиха, градината беше също тиха. Той се обърна към всекидневната стая, точно когато Кристиан отново се появи.

— И така, тук сме.

Кристиан килна своята панамена шапка пред очите и се облегна в пейката, на която беше седнал. Те бяха отвън, на терасата, на полусянка и полуслънце. Бутилката с „Монтраше“ наполовина беше празна. Кристиан я беше потопил в градинарска лейка, в която беше

сложил толкова лед, колкото можеше да достави един по-стар хладилник.

Той запали една от своите цигари „Блек рашън“ и за своя изненада Едуард разбра, че Кристиан беше истински ядосан. Ръката му леко трепереше.

— Това е миналото — каза Кристиан с внезапна ярост. — Беше глупаво от моя страна, но аз някак си не очаквах, че то чак така бързо ще ме върне назад. Мислех, че съм приключил с това място и с всички спомени още преди години. Не мислех, че изобщо ще ми се отрази така срещата с него — той изкриви лице. — „Изгубеното време“, и аз мислех, че то е изгубено. Сега намирам, че не е.

— Миналото никога не е изгубено — каза Едуард меко — то винаги е тук, точно под повърхността. Ти не можеш да се пребориш с него, Кристиан, трябва да се радваш, че то присъства — той замълча. — Ние сме нашето минало, в края на краищата. Всичко, което сме направили и всичко, което ни се е случило — това е, което ние сме.

— Всичко това е много хубаво, че го казваш — Кристиан се присегна и наля на двамата остатъка от виното. — Ти си стигнал до съгласие със своето минало. Ти във всички случаи винаги си бил подобър в това от мен. Винаги си имал способността да използваш миналото, за да формираш бъдещето. Дори, когато бяхме в Оксфорд, дори тогава. Ти искаше да доизградиш делото на своя баща, да направиш крачка напред от тази, която той беше направил, и още една крачка след това. Аз бях ужасно потресен от тази твоя амбиция. Знаех, че ще успееш да го постигнеш, и ти го постигна. Същото беше и с Елен. Ти беше решен, че ще имате общо бъдеще и сега го имате — той въздъхна. — Радвам се за това. Ти си щастлив и Елен е щастлива, а това прави щастлив и мен. Също така — ами това е успокоително. То възвръща вярата на човека в силата на волята. Ето те — автор на своята собствена съдба. О, по дяволите! — той пое голяма глътка вино от своята чаша. — Не съм сигурен, че това ме кара да се чувствам по-добре, може би дори ме кара да съм по-зле.

— Не зная дали да се съглася с теб — Едуард замълча, — понякога мисля като теб, струва ми се, че виждам ясната диаграма на причината и резултата. Тъй като аз направих това, а Елен направи онова... понякога ми се струва, че ние избираме. Друг път... Не съм толкова сигурен. Най-накрая има и толкова много случайности. Ако

моят баща не беше умрял, ако Жан-Пол беше жив, ако Елен беше вървяла в друга посока в деня, когато я срещнах — разбираш ли?

— О, боже! Ти все повече ставаш детерминист и френцузин — Кристиан сви рамене, — но аз не вярвам в нищо от всичко това. — Възприемам изключително жизнерадостно и английско отношение по въпроса. Грешката, скъпи Едуард, не е в нашите звезди, а в самите нас, и всичко това...

— Добре. — Едуард дочуваше вече в гласа на Кристиан приближаващата афектация и преувеличението и знаеше, че те идват, за да прикрият чувството. — Но в такъв случай, нямаш причина да се самоупрекваш. Ти винаги си знаел какво искаш да направиш — по отделно за всяко нещо, както и аз. И ти го направи, при това с голям успех. Искаше да отвориш своя галерия, искаше да представиш в страната си произведения на новото изобразително изкуство, ти искаше...

— Аз исках напълно да скъсам с миналото и с всичко това. — Кристиан размаха ръка в широк жест, който обхвана къщата, градината и земите зад тях. — Това е разликата между нас. Ти винаги си бил близко до своето минало, беше лоялен към нето. Аз не мога да дочакам да го премахна. Кристиан Глендининг — самоизобретеният човек. Нямам нищо общо с Англия, във всички случаи много сериозно опитвах, Едуард. Четях погрешни книги, обличах погрешни дрехи и говорех погрешни неща. Гласувах за погрешна партия, когато въобще си правех труда да гласувам. И разбира се, лягах в леглото с личности от погрешен пол — той замълча. — Знаеш ли, веднъж казах на моята майка, че съм хомосексуалист. Точно произнесох думите. Бях така ужасно разстроен, че никой не си правеше труда да забележи това, въпреки че всички го знаеха отлично, че един ден буквално й го казах. Ние седяхме там, вътре — той поклати пръст в посока на всекидневната. — Мама бродираше, аз казах: — Разбира се, ти знаеш, нали мамо? Аз съм хомосексуалист, „кокона“, педераст, женствен мъж, един от „онези“... И знаеш ли какво ми отговори моята майка?

— Не.

— Тя вдигна глава от ръкоделието си, погледна ме през върха на очилата си и каза: „Добре е Кристиан, ако това те прави щастлив. Но, може би, би било по-добре, да не го казваш пред баща си и разбира се не преди вечеря, във всички случаи.“ Това беше. Не можех да

повярвам. После тя започна да говори за садене на рози в северния край на градината.

Едуард потисна една усмивка.

— Бях толкова ядосан, че излязох. Не можех да го понеса, разбираш ли? Исках всички те да знаят, че бях различен от тях, че не принадлежах към тях — не повече, отколкото Хюго някога беше принадлежал. Но те никога не признаха това, независимо какво аз правех и се приспособявах към нето. Така правят британците, както знаеш. Те се приспособяват и после асимилират. Това е много резултатно. Това е техният начин на обезоръжаване на опозицията и той действа добре. Затова ние никога не сме имали революция и никога няма да имаме. Ако Робеспьер и Дантон бяха англичани, знаеш ли как щяха да свършат? Те щяха да бъдат мирови съдии. Щяха да им бъдат предоставени места в Камарата на лордовете. Щяха да умрат като украса на някоя комисия. Точно като мене. Ти знаеш ли, че сега съм член на някои комисии? Да, не е ли ужасно?

— Вероятно има и лоша предопределеност — каза меко Едуард.

Кристиан му хвърли зъл поглед:

— Вероятно. Не бих казал това, когато бях на двацет. Така или иначе, с всичко това исках да кажа, че те бяха прави, а аз грешах. Едва сега го открих, никога досега не можах да се измъкна от всичко това. Само мислех, че съм се измъкнал. Но то съществуваше — всичко това, очаквайки ме, за да ме утеши посвоему.

Той трагично въздъхна.

— Това ли чувстваш? — напрегнато попита Едуард.

Кристиан повдигна рамене. Когато заговори отново, гласът му не беше толкова театрален:

— Да. Погледни това място. Осемстотин акра обработваема земя, семейна ферма, около десет акра градини. Тази къща, тази несъмнено красива къща, където безобидни, дълбоко консервативни Глендининговци са живели от бог знае кога. Баща ми я е купил от един братовчед в 1919 година и тогава тя е била в пълна бъркотия. Никакви градини не е имало, моята майка създаде всичко това. Аз съм роден тук, сестрите ми са родени тук. А сега то е мое. Нито една от сестрите ми не го иска — те самите притежават огромни свои имения. Така че — какво да правя с него?

— Можеш да живееш тук, когато идваш в този край.

— Да живея в него? Едуард не ставай абсурден. Тук има около петнайсет спални. Това не е къща за ерген. Освен това, аз харесвам начина на живот, който вода сега. Една много приятна малка кутийка в Лондон и малко по-голяма кутийка в Париж, и една съвсем малко по-малка в Ню Йорк. И погледни всичко това! — Той посочи назад към къщата. — Цялата тази мебелировка, всички тези картини. Натрупвания. Какъв е смисълът? Аз нямам на кого да ги дам, за да живее с тях. О, господи. Разболявам се само като мисля за това.

— Добре, ако ти не го искаш и сестрите ти не го искат, би могъл да го продадеш, предполагам.

— Там е проблемът. — Кристиан се наведе напред и запали нова цигара. — Вече мислих по това. Промених намерението си. Сестрите ми могат да вземат каквото искат, а останалото може да отиде във фамилията Сотби или Кристи и ще продам къщата. Това изглеждаше свършено просто, до днес.

— И сега?

— Сега не съм съгласен — Кристиан погледна настрани, — открих, че всъщност не съм съгласен. Постоянно си представям, разбираш ли, що за човек ще я купи. Някой ужасяващ бизнесмен от Ситито, извинявай, Едуард, но някой, който току-що е извършил убийство на пазара. Той ще изкопае градината и ще я превърне в ливада за по-лесно поддържане. Ще разположи някакъв свършено противен яркосин плувен басейн на мястото на розовата градина. Неговата съпруга — о, господи, аз мога точно да си представя жена му. Тя ще напълни кухнята с лъскави секции и после няма кракът ѝ да стъпи там. След това тя ще повика някой като Жислен Белмон-Лаон, за да ѝ придаде вид на английска провинциална къща. — Той погледна Едуард с плачевен израз. — Те ще я унищожат, разбираш ли? Ще унищожат всички неща, които съм харесвал. А на мен не ми е безразлично, ужасно много държа — той замълча. — Знаеш ли, че те всичките са тук, в зимника, моите бащини вина? Намерих ги точно сега, когато слязох долу. Недокоснати от деня, в който той умря. Там е неговият винарски бележник. Педантично попълван — дати, коментари, качества. Той беше доста добър познавач, което е странно, защото беше ужасен английски пуритан по отношение на храната. Любимото му ястие беше рибен пай с градински боб и петмезена торта за десерт. И той много обичаше също и големите, едри сливи. Винаги

настояваше да ги бере сам. О, ад и проклятие, извинявай за това, Едуард.

Сълзи се появиха в очите му. Той раздражено се изправи и се обърна настрана. Едуард също се надигна, но Кристиан ядосано му махна с ръка: Всичко е наред, ще бъда добре след минута. Той се обърна и се загледа в ивицата шубраци. След известно мълчание, Едуард стана.

— Ще отида да направя кафе. Би ли искал малко бренди или нещо подобно? В моята кола има една плоска бутилка с арманяк.

— Това би могло да бъде доста добра идея.

Кристиан не се обърна назад и Едуард спокойно го напусна. Той донесе арманяка от колата си, слезе по занемарения коридор до старомодната кухня и направи кафе.

Между кутиите кафе и чаените кутии с „Ърл грей“, „Лапсанг“ и „Цейлон“ бяха мушнати пакетчета със семена с дати, написани на тях. Върху кухненската маса имаше пазарен списък: един агнешки котлет, един пакет с безквасни овесени питки, четвърт килограм масло, три килограма сирене. Вдовишки пазарен списък. Едуард го погледна и жалост сви сърцето му. Майката на Кристиан бе живяла сама тук в продължение на десет години. Тогава се почувства виновен, спомняйки си колко рядко и двамата бяха идвали да я видят. Дори и сега му беше трудно да си представи какво тази къща е представлявала за нея. Той все още я виждаше такава, каквото беше преди двайсет години — винаги пълна с хора. Представи си я продадена, продадена на търг и променена, и както Кристиан намери отблъскваща идеята нещо толкова обичано и толкова запазено трябва да бъде променено.

За миг той чу гласа на Филип дьо Белфор: „Никога ли не си мислил, Едуард, как, след като ти бъдеш мъртъв, другите ще си разпределят плячката?“

Той занесе кафето и арманяка в градината. Кристиан отново седеше, пушеше нова цигара и изглеждаше по-успокоен.

Едуард му наля чаша бренди и малко кафе. Седна и се колебаеше дали да проговори.

— Сигурен ли си? — каза той накрая. — Съвсем ли си сигурен, че не искаш да живееш тук самия ти? И че никоя от твоите сестри не иска?

— Не, казах ти. Съвсем не. Ние направихме семейно събрание след погребението. Тогава се разбрахме. Заклучи, продай и карай. Ами, почти така. Без чувства.

— Би ли ми позволил да я купя?

— Какво? — Кристиан спря чашата наполовина от устата си.

— Би ли ми позволил да я купя?

Настъпи кратка тишина. Тясното лице на Кристиан се изчерви.

— О, за бога, Едуард. Не трябва да приемаш приятелството чак толкова дълбоко, знаеш ли. Аз нямах намерение...

— Зная, че нямаше. И аз не я искам от приятелство. Ами, не точно.

— Тогава защо ме питаш?

Едуард погледна към масата, и наблюдавайки го подозрително, Кристиан видя, че той прави голямо усилие да запази лицето си спокойно и едва успяваше. Щастието прозираше в него.

— Елен и аз — това е, всички формалности накрая бяха уредени. Разводът ѝ вече е факт, така че ние можем да се оженим. И...

— О, боже мой, боже мой. — Кристиан повдигна глава и издаде най-необикновен боен вик. — Кога? Кога? Дявол да те вземе, Едуард, ти никога не казващ една дума...

— Следващата седмица.

— Следващата седмица? Следващата седмица? Не мога да повярвам. Това е чудесно. Това е абсолютно чудесно...

Кристиан скокна на крака. Той ексцентрично го прекъсна, почти удряйки се в масата, политайки в този момент.

— Къде? Как? Аз ще ви бъда шаферът, надявам се? Ако не съм ви шафер, няма вече да ти проговоря. Обожавам сватбите. Каниш ли се да я правиш лудешки величествена или ще бъде от онези приятно потайните, когато вие просто ще офейкате на някъде и...

— Кристиан — Едуард се опита да прекъсне обърканите му приказки, но той не можеше да се въздържи да не се усмихне, — аз се опитвам да ти направя едно търговско предложение.

— Едно търговско предложение, в момент като този? Ти си луд. Ти си безчовечен. Ти си... какво?

— Ако ти наистина желаш, да продадеш тази къща, аз бих искал твърде много да я купя. Това е всичко.

Кристиан престана да подскача наоколо. Седна и погледна Едуард:

— Но защо? — каза той накрая. — Не разбирам. Има ли някаква връзка между тези две необикновени изявления?

— Да, има. Аз искам да направя на Елен сватбен подарък. И си помислих, ако ти би харесал идеята — Едуард се усмихна, — бих ѝ подарил една английска къща и една английска градина.

— Когато тя е била дете... — те се връщаха с колата в Лондон. Едуард погледна в страничното си огледало, засили своя астън мартин и изпревари три коли и един трактор. Кристиан затвори очи.

— Когато тя е била дете, аз не бих казал на никого друго това, но зная, че Елен малко ти е говорила за това, тя е живяла във фургонен парк в Алабама, спомняш ли си?

— Спомням си, беше ми го описвала веднъж.

— Там тя е живяла със своята майка и майка ѝ често ѝ е говорила за Англия и за къщата, където тя е израснала — той замълча. — Спомняш ли си тази къща, в Дивон?

— Кой би я забравил?

— Нейната майка обичала да говори за тази къща и за градината. Особено за градината. Тя е извикала във въображението си нещо, което Елен никога не е забравила. Един образ на красиво спокойно и съвършено място. Когато Елен е била малка, майка ѝ често я оставяла сама за доста дълго време и знаеш ли какво Елен се е опитвала понякога да прави? Тя правела градина, английска градина. Събирала речни камъчета, диви цветя и бурени, после изравяла земята и ги слагала там, така че майка ѝ като се върнела вкъщи, да си има английска градина. Само че било много топло, често майката закъснявала и когато се връщала, цветята вече били увехнали и мъртви. Тя ми разказа това веднъж и аз никога не съм го забравил.

Той замълча с очи, загледани напред.

— После, когато тя накрая се върнала в Англия при своята леля и видяла онова неприветливо място, преживяла ужасен шок. Тя току-що е била загубила своята майка и своя единствен приятел, дошла в Англия и видяла това място. Дори и сега, на нея ѝ е трудно да говори за това. Разбираш ли, в онзи момент тя със собствените си очи е

видяла точно до каква степен нейната майка е била една фантазърка. Тя вече го е знаела до известна степен, виждала е как майка ѝ залъгва самата себе си. Но аз мисля, че Елен винаги е мечтала за една съвършена градина. А после разбира, че тя не съществува. Това също е било една заблуда. Тя е била заблуда също така и за Елен, която тя е наследила от своята майка.

— О, господи, това е тъжно. Никога не съм знаел за това. — Кристиан въздъхна. — Нещата, които ние наследяваме.

— Така — Едуард отново погледна в обратното стъкло и виждайки, че пътят е чист отпред и отзад засили, — аз се опитах да помисля. Искях да ѝ подаря нещо специално, нещо, което да има особен смисъл за нея. И когато тази сутрин стоях в твоята къща, помислих за Елен. Това е най-английската къща, която познавам и най-съвършената английска градина — той се усмихна. — И аз ти обещавам, няма да разположим плувен басейн сред розовата градина.

— Там си, тогава! — Кристиан му хвърли лек поглед. — И приемаш ли, че мога да разчитам, че няма да заведеш там Жислен? Не мисля, че би ми харесало да видя как скорпионът поставя щипците си на нея...

— Ти напълно можеш да разчиташ на това. Жислен работеше само в моите представителни салони, никога в къщите ми, и това е така от много години.

— Какво стана с нея? Тя се омъжи за оня Нервал, нали?

— Разбира се, че се омъжи. Тя се разведе с Жан-Жак доста скандално. После се омъжи за Нервал. Но не съм я виждал от няколко години. Имаше някакви проблеми с данъчните власти, мисля, че беше за някаква съмнителна компания на Кеймъновите острови. Така или иначе, тя и Нервал напуснаха Франция, мисля, че те изкопават това, което е останало от Марбела, и то много успешно, надявам се.

— Марбела, добре, добре, добре.

— Елен е срещнала Нервал един-два пъти. Тя купи и продаде къща чрез него. Той доста я забавлява, мисля. Тя каза, че той е бил толкова прозрачен мошеник, просто един негодник. Разбира се, абсолютно безскрупулен.

— Ох, толкова се радвам. — Кристиан се усмихна. — Тогава, на скорпиона е бил поднесен подходящ десерт.

— Фактически чух, че били много щастливи. Вероятно много си подхождат. — Едуард погледна към него. — Само че недей да споменаваши името ѝ пред моята майка. Сега Жислен за нея е много противна и е такава още от времето, когато бяхме в Сен-Тропе онзи път, помниш ли? — той замълча. — Тя счита Жислен за свой враг и мен също така, по всяка вероятност.

Тонът му престана да бъде така делничен и Кристиан го погледна с любопитство.

— Предполагам, че няма да ми кажеш защо.

— Наистина, няма причина. Това е дълга, сложна история. Аз направих нещо, което сметнах, че е в най-добрия интерес на майка ми и тя никога не го забрави, нито ми го прости, това е всичко — той вдигна рамене. — Тя твърде много се промени, Кристиан. Ти едва ли ще я познаеш сега. Облича се съвсем различно. Стана много религиозна...

— Религиозна? Луиз? Не мога да повярвам.

— О, вярно е. — Едуард се усмихна. — Цялата къща благоухае на свещеници. Всеки път, когато отивам там чувам шумно да се развяват католически раса. — Той замълча, и после мислейки за майката на Кристиан, мислейки за Луиз, макар и раздразнена, може би също беше самотна, той добави. — Ти трябва да я видиш, когато следващия път дойдеш в Париж, Кристиан. Тогава ще разбереш какво искам да кажа.

— Не бих могъл да кажа, че ще бъда посрещнат с луда радост. Луиз никога не ме е понасяла.

Кристиан запали цигара, облегна се назад в своята седалка и остави за известно време Едуард да се съсредоточи върху карането. Той обърна глава и се загледа през прозорците. Бързо бяха изминали разстоянието и сега приближаваха покрайнините на Лондон. Тъй като движението ставаше все по-оживено и Едуард беше принуден да намали скоростта, той можеше истински да огледа неговите околности. Полята отстъпваха място на пътищата, на редица след редица от къщи близнаци в комичното Тюдоров стил и неприветливи кръчми. Далече от дясната му страна големи жълти рани разделяха земята, грамадни багери крачеха по нея и я дълбаеха. Те строяха новата автомобилна автострада Лондон — Оксфорд. Когато тя бъде завършена, пътуването, което беше бавно като на костенурка по времето на техните

университетски години, щеше да трае по-малко от час, четирийсет минути, ако кара Едуард. И той си спомни как беше карал по този път със стария си морис майнър, с неговата първа кола от Лондон до „Магдален“ — за по-малко от два часа! Тогава това изглеждаше постижение.

— Господи, как всичко се променя — той се обърна и погледна Едуард. — Ние и двамата прехвърлихме четирийсетте. Знаеш ли, премислих, че ще бъде много противно. А сега, когато ви дойде до главата, намирам, че дори ми доставя удоволствие. Перспективата се променя. Това ми харесва. Хората идват и си отиват. Те плуват в живота ти и после отново излизат. След това чуваш истории за тях, малки парченца информация, както това, че Жислен се е омъжила за Нервал и са се затворили в Марбела — някои отиват нагоре, други слизат надолу. Някои се променят по най-неочакван начин, други остават абсолютно същите. Това е толкова интересно. Като да четеш великолепен роман. У-ха! Питам се какви ще бъдем в следващите двайсет години, когато сме на шейсет.

— Все още ще бъдем приятели — Едуард го погледна с усмивка.

— О, да. — Кристиан му се усмихна в отговор. — Нямам съмнения по този въпрос. Това е едно от най-хубавите неща. И всъщност, аз зная точно какви ще бъдем, сега вече започнах да мисля по това. Ти ще бъдеш с още по-голяма власт и по-изтъкнат, ще участваш в един милион комитети. Ще бъдеш баща на фамилия. Господи, Кет сигурно ще е омъжена, ти тогава ще бъдеш дядо. А аз — аз ще бъда едно застаряващо „анфан терибл“. Хората ще бъдат доста груби с мене и ще казват, че съм дъртак. А после, когато стана на седемдесет, те ще ме открият отново и ще ме превърнат в национален паметник — Сесил Бийтън в средите на галеристите. Това е то — да устискаш, докато станеш на седемдесет. Тогава вече не можеш да сгреша. Ставаш мъдрец и всеки казва, че имаш великолепен стил. После ще продадем мемоарите си на неделните вестници и всички наши приятели ще публикуват своите дневници и писма и ние ще се превърнем в една индустрия, както „Бламсбъри груп“. Едва ще дочакам! Точно тогава миналото наистина започва да си плаща — той хвърли на Едуард предизвикателен поглед. — Така че, надявам се, ти си водиш за всичко дневник. Иначе всички онези академици и

студентите, които се занимават с изследвания ще бъдат ужасно разочаровани. Дневници, писма, бележници...

— Абсолютно никакви. — Едуард съзря малко пространство сред потока на движението, той се насочи нататък и засили. — Мразя нещата от подобен род, както отлично знаеш. Аз дори не пазя снимки.

— Не пазиш, така ли? — Кристиан се намръщи. — Спомням си, когато търсихме Елен, ти дори нямаше нейна снимка, добре, че един от твоите коняри ни донесе. Защо така?

— Наистина не зная. Предпочитам да не документирам миналото си, това е. Предпочитам само да мисля за него. Писма, снимки — не зная, мисля, че те деформират нещата.

— А не се ли изгражда от тях паметта? — Кристиан остро го погледна.

— Може би.

— Най-накрая, всеки различно си спомня миналото. То не е нещо фиксирано. Дори нашият собствен начин, по който го възприемаме се изменя през цялото време.

— Искаш да кажеш, че не е постоянно?

— Господи, не! Моето минало постоянно и внезапно изскача. То се манифестира по най-изненадващи начини.

— Това е защото ти имаш минало с изключително лоша слава.

— О, зная. — Кристиан се усмихна самодоволно. — И ти също, бих могъл да изясня.

— Това, всичко това е свършено — твърдо каза Едуард.

— Не можеш да разчиташ на това, никога не би могъл. Не можеш да разчиташ дори на настоящето. Точно, когато мислиш, че е изключително спокойно и ведро, започва нещо друго да се развива, което е извън твоето ползрение. По улицата, зад ъгъла, в друга страна — ти си свършено щастлив, а междуременно...

— Зная това. Научих този урок в нощта на моя шестнайсети рожден ден. — Едуард отговори доста рязко. После, съжалявайки, защото му доставяше удоволствие, когато Кристиан беше разговорлив, той се обърна с усмивка. — Знаеш ли, че Елен е в Лондон? И Кет. Нощуваме в „Ийтън Скуеър“. Защо не дойдеш да вечеряме?

— Чудесно. Ще ми бъде приятно.

— Ако желаеш утре сутрин можем да отидем и да се срещнем с моите адвокати. Тогава бихме могли да уредим всичко относно къщата,

освен ако не искаш да премислиш.

— Ни най-малко. Ще се радвам да посетя твоите адвокати — Смит-Кемпт, нали? Моят баща ги използваше. Те все още ли са запазили онези чудесни Дикенсови канцеларии?

— О, да.

— И чашата шери, когато се стигне до края на срещата?

— Неизбежно.

— Великолепно. Аз със сигурност ще дойда. Много е приятно да знае човек, че нещо не се променя.

— И нито дума на Елен относно къщата. Обещавах. Искам да бъде изненада.

— Едуард, как бих могъл? — Кристиан изглеждаше засегнат. — Знаеш, че обожавам тайните. Ще бъде мълчалив като гроб.

— Не обещавай невъзможното. Ако би могъл просто да избегнеш своите обичайни малки намеци...

— Намеци? Намеци? Тук си несправедлив към мене, Едуард.

— Така ли? — каза сухо Едуард и се засили към града.

„Една тайна, една изненада“. Елен обичаше изненадите и обичаше да прави подаръци, особено на Едуард. Този подарък, който все още беше тайна, но нямаше да бъде изненада, нейният сватбен подарък за него я изпълваше с огромно вълнение. Тя чувстваше, че сякаш ходи във въздуха. Чувстваше го, въпреки, че доста беше извървяла — по цялата „Бонд стрийт“, където беше правила покупки, през „Оксфорд стрийт“, през тясната и извиваща „Мерилбор лейн“, по „Хай стрийт“, която е успоредна на „Харли стрийт“, където господин Фоксуърт все още поддържаше своите консултантски стаи. После на север край църквата, където Роберт Броуин се беше оженил за Елизабет Берит, и на север по посока на „Сен Джон, с Ууд“, където Ан Нийл сега имаше свое студио, през „Риджънт’с парк“.

Тя можеше да вземе такси навсякъде по своя път, но днес знаеше, че не би издържала да бъде затворена в кола. Искаше ѝ се да върви, чувстваше като че ли плува в щастие. Само след една седмица тя щеше да бъде омъжена за Едуард. Засили крачка, когато стигна до парка, струваше ѝ се, че би предпочела да танцува, а не да върви. Толкова дълго време — две години разправи с адвокати и после с още

адвокати, две години, през които работите вървяха толкова ужасно бавно, не защото Левис се противопоставяше на развода, а защото във всичките тези дни той просто не отговаряше на писмата, и трябваше седмици на неговите адвокати, докато се похвалят, че имат неговия подпис.

Тя спря, после се обърна, правейки малък кръг около пълното с лодки езеро и ярко украсената оркестрова естрада. По това време тя понякога се отчайваше, а Едуард — никога. Беше ѝ тъжно, че това отключване, това измъкване от един брак на миналото трябваше да бъде направено по този сух и официален начин, дори когато и двете страни бяха в съвършено приятелски отношения и споразумението, което трябваше да бъде оформено, защото тя не искаше нищо от Левис, беше честно. Подписи, документи, писма от един адвокат до друг — всичко това ѝ беше толкова омразно.

Тя все още се чувстваше виновна по отношение на Левис, че беше допринесла за неговата деградация, а деградацията ставаше по-остра и по-бързо се развиваше, откакто тя беше напуснала Америка.

Спря на слънце близо до езерото и си спомни за писмата, които Левис ѝ беше писал. Дълги, несвързани, объркани писма в много страници, от които се разбираше, че той едва ли беше наясно кое време от годината беше, още по-малко какво се случваше. Тя също няколко пъти се беше опитвала да говори с него по телефона през първата година на престоя си във Франция, но разговорите бяха невъзможни. Тя като че ли можеше да чуе хапчетата в гласа му — изблици на трескава изповед или в друг случай бавното, объркано опипване на действителността, което очевидно му причиняваше болка.

Тази година тя въобще не беше говорила с него и той не бе отговарял на нейните писма. Сега, когато и да позвънеш, се обаждаше Бетси или някоя от другите, постоянно сменящи ролята си хора, които изглежда стояха в къщата. И те винаги имаха някакво извинение: „Съжалявам, Левис спи.“, „Левис точно сега не е във форма“. Понякога те не си правеха труда дори и това да съобщават, просто се смееха, и казваха: „Левис, кой е той?“.

Това понякога я тревожеше. Веднъж, в отчаяние тя писа на Чад, молейки го да отиде, ако може да посети Левис и да се увери дали той е в ред. Веднъж дори писа на неговата майка. Чад никога не ѝ отговори. Емили Синклер ѝ изпрати кратка, смразяваща бележка:

Семейството на Левис било свършено наясно за неговото състояние. В няколко реда тя съумяваше да внуши две неща, че грижата на Елен съвсем не беше нужна, и че идваше твърде късно. Елен не се опита да пише отново и когато сподели с Едуард своите тревоги, той беше категоричен:

— Скъпа моя, Левис е възрастен, не е дете. Виж, той сега е отговорил на последното писмо на моя адвокат, подписал е документите. Елен, не можеш повече да се тревожиш за това как да подкрепяш Левис.

Той дори ѝ беше показал подписите на Левис върху официалните документи и Елен ги беше погледнала мълчаливо. Беше използвал познатата ѝ с широк писец писалка „Мон Блан“. Подписът, с който се прекратяваше неговия брак беше бързо надраскан и едър, с разлято написани, наклонени отделни букви с преувеличени очертания. Тя си спомняше почерка, спомняше си личността. Можеше да разбере всичките парадокси на Левис, с цялата негова претенциозност и несигурност само в две думи. После си спомни за онези две писма, които той ѝ беше изпратил от Париж, тяхното диво уверение в любов, техният момчешки оптимизъм и ѝ стана много мъчно. Беше обичала Левис, въпреки че той никога не бе могъл да разбере това. И във всички случаи, тя го беше обичала не както трябва, по начин, който той никога не беше могъл да приеме — така, както майка обича своето дете.

Покровителственост. Тя стоеше спокойно загледана към езерото. Няколко двойки и деца гребяха напред-назад на слънце, хора лежаха на пейките, четяха, спяха или просто седяха с лица, повдигнати към слънцето. Едуард беше прав, помисли внезапно тя, той беше прав, но това не беше лесно.

Тя се обърна настрани от оркестровата естрада и водата. Тръгна бързо към северната част на парка. Внезапно и неудържимо нейното настроение се подобри. Тя не можеше да бъде нещастна в ден като този, не можеше, беше невъзможно.

Те щяха да се оженят в Лоара, в малкия провинциален градец на десетина километра от замъка. Това щеше да бъде граждански брак, разбира се, като разведена жена тя нямаше право на алтернатива. Една спокойна, обикновена сватба — това желяеха и двамата. Без суетене, без гласност. Само неколцина приятели. Кристиан щеше да присъства,

разбира се, днес Едуард беше отишъл да го доведе. Също Ан Нийл, Мадлен, която скоро също щеше да се омъжва, Каси, която имаше нова екипировка за случая и с която тя беше прекомерно горда. И Кет, която нищо не разбираше от усложненията, придружаващи тази сватба, Кет, която като че ли беше забравила, че някога беше познавала някого, наричан Левис Синклер, Кет, която вече седемгодишна, обожаваше Едуард и гледаше на този брак като на най-щастливото, най-вълнуващото и най-неизбежното нещо на света.

Елен се усмихна и забърза. Отново на север към зелените улици и спокойното затънтено място на „Сен Джон, с Ууд“. Покрай големите и доста грубовати къщи по „Авеню роуд“, които винаги ѝ напомняха за Холивуд и после в мрежата от малки улички и зелени градини. Люлякът цъфтеше с големи и тежки ваниленобели, надвиснали над паважа цветове. Като мина покрай тях, тя спря, за да ги помирише.

Сега обичаше Лондон, помисли си с внезапна пламенност. Обичаше го, както обичаше Париж и селцата по Лоара, защото тези места свързваше в съзнанието си с Едуард и с любовта помежду им. Те често идваха в Лондон и когато както днес вървеше, постоянно минаваше покрай местата, които я връщаха към спомените. Тук бяха минавали с колата, там веднъж бяха открили малък ресторант. Там веднъж бяха ходили на парти и тогава, много по-късно, улиците бяха пусли и те говорейки бяха вървели ръка в ръка, не в определена посока, а просто оставяйки краката им да ги водят. В толкова много места, в Париж, когато гледаше в Сена — Л'ил дьо ла Сите, в Лоара, близкото пазарище може и, което понякога посещаваха, защото и двамата обичаха пазарищата, тук по склоновете на Примроуз Хил, където веднъж бяха ходили през нощта и бяха спрели на върха, за да гледат оттам града, или дори най-оживените центрове — „Пикадили съркьс“, „Бейсуотър роуд“, специално един ъгъл на „Найтсбридж“ — всички тези места бяха изпълнени с Едуард. Тези места бяха техни места и фактът, че други мъже и жени, други влюбени преди и след тях може да са минавали или да минат по същия начин и да имат същото чувство, само засилваше интензивността на собствените им емоции.

Тя стоеше спокойно точно до люляка. В един миг тяхната любов ѝ се стори огромна, нещо велико, толкова могъща, че беше накарала града да замлъкне. В следващия миг започна да ѝ изглежда малка, но жизнена, част от една продължителна цялост. Влюбените в града. Тя

отново забърза стъпка и почувства дълбок вътрешен покой и задоволство. Почувства, че тя и Едуард сега бяха частица от миналото на Лондон, че бяха частица от духа на това място.

Студиото на Ан Нийл се намираше в градината на една несиметрично разположени фронтони къща, където според слуховете Едуард VII веднъж заловил Лили Лангри. Отвътре то много приличаше на нейното старо студио в Челси, което тя набързо трябваше да напусне, когато модните вълни строителство заплашваха да го погълнат.

— Пазарчето на моя зарзаватчия сега е превърнато в магазин за дрехи — беше казала тя сърдито. — Те не го наричат магазин за дрехи, нито дори магазин за рокли. Наричат го „бутик“. Не мога да си купя карфиол по цялото протежение на „Кинг роуд“. Премествам се.

Тя се беше преместила и беше взела и своята атмосфера за едно със себе си. Във всекидневната стая на новата къща пак се намираха избелелите килими, пак двете грамадни от червено кадифе кресла, редицата от речни камъни и вазата с птичи пера върху рамката на камината. Сегашното ѝ студио беше все така неподредено, както и предишното.

Елен влезе в него с безпокойство, защото Ан рисуваше портрет на Кет — сватбен подарък. Изненадата. И тя самата трябваше да го види днес за първи път. Когато влезе, рисуването очевидно беше приключило и тя си помисли, че Ан беше доволна, защото беше много нападателна, а също както при Каси, това беше добър признак. Кет седеше, кацнала на единия край на масата и ядеше портокал с пълно безгрижие за безредието, което създаваше около себе си. Сокът течеше по голата ѝ кафява ръка, и Кет я целуна с весела, портокалова уста.

— Това е като да рисувам змиорка — каза Ан с най-грубия си тон. — Подкупвах я, заплашвах я. Нищо не помогна. Не може да се задържи неподвижна повече от пет секунди. Вече никога, при никакви обстоятелства няма да рисувам дете на тази възраст...

Кет направи малка бунтовна физиономия и виждайки я, Ан потисна усмивката си. Тя се обърна към Елен:

— Така или иначе, предполагам, че вече можеш да я погледнеш.

Тя заведе Елен до най-отдалечения от статива край, скръсти ръце и погледна намръщено собственото си произведение. Но Елен не

можеше да бъде заблудена нито от нейния тон, нито от недоволния израз на лицето ѝ. Тя спокойно погледна картината.

На нея Кет седеше в поза, доста подобна на сегашната, кацнала на края на масата, готова да се раздвижи, както винаги. Зад нея през широкия прозорец на студиото се виждаше част от дивата и необработена градина на Ан. Градината беше като Кет: пищна, щедра, непокорна, но също така и красива. Там беше нейната дъщеря — все още малко момиченце, но с неосъзната грация в разположението на крайниците, хваната със стреснат, напрегнат израз на лицето, готова всеки миг да избухне в смях, един много характерен неин израз и в същото време, Елен забеляза сега — и изненадващо зрял.

Тя дълго гледа портрета. Беше дълбоко развълнувана. Обърна се към Ани топло я прегърна.

— О, Ан, хубав е. Ти си ми показала моята дъщеря, но си ми показала също и жената, която тя ще стане...

Ан си позволи една усмивка. Тя погледна към Кет, която сега слушаше оттеглила се в другия край на студиото.

— Надявам се, че е така... — Ан се поколеба. Тя сниши глас. — Аз ѝ го показах, Елен. Тя сега може точно да види приликата си с Едуард. Сама я забеляза и това беше първото нещо, което ѝ направи впечатление. — Ан замълча и стисна ръката на Елен. — Ти трябва да ѝ кажеш — каза тя. — Зная, вие и двамата искате да изчакате подходящия момент. Добре, той ще дойде.

Те останаха да пият чай с Ан, сервиран в старите сини чаши „Спод“, които Елен си спомняше. После, в ранната привечер намериха такси, отвориха всички прозорци и се приготвиха за дългото пътуване до „Ийгън Скуеър“.

— Дали Едуард ще доведе със себе си Кристиан, какво мислиш — попита Кет.

— О, надявам се. На него едва ли му е било много приятно да се върне в неговия стар дом. Предполагам, че ще бъде тъжен и ние трябва да го ободрим.

— Аз ще го одобря. Аз ще му покажа някои от моите трикове с картите. Каси току-що ме научи един нов...

Както винаги, Кет седеше на сгъваемото столче и се олюляваше при подрусването на таксито. Дългите ѝ тънки крака бяха изпънати, косата ѝ както винаги стърчеше на безредни вълни и кичури. Обичайно

толкова оживено, сега лицето ѝ беше добило леко сънлив и отнесен израз.

Елен седеше срещу нея, гледаше я и мислеше за това, което Ан ѝ беше казала. Знаеше, че беше права. Кет сега беше на седем — те нямаше да могат да отлагат още дълго. Опита сега, както често се беше опитвала в миналото да оформи подходящите изречения в ума си, така че да бъдат ясни и разбираеми за детето, така че на Кет да бъдат оставени, колкото е възможно, по-малко съмнения и тревоги. Но самата Елен намираще толкова поводи за съмнение, че накрая, както в миналото, така и сега изреченията не бяха произнесени и тя остана мълчалива.

Прекосиха „Хайд парк“. Кет се облегна на прозореца да погледа хората, играещите деца и кучета. Тя посочи към „Серпентайн“ и към корабите в него и после, когато стигнаха южните врати на парка погледна назад към Елен.

— Знаеш ли, онзи ден ходих да играя с Люси Кавендиш.

— Да, скъпа?

— Ами, тя каза, че нейният татко не е неин татко. Той е неин... — Тя замълча намръщено. — Неин втори баща. Нейният татко е бил женен за нейната майка, но вече не е. Тя се е омъжила за друг и той се е оженил за друга...

— Да? — каза внимателно Елен. Сърцето ѝ започна силно да бие.

— Люси каза, че това е хубаво. Да имаш двама татковци искам да кажа — тя замълча. Бяха на половината на „Екзибишън роуд“. — Левис не беше мой баща, нали? Искам да кажа, мой истински баща?

За първи път през последната година Кет споменаваше името на Левис. Очите ѝ сега стояха взрени в лицето на Елен.

— Не, Кет, не беше. Левис ти беше... беше в известен смисъл повече от твой втори баща, когато бях омъжена за него. Но вече не съм...

— О, зная — Кет говореше съвсем свободно. — Ти ще се омъжваш за Едуард, което е много по-добре — тя се поколеба. — Аз харесвах Левис понякога, но той не беше много често вкъщи — веждата ѝ се повдигна. — Не мисля, че си го спомням много добре, майко. Помня къщата и моята стая със зайчета по сенниците и градината...

Тя се спря, настъпи мълчание. Бяха стигнали „Челси“, завиваха по посока на „Ийтън Скуеър“. Елен се присегна към чантата си, за да извади своето портмонета главата ѝ сега беше пълна с хиляди изречения, всичките разбъркани и смуцаващи.

— Аз приличам на Едуард, точно като него съм. Това разбрах, когато погледнах картината на Ан. Не бях го забелязала преди.

Елен се наведе напред.

— Разбира се, че приличаш на Едуард, Кет. Ти си негова дъщеря.

Настъпи кратка тишина. Таксито спря пред тяхната къща. Кет отвори вратата, изскочи навън, после любезно я задържа за Елен. Елен плати на шофьора. Кет се разтича и подскочи.

— Едуард е мой татко? Така ли? Така ли?

— О, скъпа, да. И ние бихме живели с Едуард преди, винаги, още от самото начало, когато ти се роди, но...

Кет не се интересуваше от такива сложни размисли. Тя плесна с ръце.

— Знаех си! Знаех си! О, толкова съм щастлива — тя се спря за миг. — А Каси и Мадлен знаят ли?

— Да, скъпа.

— А Кристиан?

— Да.

— Колко съм глупава. Люси Кавендиш ми каза, че е, и аз казах, че е, но после не бях сигурна. Чувствах се малко объркана.

— Но сега вече не си объркана, нали?

— Сега? — Кет ѝ отправи укорителен поглед. — О, сега не, разбира се. Мисля, че е жалко, че не сме винаги живели с него, но това е било преди толкова много време. И аз съм била много малка — тя повдигна лицето си към Елен. — Сега ние винаги ще живеем с него, нали?

— Разбира се, скъпа, винаги.

— О, толкова се радвам. — Кет отново се разтича и заподскача. — Аз ще му разкажа за всичко това довечера — каза решително тя и затича към къщата.

— А твоята карта беше...

С нежните си ръце Кет се беше хванала за бюрото. Кристиан изтегнат в креслото беше кръстосал дългите си крака, бе сложил ръцете си зад главата и я наблюдаваше изпитателно.

— Кралят на диамантите! Ето го!

С известна ловкост Кет измъкна картата и я задържа изправена. Кристиан беше задължен да я изгледа смаяно.

— Учудващо, съвсем учудващо. Кет, не мога да го повярвам. Това магия ли беше или трик?

— Магия — твърдо каза Кет.

Кристиан поклати глава и пое голяма глътка уиски:

— Ако току-що не го бях видял със собствените си очи, никога нямаше да повярвам. Би ли пак ми го повторила някой път? Ти си магьосница или вещица? Какво друго можеш да правиш? Можеш ли да предсказваш бъдещето?

Кет хвърли поглед към Каси, която важно стоеше до вратата със скръстени ръце и с израз на лицето, който говореше: „В леглото!“

— Още не — тя започна неохотно и послушно да се оттегля към вратата. — Мога да се науча. Мадлен каза, че знае как се прави. А Каси може да гледа по чаени листа в дъното на чашата. Нейната баба ѝ е показвала. Гледаш във формите, които листата образуват, и...

— Каси, ти криеш големи тайни — очите на Кристиан лениво се обърнаха към нея. — Мислил съм, че умееш много работи, но не и че си Сибила...

Кет хвърляше умолителни погледи към Едуард и Елен, които от отдалечения край на стаята наблюдаваха тази сцена. Елен леко наклони глава и лицето на Кет светна. На Кет и на Кристиан Каси хвърли суров поглед.

— Аз много добре мога да виждам в бъдещето — каза отсечено тя — и много добре виждам, когато някой отлага, за да играе. Аз виждам, че сега е седем часа и че някой няма да е в леглото по-рано от осем часа при това положение. И още виждам...

— Не, не можеш да видиш, Каси — каза кротко Кет. — Сега идвам. И тази вечер ще бъда особено бърза...

Тя обиколи всекидневната, за да каже на всички обичайното си „Лека нощ“. Кристиан, който я намираше много забавна, се изправи, целуна ѝ ръка, чукна токове и я боцна в корема. Елен силно я притисна в прегръдките си, а когато Едуард се канеше да я целуне, тя бързо каза:

— Може би Едуард ще дойде горе да ти каже лека нощ, Кет, ако днес си бърза и не се бавиш дълго в банята...

Едуард се усмихна и обеща, а Кет бързо излезе. Елен отиде и седна до Кристиан:

— Сега — каза тя, — разкажи ми всичко, Кристиан. Много ли беше мъчително? Доволен ли беше, че Едуард дойде с теб?

— О, страшно бях доволен. Поради най-различни причини — започна Кристиан.

Едуард му хвърли остър, предупреждаващ поглед, а Кристиан, който обичаше да го дразни, започна да прави внимателна и безобидна преценка на техния ден. Едуард ги наблюдаваше известно време, отиде до широките прозорци и излезе на балкона, който гледаше към градината на площада. След малко той доля чашите им, после по знак на Елен ги напусна, за да каже лека нощ на Кет.

Бавно изкачи стълбите. Може би поради разговорите му с Кристиан и посещението на неговата бащина къща, днес някак си миналото му се струваше много близко. Едва когато във всекидневната стая Кет извади онази карта „Кралят на диамантите! Ето го!“, Едуард едновременно като че ли чу и видя Полин Симонеску: „Първо картите, господин барон, после можете да започнете своето бъдеще!“

Сега беше 1967 година. Той не беше виждал Полин Симонеску от 1959 година, от онзи момент, когато не дълго преди да срещне Елен беше решил да напусне нейната къща в Париж и никога да не се върне там. Тя беше напуснала Париж или поне той така беше чул. Не знаеше дали беше жива или умряла. Не беше помислил за нея в продължение на години, и все пак, тази вечер, когато Кет извади точно тази карта, той я видя съвсем осезателно. За миг като че ли тя беше протегнала и поставила на рамото му своята ръка с рубинения пръстен, и той беше усетил отново онова напрежение, онова усещане за странна сила.

Той спря на първата площадка, където се намираха неговата и на Елен спални, които някога, по време на войната бяха на неговата майка и които сега бяха почти непознаваеми. Тогава си спомни за случаите, когато беше тичал по тези стъпала, беше ги взимал по две наведнъж, бързайки да се озове в сигурността на стаята си. Там на своята карта той нанасяше последните сведения за хода на войната със синьо мастило, а кодираните сведения за Селестин — с червено. Той видя Селестин с нейната червеникавозлатиста коса, събрана на върха на

главата, нейният леко разтворен пенъор. Спомни си я, каквато я беше виждал последната година, когато тя умираше, подкрепяна от възглавници в стаята на частна клиника в „Сен Джон, с Ууд“, където нейните сметки в продължение на години бяха спокойно изплащани от него чрез службите на вечно ефикасните, вечно дискретните „Смит-Кемпт“.

— Бих искала малко шампанско — беше казала тя веднъж. Това беше почти единственото нещо, което беше казала, когато беше дошла в съзнание и после беше изпаднала в безсъзнание отново.

Той спря на втората площадка. Сега беше доволен, че винаги бе продължил да плаща наема на тази къща, радостен, че той и Елен я използваша толкова често. Беше му приятно да усеща миналото толкова близко. Облегна се на парапета и си спомни как долу беше танцувал с Изобел, бавно въртейки се из стаята, докато навиващият се грамофон издаваше дрезгави танцови звуци. Тази вечер къщата беше много тиха. Той за миг се заслуша, като че ли очаквайки да чуе гласа на онази издраскана грамофонна плоча с неговата веселост от времето на войната. Но чуваше само тишината. После, когато се обърна към стаята, в която сега спеше Кет и която някога беше неговата, той съвсем отчетливо чу гласа на Жан-Пол. Чу го да се смее, усещайки тежката му ръка около раменете си: „В такъв танц искат жените да ни водят, а братче?“

Почувства моментно остро съжаление, пронизваща носталгия. Цялата стара, наситена и все по-безнадеждна обич към неговия брат се върна в него и тогава той си спомни Жан-Пол не такъв, какъвто беше в края си, а по време на военните години, по времето, когато Едуард му беше прощавал всичко.

Той леко сви рамене и влезе в стаята на Кет. Тя седеше в леглото с книга пред себе си, въпреки, че нямаше вид да чете.

Едуард ѝ се усмихна и тя отговори на усмивката му. Той изведнъж усети как миналото се измъкна навън от спокойната стая: тя беше на Кет, не вече неговата. Това минало не представляваше реалност за Кет. Както всички деца, и тя живееше с настоящето.

Той спокойно се раздвижи из стаята, поглеждайки към нейните книги и към картините, които тя беше рисувала и с които беше много горда. Погледна през високия малък прозорец. Там отвъд площада веднъж той беше видял черна дупка, останала на мястото на

бомбардираната къща — беше директно попадение. Сега, разбира се там нямаше никаква следа. Гледайки сега нататък, той вече не беше сигурен коя от къщите трябва да е била.

Кет го наблюдаваше очакващо. Той се обърна към нея с извинителна усмивка и седна върху леглото ѝ. Взе малката ѝ ръка и я остави да лежи в неговата.

— Аз днес продължавам да мисля за миналото, извинявай, Кет. Поради някаква причина го чувствам много близко. Някога това беше моята стая.

— Зная, по време на войната, когато сте живели тук.

Тя се поколеба за момент, две яркочервени петна се бяха появили на бузките ѝ.

— Ти тогава познаваше ли майка?

— За бога, не! Аз бях само едно момче на петнайсет-шестнайсет години. — Едуард нежно притисна ръката ѝ.

— Срегнах майка ти много по-късно, години след като войната беше свършила.

— В Лондон ли я срещна?

— Не, в Париж. — Едуард се колебаеше, защото и той като Елен се безпокоеше за Кет и затова доколко тя знаеше и доколко можеше да разбере, той не се спря дотук, както би направил в друг случай, а продължи.

— Срегнах я в Париж, както стоеше пред една църква, която се наричаше „Сен Жулиен льо повр“, и там имаше малък парк, като малко площадче точно до нея. Веднъж те водих там, ти може би не си спомняш...

— Мисля, че си спомням — тя смръщи вежди. — Смяташ ли, че тя беше красива?

— Мисля, че тя беше много красива. — Едуард меко се усмихна. — Аз внезапно се влюбих в нея. Просто, ей така! Лудо влюбване както казват на френски, като гръмотевичен удар...

Кет се изкиска.

— Вярно е, случва се. Никога не бях мислил преди това — той замълча. — Спомням си, че моят баща ми го беше казал. Когато срещнал моята майка, Луиз — това е било много отдавна, в началото на първата, не на втората война. Видял я, когато тя танцувала и се влюбил в нея. Просто, ей така!

— Но, тогава ти не си се оженил за нея. Ще се ожениш за нея сега, вместо...

Кетиният израз стана малко тревожен. Едуард разбираше, че с този си разговор Кет водеше нанякъде и като че ли това я правеше едновременно тревожна и малко изплашена.

— Не, но исках. Обаче се случиха най-различни неща, сложни неща, ще ти ги обясня един ден — той замълча. Кет го гледаше право в лицето. — Важното, което трябва винаги да помниш, е, че ние с твоята майка винаги много сме се обичали един друг. Ние може би извършихме нещата в обратен ред, възрастните го правят понякога, поради много причини. Но сега ние всички сме ги оправили и ето защо с нетърпение очакваме нашата сватба. Ти също я очакваш, нали, Кет?

— О, да! — очите ѝ светнаха. — Много. Каси има нова шапка с перо, а аз имам нова рокля. — Тя замълча. — Аз не трябваше да ти казвам за роклята, защото това е изненада, но тя е синя, като метличина. Аз обичам синьото, това е любимият ви цвят и тази ми рокля е много красива — тя замълча. — Сега зная, че ти си моят истински татко. Мислех, че си, но бях малко объркана, така че днес попитах майка и тя ми каза.

Той усети нейното вълнение и тревога. Малките ѝ пръстчета се свиха и после се отпуснаха в неговата ръка. Сърцето на Едуард се изпълни с обич. Той беше дълбоко трогнат и сълзи напиреха в очите му. Той веднага погледна настрана, опасявайки се, че тя би могла дати изтълкува неправилно, после обратно върна поглед към нея.

— Но разбира се, моя дъщеря, мое дете — той успя да овладее гласа си. — И ние си приличаме малко, как мислиш?

— О, да, това го разбрах, когато... — Кет изведнъж тайнствено се пресече. — Забелязах го — добави тя и внезапно стана строго делова. — И така, аз трябваше да реша, мислих за това, трябва да измисля как да те наричам. Мога все така да те наричам Едуард или татко, или тати. Ти кое харесваш? — Тя настойчиво го погледна.

— Смятам, че всички са добри, всичките. Ти дори можеш да ги сменяш. Когато съм строг мога да бъда „татко“ и „тати“, когато съм снизходителен, и...

— Ти никога не си строг! — Кет се засмя.

— Това е, защото никога не си била истински непослушна. Само почакай. Аз мога да бъда наистина много строг. Мога да бъда доста

ужасяващ. Виж.

Едуард придаде на лицето си възможния най-студен и заплашителен вид, който за момента успя.

На Кет той не направи впечатление. Тя отново се засмя. Ръката ѝ стисна още по-здраво неговата.

— Харесвам те — просто каза тя.

— За щастие — Едуард тържествено гледаше към нея, — аз също те харесвам. Харесвах те още от деня, в който беше родена.

— Наистина?

— О, да. Веднъж някой ми каза... — Едуард погледна настрана. — Някои казват, че повече предпочитат да бъдат харесвани, отколкото обичани. Ти какво мислиш?

Кет се намръщи. Тя сериозно се замисли по въпроса.

— И двете — каза накрая.

— Това е добре. Защото аз много те харесвам и много те обичам. И също така съм много горд с тебе. — Той се приведе и я целуна. Кет силно го прегърна с ръце около врата и постави шумна, влажна целувка някъде около носа му.

— А сега, ти трябва да легнеш и веднага да заспиш. И няма да четеш, след като е загасена светлината, обещавах?

— Обещавам.

Тя се сгуши по-надолу в завивките, обърна се на една страна, сложи ръка под бузката си и затвори очи. Едуард загаси малката лампа до главата ѝ и спокойно тръгна към вратата. Там той остана за миг, гледайки я. Нейните очи блеснаха, отваряйки се още веднъж и после се затвориха. Тя леко въздъхна, дишането ѝ стана по-леко и ритмично. Едуард я погледа още малко. Щастие бушуваше в сърцето му. После, виждайки как с леснината на дете тя почти беше заспала, той напусна стаята, оставяйки вратата както тя обичаше — леко открената.

Когато влезе във всекидневната стая, Елен казваше:

— Така че, какво би направил, Кристиан? Сигурно би било твърде тежко за теб да я продадеш?

И Кристиан лоялно казваше:

— О, господи, не зная. Разрешението на въпроса все някак ще дойде, надявам се.

Те прекъснаха, когато Едуард влезе.

По лицето на Едуард Елен веднага разбра, че Кет му беше говорила за това. Тя скочи и отиде при него. Едуард я прегърна с една ръка и за миг доближи глава до нейната. Това беше много кратък жест, но колкото и кратък да беше, гледайки ги от страна, Кристиан можа да го разбере — израз на интимност, а също и на обич, толкова силна, че като че ли се усети физическото ѝ присъствие в стаята. Той беше изключен, осъзна това, но нямаше нищо против. Щастието е заразително, помисли си. Той виждаше как то променя лицето на Елен и Едуард, чувстваше, че то променяше и самите тях.

Каквото беше се случило беше обяснено и Кристиан беше много доволен:

— А, добре, тогава — каза той провлечено, както когато искаше да скрие прекалено вълнение. — Това е великолепно. Чувствам се почти чичо. И се усещам много благ, а при това, ние още не сме вечеряли. Елен беше казала, че имате съмга, която аз особено много обичам, и ягоди, които ме правят страшно лаком, и после, ние всички можем да седнем и да си приказваме. Наистина, този е един великолепен ден, запомнящ се поради редица причини...

Едуард му хвърли предупредителен поглед и Кристиан се усмихна с известен блясък в очите. Той вдигна чаша:

— Трябва да вдигнем тост. Аз зная един стар, Оксфордски, Едуард, спомняш ли си? „Шампанско и залози, и ужасяващият спектакъл на залеза, падащ над моравите на Христовата църква след празника. Гонг!“

Той стана, вдигна чашата малко по-високо и я размаха така наоколо, че уискито заплашително се наклони.

— Едуард, Елен, щастливи дни...

Бракът им беше сключен на 26 юни. На този ден, петък, Левис Синклер седеше сам в стаята, в която живееше с Бетси, най-горе, в мансардния етаж на висока сграда близо до кръстовището между Хейт и „Ешбъри“. От външната си страна това беше една типична къща, като че ли направена от медени бисквитки, с фронтони и капандури, със специално резбовани застъпващи се дъски по едната стена. Отвътре съвсем не изглеждаше, че си в Сан Франциско. По-скоро като че ли наподобяваше индийска обстановка, си представяше Левис,

въпреки, че той никога не бе ходил в тази страна, или турска или просто никаква. Това като че ли беше стая извън пространството и времето.

Левис лежеше на пода върху килим, върху килимена черга. Зад него имаше купчина от възглавници, избродирани в крещящи цветове и украсени с парчета от огледалца. От тази, разположена високо над уличното движение стая, през малкото ѝ прозорче той можеше да вижда само небето. Шумът беше притъпяван още и от килимите и драпериите, които изцяло покриваха стените. Над вратата Бетси в оранжево беше написала думите „Мири Любов“. Левис погледна към думите: през дюшемето на стаята, под пластовете черги и килими той чуваше гласове: гласа на Бетси, гласа на Кей, гласа на шамана.

Понякога мислеше, че чува също и гласа на Елен, но знаеше, че това беше халюцинация. Елен не беше в стаята под него, тя беше в миналото. Той се намръщи и нейният глас изчезна. Погледна надолу, облегнат на коленете му имаше календар.

Беше минало твърде много време, откак Левис не беше употребявал или използвал подобно нещо. Той мислеше, че това бе денят, когато Елен се омъжваше за Едуард дьо Шавини, но не беше напълно сигурен. От скоро беше започнало да му се струва, че времето имаше свой собствени ритми. Отдавна беше знаел, че времето не протича по установения ред, както изглежда на другите хора им се струваше. Дори, когато живееше с Елен, той намираше, че това е така. Но сега то не се облягаше просто само на себе си, а както беше обичайно лъкатушеше, така че той не беше съвсем сигурен дали беше казал или направил нещо или по-скоро си го беше въобразил. Сега времето имаше свой собствен живот и то взе Левис със себе си, понесе го като перо от вятъра. Понякога го блъскаше напред, понякога бързаше назад, понякога две, три или четири очевидно отделни неща сякаш ставаха едновременно и той виждаше сега, че бариерите от години помежду им изобщо ги нямаше.

Взираше се в календара. Очевидно, датите съществуваха. Те притежаваха известен вид реалност и той чувстваше, че би му било приятно да бъде сигурен дали беше днес, когато Елен се омъжваше, или следващата седмица или миналата година.

Левис се втрещваше в малките номерирани квадратчета. Те го караха да си спомня за онези ужасни математически задачи, пред които

беше изправян в училище. През ваканциите баща му обикновено ги минаваше заедно с него, опитвайки да се показва търпелив: „Левис, би ли се съсредоточил? Сега, нека да предположим, че на пет мъже им трябват три часа, за да изорат едно поле от три акра. Това значи, че ако седем мъже изорат същото поле...“

Затвори очи. Остави календара да падне на пода. Днес, миналата седмица, следващата година. Всичко това беше безсмислено. Понякога, когато затваряше очи, той се усещаше безтегловен, плаващ. Почувства тора сега, като че ли тялото му се надигна от пода и грациозно се понесе над възглавниците, килимите и над малките съдове, съдържащи есенции, над лампите „Тифани“, случайно и приятно сблъсквайки се с тавана, като тапа, носена от вълна.

Както плаваше, той би желал Бетси да беше си дошла. Размисли върху възможността той да слезе долу при нея, но пътят до вратата изглеждаше много дълъг и освен това, Бетси нямаше да е сама. Тя никога не беше сама. Тази къща беше прекалено пълна, помисли си Левис. Тя беше прекалено пълна с хора, които идваха и си отиваха, и той не беше сигурен, кои от тях бяха реални. Беше ли майка му тук, например? Мислеше, че може би беше идвала, защото веднъж, лежейки тук, плавайки тук, му беше замирисало не на пръчка китайски тамян, а на лаванда. А Стефани — беше ли тя идвала? Мислеше, че може би също беше идвала, защото беше видял кожа на палто до нейната бяла кожа и диамантите, като звезди между бедрата ѝ. Но това не би могла да бъде Стефани, разбира се, това трябва да беше Елен. Когато Стефани дойде, тя беше облечена в рокля, прилична на риба опашка с пайети, подобно на люспи с цвета на дъгата, така тя приличаше на морска сирена.

Бетси дойде, в това той беше сигурен. Той се полюляваше под тавана и мислеше за Бетси, чието тяло беше тънко и крехко, чийто китки той можеше лесно да прихване между пръста и палеца си. Бетси го покриваше с тази дълга и тежка завеса от кестеняви коси, обвиваше краката си около неговия кръст и във върховния момент малките ѝ ръце барабаняха по гърдите му. Той чуваше сега тези звуци, подобни на дъждовни капки върху листа и после камбанния звън на нейните гривни, които дрънчаха в ушите му като далечни звънчета.

Сега или вчера, или миналата година, или утре. Кога той за последен път чу тези звънчета. Отново не беше сигурен. Отвори очи и

пак ги затвори. Таванът започваше да става мек и това му донесе облекчение. Сънуваше. В неговия сън Чад дойде да го види и седна долу с кръстосани крака със своя черен костюм и кимаше като един Буда, точно както той винаги беше имал навика да прави.

В неговия сън Чад задаваше на Левис само глупави въпроси. Всички те се отнасяха за едно минало, което той не си даваше сметка, че е много, много далечно. Искаше да знае за „Сфера“ и за „Партекс петрокемикълс“ и за хората, наричани Дру Джонсън и Симон Шер. Поспециално искаше да знае кой беше взел решение за „Сфера“, кой както той се изрази е дал тона.

— Аз само се срещам с хората на „Сфера“, никога не съм се интересувал от всичко това — беше продължавал да отговаря той.

— Но, ти беше Левис, ти често се срещаше със „Сфера“. Ти виждаше Дру Джонсън в Париж. Пътувал си с неговия самолет, ти сам ми каза, Левис.

В неговия сън Левис се беше взирал в Чад. Имената, които той беше споменавал му бяха познати. Левис мислеше, че може би ги е чел в някакъв разказ или ги е чувал, използвани в някакъв филм. Той не отговаряше на Чад, защото разбира се знаеше, че това е сън, така че нямаше причина. Чад като че ли не разбираше това. Той беше станал и разтърсил Левис и силно го бе оципал по ръката.

— Левис, ще ме чуеш ли? Срещнах някога едно момиче, няма значение кое. Работила е като секретарка на Симон Шер. Сега работи за „Фокс“. Тя ми разказа нещо интересно, Левис. Наистина интересно. Всички решения, финансирането за нашите филми ние мислехме, че го прави „Сфера“, нали, че Шер казваше последното окей. Ама тя каза, че не било така. Каза, че той никога не правел нито една крачка, докато по-напред не се допитвал...

В съня му на това място Чад беше спрял, беше свалил очилата си, беше духал в тях и беше ги трил в ръкава си, а Левис беше казал:

— Чад, тя каза, че ще ни представи на Фелини. Тя каза така.

Чад се беше вгледал в него. Устата му беше станала малка и твърда.

— Можеш ли да ме чуеш, Левис? Може ли поне една-единствена дума да проникне до тебе?

Тогавя Левис беше започнал да се смее. Изглеждаше му смешно, че Чад, който знаеше всичко, който беше винаги толкова уверен, не си

даваше сметка, че това беше само сън, и че в действителност нищо от това въобще не се случваше. Веднъж започнал да се смее, той не можеше да спре. Но това беше не по причина на Чад, а беше поради хапчето, което му беше дала Бетси. Донесъл го беше новият продавач на бонбончета. Тези хапчета ти причиняваха силна болка в корема, като че ли си си разтегнал мускула на футболен мач, а после те караха да се смееш.

В съня този смях беше ядосал много Чад. Той беше станал и казал:

— Господи, Левис, ти си болен, ти миришеш и си в драматично състояние. Не се учудвам, че Елен те е напуснала — той беше коленичил и приближил лицето си. — Тя никога не те желаше, аз също никога не съм те желал. Ти имаше пари, това е всичко, Левис. Пари. Даваш ли си сметка?

Тогава Левис беше престанал да се смее и беше започнал да плаче. Чад като че ли беше доволен от това и не след дълго си беше отишъл.

Левис отвори очи. Гледаше как буквите „Мир и любов“ ставаха ту много големи, ту много малки, ярки после мъгляви, докато се увери, че сънят беше свършил. Той често имаше този сън, но краят му беше различен. Понякога той стоеше тук плаващ и плачещ, понякога ставаше и тичаше подир Чад, и Чад го изчакваше. После слизаха долу на улицата заедно ръка в ръка и Левис знаеше, че Чад не беше казал нито едно от тези неща и те отново бяха приятели.

— Ще отидем да видим „Седмия печат“, Левис, това е голям филм. Аз съм го гледал трийсет и пет пъти...

Левис седна. Внезапно се почувства изключително нервен, а ръцете му трепереха. Трябваше да знае, помисли си. Трябваше да узнае за Чад и дали това наистина е било сън. Трябваше да знае датата, трябваше да я научи сега.

Той се надигна на краката си и ги принуди да вървят — единия пред другия, през стаята, извън вратата, надолу по стълбите. Той се пребори с вратата и когато я отвори, воплите на музиката го удариха така силно, че се олюля.

Ударът на тъпаните, ниското скимтене на китарата. Той огледа стаята наоколо, очаквайки да види Елен, защото съвсем ясно беше чул още от стълбата нейния глас. Но Елен не беше там, само Бетси, и Кей и

шаманът. Шаманът беше черен, над два метра висок, с остригана, лъскаща глава. Шаманът танцуваше.

— Чад — каза Левис, каза го много ясно, така че да няма грешка. — Чад беше ли току-що тук? Говорих ли аз с него?

— Това е Левис. Какво си мислите, той може да ходи.

Кей го гледаше от пода, където лежеше. Бетси, която седеше до нея, се изправи и дойде при него — облак от коси с цвят на кленови листа през есента.

— Левис? Как си? — тя погледна нагоре към него. — Това беше преди три седмици, Левис. Казах ти и преди, спомняш ли си? Три седмици, може би четири. Той не стоя дълго.

Шаманът спря за малко своя танц, и каза:

— Анджелини, Анджелини... — после започна пак замайващо да се върти много грациозно в кръг, повтаряйки името монотонно като зов към някакво божество.

Левис го наблюдаваше. Ханшовете на шамана се поклащаха, той вдигна ръце над главата си и записва с тях кръгове и спирали. Бетси дърпаше Левис за ръката, опитваше се да го накара да седне.

— Аз не искам да седна — каза Левис, останал прав. — Искам да наблюдавам балета.

— Балета! Господи!

Кей се изправи. Тя приближи и застана така, че да препречва гледката пред очите на Левис. После коленичи и приближи много лицето си до Левис. Твърде много. Левис примигна насреща ѝ. Нейните очи изглеждаха малки, червени, ожесточени и изпълнени с омраза. Той сякаш усещаше тази омраза, тя беше остра, миришеше на нещо сладко и го плашеше. Той не можеше да разбере защо Кей се държи така. Не можеше да разбере, защо Бетси я остави да живее тук, защо не я махне.

— Аз имам нещо за теб, Левис. Нещо специално. Запазила съм го.

Тя носеше джинси, тя винаги носеше джинси. Мъжки джинси и мъжка блуза и беше също с подстригана като мъж коса. Сега тя сложи ръка в джоба на джинсите си и издърпа от там парче хартия. В хартията имаше нещо малко, кръгло и бяло. Левис го погледна.

— Кей, не му давай този боклук, не сега. — Бетси бързо приближи, а Кей се присегна и сложи ръка около кръста.

— Защо не? Добре е. Той ще го хареса. Иска го. Искаш го, нали, Левис? Ти обичаш красиви неща, знай, че ги обичаш. Красиви коли, красиви къщи, красиви дрехи и красиви момичета. Вземи това Левис и ти просто няма да повярваш колко красив е животът. Искаш ли слънцето и луната да играят с Левис? Ще ги имаш — точно тук, в дланта на ръката си. О, Левис, ти ще видиш луната толкова близко, че няма да повярваш...

— Кей...

— Всичко е окей, Бетси. Това е окей. — Тя се наведе и целуна Бетси в устата. Левис гледаше. Той чувстваше нещо и помисли, че това е гняв, но беше толкова далече, толкова заровен... Той все още го търсеше слепешката, когато Кей отново се обърна към него.

— Хайде, сега Леви — тя тананикаше с много сладък глас, — отвори широко уста. Добро момче. Сега, глътни го, Левис. Това е. Надолу по червената алейка...

Левис преглътна и Кей започна да се смее.

След това тя го остави, затова Левис беше доволен, че беше направил каквото тя беше поискала. Тя се върна и легна върху възглавниците, Бетси отиде и легна до нея. Те пушеха, шаманът танцуваше, музиката свиреше. Левис наблюдаваше лекото вълнообразно движение на неговите мускули откъм голия му гръб. Наблюдаваше Кей, която галеше Бетси по косата, тя беше мила с Бетси. Левис затвори очи.

Той погледна в чернотата и гледаше как времето започна да танцува. Там беше детското конче-люлка, което той беше имал като дете — с буйна грива и с черни и бели петна по бедрата. Имаше голяма тълпа на състезанията Харвард — Йейл, нейните аплодисменти приличаха на бръмченето на милиони мухи, като музиката на морето в морска раковина. Там беше баща му, а вратите на къщата в „Бейкър Хил“ стояха като преграда пред него. Той леко почука по тях и звукът им се смеси със звука на гривните на Бетси. Там беше майка му и миризмата на лаванда, и тя се наведе над него, за да го целуне за лека нощ. Там беше Елен, люлеейки го в ръцете си, докато зад нея беше таблото с разписанието на полетите и неговите цифри замайващо се въртяха. Те се завъртяха бавно в началото, постепенно все по-бързо, толкова бързо, че Левис отвори очи.

Това, което той тогава видя беше толкова красиво, че изкрещя от учудване. Толкова бяха пищни цветовете във въздуха, че можеше да ги помирише, във форми толкова неустановени и спокойни, че можеше да ги чуе, музиката толкова синя, че я усещаше с езика си. Вселена от светлина, място сред небесата.

Той повдигна ръка и бавно я проправи пред лицето си. Видя пръстите и дланта, ставите и китката. В структурата на кожата и под нея видя тънките като капиляри вени, пълни с кръв. Погледна в реката на артерията и в сладкото, сигурно пулсиране на своето сърце. Там имаше устройство от тънка материя. — Той видя и разбра красивия механизъм на мускулите и нервите. Наведе глава, за да гледа по-отблизо и видя бога.

Толкова близко, в самия себе си. Не някъде далече или невестествен, а там, вътре в тъканта, в мускула, в костта. Бога във всяка частица, във всеки ген. Един бог тук, в свивката на неговите пръсти. Левис повдигна очи от ръката си и там, в ослепителната яркост на стаята звездите се движеха, а планетите танцуваха.

Левис чу солта на своите падащи сълзи. Той видя думите, които каза. Видя ги да се извиват от устата му и меко да образуват спирали из стаята. Една къдрица от думи, спираловиден орнамент, деликатен като че ли съставен от пеперуди. Те отскачаха и проблясваха на фона на бюрото, червеното, сапфиреното и зеленото. Те се докосваха и разцъфваха до чернотата на косата на Кей и до лунния полумесец в нейните затворени очи. Те свиреха на флейта до белия врат на Бетси и приглаждаха дългата извивка на голия ѝ гръб. Сенки и долини, въздух морав като пушек от дърва и шаманът, който правеше магия, издигайки се и падайки, ритмично като брадва — вътре в тялото на Бетси и извън него, слонова кост и абанос. Една жена и един мъж: бог във всеки проблясващ пристъп. Левис наблюдаваше със замряло сърце: никога не беше виждал нищо по красиво от това.

— Елен.

Той докосна думата и усети, че тя тананика.

— Елен — каза той. — Елен, Елен.

И тогава, излизайки от спокойствието на цветовете, Кей се размота и каза:

— Бетси, той те наблюдава. Левис те гледа как се ебеш.

Думите достигнаха до него като силно и злокобно съскане. Целият покой и оцветеност на стаята се разчупи и изкриви. Левис се взираше във вселената и видя, че тя се огъна и деформира, заплува като милиони частици. Въздухът стана сив, изпълнен с отломки.

Той се изправи и каза:

— Не разбирам. Вие не можете да видите.

Никой не проговори, като че ли никой не беше го чул, макар той да мислеше, че е изкрещял силно думите си сред отломките.

Знаеше, че трябва да се помести. Той сънуваше своето отиване до вратата, сънуваше го отново и отново, така че четирите стъпки станаха четирийсет. Сънуваше стълбите и вратата на своята таванска стая. Сънуваше, че я заключва и оставя отломките отвън. Сънуваше звука на отломките, които чукаха отвън.

Той стоеше, съвсем замлъкнал в покоя на стаята и остави бог да се върне при него. Когато усети неговия дъх и пулса му, се успокои и тъмнината на стаята започна отново да проблясва. Той се придвижи до прозореца и погледна навън към досегаемите звезди, към луната, която можеше да откъсне като портокал. Замисли се за летенето.

Той знаеше, че може да лети. Беше летял веднъж, някъде, долу, в окото на бурята, където въздухът леко го въртеше. Изглеждаше му важно да знае кога и къде, и той се изкачи на вътрешната подпрозоречна дъска. Споменът му се яви като видение.

Застанал на върха на звездите, гледайки надолу към балната зала. Тогава това беше започнало. Отвън „Бъркли Скуеър“ проблясваше в сняг и дърветата бяха сребристо заскрежени. Но вътре къщата беше топла и уханна. Той видя въртящи се мъже и жени, видя вихрушка от рокли. В студения нощен въздух високо над улиците на Сан Франциско се появи един съвсем неясен в началото, после все по-силен звук. Музика, сладка музика, звука, който издават звездите и планетите, когато танцуват валс. Съвършен миг: съвършена любов. Той чу жената да го вика с глас, подобен на звездна светлина. Неговата майка. Неговата съпруга. Бледа като лунно сияние, тъмна като нощта, с очи като диаманти го викаше.

— Идвам — извика Левис.

Той застана за миг неподвижен. От другата страна на вратата чукаха отломките. Когато се гмурна в мрака и полетя надолу, въздухът пееше.

След сватбата си Елен и Едуард заминаха заедно за три седмици. Те отидоха в Истанбул и отседнаха в „Айли“, някогашна лятна резиденция на византийски благородник, която Ксавие дьо Шавини беше купил през двайсетте години. Тя се намираше на източния турски бряг и гледаше към водите на Босфора.

Къщата, непроменена от началото на века и рядко посещавана, беше прохладна и спокойна. От широкото, с месингови перила легло с неговия бял балдахин Едуард и Елен можеха да гледат навън през високия отсрещен прозорец към водата, която се полюляваше само на няколко метра по-долу. От външната си страна прозорците имаха деликатна мрежа от железни решетки. Тя беше моделирана в преплитащи се фигури, и когато слънцето се преместваше да осветява тази страна на къщата, те оставяха по пода на стаята филигранна игра от сенчести извивки. Подът беше покрит с многоцветен турски килим.

Зад прозореца светлина танцуваше върху водата, и те и двамата се чувстваха все повече очаровани от безкрайното ѝ движение и пречупване. Неохотно напускаха тази стая или отделянето си един от друг. Закусваха там със силно кафе, хляб и конфитюр от рози. Наблюдаваха корабите, които пътуваха напред-назад между двата бряга, между Западния свят и Изтока. Отвъд водата виждаха как сред мъглявина от светлини град Истанбул проблясваше с куполите и минаретата на своите дворци и джамии. Понякога и вечеряха в стаята, седяха спокойно заедно след това, гледайки изгрева на луната, наблюдавайки шарките, които тя хвърляше върху водата.

Тяхното второ дете беше заченато в тази стая, заченато в една нощ, когато малко думи бяха казани, замечтано — Елен понякога после чувстваше — от сенките и от среброто, от докосванията, които бяха толкова бавни и ритмични, като движението на водата.

Те и двамата знаеха, че беше започнат нов живот: със силно преплетени тела, те имаха пълното усещане за неговото зачеване. Едуард се повдигна малко и я погледна в очите. Елен почувства, че се движи в дълбините на неговия поглед: тя повдигна ръце, покрити като с гривни от сребърна светлина и обви с тях врата му. Топлината на кожата му, нейната влага ѝ доставяха наслада.

Бяла светлина в ума ѝ. Време извън времето. Тя притисна устни към косите му, произнесе името му и други неща с внезапно трескаво желание, сякаш думите можеха да задържат този миг, да го спрат. После престанала говори: думите бяха толкова безсилни.

Едуард взе ръката ѝ и я притисна към своите устни. Той я държеше и те лежаха спокойно двамата, заслушани в поклащането на водата и на вълните, които нахлуваха от Хелеспонт.

На следващия ден отлетяха обратно от Истанбул със самолета на Едуард. Елен забеляза известно вълнение у Едуард, което разбираше, че той с усилие се сдържа и което много я озадачаваше. Тя беше още повече озадачена, когато видя плана на техния полет, и откри, че летяха не към Париж, а към „Хийтроу“.

— Но ние към Лондон ли летим? Но, Едуард, аз мислех...

— Не Лондон. Край Лондон само минаваме, чакай и гледай...

Тя не можа да го убеди да каже нещо повече.

На „Хийтроу“ черният ролс-ройс фантом ги очакваше и все още Едуард не можеше да бъде убеден да обясни.

Елен усещаше леко разочарование, но успя да го прикрие. Тя чакаше с нетърпение да види Кет, Каси и Мадлен. Нетърпеливо искаше да заведе Едуард в неговия кабинет и да му покаже портрета на Кет, който тя беше запазила в тайна точно за този момент. Но това щеше да почака, каза си тя. Погледна към Едуард. Лицето му беше уравновесено и спокойно и не издаваше нищо. Тя погледна към пътните означения: като че ли пътуваха по посока на Оксфорд и когато отминаха крайните очертания на Лондонските покрайнини, тя откри, че потиснатото вълнение на Едуард беше завладяващо. Забрави за Париж, и ставаше все повече и повече заинтригувана.

След известно време се отклониха от главния път за Оксфорд по един по-малък и после по един още по-малък. Започнаха да се изкачват. Беше късен следобед и когато хълмовете по линиите на веригата от възвишения се откриха пред тях, Елен неволно възкликна от удоволствие.

— О, Едуард, толкова е красиво. Къде ме водиш?

— Чакай и гледай — вбесяващо отговаряше той.

Пет минути по-късно пристигнаха пред малка къщичка и пред две железни порти между каменни пиластри. Влязоха и тръгнаха по дълъг извиващ път, очертан от едната страна с високи букови дървета и с пасбищни ливади от другата. После пътят направи завой и пред тях застана „Куайриз менър“ с градините си и продълговатата дървена къща с двукатни прозорци и стръмен покрив. Елен погледна от къщата към градината и извика от удоволствие. Като че ли нейното възклицание беше условен знак, защото шофьорът спря колата, Едуард отвори вратата и ѝ помогна да излезе.

Той постави пръст върху нейните устни и после взимайки ръката ѝ, я поведе по чакълестата пътека и през градините. Те бяха празни и тихи, огласяни само от птичи песни. Преминаха под арка от подрязан тис, по една пътека, която водеше край малка осмоъгълна лятна къщичка и се насочваше към централната кръгла беседка, ухаеща в спокойния хладен въздух на рози и на бели царствени линии. Там те спряха и погледнаха назад към къщата. И там Едуард ѝ обясни.

— За теб е — завърши мило той. — А също и за твоята майка, която аз никога не съм познавал, и за майката на Кристиан, която би те харесала, и която би искала да те познава — той замълча. — Ами, за всичко това ще има кой да се грижи, може би. Заради Кет и заради всички други деца, които се надявам, че ще имаме — гласът му секна и като видя израза на лицето ѝ, я притегли по-близо до себе си, докато я успокои.

Елен взе ръцете му, затвори очи и позволи на миналото да се върне отново: детето в Алабама, жената тук. Едуард осмисли живота ѝ, объркано помисли тя и после, когато в поток от думи се опита да му обясни това, знаеше, че Едуард я разбра.

Той повдигна лицето ѝ към своето и погледна в очите ѝ с все по-спокоен, но наситен поглед:

— Това да те обичам и да бъда с теб придава смисъл на всеки момент от всеки ден — каза той. — И винаги ще бъде така, Елен. Ела сега в къщата.

Те тръгнаха бавно през моравата и точно когато на Елен съвсем импулсивно ѝ се поиска да каже, че би искала и Кет сега да бъде там, вратата внезапно се отвори и Кет неспособна да издържа на напрежението изтича да ги поздрави. След нея Каси, Мадлен и

Кристиан също излязоха от прикритието си, така че моравата, тиха и празна преди момент, внезапно и бързо се оживи.

— Шампанско, шампанско — развика се Кристиан.

Кет задърпа Едуард за ръката:

— Има изненада за теб, има изненада също и за теб, татко, ела веднага, ела веднага...

И тя затегли Едуард към всекидневната стая, където внимателно и умело закачен от Кристиан, стоеше портретът на Кет, направен от Ан Нийл, и очакваше неговата преценка.

Едуард дълго гледа в него, прегърнал с една ръка Кет с другата Елен. Кет нетърпеливо поглеждаше към него, наблюдавайки смесените чувства в израза на лицето му — изненада, удоволствие, гордост, после мекота, която се превърна почти в тъга.

Елен също наблюдавайки това, го разбра. Но Кет беше твърде млада. Тя задърпа Едуард за ръкава.

— Харесваш ли го, татко, харесваш ли го?

— Много, много ми харесва. Прави ме щастлив.

— Но ти не изглеждаш щастлив, татко, изглеждаш тъжен.

Едуард се наведе и я взе на ръце:

— Това е, защото съм по-възрастен от теб, Кет. Когато големите са особено щастлив, те понякога се чувстват в същото време и малко тъжни. Ще разбереш това, когато пораснеш — той се поколеба и погледна Елен.

— Ние мислим, че времето минава, Кет — каза бързо Елен. — Това е всичко.

Кет погледна от единия към другия. Едуард я целуна. Когато тя напълно се увери, че те харесваха картината, бързо и нетърпеливо се освободи от неговата прегръдка. Възрастните, помисли си, могат да усложняват и най-простите неща. Тя се готвеше да изхвърчи навън, отново да изтича, когато нещо в тишината на стаята и разменените погледи между майка ѝ и баща ѝ я накара да се спре. Тук имаше някаква мистерия, мистерия на възрастните. За секунда тя почувства, че се докосва до нея и това я накара да потръпне, почувства я като докосване на сянка след слънце по кожата си. Тя с несигурност се помести от крак на крак и погледна към тях.

— Така ли, както аз се чувствам понякога? В края на един хубав ден? Когато ми е било толкова хубаво, че не ми се иска той да свърши,

не ми се иска да вървя да спя?

Едуард се усмихна:

— Да, нещо подобно.

Лицето на Кет се проясни:

— Е, тогава всичко е наред. Когато съм така, зная, че е глупаво от моя страна, защото и утре ще бъде също хубаво...

Тя им се усмихна безгрижно, нетърпелива да разведри и двамата и когато видя, че е успяла, се усмихна доволна. Изтича навън в градината, където Кристиан ѝ позволи да помага при отварянето на шампанското. Той много тържествено наля в нейната чаша. Това беше първото шампанско, което тя опитваше. Винаги след това Кет с особена точност си спомняше тази вечер и си казваше, че причината беше в изненадата или поради шампанското, а може би и защото пийки го, тя се беше почувствала пораснала. Но всъщност знаеше, че не е така. Причината се криеше в начина, по който нейните родители се бяха погледнали един друг в тихата стая.

— Защо възрастните са малко тъжни, когато са най-щастливи, Кристиан? — каза по-късно тя, когато беше останала в градинката сама и сенките бяха започнал и да се удължават.

На Кристиан винаги можеше да се разчита, че ще ѝ даде отговор, той го направи. Леко се намръщи, поглеждайки към розите, които растяха опрени по стените, но Кет не знаеше, че той не можеше да погледне, без да види и чуе майка си сред тях.

— Защото те знаят, че и най-хубавите неща, дори наистина чудесните никога не траят дълго — каза спокойно той. — Това е всичко, Котенце.

— А защо? Защото не траят дълго? — Кет ожесточено се обърна към него.

— О, може би, защото остаряваме, предполагам. Хората умират, Кет. Ето защо.

Той стана и излезе със странна рязкост.

Кет, която беше привикнала с внезапните промени в настроенията му, го гледаше как си отива. После спокойно седна, прегърна колене и се загледа към градината.

Опита да разшифрова това, което той ѝ беше казал. Опита се да мисли за смъртта, но тя никога не беше виждала умрял човек, нито

дори умряло животно. Това беше нещо, излязло от книгите и нереално за нея. „Смърт“, произнесе тихо тя, заслушвайки се в думата „смърт“.

Прелетя сова. Кет продължи да седи неподвижно, наблюдавайки как бледият ѝ силует разсече моравата с бавно, дълбоко загребване на крилето. Изпод храсталака на оградата изпищя малко животинче, совата продължи своя полет над полята и се скри. Кет стоеше неподвижна, дишайки спокойно. Наблюдаваше неясната луна, която клоните на дърветата в началото скриваха, а после показваха изцяло. Тя се почувства спокойна, тиха и потайна, сякаш беше невидима, и това ѝ харесваше. Задържа чувството в себе си. После майка ѝ я повика от къщата и тя разбра, че беше се захладило.

Скочи и бързо затича към топлината и светлината. Прегърна силно майка си, баща си, Кристиан, всички, с известна трескавост, която тя самата не разбираше и те ѝ казаха, че тази вечер, само веднъж, ѝ разрешаваха да остане и вечеря с тях. И това беше толкова чудесно, толкова безпрецедентно и вълнуващо, че докато траеше, тя забрави какво ѝ беше казал Кристиан, забрави какво беше чувствала, когато седеше в градината.

Това чувство се върна към нея, когато отиде да спи в спокойната, непозната стая. Чуваше гласовете долу. Чуваше подигравателния крясък на совата. Почувства като че ли беше на ръба на някакво огромно откритие, което я вълнуваше, но и от което малко се страхуваше. Опита се да размотае тази мисъл, това чувство, заплетено някъде в съзнанието ѝ. Но беше уморена, и мисълта остана неразнищена. Тя заспа.

За същото чувство тя си спомни седмица по-късно, когато се върнаха в Париж. Беше в стаята на Едуард и Елен, когато Елен отвори писмото.

Видя, че майка ѝ пребледня и странно изпъшка. Видя как Едуард бързо се приближи към нея и взе писмото от ръцете ѝ. Тогава разбра, че нещо се беше случило, нещо, което някак си беше свързано без тя да знае какво можеше да бъде то, докато много по-късно Едуард влезе в нейната стая и спокойно, внимателно ѝ обясни, че Девис Синклер бе починал при нещастен случай.

Тя извика тогава, защото беше разтърсена и внезапно изплашена. Едуард я държеше в прегръдката си и ѝ говореше и я успокояваше, докато сълзите ѝ спряха. И Кет силно се притисна към него. Тя не беше

сигурна защо плаче и след това, много по-късно, когато Едуард я остави, се почувства виновна. Опита се да мисли за Левис, опита се да си го спомни, но спомените ѝ бяха замъглени и неточни. Длъжна съм да си го спомням по-добре, каза си.

После отново заплака ожесточено и горчиво. Но в сърцето си знаеше, че не плаче за Левис — не точно за него. Малко за него, защото беше ужасно вече да не си жив, но също така за майка си и баща си и за погледа, който си бяха разменили, също за Кристиан, но също и за себе си, седяща сама в градината и наблюдаваща отлитащата сова.

— Това е моя грешка — каза Елен на Едуард същата вечер с внезапна, горчива напрегнатост. Тя грабна писмото на Емили Синклер и после го остави. Червенина заля лицето ѝ, и след малко се оттегли. Тя стоеше с бляскащи от възмущение очи.

— Едуард, аз му причиних това. Аз го започнах. Аз го накарах да се ожени за мен. Аз го направих нещастен. Знаех, че не е редно и въпреки това го направих.

— Това не е истина. — Едуард я хвана за ръцете. — Нищо не е така просто, Елен, нищо.

Елен го погледна и после обърна глава настрана.

— Нищо — каза отново Едуард. Той внезапно почувства изключително гневна и страстна убеденост. — Хиляди фактори — каза остро той, — хиляди нещастни случаи са допринесли за случай като този. Случайността е прибавила своето. Ти не можеш просто да наложиш едно обяснение и да кажеш: това беше по причина на онова и само на онова. Да се самообвиняваш, е безполезно — той замълча и лицето му доби твърд израз. — Това е също така и егоистично. Зная това, защото съм го правил...

Лицето на Елен застина. Едуард разбра, че някои от думите му най-накрая бяха стигнали до нея.

— Вярваш ли в това? — каза тя по-спокойно.

— Да. Вярвам.

Тогава той не каза нищо повече и остави Елен да плаче. Знаеше, че нейната мъка нямаше да бъде като тази на Кет. Кет беше дете и не можеше да скърби задълго. Този процес бе много по-труден за Елен и

по-продължителен. Той търпеливо чакаше, успокоявайки я, когато се нуждаеше да бъде успокоявана, изслушвайки я, когато се нуждаеше да бъде изслушана и оставайки спокоен, когато ѝ трябваше покой. Измъчваше го това, че човек като нея, способен толкова много да се раздава, трябваше да мисли, че е играл деструктивна роля, и че за случилото се тя упреkwаше винаги себе си и никога Левис.

Надяваше се, че времето ще промени това ѝ виждане. Изпитваше съчувствие към Левис Синклер и същевременно мислеше, че не беше редно той да изтъква самоунищожителната тенденция у Левис, която винаги беше съществувала. Елен трябваше сама да стигне най-накрая до това заключение.

Месец след като се бяха върнали от Истанбул, нейната бременност беше потвърдена и когато Едуард видя щастливия израз, с който тя му го събщи, разбра, че тя ще превъзмогне това, и че мъката, свързана с миналото тя изживяваше по свой начин и със свой ритъм. Наблюдаваше я тревожно, наблюдаваше как нейното мълчание става все по-кратко, наблюдаваше появата у нея на непотуσιμο задоволство, и се радваше.

— Човек не може вечно да скърби — бе отбелязала Луиз веднъж, когато те бяха отишли да я посетят. Тя бе въздъхнала и беше притиснала ръка към сърцето си. Разбира се, тя нямаше предвид Елен, и Елен не би могла да проникне в черупката на Луизиния егоизъм. Беше имала предвид себе си, почти връщайки се назад към един от любимите си рефрени.

Едуард, който никога не можеше да я чуе да казва това, без точно да си припомни колко кратко беше жален неговия баща, бе погледнал нетърпеливо настрана. Елен беше срещнала очите му.

— Зная — бе казала кратко тя.

Имаше миг на неизразено разбиране между тях, който Луиз бе усетила, и това я беше раздразнило. Тя бе оправила полите на роклята си в бледо лавандулов цвят и бе променила темата. Едуард бе изпитал внезапно нетърпение да си тръгне. В последно време атмосферата в къщата на неговата майка, с нейната спокойна, затлачена религиозност, бе задушаваша. Сега Луиз предпочиташе сенниците на прозорците ѝ да стоят винаги полуспуснати. Тя стоеше на бледа светлина и почукваше с пръсти по разпятието, което носеше постоянно около врата си. През последните две-три години тя вече не обличаше

любимите си шикарни дрехи на висшата мода, а широки и скромни роби, в убити, полутраурни цветове: гълъбовосиво, размазано синьо, понякога и дълбоко черно, когато искаше да се подчертае в новия си облик.

Сега тя се посвещаваше на благотворителна дейност. Постоянната ѝ компания бяха или свещеници или други вдовици, потънали в безупречен траур, които разговарях с нея за общите си добри дела. Веднъж по време на една от кратките си рутинни визити Едуард се беше натъкнал на подобно събиране. Луиз седеше там, заслушана в разговора за гладуващите сираци на Африка и очите ѝ светеха с недвусмислен гняв и злост. Новата ѝ роля беше дошла да замени старата, това беше всичко. Това беше Луизиният начин да признае, че уви, тя повече не можеше да очарова и привлича любовници.

Нейното лицемерие и раздражителност възпламеняваха яростта му повече от всякога. Той не можеше да влезе в нейната къща, без да изпитва нетърпението по-скоро да я напусне и усещайки това, Луиз го гледеше със студена, добре премерена неприязън, рискувайки понякога, ако Елен отсъстваше, и открит упрек.

— Какъв срам — ядосано каза той по повод на този конкретен случай, след като накрая те бяха напуснали и той хвана Елен заръка, — моята майка никога в своя живот не е скърбила за никого, освен за себе си.

— О, предполагам, че го е правила по свой начин — каза Елен. Тя спря внезапно, застана съвсем неподвижно и после импулсивно се обърна към него: — Във всички случаи, това, което тя каза беше истина. Правилно или не, но аз се чувствам щастлива, Едуард. Не мога да преодоля това. Ето, пипни тук.

Тя взе ръката му и я притисна към наедрелия си корем. Всичко около тях — хора се движеха и коли боботеха из квартала — но Едуард не осъзнаваше — присъствието им. Под ръката си той за първи път усети движението на своето дете, едно бавно, колебливо, въртеливо и тупкащо движение.

Елен се намръщи и после се засмя. Едуард я обгърна в ръцете си и забравяйки Париж зад себе си, я целуна.

— Момче е — каза щастливо Елен. — Едуард, зная, че е момче, почти съм сигурна.

Тя беше права. Беше момче. То се роди през април 1968 година и го нарекоха Люсиен. Годината на неговото рождение беше размирна, забележителна с убийства, нахлувания и бунтове, които разкъсаха Париж на части, разделиха семейства и поколения и причиниха у Луиз дьо Шавини, според собственото ѝ виждане, не само душевна агония, но също така и твърде голямо неудобство.

— В Америка, може би — каза горчиво тя в един летен следобед, когато беше убедена от Елен да дойде в Сен-Клод на чай и да види Люсиен, към когото, за Едуардова изненада, тя беше сляпо привързана. — Америка винаги е била страна на насилието, но тук, в Париж да намериш затворена улица, да ги слушаш да крещят лозунги, да ги видиш да маршируват и да издигат барикади — тя потръпна като че ли демонстрантите се бяха настанили в собствената ѝ къща. — Аз просто не мога да разбера за какво протестират. Това е работа на външни агитатори. Според мен, всички те трябва да бъдат депортирани...

Тя говореше с известно въодушевление. Едуард забеляза, че всъщност тя беше в отлично настроение, въпреки оплакванията си и той предположи, че причината се криеше в събитията през последния месец, които бяха разведрили това, което тя наричаше „сиво“ съществуване. Нейното оживление се усещаше не само в гласа ѝ, но и в нейната външност: за първи път от три години насам се беше отказала от мрачните и сурови дрехи. Днес беше в розова коприна. Нейните перли, не разпятието бяха около врата ѝ. Беше променила прическата си и дори отново беше сложила дискретен грим. Изглеждаше много по-млада от годините си и все още хубава. Съзнанието за това, както и силата на възмущението ѝ, помисли Едуард, бяха причината за нейното оживление.

Във всички случаи, той едва чуваше какво тя говореше. Политическите възгледи на Луиз не го интересуваха и твърде отдавна се беше научил да ги отхвърля от мисълта си. Той с привързаност гледаше към Кет, която се беше отпуснала на стола до майка си и към Люсиен, седящ в Елениния скут и от време на време почти царствено разлюляващ сребърната си хлопка.

Люсиен имаше ясни сини очи в по-светъл оттенък, отколкото на Едуард и Кет. Имаше гугла от пищни червеникавозлатисти букли, лице

на ангел и темперамент на дявол. Каси с обич го наричаше малкия тиран, дори Жорж не можеше да погледне към това малко, странно заповедно личице и да не се засмее.

— Толкова е миличък, толкова е красив — след като изчерпа въпроса за бунтовете, за свое удовлетворение тя се наведе и загука на Люсиен. Той я гледаше спокойно с големите си сини очи. Луиз го погледна отблизо и после погледна Едуард. Усмихна се с най-сладката си, почти майчинска усмивка и Едуард веднага се напрегна.

— Ти разбира се знаеш на кого прилича той — сега очите на Луиз се взряха в лицето на Едуард. — Аз веднага го забелязах.

— Ние и двамата сме го забелязали, предполагам... — Едуард сви рамене.

Луиз още по-широко се усмихна:

— Едуард, колко си абсурден. Мъжете са толкова слепи. Това е съвсем очевидно. Той прилича точно, съвършено точно на моя скъп Жан-Пол.

Кога и как Елен започна да участва в бизнеса на Едуард, по-късно никой от тях не можеше да каже. Процесът беше постепенен и в началото неуловим.

„Сякаш пропълзваше“, каза по-късно Едуард с усмивка.

Преди всичко Елен се интересува от неговата работа и Едуард още в самото начало разбра, че тя притежава способността бързо да схваща и проявява интуиция във финансовите дела, качество, което той винаги беше смятал, че е рядко при жените. Преди и след техния брак тя продължаваше да ръководи своя собствен пакет от инвестиционни дялове, пак чрез офисите на Джеймс Гулд в Ню Йорк, а също така и чрез брокерите в Париж и Лондон. Тя не безпокоеше Едуард с детайлите на тези свои вложения, но понякога те бяха дискутирани. Тогава Едуард забеляза нейната проникновеност и беше силно впечатлен, но повече не се замисли върху това.

Елен забеляза това и то я забавляваше, но не каза нищо: отношението на Едуард към жените беше рицарско, обусловено от начина на мислене на неговото поколение и от собственото му възпитание. Елен отлично знаеше, че дълбоко в себе си Едуард таеше прости убеждения: той вярваше в брака, в семейството. Ако бъдеше

призован да дефинира собствената си роля в този съюз той вероятно би казал, че вижда себе си като снабдител и защитник, въпреки, че естествената му сдържаност по отношение на тези неща би го накарала да не ги дефинира изобщо. Клара Делюк, с която в Париж Елен постепенно стана приятелка веднъж беше казала с усмивка: „Едуард е изпълнен с парадокси. Той се възхищава от независимостта на мъжете и жените. Когато аз бях започнала да работя, с цел да си изградя кариера, Едуард ми помогна повече от всеки друг път.“

Тя като че ли бе поискала да продължи, но се колебаеше. Елен се усмихна:

— Но? — ѝ подсказа тя.

Клара се засмя:

— Но, струваше ми се, той все още смята това за малко неестествено. Той не може съвсем да повярва, че една жена, която и да била тя, би могла да бъде наистина щастлива, освен ако не е омъжена и няма деца. Въпреки, че същото той би казал и за мъжа.

Клара беше замълчала. Тя никога не беше се омъжвала и нямаше деца.

— И кой знае? — беше се усмихнала тя с изкривена усмивка. — Той може би не греша изцяло. Може би жените се нуждаят и от двете, макар аз никога да не съм го признала пред Едуард...

Скоро след раждането на Люсиен, Едуард започна да обяснява по-детайлно на Елен своите делови проблеми. Елен разбираше това, въпреки че границите в дейността на компанията бяха твърде разширени и дейността ѝ усложнена, нейната централна организация беше твърде проста. Тя оставаше частна вътре в тази компания. Едуард държеше деветдесет процента от нейния основен капитал, а майка му десет. Авоарите на Луиз, които бяха отишли при нея по линия на Ксавие и щяха да преминат в Едуард след нейната смърт, ѝ даваха място в борда на директорите. В продължение на трийсет години тя никога не беше присъствала на негово заседание.

С известно колебание, тъй като очакваше вероятна реакция от страна на Елен, Едуард ѝ обясни, че това разпределение на основния капитал се нуждаеше от преразглеждане: той искаше да прехвърли петдесет процента от акциите директно на Елен, искаше тя да се присъедини към управителния съвет на компанията.

Елен много добре знаеше защо той би желал да направи това. С раждането на Люсиен той трябваше да промени своето завещание. И предпазлив, и методичен какъвто си беше в тези неща, Едуард искаше да бъде сигурен, че ако нещо се случи с него, Елен, която в такъв случай щеше да защитава интересите на Кет и Люсиен докато станат пълнолетни, би трябвало да познава отблизо работата на компанията.

Тя прие с удоволствие. Присъства за първи път на заседание на управителния съвет на „Дьо Шавини“ през пролетта на 1969 година. Както предполагаше, там тя беше единствената жена.

Другите членове на съвета, значително по-възрастни от нея бяха точно такива, каквито очакваше. Бяха способни и много проникателни, а към нея се държаха почтително. Мило я приветстваха, след което продължиха работата си, напълно игнорирайки я. Много рядко, когато някой от присъстващите мъже се сещаше, че обсъждането би могло да бъде по съдържание твърде техническо за нея, той любезно настояваше да спрат обсъждането, с цел да обяснят на госпожа баронесата нещата с две думи.

Елен спокойно приемаше това любезно покровителство. През първите четири-пет заседания на борда на директорите тя говори твърде малко. Не бързаше, наблюдаваше мъжете около масата, слушаше техните аргументи и контрааргументи, решавайки за себе си кой от присъстващите би имал по-голям и кой по-малък принос. Наблюдаваше ги, премерваше ги, отбелязвайки с интерес техните разнообразни връзки и съперничества. Беше ѝ приятно да забележи, че нейното относително мълчание имаше ефект. След първите две или три съвещания, те бяха забравили, че тя е там и тяхното поведение ѝ ги разкриваше твърде добре.

Едуард не я подценяваше и понякога тя хващаше весел проблясък в неговите очи, когато някой от колегите му търпеливо и старателно ѝ обясняваше практическите термини, с които Едуард отлично знаеше, че Елен беше добре запозната. Но тя никога не каза нищо, нито по време на съвещанията, нито след това, когато те оставаха сами. Елен знаеше, че той чака и че това чакане го забавляваше.

Може би тогава бе започнала намесата на Елен, с назначаването ѝ за член на борда. Елен знаеше, че Едуард не би я насилвал, ако тя би се задоволила да остане просто като мълчалив орнамент на

съвещателната маса. Едуард би бил разочарован, но би го приел като неин избор. Нейната намеса започна по-късно, в края на 1969 година, когато тя открито се впусна пред него да обсъжда с другите членове на управителния съвет и дневния ред на съвещанието, на което току-що беше присъствала.

— Трябва ли да ги направя списък на разногласията? — каза тя с усмивка, когато вечеряха.

— Да, моля те.

Едуард се облегна назад в стола си. Елен изложи бързо и акуратно противоречията. Когато свърши, усмивката на Едуард беше станала много широка.

— Така, значи ти мислиш, че всички онези тежки и внимателно проучени аргументи, които Темпл постави против бъдещото разширение на хотелския сектор, мислиш, че те бяха пристрастни?

— Сигурна съм, че са.

За Едуард беше забавно да забележи, че привидната безпристрастност на Елен изчезваше, тя се беше зачервила и говореше бързо, с оживление.

— Съвсем съм сигурна. Темпл не може да понася Блок. Те са еднакво влиятелни в момента, но ако планът на Блок за хотелските подразделения бъде приложен, това би отклонило настояването на Темпл да определи сумата за строежа на вилата в Сардиния. Така Блок би получил повече влияние и власт, а Темпл не би желал това да се случи. Освен всичко друго, мисля, че самият му аргумент бе погрешен. Състоянието на нашия хотелски сектор през последните три години е било статично, вие сте затвърдявали наличните дялове. Сега като че ли е моментът да започнете разширение.

— Разбирам.

Едуард направи пирамида с пръстите си. Беше точно това, което и той мислеше. Погледна замислено към Елен.

— Това е интересно — каза бавно той, — знаех, че ги наблюдаваш. Ти ги разглеждаш като участници в една пиеса.

— В известен смисъл, да — Елен се наведе напред. — От друга страна, има някои аргументи, които те излагат, но които ти не можеш да поставиш на чисто търговска основа. Трябва да разбереш хората, които ги правят и техните взаимоотношения, тъй като те се отразяват

на предложенията им. В тях има политика, ако искаш. Това ме заинтересува.

— И какво друго си мислеше, когато ги наблюдаваше толкова внимателно и ненатрапчиво.

— Общо? — Елен замълча. — Ами, общо взето, направиха ми силно впечатление. Способни са, изразяват се умно по повечето от въпросите, с едно вероятно изключение, мисля.

— И това е?

— Относно бижутерския клон. Все още има съпротива на колекцията на Виспиянски, нали? Усещам я. Но в по-голямата си част те се страхуват да ти се противопоставят по въпроса, затова ти се подчиняват — тя се поколеба. — И всички те са мъже, Едуард. Просто ми хрумна, че това може би е един от проблемите. Те нямат твоя интерес към работата на Флориан, не мисля, че я разбират, а единствено продуктите на бижутерския сектор са насочени преди всичко към женската клиентела. Мисля, че тези два фактора може би са свързан? — тя замълча. — Разбирам, че те изпитват лекота, когато се занимават с хотели, недвижимо имущество или винопроизводство, но когато стигнат до бижутерския клон, всички стават нетърпеливи.

— Грешат ли?

— Ти знаеш, че грешат — тя отново се приведе напред. — Флориан е артист. Неговата работа е най-добрата в света. Тя е уникална и е част от дълголетната традиция на компанията. Идентичността на „Дьо Шавини“ е изградена въз основа на тази традиция, не можеш да я разделиш от нея. Целият престиж, свързан с името тръгва от една централна дейност. Ти не можеш да класифицираш, това, което Флориан прави за компанията само и чисто в критериите за печалба и загуба. Ако те успеят да се наложат, ако бижутерския клон бъде разпродаден, а това е според мен, което някои от тях искат, „Дьо Шавини“ ще стане просто още една от многото безлични мултинационални корпорации. Те трябва да разберат това.

Едуард се намръщи. Той си спомни за Филип дьо Белфор и аргументите, които веднъж беше развил. Ядосваше го това, че те все още разтакаваха, сякаш въпреки че беше напуснал „Дьо Шавини“ влиянието на дьо Белфор оставаше като едно призрачно завещание. Понякога Едуард чувстваше, че това влияние се беше засилило през последната година. Много пъти през изминалите няколко месеца той

беше разпознал аргументите на дьо Белфор в устата на други, перифразирани като че ли буквално. Това го смущаваше и сега обратната позиция на Елен го утеши.

Той я погледна със суха усмивка:

— Нещо друго?

— Още нещо, то засяга теб.

— О, така ли? Трябваше да зная, че и аз не съм неприкосновен.

Каж ми.

— Ти по-често трябва да бъдеш заместван. — Елен замълча. — Разбирам защо не го правиш. Отчасти поради часовете, в които си свикнал да работиш, отчасти защото между мъжете, които срещнах там, няма нито един очевиден кандидат. Но ти се нуждаеш от някого, Едуард. Някой, на когото да се доверяваш абсолютно, който да те защитава, и може би, някой, който да те осигурява откъм гърба.

— Така ли мислиш? — Едуард бързо я изгледа.

Елен се колебаеше:

— Така мисля — каза накрая с известна неохота тя. — Всеки на твоето място би трябвало да обмисли това, а ти, може би — още повече.

— Защо? — Едуард я погледна втренчено.

Елен въздъхна:

— О, Едуард, защото ти предизвикваш завист, мисля, ето защо.

Едуард погледна настрана, когато тя каза това. Той изглеждаше изненадан, като че ли подобна идея, толкова очевидна за нея, никога не беше му хрумнала преди, и го беше смутила. Малко по-късно те напуснаха масата и разговорът се премести върху по-лични проблеми. Тази тема не бе повдигната отново през следващите няколко седмици.

Елен продължи да посещава заседанията на управителния съвет и постепенно започна, за ужасен шок на присъстващите там мъже, спокойно и рязко да изразява гласно своите мнения. Сега, когато Едуард носеше работата си вкъщи, той я обсъждаше с Елен. Те заедно разглеждаха книгата и тя постепенно започна да навлиза все повече в детайлите на „Дьо Шавини“, на нейните много отраслови интереси и как те бяха структурирани в самите управленчески сектори на компанията. Тя все повече се срещаше с голям брой висши служители на „Дьо Шавини“. Забавляваше я това, че след като нейното влияние на заседанията на борда беше в началото слабо и после все по-

засилващо се, всички онези мъже, които преди така любезно я бяха покровителствали, сега започваха да я търсят. Ловко и деликатно те се стремяха да я въвлекат в своите игри на власт и влияние, в своите маневри. В началото го правеха, смятайки, че Едуард се вслушва в мнението ѝ, но все по-често, защото си даваха сметка, че ако нейните позиции по въпросите имаха тежест, това се дължеше на тяхната рационалност.

— Вие имате мъжка мисъл, госпожо — любезно ѝ каза М. Блок една вечер, на даваното от него парти, на което присъстваха Елен и Едуард.

Той очевидно мислеше, че това е комплимент. Елен замълча.

Тя бе предположила, че нейното предложение относно необходимостта от негов заместник или помощник беше забравено, защото Едуард не беше се върнал вече на тази тема. Но тя грешеше.

В началото на 1970 година, Елен погледна страниците на „Файненшъл таймс“, който тя всяка сутрин четеше на закуска и го подаде на Едуард.

От едната ѝ страна седеше Кет в нейната манастирско училищна униформа, която както обикновено в последно време беше в лошо настроение и налапваше набързо закуската си. От другата ѝ страна седеше Люсиен, впримчен във високия стол, който той не обичаше и се опитваше да яде рохко яйце без чужда помощ. Елен, която обичаше семейните закуски, беше невъзмутима. Тя се оправяше с Люсиен и с проблема на неговото яйце. Обърна се към Кет и я накара да свърши със закуската си и това, което беше по-трудно — да сложи вред необуздаемата си коса преди да тръгне за училище.

Видът на Елен, с нейните отпуснати коси, нейната открита и проста, от син памук домашна роба, съответстваща на цвета на очите ѝ, накараха Едуард да поиска да закъснее за работа. Когато Кет го целуна и изтича за училище, а Люсиен беше качен в детската стая от неговата нова гледачка англичанка, Едуард обмисляше въпроса дали поне веднъж да отложи с един час своето обичайно пристигане в офиса.

Той стана, без да погледне към статията, която Елен му беше показала и остави „Файненшъл таймс“ да се хлъзне настрана. Той заобиколи масата, отиде при Елен и внимателно постави ръка върху

мъха на врата ѝ, повдигайки косата ѝ и оставяйки я да се изниже между ръцете му.

Елен облегна назад глава и погледна към него. Той прочете резониращия отговор в очите ѝ, спокойствието на лицето ѝ. Наведе се и целуна устните ѝ. Прокара ръката си надолу от врата ѝ, под мекия син памук. Елен въздъхна. Тя се изправи и остана в ръцете му.

— Ще закъснееш...

— Зная, че ще закъснея, но пет пари не давам.

Тя искаше да продължи протеста си, но не беше особено убедена. Едуард, който почувства топлината и внезапната отпуснатост на нейното тяло, спря по-нататъшните ѝ приказки.

Той беше закъснял с час и половина, но преди да напусне, когато слязоха на долния етаж, Елен с усмивка му припомни отново за броя на „Файненшъл таймс“ от трапезарията и го тикна в ръцете му.

— Трябва да прочетеш това — тя се опита да го погледне строго. — На твое място не бих отлагала. Ти по едно време беше искал да правиш оферта за „Ролфсън хотелс груп“, нали? Спомням си, че ми беше казал. Сега, би трябвало отново да ни предложиш.

Едуард изстена:

— Що за жена си ти? Ето за какво си мислила точно тогава, когато аз...

Елен го целуна. Нейните очи танцуваха:

— Не, не тогава, както знаеш много добре, но сега го мисля. И трябва да го мислиш и ти.

Офертата беше направена през лятото на 1970 година и имаше положителен резултат. Имаше и две преки последствия. Едуард, вързан в продължение на седмици с преговорите, накрая прие пред себе си, че това, което Елен беше казала за необходимостта от негов заместник беше правилно. И веднага щом го призна пред себе си, той поръча разговор с единствения човек, за когото беше сигурен, че притежаваше всички необходими качества: Симон Шер.

Той направи своите предложения ясно и сбито, без предисловие. От Тексас през цялото пространство на Атлантическия океан той чу усмихнатия и с надигащо се въодушевление глас на Шер.

— Ами, сега, Едуард, това ще бъде дълго прехвърляне. Предполагам, че Дру ще трябва да бъде убеден да ме пусне, а ти

твърде много се уморяваш от американските разсечени на квадрати улици — той замълча. — За кога би ме искал.

Едуард също се засмя. Той знаеше твърде добре, че преговорите щяха да бъдат прями и Дру Джонсън можеше да се противопостави на преместването.

— Утре — каза внимателно той.

Настъпи кратка тишина, после Шер се засмя:

— Не го вярвам — каза той. — Може би поради брака си, но ти си станал нетърпелив човек.

Едва в края на 1970 година Шер се върна в „Дьо Шавини“, в същия месец, когато Едуард и Елен честваха раждането на тяхното трето дете, още едно момче, което кръстиха Александър.

— Той може би би трябвало да носи между имената си Ролфсън — каза Едуард, люлеейки бебето в ръцете си. Погледна сухо Елен. — От гледна точка на мястото и обстоятелствата, при които беше заченат.

— Ама че глупост — каза тя. — От гледна точка на обстоятелствата ти не можеш да бъдеш сигурен.

— А, да, мога. — Едуард повдигна Александър в ръцете си и тържествено го погледна. — Ти дойде на този свят благодарение на „Файненшъл таймс“. Това е. Какво мислиш по въпроса?

Александър признателно изгъркори нещо, те и двамата се засмяха.

Освен двете преки последствия от успешната оферта имаше едно трето, но то беше твърде незначително и сред заобикалящото го въодушевление от успеха на офертата, пристигането на Симон Шер и раждането на техния втори син, Едуард въобще не го забеляза. То го държа озадачен в продължение на няколко часа, после той го изостави и позволи да се изплъзне от ума му. Той дойде под формата на телеграма, доставена в неговия офис в деня, когато поемането на ръководството на „Ролфсън хотелс групи“ беше приключено.

Телеграмата гласеше: „Поздравление за сделката — със закъснение.“

Беше изпратена от Португалия и не беше подписана.

През пролетта на следващата година малко преди единайсетия рожден ден на Кет, Тадуес Анджелини влезе отново в техния живот.

Той го направи без предизвестие. Нямахме нито писмо, нито телефонно обаждане, имаше само една покана, изпратена не от самия него, а от рекламната компания, която организираше премиерата на неговия последен филм — епос за американската гражданска война, наречен „Гетисбърг“.

Елен погледна към поканата и първоначално предположи, че тя и Едуард бяха поканени, защото премиерата беше обявена с благотворителна цел, за която те и двамата бяха работили преди. После се учуди: беше ли това причината или поканата беше изпратена по настояване на Чад?

Погледна датата: 19 май, два дни след Кетиния рожден ден. И точно шест години също така, откакто тя не беше виждала Чад. Беше ли възможно? Струваше ѝ се, че не го беше виждала от по-дълго, и времето, когато беше в Холивуд като че ли беше много, много отдалечено. Но, не. Тя пресметна годините и разбра, че беше права. Точно преди шест години на този ден беше посетила къщата на Чад и той я беше завел долу в онази стая с налудничавата колекция от фотографии. Щом се увери в съвпадението, тя беше сигурна, че Чад беше уредил поканата. Първият ѝ интуитивен импулс беше да откаже, но се поколеба, и накрая промени намерението си.

Тя знаеше отчасти, че причината беше любопитството. През шестте изминали години Чад никога не беше ѝ се обадил. Дори когато Левис почина, той не изпрати писмо, нито телефонира. Това, което Елен знаеше за него, беше го научила от вестниците и то не беше много. Той беше направил поредица от филми, най-напред за Джо Стейн, при „Артистс Интернешънъл“ и после поредица филми за други студия: два от тях имаха скромен успех сред критиците, но нито един нямаше касов сбор. В своите интервюта Чад обвиняваше за това организационната система на студията. Със „Сфера“ той се бе радвал на значителна независимост. Сега се оплакваше, че неговата работа беше изопачавана от началото до края от просташка намеса.

Славата му на режисьор беше западнала, на Елен това беше ясно. Наскоро той беше сравняван неблагоприятно за него с други режисьори, включително и с Грегори Гертц и с цяла генерация от нови имена, наричана „бъдещите“. Двата му филма, които тя беше гледала дойдоха само да потвърдят реакцията на критиците. — Тя не ги беше харесала и беше изненадана от Чад, чиято работа винаги беше толкова

прецизна и сигурна, можеше да покаже такава несигурност в интерпретирането.

Някои от по-младите европейски критици, беше забелязала тя с усмивка, свързваха датата на упадъка в работата на Чад с края на нейното партньорство с него. И особено един развълнуван френски критик бе обявил, че загубвайки Елен, Анджелини беше загубил своята муза. Това тя не възприе сериозно въпреки, че забеляза един-два пъти, че когато в неговите интервюта тази идея му се поставяше като въпрос, той отговаряше много раздражено.

Истината в цялата работа беше, помисли си тя като гледаше квадратната покана, че почти напълно беше забравила Чад. Беше толкова заета със своето семейство и с работата си в „Дьо Шавини“, че спомените за Чад се бяха изтрили. Както Холивуд, и той беше прехвърлен към миналото.

Но все пак, тя беше малко любопитна и все още чувстваше някаква неясна лоялност спрямо Чад. На нея не беше й доставило удовлетворение да види, когато веднъж критиците, ухажвали го някога, сега да се обърнат в атака, и в увлечението си да се отнасят презрително към предишните му работи, които някога бяха хвалили. „Гетисбърг“, тя беше забелязала с удоволствие имаше голям успех в Америка, преобръщайки вълната на неговия шанс. Имаше рекорден касов успех, беше похвален от Сюзън Джеръм. Да, Елен помисли, че дължеше на Чад поне да отиде на премиерата.

Когато каза идеята си на Едуард, той се съгласи, макар и с неохота. Елен реши, че неохотата се дължи на неприятното чувство, което Едуард имаше към Чад, но случаят не беше точно такъв.

Когато му показва поканата, Едуард я погледна, захвърли я и се изправи.

— Много добре — каза кратко той. — Ще отидем.

Той се обърна настрана гневно, помисли Елен. Едуард беше ядосан, но не на нея. Ядосваше се на себе си. Симон Шер от шест месеца работеше с него и Едуард съвсем ясно съзнаваше факта, че пристигането на Шер беше моментът, ако изобщо бе имало такъв, когато той трябваше да каже на Елен за своята предишна намеса в работата на „Партекс“ и на „Сфера“. Той фактически беше решил да го направи, решен беше да го направи. Имаше в съзнанието си оформени

фразите, които трябваше да употреби, но когато и да идваше моментът да ги произнесе, все отлагаше.

Той беше й казал, и това беше най-лошото, една част от истината. Беше й казал, че Симон Шер бе имал сдружение с неговата собствена компания преди много години. Дори й беше казал, че той и неговата майка са имали пакет акции в „Партекс петрокемикълс“. И точно там, той рязко беше се спрял, оказвайки се, неспособен да продължи. Първия случай, когато се опита да й го каже, Елен кърмеше Александър. Тя беше повдигнала лицето си, беше го погледнала, очевидно съвсем неочакваща и зарадвана от назначението на Шер.

— Никога не съм имала представа, че ти го познаваш. И сигурен ли си, че той е подходящият човек? О, Едуард, толкова се радвам.

Едуард беше смаян. Той продължаваше да се надява, че Елен щеше да продължи да му задава въпроси, защото знаеше, че дори и да можеше да я лъже чрез увъртания и неясноти, никога не би могъл да я излъже в очите. Ако само тя го беше попитала: Но Едуард, ти изобщо знаеше ли, че той работи със „Сфера“ — тогава той щеше да й каже. Но тя никога не го попита, никога не го положи на разпит. Това пълно доверие повече от всичко друго беше го направило неспособен да говори. Да запазиш мълчание по въпроса на първо време беше едно нещо, но да мълчиш в продължение на шест месеца, какви ли би била реакцията на Елен, когато научеше?

Едуард знаеше, че това щеше да подкопае нейното така ценено минало, ще подкопае вярата й в него. Както и да се опитваше, отново и отново, той не можеше да се накара да проговори. Когато дойде моментът, на първата среща на Елен със Симон Шер в Париж и отмина, и все още въпросът не беше повдигнат, Едуард разбра, че беше поставен като в клопка.

Шер беше склонен да изостави случая.

— Едуард, това е стара история, забрави я — каза той.

Но Едуард не можеше да я забрави. Лъжата го унижаваше в собствените му очи. Той не можеше да повярва, че тя не би го унизила и в нейните.

Досега не му беше познато чувството за вина поради извършена измама, и когато го изпита, се ядоса. Той се чувстваше винаги, постоянно напрегнат и когато Симон Шер и Елен да се срещнеха, което те правеха все по-често, когато и да се появеше някаква статия

във вестниците относно „Партекс“, когато и да изникваше въпросът за неговото и на Луиз продължаващо участие в дяловете на тази компания. В много случаи на Луиз можеше да ѝ текне да дискутира пред Елен ръководството на нейните финансови книжа, повод по който в последните години тя ставаше все по-раздразнителна.

От друга страна той се тревожеше за самата „Партекс“ и за агресивната политика на разширение, подета от Дру Джаксън. Онези съмнения, които бяха започнали по времето на последното уедряване на „Партекс“ сега се бяха увеличили и се бяха размножили още щом Симон Шер се беше върнал в Париж. Неговото присъствие и влиянието на Едуард преди бяха действали като спирачка на Джонсъновата стремителност. През шестте месеца, откакто Шер се беше върнал, започваше да става ясно, че спирачките бяха изчезнали. Джонсън бе предприел програма на тежки заеми и когато Едуард и Симон Шер погледнаха цифрите на тези заеми сериозно се разтревожиха.

Когато, не дълго преди премиерата на „Гетисбърг“, Дру Джонсън започна да подмята намеци за интереса си към затвърдяване на собствените си акции в „Партекс“, Едуард беше изпитал известно успокоение. В друго време той би се поколебал, но сега не го направи. За очевидна наслада на Джонсън, той се съгласи да продаде.

— Мислиш ли, че би могъл да убедиш майка си да прехвърли своите акции? — попита Дру.

Това беше почти негов собствен въпрос и Едуард почувства смесица от антипатия, съжаление и облекчение при такъв край на това, което някога беше считал за партньорство.

Продажбата на неговите собствени акции беше организирана много бързо. Но Едуард предвиждаше трудности в убеждаването на Луиз и затова уреди да я види лично в края на следобед на 19 май, преди премиерата на „Гетисбърг“.

Той отиде в майчината си къща в очакване на капризно разпитване и губещи време спорове и въоръжен с очевидността на последните цифри за политиката на взимане на заеми от страна на „Партекс“.

За негова изненада, Луиз не спори изобщо. Тя като че ли изглеждаше доволна от предложението.

— Аз ти казах, Едуард — каза тя с лека усмивка, — бих желала да се освободя от някои от моите авоари за известно време...

— Зная това, майко — каза търпеливо Едуард, — но тази продажба не е дребна работа. Това са значителни вложения. Ти ще получиш огромна сума пари...

— Така ли? — Луиз кокетно килна на една страна глава. — Толкова забавно...

Едуард се намръщи. В този ден майка му изглеждаше особено добре. Тя беше отпочинала и щастлива. Нито веднъж не се чуха оплаквания за нейното здраве. Но поведението ѝ го тревожеше не помалко. Сега Луиз беше на седемдесет и шест, макар това да бе силно охранявана тайна. През последната година и нещо тя беше започнала да става все по-непредсказуема. Понякога, както днес тя се обличаше както някога и изглеждаше весела и жизнена, друг път без видима причина се влошаваше и в продължение на седмици се връщаше към предишната си мрачност към сивите дрехи, към свалените сеници и свещениците. Нейното настроение, което беше винаги нестабилно, сега беше станало съвсем променливо, и тя беше станала много обидчива за дребни неща. Тя не обичаше вече Едуард да ѝ прави визити, както преди без предварително предупреждение или след обикновено телефонно обаждане в момента, когато напускаше офиса си.

— Това ме безпокои, Едуард — казваше тя. — Аз обичам да планирам дните си. Вече не съм млада. Не обичам неочаквани посещения, това е толкова неделикатно.

Тази среща беше внимателно и любезно уговорена три дни предварително. И сега, седейки и гледайки я Едуард се чудеше дали нейният самоконтрол спеше, дали тя имаше каквато и да е представа за сериозността на хода, който обсъждаха. Той, по свой частен път беше успял да научава някои неща от нейните лекари. От време на време, игнорирайки странните качества на нейната усмивка, той се опитваше да ѝ обясни, че ако тя продаде акциите, за които говореха, щеше да получи не стотици хиляди, а милиони долари.

Луиз го отсече:

— Аз разбирам, Едуард — каза раздразнено тя, — ти вече ми обясни веднъж. Няма нужда да го правиш отново.

— Аз само се опитвам да те накарам да разбереш, майко, че не стои само въпросът да се продадат акциите. Бих могъл много просто да уредя това за теб.

— Моля те, направи го.

— Но тогава ти би трябвало да решиш къде би желала да инвестираш отново и аз мислех...

Луиз стана. Тя погледна към часовника на ръката си, който тя все още носеше на китката си, вързан с черна кадифена панделка.

— Едуард, ако се нуждая от твоя съвет, ще ти го поискам, както се случва понякога — тя му отправи още една усмивчица. — Имам някои собствени идеи. Имам ги и ти знаеш, това са мои собствени пари...

Едуард също се изправи. Ставаше късно, той трябваше да се върне в Сен-Клод, за да се преоблече за премиерата. Становището на Луиз го отегчаваше.

Тогава беше склонен просто да излезе и да я остави да прави каквото иска. Беше започнала да се придвижва към вратата и тогава размисли: Луиз не беше вече млада. Колкото и да му беше ядосана, все пак имаше отговорност по отношение на нея... Той се върна.

— Може би, ако ти просто ми кажеш своята идея, майко, тогава може би, аз бих могъл да ти помогна...

Луиз не му даде време да си завърши изречението.

— Имам намерение да инвестирам в недвижима собственост, Едуард. Винаги съм искала това, разбирам го. Къщи, не глупави парченца хартия. Ще купя недвижима собственост и няма да се нуждая от твоя съвет, Едуард. И съм сигурна, че това ще представлява облекчение за теб. В края на краищата, ти сега си толкова зает със своето семейство, че би било голяма тежест за теб да се тревожиш с всичките мои дребни дела...

— Недвижима собственост къде, майко? — уморено каза Едуард.

Луиз се усмихна:

— В Португалия — каза тя сладко.

Едуард се поколеба, после търпението му рязко се изчерпа:

— Както желает — каза студено той и напусна.

„Гетисбърг“ започна на бойното поле. Чад наистина бе съумял красиво да снима смъртта, помисли си Елен. Той и сега го беше направил добре. Дълъг, проследяващ, кадър на едно поле, покрито с тънка утрин на мъгла, само когато камерата се приближава става видима масова сеч. Не могилики и купчинки трева, както изглеждат отдалече, а тела. Битката отдавна е свършила и в полето нищо не се движи.

Мъже с разпиляно оръжие, извити гърбове, разкочени крака, мъже лежащи двама, трима, четирима един до друг в на подобен стремеж към прегръдка. Беше така официално, уверено и красиво композирано, като картина на Делакроа. Прекалено красиво композирано. Елен погледна, и обърна глава.

Тя вече съжаляваше, че беше решила да дойде и ѝ се искаше да може да напусне. До нея Едуард седеше стегнат, с лице обърнато със студен израз към екрана. Той беше ядосан, когато се върна със закъснение от своята визита при Луиз, и неговото настроение не се беше подобрило при пристигането му вкъщи по средата на разгорещена кавга между Люсиен и Кет, която точно при влизането му беше намесена и Елен.

Той за първи път беше свидетел на подобна караница. Елен, която с чувство на тъга и обърканост беше следила тяхното зачестяване през последните месеци, се беше опитала да го държи настрана от тях, казвайки си, че това е просто един период. И двамата, Кет и Люсиен бяха в трудна възраст и появяващата се понякога ревност помежду им беше неизбежна. Но кавгите зачестяваха, без изгледи за намаляване. И днес, както винаги разправията избухна внезапно и имаше за резултат малко произшествие.

Днес обект беше една рисунка, върху която Кет беше работила в продължение на дни. Тя обичаше да скицира и рисува и работеше старателно. Тази рисунка на градината на „Куайриз“ току-що беше завършена. Когато Кет беше отишла на училище, Люсиен беше успял някак си да остави гледачката си да спи и се беше промъкнал до стаята на Кет. Когато се прибра вкъщи, тя откри рисунката си надраскана така, че нарисуваното на нея почти не се виждаше под червения флумастер на Люсиен. Когато виковете и бурните крясъци стигнаха до слуха на Елен, тя изтича в детската стая заедно с Каси, но повредата вече бе налице. Люсиен беше червен от гняв, Кет трепереше и

рисунката лежеше на земята, разкъсана на парчета, а върху ръката на Люсиен имаше яркочервено петно там, където го беше ударила Кет.

— Нарочно го е направил. Нарочно! Зная, сигурна съм... — Кет почти хълцаше от гняв. — Вчера му я показах. Той знаеше, че тя е специална...

— Глупава рисунка... — Люсиен ритна скъсаните парчета с крака си.

Кет отново скочи отгоре му и сигурно отново би го шляпнала здравата, ако Елен не беше успяла да я спре. В съседната стая, затворен в детското си креватче, присъединявайки се към бъркотията, Александър започна да плаче.

— Кет, контролирай се. Не трябва да избухваш така. Люсиен е само на три години. Той разбира се не го е направил нарочно...

— Точно така, взимай неговата страна! Ти винаги си на негова страна, винаги, винаги...

Гласът на Кет се извиси неконтролиран, очите ѝ бяха пълни със сълзи. Люсиен стоеше неподвижен като път, държейки на своето. Когато Елен се обърна и го погледна, той ѝ отпрати един от своите спокойни, невъзмутими погледи, които тя намираще изнервящи в едно толкова малко дете. В тях имаше някакъв любопитен елемент на предизвикателство. Като че ли Люсиен изчакваше възможността да изпробва своята воля над нейната. Точно когато мислеше това и в същото време си казваше, че подобни неща са абсурдни в стаята влезе Едуард, пребледнял от гняв.

— Какво точно става тук?

Гласът му пресече шума и настъпи тишина. После и двамата започнаха да говорят едновременно, Кет и Люсиен викаха пронизително, оплакване и контра оплакване.

— Той ми развали рисунката, направил го е нарочно.

— Кет ме плесна по ръката...

Изразът по лицето на Едуард най-накрая ги накара да замълчат. Той каза със студен глас:

— Люсиен, ти повече няма да влизаш в стаята на Кет и няма да пипаш нещата на Кет. Ако го направиш, ще бъдеш наказан, разбра ли? Кет, ти повече няма да биеш Люсиен. Ще се научиш да владееш гнева си. Как си посмяла да удариш едно тригодишно дете?

Кет преглътна. Устните ѝ трепереха и Елен видя, че тя беше готова всеки миг да избухне в сълзи. Тя погледна към Едуард, после към рисунката, после обратно към Едуард, след което избухна.

— Не го ударих силно, ядосах се, това е. Цяла седмица съм работила върху тази рисунка, аз...

— Върви си в стаята.

Едуард прекъсна надиганият се поток от думи и Кет млъкна. Тя изгледа Едуард, треперейки от вълнение, после без нито дума се обърна и изтича от стаята.

Люсиен я наблюдаваше как излиза с малкото си безизразно лице. Едуард го погледна.

— А ти, Люсиен, ще се извиниш на Кет утре сутринта. И никога повече няма да правиш подобно нещо. Разбираш ли?

Люсиен повдигна сините си очи към лицето на баща си и му отправи ангелска усмивка:

— Не, татко — каза спокойно той.

Едуард го погледна за миг, после рязко се обърна и излезе от стаята.

Сега, в киното Елен погледна отново обърнатото настрана лице на Едуард. Разбра, че той все още беше ядосан и се питаше дали и той също мисли върху онази сцена или се беше карал с Луиз. Опита се да насили вниманието си към екрана, но не можеше да се съсредоточи. Продължаваше да мисли за Кет, внезапно съзирайки връзка между цяла серия от дребни случки, които беше пренебрегвала преди. Това не бяха просто караници между брат и сестра, а други случаи през последните няколко години, когато Кет изглеждаше нещастна и необщителна или затворена в себе си. Тя си ги беше обяснявала по толкова различни начини, че причината беше възрастта на Кет. — Тя приближаваше пубертета, че беше процес на приспособяване към присъствието на новото дете, може би се дължаха на нейното училите, което някога Кет страстно обичаше, но сега е омраза се оплакваше от него. Тя внезапно си помисли: „Ние вече не сме така близки, както бяхме преди. Кет не се обръща към мен, както го правеше в миналото.“ И убеждението, че това беше вярно и че беше може би неизбежно, като част от порастването на Кет, я накара да се чувства едновременно виновна и нещастна.

О, защо бяха дошли? Тя копнееше да може да поговори с Едуард, който в колата, идвайки насам едва ли беше изрекъл дума. За нещастие, трябваше да насилва очите си обратно към екрана и да си налага да се съсредоточи. Беше изпуснала половината от интригата. Объркано се взираше в актьорите. Те бяха някъде из Юга, идваше младо момиче, един много по-възрастен мъж, майор от Конфедеративната армия... Тя се напрегна, взря се по-внимателно и тогава с нарастващо чувство на срам и гняв осъзна какво беше направил Чад. Филмът трая два часа. Когато пуснаха отново осветлението, лицето на Едуард беше мрачно. Той се присегна и взе ръката на Елен и въпреки че я стисна силно, гласът му беше мек.

— Няма да оставаме за приема. Хайде. Отиваме си.

— Не, няма да направя това. — Елен се изправи. — Аз оставам. И ще говоря с Чад. Искам да зная защо той е направил това.

— Това само ще те ядоса, Елен. По-добре е просто да го оставиш.

— Не, няма да го направя.

— Тогава, остави ме аз да говоря с него.

— Не, Едуард, аз ще говоря.

Тя го видя да се колебае, неохотата му беше очевидна, но се предаде. Те влязоха в залата на приема и в продължение на първите четирийсет и пет минути Чад успя да я избегне. Елен студено го наблюдаваше от другия край на салона, притисната от всички страни от журналисти и доброжелатели. Тя усещаше вълнението в залата, онова странно вълнение от преживени чужди емоции, което тя си спомняше от Холивуд и което ѝ говореше, че филмът ще има успех и тук, точно така както и в Америка. Тя чакаше. Тогава, премервайки момента, когато Едуард за първи път беше изтеглен настрани от нея и в същото време нямаше много хора около Чад, тя бързо прекоси, отиде при него и го погледна.

Той изглеждаше непроменен. Не показва никакъв признак на удоволствие, изненада или объркване. Държеше се както винаги се беше държал, като че ли последните шест години изобщо не бяха минали. Зад тъмните му очила святкаха неговите малки черни очички, той беше леко изпотен, но в залата беше топло.

Другите хора се скупчиха другаде, Чад кимна, после се усмихна и каза:

— Елен.

— Защо направи това, Чад?

— Какво съм направил? — той вдигна лице към нея и примигна.

— Мислех, че това е филм за Гражданската война?

— И той е.

— Но това също е и историята на моя живот. Част от моя живот. Ти си сменил времето и имената, това е всичко. Предполагам, че трябва да ти благодаря за това.

— Това е оригинална история — той се местеше от крак на крак, — би трябвало да зная, щом аз съм я писал.

— Това е непростимо. Това е евтино.

Чад въздъхна:

— Би било по-добре, ако ти самата играеше в него, приемам го. Това момиче играе добре, но не е специално. Филмът въпреки това е хубав. Това е най-хубавото нещо, което аз съм правил след „Елис“.

Елен го изследваше с поглед. Изглеждаше съвсем необезпокоен, със същата твърда като скала увереност, ни най-малък проблясък на съмнение.

— Дъщерята, Чад — каза тя със студен глас — Защо си убил дъщерята?

— Какво искаш да кажеш? — Чад кимна глава на една страна и важно я погледна.

— Ти знаеш какво точно искам да кажа. Ти имаш главен образ основан на мен и това е образът на дъщерята и в края на филма дъщерята е убита. Предполагам, че помниш това?

— О, това — Чад сви рамене, — Не зная защо го написах по този начин. Просто беше правилно.

— Направил си го, за да ми причиниш болка.

— Това причинява ли ти болка? — Той я погледна леко заинтересован.

— Да, причинява ми. Целият филм ми причинява.

— Не съм мислил, че ще стане така. Наистина не съм. Нито веднъж не съм помислил за това. — Чад поклати глава. — Съжалявам, Елен. Трябва да знаеш, че не съм желал да те нараня. Защо би трябвало да го желая? Искях да работя с теб, все още го искам. Искам да се върнеш — той хвърли поглед през залата, поколеба се и после започна да говори много бързо. — Започвам да пиша нов сценарий. Когато го

завърша, искам да ти го прочета. Ето защо исках да дойдеш тази вечер, за да ти го кажа. Не исках просто да го изпратя. Ще бъде добър сценарий с голяма главна роля. Ще можем да го снимаме за шест седмици. Това е любовна история, ами нещо подобно на любовна история. Развива се в Париж и Лондон, и...

— Аз повече никога няма да работя с тебе — прекъснато Елен.
— Ако ми изпратиш какъвто и да било сценарий, ще го накъсам на парчета — тя спря. — Париж и Лондон?

— Да — Чад изглеждаше нетърпелив. — И аз дори няма да се нуждая от теб през целите шест седмици. Ще работя по разписание, като правя сглобка на твоите сцени, мога да ги сведа до месец. Ще можеш ли да отделиш един месец, а? Трябва да пожелаеш да работиш отново. Трябва да си отегчена от всичко това — той посочи към залата. — Ти знаеш ли какво правиш? Прахосваш живота си, ти...

Той не завърши изречението си, защото Едуард се присъедини към тях. През собственото си възмущение и гняв, тя можа незабавно да усети напрежението.

Двамата мъже се изгледаха. Чад леко танцуваше, напред и назад върху токовете си. Светлината проблясваше в очилата му. Той се усмихна.

— Харесахте ли този филм?

Опита се да поддържа предизвикателството в гласа си, но не успя съвсем.

Едуард равнодушно го погледна. Изглеждаше сякаш сериозно обмисляше отговора си.

— Не — каза след известна пауза спокойно той, — намирам го съвсем треторазреден.

Чад може би не беше очаквал такава директно отправена грубост и във всички случаи не беше запознат с Едуардовата способност да обижда със смразяваща любезност. За миг усмивката остана фиксирана върху лицето на Чад, после, когато той със закъснение осъзна, че беше неуместна, тя изчезна.

— Елен, ще вървим ли?

Едуард я взе за ръка и я изведе от залата. Това нарочно беше едно бавно напускане. Едуард спираше тук и там, за да говори с познати и приятели. Нито той, нито Елен се обърнаха назад, а Чад остана на

същото място за известно време, наблюдавайки ги, докато те накрая напуснаха приема.

Когато стигнаха дома си и бяха сами, Елен каза:

— Треторазреден ли беше, Едуард? Наистина ли мислиш така?

Едуард не ѝ отговори веднага.

Стоеше изправен, с лице леко обърнато към нея, гледайки навън през прозореца на своя кабинет към градините и града отвъд тях. Сега, когато гневът, когато беше изпитал, докато гледаше филма, беше утихнал, той осъзна, че се чувстваше много уморен, и че умората беше свързана с продължаващата измама по отношение на „Сфера“. Да лъжеш беше странно омаломощаващо, си помисли той, и в този момент реши, че ще каже истината на Елен тази вечер. Но все пак след малко, когато тя се успокоеше. Той се обърна.

— Не — каза спокойно той, — имаше грешки в неговата работа, пък и аз трудно бих могъл да я съдя обективно. Но не беше треторазреден. Беше добър.

— Радвам се, че мислиш така — каза просто Елен. — Не съжалявам, че го каза така на Чад, той го заслужаваше. Но се радвам, че не е това, което наистина си усетил.

— Защо, скъпа?

— Защото беше добър. Няма причина да се преструваме пред себе си, че не е. Чад е артист, винаги съм го знаела. И поради това, че е артист, той използва хората по начина, по който го прави. Техният живот не значи нищо за него, те просто са материал за неговата работа. Щастие, страдание, любов, омраза — те са едно и също за Чад. Те не го интересуват. Той ги наблюдава. Той наблюдава всички най-дребни средства, чрез които те се проявяват и после ги използва. Моят или на който и да било друг. Той не изпитва директна тревога, не състрадание, разбира се — тя въздъхна. — И аз съм сигурна, че това, което ти му каза много ще го озадачи. Няма да знае за какво си говорил. Ако въобще беше ти отговорил, което едва ли би направил, той би ти казал, че всички артисти са такива. И че такива трябва да бъдат: съвършено безпристрастни и съвършено аморални.

Едуард я гледаше мълчаливо. Тя леко се мръщеше и говореше спокойно, без емоция, като че ли ѝ беше необходимо да дефинира това за самата себе си. Тя погледна настрана, после отново към него. Ръцете

й се раздвижиха във внезапни, бързи и поривисти жестове и тя започна отново, още по-забързано да говори.

— Опитвах се веднъж да му обясня, че има за мен неща, които са по-важни от моята работа. Просто да живея, просто всекидневните обикновени неща, както това да бъдеш с теб сега или да бъдеш с Кет. Дребни неща. Съставките на живота... Но той, разбира се, никога не би могъл да разбере. Тези неща не траят дълго затова те са маловажни за него. Просто са случки, които той би могъл да използва или да реши да „изреже“. Докато неговите филми ще съществуват винаги и завинаги. Дълго, след като той е мъртъв и след като аз съм мъртва — тя замълча. — Той веднъж ми каза това.

— Елен — Едуард беше трогнат от тъгата й. Обърна се към нея.

— Той взе част от моя живот — Елен издигна лице към него, — една част, която аз мразех, една част, от която дълго се срамувах и за която бях горда в същото време. Нещата, които бяха неясни и объркани. — Той ги е взел и ги е оформил и осмислил. Направил го е в своя филм. Превърнал ги е в изкуство — тя замълча и гласът й стана по-стабилен — и аз бях увлечена, докогато ги гледах.

— А сега?

— Сега нямам нищо против тях. Не е ли чудно? Съвсем неочаквано, нямам. Защото разбирам, че това не беше нещо, което напомня другото. Той го беше направил да изглежда по-голямо и същевременно по-малко. И двете едновременно. Разбираш ли?

Едуард я обгърна с ръце и я притисна силно към сърцето си. Те постояха така прегърнати, и след всички вълнения на деня той почувства, че спокойствието му се възвръщаше. Усети мир в душата си. Помисли си: „Ще й го кажа сега“ и се приготви да говори, когато рязко, с неочаквано безпокойство Елен се изтръгна от неговата прегръдка.

— Аз просто бих искала той да не убива дъщерята накрая — каза тя с ново, внезапно вълнение. — Бих искала той да не го беше направил. Неговите филми са обезпокоителни понякога — те предсказват бъдещето. Той го беше направил и преди, аз сега разбирам. Бракът ми с Левис, нещата, които тръгнаха на зло — това той вложи в своите филми, те са там — в „Извънредно време“ и в „Пряк път“. Той описва нещата преди те да се случат. Като че ли може да вижда напред...

— Скъпа моя, не бъди глупава. Той е съчинил историята, това е всичко. Няма предвид...

— О, Едуард, толкова се тревожа за Кет. — Елен се обърна към него. — Днешната караница, другите, съвсем дребни неща — днес мислих за тях. Искях да говоря с теб...

Едуард седна и я притегли до себе си.

— Кажи ми, кажи ми — каза внимателно той.

И Елен започна. Едуард слушаше и говореше, и те обсъдиха нещата надълго. Но правейки го, Едуард изпитваше същевременно леко откъсване, едно отминаващо съжаление. Не това беше темата, която той искаше да обсъжда, не това бяха думите, които искаше да каже.

Нямаше как разговорът да бъде променен. Тревогите на Елен бяха от по-голяма актуална важност, си каза той по-късно, когато си лягаше. Но все още беше ядосан на себе си: една възможност, чудесната възможност беше пропусната.

В училището към манастира имаше едно момиче, което Кет особено мразеше. Казваше се Мари-Терез. Тя беше дошла по-късно, известно време след Кет и малко преди раждането на нейния по-малък брат, Александър, в 1970 г., когато Кет беше на десет години.

Манастирското училище, което и двете посещаваха беше изключително. В него се приемаха главно дъщери от стари, изтъкнати, консервативни френски фамилии. Критерият при тяхната селекция беше преди всичко социален, но имаше и известни изключения. Имаше и ученички, приети поради добър успех, някои бяха дъщери на новозабогатели бизнесмени с достатъчно влияние, за да се доберат до правото на влизане. Всяка година имаше и по едно–две момичета, които бяха приемани по благотворителни съображения, поради овдовяването на техните майки понякога и чиято такса беше изплащана под формата на стипендия. Но Мари-Терез не влизаше в нито една от тези категории и нейното присъствие в манастира в началото беше обвито в някаква тайнственост. Родителите ѝ бяха известни като набожни и средно богати, въпреки че във всички случаи не бяха достатъчно богати според стандартите на училището. Те нито бяха влиятелни, нито имаха особени връзки. Говореше се, че баща ѝ се

занимавал с продажбата на автомобилни гуми и някои от Кетините приятелки със снобско ликуване си правеха шеги по този повод. Според тях майката на Мари-Терез е успяла да получи място поради силата на своите църковни връзки.

Мари-Терез имаше дълга руса коса, която носеше спретнато и редовно сплетена. Физически беше добре развита за годините си и склонна към пълнеене. Беше първото момиче в техния клас, чиито гърди бяха започнали да личат и това, съчетано със сладостта на израза, за известно време ѝ спечели известно положение и предразположение. Най-снобски настроените измежду момичетата още от самото начало я презираха и не можеха да бъдат превзети от нейните някак си престорени опити за приятелство. Виждайки това, Кет първоначално изпита съжаление към нея и дори се опита да предприеме някои обикновени добронамерени жестове. Това беше грешка. Кет си даваше сметка, че не е искрена: Мари-Терез инстинктивно я отблъскваше. Трябваша ѝ няколко седмици, докато осъзнае, че Мари-Терез питаеше същата вътрешна антипатия и че опитите на Кет да бъде любезна с нея бяха задълбочили липсата на разположение и я бяха превърнали в нещо подобно на омраза. Може би тя намираще отношението на Кет покровителствено. Беше раздразнително момиче, което лесно се обиждаше. Може ли просто мразеше Кет заради нейните способности, заради външността ѝ — въпреки, че това на Кет не идваше на ум. Каквато и да беше причината, тя я мразеше. И щом веднъж опитите на Кет не намериха отговор, тя се отказа от тях и самата се остави на омразата. Така поне беше по-честно. Но никога преди не беше се сблъсквала с подобна враждебност и постепенно с времето Кет започна да мисли, че всички неща, които внезапно бяха започнали да вървят зле в нейния живот имаха една коренна причина: Мари-Терез. „Бях щастлива, докато я срещнах“ си мислеше понякога Кет. Появяването на това момиче беше като демаркационна линия в нейния живот.

Преди пристигането на Мари-Терез положението на Кет в училището беше слънчево. Тя спокойно и бързо се справяше с уроците си, бързо се сприятеляваше. И монахините, въпреки понякога да въртяха глави на нейната буйност и на тенденцията ѝ към липса на скромност — като това че си дърпаше полите и ги подвиваше в гащите си, когато на игрището играеха на кегли, бяха склонни да ѝ прощават.

Те я мъмреха, но като цяло бяха завладени от нейната природна откритост, добронамереност и очебийна честност.

Щом Мари-Терез пристигна, това започна да се променя. Тя бързо откри нейният природен буен нрав и сигурния начин да го провокира. Беше ѝ толкова лесно да предизвика гнева на арогантната и саомнителна Кетрин дьо Шавини. Тя можеше да клевети някоя от нейните приятелки, можеше да крие учебниците на Кетрин, да излива мастило върху рисунките ѝ да предизвиква присмех към нейната фигура, която беше стройна с високи, почти неразвити гърди. Можеше да хихика и да подхвърля, че Кет прилича повече на момче, отколкото на момиче. Можеше да хвърля камъни по гълъбите в манастирския двор, защото дори и да не беше в момента там, както често се случваше, после Кет ожесточено ѝ се нахвърляше и обикновено можеше и по-нататък да бъде предизвикана към пареща плесница. Тогава, когато белята вече беше направена и започнеше разследване, Кет биваше наказвана, и най-хубавото от всичко — можеше да се разчита, че глупачката щеше да пази упорито мълчание и никога нямаше да обвини Мари-Терез.

Тази кампания Мари-Терез преследваше с хъс през цялата тяхна единайсета година и тя с презрителна наслада забеляза, че през тази година сестрите вече не бяха толкова доволни от Кет и бяха по-строги към нея. По един такъв случай дори нейните родители бяха повикани при майката игуменка и Мари-Терез трепереше. Но истината и тогава не излезе наяве. Омразните родители на Кет, които се перчеха пред училището с техния ролс-ройс бяха информирани, че Кет се превръща в проблем, защото беше много недисциплинирана. Когато тази новина стигна до Мари-Терез, тя беше в добро настроение чак до края на седмицата.

Кет с объркване наблюдаваше тази промяна на собственото си положение. Тя я свързваше с всичките най-различни други неща, което също я правеше нещастна и напрегната. Тя мразеше тази година. Вкъщи вече беше не само Люсиен, но и още едно бебе, момченце. Нейната обичана Мадлен напусна, за да се омъжи и да има собствени деца, и въпреки че Кет я виждаше от време на време, тя много ѝ липсваше. Тя негодуваше от Люсиен, знаеше, че е така, и това негодувание я караше да се измъчва от чувство за вина: той беше толкова мъничък, беше неин брат, знаеше, че трябва да го обича. И тя

го обичаше, и Александър понякога, но в други моменти ѝ се искаше те никога да не бяха се раждали, желаше нещата да бяха останали такива, каквито бяха в дните, когато вкъщи не бяха три настойчиво желаещи внимание деца.

Това беше отвратително, тя знаеше, че беше. За известен период стана страстно и прекомерно религиозна, прекарвайки с часове на колене, трескаво молейки бог да я направи по-добра, природно добра дъщеря и сестра. Но молбите ѝ нямаша ефект и след кратко Кет ги изостави. Започна да гледа на набожността с презрение, започна да се противопоставя на постоянните молитви, на постоянните служби, на постоянното наблягане върху религията в училище. Тя рязко отказа да се изповядва и това предизвика буря.

Нейното тяло също се променяше, всичко се променяше: тя беше почти на дванайсет и внезапно почувства, че светът се разцепи на части, че нищо в него не беше сигурно. Понякога тайно сваляше дрехите си в своята стая и се взираше в себе си в огледалото. Началното покарване на руси косми между слабините и подмишниците ѝ, първото леко набъбване на гърдите ѝ. Понякога тя мразеше тези признаци на приближаващата се женственост и ги мразеше страстно. Натискаше гърдите си надолу, като че ли не съществуваха, казваше си, че въобще не иска да бъде момиче, и че би искала да бъде родена момче. В други моменти се взираше в новата си фигура и я мразеше заради бавността на нейното развитие. Тогава тя желаше гърдите ѝ да растяха по-бързо и космите върху срамната ѝ кост да бъдеха по-различими. Когато менструалните ѝ периоди започнаха, тя се почувства радостна и безпомощна, освободена и впримчена — и двете наведнъж. И не дълго след това в момент на налудничаво негодувание от собствения си пол и от своята неспособност да си остане дете или да се превърне в жена, тя си отрязва косите.

В училище носеше косата си на разрошени плитки. Отрязва я една нощ, сама в стаята си с огромните шивашки ножици на Каси. Окълца ги просто така, чак до ушите, няколко замаха с ножицата и няколко дръпвания и беше сторено. Двете плитки като тъжни мъртви животинчета лежаха върху дланта на ръката ѝ. Тя слезе следващата сутрин долу на закуска и там се вдигна най-ужасния скандал.

Очакваше най-свирепата реакция да дойде от страна на майка ѝ, защото Елен много държеше на това как тя изглеждаше и се обличаше по начин, който Кет беше намразила. Но не стана така, дойде от баща ѝ, който беше хладно бесен.

— Това е моя коса. Предполагам, че имам правото да я отрежа.

Кет предизвикателно беше килнала брадичка. Тя беше по-груба, защото неговата реакция я смая и тя беше готова да заплаче.

— Изглежда грозна — каза студено той и после може би защото се опитваше да овладее гнева си, излезе от стаята.

Кет ужасно се засегна. Това беше най-лошият момент в нейния живот. Чувстваше, че ще умре. Тя помоли земята да се отвори и да я погълне. Изтича горе, загледа лицето си в огледалото и разбра, че баща ѝ беше прав. Изглеждаше грозна, дори по-зле от това — беше смешна.

Тогаваша заплака горчиво. Имаше объркващото чувство, че беше направила нещо непоправимо. Едуард държеше на красивите неща — тя знаеше това. Той също я беше учил да държи на тях. Стотици от различни по вид неща: би могло да бъде украшение или съвършено добре нюансирано вино, чиния „Лимож“, ръчно рисувана през осемнайсети век или цветът на диво цвете, израснало в живия плет. Той настояваше върху красотата, настояваше върху съвършенството, независимо дали въпросният предмет беше нещо наистина ценно или много просто. За същото той настояваше и при хората, Кет го беше наблюдавала и знаеше, че той мразеше не грозотата във външния вид, въпреки че тя не го привличаше, а грозотата в природата, в характера или в поведението и маниерите. Лицемерието, неискреността, злобата, раболепието, снобизма, несправедливостта — той мразеше всички тези неща, и Кет ги мразеше също.

Както лежеше и плачеше в леглото си, тя чувстваше, че се беше разрушила в очите на баща си: той я беше видял такава, каквато наистина е, мислеше тя, беше видял цялата ѝ ревност, възмущение, дребнавост, тях той намери за грозни, не само нейната коса.

И той беше прав: тя беше противна, омразна. Тя мразеше себе си заради своя гняв, своята гордост и своята арогантност. Мразеше себе си, заради своята твърде силна обич към баща си и после заради своята грубост към него. Тя се презираше и ѝ се струваше съвършено ясно, че нейният баща трябваше също да я презира.

— Едуард, ти си длъжен да се опиташ да разбереш. Точно сега за Кет е много трудно. Спомням си как аз се чувствах, когато бях полудете и полужена, без да бъда сигурна дали харесвам, което и да е от тях. И също така, тя сега има братя, това прави нещата по-трудни...

Това беше същата вечер, и Кет която се беше промъкнала на долния етаж до всекидневната стая с намерение да се извини на баща си, току-що върнал се от своя офис, чу думите и застина отвън пред вратата. Не можеше да влезе вътре, нито да се върне. Тя подслушваше с прокрадващо се чувство на срам.

— Защо тя го усложнява и прави още по-тежко. — баща ѝ изглеждаше нетърпелив.

— Ами, не зная доколко тя разбира... — майка ѝ замълча. — Цялото негодувание идва от Люсиен. Той е не само твой син, но също е и твой наследник, Едуард. Тя чувства това, дори и да не го разбира напълно. Може би усеща, че ти винаги си искал син.

— Аз винаги съм искал син. Това обаче не смущава чувствата ми към Кет.

— Може за теб да не е така, Едуард, но може така да се струва на Кет, разбираш ли? Защо мислиш, че е решила да си отреже косата? Защото се страхува все още да прилича на жена и защото може би несъзнателно, мисли, че ние бихме я обичали повече, бихме я ценили повече, ако беше момче.

Настъпи мълчание. В стаята Едуард с внезапен ужас погледна Елен.

Тя видя разбиране, после едновременно съжаление и нежност се появиха по лицето му. Но Кет, разбира се, не можа да види това. Тя чу само думите, които той каза.

— Не „ние“. Искаш да кажеш, че аз бих чувствал това — каза спокойно той, а отвън Кет, нещастна тихо се оттегли.

Едуард поговори още малко с Елен, упреквайки се и после отиде в стаята на Кет, за да се опита да разговаря с нея. Кет копнееше да се хвърли в ръцете му, гърлото ѝ се беше стегнало и запушило от обичта и болката, които изпитваше. Но някак си тя не можа да го направи. С лице, алено от потиснати чувства, тя отговаряше на Едуард кратко и гордо, и когато той се опита да я обгърне с ръката си и да бъде мил, тя го отблъсна. Когато накрая той излезе с объркан и тъжен израз на лицето, тя остана сама, още повече мразейки се. „Ако бях момче, ако

бях момче, един син...“ Думите отново и отново се въртяха в ума ѝ и не си отиваха. Понякога чуваше малко гласче да крещи някъде в главата ѝ: „Но той те обича, ти знаеш, че те обича“. Тя не искаше да се вслушва в този глас, той беше измамен. Да, нейният баща я обичаше, но не толкова, колкото обичаше Люсиен и Александър — не толкова много.

След това нещата тръгнаха още по-зле. Тя се почувства грозна, тромава и глупава. Постоянно събаряше нещата. Изглеждаше вече неспособна да оформя изреченията си, без по средата им да няма чувството, че това, което казва, е глупаво и неуместно. Вкъщи се отдръпна от семейството и прекарваше часове в своята стая, четейки романи за жени, които са необикновено красиви и необикновено способни, и заради които мъжете се разяждаха от страст. Искаше да прилича на тях. Един-два пъти на партитата, давани от нейни съученички, тя изпробва някои от похватите над по-младите им братя, които присъстваха там и с несигурно чувство за триумф откри, че имаше известен успех.

Това лято тя го опита отново и по-явно, лятото на 1972 г. по време на седмиците, които прекара в Лоара със своето семейство. Беше хваната от Едуард да се целува в лозята със сина на един от мениджърите на стопанството. Самата целувка представляваше едно разочарование, Кет дори не харесваше особено момчето, но последвалият гняв на Едуард беше страшен.

— Защо аз да не го целуна, когато той искаше да ме целуне?

— Сигурен съм, че е искал. Той е на шестнайсет години. Аз... Кет, неговият баща работи за мене. Това може да отиде и по-далече. Освен всичко друго, ти си прекалено млада.

— Той не мислеше така.

— Върви в стаята си.

Скоро след това те напуснаха Лоара, отидоха в Англия и в „Куайриз“ до края на нейната лятна ваканция. Там, Кет знаеше, тя беше внимателно наблюдавана. Започна да изпитва негодувание, започна да усеща упорито чувство за съпротива. Но когато след лятната ваканция се върна в училище за есенния срок, нещата постоянно вървяха към по-лошо.

Мари-Терез беше намерила нов начин да я тормози. Нейната майка, въпреки превъзнесената ѝ набожност, беше страстна читателка

на клюкарските колони на женските списания, и така от дочути вкъщи разговори Мари-Терез се беше снабдила с богат източник от нов материал. Тя веднага откри, че тези нови оръжия намериха почва.

— Баща ти е смърдящ евреин — каза тя един ден, промъквайки се до Кет на игрището.

Тази сутрин Кет беше изпълнена с чувството на мъченик-бунтовник едновременно против майка си и баща си. Засегна се веднага. Само за секунда нейният бунт се трансформира в семейна лоялност.

— Баща ми е само една четвърт евреин, а ти три четвърти си достойна за презрение — каза ядосано тя и тръсна глава.

Но Мари-Терез беше видяла червенината, мигът на безименна мъка в очите ѝ, и реши да опита по-твърдо.

— Баща ти е издържал любовници. Той вероятно и сега го прави — каза тя на следващия ден. Това беше много дръзко. На никоя ученичка не беше разрешено да обсъжда нещо толкова нечисто. С това тя си спечели една плесница.

Най-хубавото от всички неща тя пазеше в очакване на точния момент, момента, когато да дръзне да произнесе ужасните думи, които нейната майка бе едва промълвила с развълнувана интонация и с приглушен тон. Тази информация Мари-Терез съхраняваше в себе си. Тя ѝ се радваше и в продължение на седмици, на месеци. После, в един зимен ден на следващия февруари, когато беше особено засегната от една от Кетините пренебрежителни забележки, реши: сега, когато Кет беше на игрището, заобиколена от нейните предани приятелки.

Тя ги приближи.

— Аз зная нещо за теб, Кетрин дьо Шавини. Ти се мислиш за много красива. Мислиш се за много способна. На бас се ловя, че твоите приятелки не знаят това, което аз зная.

— И така, кажи ни — сви рамене Кет, — тогава ще разберем.

Нейната арогантност, нейната пренебрежителност бяха непоносими. Със зачервено лице, заеквайки от потисната ненавист, Мари-Терез най-накрая произнесе думата.

— Ти си, ти си копеле.

Кетрин пребледня. Мари-Терез триумфираше.

— Да, такава си, такава си, моята майка е прочела във вестника. Ти си била на седем години, когато твоята майка се е омъжила за баща

ти. Тя е правила ужасни филми и е сваляла всичките си дрехи. Тя е неморална, каза също моята майка. Ти дори може и да не си Кетрин дьо Шавини, може да си Кетрин Еди-коя си...

— Това е мръсна лъжа!

Кет седеше върху стената. Сега тя се свлече долу със стиснати юмруци. Мари-Терез беше изплашена, но продължи:

— Майка ти е разведена...

— Е, та какво? Ти си дребна буржоазка.

— Твоята майка е разведена, а твоят баща е плейбой, а ти си копеле, ето това е, Кетрин дьо Шавини...

Кет се спусна към нея. Тя събори Мари-Терез на земята. Те се затъркаляха една над друга, крещейки, ритайки и удряйки се, докато се изтъркаляха до дългите мерни поли на една монахинска дреха. След това, краят беше бърз.

Двете стояха пред игуменката майка, Мари-Терез с превързана глава, Кетрин, гледаща непокорно към стената.

— Кетрин, бих искала да ми дадеш обяснение.

Кет продължаваше да гледа в стената, без да каже дума.

— Мари-Терез, може би ти ще ми обясниш?

Мари-Терез обясни. Тя имаше много какво да каже, и всичко я оневиняваше. Майката игуменка изслуша и после насаме с Кет, направи последен опит да изтръгне някакво обяснение. Кет упорито отказваше и майката игуменка въздъхна. Тя спокойно обясни, че при този начин на неподчинение не ѝ остава никакъв избор. Не била подготвена непременно да приеме това, което казала Мари-Терез, но когато тя искала обяснение от Кет по повод за работа толкова сериозна като тази, тя очаквала послушание, очаквала отговор. Не го е получила. Не го получиха нито Едуард, нито Елен. Късно същия ден след кратко оживено съвещание, Кет беше изключена.

Тя беше обучавана вкъщи през останалата част от учебната година и после внимателно и меко ѝ беше обяснено от Елен и Едуард, че те са решили да я изпратят в училище-интернат в Англия. Ще бъде изпратена в прочуто училище през следващия септември. Междувременно, лятото ще бъде прекарано в Англия, в „Куайриз“.

Кет изслушваше всичко мълчаливо. Тя не можеше да погледне баща си заради болката, обичта и негодуванието, които изпитваше. Тогава тя едва не им каза. Копнееше да им каже всичко, но знаеше, че

думите щяха да ги засегнат така дълбоко, както бяха засегнали нея, когато Мари-Терез ги беше произнесла. Така че тя не каза нищо.

— Ти разбираш, Кет, нали? — каза внимателно Елен. — Ние чувствахме, че това ще бъде най-добре за теб, да започнеш отново, нещо друго.

Тя замълча и Кет, която виждаше какви усилия полага майка ѝ, се почувства още по-зле.

— Ще отидем в „Куайриз“ — каза Едуард. — Ще прекараме лятото там. Ще бъде великолепно лято. И тогава, ти ще можеш да отхвърлиш всичко зад себе си, Кет. То ще бъде минало.

То никога нямаше да бъде минало, Кет знаеше това, но не го каза.

— Разбирам — бързо отговори тя.

Поне мислеше, че разбира. Едно лято в „Куайриз“, и после наказанието. Потеглиха за Англия в средата на юли.

Поляната за крикет в „Куайриз“ се намираше югоизточно от къщата и беше обляна с утринно слънце. Беше почти единайсет часа на великолепен летен ден. Застанал в центъра на поляната в измачкан бял ленен костюм, Кристиан замислено размахваше напред-назад дървения стик, наблюдавайки разположението на топките за крикет. Елен, която той беше научил да играе, го наблюдаваше внимателно. Тя чувстваше, че току-що беше направила един изключително сръчен удар. От терасата зад тях Едуард седеше и доволен ги наблюдаваше, изпълнал крака на слънце, със сутрешните вестници, захвърлени на една страна.

Кристиан се намръщи. Въпреки, че беше способен на галантност, тя не се простираше чак до стратегията на игрите, които обичаше да печели. Той хвърли на Елен приятелска усмивка и направи своя удар. Чу се остър звук, когато стикът докосна топката. Кристиан спокойно прекоси, за да види стореното. Приклепна и когато Елен приближи, я погледна лениво ухилен.

— Мисля, че това го направих по-скоро заради теб. Аз спечелих.

— Дявол да те вземе, Кристиан. — Елен погледна надолу към своята топка, която беше ловко ударена на една страна и към топката на Кристиан, която несмущавана беше пропътувала през съответната врата. Нейната, очевидно беше извън играта. Тя въздъхна.

— О, добре. Приемам. Ти си запаянко на тази игра, Кристиан. Аз никога няма да мога да те бия...

Кристиан се засмя и обви с една ръка раменете ѝ. Те заедно прекосиха тревата и отидоха при Едуард.

— Скъпа, нямаш никаква надежда. Той беше решен да те унищожи и аз зная защо. Време е да започнат да играят крикет в Камарата на лордовете. Искаш да присъстваш на пробния мач, така ли е, Кристиан?

— Признавам. — Кристиан се хвърли в един стол.

— Можеш да го гледаш по телевизията, ако предпочиташ, Кристиан — започна Елен.

— Да го гледам? Да го гледам? Това не би бил правилният начин да се отнеса към такова нещо. Прекалено е модерно. Твърде неанглийско. Не, аз ще седна тук, ако мога и ще го слушам по радиото. Ще бъда изцяло погълнат до довечера. И ако Едуард има някакво чувство, ще направи същото. Да вървиш в Лондон в ден като този. Ти си луд, Едуард...

— Което значи, че той ще слуша с голямо внимание в продължение на половин час, после ще заспи... — Едуард се изправи с усмивка и погледна Елен. — И аз също така не искам да отида в Лондон, но ще бъде за кратко... — Той погледна към часовника си. — Един час със Смит-Кемпт най-много, после искам да намина до Ййтън Скуеър, за да взема няколко градинарски книги... Ако движението не е много натоварено, ще се върна към три, горе-долу по времето, когато англичаните ще са победени, предполагам...

Кристиан грабна една възглавница и я захвърли към него. Едуард я хвана.

— Абсолютна глупост. Аз ще бъда свидетел на едно героично отстояване — Кристиан се прозина, — предай на Чарлз Смит-Кемпт моите почитания. Кажу му да не забравя редовната чашка шери. Той трябва да бъде поставен в роман на Агата Кристи, казвал ли си му някога това? Истински модел на семеен пълномощник, който, съвсем е възможно, да е бил именно мъжът, направил най-злостното деяние в библиотеката на починалия полковник...

— Вече не — Едуард се усмихна. — Чарлз има нова страст. Той се е влюбил в модерния свят — високите технологии. Ами, в технологията, така или иначе. Те си преместиха канторите.

Шлифовано стъкло, фикуси и най-последното нещо, което той все още нарича „пищещи машини“. Мен ме карат да направя една инспекционна обиколка...

— О, господи, има ли нещо свещено? — Кристиан отвори едното си око. — Какво се случи на старите кантори?

— Бяха съборени. Една застрахователна компания ще строи на мястото блок, висок като кула. Съжалявам, Кристиан, аз също не харесвам това.

— Ама поне тук нищо не се променя — каза Кристиан с раздражен глас, и повдигна ръка за ленив поздрав. — Ще се видим по-късно.

Той се присегна и пусна транзистора — един от малкото му компромиси по отношение на модерния свят. Когато Елен и Едуард се върнаха обратно в прохладните стаи на къщата, меките тонове в гласа на коментатора на крикетната игра се разнесоха зад тях.

Едуард постави ръка около кръста на Елен. Тя сложи глава на рамото му.

— Ще бъде ли всичко както трябва, Едуард?

— Обещавам ти. Ако е необходимо ще изтръгнем едно запрещение, но не вярвам някога да се стигне до там. Не се тревожи за това, скъпа. Нито аз, нито Смит-Кемпт се тревожим. Той каза, че е отворен и затворен. Този филм никога няма да бъде направен. — Той наведе глава и я целуна. — Сега кажи ми, какво ще правиш? Няма ли да промениш намерението си и да дойдеш с мен?

— О, Едуард, бих искала, но по-добре да не го правя. Обещах на Флориан, че ще завърша с прегледа на новите модели. Имам нужда да погледна онези, допълнителните фигури. Ако започна сега, ще свърша докато се върнеш...

Едуард се усмихна:

— Твърде много работиш.

Това беше обичайна шега между тях и Елен леко го блъсна. Блъсването премина в прегръдка.

— А децата? — каза накрая Едуард.

— Те добре ще се занимават. Люсиен и Александър ще обядват на пикник в дървената къщичка, на който и аз съм поканена — тя се усмихна. — А Кет каза, че може да отиде да язди. Ако свърша навреме, ще отида с нея.

— Добре, само не я пускай да приближава Кан, това е всичко. Зная, че тя копнее да го язди, а не трябва. Той не е сигурен.

— Едуард, тя няма да го язди. Кет е много чувствителна за неща като това. Престани да се тревожиш. Трябва да вървиш, ще закъснееш...

— О, по дяволите, да трябва да тръгна в такъв съвършен ден. Проклет Анджелини. — Той замълча, а ръката му по-силно се притисна около кръста ѝ. — Направихме добре, като дойдохме тук за лятото, нали?

— Напълно. Знаех, че ще има добър резултат. Има нещо в това място. Странна магия. Кара хората да отпочиват, да се успокояват, прави ги щастливи. Дори Кет, тя сега е много по-добре, Едуард, можеш сам да видиш това. Мисля, че започва да приема нещата около училището. През тази последна седмица като чели почти заприлича на това, което беше преди. Обича да бъде тук. — Тя повдигна лице към неговото. — Виждаш ли това?

— Да, чувствам. Сигурен съм. Това беше само един период, може би, както ти каза — той погледна към часовника си. — Господи, права си, трябва да вървя. Не забравяй виното на Кристиан, той обича „Монтраше“. Има малко в хладилника. О, и ако можеш да убедиш Каси да не ми глади ризите. Жорж гледа на това като на свой район на действие, той пак го спомена тази сутрин...

— Те обичат да се счепкват за дребни неща, но и на двамата това им е приятно.

Елен се усмихна. Те прекосиха мястото от къщата до пометения пред нея чакъл и Едуард отвори вратата на черния астън мартин.

— Зная, че обичат — той замълча, — не са като нас.

— Не са като нас.

Очите им се срещнаха. Елен сложи ръката си в неговата.

— Обичам те — каза Едуард. Целуна дланта ѝ, после прегъна пръстите ѝ отгоре, като че ли те можеха да запазят отпечатъка от неговите устни.

Влезе в колата. Моторът забоботи. Той повдигна ръка и я размаха, а Елен продължи да гледа след колата, докато тя изчезна на завоя.

Тя щастливо повдигна лице към слънцето и дълбоко пое дъх в спокойния мек въздух. В дърветата, които обточваха от двете страни

пътя имаше ято диви гълъби. За момент тя се заслуша в мекото им гукане, после тръгна назад към хладната сянка на къщата.

Когато Елен влезе в хола, Кет с пълна сила изтрополи по стълбите. Беше облечена за езда, в дълъг брич и бяла разкопчана риза, ездаческата ѝ шапка висеше на раменете.

— Не е ли най-съвършеният ден? — тя изтича към Елен и ѝ отправи импулсивна целувка. — Мисля да отида да поаядя, преди да е станало много горещо. Мога ли?

— Сега не мога да дойда с теб, Кет...

— О, няма нищо, аз няма да отида далече. Можем да излезем във всички случаи довечера с татко. Ще се върна навреме за обяд. Ще съм много гладна. Моля те...

— Е, добре, но недей да се отдалечаваш — Елен се усмихна. — О, и няма да се приближаваш до Кан, нали, Кет? Баща ти специално го спомена...

— Господи, няма. Ще взема Хермион, мисля. Бедничката, старичката. Тя се нуждае от малко раздвижване, затлъстява. Не съм я извеждала от няколко дни. Къде си оставих камшика?

— Където винаги го оставяш — на пода. Каси го сложи при саката и ботушите, мисля...

— Намерих го.

Кет се спря и се обърна усмихната. С бързо нетърпеливо движения тя килна глава с твърде присъщ за нея жест. Като гледеше високата ѝ, стройна фигура, обгорялото ѝ пламенно лице и косата израснала отново след дивашкото рязане, и отново стигнала на вълни до раменете ѝ, Елен внезапно си помисли: „Колко е красива моята дъщеря“.

Кет се обърна и изтича от къщата по посока на конюшните, а Елен я наблюдаваше и любовта, която изпитваше към нея внезапно стана болезнено силна.

Когато тя изчезна от погледа ѝ, Елен занесе малко вино на Кристиан, който разбира се, беше заспал, после тръгна през спокойната къща към стаята, която използваше за свой кабинет.

Тя гледеше на запад. В далечината Елен можеше да види малките фигури на Люсиен и Александър, тичащи през моравата с Каси и техните бавачки. Те като че ли носеха някаква огромна екипировка за своя обяд на открито, а също и кошници, одеяла, възглавници и

стикове за крикет... Усмихна се и започна да поставя върху бюрото си дизайните на новата колекция на Виспийански заедно с допълнителните търговски детайли.

Работи над тях спокойно и с удоволствие почти час. После, точно след дванайсет, телефонът иззвъня.

Тя самата отговори, мислейки, че може би беше Едуард, който би трябвало да е пристигнал вече в Лондон. Но не беше Едуард. Линията избръмча, някой мълчаливо дишаше. После, без обяснение или предисловие, Чад започна да говори. Обаждаше се от летището „Хийтроу“.

За момент Елен беше толкова изненадана, че едва успя да продума, и дори не можа да възприеме за какво говореше Чад.

— Така че, аз сега идвам. Чака ме кола. Мога да бъда там за по-малко от час. Там ли е съпругът ти?

— Не, Чад, няма го. Как намери този номер?

— Някой ми го даде, предполагам. И адреса. Виж, аз трябва да те видя и да говоря с теб.

— Чад, ако искаш да говориш с мен, можеш да го направиш чрез моя адвокат.

— Не мога. Не обичам адвокатите. Те избебават нещата. Имам нужда да те видя. Не само за това, има и нещо друго. Важно е.

— Чад, почакай за минутка...

— Ти винаги можеш да ми треснеш вратата под носа.

Той се изкиска. Елен чу познатия хриплив звук в повишения му тон. После звукът в слушалката прекъсна. Той беше затворил. С чувство на досада тя също постави обратно слушалката и отвори чекмеджето на бюрото си. Там лежеше копие от сценария, който Чад й беше изпратил — другото копие беше у Чарлз Смит-Кемпт. Париж и Лондон, нещо от вида на любовна история, друга преработка на Чад от епизодите на нейния живот. Този път обаче, тя беше решена филмът да не бъде направен. Тя затвори чекмеджето и се върна към работата си.

Преди подобна внезапна намеса на Чад би я поразила, че тя била неспособна да върши каквото и да е и да се съсредоточи върху нещо друго. Но не сега. Сега Едуард я беше направил отговорна за тази колекция и за целия бижутерски клон на „Дьо Шавини“. Това имаше значение за нея и тя не би позволила дори и на Чад да се намеси.

Наведе глава над работата си и след около петнайсет минути забрави за него.

По едно време, от разстояние, извън погледа ѝ от тази страна на къщата чу шум от конски копита. Кет тръгваше на езда. Тя вдигна глава, усмихна се, после се наведе отново над дизайните на Виспиянски.

Кет не беше съвсем сигурна точно кога беше взела решението. Дали не беше дори преди да беше напуснала къщата? Не беше ли когато стигна до конюшната и погледна към благодравната Хермион, с която беше толкова скучно да се язди? Или когато колебаейки се между другите коне, се бе приближила до отделението, където държаха Кан и той така радостно бе изцвиллил, като че ли ѝ бе махнал с ръка? Тогава тя нерешително го плесна, защото знаеше, че е непредсказуем, Кан леко ѝ духна от носа си и я подуши с кадифената си муцуна — Кан, най-стройният, най-красивият жребец, който беше виждала, когато ѝ беше специално забранено да язди.

Тя дори и тогава не осъзна дали взима решение. В един момент беше в двора, в следващия донесе седлото и юздата. Той податливо стоеше, докато тя ги постави на него. Когато го изведе, той вървеше послушен като агънце. Кет го погледна колебливо, все още не беше прекалено късно да промени намерението си. Но денят беше толкова хубав и той самият беше толкова красив и тя знаеше, че може добре да язди. Представи си сцената днес, късно този следобед: „О, между другото, тате, аз яздих Кан...“

Едуард можеше да се ядоса, но той щеше да бъде също така и впечатлен. Внезапно, изкушението стана прекалено силно, за да му се противопостави. Тя се качи на него и Кан ѝ го позволи, без никакъв признак на нервност. От мига, когато се качи на гърба му, тя почувства нарастваща увереност. Притисна с колене хълбоците му и тръгна извън двора, надолу по задния път, по алеята и направо по пътеката за езда, която продължаваше дълги мили пред хълмистата земя на Доунс.

Наоколо не се виждаше никой. Небето беше безоблачно синьо, слънцето стопли раменете ѝ. Устата на Кан беше мека като коприна, отзивчива на най-малкото докосване. С приповдигнато самочувствие, тя го засили в тръст и както винаги, когато се намираше на конски гръб, всички нейни тревоги изчезваха. Нищо повече не изглеждаше така ужасно, нито дори и нещата, които Мари-Терез ѝ беше казала. Те

се бяха отдалечили сега със седмиците, прекарани в това любимо място. Какво я интересуваше Мари-Терез? Тя беше дребнава. Нещата, които беше казала бяха дребнави и във всички случаи, Кет нямаше повече никога да я види отново.

Пред тях една чучулига излетя и се издигна към небето, а Кет се присегна напред към силния врат на Кан. Започна леко да му пее поемата, от която бяха взели неговото име:

*„В Кесендау издигна Кубла Кан
чудесен на насладите палат.
Тече там Алф, свещената река
сред пещери в безмерна дълбина,
надолу, към море от вечен мрак.“*

Тя обичаше тези думи, и като че ли те харесаха и на Кан. Ушите му щръкнаха, той грациозно премина от тръст в галоп. Всичко беше толкова въодушевяващо, че на Кет ѝ се искаше да викне високо. Тя се отпусна, движейки се според издигането и спускането на неговото тяло. Кан ускори стъпка.

Само баща ѝ да беше тук, да я видеше сега. Мисълта премина през ума ѝ и после веднага изчезна, защото за първи път, откакто се беше качила, тя почувства страх. Кан беше започнал да галопира бързо и после още по-бързо. Никога не беше яздила толкова бързо. За известно време го остави на неговата воля, после, когато се почувства уморена, се опита да го овладее. Нищо не се получи, обратното: колкото повече го смущкваше в слабините, толкова по-бързо галопираше той. Точно тогава тя започна да се страхува. Конят почувства нейния страх.

Тя видя как очите му се разшириха, ушите му се притиснаха към главата, тя усети тръпка, която премина през неговото тяло и се напрегна, после отново неговият бяг стана по-бавен. Бяха на поне три мили от вкъщи.

— Смайващо — каза Чарлз Смит-Кемпт с безжизнен ентузиазъм.
— Смайващо е какво тези новоизмислени пищеци машини могат да

направят.

Той се приведе над бюрото на своята секретарка и се взря в работата на нейната пишеща машина по-скоро с жеста на гадател, съветващ се с пророческите вътрешности на някаква птица. Той се изправи и младата жена му изпрати дежурна усмивка.

— Кафе, господин Смит-Кемпт?

— След около двацет минути, Камил? — той замълча и погледна Едуард. — Освен ако не поискаш чаша шери?

— Нито едното, нито другото, благодаря. Нетърпелив съм да се върна...

Едуард потисна една усмивка. Ясно беше, че чашите с шери бяха бракувани заедно със старите безразборни панелни кантори, изтърканите кожени кресла и атмосферата на джентълменски клуб. Може би кафето вървеше с шлифованото стъкло и фикусите, блестящия хром и разделящите панели, си помисли непоследователно той.

Последва Смит-Кемпт във вътрешния му кабинет, откъдето имаше великолепен изглед към опустошенията над Ситито, практикувани от новото поколение архитекти. Той се разположи в неудобен стол от една страна на бюрото. Смит-Кемпт се разположи от другата му страна. Той също имаше и нов стол, покрит с черна матова кожа, който можеше и да се върти. Смит-Кемпт като че ли се радваше на тази новост, тъй като се завъртя няколко пъти напред-назад, както дете на нова играчка. После започна да се занимава с бизнеса. Смит-Кемпт беше завършил образованието си в Уинчестър и проявяваше арогантността на възпитаник на Уинчестърския колеж, в неговия случай добре прикривана от обичайния му отпуснат маниер. Неговото обикновено изражение беше на човек, който се кани да заспи. Сега той се подпираше на бюрото си така, като че ли само това подпиране го възпрепятстваше от сънливост. Когато говореше, обаче, това, което казваше, беше винаги пронизателно и остро. Тази сутрин той си позволи малка усмивка.

— Ние победихме — каза той без предисловие. — В основата си ние сме победителите. Имам тук писмото от продуцентската компания на Анджелини. То пристигна тази сутрин, изпратено чрез техния пълномощник, ръчно предадено. — Той посочи с пръст печатния текст на бланката на въпросния пълномощник. — Не е известна фирма.

Прехвърли писмото през масата. Едуард го прочете бързо.

— Те се канят да се оттеглят — каза той. — И преди съм чел писма като това.

— О, несъмнено. — Смит-Кемпт преглътна това, което би могло да се прояви като прозявка. — Той има проблем с повишаване на финансовата помощ във всички случаи или аз поне така предполагам. Той беше разнасял на амбулантна търговия тази си специфична собственост из цял Лондон, и не би го правил, ако беше успял да намери по-висока финансова поддръжка в Щатите. Тази филмова компания не е обвързана и не иска сега да се обвързва. Знаех, че те ще се оттеглят още при първия намек за кавга. Това, което остава да се направи сега е, да се изтеглят всички останали копия на сценария и това би било напълно достатъчно. Той представлява твърде значителен акт на очерняне, съвещанието нямаше никакво съмнение по този въпрос. Аз също. Този човек има изключително нахалство. Това, че е написал сценария е достатъчно лошо, но да предположи, че би могъл всъщност да убеди Елен да участва с роля във филм? — Той трябва да е луд.

— Аз не бих го нарекъл уравновесен човек. Така че, можеш да кажеш на Елен да не се притеснява. Този филм няма да бъде направен.

— Сигурен ли си, че не са възможни никакви вратички?

— Вратички? Скъпи, Едуард, наистина не.

— Това е добре да го зная. — Едуард се приведе напред, погледна към часовника си. — Сега, ти ми каза, че има още едно, две неща...

— Съвсем друго, Едуард. Подписи, всъщност...

Смит-Кемпт започна да говори отново и Едуард слушаше с половин ухо. Мисълта му заплува далече в миналото, към онази стара, облицована с дъб кантора и към деня преди толкова много години, когато той седеше там, опитвайки се да обясни на бащата на Чарлз Смит-Кемпт точно какво той би желал да бъде направено по отношение на госпожа Селестин Бианшон и за къщата, в която тя живееше на „Мейда вейл“.

Той беше заеквал и пламвал, беше се опитвал да изглежда безразличен, да прилича на Жан-Пол. И Хенри Смит-Кемпт по даден от Жан-Пол тон изглеждаше като самата благонадеждност...

„Ако бъдете така добър да потвърдите, че аз коректно съм написал името: Бианшон Селестин. Очарователно, очарователно. Две-три седмици, предполагам. Ако бихте напомнили на Жан-Пол, че аз ще се нуждая от неговия подпис...“

Едуард затвори очи. Отвъд, зад прозорците от шлифовано стъкло, идваше постоянният шум от автомобилното движение в Сити. За миг миналото се приближи, той като че ли можеше да го достигне, като че ли можеше да го докосне.

Отново отвори очи. Чарлз Смит-Кемпт му беше прехвърлил през бюрото някакви документи. Едуард бързо ги прочете, извади платинената си писалка и подписа. Той погледна часовника си, беше дванайсет и половина.

— Ти спомена някаква друга работа, засягаща моя брат?

— А, да. Да, разбира се.

За изненада на Едуард, движенията на Смит-Кемпт станаха не толкова сънливи. Той никога не беше изглеждал така объркан. Обърна се, отвори зад себе си някакъв шкаф и извади от там една старомодна, от черен метал кутия за документи. Постави я пред Едуард на бюрото. Отгоре ѝ със свършен краснопис бяха поставени думите: барон дьо Шавини.

— Беше открита по време на преместването — Чарлз Смит-Кемпт въздъхна. — Случки като тази ме карат да си дам сметка, че би трябвало да се преместим още преди години. Тази стара кантора беше наистина непоносима. Нямаше място за документация. Възможната най-безредна система. Разчитахме на старите чиновници, и когато те един след друг се пенсионираха, страхувам се, че нещата са били съвсем объркани. — Той замълча. — Това е трябвало да ти бъде предадено веднага след смъртта на брат ти, заедно с всички други негови книжа. Неприятен пропуск от наша страна, извинявай, Едуард.

Едуард погледна към кутията. Тя беше тумбеста и имаше някак си зловещ вид.

— Важно ли е?

— Не съм я отварял, разбира се. — Смит-Кемпт изглеждаше обиден от самото предположение. — Както виждаш тя тук, отзад е маркирана. — Той завъртя кутията. От другата ѝ страна също със строен краснопис беше издълбано: „Лично и поверително“.

Едуард се усмихна:

— Господ знае откога не съм виждал кутии като тази, мислех, че са извадени от употреба.

— Служели са за определена цел, предполагам. — Смит-Кемпт гледаше към кутията с отвращение. — Ние разбира се не ги използваме сега. Имам намерение съвсем скоро целият наш материал да бъде компютъризиран. Тогава няма да имаме нужда от архива — очите му блеснаха. — Касети, Едуард, магнетофонни ленти. Ефективни и забележително дискретни. Надникнах в тях само един ден. Изглежда съвсем находчиво да се използва кодова система. Разбира се първоначалните разходи са много големи, и...

— У теб ли е ключът? — Едуард, който не се нуждаеше от по-нататъшна лекция върху напредъка на технологията, го прекъсна.

Смит-Кемпт го погледна съвсем леко засегнат.

— О, да. Той беше поставен на съответното място. Щом веднъж открихме кутията, нямаше по-лесно от намирането на ключа. — Той му подаде ключа през бюрото.

Едуард се изправи:

— Във всички случаи, като че ли няма да има каквито и да било усложнения — му каза той. — Не се тревожи. Ако беше нещо от значение, аз още преди години щях да зная, че липсва.

— Желаш ли да я вземеш със себе си? — Смит-Кемпт с неудоволствие погледна към кутията.

— Защо не? След като съм тук, бих могъл...

Смит-Кемпт го съпроводи чак до асансьора. Навън Едуард извървя краткото разстояние до колата си, люлеейки ковчежето за металната му дръжка. Слънцето грееше силно, и той беше в добро настроение. По „Бъри Коорт“, после в „Сейнт Мери Екс“, покрай „Хаундсдич“, той обичаше имената на улиците в Сити.

Погледна часовника си, поколеба се дали да се върне в „Ийтън Скуеър“ за градинарските книги, които иначе лесно биха могли да бъдат изпратени, накрая все пак реши да отиде, не беше далече от пътя му.

Нетърпеливо прекоси Лондон. Движението беше много натоварено и независимо кой път избираше, като че ли беше неспособен да се отърве от задръстването. Веднъж или два пъти той погледна към кутията на седалката до себе си, с чувството, че би

предпочел тя да беше останала ненамерена. Това го караше да мисли за Жан-Пол, караше го да си спомня за Алжир.

Той си пушна стерео касета по радиото на колата. Бетовен, изпълнен на пиано. Тази музика, която той беше слушал толкова често преди, когато беше много по-малко щастлив, отколкото беше сега, както винаги омекоти духа му. Той забрави за кутията, заслушан в завладяващите го тонове, лекотата в преминаването към заключителните акорди.

Наближаваше края на „Мал“ и завоя към „Конститушън Хил“ с „Грийн парк“ от дясната му страна, когато я видя. Нямаше друга кола наблизо пред него и той натисна спирачките, загледан в дребната тъмна фигура от другата страна на пътя: една жена, тя точно завиваше към парка.

Полин Симонеск? — Той почти беше сигурен, че беше тя. Жената беше тънка, стара, облечена в черно, и нещо в нейната походка, някаква властност в очертанието на главата... Той изскочи от колата, прекоси улицата, лъкатушейки между минаващите коли. Наистина, не беше възможно, и все пак, защо не? Тя беше напуснала Париж, но би могла да бъде и тук, би могла още да е жива, той нямаше причина да мисли, че е умряла.

Той притича през входа на парка, ожесточено търсейки дребната фигура. Би искал да ѝ каже какво се беше случило с него, как бъдещето, което тя му беше претендирала, че вижда, се беше извъртяло. Искаше да я види, да се увери, че тя беше жива, че беше добре...

Спря до входа на парка. Там една пътечка малко продължаваше напред, после се разделяше. Тя не се виждаше. Той изтича до мястото, където пътеката се разклоняваше, погледна на ляво, после надясно. От тук, от кръстопътя имаше добра видимост. Фигурата на възрастната жена, независимо дали беше Полин Симонеску или някоя друга никъде не се виждаше.

Той постоя, намръщен и объркан, неспособен да разбере как би могъл да я загуби от очи. После, с разочаровано повдигане на рамене, се върна обратно. Докато прекосяваше улицата си помисли, че може би в такъв случай тя просто му беше липсвала.

При изхода на парка се спря, поглеждайки още веднъж назад. Слънцето печеше върху главата му, листата на дърветата въздишаха и

се люлееха. За миг като че ли автомобилното движение на града затихна и въздухът, натезал от изхвърлените газове беше тих.

Той се върна в „Ийтън Скуеър“ и подбра градинарските книги. После, точно когато се канеше да си тръгне, се обърна назад. Погледна към кутията за документи, която небрежно беше оставил върху бюрото си. Усети ключа ѝ в джоба си.

Импулсивно затвори вратата, върна се до бюрото, повдигна кутията и я отвори.

Вътре се намираше дебел плик, който като че ли съдържаше някаква папка. Той беше превързан с връзка и запечатан с печат от червен восък. Върху външната страна на плика отново със съвършен краснопис с избеляло кафяво мастило стояха думите „Госпожа Вайълит Крейг, бивша Фортескю.“

Под папката имаше фотографска снимка — единственият друг предмет в кутията. Един направен в студио портрет. От него го гледаше лицето на млада жена, лице, което той беше забравил досега, лице, което нито беше виждал, нито беше мислил за него повече от трийсет години. Лицето на родената да бъде жертва. Тя носеше малка елегантна шапчица. Усмиваше се.

— Невъзможно е да се крият нещата. Накрая те винаги излизат наяве.

Като че ли Чад намираше този факт удовлетворителен. Той се облегна върху стола, покрит с цветна сатинирана басма и се усмихна. Чакаше, наблюдавайки Елен.

— Той не ти е казал, така ли? — спокойно попита той. — Не ти е казал относно „Партекс“ и „Сфера“ или за парите, които са поддържали нашите филми, или за Симон Шер? Нищо? Знаех, че не го е направил.

Елен се колебаеше. Беше силно изкушена да излъже, да каже, че Едуард ѝ беше казал, че тя е знаела от години. Но това не беше нещо, от които би могла да се срамува и Чад, щеше веднага да разбере, че не говори истината. Тя погледна настрана.

— Не — каза тя накрая. — Не, Едуард не ми е казал.

Чад не каза нищо. Той продължаваше да я гледа, като че ли преценяваше, че специално в този момент нейните собствени мисли

биха могли да причинят на Едуард повече зло, отколкото от каквито и да било негови собствени думи. Елен почувства неговото удовлетворение, триумфът му, а също и въздействието на неговата воля. Тя я изсмукваше през пространството, което ги разделяше, завъртайки я в някакво пространство, което беше под контрола на Чад. Трябваше ѝ сила, за да се противопостави на това притегляне и точно тогава се почувства слаба, защото това, което той ѝ беше казал, беше за нея шок. През всичките тези години Едуард не ѝ беше казал нито дума. Мълчанието му беше за нея необяснимо. Беше държал в тайна нещо толкова важно по значение в продължение на толкова години. Дали не ѝ се е доверявал? Как е могъл да я лъже?

Тя беше имала такова пълно доверие в Едуард, бе изпитвала такава сигурност, че няма измама помежду им, че това разкритие ѝ причини много дълбока болка. То също така я изплаши. Докато умът ѝ се стрелкаше напред-назад, опитвайки се да го прецени, да го проумее, тя почувства, че съществуват стотици малки вратички, които изведнъж се отвориха към други подозрения. Ако той я беше излъгал за това, за какви ли още други неща би могъл да я мами?

Пропъждайки тези мисли от ума си и презирайки се, че им позволяваше да се появяват в съзнанието ѝ, тя бавно се обърна към Чад и го погледна спокойно. В крайна сметка, тя нямаше основание да му вярва.

— Как научи? — каза студено тя.

— О, беше лесно — той се усмихна и тя усети неговата самомнителност отново да се проявява в гласа му. — Най-напред чух за това преди много време. Срецнах момичето, което е работело като секретарка на Симон Шер. Той я уволнил, така че тя не била особено добре настроена към него. Тя ми каза. Но тя беше тъпа, невротична и би могла да си го измисли. Опитах се да го проверя чрез Левис, въпреки че не мислех, че той знаеше. Това беше около месец преди да умре. Беше безнадежден. Искам да кажа, наистина безнадежден. Левис не можеше да си спомни кой ден от седмицата е.

Той замълча. Нямаше и сянка от съжаление, нито жалост в неговия глас. Той говореше за Левис като че ли те и двамата едва го бяха познавали.

— След това аз бях забравил за случая известно време. После те срещнах в Париж, след „Гетисбърг“, спомняш ли си? Тогава

наблюдавах твоя съпруг. Той изглеждаше като човек, който мисли, че те притежава. Това не ми хареса. Не ми хареса и това, което той каза за моя филм. Не беше вярно. Така че реших да узная. Знаех, че не беше хубаво да се опитвам да накарам Шер да говори по въпроса, но той така или иначе се беше върнал в Париж. Така, аз отидох при шефа му. Срегнах се с приятеля от „Партекс“, Джонсън. Той ми каза.

— Ти си се срещнал с Дру Джонсън?

— Естествено — Чад леко се изкиска, — не беше трудно. Аз съм знаменит. Твоят съпруг току-що беше го изхвърлил от „Партекс“. Джонсън беше изкупил акциите му и беше се втурнал напред. Точно тогава „Партекс“ имаше много проблеми. Те сега са уредени, питах го и той ми каза. Джонсън разбира се, не знаеше защо Едуард го беше направил. Но аз знаех.

Елен се обърна към прозореца. Умът ѝ започна отново да се стрелка: две години назад, всичко това се беше случило преди две години. Защо Чад беше чакал досега, за да ѝ поднесе тази информация? Тя, разбира се, знаеше отговора на въпроса. Той се съдържаше в синята папка в чекмеджето на нейното бюро.

Изведнъж се успокои. През прозореца, в моравата тя виждаше Люсиен и Александър, които се катереха по въжената стълба към тяхната къща на дървото. Каси държеше нещата за обед на открито. Елен докосна диамантения пръстен на ръката си. Спомни си за многото подаръци, които ѝ беше правил Едуард, най-голям от които беше неговата любов. Тя знаеше защо той беше направил това, си помисли, и на сърцето ѝ олекна.

Чад замислено си тананикаше, после каза:

— Направил го е да ме прекърши. Той ме мрази. Това беше индиректният начин да разстрои и Левис — даде му достатъчно дълго въже, за да се обеси. Но това не е била главната причина. Главната причина съм бил аз.

Елен се обърна:

— Изглежда странен начин да бъдеш прекършен, Чад. Това финансиране ти даде възможността да направиш най-добрите си филми.

— Аз все още не съм направил най-добрите си филми. — Чад я погледна раздражено. — Той е искал да ме владее, това е. Да ме купи. Да ме остави да мисля, че съм свободен и през цялото време да дърпа

конците, да ме манипулира. Било е голяма игра. Аз имах виждането, имах гения, а той е имал парите. През всичкото това време той си е играл с мен. Той ме остави да направя първата част на „Елис“ и после, когато се стигна до втората част, когато видях колко добра беше ти, той отмени, оттегли се...

Гласът му се повиши. Той се изправи с внезапно оживление, местейки се от крак на крак.

— Сега мразя филмите, които тогава направихме. Не мога да ги гледам. Той ги развали...

— Чад, нищо от това, което казваш, не е истина. — Елен студено го изгледа. — Ако си спомняш, ти взе „Елис-2“ и го прехвърли на Джо Стейн в „Артистс интернешънъл“ за повече пари.

— Той те отведе... — Чад като че ли не беше я чул. Сега лицето му беше стегнато и напрегнато, и той говореше бързо. — Той се върна и те отведе. Направи го нарочно, за да не мога аз да си завърша трилогията. Той искаше да разстрои моята работа, той знаеше, че ти си ми нужна. Така че той те откупи. Той те взе обратно в Париж и те зарови в пари, къщи и деца. Аз знам какво си мислеше той. Той си мислеше, че като направи всичко това, ти никога няма да успееш да се освободиш...

— Спри, Чад — Елен ядосано се обърна към него, — твоят егоизъм е чудовищен, знаеш ли? Аз не искам да стоиш тук и да ми говориш такива неща. Казах ти да не идваш. Не те искам тук. Искам да си вървиш.

— Още не сме говорили за сценария. Трябва да ти говоря за сценария. Сега, когато ти знаеш всичко това, когато разбираш какъв е той, как лъже, как е манипулирал както теб, така и мен, ами, ти трябва да видиш нещата по-различно, това е всичко...

Той силно се беше развълнувал. Малките му розови ръчички описваха кръгове във въздуха. Пръски слюнка хвърчаха от устата му и оставаха по неговата брада. Той разсеяно ги обърсваше с очи, бляскащи и примигващи зад никога не напускащите лицето му очила.

— Не мога да чакам повече. Ти твърде много остаряваш. Вече си на трийсет — той направи крачка напред. — Но ако направим този филм през тази година, ще можем да направим „Елис“ през следващата. Аз сега ще трябва да бъда много внимателен, когато те снимам, но ще успея да се справя. Елен, зная, че бих могъл — той

късогледо се взря в лицето ѝ. — Имаш някои бръчки, но аз няма никога да позволя те да бъдат видени, Елен, няма защо да се тревожиш. А после, за третата част, тогава и Лиз ще бъде по-възрастна, така че всичко ще бъде в ред. И след това... Пет години, ние имаме поне още пет, може би малко повече. С подходяща светлина, с подходящ грим, може би с малка, не голяма козметична намеса... Ние ще можем да продължаваме да снимаме още цели десет години, докато станеш на четирийсет. Помисли по това, Елен...

Настъпи тишина. Тя погледна към Чад, съвършено несъзнаващ колко луд изглежда в момента. После, с бърз, решителен жест тя се обърна, отвори чекмеджето на бюрото си и извади оттам сценария.

— Чад, махай се, и вземи това със себе си — тя го сложи в ръцете му. — Няма да правя този филм, нито „Елис“, нито който и да е друг филм. Аз повече никога няма да работя отново с теб.

Настъпи тишина. Чад погледна към сценария в ръцете си, после я погледна в лицето.

— Написах го за теб...

— Не би трябвало изобщо да го пишеш. Нямах право.

— Написах го за теб. Изпратих ти го. А ти дори не го отвори. Просто си отишла при своя адвокат. Или той е отишъл — гласът му леко потръпна. — Ще се откажеш ли от тази си постъпка?

— Не, няма да се откажа. Ти ще се откажеш от този филм, ще спреш да пишеш сценарии за мен и моя живот. Ти веднъж го направи и аз няма да ти позволя да го направиш отново. Това е всичко. И ако си мислел, че би могъл да ме накараш да си променя намерението, идвайки тук и разправяйки ми всички тези неща за Едуард и за „Сфера“, много си сбъркал. Това няма никакво значение. Сега, ще си отидеш ли, моля ти се?

Чад не помръдна. Той стоеше неподвижен, с леко разкрячени крака, бързо дишайки. Когато Елен го погледна, видя как кръвта бе започнала да облива врата и лицето му на сивосинкави петна.

— Трябваш ми — каза той просто и упорито. — Трябваш ми за моята работа. Ти не говориш сериозно, не можеш да имаш предвид това. Ти трябва да се върнеш. Винаги съм знаел, че ще се върнеш отново — той спря и започна пак. — Сега вече почти съм свършил всичките стаи, знаеш ли? Остана само една — той преглътна. — Ако

беше там, през цялото време, мисля, че бих могъл да спра да го правя. Може би не бих се нуждал от снимките повече...

— Чад, ти и сега не се нуждаеш от тях. Нямах нужда и от мен.

— Не, нуждая се.

— Не, ти се нуждаеш от своята собствена представа за мен, това е всичко. И винаги е било така — гласът ѝ беше станал по-спокоен. — Същото беше и с Левис, сега го разбирам.

Тя се обърна към вратата и я отвори. За момент Чад не помръдна. После бавно тръгна след нея. Сравнението с Левис го беше ядосало, тя веднага разбра. Почувства гнева му, въпреки че лицето му остана безизразно и неподвижно. Той се спря много близко до нея и погледна в лицето ѝ.

— Ти си се променила — той го произнесе като обвинение, като че ли тя беше извършила непростима грешка, — ти си се променила или той те е променил — направи странен малък жест с ръка. — Някога аз те превърнах в нещо. Направих те жена, този вид жена, за който мъжете мечтаят. Аз направих това, не ти. Ти беше нищо, когато те срещнах. Просто една тийнейджърка, неразличаваща се от хилядите други момичета. Фотогенична, това беше всичко. Аз ти придадох вид, дадох ти глас, дадох ти идентичност. Аз дори ти дадох Левис. И ти захвърли всичко. Заради това.

Той посочи стаята и отново я погледна, нотка на молба пропълзя в гласа му:

— Как можа? Как може да си толкова тъпа? Какво ще правиш с всичко това, с целия този боклук?

— Чад, това е мой дом...

— Един от твоите домове. Колко още ти трябва? Това е лудост, всички тези неща...

— Чад, аз държа на тази къща. Аз обичам своя съпруг. Обичам децата си. Аз съм щастлива. Толкова ли ти е трудно да разбереш?

— Да, трудно ми е. — Чад отново изглеждаше борбен. — Защото то не трае. Бракът не е вечен. Това, което хората наричат любов, не трае дълго. Ти не можеш да бъдеш сигурна в неща като тези. Твоят съпруг — дали те обича?

— Чад, спри...

— Обича ли те? Или също те лъже, както го правеше и Левис? Левис навсякъде, където вървеше, разправяше колко много те обича,

но това не му пречеше да обръща половин Холивуд. Това не му попречи също да те удря, нали? — той спря и леко се изкиска. — Къде е сега твойт съпруг?

— В Лондон е. Чад, това не е твоя работа...

— Така ли? Къде в Лондон? С кого? — той напрегнато я погледна. — Мислиш, че знаеш, но може да грешиш. Колко дълго те беше лъгал относно „Сфера“? Колко години? За какво още мислиш, че би могъл да те лъже, Елен? Точно сега той би могъл да бъде с друга жена, ти не би могла да знаеш. Някога той е имал много жени, четох за това. Може би и сега мърсува насам-натам. Повече от мъжете го правят. Сексът с една и съща жена омръзва, всички казват това. А Левис винаги е казал, че ти си много бавна в леглото. Аз не му повярвах, разбира се. На Левис не му ставаше, това е цялата работа. Но това е, което той казваше...

Внезапно злобата и гневът станаха отчайващи. За миг, когато той заговори, Елен почувства как съмненията започнаха като змии да пропълзят в съзнанието ѝ. Тя се мразеше заради тях, презираше се. После, някак си той отиде твърде далече, твърде много прекали и тя разбра, че не можеше да му повярва. Почти го съжали, и съмненията изчезнаха.

Винаги беше грешка да проявява съчувствие към Чад, защото той веднага извличаше изгода от това, затова тя задържа студенината в гласа си.

— Чад, ти не разбираш любовта и не разбираш доверието. Това е едно от сбърканите неща в твоите филми. Нямам намерение да споря с теб и предпочитам да не те помня с това... Моля те, върви си...

— Ти си отегчена — очите на Чад напрегнато сезираха в нейните. Той издаде внезапен писклив звук и замислено разтърка брадата си. — Как не го разбрах преди? Знаеш ли какво си сега? Ти си обикновена — просто както всички други. Една омъжена жена. Майка. Едно нищо. Той те направи такава и ти му позволи. Във всички случаи, вече не бих искал да работя с теб. Вече не, след като истински те видях. Ето — той постави обратно сценария в ръцете ѝ, — ако наистина не искаш да го осъществиш, можеш да го изхвърлиш.

— Да го изхвърля?

— Защо не? Аз не го искам.

Самодоволна усмивчица раздвижи устните му. Той все още не ѝ вярваше, дори и сега. Устните на Елен се стегнаха, тя прекоси стаята до бюрото си и захвърли сценария в кошчето за боклук. Чад я наблюдаваше, без да издаде звук. Когато сценарият падна, той повдигна своите две розови ръце в бърз машинален жест — може би на протест, може би на молба. После ги отпусна.

За миг на Елен ѝ се стори, че той ще заплаче. Той свали очилата си и започна да си разтрива очите. После постави очилата обратно и се обърна към вратата. Задвижи се из хола, като че ли нищо не беше се случило, отново със злоба и самообладание в изражението. Елен малко несигурно го последва, осъзнавайки, че той беше успял да я накара да се чувства жестока и несправедлива, което беше едно от неговите най-големи умения.

Отвън на стълбището той се бърна и за нейна огромна изненада, се ръкува. Задържа ръката ѝ между своите малки пухкави длани, поглеждайки през рамо към своя мерцедес. Караше го шофьор, моторът работеше.

— Е, добре. Ще намеря някоя друга, предполагам, някоя специална, каквато някога беше ти — той се усмихна със своята внимателна, вълча, жълтозъба усмивка. — Видях дъщеря ти, когато идвах по пътя. Предполагам, че беше тя. Тъмна коса, бяла блузка. Тя яздеше. Един голям черен кон...

— Да, трябва да е била Кет...

Елен почти не го слушаше. Чакаше го с нетърпение да си тръгне. Откъм градината тя чуваше, че Каси и Люсиен я викаха.

— Тя има силно впечатляващо лице, твоята дъщеря — той се изкиска. — Някой трябва да я вземе в киното, знаеш ли това?

Той видя внезапната тревога в лицето ѝ и отново се усмихна със старата си любезна усмивка.

— Само се пошегувах, Елен. Само се пошегувах... Той влезе в колата без нито дума повече и тя тръгна напред. В момента, когато колата изчезна от погледа ѝ, Елен почувства прилив на облекчение. Ако успееше, не би искала никога повече да види Чад. И Кет никога няма да го срещне.

Върна се в къщата с желанието Едуард час по-скоро да се прибере. Веднага щеше да му разкаже всичко за посещенията на Чад. Щеше да му каже, че знае за „Сфера“...

Тя се спря. Защо ли Едуард никога не беше ѝ го казвал? Възможно ли беше той да се е страхувал, че това би попречило на техните отношения? Изведнъж се изпълни с увереност. В края на краищата тя самата знаеше какво значи да си впримчен в собствената си уклончивост. О, дано Едуард да се върнеше колкото може по-скоро. Тогава тя веднага ще му обясни колко абсурдно е било всичко това, колко малко то би имало значение сега, и колко много тя го обичаше.

Той го е направил заради мен, помисли си, докато излизаше на терасата откъм отдалечената част на къщата. През всичките тези години, да не каже нищо. Тогава тя изпита много силна любов към Едуард и копнеж да бъде с него. Погледна към градината и към лятото лястовички. Малките фигури на Александър и Люсиен ѝ махаха. В стола на терасата Кристиан току-що се размърдваше. Коментаторът по крикет обясняваше подробностите в тазсутрешната игра. Англичаните бяха бити, точно както беше предсказал Едуард, дори и доста по-бързо.

„Един черен кон“. Фразата на Чад, на която тя в онзи момент беше обърнала толкова малко внимание сред прилива ѝ на щастие внезапно изплува в нейното съзнание. Сцената през очите ѝ замръзна и тялото ѝ се напрегна. Един черен кон. Между многото, в конюшната имаше само един черен кон и това не беше конят, който Кет каза, че ще язди.

За миг тя остана съвършено неподвижна, казвайки си, че може би Чад беше сбъркал. После, с тих изплашен вик започна да тича през моравата по задния път към конюшните.

Конете зацвилиха при нейното приближаване, а тя затича към отделенията, където държаха свободните коне. Хермион беше там, всички други коне бяха там, с изключение на Кан.

Той беше изгорил документите, беше изгорил и папката, плика и снимката — едно след друго в камината на кабинета си в „Ийтън Скуеър“ — внимателно и методично.

Писмата между Жан-Пол и командира на Гари Крейг. Небрежната бележка на Жан-Пол до Хенри Смит-Кемпт:

„Той ми каза, че Крейг ще го направи за пет хиляди долара. Това изглежда съвсем достатъчно и най-доброто за всички засегнати. Моля те, изготви необходимото споразумение от името на твоята фирма, разбира се. Крейг няма банкова сметка, предполагам, така че трябва да бъдат изплатени в брой. И моля те, обясни съвсем ясно на госпожица Фортескю, че в случая постъпвам съвсем приятелски. Не трябва да има писмено признаване на бащинство. Аз самият не се съмнявам, но за щастие, няма нищо, което да би могло евентуално да бъде представено пред съда, като имам предвид, че цялата работа се ръководи с вашата обичайна дискретност...“

Той беше видял получените разписки за раждането и за болничните разноски. Беше видял и едно писмо от самата Вайълит, писано в болницата до Хенри Смит-Кемпт:

„Моля, уведомете господин Жан-Пол дьо Шавини, че неговата дъщеря е много красива и е в добро здраве. Бих искала той да знае, че я нарекох Елен. Чувствах, че тя трябва да е с френско име. Той не трябва да има понататъшни притеснения. Моля ви, уверете го, че аз повече няма да влизам в контакт с него, нито ще се обръщам към неговата проявена вече значителна щедрост...“

Едно гордо писмо. Тя очевидно беше изпълнила обещанието си. В папката имаше още само две неща: една разписка за получаване от цветаря в Мейфеър, за букетите, изпратени на госпожа Крейг при нейното отпътуване за Америка и една кратка бележка от Жан-Пол, набързо надраскана в Париж. Папката за госпожа Крейг можело да бъде затворена, той благодареше на господин Смит-Кемпт за неговата ефикасност и дискретност в тази толкова деликатна работа.

Една внимателно прибавена клечка кибрит и всички те изгоряха едно по едно. Парите като средство за изкупуване на вина. Парите като

средство за избягване на отговорност. Докато наблюдаваше как документите горяха, Едуард изпитваше срам заради Жан-Пол, но не порицание. Как би могъл? Докато това споразумение и било подготвяно, удобният господин Смит-Кемпт по същото време беше ангажиран от името на Едуард да бъдат дадени пари, там, където някога той беше имал намерение да даде любов.

Когато и последното парче хартия изгоря, Едуард, който беше коленичил се изправи и тръгна към прозореца. Долу беше балконът, където като момче беше мечтал да стреля срещу призрачния противник. От другата страна на улицата сега се намираше квадратна градинка, където някога изстребителят въпреки противовъздушната отбрана беше имал своето попадение. Сега децата играеха по тревата на слънце, докато техните облечени в униформи гледачки седяха на пейките и клюкарстваха. Нямаше я чернеещата между терасите дупка. Никаква следа от миналото. Само мир и благоденствие. Приближаваше градското лято.

Бъркотията беше само вътре в него. Войната съществуваше само в неговата глава и в сърцето му. За миг както стоеше съвсем неподвижен, пред него двата образа като че ли се наслагаха един над друг, той ги видя едновременно. Огреният площад беше и светъл и тъмен. Той чу бръмченето на самолетните мотори, което се примесваше с боботенето на автомобилното движение долу. Беше мир и все пак той видя бомбите, които падаха от небето, сребърни на светлината на прожекторите. Те падаха с халюционна забавеност, устремени и пръскащи се напосоки. Разрушение от разстояние. Настъпваше дълъг, спокоен миг преди тяхната експлозия, и докато той траеше, експлозията беше тиха. Дълъг, бавен миг, си помисли Едуард: траещ един живот.

Дъщеря на неговия брат. Той си спомни за Елен и за техните деца. Умът му функционираше с ужасяващата яснота на шока, беше леденостуден, прецизен и безупречен: серия от образи, последователност от информацията, едното после другото. На машината на разума му беше съвсем ясно, че пред него имаше само една посока за действие, само една. Да унищожи доказателствата. Да остане мълчалив. Помисли: „Елен не трябва никога да узнае. Нашите деца не трябва никога да узнаят.“

До него на масата се намираше малка кутийка. Без да я гледа той я взе и после, без да я погледне я остави отново. Помисли: „Те няма никога да узнаят, аз никога няма да забравя“. После се обърна и излезе в един променен свят.

Намираше се в астън мартина, моторът работеше, вече караше, когато, бунтувайки се срещу заповедите на разума, болката го удари със силата на физически удар. Тя разцепи сърцето му, остро промуши съзнанието му. Той видя бъдещето, обезобразено поради необходимото мълчание. Нищо не се случи. Ръцете му лежаха неподвижно на волана. Оборотите на автомобилния двигател останаха равномерни. В един тъмен свят слънцето все още светеше.

Осъзна, че беше спрял на кръстопът. Пред него мина глада жена с малко дете в количка насини и бели райета. Детето беше облечено в жълто, жената в зелено. Детето гледаше, жената бързаше. Той видя с голяма точност тези непознати.

Помисли си: „Ние не можем да имаме повече деца“. И когато пълният извод от това беше осъзнат, болката внезапно стана толкова крещяща, че той очакваше те да я чуят — тази жена и това дете. Очакваше те да го погледнат, да се взрат в него.

Но те разбира се, не го направиха. Пресякоха, без дори да хвърлят поглед, те в техния свят, той в своя. И като че ли тогава може би той реши. Когато те стигнаха паважа на другата отдалечена страна, той включи амбреажа, смени на скорост и засили. Нагоре по западния надлез, извън града.

Някъде по средата, източно от Лондон и западно от Оксфорд сега имаше разрешена за свободна скорост отсечка от автострадата, където сега се движеха само няколко коли. Там, на около десетина километра от Оксфорд той подкара своя черен астън мартин с максималната му скорост. Музика и бързина. Натисна едно копче и въздухът се изпълни с Бетовен. Изникнала от миналото, музиката като видение му пееше. Веселост и опустошение, стрес и решителност. „Анданте грациозо, куази алегрето скерцо“. Той подкара още по-бързо. Беше три часа. Беше нетърпелив да си е у дома.

Ясно видя пространството секунда или две, преди да го достигне, точно на ръба на завоя. Пространство — много ярко и много

хубаво, протягащо извън музиката отворената си арка към него. Той го видя и разпозна с бързо преминало чувство на изненада, че трябваше да види толкова късно и само сега това пространство, което беше стояло тук самотно, което го беше очаквало да дойде и да предяви претенциите си за него. Такава светлина и такава тишина, помисли той, има в сърцето на музиката. Не изход, а капан. Той много леко докосна волана.

Не изпита страх. Входът беше там. Беше го виждал или сънувал много пъти и познанството му с него му вдъхна увереност. Покой, още едно притуптяване на сърцето. Единствено препятствие — болката. По-кратка е тази болка, си помисли, отколкото нейните алтернативи за него и за Елен.

„Алегрето“: музиката заскърца и светът се преобърна. След сблъсъка настъпи тъмнина и пълен покой. Имаше кръв в очите му и за миг помисли, че е загубил зрението си. После осъзна, че не беше сляп, трябваше само много леко да завърти глава. Направи го и бляскащото пространство полетя към него. Един последен, лек опит да диша, после освобождението беше лесно.

Минаваше четири часа и Елен заедно с Кет стоеше отвън пред конюшнията, когато чу, че кола идваше по пътя. Кет все още държеше Кан за юздата. Хълбоците и плешките му лъщяха от пот. Кет трепереше. Тя също чу колата и умоляващо погледна Елен.

— Това е тати. Все още не му казвай. Остави ме да се оправя с Кан. Ще го разтрия и после ще дойда вкъщи и ще му кажа аз. Искам той да разбере. Искам да му покажа, че мога да яздя, че мога. И аз наистина го направих, майче, направих го!

Елен я погледна мълчаливо.

— Много добре — каза накрая тя и се обърна настрана.

Кет нямаше представа за тревогата, която тя беше изпитала и за облекчението, което изпитваше сега. То беше толкова силно, че тя не вярваше, че може да проговори. Вместо това, оставяйки Кет там, където беше, тя започна да върви и после да тича по посока на къщата. Слънцето светеше в очите ѝ и тя вдигна ръка да ги предпази, търсейки с нетърпение появата на Едуардовата кола. Когато заобиколи зад ъгъла и се показа чакълестата пътека пред къщата, тя объркано се загледа. Колата не беше черна, а бяла и двама униформени полицейски офицери, един мъж и една жена точно излизаха от него.

Поискаха тя да влезе в къщата, но Елен не пожела. Така накрая, те ѝ го казаха в градината, в тясното закътано пространство, затворено сред тисовите храсти, където тя и Едуард често прекарваха заедно вечерите.

Съзнанието ѝ беше изпълнено с Кет, тя не беше имала предчувствие и слушаше тези униформени мъж и жена, които ѝ говореха за часове, завои и скорости, за линейки и болници и за нея беше трудно да разбере за какво говореха.

— Но той нали не е умрял? — тя ги прекъсна, обръщайки се нетърпеливо към тях. — Той не може да е мъртъв. Наранен ли е? Колко е тежко нараняването му? Трябва да ми кажете. Аз трябва да отида при него.

Униформените мъж и жена се спогледаха. Опитаха се да я убедят да седне и когато тя не пожела да го направи, те продължиха да ѝ обясняват отново и отново. Говореше жената, когато по лицето на Елен те и двамата усетиха, че тя накрая беше разбрала. Тогава женският глас млъкна.

Тя каза:

— Трябва да е станало много бързо.

— Моментално — добави мъжът.

Елен погледна към тях, въпреки че не ги виждаше и каза:

— Има ли друг вид смърт?

По-късно те я закараха до някакво място. Хладно, спокойно болнично място в покрайнините на Оксфорд. Там беше Едуард, въпреки да са знаели, че е твърде късно. Закараха я там, съпроводиха я вътре и стояха на вратата, докато тя ги изгледа с бляскащи от гняв очи и с пребледняло лице.

— Искам да бъда сама с него.

Те се спогледаха, оттеглиха се пред израза на очите и, напуснаха.

Когато остана сама с него и вратата беше затворена, Едуард погледна ръката на Елен, която беше студена и суха при докосване. Тя наведе глава и постави лицето си до неговото. Почувства, че той беше пречупен, видя, че беше си отишъл. Притисна устни към косата му. Бавно, желяейки невъзможното с цялата си сила, тя го помоли да я чуе, помоли го да проговори. Не много думи, само една-две, само нейното

име. Позволи му да ме чуе, позволи му да знае, моля те господи. Тя мислеше фразите и те ѝ звучаха невероятно гръмко в тишината. Ръката на Едуард лежеше неподвижна в нейната. Нямаше ответно движение на пръстите му. Някой беше склопил очите му. Не тя. Почувства, че сърцето ѝ се пръсва.

Бяха го поставили върху едно легло. След известно време тя седна и после легна до него. Внимателно притисна лицето си към гърдите му, легнала така, както лежеше толкова често, заслушана в биенето на сърцето му. След малко спокойно започна да му говори. Разказа му за неща, които се бяха случили в миналото, за неща, които той беше казал и неща, които той беше направил и колко много те бяха значили за нея. Каза му с тих глас, който пресекуваше и после започваше отново, какво се беше случило, как ѝ бяха казали, какво беше почувствала. Думите я задушаваша, тя изпитваше ужасяваща неотложност. Щяха да го отнесат. Нямаше да ѝ дадат да го види пак.

Тогава се засуети около него с леко тръпнещи, безнадеждни движения, докосвайки ръцете му, галейки косата му. После спря, застина в пълна неподвижност и просто стоеше там, в покой с него. Накрая се изправи. Обърна се настрани, обърна се към него. Навеждайки се го целуна за последен път. Изглеждаше ѝ неправилно да го целуне по устните, затова го целуна по страните и по затворените очи. Тогава го напусна. Те я закараха обратно до „Куайриз“ и внимателно и мило, колкото можеше тя каза на Люсиен, Александър и Кет. Кристиан, който беше разтърсен, ѝ предложи помощта си и да отиде с нея, когато тя трябваше да направи това, но Елен, която беше спокойна и тиха меко му отказа.

— Не, Кристиан, аз трябва да го направя — каза тя.

Това спокойствие нямаше да я напусне, нямаше да се прекъсне. То остана с нея. Струваше ѝ се, че се движи забавено, като в сън, когато каза на децата, когато Каси я прегърна и заплака, когато Кристиан рухна.

То нямаше да си отиде. Когато не можеше да заспи, то беше с нея, сутрин то я чакаше да си отвори очите. Като че ли нищо не беше в състояние да проникне през него: тя не можеше да плаче. То беше с нея, когато Кристиан донесе принадлежностите на Едуард от болницата: един часовник, един портфейл, една платинена писалка. Само три неща. В портфейла имаше малко пари, Едуард рядко носеше

много пари със себе си и шофьорската книжка. Нямаше снимки. Какъвто и да е предмет, който да би представлявал за нея последно послание след смъртта. Тя ги подреди върху масата пред себе си и ги докосваше, мислейки: „Сега ще заплача, сега ще бъда способна да заплача“. Но не можеше.

Спокойствието беше като щит и я пазеше. То я преведе през пристигането на Луиз, през пристигането на пребледнелия Симон Шер. Тоя преведе през централните заглавия във вестниците и подновените, често сензационни писания за живота на Едуард. То я изведе непокътната от разследването, от писмата, които започнаха да пристигат от цял свят и на които тя отговаряше всеки следобед методично, внимателно и бързо. То остана с нея, когато тя се занима с уреждането на погребението, което трябваше да бъде извършено в Лоара, и когато започнаха безкрайните съвещания с адвокатите.

Всичко това беше действително, но и не беше. Тя гледаше тези хора, на тези събития през прозрачния щит на своето спокойствие и прекъсваше техните съболезнования, колкото и искрени да бяха. Знаеше, че нейният разум и цялото ѝ тяло се разкъсваха от болка по загубата, но не искаше никой да надниква там — то принадлежеше на Едуард и тя беше твърде горда с това.

Тялото на Едуард беше отнесено с частен самолет до Лоара и Елен пътува с него сама. В нощта преди погребението то беше поставено в параклиса на замъка близо до паметника на бащата на Едуард до Жан-Пол, до Изобел и до Грегوار. Елен стоя там, нрава, с преплетени ръце в продължение на много часове, докато настъпи мрак и тялото ѝ се вкочанени от студ.

Когато накрая тя се върна в къщата, Кристиан който стоеше там с нея, постави малък пакет в ръцете ѝ и ѝ пожела лека нощ.

— Това е касетката с Бетовен — каза той спокойно. — Тази, която Едуард държеше в колата си. Знам, че я е слушал. Помислих, че би поискала да я чуеш.

— Бетовен?

— Когато моята майка почина, аз обиколих къщата, търсейки нещо, не зная точно какво. Някакво писмо, някакво послание. Разбира се, нямаше нищо. Помислих, че и ти може да почувстваш това, помислих, че може би ще се радваш да имаш тази касета.

Елен погледна към нея с безизразно лице.

— Тази касета? Искаш да кажеш, че това е касетата от колата на Едуард?

Лицето на Кристиан се смекчи още повече:

— Не, Елен. Същия запис, не същата касета. Онази в колата — ами тя е счупена...

— О, да, разбира се, Кристиан.

Тя тръгна нагоре по стълбите към нейната стая и слуша касетата. Беше я слушала много пъти преди, когато беше пътувала с Едуард, и когато сега я чу, музиката пречупи защитните прегради, които тя си беше издигнала и премина през тях. „Анданте грациозо, куази alegrето“. Тогава тя заплака.

На следващия ден, когато отново се нуждаеше от спокойствието, то се върна в нея. Заедно с черните си дрехи, тя го надяна като наметало, което да я защитава по време на самата церемония, на погребението, което се състоя в гробището на дьо Шавини, близо до параклиса. То беше разположено на възвишение, обърнато към лозята и към блатистите ливади отвъд, с техните горички от кестенови дървета. Неговите граници бяха отбелязани с редица от стройни тъмни кипариси, садени по времето на Едуардовия прадядо.

В полята наоколо нищо не помръдваше. Въздухът беше студен и небето млечносиво, осветено от слабо слънце и с разпръснати групи от бледи облаци. Вече се усещаше аромата на есента, въпреки че беше лято и гроздето все още не беше за бране. В далечината листата на кестеновите дървета точно започваха да се променят, тук-там имаше жълти петънца по листата им и във въздуха се носеше мирис на дъжд и на дървесен пушек.

Елен слушаше думите, които беше знаела, че ще чуе, стоеше между лицата, които беше знаела, че ще види. Тълпа от хора в черно: най-добрите приятели на Едуард от едната ѝ страна, неговите най-близки сътрудници от другата. Тя погледна към застиналите, бледи лица на Люсиен, Александър и Кет. Александър беше твърде малък, за да разбере, Люсиен — непокорен и боязлив. Лицето на Кет — изкривено и поразено от скръб.

Зад тях — други лица. Луиз с дълбок траур, с воал на лицето, няколко членове на фамилия Кавендиш от Англия. Алфонс дьо Гиз, който беше толкова любезен някога в Лоара и който беше разговарял с нея за лова на пъстърви, стоеше добре изправен, като стар войник,

каквото беше. До него стоеше съпругата му, Жаклин, намръщена може би в опита си да задържи сълзите, които тя сигурно би упрекнала да се леят на публично място. Жан-Жак Белмон-Лаон се беше привел, заедно със своята нова съпруга. Дру Джонсън, който беше прелетял от Тексас. Клара Делюк, чийто очи бяха подпухнали и червени от плач. Каси, застанала много изправена, с Мадлен, нейния съпруг и двете ѝ деца. Жорж, стоящ отзад, с приведена глава, внезапно остарял. Флориан Виспиянски, повдигнал своята голяма меча глава към небето, с маската на обърканост върху благородното лице. Представители на компанията „Дьо Шавини“. Тя видя М. Блок и неговия съперник, Темпл. Лица от близкото минало, лица от по-преди: Уилям, братът на Изобел, когато Елен никога не беше срещала, група от мъже, които са били в „Магдален“ заедно с Едуард, представители на различни държавни министерства, политици, старши колеги от други компании и от Парижката борса, приятели от Лондон, от Париж, от Ню Йорк. Тя ги гледаше и не ги видя. Слушаше и не чу думите на свещеника.

Към края на церемонията започна да вали, в началото леко, после все по-силно. Един или двама души погледнаха нагоре, ужасени. Луиз нададе стенание. Някой подаде на Елен малка лопатка, смешно нещо, съдържащо шепа пръст. Богатата, ронлива почва на Лоара. Елен я взе и я наведе напред. Капки дъжд паднаха върху главата ѝ, върху лъскавата повърхност на Едуардовия ковчег, върху сребърната табелка на която беше гравирано неговото име. Тя изсипа пръстта от лопатката в голата си ръка, за миг усети нейната студенина и тежест, после равномерно я разпръсна и заради Едуард не позволи ръката ѝ да потрепери.

Беше се свършило, и щом някои от хората започнаха да се раздвижват, тя почувства тяхното объркване, почти го помириша. Смъртта кара хората да се чувстват неловко, си помисли тя. Кристиан взе ръката ѝ, а Симон Шер я отведе настрана.

Тя внезапно се спря и погледна назад. Със съзнателно усилие, впрягайки всички ресурси на тялото и духа си, тя отпрати своята любов към Едуард, както го беше правила преди, при други случаи, през други разстояния. Тънките колони на кипарисите се привеждаха от вятъра, после се изправяха отново. Облак мина през лицето на слънцето и после отмина. За миг небето се огря като от воден блясък. Тя се обърна настрана.

Спокойствието беше там, очакваше я. Защи́таваше я, докато тя се ръкуваше с толкова много хора, изслушваше толкова кратките думи на съчувствие, докато тези, които не се връщаха в дома, се групираха и прегрупираха, и после напуснаха.

Последният от всички беше висок, здрав мъж с бледо лице и очи с тежки мигли. Беше облечен в най-изряден траур. Докато се намираха в гробището, той беше стоял без шапка, очевидно незасегнат или неосъзнаващ падащия дъжд. След това Елен го видя да говори на Луиз, но плачейки, Луиз беше пожелала да се скрие от дъжда, колкото може по-скоро.

Сега мъжът идваше насреща ѝ. Той се спря и много официално се наведе над ръката ѝ.

Тя не го позна, гледаше го иззад спокойствието си, едва забелязвайки го.

— Моите сърдечни съболезнования, госпожо — той се изправи. — Покойният ви съпруг и за някога работихме заедно. Преди много години.

Виждайки безизразното ѝ лице, той наклони глава:

— Филип дьо Белфор — каза той, отстъпи няколко почтителни крачки назад, после се обърна.

Елен го наблюдаваше как се отдалечава надолу по тесния път по посока на вратите, където го чакаше голям, черен мерцедес.

Когато се отдалечи на прилично разстояние, и може би, смятайки че не е наблюдаван, той най-напред се огледа през рамо, разгъна чадъра, който държеше, придирчиво го разтърси веднъж-дваж, отвори го и го вдигна над главата си. Защи́тен така, той извървя бързо разстоянието до колата си, влезе в нея, без да се обръща назад.

След това тя живееше и не живееше. Стъкленото спокойствие рядко я напускаше. Тя действаше, гледайки на света с откъснатост, която я напускаше само, когато си беше вкъщи или когато беше сама.

Времето вървеше със сантиметри, ден след бавен ден. Вчера, днес, утре. Есента се превърна в зима, зимата в пролет. Тя наблюдаваше тази промяна на сезоните и негодуваше от предсказуемостта и точността на тяхната смяна. Веднъж, рано сутринта, когато бяха отишли в „Куайриз“ за Коледа, тя направи дълга

разходка извън имението, влезе по пътеката за езда из меката верига на Даунс, чийто хълмове се насочваха на запад. Беше преваляло през нощта, и тя прокарваше пъртина по този път. Краката ѝ вървяха през девствено чистия сняг. Беше много студено, и когато накрая спря на високото, погледна пейзажа, едва узнаваем от снега. Земята беше бяла, дърветата в горичките стояха, оголени и черни срещу монотонно бледото небе, натежало от заплахата на нов снеговалеж. Тя си спомни тогава за онази сутрин, когато беше стояла в малката студена спалня в Лондон, гледайки към заснежената улица, усещайки за първи път движението на детето в себе си.

Тъжно се обърна към къщата с чувството, което я беше изпълвало от месеци, че нещо в нея беше пречупено, унищожено и което никога нямаше да се раздвижи отново. Тя се спря, после тръгна отново като пое пътеката, която водеше обратно през градините. В тисовата беседка спря, спомни си за Едуард и остави съзнанието си да тръгне назад и още по-назад през годините: Едуард, Левис, Били. Три смърти, три фаталности. Тя отчупи малка ледена висулка от оградата, свали ръкавицата си и я постави върху дланта си — бляскава като диаманта, който тя носеше на своя пръст. След малко топлината на ръката ѝ я стопи, тя се обърна и тръгна към къщата и към другите спомени, които я очакваха.

Другите хора се приспособяваха — това беше терминът, тя знаеше. Виждаше ги как я наблюдаваха, следяха за условен знак от нея, очакваха момента, когато щеше да бъде възможно да се държат, както винаги се бяха държали преди да се случи това. Животът вървеше напред, хората забравяха и тя не се възмущаваше от това. Полагаше много усилия да се държи по начина, по който винаги се беше държала. Имаше може би успех. Тези, които не я познаваха добре, изглежда мислеха така, но самата Елен се чувстваше полужива.

Наблюдаваше децата си, които се примириха с голямата загуба. Люсиен, най-здравият, най-бързо се съвзе. За Александър беше по-трудно да се каже, защото беше по-малък. В началото той продължаваше да пита за баща си и да настоява да узнае къде е отишъл. Но с месеците тези въпроси ставаха все по-редки и една пролетна вечер в Париж, когато Елен се качи при него, за да му каже лека нощ, той взе ръката ѝ и каза:

— Татко вече няма да се върне, нали?

— Не, Александър.

Малкото му лице я погледна тревожно, той замълча и после каза:

— Бих искал да го видя.

Тонът му беше изпълнен с желание, но примирен. Той се приготви да спи. Елен се наведе и го целуна. Тя обичаше Александър много, болезнено и с желанието да го защитава. Обичаше го заради неговата благодетелност, заради неговата бавност, затова че той късно проходи и късно проговори, заради факта, че той толкова приличаше на Едуард. Когато се изправи и той затвори очи, тя си помисли: „Нашето последно дете“. Сълзи напиреха в очите ѝ. Тя знаеше, че няма да има повече деца.

Кет скърбеше по-гневно и по-ожесточено от по-малките деца. Тя беше достатъчно голяма, за да разбере своята загуба. Това споделено усещане за загуба ги събра и ги направи много близки една с друга. Но Кет също имаше свой собствен живот. Тя настояваше да отиде в своя интернат в Англия, защото нейният баща ѝ го беше избрал. Беше започнала да се установява там и да създава приятелства. Елен не смееше да я товари със спомените от едно минало, от което тя самата не можеше да се отърси, и така тя направи съзнателно усилие да насочи Кет настрана от такива мисли и спомени и към нейното бъдеще.

Междувременно, тя продължаваше своя живот. Продължаваше работата си, но нейната безсмисленост без Едуард я отблъскваше и я правеше нетърпелива. За известно време през първата година след смъртта на Едуард тя продължи да надзирава подготовката за новата колекция на Виспиянски и продължи да посещава съвещанията на борда в дирекцията на „Дьо Шавини“. Сега тя седеше в стола на Едуард начело на масата.

Преди онези съвещания я забавляваха и поглъщаха вниманието ѝ. Но сега, с нейната нова отдалеченост, тя гледеше на тях с неотслабваща антипатия. Политиката и интригите — те ѝ изглеждали толкова дребнави вече. Дори и взетите решения ѝ изглеждаха безцелни. Колко по-различно би се получило, чувстваше тя, ако те бяха избрали не този, а обратния курс?

През есента на 1974 година тя престана да посещава тези заседания. Когато Симон Шер дойде при нея с толкова важно решение, че те се нуждаеха от нейното съгласие тя го слушаше, без да го чува,

едва схващайки неговите аргументи. Обикновено просто го запитваше каква насока са приели болшинството от членовете на борда, и после го подкрепяше.

Дори когато той ѝ каза, че поради редица причини, всичките неопровержими, защото ги беше изслушал, било преценено, че плановете за следващата колекция на Виспиянски би трябвало да бъдат отложени, тя се съгласи. Шер, който се беше противопоставил на този ход, я изгледа напрегнато.

— Ти можеш да вземеш връх над тях, знаеш това, Елен — каза ѝ спокойно той. — Не очаквах, че ще се предадеш. Не за това.

Тя раздразнено се обърна, защото усети упрек в гласа му.

— Елен, отделно от твоите лични авоари, в компанията са вложени и дяловете на децата ти. Фактически, докато те стигнат до пълнолетие, компанията е в твои ръце, точно така както беше при Едуард. Аз мога само да споря с борда, ти можеш да направиш много повече от това.

— Това е само отлагане.

— За момента, да.

— Тогава аз се съгласявам само за отлагане, това е всичко.

— Няма ли да дойдеш на следващото заседание, Елен?

— Предпочитам да не дойда.

Тогава той си отиде без повече разсъждения. Три дни по-късно Виспиянски дойде да я посети, с молба да се застъпи за него. Когато тя отказа, той смутено я изгледа. За миг ѝ се стори, че щеше да избухне в гневен упрек, но той не го направи. Лицето му се натъжи и той поклати глава.

— Едуард вярваше в моята работа. Той се бореше за нея, бореше се за мен. Винаги съм мислил, че вие... — Той се прекъсна, и като видя израза на лицето ѝ, се извини. — Съжалявам — каза притеснено той, — разбирам, че не би трябвало да ви безпокоя с това.

Този не беше последният упрек, който получи. Нападна я също и Каси, която един ден внезапно се обърна към нея, когато Елен без каквото и да било интерес беше дала съгласието си по някакъв домашен въпрос, по който беше поискано нейното мнение.

— Кога ще се отърсиш от всичко това? — Лицето на Каси беше почервенияло. — Ходиш наоколо като чели се движиш насън. Да не

мислиш, че това би желал той? Ами, аз ти казвам, че той не би го желал.

Това я засегна. Когато остана сама, тя заплака безнадеждно и гневно. Но на следния ден спокойствието отново се върна при нея и тя започна да избягва Каси, страхувайки се от нова атака.

Но най-ожесточеният упрек дойде от Кет, когато тя се завърна във Франция за лятната ваканция и откри, че колекцията на Виспийански беше отново отложена. Тя отиде да се срещне на чай с Флориан в неговото ателие, както често правеше, и когато се върна, бурно нахлу в стаята на Елен.

— Флориан каза, че колекцията е била отложена отново. Знам, той мисли, че тя никога няма да бъде направена. Не го каза, но знам, че това мисли. Какво правиш, майко? Защо позволяваш това да се случи?

— Това е решение на борда. Мислеха го за по-разумно...

— Много важно какво мислят! Ако тати беше жив, това никога нямаше да се случи. Той не би го позволил. Той държеше на работата на Флориан. Мислех, че и ти държиш. А ти просто седиш тук и не правиш нищо. Това е ужасно. Това е такова страхливо поведение... — Гласът ѝ се повиши. — Моля те, майко, не прави така...

— Кет, ти не разбираш...

— О, да! Разбирам! — Кет повдигна зачервеното си лице, очите ѝ святкаха от гняв и разочарование. — Разбирам прекалено добре. Тати е мъртъв, а ти си се предала.

Тя изтича от стаята и блъсна вратата след себе си. Елен постоя сама, спокойна, замислена. На следващия ден изпрати да повикат Симон Шер и Кристиан.

— Съществуват много фактори. — Симон Шер седеше срещу нея във всекидневната стая в Сен-Клод. Кристиан седеше от дясната ѝ страна, внимателно слушайки и пушейки от цигарите си „Блак рашън“. — На първо място, има много хора в компанията и те извършват различни маневри в борбата си за власт, главно Темпл и Блок, но има и други. Аз очаквах това и то може да бъде удържано, както беше удържано, когато Едуард беше жив. И двамата, Темпл и Блок са ценни за компанията. На тях им трябва да им бъде много добре разяснено точно колко далече могат да отидат. Веднъж разбрали, те ще го приемат и не мисля, че ще създават по-нататъшни неприятности.

Той замълча и внимателно погледна Елен:

— Обаче, има един друг проблем и той е по-сериозен. Говорила ли ти е твоята свекърва за нейните дялове?

— Луиз? Не.

— Тя държи десет процента от акциите на „Дьо Шавини“. Това ѝ дава право на място в борда...

— На бас се ловя, че тя никога не го е използвала — намеси се Кристиан и Шер му отправи стегната усмивка.

— Не, не е. Във всеки случай, това сега е неуместно. Тя иска да прехвърли своите акции и мястото си в борда на някой друг. Един неин приятел, който очевидно има голям успех в спекулата с недвижимо имущество в Испания и Португалия, казва се Филип дьо Белфор. — Той погледна Елен. — Очевидно, твоята свекърва прави тежки вложения в неговото португалско предприятие и има добър доход от това. Той е в тясна връзка с един мъж, наречен Нервал, Густав Нервал.

— Не мога да повярвам. — Кристиан се изправи. — Съпругът на скорпионката.

— Нервал? — Елен се намръщи. — Аз съм се натъквала на него, мисля — имаше някакъв скандал.

— Той е акула, винаги е бил. Това не може да е компания с добър имидж...

— О, с изключително лоша слава, мога да си представя — каза сухо Шер. — Обаче, за момента успешна...

— Но, Луиз не може да направи това. — Елен гневно стана. — По закон тя не може да го направи. Тя не може да приписва своите акции на този мъж, нито на когото и да е друг. Те се унаследяват по определена линия. Сега, когато Едуард е мъртъв, те преминават от нея директно на неговите деца.

— О, аз съм сигурен, че тя знае това. За нея това е просто една лудория. Тя иска да сложи дьо Белфор в управителния борд на „Дьо Шавини“ и е решена да го направи. Това е нейният първи ход. Тя ще направи и други. Сега дава серия от вечери, предполагам, че ти не си чула за това. За Темпл, за Блок, за да ги представи отново на дьо Белфор...

— Отново? Кой е този мъж?

Шер усети, че заповедната нотка се възвърна в гласа на Елен и се усмихна в себе си. Внимателно и точно той ѝ обясни. Когато свърши, се облегна назад в своето кресло с израз на удовлетворение.

— Това се случи по времето, когато Едуард направи първата оферта за присъединяването на „Ролфсън хотел групс“. Аз тогава бях в Америка, но разбира се това беше известно на всички в Париж и в Лондон. Бях в течение на цялата документация, Едуард беше много разтревожен. Всичко това е точно документирано. Дьо Белфор отиде в Южна Африка за известен период и после, преди около десетина години, се върна обратно. Оттогава е в Испания и Португалия. И предполагам, че през цялото това време е бил във връзка с Луиз, въпреки че сигурен съм, Едуард не е знаел нищо.

— Дьо Белфор? Компанията „Касиус“? Сега си спомням. — Кристиан седеше развълнуван. — Разбира се, Едуард винаги беше казвал...

— Той беше на погребението — прекъсна го Елен. — Не си ли го спомняш? Валеше и той беше последният, който дойде при мен.

— Той сега отново се е върнал във Франция, повече или по-малко за постоянно. Домогвайки се да спечели хората в компанията, хора като Темпл, които не са сигурни накъде да скачат. Винаги е имало известно противопоставяне на колекцията на Виспиянски, но аз мисля, че ти ще откриеш, че голяма част от сегашната опозиция произтича от него. Винаги се е противопоставял на тази част от дейността на компанията. Той е интелигентен, може да бъде много упорит. Разбира се — той скромно погледна надолу към ръцете си и разпери ръце, — възможно е нещата в тази страна да бъдат направени доста неудобни за него. Наистина твърде неудобни. Съществува богата информация за него в папките на Едуард, които извънредно много биха заинтересували данъчните власти. И разбира се, ако Елен беше точно изяснила, абсолютно точно изяснила на целия борд, че дьо Белфор няма никога да постави дори палеца на крака си на тази врата... Ако бихме могли да променим решението за отлагането на колекцията на Виспиянски и да бяхме поставили нова дата. Ако бихме могли да наложим забавяне на това и на различни други неща...

Той остави гласа си да заглъхне. Продължаваше да гледа с голяма концентрация върху горната страна на ръката си в продължение на няколко минути, после директно погледна към Елен. Любезно ѝ се усмихна и Елен с любопитство и наплив на енергия, които никак не бе предполагала, че може да очаква, разпозна тази усмивка и я запомни.

— Едно разкриване на картите — Кристиан скочи на крака, — открит конфликт. Едуард ги обичаше. Ако този човек има каквото и да е общо със скорпионката или с Луиз, той се очертава да бъде много опасен. Ние трябва да предприемем атака. Елен, ти трябва да тръгнеш на атака...

Той се спря, Елен не го слушаше. Внезапно лицето ѝ беше се оживило.

— Ние загубихме време — каза бавно тя. — Сега го разбирам. Държахме се по начин, който Едуард би възненавидял — тя се изправи, — Симон, Кристиан, извинете ме.

Тя замълча и Кристиан, наблюдавайки я, видя как нейното изражение се беше променило. Имаше мрежа от бръчки около устата ѝ, известен ъгъл, под който тя държеше главата си, известен блясък на решителност в очите ѝ. В този момент той разпозна Едуард в нея, сякаш тя беше дъо Шавини по рождение, а не само по брак. Елен се обърна към Симон Шер.

— Симон, кога е следващото заседание на борда?

— Няма да има през следващите три седмици. Ти би могла, разбира се да го свикаш, когато пожелаеш.

— И за колко време можем да прогоним дъо Белфор?

— О, ами, ако трябва да го видим, да му споменем известни неща, да му изясним, че той няма никога да успее да стигне до централното преддверие, да не говорим за заседателната зала на борда на управителите — не дълго.

— Една седмица?

— Повече от достатъчно, би трябвало да кажа. Този мъж има добър инстинкт за самосъхранение.

— Ние ще го срещнем след седмица. Заседание на борда в срок от десет дни. И искам някои разработени планове за назначаване на нова дата за представянето на колекцията на Виспиянски.

— О, господи, о, господи — каза Кристиан, — нямам търпение да чуя какво ще стане. Елен, в момента, когато ти и Симон ще се срещнете с него, аз идвам на обяд. Ще прелетя за това от Лондон, ако е необходимо. Искам да чуя всичко, всеки ужасяващ детайл...

Кристиан, разбира се, обичаше драмата. Той може би предвиждаше някаква великолепна и страстна конфронтация. В този

случай той щеше да бъде разочарован. Елен разбра това, веднага щом срещна дъо Белфор.

Разговорът се води в офиса на Едуард в централата на „Дъо Шавини“. Той беше останал непроменен откакто Едуард беше починал, и когато с тежката си походка дъо Белфор влезе в стаята, Елен забеляза, че той се огледа наоколо, и това ѝ направи впечатление. Той погледна към бронзовите фигури, към черното бюро, към Джаксън Полок. После изтегли един стол откъм отдалечената страна на бюрото с лице към Елен и Симон Шер, седнал малко настрани.

Той ги гледаше изпод тежките клепки на очите, докато първо Шер, после Елен говореха. Неговото лице никога не издаде ни най-малка отсенка на емоция.

Когато те и двамата свършиха, той им отправи мимолетна усмивка. Постапи едрите си бели ръце върху повърхността на бюрото и леко почукваше отгоре му с един грижливо поддържан нокът.

— О, добре. Тогава аз ще се върна в Португалия и в Испания. Вие едва ли бихте могли да се намесите в моята дейност там. И всичко това е било в архивите ви? Наистина? Знаете ли, Едуард би направил страшно много, ако работеше за държавната полиция...

Той видя, че Елен се изчерви от гняв и това му достави моментно удоволствие. Известно леко оживление се появи по бледото му лице, то проблесна в очите му и после изчезна. Той леко сви рамене.

— Не съм прекалено разочарован. Луиз беше много оптимистична по отношение на моите шансове тук, но в крайна сметка Луиз е една глупава жена. Имаше време, когато мислех, че тя е права, когато мислех, че бих могъл да запълня вакуума, така да се каже. Сега? — той замълча. — Ами, влечението ми към това във всички случаи някак си мина. Беше твърде по-забавно да се оперира отстрани, да се промъквам и да излизам от Франция, да съветвам Луиз, когато Едуард беше още жив. Освен това, ние преуспяваме, Нервал и аз. Да се върна тук сега — това би могло да попречи малко на моя стил, мисля...

Елен се приведе напред:

— Преди да си отидете — каза тя, — има едно нещо, което ме интересува. Защо винаги сте се противопоставяли на колекцията на Виспиянски? Защо се противопоставяхте на тази част от дейността на компанията? Вие не сте глупав. Не мога да повярвам, че не сте могли да видите колко важна е тя.

Дьо Белфор леко се усмихна, и погледна към нея с малко по-голям интерес отпреди:

— Защо ли? Сигурен съм, че знаете отговора. Разбира се, защото тя значеше толкова много за Едуард.

— Но работата беше добра. Колекциите винаги бяха изключително фино изработени. И от чисто търговска гледна точка, те от самото начало винаги са имали успех. Не искате ли да кажете, че толкова много не сте харесвал Едуард, че не сте могъл да правите обективна търговска преценка?

— Съществува ли такава нещo? — дьо Белфор се изправи. — Вие сега обективна преценка ли правите? Прави ли я господин Шер?

— Тя е обективна във всички случаи. — Симон Шер се преведе напред. — Аз дори не ви познавам. Но зная вашето досие и то е достатъчно, за да бъда уверен, че тук ние нямаме място за вас.

Дьо Белфор се обърна и му отправи надменен поглед. Настъпи мълчание, после дьо Белфор погледна настрана, устните му бяха събрани в патрицианско презрение. Той изгледа равнодушно Елен, после се завъртя на стола си и изгледа стаята с израз, близък до съжаление.

— Винаги съм мислил, че това няма да надживее Едуард. Дори веднъж му го казах, той споменава ли ви го е?

— Той никога не е споменава вашето име — каза студено Елен. — И ако това е, което сте предсказал, сте грешил.

— Чудя се — дьо Белфор отново се усмихна със своята бавна ледена усмивка, — не че за момент се съмнявам във вашата енергичност, мадам, надявам се, че ме разбирате. Чух, че за една жена вие сте много способна. Но какво в края на краищата колко деца са? Три? Едно момиче и две момчета, мисля. Много трудно. Едно от тях може да се е метнало на Едуард, разбира се, но едва ли е възможно и двамата да са. Луиз ми каза, че по-голямото момче, Люсиен, прилича твърде много на нейния син Жан-Пол, а Жан-Пол, или поне аз така съм чувал, би унищожил тази компания за не повече от три години, ако не беше Едуард. Така, че, аз не вярвам бъдещето да е чак толкова сигурно. Една от слабостите на частната компания — много малко деца и нито едно, подходящо да продължи работата или пък твърде много или от лошо качество, което се отдават на порока, и...

— Това не е ваша грижа. Не бяхте поканен тук, за да разсъждавате върху бъдещето на компанията. Бихте направили по-добре, ако се загрижите за вашата собствена компания.

Симон Шер стегнато отсече и стана от стола си. Елен не каза нищо и дъо Белфор забеляза това. Той напрегнато я изглежда, после с усмивка се изправи на крака. Тогава бавно заоглежда строго подредената стая, картина след картина, предмет след предмет. Преди да напусне, той се обърна отново към Елен.

— Знаете ли, твърде е странно — отбеляза той със свободен, разговорен тон, — аз твърде много не обичах вашия съпруг, точно, както предположихте. Не обичах, вероятно не е подходящото определение. Аз го мразех. Толкова арогантен човек. Винаги чувствах, че той живее в неподходящо време. Ни най-малко не беше част от модерния свят. И все пак, странното, необяснимото нещо е, че сега, когато той е мъртъв, той почти ми липсва. Той оставя празнота в моя живот, нещо, което би го забавлявало твърде много. Кой би могъл да предскаже това?

Той леко, озадачено се намръщи, после с тромаво, лениво движение напусна стаята. Елен замислено наблюдаваше неговото излизане. От първия момент, в който беше влязъл, той й беше напомнил за някого, но тя не можеше точно да го определи. Когато той направи тези свои последни бележки и после се обърна и излезе, изведнъж й се проясни. Физическият вид, разбира се съвсем не съвпаднаше, може би това я беше объркало. Но тя беше почувствала неговата омраза, неговата враждебност, още преди той да я изрази, а това тя вече познаваше. Той й напомни за Чад.

Тя се опита да го обясни същата вечер на Кристиан, и след първия си изблик на въодушевление от това, което нарече ярка победа, той внимателно я изслуша.

— Те и двамата се нуждаеха от него, разбираш ли, Кристиан? Те имаха нужда от съперника в негово лице. Може би дори се нуждаеха от омразата, не зная. Вероятно хората се нуждаят от омразата, така както им трябва и любовта.

— Те са изпитвали удоволствие от съперничеството ли, искаш да кажеш? — Кристиан замислено я погледна. — Да, мога да разбера. Мъже като Едуард привличат омразата, въпреки, че той никога не можа да проумее това. Също и любовта, разбира се.

Елен усети, че обикновената маниерност изчезна от гласа му и долови съжаление в него. Тя се протегна през масата за ядене и постави ръката си върху неговата.

— О, Кристиан — каза тъжно тя. — Зная.

— Аз много го обичах — каза отривисто той. — Той може да беше арогантен, инат и невъзможен. Но той ме караше да се смея, той ме караше да мисля. Той беше също най-милият мъж, когото някога съм срещал. Хюго казваше, моят братовчед Хюго казваше... О, извинявай за това, Елен.

— Не се извинявай — каза просто тя и той обърна настрана лицето си. Тя изчака малко, после донесе на Кристиан бутилка арманяк. Седна отново, постави лакти на масата и зарови лице в ръцете си.

— Разкажи ми за него, Кристиан. Бих искала да го направя. Каж ми какъв беше той, когато се срещнахте за първи път, преди да го познавам.

Кристиан я погледна:

— И това няма ли да ти причини болка?

— Не, не сега. Искам да зная.

— Разбирам. В началото не можеш да понасяш да кажеш или да чуеш въобще каквото и да било, но след това? — Той замълча. — Ще ти разкажа как най-напред се запознахме. Бях чувал за него преди чрез Хюго. Но тогава го срещнах за първи път. Беше в Лондон, в „Ийтън Скуеър“, около месец преди ние двамата да отидем в Оксфорд. Хюго каза...

Той започна да говори все по-бързо, с обичайна оживеност, с бурно жестикулиращи ръце.

Елен слушаше. Тя видя улицата и къщата и осемнайсетгодишния приятел на Кристиан. И след известно време, докато той говореше, тя почувства, че онова ледено спокойствие, което вече беше започнало да я напуска, се хлъзна все повече и повече настрана от нея, и с облекчение, тя го остави да я напусне.

Кристиан продължаваше да говори. Свещите на масата намаляваха все повече. Неговият Едуард, нейният Едуард.

Тази нощ, когато си легна, тя както всяка нощ протегна ръка, докосна студеното пространство на чаршафа до себе си, и я остави да лежи там, затвори очи, знаейки, че тази нощ щеше да може да заспи.

Сега, когато спокойствието си беше отишло, Едуард беше още по-близко до нея.

Ще заведе децата през лятото в „Куайриз“, си помисли.

Това лято Елен уреди една специална кутия да бъде изпратена от Париж в Англия. И една вечер, коленичила на пода в приемния салон на „Куайриз“, Кет я отвори.

Това беше стара кутия, с размера на малък сандък със заоблен капак, облечена беше с избеляла фина кожа в мъхесто зелен цвят. Върху капака ѝ стоеше кръстът на дьо Шавини, и бяха изписани инициалите на Кет. Когато я отвори, ръцете ѝ леко трепереха. Тя не знаеше какво беше нейното съдържание, но разбираше, че беше важно и че по някакъв начин беше свързано с нейния баща, чиято втора годишнина от смъртта току-що беше отминала. Вътре в кутията имаше две таблички с отделения, които се повдигаха и вътре в табличките се намираще серия от други изискано изработени кожени кутии. Кутия за бижута. Тя коленичи на петите си, страхувайки се да ги отвори.

Стаята беше тиха и спокойна, светлината на плътното прашно злато на късния следобед избледняваше в син сумрак. Сенките се проточваха върху моравата. След известно време Елен дойде и коленичи до нея.

— Кет, аз исках да ги видиш. Исках да знаеш — каза внимателно тя. — Преди беше твърде рано, но помислих, че сега... — Тя се поколеба и леко докосна една от малките кутии, стоящи пред тях.

— Преди да се върнем при Едуард, по времето, когато сме били в Америка, Едуард всяка година си е спомнял за твоя рожден ден. Той е избирал подарък за теб, който е бил поставян в сейфовете в Париж. Да те чака. Да чака, когато ти ще се върнеш — тя замълча. — Има един, който отбелязва твоето рождение — този е. И след него има за всяка следваща година. Те всички са датирани, ще видиш.

— Всяка година? Дори преди да ме е познавал? — Кет повдигна очи към лицето на Елен.

— Всяка година. И след като се върнахме, той е продължил по същия начин. А аз продължих, след като той почина. О, Кет, исках ти да ги видиш. Той толкова много те обичаше — тя докосна ръката на Кет. — Отвори ги, скъпа, отвори ги моля ти се...

Много внимателно Кет започна да ги отваря. „За Кетрин, с моята любов, 1960 г.“ — огърлица от перли, от розови и с триъгълни плоскости шлифовани диаманти, изключително деликатно творение, подобно на кръгчета от цветя, което тя веднага разбра, че би могло да бъде изработено само по проект на Виспиянски. „За Кетрин, с моята любов, 1961 г.“ — една диадема „Картие“ от черен покрит с перли оникс. 1962 г. — китайска огърлица с гравирани корал, с фино изрязани и пръснати на малки групички оникси и диаманти. Година след година, кутия след кутия: огърлица от пет реда съвършено хармонизиращи си перли за нейния пети рожден ден. Две съчетаващи се гривни, така изкусно изработени, че изглеждаха като инкрустирани със сапфири. Лапис и злато. Всички видове скъпоценни камъни, с изключение на изумрудите. 1973: годината на неговата смърт — пръстен със загладен рубин, който съвършено съответстваше на формата на нейната ръка.

Кет ги гледаше с учудване и объркване. Сълзи се появиха в очите ѝ. Диадема, дали тя някога щеше да сложи диадема? Много я трогна това, че нейният баща беше избрал нещо толкова отдалечено от неговото време и изваждайки я от кутията, тя я притисна към лицето си, мислейки си, да, ако сложеше някога диадема, щеше да бъде именно тази.

Отдалечи я от лицето си, разглеждайки я, проследявайки с пръст нейните очертания. Лицето ѝ стана ожесточено и стегнато, после тя рязко, с лек вик я остави обратно и се изправи.

— Искам да ти покажа нещо, майко, почакай. Чакай тук.

Тя изтича от стаята и се върна няколко минути по-късно, стискайки папка под мишница. Коленичи до Елен и с треперещи ръце внимателно я отвори. Това беше албум с проекти, проекти на бижута. Страница след страница, покрити с тях, всяка подписана, датирана и изпълнена със скици, изработени в стила на Кет — с изключителна старателност.

— Върху тях съм работила в продължение на година. Когато съм в Париж, ги показвам на Флориан и той ми помага. Обяснява кое е технически възможно и кое не. Този проект виждаш ли го, него трябва да променя, той не може да бъде изработен така, както първоначално съм предвидила. А този, о, много го харесвам, мисля, че той е най-хубавият. Майко, зная, че те все още не са много добри, но ще станат. Аз се уча, работя върху тях...

Тя развълнувано вдигна лице към Елен. Елен приближи папката към себе си и напрегнато се наведе над скиците. Нямаше ни най-малка представа, че Кет се беше занимавала с тези неща, а те бяха успешни, в тях беше вложено богато въображение. Тя бавно обръщаше страниците, подробно изучавайки всеки проект и малките технически забележки, които Кет беше правила отстриани на листа.

— Но Кет, те са хубави, те са много изящни...

— Не исках да ти ги покажа преди, не преди да съм направила достатъчно много и не преди да съм доволна от тях... — Кет замълча. С трепереща ръка тя посочи към малките кутийки пред себе си и после отново към скиците в албума.

— Исках ти да знаеш, исках тати да знае, че аз ще продължа всичко, всичко това — бижутерията, компанията. О, зная, че трябва още толкова много да се уча, но аз ще се науча, ако ти ми помогнеш — тя се поколеба. — Зная колко много ти си направила. Флориан ми каза, че ти си спасила колекцията, спасила си компанията. Попитах Кристиан и той ми каза, че тя ще става от могъща по-могъща. И исках ти да знаеш, че това няма да спре до тук — тя се прекъсна, после със зачервено лице заговори по-тихо. — Разбирам относно Люсиен, относно Александър. Зная, че Люсиен има приоритет пред мене. Приемам това. Но, исках ти да знаеш, че каквото и да прави Люсиен, каквото и да прави Александър — аз ще бъда тук. За да продължа.

Тя отново спря и наведе глава. Трогната от нейната пламенност и от стремителността, с която тя говореше, Елен я погледна с нежност. Настъпи тишина. Кет не приема толкова лесно първенството на Люсиен, както казва, помисли си Елен, но тя нито за момент не се усъмни в нейната решителност. След малко се присегна и хвана ръката на Кет. Кет силно притисна нейната. Тя повдигна лице и се обърна към Елен с бляскави, внезапно разширили се в несигурност и молба очи.

— Мога ли да направя това, майко, мога ли? Чувствам се толкова сигурна, че мога. Зная го. Но в някои моменти се страхувам. Мисля си колко е трудно, колко е огромно, и после си мисля, че това е само моя глупава хвалба, фантазия...

Елен се колебаеше. Тя се наведе напред и обгърна с ръка раменете ѝ. Усети, че дъщеря ѝ се тресеше от чувството и напрегнатостта, които изпитваше.

— О, Кет, когато аз бях на твоите години, знаеш ли в какво вярвах тогава?

— Каж ми.

— Вярвах, че всичко е възможно. Всичко. Ако го желаеш достатъчно. Ако си решителна достатъчно. Бях твърде убедена в това. Тогава...

Тя говореше внимателно, но Кет усети нотка на съжаление в нейния глас, отсенка на тъга. Внезапно тя се отдели от прегръдката на майка си...

— Мислела си тогава? Не си ли била права? Уверена съм, че си била. Аз сега го знам, точно това е, което чувствам...

— Може би беше правилно — Елен погледна настрана. — Мисля, че този вид увереност, този начин на увереност може да те заведе далече, но винаги ще има някои неща, които ти няма да можеш да контролираш...

Фразата замря. Тя мислеше за Едуард, когото нямаше човешка сила на волята, способна да върне обратно. Но Кет, петнайсетгодишна, изпълнена с увереността на своята младост, вероятно не можеше да следва линията на нейната мисъл или просто беше престанала да я слуша.

Тя стоеше коленичила с двете трескави розови нетна върху страните, с устни свити в черта, и толкова много напомняше на Елен за Едуард.

— Аз не вярвам в ограниченията. Никога няма да повярвам. Тати не вярваше. Аз ще направя това, майко. Кълна ти се, че ще го направя. Заклевам ти се сега...

Тя повдигна ръка и за момент я задържа върху капака на кутията пред нея. И Елен, която разбра, че тази вяра и беше необходима и може би се нуждаеше от тържествеността на една клетва, не каза нищо, само спокойно я гледаше.

Кет стоеше в същото положение, изправена на колене, с ръка вдигната в странен, стегнат жест, с лице повдигнато към прозорците и градината. После, рязко, като че ли внезапно се беше осъзнала, се изправи.

— Колко спокойна е тази вечер!

Тя се обърна и тъй като и Елен стана, Кет я обви с ръце и силно и импулсивно я стисна в прегръдка.

— Искам да изляза навън. Само за малко. Сама. Искам да помисля, нали нямаш нищо против?

— Разбира се, че нямам. Върви. Ще те повикам, когато вечерята е готова...

При прозореца Кет се спря и погледна назад. Леко се намръщи:

— Когато ти си била на моите години... Никога преди не съм мислила за това, че ти някога си била на моите години...

Тя се поколеба, а Елен се усмихна. Кет се обърна и изтича в градината.

Когато тя излезе, Елен остана за малко в хладината на стаята. От другите части на къщата идваха далечни шумове: гласът на Каси, която си пееше и тракаше с тиганите, докато приготвяше вечерята. От горния етаж идваше шумът на тичащи крака; седемгодишният барон дьо Шавини и неговият четиригодишен брат се блъскаха и играеха около леглото. Отвън се чуваше гугукането на дивите гълъби и звукът на птича песен. Една спокойна вечер.

Тя беше развълнувана от думите на Кет и от страстната интензивност, с която бяха произнесени. Те веднага извикаха в нея миналото: тя помисли за Едуард, за това както го беше описал Кристиан: ако трябва с вдигнато оръжие срещу света, заради своя починал баща. Помисли за себе си, седнала на стъпалата на фургона, загледана към нощното небе и южните звезди, вярваща, че всичко е възможно.

Беше важно да се вярва в това, помисли си внезапно, почти ядосана. Ако не го вярваш, когато си на петнайсет години, кога ще го вярваш?

Но тя се страхуваше за Кет. Изпитваше болка да мисли за този младежки духовен блясък, потъмняващ с времето и опита. Изправи се. С отминаващото време и с тъгата за неговото отминаване, тя внезапно, както често се случваше изпита мъка по Едуард. Тя стоеше така и чакаше, както се беше научила да нрави, докато отмина остротата, първият пристъп на болката. После неспокойно се раздвижи из стаята. Там, върху стените се намираха двата портрета от Ан Нийл, единият на Кет като дете, а другият на самата нея, съвсем малко по-голяма,

отколкото беше Кет сега. С любопитство погледна към него, неспособна да повярва, че това беше тя, и после се обърна.

Креслото на Едуард. Масичката, на която той понякога пишеше писма. Едуардовите записи и архиви. Едуардовите книги.

Тя докосваше всеки от тези предмети, когато минаваше край тях, креслото, повърхността на масата, изтърканите краища на някои книги, датиращи още от времето на неговото юношество. Бе казала да ги преместят тук, когато къщата на „Ийтън Скуеър“ беше продадена. Тя ги докосваше, без да се заглежда в заглавията им, после извади наслука една от тях. Направи това, което често правеше с Едуардовите книги: подържа я отпуснато в ръката си, за да види дали страниците ѝ ще се разделят на някое специално място, което той беше отбелязал за постоянна справка.

Този беше сборник поеми и той внезапно се отвори почти в самото начало, където лист хартия беше сгънат между страниците. Тя хвана листа и го измъкна. На него с младежкия вариант на Едуардовия почерк внимателно и спретнато беше преписана една поема от книгата на Джон Дон, „Юбилей“. Под нея стоеше датата „22 август, 1941 г.“.

Тя не познаваше поемата и я прочете внимателно, ред след ред, акцентирано, непознатите думи ѝ звучаха с Едуардовия глас. Заслуша се в музиката на нейната увереност и в нейното ясно обещание идеше отпреди триста и отпреди трийсет години.

„Ни утре има тя, ни вчера“. Елен затвори книгата и стисна здраво парчето хартия в ръката си. Защо я беше преписал Едуард? Тя никога нямаше да узнае това, но беше уверена, че беше предназначена да бъде намерена от нея един ден.

Болката се оттегли. Сърцето ѝ стана така спокойно и уверено, като че ли Едуард беше в стаята с нея. Все пак, тя усети силно объркващото чувство, че именно това беше важно, тази любов, която я оживяваше, и която не беше с нищо променена или излиняла след неговата смърт. Заради Едуард, както и заради самата себе си, тя прекоси стаята, отиде до стереоуредбата и постави касетката с Бетовен. Музиката зазвуча, втурвайки се в нощния въздух. Елен приближи до прозореца и се загледа към градината и към фигурата на Кет в далечината. Музиката се смесваше със сенките и с аромата на влажната трева. Отвъд моравата виждаше Кет спокойно застанала — блед силует на фона на тъмните тисови храсти зад нея. Тя повдигна

лице, заслушана в музиката. Елен помисли, че тя се усмихваше. После Кет вдигна голите си ръце и бавно започна да танцува.

Тя се въртеше и въртеше с бавни, грациозни движения в сиво-лилавата привечер, радвайки се на прохладната трева под краката си и на залезните лъчи. Майка ѝ я наблюдаваше, и Кет помисли, че тя се усмихваше. Но после Елен напусна отворения прозорец и Кет, ненаблюдавана, остана сама в градината, сама във вечерта, сама с музиката.

Тя спря да танцува и застана неподвижно, с ръце отпуснати встрани. Повдигна лице към небето, в кое го се виждаха първите звезди. Изгряваше вече бледа и разлята, с омекотени и неясни очертания луна. Тя увисна там, в небето, разливайки само слаба, забулена светлина.

В далечината се чу крясък на сова, дълъг трептящ вик. Кет остана съвсем неподвижна, както беше направила и някога преди в тази градина, в много подобна на тази нощ. С разширени очи тя погледна по посока на горичката и после я видя: бял силует, с премерен удар на крилете, той беззвучно се наклони надолу през моравата, разделяйки със сянката си на четири полето под себе си, и после изчезна.

Тя стоеше там, с очакването, че совата ще се върне, но това не стана. Цветовете от небето изчезнаха, музиката откъм къщата беше все по-тъжна, после отново утвърждаваща. Започваше да застудява, но Кет нямаше желание да си тръгне. Градината, луната и совата, те всички ѝ въздействаха толкова властно. Тя самата се почувства властна, така както се беше почувствала преди две години сред хълмовете, когато страхът я напусна и тя си даде сметка, че можеше да язди Кан. Усещаше се променена — поради случайността на обстоятелствата, поради сблъсъка и непоколебимостта на музиката и безмълвието на нощта.

Тя запази това свое чувство, радваше му се. Произнесе името на баща си веднъж, два пъти, три пъти, като заклинание, защото това беше вечер, когато можеше да се прави магия и когато всичко беше възможно.

Тогава за миг тя го усети до себе си толкова истински, сякаш той се присегна и докосна ръката ѝ и за своя изненада, тя осъзна, че има сълзи по страните, въпреки, че не беше се почувствала тъжна.

Сега музиката беше изпълнена с веселост. Кет изхлузи обувките си и краката ѝ потънаха в хладната трева, после повдигайки нагоре ръце, започна да танцува — въртейки се и въртейки се отново. Тя танцуваше за своята майка, за своя баща, за вечерния хлад, за красотата на музиката, за самата себе си. И както танцуваше, си каза: „Ще направя такива неща, такива неща“...

Никой никога не се беше чувствал толкова уверен — тя беше сигурна в това. Беше неудържимо и като шамандура я издигна нагоре. Имаше усещането за лекота и голяма пълнота. Градината беше тиха и тъмна, небето блестеше, а от къщата майка ѝ я викаше.

Тя престана да танцува и остана неподвижна. После, с леко потръпване, което можеше да бъде и от вълнение, а можеше да бъде и страх, защото толкова много неща започваха за нея сега, тя се обърна и изтича от градината към къщата.

Издание:

Сали Боумън. Карма. Книга втора

Английска. Първо издание

ИК „Петекстон“, София, 1997

Редактор: Валентин Даневски

Коректор: Бонка Балтийска

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.